UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Selectarvm Atqve Recentissimarvm Rotæ Romanæ Decisionvm Centvria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-98356

Visual Library

SELECTARVM
ATQVE RECENTISSIMARVM
ROTÆ ROMANÆ
DECISIONVM
CENTVRIA.

INDEX
ARGVMENTORVM OMNIVM
huius Voluminis Decisionum.

DECISIO PRIMA.

Acernensis Vicariæ 30. *Maij* 1650.

CAPITVLVM Ecclesiæ Cathedralis Sede Episcopali vacante habet ius deputandi Vicarium priuatiuè, tam quoad beneficiatos siue portionarios, necnon contra Capitula Ecclesiarum parochialium, nisi adsit consuetudo immemorialis in contrarium. Transactio continens alienationem bonorum Ecclesiæ non valet sine beneplacito Apostolico, quod non præsumitur nisi interueniat obseruantia durante illo tempore. p. 1

DECISIO II.

Albinganensis præcedentiæ.

20. *Iunij* 1653.

Cùm antiquiori confraternitati debeatur præcedentia in actibus publicis, ostenditur quomodo probari possit vnam esse antiquiorem alia. Testes confraternitatis vtrum fidem faciant in quæstione præcedentiæ. Dextera pars altaris vtrum sit dignior sinistrâ. Dignior pars quoad laicos dum ingrediuntur Ecclesiam est à cornu Epistolæ. Aliaque multa circa materiam præcedentiæ referuntur. 2

DECISIO III.

Aquilana Iurispatronatus,

12. *Iunij* 1651.

Iuspatronatus ex quibus dicatur hæreditarium vel mixtum. Et quando fundator censeatur habuisse respectum ad agnationem fœminarum. Vocatio per masculos ad iuspatronatus arguit contemplationem agnationis. Ordinarius si in approbatione iurispatronatus nullam faciat mentionem qualitatis gentilitiæ, non tamen illam excludere censetur si se referat ad tenorem fundationis de ea mentionem facientis. Commissarius cuius conscientia in commissione oneratur, sufficit quod extraiudicialem capiat informationem. 5

DECISIO IV.

Aretina vnionis,

2. *Iunij* 1651.

Compulsoriales literas non esse decernendas quando adest suspicio calumniæ. Vnitis duabus Ecclesiis, quæ iura vtrique communia sint, & quæ cuiusqu particularia. 6. & 7

DECISIO V.

Arianensis Beneficij,

10. *Martij* 1651.

Qui destitutus est qualitate familiæ, non est instituendus in iurepatronatus gentilitio, quamuis pro se maiorem vocum partem habeat. Qualitas iurispatronatus familiaris ex postfacto, & ex interuallo adiici potest vt iuspatronatus conuertatur in gentilitium, non autem vt ex gentilitio fiat hæreditarium. Et prælatio consanguineorum non repugnat iuri communi si ad habiles restringatur, nec extraneos absolutè excludat. 8

DECISIO VI.

Astensis coadiutoriæ,

21. *Iunij* 1652.

Quomodo probentur qualitates requisitæ & expressæ in impetratione coadiutoriæ, tam quoad valorem beneficij & illius exemptionem à residentia, quàm quoad ætatem, & similia. Et quando quis dicatur habere parem titulum ad impediendam viam executiuam. Et quis sit effectus gratiæ ante illius registrationem. 9. & 10

DECISIO VII.

Auellina Canonicatus,

29. *Martij* 1651.

Literas Apostolicas iustificatas executioni demandandas esse, non obstante oppositione alterius prouisi, etiam Apostolici, qui non dicitur habere parem titulum, nisi possideat sine vitio, & eius prouisio non sit nulla. Quæ requirantur vt primum beneficium vacet per adeptionem secundi. 11. & 12

DECISIO VIII.

Beneuentana Canonicatus,

4. *Maij* 1654.

Quomodo iustificentur requisita ad obtinenda

tinenda beneficia, nempe resignatio, titulus resignantis, ipsiusque resignationis publicatio, quod resignans aliunde viuere possit, valor narratus, qualitates resignatarij concernentes, sufficientia resignatarij & illius origo. Consensum patroni ex causa obitus non posse trahi ad causam resignationis. p. 12. & 13.

DECISIO IX.
Beneuentana Decimarum,
8. *Martij* 1649.

Parochi decimas possunt exigere etiam via executiua, non obstante contraria consuetudine, quia aduersatur iuri diuino; & ad huius negatiuæ consuetudinis probationem debet constare de requisitione cum denegatione. Quæ procedunt etiam contra dominum loci allegantem concordiam si non fuerit à Summo Pontifice confirmata. 14

DECISIO X.
Beneuentana Iurisdictionis,
13. *Maij* 1652.

Episcopum habere iurisdictionem in omnibus locis existentibus in sua Diœcesi. Quæ existentia probatur ex variis coniecturis, veluti ex antiquis enunciatiuis, ex testium depositionibus, ex situatione loci; nec suffragatur probatio immemorialis nisi concurrant omnia requisita, præsertim si constet de initio ex scripturis publicis. Recensentur autem actus plurimi ex quibus Episcopus dicitur exercuisse iurisdictionem in aliquo loco. Assertiones & confessiones antecessoris in beneficio non præiudicant successoribus. 15

DECISIO XI.
Beneuentana Iurisdictionis,
13. *Ianuarij* 1656.

Deciditur controuersia iurisdictionis inter Archiepiscopum Beneuentanum & Archidiaconum qui iurisdictionem à tempore immemoriali acquisitam in certis castris prætendebat; sed tamen deciditur in fauorem Archiepiscopi probantis exercitium plurium actuum iurisdictionalium. Ex qua probatione eliditur prætensio possessionis immemorialis, ad quam euertendam sufficit probare actus contrarios. Ex quibus probatio immemorialis dubia reddatur. 17

DECISIO XII.
Bononiensis Iurispatronatus,
27. *Iunij* 1657.

In paruis Vniuersitatibus cessat præsumptio vsurpationis iurispatronatus, ideo illius pertinentia probatur probationibus ordinariis; nec opus est illas omnes adhibere quæ per Concilium Tridentinum requiruntur: sufficiunt ergo antiquissimæ præsentationes effectuatæ, antiquæ inscriptiones, testium depositiones, imò in certis casibus antiquæ instrumenta quæ immemorialem probant, si nullum certum contineant initium. Prouisiones Apostolicæ quibus in casibus præiudicent alicui in iurepatronatus illi competenti. p. 19. & 20

DECISIO XIII.
Bononiensis successionis de Zanis,
9. *Decembris* 1654.

Renuncians intuitu ingressus in religionem Societatis Iesu, si apposuerit pactum resolutiuum in casum egressus, recuperat bona & successiones; si etiam post emissa tria vota egrediatur de licentia suorum Superiorum idem dicendum est. Et quæ requirantur ad hoc vt egressus dicatur iustus. Votum redeundi non obligat nisi à legitimo Superiore fuerit acceptatum. Ad purificandam verò illam conditionem resolutiuam, solus egressus de facto sufficit. Statutum Laicorum quando afficiat volentes profiteri. 21

DECISIO XIV.
Cæsaraugustana Canonicatus,
4. *Februarij* 1654.

Non satis est Summo Pontifici ius conferendi spectare ad Capitulum quod simul cum Episcopo conferre potest, si tamen Papa concedens ius conferendi respexerit Capitulum principaliter; Episcopum verò secundariò, vel etiam tanquam vnum de Capitulo, non est opus de Episcopi potestate mentionem facere. Suspensio à diuinis facta Capitulo, vtrum afficiat totum Capitulum, an verò certas personas singulares de Capitulo; & vtrum suspensio illa tollat ius conferendi beneficia. Delictum Capituli vtrum influat ad omnia illius membra. 25

DECISIO XV.
Cæsaraugustana Cathedralitatis,
21. *Iunij* 1655.

Recensentur variæ coniecturæ ex quibus probatur Ecclesiam esse Cathedralem, etiamsi alia Ecclesia postea in Cathedralem erecta fuerit. Sententia transit in iudicatum si fatalia elapsa, sint nec obtenta illorum prorogatio. 27

DECISIO XVI.
In eadem,
6. *Martij* 1656.

Deciditur quæstio inter duas Ecclesias prætendentes Cathedralitatem, quarum vna erat in statu Cathedralitatis, altera verò illius statum antiquiorem probabat & illam continuatæ se prætendebat, & ostenditur ius Cathedralitatis potuisse spectare ad duas Ecclesias inuicem vnitas, super quo examinatis pluribus coniecturis hinc inde allatis, concluditur ius Cathedralitatis non fuisse abdicatum ab illa Ecclesia quæ non erat Metropolitana. 28

DECI

Argumentorum.

DECISIO XVII.

Cæsaraugustana pensionis,

17. *Martij* 1653.

De gratia post mortem Pontificis confirmanda per successorem per literas *in forma rationi congruit*, quo casu non est noua gratia, sed approbatio præcedentis, ideo si ad primam gratiam nihil addat non potest de nullitate contra eam aut de obreptione opponi. Pensio vtrum amittatur ob exactionem illius factam ante literarum expeditionem. p. 31

DECISIO XVIII.

Calaguritana beneficij,

24. *Ianuarij* 1652.

Quando examinatores procedunt in forma iudicij, locus est appellationi ad vtrumque effectum. Ideo omnia gesta non solùm post appellationem, sed etiam intra decem dies datos ad appellandum sunt reuocanda tanquam attentata, & locus est sequestrationi fructuum beneficij. 33

DECISIO XIX.

Calaguritana beneficij de Alescanco,

8. *Iunij* 1654.

Post publicatas attestationes, didiscita testificata & discussas in Rota testium depositiones, noui articuli super iisdem factis admitti non debent, propter timorem subornationis. Qui etiam sunt reiiciendi si sint irreleuantes. 34

DECISIO XX.

Calaguritana beneficij de Alescanco,

5. *Iunij* 1655.

Quis dicatur habere meliores qualitates vt alteri præferatur in assecutione beneficij. ibid. & seq.

DECISIO XXI.

Calaguritana beneficij de Bilbao,

5. *Iulij* 1655.

Inter duos concurrentes in examine, præferendus est is qui maiores habet prærogatiuas; vnde qui de simonia fuit accusatus, licèt probationes formiter factæ non essent, tamen si eius institutio futura esset causa scandali, reiiciendus est, quamuis per sententiam fuisset absolutus, nisi constaret accusationem fuisse euidenter calumniosam. 35. & 36

DECISIO XXII.

In eadem,

15. *Maij* 1656.

Si is qui ad examen fuit admissus nullam habeat oppositionem concurrentem, beneficium illi censetur collatum, secus est si alius concurrat. Sola diffamatio simoniæ alias bonas qualitates offuscat propter scandalum quod euitandum est. 37

DECISIO XXIII.

Calaguritana beneficij de Lumbreras,

18. *Martij* 1652.

In beneficiis simplicibus collatio fieri potest digno omisso digniori, nisi in contrarium adsit particulare statutum Ecclesiæ; & ex quibus vnus alio dignior iudicari debeat. p. 38

DECISIO XXIV.

Calaguritana beneficij de Marillo,

24. *Februarij* 1653.

Examinantur in hac decisione variæ qualitates & circumstantiæ propter quas vnus cæteris in assecutione beneficij præferri debet. 39

DECISIO XXV.

Caualicensis Parochialis,

17. *Martij* 1656.

Via executiua vulneratur per sententiam latam aduersus impetrantem prouisiones Apostolicas, necnon per productionem paris tituli. Ecclesiæ Parochiales vnitæ dignitatibus vel capitulis conferri debent ad illorum nominationem quorum dignitatibus vel capitulis vnitæ sunt; & vtrum Vicelegatus Auenionensis censeatur aut possit derogare constitutioni Pij V. super prouisionibus Ecclesiarum parochialium disputatur, sed non deciditur. 40. & 41

DECISIO XXVI.

Calaguritana Canonicatus,

17. *Martij* 1651.

Clericatus superueniens non conualidat prouisionem præcedentem. Mandati reuocatio vtrum de necessitate debeat intimari procuratori, & alias quomodo intimari debeat reuocatio. Qui ex propria culpa omisit intimare reuocationem mandati ad resignandum, non potest opponere de defectu intimationis. 42

DECISIO XXVII.

Calaguritana Decimarum Sancti Ascensij & de Aualillo,

1. *Iulij* 1654.

Integra decima Paroco debita intra fines suæ parochiæ, sicut & primitiæ quæ secundum locorum consuetudinem regulantur, non patiuntur diminutionem sub prætextu communicationis priuilegiorum per monachos allegatæ, etiamsi ageretur de prædiis quæ propriis manibus ab ipsis excoluntur, si monasterium sit locuples, maximè stante diuturna obseruantia in fauorem Parochi. 43

DECISIO XXVIII.

In eadem,

17. *Aprilis* 1654.

Probato iure parochiæ, & quod bona sint sita intra limites parochiæ, danda est parocho manutentio in possessione percipiendi decimas, quamuis ageretur de Monachis qui ha-

bent communicationem priuilegiorum cum aliis Religiosis; quia hæc non suffragatur nisi in concessione facta fuerit expressa mentio decimarum cum derogatione *capitis nuper, de decimis*; & ideo confirmatio Pontificis in *forma communi* facta non suffragatur Monasterio nec sufficiunt lauda antiquissima Monachis fauorabilia, si in contrarium adsit temporis immemorialis obseruantia. 45. & 46

DECISIO XXIX.

Cassinensis Prioratus,

26. *Iunij* 1651.

Quomodo probetur quempiam suo beneficio priuatum fuisse per sententiam latam in contumaciam delinquentis. Posse quidem post talem sententiam beneficium illud impetrari, sed resolubiliter: si enim reus intra annum compareat, beneficium ipsi restituendum est. Cessio sine Superioris authoritate fieri potest per eum qui suo beneficio priuatus est per sententiam. Denique vtrum possessori beneficij licitum sit aliquid dare ad redimendam vexationem. 50. & 51

DECISIO XXX.

Cassanensis Parochialis,

26. *Iunij* 1652.

Episcopus procedens pendente lite in curia super obreptione vel subreptione literarum, committit attentatum. Sequestrum apponendum est super beneficio ad instantiam illius qui pro se obtinuit sententiam definitiuam, siue in petitorio lata fuerit, siue in possessorio, si lata fuerit in Curia Romana. 52

DECISIO XXXI.

Cauensis collationis ordinum,

26. *Iunij* 1654.

Quamuis Abbatibus collatio minorum ordinum non obstante quacunque possessione prohibita sit, illa tamen prohibitio locum non habet contra Abbates habentes iurisdictionem quasi Episcopalem, & territorium à Diœcesi separatum. Quid possint huiusmodi Abbates exercere in limitibus suæ iurisdictionis, & ex quibus arguatur monasterium esse exemptum & separatum à diœcesi Episcopi. 53

DECISIO XXXII.

Compostellana coadiutoriæ,

9. *Maij* 1653.

De vi & effectu clausulæ quæ in prouisione Parochialis apponi solet, imò apposita censetur, *Dummodo centum remaneant pro Rectore*, qua non verificata non valet reseruatio pensionis super parochiali, & de qua moneta intelligatur. De pacto quod solutis tot annorum terminis pensio extingui possit. Vtrum illo non approbato, gratia principalis corruat. Registratio prouisionum facta post obitum resignantis vtrum suffragetur. 55

DECISIO XXXIII.

In eadem,

7. *Februarij* 1653.

Iustificatis omnibus narratis in gratia Coadiutoriæ procedi debet ad illius executionem, omnisque sumenda est interpretatio ad huiusmodi gratias sustinendas. Expressio erronea in gratia coadiutoriæ proueniens ex culpa coadiuti, non inficit gratiam reseruationis pensionis distinctam. Tertius non potest opponere de inualiditate pensionis. 57

DECISIO XXXIV.

Cordubensis dimidiæ portionis,

30. *Ianuarij* 1654.

De statuto Ecclesiæ quod ad illam nemo possit admitti qui ratione sanguinis sit impurus. Quod probatio impuritatis spectet ad Capitulum, & is qui se admitti postulat, nihil probare teneatur. Expositos non esse ab illa Ecclesia reiiciendos, cum pro illis stet præsumptio pro sanguinis puritate, & alia multa circa statutum illud resoluuntur. 59

DECISIO XXXV.

Cracouiensis Decimarum,

23. *Ianuarij* 1651.

Parochus habet intentionem fundatam vt decimas percipere possit in speciebus, & non in pecunia, ex terris existentibus intra fines suæ parochiæ. Et ideo decimæ solui debent in manipulis, non obstantibus quibusdam solutionibus voluntariis, quæ non præiudicant successoribus, maximè si sint difformes aut factæ lite pendente. 61

DECISIO XXXVI.

In eadem,

13. *Martij* 1651.

Decimas ex iuris dispositione deberi in manipulis, præsertim in Polonia vbi regulares tenentur soluere decimas de terris acquisitis à laicis, maximè cum in illorum priuilegiis non fuerit derogatum dispositioni *capitis nuper, de decimis*. Neque obseruantia contraria soluendi decimas in pecunia suffragatur, nisi concurrentibus requisitis necessariis ad præscriptionem; & super hoc considerantur constitutiones synodales regni Poloniæ. 62

DECISIO XXXVII.

Cracouiensis præposituræ S. Floriani,

13. *Februarij* 1651.

Qui habuit notitiam attentatorum, statim vbi sciuit, tenetur illis renunciare, alioquin ratificare videtur; maximè si illis vsus fuerit. Condemnatio ad fructus perceptos, de quibus fructibus intelligatur. Ad quem Iudicem pertineat laxare declaratoriam censurarum ob non paritionem. Qui fructus percipit post decretum sequestri, est in inobedientia non excusabili. 63

Argumentorum.

DECISIO XXXVIII.
Cracouiensis Decimarum,
27. *Martij* 1651.

Remissoriam non esse concedendam si articuli sint irreleuantes & improbabiles, quales sunt illi quorum veritas excluditur per instrumenta publica vel alias euidentes probationes. Transactionem super forma solutionis decimarum si non fuerit à Sede Apostolica confirmata, non ligare successores in beneficio. p. 64

DECISIO XXXIX.
Ebredunensis Prioratus.
27. *Iunij* 1653.

Prouisionem anteriorem habens à Vicelegato Auenionensi præferendus est illi qui posteriorem habet à Summo Pontifice; de beneficio existenti intra limites legationis, probato tamen valore, clericatu & aliis requisitis, nec tali prouiso currunt sex menses assignati; ad assumendum habitum regularem non currunt nisi à die adeptæ pacificæ possessionis. 65. & 66

DECISIO XL.
Ecclesiensis vnionis.
26. *Aprilis* 1652.

Quamvis vnio regulariter non præsumatur, sed probanda sit per legitimas probationes, tamen si adsint enunciatiuæ antiquæ Summorum Pontificum concurrente magna Ecclesiæ paupertate, & appareat de visitationibus Episcoporum, & aliæ probentur coniecturæ, inde resultat vnionis probatio non obstantibus anterioribus vnionibus ad tempus factis. 66. & 67

DECISIO XLI.
Fauentina Iurispatronatus.
10. *Decembris* 1651.

Institutionem non valere nisi probata vacatione, cui locus non est nisi ille in cuius fauorem facta est resignatio fuerit admissus, si resignatio corruat, ita vt beneficium alteri quàm illi in cuius fauorem facta est resignatio collatum fuerit. Ius non abdicatur à resignante. Contemptus Patroni exceptio ex quibus excludatur. 68

DECISIO XLII.
Firmana beneficij,
23. *Maij* 1653.

Quomodo probetur Clericatus, idoneitas, existentia iurispatronatus, & illius existentia. Valor, & vacatio beneficij, litispendentia super hæreditate, vel quota ipsius, vtrum reddat litigiosum iuspatronatus. 69

DECISIO XLIII.
Grossetana pensionis,
3. *Martij* 1651.

Quando agitur contra successorem in beneficio, valor & alia narrata plenè iustificanda sunt in iudicio petitorio, sed si agatur possessorio sufficit vnica solutio. Clausula in rescripto reseruationis pensionis quod gratia sit nulla si verè & realiter soluta non fuerit, transfert in pensionarium probationem solutionis cum vera & actuali numeratione, maxime quando agitur inter affines, inter quos collusio præsumitur. p. 71

DECISIO XLIV.
Hispalensis beneficij,
24. *Ianuarij* 1650.

Subrogatus gratiosè immittendus est in possessionem beneficij, probato Clericatu, possessione defuncti & reseruatione, maxime si subrogatus erat in lite cum defuncto. Erectio beneficij in Ecclesiam Parochialem simpliciter, non obligat ad concursum, si facta fuerit per Episcopum sine legitimis causis & non seruatis seruandis. 73

DECISIO XLV.
Illerdensis Præposituræ,
7. *Februarij* 1628.

Lis vt dicatur mota super titulo beneficij necesse est vt collatio præcedat, & is qui litem intentat, petat beneficium tanquam suum actione reali, & non tanquam sibi debitum, veluti actione personali. Quid iuris sit quando aliquis petit beneficium sibi adiudicari propter delictum aduersarij, vtrum scilicet ex eo beneficium censeatur litigiosum. 74. & 75

DECISIO XLVI.
Imolensis Decanatus,
1. *Decembris* 1651.

Pertinentia iurispatronatus probatur ex pluribus instrumentis præsentationum effectuatis spatio centum annorum & vltra. Iuspatronatus quando dicatur mixtum, & quomodo voces diuidantur & computentur. Solam qualitatem hæreditariam non sufficere in iurepatronatus mixto. Qualitates expressæ in impetratione beneficij super illius valore & exemptione à cura & à personali residentia, quomodo probari debeant; & quo genere probationis onus celebrandi Missam simpliciter adiectum non obligat ad residentiam. 76

DECISIO XLVII.
Imolensis Decanatus,
27. *Maij* 1652.

Quomodo probetur iuspatronatus, modus vacationis, valor beneficij, & quod non obliget ad residentiam si iuspatronatus pluribus cedatur. Cessio censetur facta pro æquis partibus. Qualitas hæreditaria quomodo intelligatur in iurepatronatus mixto. Ius accrescendi seu non decrescendi locum habet in iurepatronatus. 77. & 78

DECI

DECISIO XLVIII.
Leodiensis Canonicatus,
11. *Decembris* 1654.
Locus est declaratoriæ pœnarum & censurarum comminatarum propter inobedientiam, quæ non tollitur per solam protestationem de obtemperando. Quia vltra simplicem patientiam requiritur aliquis actus positiuus obedientiæ. p.79

DECISIO XLIX.
In eadem,
28. *Iunij* 1655.
Executio concedi debet literis Apostolicis iustificatis per probationem Clericatus, valoris beneficij & vacationis quæ inducitur per adeptionem possessionis, vigore transumpti facti non obseruatis requisitis per constitutiones Pontificias, quæ locum non habent in transumptis ante constitutiones illas factis, maximè si Summus Pontifex illarum constitutionum tenorem non ignorans, narrata sibi veritate beneficium contulerit. Vacationem autem probare sufficit eo modo quo in literis narrata fuit.

DECISIO L.
In eadem,
24. *Nouembris* 1655.
Contra contumaces & inobedientes procedi potest per censuras. Conseruator non potest aliquid attentare in præiudicium mandatorum Rotæ; nec illius sententia excusat ab inobedientia, aut impedit quominus concedatur aggrauatoria. Obreptionis exceptio non admittitur in curia Romana. 82

DECISIO LI.
In eadem,
8. *Februarij* 1656.
Litispendentiam non oriri nisi præuia partis citatione. Comparentem coram Iudice non opposita declinatoria, illi renunciare censeri. Et de transumpto informiter facto. Ignorantia constitutionis quando allegari possit. 83

DECISIO LII.
Leodiensis Canonicatus Sancti Martini,
15. *Ianuarij* 1652.
Ostenditur literas Apostolicas esse executioni demandandas, non obstantibus quibusdam oppositis exceptionibus, quando causa fuit commissa cum clausula *sine præiudicio executionis literarum Apostolicarum*: quæ clausula semper in commissionibus sequentibus repetita censetur.

DECISIO LIII.
Leodiensis decimarum,
26. *Iunij* 1651.
Capitulum quod habet curam animarum, si probauerit locationes per multos annos, & à tempore antiquissimo, quæ præsumuntur effectuatæ propter temporis diuturnitatem, manutenendum est in quasi possessione exigendi decimas tam maiores quàm minores, & contraria consuetudo redditur dubia ex locationibus sic continuatis, maximè si non probetur petitionis denegatio. Nec sententiæ desuper latæ præiudicant Parocho si aduersus eas intentetur restitutio in integrum ex capite iniustitiæ. p.86

DECISIO LIV.
Maioricensis Beneficij,
4. *Aprilis* 1650.
Quomodo probari possit modus vacationis, qualitas presbyteratus, pertinentia iurispatronatus, valor beneficij & proximitas seu descendentia per gradus distinctos. 8

DECISIO LV.
In eadem,
27. *Iunij* 1653.
Descendentia & valor beneficij quomodo probari debeat ad hoc vt releuet impetrantem probatio. 88

DECISIO LVI.
Maioricensis Canonicatus,
27. *Iunij* 1656.
Quomodo narrata sint iustificanda ad effectum executionis literarum Apostolicarum. Collatio Canonicatuum Ecclesiæ Cathedralis, de iure spectat ad Episcopum simul & Capitulum. Vota electorum dari debent à Canonicis tanquam vniuersis, & propterea data per scedulam existentium extra Capitulum non computantur in numero. Vtrum Episcopus habeat votum in electionibus. Denique vtrum minor pars Capituli possit coniungi cum voto Episcopi. 89

DECISIO LVII.
Meleuitana beneficij,
25. *Iunij* 1649.
Tractat de certo vacationis modo expresso qui verus non est. Vacatio non dicitur consumpta per impetrationem vitio nullitatis laborantem. Tempus assignatum patronis ad præsentandum, incipit à die veræ scientiæ vacationis. Numerus vocum patronorum computatur duntaxat quoad eos qui realiter præsentarunt. Defectus edictorum quando nullam reddat prouisionem factam de beneficio iurispatronatus. Quomodo executio per sententiam vulnerata dicatur. 91

DECISIO LVIII.
Meleuitana bonorum,
10. *Februarij* 1651.
Transactio est exceptio litis finitæ (non obstante allegata læsione) quando aderat dubius litis euentus, maximè quando per plures annos fuit obseruata. Hospitale laïcum potest transigere sine beneplacito Sedis Apostolicæ. Dicitur autem laïcum si non fuerit erectum authoritate Episcopi, quamvis Episcopus

copus ab illius administratoribus rationes exegerit. p. 93. & 94

DECISIO LIX.
Meleuitana commendæ,
21. *Maij* 1655.

Mandatum ad beneficia ex quibus eximatur à voto captandæ mortis. Collatio commendæ equitum Sancti Ioannis Hierosolymitani vtrum fieri possit extra limites Prioratus ex constitutionibus illius Religionis. Quid dicendum sit de collatione beneficij illius qui mortuus est in ciuitate Parisiensi. 95

DECISIO LX.
Mindonensis Parochialis,
3. *Martij* 1653.

Vnito beneficio alicui Capitulo vnione perpetua, cura habitualis pertinet ad Capitulum, solum vero exercitium curæ spectat ad Vicarium. Vnionem fuisse sortitam effectum probatur ex possessione sequuta & portione congrua Vicario assignata, quamvis fructuum perceptio non sit ad hoc necessaria, stante autem illa vnione non est locus concursui, sed beneficium conferendum est ad nominationem Capituli. Et licet aliquando factus fuerit concursus, tamen hoc non nocet iuri nominandi quod spectat ad Capitulum, etiamsi fuisset datus Vicarius perpetuus, & Vicaria ex mandato seu decreto superiorum ex temporali fuisset erecta in perpetuam. 96. & 97.

DECISIO LXI.
Montis Cassinensis iurisdictionis,
27. *Martij* 1651.

Confessarios Monialium Prælatis regularibus subiectorum non indigere approbatione Ordinarij ad audiendas illarum confessiones. Exemptionem autem probari ex eo quod Episcopi nullam vnquam in illis Monasteriis iurisdictionem exercuerunt, imò ab alienis Episcopis Oleum Sanctum, Chrisma & Pontificalia susceperunt, & tanquam de territorio separato habitæ fuerunt; præsertim si Abbates ibidem per plures annos exercuerunt actus iurisdictionales spectantes ad eos qui habent iurisdictionem quasi Episcopalem. 99. & 100.

DECISIO LXII.
Nicensis Prioratus,
28. *Julij* 1654.

Presbyteratus vacatio, & alia requisita quomodo probentur, necnon idoneitas prouisi pro iustificatione literarum Apostolicarum, & quomodo probetur Protonotariatus ad effectum inducendæ reseruationis beneficij. Quomodo possessio beneficij apprehendenda sit de manu executoris. Pœnitentiariæ erectio ex quibus nulla reddatur. 102

DECISIO LXIII.
Rauennatensis hæreditatis,
5. *Iunij* 1648.

Statutum Laïcorum excludens fœminas stantibus masculis licet ex plurimorum Doctorum sententia locum habeat in hæreditate Clerici ab intestato defuncti, contrarium tamen Rota tenet iuxta veriorem sententiam, quia Laici non possunt iurisdictionem in Clericos exercere. Idque non obstante confirmatione Pontificia eiusdem statuti facta in forma communi. 103

DECISIO LXIV.
Regiensis beneficij,
27. *Iunij* 1653.

Probatis narratis, videlicet vacatione, pertinentia patronatus, præsentatione, habilitate, aliisque necessariis, beneficium instituto adiudicandum est. Mensis mentio non est de necessitate facienda in prouisionibus regulæ mensium non suppositis. In reseruatione iuspatronatus fundator potest apponere conditiones sibi benevisas. Beneficium quando dicatur liberæ collationis. Litis mentio quando sufficienter facta dicatur. In beneficialibus admittitur multiplicatio titulorum. 105. & 106.

DECISIO LXV.
Ripana beneficij,
4. *Iunij* 1651.

Vniones non effectuatæ reuocantur per regulas Cancellariæ. Vacatione vltimi possessoris non probata; non valet collatio beneficij. Certo vacationis modo ille per impetrantem probandus est. Gratia non iustificata executionem non meretur. 108

DECISIO LXVI.
15. *Maij* 1654.

Non habenti qualitates ex Ecclesiæ constitutionibus requisitas beneficium adiudicandum non est, & dum plures qualitates requiruntur, omnes concurrere debent. Quando executor processit extraiudicialiter, nullo existente contradictore, pro eo præsumitur, sed tamen quando deuenitur ad iudicium petitorium omnia requisita sunt probanda. Capitulum quando sit legitimus contradictor aduersus prouisum Apostolicum. 109

DECISIO LXVII.
Romana deuolutionis domus;
4. *Decembris* 1651.

Emphyteusis Ecclesiastica, quæ regulariter transit ad hæredes sanguinis, an & quando transeat ad extraneos successores, & vtrum Ecclesia possit consentire absque beneplacito Apostolico, vt transeat ad manus mortuas. 110.

DECISIO LXVIII.
Salisburgensis iurisdictionis,
26. *Maij* 1654.

Remissoria pro examine testium concedenda non est quando constat de contrario illius facti quod probari prætenditur, & constat de rei veritate per transactiones in actis productas; maximè si constet de illarum effectuatione, & obseruantia diuturna. Temporis remoti obseruantia non probat nisi fuerit adminiculis suffulta. Recognitio actorum quomodo fieri debeat, præsertim si sint antiqua. p.113

DECISIO LXIX.
Salisburgensis Iurisdictionis super remissoria.
1. *Iunij* 1643.

De probatione requisita ad hoc vt quis obtinere possit ius territorij separati à iurisdictione Episcopi, quodque pro tali separationis probatione non sit concedenda remissoria quando constat de contrario per instrumenta publica, vel quando factum est tale pro cuius probatione non possunt produci testes adeo annosi, vt de eo deponere possint, maximè si articuli deducti sint inuerisimiles, vel adsit in contrarium transactio. Actus gesti ante centum annos, vtrum excludant præscriptionem immemorialem. pag.115

DECISIO LXX.
Segobiensis Canonicatus,
26. *Nouembris* 1655.

Ex quibus lis super titulo beneficij introducta dicatur. Quæ tamen necessariò præcedere debet ad hoc vt subrogationi locus sit. Notario dicenti citationem fuisse executioni demandatam vtrum credi debeat sine testibus. Regula de annali quomodo obstet subrogationi. Lis calumniosa non est attendenda. 118

DECISIO LXXI.
Segobiensis Canonicatus,
22. *Martij* 1656.

Quomodo probentur narrata in literis ad hoc vt mandentur executioni, & nominatim quomodo probari possit iuspatronatus. Attentatis locus non est vbi nulla lis adest. Concursus non requiritur in Canonicatibus & dignitatibus habentibus curam animarum. Regula de annali prodest possessori, nisi impetrans intentauerit litem intra tres menses. 119. & 120

DECISIO LXXII.
Sulmonensis beneficij,
13. *Martij* 1650.

De præsentatione facta à maiori parte patronorum. Et de eo qui falsò narrauit se habere medietatem vocum. Præscriptio inter compatronos quando locum habeat. Aditio hæreditatis inducitur ex præsentatione facta per aliquem tanquam hæredem. Numerus Canonicorum circa voces præsentationis computatur inter præsentes; si tamen absentes non fuerint vocati, valet præsentatio, illi tamen possunt agere de contemptu. Iuspatronatus ex gentilitio fieri potest hæreditarium. p.123

DECISIO LXXIII.
Tridentina successionis,
29. *Martij* 1652.

Statutum laïcorum non afficit clericos nec illorum familiares, quamvis confirmatum fuerit in forma communi, quamvis etiam conditum fuerit ad publicam vtilitatem, & respiciat agnationis fauorem, præsertim si illius dispositio referatur ad tempus delatæ successionis, & eo tempore iam quis fuisset assumptus ad clericatum. 124

DECISIO LXXIV.
Viterbiensis Canonicatus,
26. *Iunij* 1652.

Quando commissio appellationis fuit facta simpliciter, illa retrotrahitur, & gesta post appellationem in primis reuocari debent tanquam attentata, nisi de notorio iure attentantis ita constet vt nullus relictus sit dubitandi locus. 125

DECISIO LXXV.
Valentina Rectoriæ,
17. *Martij* 1651.

Exceptio transactionis admittenda est ad impediendam executionem literarum Apostolicarum. Quæ intrusio requiratur vt locus non sit regulæ de subrogandis. Propriè tamen requiritur vera intrusio quando quis possessionem propria authoritate accepit, vel sine titulo obtento ab eo qui habet potestatem conferendi; ita vt ex eo solo possessio non dicatur intrusiua quod lite pendente capta sit, quamvis in alia materia nomen intrusionis latius pateat; sub eadem gratia potest obtineri alia pro confirmatione primæ, quamvis prima sit defectiua, vel obreptitia. Intrusio in regula de subrogandis illa tantum damnatur quæ adest tempore subrogationis. Subrogatio concessa censetur quando in prouisionibus appositæ sunt clausulæ consuetæ. 127. & 128.

DECISIO LXXVI.
Valentina Rectoriæ,
Lunæ 31. *Iunij* 1651.

Exceptio obreptionis retardat omne iu-
dicium

dicrum executiuum. Omissio nominis impetrantis non nocet si constet de veritate personæ. Prouisio est nulla ob non expressum verum valorem beneficij. Negatiua expeditionis literarum quomodo probari possit. Subrogatus quando sit in possessione fundatus. Possessio possessioni quando & quomodo cumulari possit. 130. & seq.

DECISIO LXXVII.

Vicentina Parochialis,

Lunæ 20. Martij 1651.

Per sæcularisationem Ecclesiæ cum amplissima suppressione mensæ Abbatialis extinguitur vnio non obstante reseruatione iurispatronatus Regi competenti; neque declaratio de non præiudicando iuribus Ecclesiarum referri potest ad alias Ecclesias in quarum fauorem non emanauit vltimum statutum; circa prouisiones beneficiorum ostendendum esse quando disceptatur inter prouisos, secus si agatur de pertinentia collationis. Inter collatores concursus necessarius est in Parochialibus vacantibus per obitum in mense reseruato. 132

DECISIO LXXVIII.

Vrbinatensis Canonicatus,

Veneris 25. Iunij 1655.

Qui pro se habet voluntatem fundatoris omnes alios excludere debet à beneficio Patronato. Quod procedit etiamsi patronus in sua fundatione vsus fuerit verbis precarijs quæ ad instar fideicommissorum habent hoc casu vim præcisam dandi formam. Facultas in erectionibus beneficiorum spectat ad Ordinarium qui authoritatem interponendo dat & apponit formam sibi beneuisam. 133

DECISIO LXXIX.

Toletana pensionis,

Lunæ 15. Ianuarij 1646.

De pensionibus fiduciarijs Summi Pontificis authoritate in beneficijs Hispaniæ in fauorem Italorum sub nomine Hispanorũ constitutis. Quomodo probetur huiusmodi fiducia. Et quoad illam probationem sufficere coniecturas. Quis sit illius effectus quando data est facultas illam transferendi, quando sic constituta fuit sub nomine Hispani ad commodum & vtilitatem Itali. 135

DECISIO LXXX. seu Votum,

Caualicen. Spolij.

Lunæ 14. Augusti 1659.

Vtrum Capitulum sede Episcopali vacante habeat ius destituendi officiarios mensæ ad exercitium iurisdictionis temporalis ab Episcopatu dependentis deputatos. Et vtrum danda sit manutentio Officiario vel Gaffario antiquo, an verò nouo per Capitulum deputato. 138

DECISIO LXXXI.

Alexandrina Pensionis,

Veneris 19. Iunij 1648.

Manutentio in quasi possessione soluendi pensionem concedenda est probata solutione annorum præcedentium, etiam per confessionem partis & per vnicam solutionem, etiam partialem. Quamuis opponeretur de nullitate Indulti Pontificij concedentis retentionem pensionis non obstante matrimonio postea contracto. Quia similes exceptiones ad iudicium petitorium sunt reiiciendæ. 143

DECISIO LXXXII.

Arborensis Pensionis,

Lunæ 1. Ianuarij 1647.

Manutentio concedenda est existenti in quasi possessione exigendi pensionem quamuis opponeretur clausulam *Dummodo centum remaneant pro Rectore*, contineri in gratia pensionis, etiamsi probaretur centum apud eum non remanere nisi talis probatio fieret per confessionem partis aut per rem iudicatam, vel per publicum instrumentum. 144

DECISIO LXXXIII.

Hieracensis Parochialis,

Veneris 24. Ianuarij 1653.

Quibus in casibus possessio instrumentalis sufficiat ad manutentionem. Adeptus beneficium incompatibile, si illius possessionem assequi fuerit impeditus, retinet saltem animo possessionem primi. Executor Apostolicus præcedens non citato possessore, nulliter agit, & non priuat illum sua possessione. 145

DECISIO LXXXIV.

Sipontina pensionis,

Lunæ 8. Aprilis 1647.

De manutentione eius qui est in quasi possessione exigendi pensionem quando solutio facta fuit per tertium. Et quomodo præsumatur facta solutio de mandato Titularis. Quæ sint necessaria vt quis censeatur animo destitisse à sua possessione. Pendente iudicio restitutionis in integrum aduersus rem indicatam concedenda est manutentio. Quid si in rescripto restitutionis adsit clausula *Cum facultate manutenendi quem de iure*, vel clausula *Prout de iure*. 146

DECISIO LXXXV.

Viterbiensis Beneficiorum,

Lunæ 23. Iunij 1653.

De resignatione nulla ob non publicationẽ, & quod eo casu collatio est Sedi Apostolicæ reseruata. Quomodo intelligendum sit quod dicitur ius non abdicari ab eo qui resignauit in fauorem alterius, donec resignatarius beneficium adeptus fuerit. Publicationis necessitas non inducit dispositionem conditionalem,

lem, sed puram, sub conditione tamen resolubilem. Secundam resignationem non valere si prima admissa fuerit. 148. & seq.

DECISIO LXXXVI.
Ferrariensis Pensionis,
Veneris 2. *Martij* 1646.

Pensio semel translata potest iterum transferri vigore indulti Pontificij continentis clausulas amplissimas, præsertim si concessum fuerit motu proprio Pontificis, & in fauorem nepotis vel alteris personæ dilectæ. Gratia translationis pensionis non est odiosa, saltem odio irrationabili. Constitutio Vrbani VIII. circa iteratam pensionum translationem locum non habet quando illi Papa derogare voluit. 150

DECISIO LXXXVII.
Cordub. Dimidiæ portionis,
Veneris 20. *Iunij* 1653.

Literis Apostolicis iustificatis concedenda est executio. Et explicatur quomodo iustificatæ censeantur qualitates narratæ, videlicet sacerdotium, proui sio obtenta à Sede Apostolica, obitus vltimi possessoris, valor tam beneficij collati quàm aliorum obtentorum, narratus. Sanguinis puritas vel impuritas per quem probari debeat. Expositi an præsumantur legitimi & ex puro sanguine. Statuta Capituli iuri communi contraria indigere confirmatione Apostolica. 153

DECISIO LXXXVIII.
Mediolanensis Pensionis,
Mercurij 31. *Ianuarij* 1646.

De validitate sententiæ latæ in vim citationis per contradictas. Fructus & pensiones decursæ, vtrum debeantur à die litis, aut etiam ab initio & ante litem stante mala fide, Pensiones ante litem motam si petitæ non fuerint, nec de eis in sententia facta mentio, vtrum nouo iudicio peti possint. Bonæ fidei possessor quibus casibus ad fructuum restitutionem sit condemnandus. 156

DECISIO LXXXIX.
Pampilonensis Vicariæ,
Lunæ 26. *Maij* 1653.

Facultas præsentandi Vicarium spectat ad eum cuius Dignitati vnita est parochialis. Quod si in contrarium probetur immemorialis consuetudo ex parte Capituli quæ ad huiusmodi probationem requirantur. Concordia à Sede Apostolica non confirmata subsistere non potest, & maximè in præiudicium Ecclesiæ & successorum. Præsumptio beneplaciti Apostolici ob lapsum diuturni temporis ex quibus locum non habeat. 157

DECISIO XC.
Melphiensis pensionis,
Lunæ 28. *Ianuarij* 1647.

Reseruatarius omnium fructuum cum facultate transferendi fructus vel pensiones vsque ad certam summam potest transferre pensionem in fauorem personæ sibi bene visæ, non obstante c ōstitutione 69. Vrban VIII. quæ hoc casu locum non habet cùm per huiusmodi translationem nouum Ecclesiæ onus non inferatur. 159

DECISIO XCI.
Mediolanensis. Pensionis,
Mercurij 27. *Iunij* 1646.

Prorogatio dilationis non protenditur longius quam prima dilatio, si autem prorogatio commissa fuerit arbitrio alicuius, facultas arbitrandi expirat per obitum arbitrari debentis. Pensiones decursæ ante litem motam peti possunt nouo iudicio post litem motam. Transactio præiudicat tantum Canonicis qui illi consenserunt, non autem Capitulo, vel Canonicis successoribus, in casibus in quibus applicatio fructuum non fit in fauorem Canonicorum, sed Capituli, 161

DECISIO XCII.
Romana pensionis,
Veneris 19. *Ianuarij* 1646.

Longa possessio exigendi pensionem suffragatur vt titulus ex ea præsumatur. Et licet alias requiratur spatium 30. annorum, tamen concurrentibus pluribus adminiculis quæ recensentur, possessio minoris temporis suffragatur, veluti si producti fuerint testes deponentes de fama, aut concurrat verisimilitudo. Plures probationes imperfectæ coniunguntur. In instantia restitutionis in integrum aduersus rem iudicatam, noui testes produci possunt. 163

DECISIO XCIII.
Acerrarum pensionis,
Lunæ 14. *Ianuarij* 1647.

Sententia lata absque citatione specifici ad audiendam sententiam non meretur execution em. Clausula *Dummodo pensio non excedat tertiam fructuum partem*, siue modum, siue conditionem importet est omnino verificanda non obstante consensu præstito per Titularem.

DECISIO XCIV.
Sipontina pensionis,
Lunæ 1. *Iunij* 1647.

De manutentione in quasi possessione exigendi pensiones etiam aduersus successorem in beneficio, quamuis præcedat sententia absolutoria fauore titularis, quando fuit interpositum remedium restitutionis in integrum aduersus illam sententiam. Et quomodo amittatur possessio iurium incorporalium. 166

Argumentorum.

DECISIO XCV.

Reatina pensionis,

Lunæ 4. Maij 1652.

Indultum transferendi pensionem est subreptitium & invalidum quando in eo non fit mentio de decreto appositio in reseruatione pensionis quod illa non possit transferri. Et hoc decretum ex consensu præstito per resignantem & resignatarium ad formam literarum transit in naturam pacti propter acceptationem, & illi Papa non censetur derogare nisi illius pacti specialem notitiam habuerit. p. 168

DECISIO XCVI.

Mediolanensis Pensionis,

Mercurij 11. Decembris 1647.

Pensiones decursæ Capitulo debitæ vtrum pertineant ad hæredes Canonicorum antiquorum, an verò ad solos Canonicos existentes tempore solutionis, & quæ sit differentia inter ea quæ applicantur Massæ Capitulari & quæ Canonicis; & ex quibus statutorum verbis hæc differentia colligatur. Quid hac in re possit obseruantia, & quomodo attendenda. 169

DECISIO XCVII.

Acerrarum Pensionis,

Mercurij 26. Iunij 1652.

De requisitis antequam deueniatur ad executionem literarum Apostolicarum & nominatim quando in reseruatione pensionis adiecta fuit clausula *Dummodo omnes pensiones tertiam fructuum partem non excedant.* Consensum præstitum reseruationi pensionis regulandum esse iuxta conditiones in reseruatione contentas. Quomodo probetur valor fructuum beneficij per testes, & quomodo deponere debeant vt illorum depositioni fides adhibeatur. 172

DECISIO XCVIII.

Neapolitana Pensionis,

Lunæ 2. Martij 1643.

De manutentione concedenda existenti in quasi possessione exigendi pensionem, etiam aduersus successorem in beneficio, imò etiam fauore translatarij. De exceptione compensationis illiquida aduersus solutionem pensionis opposita, vel si fundata sit in instrumento sumpto per Notarium non habentem legitimam facultatem instrumenta sumendi. 173

DECISIO XCIX.

Ferrarien sis Pensionis,

Veneris 7. Februarij 1648.

Quando & quibus in casibus Iudex possit cogere partes ad transportationem librorum & scripturarum existentium in locis remotissimis ad verificandum valorem fructuum beneficij, & an sit committendum peritis de referendo antequam Iudex ipse libros viderit & partitas illorum examinauerit. Quid si agatur de libris spectantibus ad tertium non existentem in lite. Liber Archiuij quantum probet, & vtrum inter personas non subditas; & liber Archiuij Episcopalis vtrum fidem faciat quando agitur de vtilitate Epispatus. 175. & seq.

DECISIO C.

Sipontina pensionis,

Lunæ 8. Iunij 1648.

Executio sententiæ quando dicatur facta ab homine ad effectum impediendi illum qui vult intentare restitutionem in integrum aduersus rem iudicatam. Quæ sit natura actionis negatoriæ. Quæ requirantur ad hoc vt executio iam facta reuocetur per viam manutentionis; Et de suspensione petitorij proposita in iudicio retinendæ si aduersarius petitorium prius intentauerit. 178

INDEX DECISIONVM
ORDINE ALPHABETICO,
Cum illarum Authoribus.

A

Decis. I.	Acernensis *Vicariæ*,	30. *Maij* 1650. *coram*	*Otthobono.*
	2. *Albinganensis præcedentiæ*,	20. *Iunij* 1653.	*Bichio.*
	3. *Aquilana Iurispatronatus*,	12. *Iunÿ* 1651.	*Meltio.*
4. *Aretina vnionis*,		2. *Iunij* 1651.	*Corrado.*
5. *Arianensis beneficÿ*,		10. *Martij* 1651.	*Verospio.*
6. *Astensis Coadiutoriæ*,		21. *Iunij* 1652.	*Celso.*
7. *Auellina Canonicatus.*		29. *Martij* 1651.	*Cerro.*

B

8. *Beneuentana Canonicatus*,	4. *Maij* 1653.	*Zarate.*
9. *Beneuentana Decimarum*,	8. *Martij* 1649.	*Royas.*
10 *Beneuentana Iurisdictionis*,	13. *Maij* 1652.	*Zarate.*
11. *In eadem*,	31. *Ianuarij* 1656.	*Cerro.*
12. *Bononiensis Iurispatronatus*,	27. *Iunÿ* 1657.	*Meltio.*
13. *Bononien. successionis de Zanis.*	9. *Decembris* 1654.	*Bichio.*

C

14. *Cæsaraugustana Canonicatus*,	4. *Februarij* 1654.	*Bichio.*
15. *Cæsaraugustana Cathedralitatis*,	21. *Iunij* 1655.	*Bichio.*
16. *In eadem*,	6. *Martij* 1656.	*Eodem.*
17. *Cæsaraugustana beneficij*,	17. *Martÿ* 1653.	*Peutingero.*
18. *Calaguritana beneficÿ*,	24. *Ianuarij* 1652.	*Meltio.*
19. *Calaguritana beneficÿ de Alescanco*,	8. *Iunij* 1654.	*Priulo.*
20. *In eadem*,	26. *Iunij* 1655.	*Eodem.*
21. *Calaguritana beneficij de Bilbao*,	5. *Iulij* 1655.	*Bichio.*
22. *In eadem*,	15. *Maij* 1656.	*Bichio.*
23. *Calaguritana beneficij de Lumbreras*,	18. *Martÿ* 1652.	*Meltio.*
24. *Calaguritana beneficij de Marillo*,	24. *Februarij* 1653.	*Albergato.*
25. *Caualicensis Parochialis*,	17. *Martij* 1656.	*Bichio.*
26. *Calaguritana Canonicatus*,	17. *Martij* 1651.	*Dunozet.*
27. *Calaguritana Decimarum Sancti Ascensij & de Aualillo*,	1. *Iulij* 1654.	*Zarate.*
28. *In eadem*,	17. *Aprilis* 1654.	*Zarate.*
29. *Callensis Prioratus*,	26. *Iunij* 1651.	*Bichio.*
30. *Cassanensis Parochialis*,	26. *Iunij* 1652.	*Bichio.*
31. *Cauensis collationis ordinum*,	26. *Iunij* 1654.	*Verospio.*
32. *Compostellana Coadiutoriæ*,	9. *Maij* 1653.	*Zarate.*
33. *In eadem*,	7. *Februarÿ* 1653.	*Tarraconensi.*
34. *Cordubensis dimidiæ portionis*,	30. *Ianuarij* 1654.	*Meltio.*
35. *Cracouiensis Decimarum*,	23. *Ianuarij* 1651.	*Verospio.*
36. *In eadem*,	20. *Martij* 1651.	*Verospio.*
37. *Cracouiensis Præposituræ Sancti Floriani*,	13. *Februarÿ* 1651.	*Bichio.*
38. *Cracouiensis Decimarum*,	27. *Martij* 1651.	*Verospio.*

E

39. *Ebredunensis Decimarum*,	27. *Iunij* 1653.	*Albergato.*
40. *Ecclesiensis vnionis*,	26. *Aprilis* 1652.	*Dunozet.*

F

41. *Fauentina Iurispatronatus*,	10. *Decembris* 1651.	*Verospio.*

Series Decisionum.

42. *Firmana beneficij,*	23. *Maij* 1653.	*Bichio.*	69
G			
43. *Grossetana Pensionis,*	3. *Martij* 1651.	*Dunozet.*	71
H			
44. *Hispalensis Beneficij,*	24. *Ianuarij* 1650.	*Bichio.*	73
I			
45. *Illerdensis Præposituræ,*	7. *Februarij* 1618.	*Decano.*	74
46. *Imolensis Decanatus,*	1. *Decembris* 1651.	*Verospio.*	76
47. *In eadem,*	27. *Maij* 1652.	*Eodem.*	79
L			
48. *Leodiensis Canonicatus,*	11. *Decembris* 1654.	*Verospio.*	79
49. *In eadem,*	28. *Iunij* 1655.	*Verospio.*	80
50. *In eadem,*	24. *Nouembris* 1655.	*Eodem.*	82
51. *In eadem,*	7. *Februarij* 1656.	*Eodem.*	83
52. *Leodiensis Canonicatus S. Martini,*	15. *Ianuary* 1652.	*Cerro.*	84
53. *Leodiensis Decimarum,*	26. *Iunij* 1651.	*Meltio.*	86
M			
54. *Maioricensis Beneficij,*	4. *Aprilis* 1650.	*Albergato.*	87
55. *In eadem,*	27. *Iunij* 1653.	*Eodem.*	88
56. *Maioricensis Canonicatus,*	27. *Martij* 1656.	*Meltio.*	89
57. *Meleuitana beneficij,*	25. *Iunij* 1649.		91
58. *Meleuitana bonorum,*	10. *Februarij* 1651.	*Meltio.*	93
59. *Meleuitana Commendæ,*	21. *Maij* 1655.	*Verospio.*	95
60. *Mindonensis Parochialis,*	3. *Martij* 1653.	*Zarate.*	97
61. *Montis Cassinensis Iurisdictionis,*	23. *Martij* 1651.	*Bichio.*	99
N			
62. *Nicensis Prioratus,*	1. *Iulij* 1654.	*Zarate.*	102
R			
63. *Rauennatensis hæreditatis,*	5. *Iunij* 1648.	*Otthobono.*	103
64. *Regiensis Beneficij,*	27. *Iunij* 1653.	*Beuilaqua.*	106
65. *Ripana Beneficij,*	4. *Iunij* 1655.	*Beuilaqua.*	108
66. *Romana Canonicatus,*	15. *Maij* 1654.	*Priolo.*	109
67. *Romana deuolutionis domus,*	4. *Decembris* 1651.	*Bichio.*	110
S			
68. *Salisburgensis Iurisdictionis,*	26. *Maij* 1654.	*Meltio.*	113
69. *In eadem super remissoria,*	1. *Iulij* 1643.	*Royas.*	115
70. *Segobiensis Canonicatus,*	26. *Nouembris* 1655.	*Dunozet.*	118
71. *In eadem,*	22. *Martij* 1656.	*Priolo.*	119
72. *Sulmonensis Beneficij,*	13. *Martij* 1650.	*Celso.*	123
T			
73. *Tridentina successionis,*	29. *Maij* 1652.	*Meltio.*	124
V			
74. *Viterbiensis Canonicatus,*	26. *Iunij* 1652.	*Cerro.*	126
75. *Valentina Rectoriæ,*	17. *Martij* 1651.	*Bichio.*	128
76. *In eadem,*	31. *Iulij* 1651.	*Bichio.*	130
77. *Vicentina Parochialis,*	20. *Martij* 1651.	*Bichio.*	132
78. *Vrbinatensis Canonicatus,*	25. *Iunij* 1655.	*Meltio.*	133
79. *Toletana Pensionis,*	15. *Ianuarj* 1646.	*Dunozet.*	135
80. *Caualicensis spolij,*	14. *Augusti* 1659. *votum R.D. Checconio.*		138
81. *Alexandrina pensionis,*	19. *Iunij* 1648.	*Celso.*	143
82. *Arborensis Pensionis,*	1. *Iunij* 1647.	*Ghislerio.*	144
83. *Hieracensis Parochialis,*	24. *Ianuarij* 1653.	*Zarate.*	145
84. *Sipontina Pensionis,*	8. *Aprilis* 1647.	*Peutingero.*	146
85. *Viterbiensis Beneficiorum,*	23. *Iunij* 1653.	*Celso.*	148
86. *Ferrariensis pensionis,*	2. *Martij* 1646.	*Dunozet.*	150
87. *Cordubensis Dimidiæ portionis,*	20. *Iunij* 1653.	*Meltio.*	153
88. *Mediolanensis Pensionis,*	31. *Ianuarij* 1646.	*Bichio.*	156
89. *Pampiloninsis Vicariæ,*	26. *Maij* 1653.	*Meltio.*	157
90. *Melphiensis Pensionis,*	28. *Ianuarij* 1647.	*Royas.*	159

Series Decisionum.

91. *Mediolanensis Pensionis,*	27. *Iunij* 1646.	*Bichio.*	161
92. *Romana Pensionis,*	19. *Ianuarij* 1646.	*Cerro.*	163
93. *Acerrarum Pensionis,*	14. *Ianuarij* 1647.	*Ghislerio.*	165
94. *Sipontina Pensionis.*	1. *Iulij* 1647.	*Peutingero.*	166
95. *Reatina Pensionis,*	4. *Maij* 1652.	*Zarate.*	168
96. *Mediolanensis Pensionis,*	11. *Decembris* 1647.	*Corrado.*	169
97. *Acerrarum Pensionis,*	26. *Iunij* 1652.	*Albergato.*	171
98. *Neapolitana Pensionis,*	2. *Martij* 1643.	*Royas.*	173
99. *Ferrarien. Pensionis,*	7. *Februarij* 1648.	*Ghislerio.*	176
100. *Sipontina Pensionis,*	8. *Iunij* 1648.	*Peutingero.*	178

SELECTARVM ROTÆ ROMANÆ DECISIONVM,

Quibus tradita per Authorem in suis Resolutionibus circa materiam Pensionum & Beneficiorum corroborantur,

CENTVRIA.

R. P. D. OTTHOBONO ACERNEN. VICARII,

Lunæ 30. Maij 1650.

Ad partem 2.cap.4.§.6.num.14.

ARGVMENTVM.

CAPITVLVM Ecclesiæ Cathedralis sede Episcopali vacante habet ius deputandi Vicarium, priuatiuè tam quoad beneficiatos seu portionarios, quàm quoad Capitula Ecclesiarum Parochialium, nisi adsit consuetudo immemorialis in contrarium. Transactio continens alienationem iurium Ecclesiæ non valet sine beneplacito Apostolico, quod non præsumitur spatio 30. annorum nisi concurrat obseruantia durante illo tẽpore.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, Sede Episcopali vacante, succedit Episcopo in Iurisdictionalibus.*
2 *In deputatione Vicarij Capitularis Sede vacante concurrere non possunt portionarij, nec Capitulum Ecclesiæ Collegiatæ nisi adsit consuetudo immemorialis in contrarium.*
3 *Vicarius tam generalis quàm foraneus, si Diœcesis contineat loca plurimùm remota constituendus est.*
4 *Rota reuerenter amplectitur declarationes Sacræ Congregationis Concilij Tridentini.*
5 *Per commissionem appellationis non derogatur authoritati, & executioni decretorum Congregationis Sacri Concilij Tridentini.*
6 *Transactio alienationem continens nulla est, si non interueniat beneplacitum Apostolicum.*
7 *Etiamsi transactio fiat inter duas Ecclesias debet interuenire authoritas Sedis Apostolicæ.*
8 *Maximè quando illa fuit expressè reseruata cum Clausula quod aliàs illa transactio esset nulla.*
9 *Præsumptio beneplaciti Apostolici cessat si instrumenti obseruantia per spatium 30. annorum non concurrat.*
10 *Et talis obseruantia debet esse continua & successiua.*

Decis. Rot. Rom.

DECISIO I.

RESolutum fuit constare de bono iure Capituli Cathedralis Ecclesiæ Acerni deputandi Vicarium Generalem Sede Episcopali vacante etiam in Oppido Montis Coruini liberè absque vlla nominatione Cleri, seu asserti Capituli Collegiatæ eiusdem Oppidi: certum est enim quod ex dispositione iuris communis Sede Episcopali vacante, Capitulum Ecclesiæ Cathedralis succedit Episcopo in iurisdictione, vt sunt text. *in c. cum olim, de maior. & obed. & in c.1. eodem tit. in 6.* Rot. *decis.296.num.1.par.1.recent.* & in specie quoad deputationem Vicarij disponit Sacr. Conc. Trident. *sess. 24. de reform. cap. 16.* & probat Pauin. *de potest.Capit.Sed.vacant.part.1.quæst.2.* & dixit Rot. *in Ampurien. seu Ciuitatens. Deputationis Vicarij 19. Ianuarij 1646. coram R. P. D. meo Meltio.* † adeò vt nec ipsi Portionarij Ecclesiæ Cathedralis, neque Clerus hanc potestatem habeant etiam coniunctim cum Capitulo, iuxta declarationem S. Congregationis Concilij relatam per Ioannem Gallemart. *ad d.cap.16.num.1.* Ibi enim Sac.Concil.Trid.decernit, hanc potestatem deputandi Vicarium Sede vacante competere Capitulo Cathedralis, quod intelligendum venit priuatiuè quoad Capitulum Collegiatæ, tum quia iurisdictio alicui concessa censetur priuatiuè ad eum, qui de iure (quale est Capitulum Collegiatæ) eandem iurisdictionem non habet, vt respondit Rot. *decis. 121. sub num. 4. par. 1. recent.* Tum quia Sac. Concilium abhorruit deputationem duorum Vicariorum in eadem Diœcesi Sede vacante, quam propterea nec ab ipso Capitulo Cathedralis fieri posse nisi ex maxima causa, vel nisi adsit consuetudo immemorabilis in contrarium, declarauit S.Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Sac. Conc. Interpretum in vna Panormitana 31. *Maij* 1592. relata per Barbos. *de Canon. & dignit. cap. 42. num. 33. & 34.* † vbi subdit permitti electionem vnius Vicarij Generalis, & alterius foranei si est tanta Diœcesis, vt distantiâ locorum id suaderi videatur, idem Barbos. *in collect. ad Conc.d.sess.24.cap. 16.n.2.* Garz. *in addit.ad tract. de benef. par.5. cap.7.n.37.* vbi pluribus id comprobat.

1

A

2

3

Et tollit omnem dubitationem in præsenti casu

nuperrima declaratio Sac. Congregationis super negotiis, & Consultationibus Episcoporum, & Regularium præpositæ emanata 13. Septembris anni 1647. qua auditis Partibus, & Eminentissimo Franciotto referente, fuit resolutum nullum ius competere Clero, seu assertis Canonicis Montis Coruini eligendi proprium Vicarium tempore Sedis Episcopalis Acerni vacantis, sed eosdem subesse debere ordinariæ iurisdictioni Capituli Acern. ipsiusque Vicario Capitulari ad præscriptum Sacrorum Canonum, & Sac. Conc. Trid. vt patet ex verbis Decreti relati in Summ. Capituli Cathedra-
4 lis, *num.5.* † huiusmodi enim declarationes Rota semper suscipit, & amplectitur reuerenter, vt videre est apud Buratt. *decis.479.num.3.& 10.in Maioricen. Parochialis* 13. *Iunij* 1646. coram R. P. D. meo Celso, *& in Fanen. Præcedentiæ* 1. *Iuly* 1648. coram bon. memor. Arguelles.

5 Neque obstat quod à sententia A. C. lata super executione dictæ declarationis fuerit commissa appellatio, quia non ideò elisa fuit Sacræ Congregationis authoritas, vel denegatum obsequium eidem debitum ob eximiam Eminentissimorum Patrum, quibus ipsa Congregatio constat, sapientiam, vt in puncto similis Decreti Sacræ Congregationis, respondit Rota *decis.214.num.6.& duobus seqq. part.4. tom.2. recent.*

Minus obstat transactio inter Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Acerni & Clerum Montis Coruini inita de anno 1613. die 28. mensis Martij, in qua inter alia firmatum fuit, *Che nelle vacanze, che occorreranno ogni futuro tempo nella Sede Vescouale di detta Città di Acerno circa la deputatione del Vicario Capitolare in d. Terra di Monte Coruino Diocese di detta Cathedrale, si debba dal Capitolo di S. Pietro di Monte Coruino nominare tre persone idonee à detto officio, e che il Capitolo di detta Chiesa Cathedrale d'Acerno debbia vno delli detti tre nominare, eleggere, e deputare per Vicario Generale in detta Terra di Monte Coruino tantùm.*

6 Quia DD. pro responsione huius obiecti, in quo Clerus Montis Coruini omne fundamentum faciebat in alia propositione huius causæ super manutentione, censuerunt præfatam transactionem esse omninò nullam ex defectu Beneplaciti Apostolici, quod est semper necessarium in alienationibus, & transactionibus super rebus Ecclesiæ, vt in terminis transactionum Caputaq. *decis.106. per tot. part.1.* Rot. coram rec. mem. Coccino *decis.201. num.1.in recentior.decis.755.n.2.part.2.& decis.241. num.10.part.4.tom.2.& in Marsicen.iurisdictionis* 18.

7 *Februarij* 1647. coram R.P.D.meo Bichio,† etiamsi fuerit transactum inter duas Ecclesias, Rot. *decis.277.n.9.& seq.part.4.tom.2.& decis.561.n.7. part.5. recent. & in Leodien. Dominiorum* 25. *Iunij* 1649. *In quonam alienatio*, coram R. P. D. meo Corrado, & in puncto transactionis super iurisdictionalibus inter Ecclesiam Cathedralem, & collegiatam alterius Oppidi fuit decisum *in d. Marsicen. iurisdictionis, in §. nam periurij*, coram D. meo Bichio.

8 Et vlterius cum in hac transactione adsit explicita reseruatio Beneplaciti Apostolici cum protestatione, quod eo non obtento transactio sit nulla, & habeatur pro non facta, vt patet ex lectura transactionis, sequitur quod Beneplacito non obtento transactio sit nulla non solùm ex defectu solemnitatum, sed etiam consensus transigentium, qui deficit eo ipso, quod deficit Beneplacitum, sub cuius conditione, & non aliàs præstitus fuit, vt benè ponderauit Rot. *d. decis.277. num.12. part.4. tom. 2. & decis.561.n.2.6.& 11.part.5. & decis. 94.n.1.part.6. recent. & in Mileuitana Pensionis* 29. *May* 1648. *in §. sed nec etiam* coram Me.

Neque Beneplacitum Apostolicum præsumi po- 9
test ex lapsu 30. annorum decursorum ab anno 1613. initæ transactionis, vsque ad præsens, quia certum est, quod non sufficit solus lapsus 30. annorum, sed copulatiuè requiritur obseruantia eiusdem temporis. Rota coram rec.mem. Coccino *decis.301. num.3. cum aliis allegat.* per Add. ad Buratt. *decis.45. num.8.& decis.444. sub n.14 litt.B.in Placentina Beneficij*, 11. *Decembris* 1647. *in §. nec ex cursu temporis* coram bon. mem. Arguelles, *& in Pampilonen. iuris nominandi Vicarium* 14. *Decembris* 1648. coram Me. Obseruantia verò non probatur nisi ab anno 1637. & antecedentis temporis excluditur per Testes Cathedralis *Summ.n.* 1. deponentes de deputationibus liberè factis à Capitulo Cathedralis in Oppido 10
Montis Coruini, † & tamen requiritur obseruantia successiua, & continuata ad huiusmodi Beneplacitum præsumendum; Rot. *decis.202.n.8.& 9.part. 7. recent. & in Valentina Baroniæ* 14. *Iunij* 1603. coram Ortembergo, *in Compostell. Parochialis* 10. *Februarij* 1645. *§. pen.in fin.* coram R.P.D.meo Verospio, *& in d. Pampilonen. iuris nominandi Vicarium* 14. *Decembris* 1648. *in §. Beneplacitum*, coram Me.

Et ita resolutum informante tantùm Capitulo Cathedralis Acerni, &c.

R. P. D. BICHIO
ALBINGANEN. PRÆCEDENTIÆ,
Veneris 20. Iunij 1653.

Ad caput 81. *part.* 1. *&* 173. *vol.* 2.

ARGVMENTVM.

CVm Antiquiori confraternitati debeatur præcedentia in actibus publicis, ostenditur quomodo antiquiorem esse confraternitatem probari possit. Testes confraternitatis in quæstione præcedentiæ, vtrum fidem faciant? Altaris pars dextera quando sit dignior, quando verò sinistra Dignior pars: quoad Laicos intrantes in Ecclesiam est à cornu Epistolæ, aliaquè plurima quoad materiam præcedentiæ referuntur.

SVMMARIVM.

1 *Refertur constitutio Gregorij XIII. circa precedentias*, & num. 9.
2 *Dignior locus antiquioribus regulariter debetur.*
3 *Confraternitatem vnam alia antiquiorem esse, ex quibus arguatur.*
4 *Confraternitas quæ iussit alteri, vt sisteret donec ipsa transierit, subsequutà acquiescentiâ, hoc fauit præcedentiæ iubentis*, & num. 19.
5 *Modus dignior conuocandi Confratres arguit præcedentiam, vt si vna conuocetur cum maiori campana, alia cum minori.*
6 *Quasi possessio præcedendi considerabilis est.*
7 *Testes de confraternitate probant in quæstione præcedentiæ.*

præcedentiæ.

8 *Maximè si illorum fides coadiuuetur adminiculis.*

10 *Ad acquirendam quasi possessionem præcedendi sufficit vnicus actus.*

11 *Sacerdos de confraternitate si præcedat censetur præcedere tanquam Confrater, & non vti sacerdos.*

12 *Cornu Epistolæ dignius est quoad Confratres Ecclesiam ingredientes.*

13 *Consuetudo attendenda est in materia præcedentiæ.*

14 *Qui Clero in funeralibus proximiores sunt censentur digniores.*

15 *Præcedentia attenditur respectu vexilli in processionibus.*

16 *Possessio vniuersalis ex causa vniuersali colligitur ex vnico actu.*

17 *Si quis sit proximior Clero, non ex eo infertur, quod sit dignior, si consuetudo loci sit talis vt digniores sint in loco remotiori.*

18 *Actus æquiuoci non tribuunt quasi possessionem præcedentiæ.*

DECISIO II.

1 ATtenta dispositione iuris communis, siue Constitutio fœl. record. Greg. XIII. relata per Barbos. *de potest. Epis. alleg.* 78. *n.* 32. & per Moder. Hispanum *de exempt. regular. dub.* 368. *numer.* 1. præcedentiam, ac digniorem locum in processionibus publicis, seu priuatis, ac aliis functionibus deberi in terra Tabiæ Confraternitati Confalonis sub inuocatione SS. Fabiani, & Sebastiani in concursu Confraternitatis Sanctiss. Trinitatis, decisum hodie fuit præuia particularis dubij geminata discussione.

2 Ius enim commune digniorem locum tribuit antiquiori; *can. statuimus*, vbi gloss. *verb. noui, distinct.* 61. *l.* 1. *Cod. consul. lib.* 12. *l. fin. Cod. Tyronib. eod. lib.* Thob. Nonius *cons.* 71. *num.* 35. Rot. *decis.* 718. *numer.* 1. *par.* 4. *diuers. & in Oppiden. processionum* 18. *Maij* 1646. coram R. P. D. meo Verospio, ac digniori, *cap. statuimus de maior. & obed.* Magist. *lib. cap.* 14. *n.* 29. *& seqq.* vbi allegat concord. Rot. *decis.* 138. *num.* 2. *par.* 1. *recent.*

3 At Confraternitatem Confalonis esse antiquiorem concedunt testes aduersariæ, ac probant examinati ad instantiam huius Confraternitatis, necnon publicum instrumentum fundationis, & approbationis obtentæ ab Ordinario de anno 1454. vt *in Sum. nouo num.* 1. Digniorem verò demonstrant, tum incessus, de quo infra dicam Prioris huius Confraternitatis ad dexteram Prioris aduersariæ, *cap. solitæ de maior. & obed.* gloss. *in l. decernimus, verb. residendi. Cod. sacrosan. Eccles.* Tiraquell. *de primogen. in præfat. num.* 13. *& seqq.* Grat. *discep.* 106. *n.* 40. Bobadill. *politic. part.* 1. *lib.* 2. *cap.* 17. *num.* 12. Tum probata per testes communis hominum opinio, quæ in hac materia attenditur, vt ex tex. *in l. Athletas. §.* 1. *ff. de his, qui notan. infam. & in l.* 1. *ff. flumin. cap. cum olim de consuetud.* tradit Vasq. *in præfat. ad q. Illustr. num.* 85. Grat. *discep.* 111. *num.* 74. *& seqq.* Castill. *de Tert. Reg. cap.* 41. *num.* 38. Buratt. *dec.* 473. *num.* 13.

4 Tum vsus iubendi aduersariæ in functionibus publicis præire satagenti, vt sistat cum successiua aduersariæ obedientia, & acquiescentia, de qua deponunt primus, secundus, quartus, & quintus testis dati *in primo summ. Confalonis sub num.* 8. hæc enim superioritatem demonstrant; gloss. *in cap. olim, le.* 3. *de restit. spoliat.* Alber. *in diction. verb. maioritas attenditur, vers. item in obediendo.* Bald. *in l.* 2. *sub n.* 79. *vers. secundo casu, C. seruit. & aqua.* Alex. *cons.* 43.

n. 3. *lib.* 1. Vrsil. ad Afflict. *decis.* 301. *n.* 4. Merlin. *decis.* 461. *num.* 6. *& seqq.* † Tum diuersitas in modo conuocandi; nam ad id pro aduersaria adhibetur Campana parua, pro alia verò magna, quæ licuti dignior est illa, ex alleg. per Barbos. *in cap. patentibus n.* 5. *circa fin. de priuileg.* arguit digniorem esse, quem cõuocat, non secus ac dignior dicitur, quem dignior instituit data in cæteris paritate, *l.* 2. *ff. alb. scr. ben.* gloss. *in cap.* 1. *verb maior. & in cap. per tuas, verb. Subdiaconus de maiorit. & obed.* Decian. *respon.* 19. *n.* 214. *lib* 3. Menoch. *cons.* 126. *n.* 33. *& seq. cons.* 902. *n.* 17. Boër. *de auth. magn. cons. n.* 81. cum aliis alleg. à Moder. Hispan. *de præceden. quæst.* 1. *num.* 20. † Tum tandem infra ponderanda possessio præcedendi, Felin. *in rubr. de maiorit. & obed. num.* 10. aliique relati à d. Moder. Hispan. *de præceden. quæst.* 17. *sub num.* 1. *vers. & tales dicunt.* Rot. *decis.* 456. *num.* 12. *part.* 1. *recent.* 5 6

Non obstat, quod de prædictis deponant testes, qui sunt Confratres ipsius Confraternitatis Confalonis, ac proinde ad eius fauorem non mereantur fidem; præsertim in re magni honoris, Bald. *in cap. cum Nuncius, num.* 1. *ad fin. de testib.* Felin. *in cap. insuper num.* 6. *eod. tit.* Rot. *decis.* 136. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* Quia obiectum procederet, si exinde emolumentum aliquod, vel honorem, vt singuli reportarent, cum autem minimè reportent, quia vt singulis non debetur honor debitus vt vniuersis, Præpos. *in cap. concilia, §. Episcopum, numer.* 3. *distinct.* 17. Grat. *discep.* 298. *num.* 46. *& seqq.* aliosque refert Moder. Matritensis *in summ. quæst. Regular. vol.* 1. *tom.* 2. *cap.* 15. *num.* 23. plene probant pro Confraternitate, Bald. *in d. cap cum insuper, numer.* 3. *testib.* Hond. *cons.* 79. *num.* 39. *&* 40. *lib.* 1. & in specie de Confratribus, Rot. *dec.* 290. *num.* 13. *par.* 5. *recent. in Anconitana bonorum* 3. *Ianuarij* 1645. *§. quia etiam* coram R. P. D. meo Melrio, & magis in puncto *in Taurinen. delationis Baldachini* 4. *Iulij* 1646. *§. & licet*, coram Eminentiss. D. Card. Corrado, † maximè quia supplentur ex numero, & adminiculantur ab instrumento antiquitatis, ac in aliquibus etiam à testibus ex aduerso inductis plenè probantibus contra inducentem *l. si quis testibus, Cod. testib.* Surd. *cons.* 390. *num.* 18. Mant. *decis.* 274. *num.* 1. *vers. & quod amplius.* 7 8

Constitutio Gregoriana pariter suffragatur Confraternitati Confalonis, quia inter Confraternitates mandat præcedere eam, quæ est in quasi possessione præcedendi, vel hoc cessante, quæ prius saccis vsa fuit. Hanc verò Confraternitatem esse in quasi possessione præcedendi probatur. Primò, quia in processione alia facta ad Ecclesiam nuncupatam S. Mariæ dell'Alma, in qua mixtim vtriusque Confraternitatis Confratres bini, ac bini incedebant, Prior, & Subprior Confalonis incessit ad Prioris, & respectiuè Subprioris aduersariæ Confraternitatis dexteram, quæ dignior habetur, quia inde est localis motus principium, gloss. *in l. decernimus verb. resident. Cod sacrosan. Eccles.* Chassan. *in Catal. glor. mund par.* 3. *consider.* 2. Pacian. *de probat. lib.* 2. *cap.* 26. *n.* 90. Penia *in puncto processionum, decis.* 456. *n.* 4. *& seqq.* † sufficitque vnicus actus ad acquirendam quasi possessionem præcedendi, iuxta theoricam Rip. *in cap. cum Ecclesia num.* 9. *& seqq. de constit.* quam aliis allegatis sequitur in terminis præcedentiæ, Castill. *de offic. Iud. & Aduocat. par.* 1. *quæst.* 1. *n.* 69. Rot. *in d. Taurinen. delationis Baldachini §. quia cæteris*, coram D. Card. Corrado. 9 10

Gratisque dicitur priorem præcessisse, quia Sacerdos erat, cùm enim fuisset in Priorem electus, 11

non vt Sacerdos, sed vt Confrater, & vt Confrater processioni interesset, hoc tantum nomine, non autem illo potuit præcedere. Abb. *in cap. auditis n. 4. de elect.* Lanar. *consil. 88. n. 16. & seq.* Anton. de Pret. *de Iurisd. Episcop. cap. 6. num. 55. inter tract. diuers. tom. 13. par. 2. fol. 367.* Contilor. *de præceden. num. 20. & seqq.* Grat. *discep. 111. num. 14.* Cancer. *var resol. lib. 3. cap. 10. numer. 117.* aliique relati à Moder. Hispano *de præceden. quæst. 27. num. 10. & 11.* Rot. *decis. 288. n. 2. par. 1. recent. & in d. Taurinen. delationis Baldachini, §. quia non agitur:* præterquam quod in Subpriore qui similiter præcessit qualitas Sacerdotij non concurrebat.

12 Secundò quia, vt affirmant concorditer testes vtriusque partis, occurrentibus occasionibus processionum, & vtraque Confraternitate illarum progressum expectatura manente in Ecclesia, Vexillum, & Confratres Confalonis steterunt in ea parte Ecclesiæ, quam respicit cornu Epistolæ, Confraternitatis verò aduersaria, in ea parte quam respicit cornu Euangelij, quod in his terminis censetur minus dignum. Nam vt habetur *in Sacr. Cæremon. Roman. lib. 3. sect. 2. cap. 1. col. 4. in fin. vers. hoc enim*, ac tradit Paris. de Grass. *de Cæremon. Card. & Episcop. cap. 31. in princ.* dupliciter consideratur pars dextera in Altari, vno videlicet modo respectu ipsius Altaris versi ad populum, & sic dexterum, ac dignius est cornu Euangelij, quia illuc dexteram protendit Crux in medio Altaris posita, ibique legitur Euangelium, quod est dignius. Alio modo respectu Sacerdotis celebrantis versi ad Altare, & sic pars dextera est cornu Epistolæ, quia illuc tendit dextera ipsius Sacerdotis; atque hinc, ibi assistit Sacerdoti Diaconus, vt tradit Castald. *in prax. Cæremon. lib. 1. sect. 7. n. 8. & 26.* qui est Subdiacono assistenti à parte Euangelij dignior, *cap. statuimus, de maior. & obed.* Petr. Gregor. *Syntag. iur. lib. 16. cap. 7. num. 4.* Pariterque cornu Epistolæ dicitur dextera habito respectu ad ingressum in Ecclesia, quia illud respicit pars dextera ingredientium, vt sensui patet.

Primus modus attenditur in iis, quæ sunt quodammodo pars Altaris, & Presbyterij, & ab Altari regulantur, aut vertuntur ad populum. Eademque ratione in Sacris Conciliis, in quorum medio poni consueuit Sacrosanctum Dei Euangelium, ad quod vultus omnium conuersi essent, quia illud repræsentabat ipsum Deum sistentem in medio Synagogę dignior pars censebatur, quam dextera ipsius Dei sic repræsentati respiciebat; ita vt à dextris essent, qui habito respectu ad ingressum sedebât à sinistra, & è conuerso à sinistra qui sedebant ad dexteram, vt notat Cardinalis Baron. *Annal. tom. 3. ann. 325. pag. 273. lit. C. & tom. 6. ann. 451. pag. 141. lit.* C. Card. Bellarm. *in controu. lib. 1. de Concil. cap. 19. vers. itaque.* Seuerin. Binius *in not. ad Concil. Nicænum tom. 1. Concilior. General. pag. 314. sub vers. quibus Ordinibus.* Vnde etiam in omnibus consessibus pars illa est dignior, quæ est à latere dextero personæ primariæ in medio, & è conspectu adstantium sedentis, Anton. de Pret. *de iurisd. Episcop. cap. 6. sub num. 56. vers. ideò qui sedet*, post glossam, Alexandrum, & Baldum *ibi alleg.* Hæc autem omnia procedunt in consessu, & inter personas illum integrantes, ac per alas Ordinibus dispositis se inuicem respicientes; diuersa verò est ratio in progressu, vt ait Baron. *Annal. tom. 6. d. pag. 141. lit.* C. ibi *alia in progressu, in in consessu ratio alia attendatur.*

Cùm igitur Confraternitates laicales nullam partem habeant in consessu Altaris, ac Presbyterij, *cap. 1.* vbi gloss. *verb. secus Altare, de vit. & honest. Cleric. cap. Sacerdotum, de consecrat. distinct. 2.* Pauin. *de Visitat. par. 2. quæst. 8. num. 26.* Gulielm. Durand. *de mod. celebran. Concil. General. rubr. 55. num. 2.* Rot. *in Romana processionis 6. Februarij 1615.* coram S. D. N. *& in Pampilonen. Scamni 16. Ianuarij 1640.* coram bo.me. Card. Panzirolo; Neque in figura consessus, sed progressum spectantes ad Altare versæ turmatim in corpore Ecclesiæ, cuius dexteram partem esse cornu pistolæ tradit Gauant. *in Thes. sacr. rit. par. 2. tit. 6. num. 4. lit. X. pag. 101.* maneant vti pars cæteri populi, cuius dexterum esse latus Epistolæ ait idem Gauant. *ibid. par. 2. tit. 7. sub num. 10. col. 4. lit. D. pag. 113.* sequitur, vt illa Confraternitas fuerit in digniori loco, quæ stetit in parte collaterali cornu Epistolæ; præsertim, quia in loco Tabiæ communis opinio, & existimatio hominum in his materiis ex supra allegatis attendenda, hæc est, vt deponunt testes, & comprobat vsus eiusdem loci; nam ibi dignior pars Magistratus laicalis solemniter assistentis, qui dubio procul præcedere debet, ac manere in loco digniori quam Confraternitates, residet à cornu Epistolæ, quamuis locus à cornu Euangelij sit vacuus, in eodemque loco respiciente cornu Euangelij, sedeant alij minus digni, † & ab vsu, seu consuetudine præce- 13
dentias metiri debere tradit Zabarell. *cons. 62. num. 1.* ac dixit Rot. *dec. 288. in fin. part. 1. recent. decis. 779. num. 2.* apud Merlin. *& in opiden. processionum. 18. Maij 1646.* coram R. P. D. meo Verospio *in d. Taurinen. delationis Baldachini*, coram D. Card. Corrado.

Tertiò quia in funeralibus, & associatione cada- 14
uerum Confratres Confalonis Clero proximiores, quam aduersarij incesserunt, qui locus dignior habetur, quia digniori vicinior est, *l. 1. Cod. de præpos. labor. lib. 12. cap. perlectis 22. distinct.* Chassan. *in Cathal. glor. mund. part. 4. consider. 75. vers. mihi tamen.* Boër. *de auth. magn. consil. num. 79. vers. quia in processionibus.* Pacian. *de probat. lib. 2. cap. 26. num. 6.* Ciriac. *contr. 201. num. 154. in puncto funeralium.* Anton. de Pret. *de Iurisdid. Episcop. sup. cit. cap. 6. sub num. 56. vers. eo quia*, † quamuis Vexillorum ante omnes re- 15
gulares præeuntium illud aduersariæ minus à Clero distaret: nam à Vexillo desumitur dignioritas illud deferentis respectu alterius Collegij sub eodem Vexillo incedentis, in quibus terminis loquitur Decian. *resp. 67. num. 7. lib. 2.* vel quando cætera correspondent, & paria sunt, vt declarat Ant. Capic. *dec. 27. num. 46. in fin.* ibi, *quoniam cæteris paribus.*

Nec dubitandum, quin præcedentia in associa- 16
tione cadauerum quæsita fuerit possessio præcedendi in omnibus processionibus, stante causa vniuersali supra probatæ dignioritatis, & antiquioritatis, Bald. *in repet. l. 1. n. 24. vers. tu dic. Cod. de emancipat. liber.* Felin. *in cap. auditis, num. 19. de præscript.* Rot. *decis. 139. num. 12. part. 2. diuers. & in Romana locorum montium. 4. Iunij 1640.* coram recol. mem. Coccino Decano, quam antiquioritatem Constitutio Gregoriana possessori non abrogat; Moder. Hispan. *de præced. q. 45. sub num. 12. vers. circa prædicta*; licet secus esset si quoad alia esset aduersaria in possessione præcedendi, vel præcedentia in associatione cadauerum emanasset ex aliqua particulari ratione, puta quia cadauer associatum, fuisset alicuius ex Confratribus alterius Confraternitatis, in quibus terminis loquitur Merlin. *dec. 779. n. 6. & seqq.* quod non probatur in casu nostro; imò testes deponunt vniuersaliter de associatione cadauerum, & aduersaria

aduersaria in aliis functionibus non docet se esse in quasi possessione præcedendi.

17 Nihil ad id suffragante, quod Confraternitas aduersaria in aliis processionibus præeunte Confraternitate Confalonis incesserit proximior Clero, quia, vt ait Pacian. *de probat. lib. 2. cap. 26. num. 109. in fin.* dignior, aut præcedit, aut subsequitur secundùm locorum consuetudinem, sed an locus subsequens fuerit aduersariæ concessus ex causa præcedentiæ, & an iuxta communem opinionem in Terra Tabiæ præcedentiam fauore aduersariæ importet necne, discordant testes, & fides extraiudiciales hinc inde datæ, vt propterea actus huiusmodi, † saltem quia æquiuoci, possessionem præcedendi aduersariæ non tribuerint, Rot. *decis. 229. num. 7. dec. 333. num. 6. part. 1. recent. decis. 46. num. 7.* apud Modern. Perusin. *de manut.* † Eo minus cum testes affirment, quod Confraternitas Confalonis aduersariam aliquando tentantem præire coërcuit, & subsequi coëgit, quod si locus subsequentis dignior fuisset habitus, non fecisset, nec aduersaria acquieuisset, & per huiusmodi acquiescentiam aduersaria, vel id implicitè fassa videtur, vel saltem sibi præiudicauit, iuxta text. *in cap. ex ore, vers. per hoc, de his quæ fiunt à maior. par. cap.* gloss. *in cap. Abbatem Monachum de verbor. signific.* Felin. *in cap. pastoralis num. 5. de offic. ordin.* Aym. *de antiq. tempor. par. 4. §. materia ista, num. 81.* Dec. *cons. 206. num. 7. vers. vbi exhibens*, & in proximis terminis Rot. *in sup. citata Pampilonen. scamni* coram Card. Panzirolo, *§. nec releuat, vers. imò aliqui.*

Fortius quia in dictis mer processionibus Confratres, & Vexillum Confalonis, dum in Ecclesia morabantur steterunt, vt dicebam in loco digniori, & in alia processione facta ad Ecclesiam dell'Alma incesserunt ad dexteram aduersariæ, gaudentque prærogatiua tum antiquioritatis, tum aliis superius ponderatis. Ex quibus omnibus ita decisum vtraque parte bis informante.

R. P. D. MELTIO AQVILANA IVRISPATRONATVS.

Lunæ 12. Iunij 1651.

Ad cap. 32. & 157.

ARGVMENTVM.

EX quibus iuspatronatus dicatur hæreditarium vel mixtum; & quando fundator censeatur habuisse respectum ad agnationem Fœminarum? Vocatio post masculos arguit contemplationem agnationis in iurepatronatus: Ordinarius si in approbatione iurispatronatus nullam mentionem faciat qualitatis Gentilitiæ; non tamen illam excludere censetur si se referat ad tenorem fundationis de ea mentionem facientis. Commissarius cuius conscientia oneratur in commissione sufficit quod extraiudicialem capiat informationem.

SVMMARIVM.

1 *Vocatio fœminarum deficientibus masculis fortius probat iuspatronatus esse agnatitium.* Decis. Rot. Rom.

2 *Appellatione successorum de domo sua non continentur masculi descendentes ex fœminis.*

3 *Agnationis consideratio principaliter habita censetur quando fundator vocauit illos de domo sua.*

4 *Si fœminæ vocatæ sint in defectum masculorum ex eo magis elicitur conseruatio agnationis quamdiu extant masculi.*

5 *Quamuis Ordinarius in erectione iurispatronatus nullam fecerit mentionem gentilitiæ qualitatis aut masculinitatis, non tamen derogat fundationi, in qua illarum facta fuit mentio, si approbatio fiat per relationem ad fundationem.*

6 *Commissarius cuius conscientiæ remittitur iustificatio non tenetur procedere in forma iudicij, sed sufficit extraiudicialis informatio.*

7 *In discrepantia scripturarum standum potius est supplicationi originali.*

DECISIO III.

DEcisio in hac causa coram Me emanata sub die prima Februarij præteriti fuit hodie vtraque parte informante, requè denuò discussa, per DD. confirmata; Quia visum fuit adhuc subsistere potissimum fundamentum illud, quod Iuspatronatus de quo agitur non sit simpliciter hæreditarium, sed mixtum ratione qualitatis gentilitiæ à fundatore consideratæ, ideoquè portio eiusdem Iurispatronatus spectans ad Iosephum non potuerit transmitti ad Cæsarem, aliosque ex Rosata filia nepotes, ac hæredes eiusdem Iosephi, tanquam alterius familiæ, & agnationis, sed accreuerit Ioanni Baptistæ Compatrono re, & verbis eidem Iosepho ex dispositione fundatoris coniuncto, & post eum transierit ad Catherinam, & Elisabetam sorores, & hæredes d. Ioannis Baptistæ vltimi masculi defuncti, tanquam vocatas ab ipso fundatore in defectum masculorum, tanquam habentes vtramque qualitatem, hæreditariam scilicet, & gentilitiam à Testatore requisitam, à quibus cum præsentatus fuerit Cassina, idcirco narratiua præsentationis omnium Patronorum ad fauorem dicti Cassinæ satis iustificata remaneat.

Neque visa fuerunt releuare, quæ pro exclusione qualitatis gentiliæ ab informantibus pro Iosepho Riuera considerabantur, & primò quod in testamento nunquam expressa fuerit ratio conseruandæ agnationis, nec illa dici possit tacitè contemplata ex prælatione masculorum, cum prælati censeantur ratione maioris aptitudinis tantùm, non autem ratione agnationis, ex firmatis per Rotam *decis. 350. num. 9. post. 2. vol. cons. Farinac.* nam qualitas masculinitatis vltra quod non fuit simpliciter expressa, sed cum dictione taxatiua *tantùm*, quæ sicut denotat enixiorem fundatoris voluntatem conseruandi Iuspatronatus inter masculos, ita fortior ex ea resultat coniectura contemplationis, Roch. de Curt. *de iurepatron. in verbo ipse vel is 33. quæst. n. 73. vers. sed circa hanc quæstionem*, Lambertin. *eod. tract. part. 2. lib. 1. art. 8. quæst. 2. num. 2. & 3.* Rota *in Cæsaraugustana Beneficij de Linares 10. Februarij 1645.* coram R. P. D. meo Bichio, *§. sed protestante Aduersario*, adhuc contemplatio agnationis satis clara colligitur ex subsequentibus illis verbis in fundatione appositis, ibi: *Ecclesia medesimamente Iuspatronato di Casa sua.* Hæc namque verba licèt apposita fuerint in fundatione Capellaniæ diuersæ ab ea, de qua nunc agitur, ex quo nihilominus hæc quoque fundata fuit eo modo, quo Capellania

1

de qua nunc controuertitur, provt innuit dictio illa
2 *medesimamente*, inde sequitur, † vt in hac quoque fundator intellexerit reseruare Iuspatronatus ad fauorem successorum de domo sua, quorum appellatione certum est, quod non veniunt descendentes ex fœminis, §.1. *Iustit. de legit. agnat. tutel.* §. *cæterùm, vers. ideò nos, de legitim. agnat. succes. l. pronunciatio,* §. *familiæ appellatio in fin. vers. item appellatur, & l. familia, ff. de verb. signific.* Surd. *cons.* 96. *num.* 29. *vers. primo quia,* Corn. *cons.* 41. *in princip. & cons.* 273. *n.* 5.
3 *volum.* 4. † atque ita dum Iuspatronatus relictum fuit illis de domo sua, & sic per nomen collectiuum, inde apparet quod vocatio masculorum non fuit facta ratione prædilectionis, & maioris affectionis erga sexum masculinum tanquam idoneiorem, & potentiorem fœminino, sed habito respectu ad agnationem, quam à fundatore fuisse principaliter contemplatam in his terminis defendunt Socin. iun. *in l. cum auus num.* 85. *vers. quartus casus, ff. de condit. & demonstrat.* Intrigl. *de substit centur.* 3. *q.* 73. *num.* 3. Ruin. *cons.* 158. *n.* 13. *lib.* 3. Ancharan. *consil.* 27. *col. penult.* Surd. *d. cons* 96. *num.* 29. Gozadin. *cons.* 79. *num.* 6. Rota *in Romana fideicommissi de Mutis* 19. *Februarij* 1649. coram Me, §. *quarta coniectura.* Hæc autem agnationis qualitas cum deficiat in illis familiæ de Riuera, ideò in hoc Patronatu benè excluduntur à iure præsentandi.

4 Neque ex eo, quod fundator vocauerit etiam fœminas, inferri potest eum non habuisse rationem conseruandæ agnationis, sicque huiusmodi Iuspatronatus esse simpliciter hæreditarium, ac propterea admittendos fore etiam masculos ex fœminis. Quia quidquid dicendum esset vbi primordialiter vocatæ essent fœminæ, & deinde descendentes masculi, quo casu masculi ex fœminis venire possent, dum in hoc casu fœminæ vocatæ leguntur in defectum masculorum tantùm, ex tali vocatione magis elicitur vt voluntas fundatoris fuerit, quod extantibus masculis familiæ ipsi tanquam magis apti conseruare agnitionem præferrentur fœminis, quæ tamen & ipsæ in defectum masculorum admittuntur exclusis masculis ex fœminis tanquam de aliena agnatione, provt benè consuluerunt Gabr. *cons.* 116. *num.* 12. *lib.* 2. Decian. *cons.* 127. *n.* 10. 17. & 25. *lib.* 3. Bellon. iun. *cons.* 73. *num.* 4. *in fin. vers. vt enim, cum duobus sequent.*

5 Non obstat, quod Ordinarius in erectione, & approbatione huiusmodi Iurispatronatus nullam gentilitiæ qualitatis, aut masculinitatis mentionem fecerit, sed simpliciter illud pro hæredibus fundatoris, illiusque successoribus in perpetuum confirmauerit, Summario Iosephi Riueræ *num.* 3. Quia exinde non valet prætendi alterata voluntas fundatoris, imò cum approbatio facta fuerit in executionem dotationis, ac fundationis, & cum relatione ad illam, dicendum est factam fuisse cum omnibus qualitatibus in dotatione contentis, & à fundatore requisitis ex natura relationis, quæ operatur indiuiduam, & propriam expressionem omnium contentorum in termino relato, *l. asse toto ff. de hæred. inst.* Bart. *in l.* 1. §. *vltimò circa finem, ff. famil. herciscæ.* Dec. *cons.* 47. *num.* 1. Cravet. *cons.* 45. *num.* 4. Rota *in Rauennaten. domus* 14. *Iunij* 1648. coram R. P. D. meo Rojas §. *quoniam concessio.*

Minusque referre visum fuit, quod iustificatum non appareat vt dictus Ioannes Cassina in decimo ætatis suæ anno constitutus habilis fuerit ad recitandum diuinum Officium. Nam satis hoc iustificatum remanet ex sententia Ordinarij Aquilani
6 executoris deputati in litteris Apostolicis † cuius conscientiæ cum commissa fuerit iustificatio habilitatis dicti Ioannis, & ipse declarauerit literas exequendas, ac eidem Capellanias esse adiudicandas, satis hoc demonstrat cum habitum fuisse pro idoneo etiam ad recitandum diuinum Officium, nec aliqua alia fuit necessaria iustificatio extrinseca, nam vbi committitur aliquid fieri Commissario eius conscientiam onerando non requiritur causæ cognitio, sed sufficit extraiudicialis informatio, *cap. statutum,* §. *assessorem de rescript. in* 6. & ibi glossi. *in Clem.* 1. *de Iurepatron. in verb oneramus.* Lap. *allegat.* 15. *num.* 8. *in fin. vers. & quamvis,* vbi firmat quod quando dictum fuit, *conscientiam tuam oneramus,* omnis exceptio à tali casu excluditur. Lap. *allegat.* 60. *sub num.* 4.

Non obstat, quod à Iosepho Riuera dicatur Cassinam expressisse valorem ambarum Capellaniarum in ducat. 24. auri de Camera per non excessum; nam ex originali supplicatione oculis D D. subiecta constat quamlibet ex dictis Capellaniis expressam fuisse in ducatis 24. sicque ex facto obiectum tollitur nulla habita ratione, quod in processu de partibus omissa fuerit dictio illa *cuiuslibet,* quia id contingere potuit ob incuriam Scriptoris, † & in omnem euentum in discrepantia scripturarum standum est supplicationi originali tanquam matrici, postquam litteræ semel expeditæ fuerunt, vt firmauit Rota *in Bononien. Canonicatus* 19. *Februarij* 1590. coram recol. mem. Card. Hieronymo Pamphilio, Card. Canaler. *decis.* 255. *n.* 8. Buratt. *decis.* 265. *num.* 11. & 14. & *decis.* 306. *num.* 1.

Et ita vtraque parte informante, &c.

R. P. D. CORRADO

Aretina Vnionis, Veneris 2. Iunij 1651.

Ad cap. 37. *parte* 1.

ARGVMENTVM.

COmpulsoriales Literas non esse decernendas quando adest suspicio calumniæ: Vnitis duabus Ecclesiis quæ iura vtrique communia sint, & quæ cuiusque particularia.

SVMMARIVM.

1 *Per clausulam* sublata, & *decretum irritans, omnis contrarius vsus* sublatus censetur.
2 *Per similes clausulas tollitur etiam facultas contrarium vsum introducendi in futurum.*
3 *Compulsoria decernenda non est ad probandum id quod non relenat licèt probaretur.*
4 *Vnione reuocatâ vtraque Ecclesia remanet in suis primæuis iuribus.*
5 *Reuocatâ vnione iura ad vtrumque Capitulum spectantia communia sunt, quæ verò ad quodlibet corpus spectabant, apud singula corpora manent.*
6 *In materia vnionis tenor literarum potissimùm attendendus est.*
7 *Quæstio altiorem requirens indaginem ad negotium principale remittenda est.*
8 *Compulsoria difficilius concedi solet quando adest suspicio calumniæ.*

DECISIO

DECISIO IV.

PEndente in hoc Sacro Tribunali secundæ appellationis instantia pro parte Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ interpositæ à duabus præcedentibus sententiis contra eos ad fauorem Canonicorum Ecclesiæ S. Mariæ Plebis nuncupatæ Ciuitatis Aretinæ prolatis super obseruantia antiquæ Vnionis anno 1250. à bon. mem. Guillelmo Episcopo eiusdem Cathedralis electo factæ, & tunc per san.mem.Innocent.IV.ac deinde Clementem VIII. anno 1596. præuia sententia bon. mem. Cardinalium de Florentia, & Saluiati confirmatæ. Fuerunt pro eisdem Canonicis Cathedralis petitæ literæ compulsoriales specialiter ad extrahendum acta, & Instrumenta nonnulla ad causam (vt prætendebatur) conferentia. Quæ sanè petitio (contradicente parte) hodie proposita, atque exactè discussa à Dominis non fuit admissa.

Quoniam iura compulsanda visa fuerunt ad effectum, de quo agitur, irreleuantia, cum adducantur ad probandam antiquam illam Vnionem non fuisse successiuis temporibus vsu receptam, præsertim verò post d. sententiam prolatam, ac subsecutam Apostolicam confirmationem in his specialiter actibus nunc controuersis. Quod equidem repugnat tùm verbis expressis eiusdem sententiæ *in princip.* ibi, *Dicimus, sententiamus, decernimus, & declaramus Vnionem dictæ Ecclesiæ S. Mariæ de Plebe, & eiusdem Capituli factam per d.q. Guilielmum Episcopum Aretinum, & per Sedem Apostolicam confirmatam, à partibus acceptatam & effectum sortitam, & executioni demandatam per plures, ac diuersos actus, ac per longa temporum spatia fuisse obseruatam, in pristinamque obseruantiam reuocandam, & restituendam fuisse, ac esse, prout (saluis declarationibus infrascriptis) restituimus, & reponimus. Non obstantibus quibuscumque pro parte d. Capituli, & Canonicorum Cathedralis Ecclesiæ propositis, allegatis, & exceptis, &c.* † tùm etiam litteris præfati Summi Pontificis Clementis VIII. san.mem. eam confirmantibus motu proprio cum clausula *sublata,* & decreto irritanti, atque explicita quibuscunque consuetudinibus, cæterisque contrariis derogatione, vt in eis legitur sub dat. die 8. Iulij 1596. Quibus contrarius (si qui tunc fortè vigebat) vsus, siue obseruantia, fuit penitùs abrogatus, & abrogata *cap. quod super his in fin. de consang. & affinit. l.2.* vbi gloss.& DD. *C. quæ sit long. consuet. l. nauigia, C. de furt.* Ruin. *cons.13.n.13. vers. neque potest allegari stylus, aut consuetudo in contrarium, &c. lib.2.* Rinuin.iun. *cons. 72.n.124. vers. quarto respondetur, &c. cum seqq.* Surd. *cons.426. sub num.45. vers. tertio respondeo, &c. & seqq.* Rot. *in recent. decis. 72.n.8. vers. non obstat obseruantia, &c. par. 1. & decis. 373. sub n.7. vers. ex qua non solum, &c. par.5. & decis. 618. sub num. 23. vers. quæ gesta prætenduntur, &c. cum seq. ead. par.5. tom. 2. ac decis. 31. sub num.2. vers. vnde perinde est, par. 7.* † Atque adempta potestas eam denuò per quoscumque actus contra illarum tenorem subinde gestos validè introducendi, Felin. *in cap. cùm accessissem sub n.30. vers. quarto limita, &c. de cons.* Rim. iun. *d. cons.72.n.130. vers. postremò, &c.* Gonzal. *ad reg.8. gloss.67. à n.12. vers. ex quibus iuribus apparet, &c. cum seq.* Rot. *decis.3. de prab. in antiq. & decis.149. num.2. vers. nam decretum irritans, &c. cum seq. part.2. diuers.* Card. Caual. *decis.595. num.5. vers. vltra quod, &c.* Burat. *decis.6.n.3. vers. tum quia repugnat decretum irritans, &c. & decis.704.n.10. vers. tertio quia, &c. & in recen. dec. 574. num.26. vers. si verò prætendatur, &c. cum seq. & dec.580. sub n.23. vers. demum non obstat allegata obseruantia, &c. cum seq par. 4. tom.2. & dec.302. n.13. vers. maximè cum literæ sint munitæ, &c. ac d. dec. 373. sub n.6. vers. non etiam, &c. cum seq. par.5.* Imò, & aliter interpretandi, vt probat Surd. *d. cons.426. sub n.47. vers. secundo, &c.* & fuit responsum *in dec.319.n.7. vers. & non admittitur facultas, &c & supr. ac infr. par.6. recent.*

Ac proindè admittenda non est inutilis specialis Compulsoriæ dilatio, quæ validam, & releuantem probationem referre non potest, *l. ad probationem la 2. C. de probat.* Vestr. *in prax. lib. 6. cap.1. sub n.12. vers. altera specialis, &c.* Rot. *decis. 129. sub num. 1. vers. instabatur pro compulsorialibus, & dec.550. num.3. vers. secundò quia, &c. par.3. lib.3. diuers.* & apud Pen. *dec.597. sub num.1. vers. quia cum de stylo, &c. & n.2.* Duran. *dec. 376. num.3. vers. secunda est, &c.* & in specie fuit resolutum *in Maioricen. Indultorum 11. Aprilis 1639.* coram bon.mem. Merlino, *in §. & multò minus, &c.*

Nec obstat, quod Vnio præfata non fuerit in pristinam obseruantiam plenariè, atque absolutè, & substantialiter restituta, sed tantùm quoad honorificam Cathedralitatis denominationem, ac prærogatiuam d. Ecclesiæ S. Mariæ, ac eius Canonicis communicatam, vt ex tenore eiusdem sententiæ multipliciter ponderato, interpretantur informantes pro Canonicis Cathedralis.

Nam huiusmodi interpretatio aduersari prorsùs videtur rationi, & verbis iustoque ac recto illius sensui; Rationi quidem. Quia certum est, quod Vnio prædicta antiquitùs facta fuit pro bono pacis, vt duo Capitula in vnum corpus verè, ac realiter redigerentur ad euitandas contentiones, & scandala, quæ ex eorum diuisione proueniebant, vt legitur in Decreto, ac instrumento super ea celebrato d. anno 1250. Non. Maij. Ex eademque causa prodiit commissio Apost. S. M. Clementis VIII. præfatis Cardinalibus super differentiis eadem occasione inter partes exortis manu Regia, solaque facti veritate inspecta, ac omni, & quacumque appellatione remota terminandis, vt legitur in alio Breui dat. die. 20. Augusti 1592. in cuius executione prolata fuit, & successiuè confirmata d. sententia. Verbis autem, quia vt patet ex supra relatis, d. Vnio reuocatur, ac restituitur in pristinam obseruantiam verè, realiter, & cum effectu anteactis temporibus longæuo, multipliciquè vsu receptam, non autem ad solam prætensam honorificentiam, ac denominationem. Sensui demùm sano ac recto. † Quia cùm antiqua Vnio, cuius vigore antedictæ duæ Ecclesiæ in vnican. Cathedralem, earumquè Capitula in vnum corpus verè, ac realiter redacta erant, vt ex illius lectura constat, fuerit per d. sententiam ad pristinam obseruantiam reuocata, & restituta, censentur vtique præfatæ Ecclesiæ cum earum Canonicis in eo ipso statu, loco, & gradu integrè repositæ, in quo fuerant prædictæ Vnionis vigore constitutæ (præterquam in solis actibus in eadem sententia exceptis) iuxta *l. quod si minor. §. pen.* ibi, *Restitutio autem ita facienda est, vt vnusquisque integrum ius suum recipiat, &c. ff. de minor. 25. ann. l.2. propè finem, §. restituere,* ibi. *Restituere videtur, qui in pristinum statum reducit. Quod fit siue quis tollat id, quod factum est, aut reponat id quod sublatum est, &c. ff. ne quid in loc. pub.* Rot. penes Callad. *decis. 13. sub num. 1. vers. nam restituitur, &c. de reser.* & Card. Mellin. *decis. 15. sub num. 1. vers. quia hæc est natura restitutionis, &c.* Tiraq. *de retract. lignag. §.32. gloss.1. sub num.69. vers. adde & tu tamen,*

5 *tamen, &c.* † Ita vt iura quæcunque ipsi Cathedralitatis Dignitati annexa, & ex illa Capitulo prouenientia, & competentia (qualia sunt ea, quæ in præsentia controuertuntur) vtriusque Ecclesiæ Canonicis tanquam vnicum Cathedrale Capitulum constituentibus, pariformiter sint communia, & æqualiter competant, iuxta gloss. *in cap. & temporis in verb. vnire, &c. vers. vel hoc modo possunt vniri, &c. 16. quæst. 1. & in cap. 1. in verb. vniendo, vers. vel si possunt vniri, & 6. Ne Sede vacant.* & conferunt *tradita* per Abb. *in c. Pastoralis, sub num. 7. vers. pone exemplum, & c. de reser.* & Rot. penes Cæsar. de Grass. *decis. 1. num. 3. vers. cùm enim per vnionem, &c. & seq. de his quæ fiunt à maior. part. Capitul.* Illa verò quæ ad vnumquodque corpus, atque Collegium à dignitate Cathedralitatis abstractum spectant, peculiaria remaneant cum cæteris in dicta sententia

6 specialiter exceptis; † Id enim non censetur absurdum in hac materia, in qua maximè attendi debet tenor Vnionis, ac sententiæ, & voluntas Summorum Pontificum illas approbantium, & confirmantium. Bald. *cons.* 354. Dominus Papa *sub num. 1. vers. signa verò distinctiua, &c. vsque in fin. lib. 4.* & bene concludit post Paul. de Eleazar. & Imol. Ioan. Bapt. Caccialup. *in eius tract. de vnion. art. 4. sub n. 4. vers. subdit tamen Paulus, &c.* Siquidem absurdus, ac inuerisimilis omninò videtur intellectus, quo ius Ecclesiæ S. Mariæ, ac eius Capitulo, & Canonicis iam diù realiter, & cum effectu acquisitum eodem verborum contextu innouatur, ac restituitur, simulque substantiali essentia exinanitur, & ad verbalem apparentiam redigitur contra omnes iuris regulas, & propriam verborum significationem. Alba *cons. 8. num. 23. vers. & facienda est semper interpretatio, &c.* Crauet. *cons. 70. sub num. 5. vers. & cum isto modo, &c.* Rot. *decis. 136. sub num. 10. vers. obseruantia namque interpretatiua, &c. part. 1. & decis. 254. sub num. 4. vers. quare cum ista assertio, &c. cum seqq. part. 4. tom. 2. ac decis. 319. sub num. 4. vers. quapropter, &c. cum seq. part. 6. recent* ac sæpe in aliis.

Quate cum ex præmissis, aliisque rationibus obiecta huiusmodi interpretatio iam fuerit per Rotam reprobata in duabus decisionibus coram Reverendiss. D. meo Terracin. sub die 2. Iunij 1645. & sub die 1. Aprilis 1647. quæ in hac contingenti disputatione iuxta stylum reuocari non debent,

7 † Non est vtique in præsentia admittenda, sed in discussione negotij principalis pleniùs (si opus erit) examinabitur. Rot. penes san. mem. Greg. *decis. 211. num. 6. vers. & eo magis, &c.* Duran. *decis. 214. num. 8. vers. vnde cum d. articulus, &c. cum seq. & in recent. decis. 212. sub num. 1. par. 1. & d. dec. 302. sub num. 11. vers. tum quia tendunt ad probandum, &c. & seq. part. 5. & decis. 31. num. 4. vers. cum igitur, & c. cum seqq. ac dec. 217. n. 6. vers. in qua fuit dictum, &c. & seq. part. 7. & alibi.*

Hincque visa etiam est specialis hæc Compulsoriæ petitio post indictam negotij principalis disputationem ad diutiùs eam differendam proposita, cum de anno 1643. & 1644. vigore generalis tunc obtentę constructus fuerit pro parte dictorũ Canonicorum Cathedralis processus, & alia instrumenta in partibus compulsata, vt ex eo constat in actis reproducto, quo tempore hæc quoque penes eos, ac in eorum Archiuio existentia congruentiùs poterant compulsari, quàm vsque modò huiusmodi instantiam differre, † quando difficiliùs concedi

8 solet vigente suspicione calumniæ, Rot. penes Veral. *dec. 169. part. 1.* vt in his terminis respondit Rot. *in Anconitana Census 11. Martij 1633.* coram Duran. *d. dec. 376. num. 7. ver. cum, &c.* & Pen. *d. decis. 597. n. 2. vers. addebant denique.*

Et ita fuit conclusum vtraque parte informante, &c.

R. P. D. VEROSPIO ARIANEN. BENEFICII, Veneris 10. Martij 1651.

Ad cap. 32. & 157.

ARGVMENTVM.

QVi destitutus est qualitate familiæ, in iurepatronatus requisita, non est instituendus licèt maiorem numerum patronorum pro se habeat. Qualitas iurispatronatus familiaris ex postfacto & ex interuallo adiici potest vt iuspatronatus conuertatur in gentilitium, secùs si ex gentilitio fiat hæreditarium: & prælatio consanguineorum non repugnat dispositioni iuris si ad habiles restringatur nec extraneos absolutè excludat.

SVMMARIVM.

1 *In iurepatronatus familiari præferendus est qui est de familia, etiamsi pauciores pro se præsentantium voces habeat.*

2 *Qui non est de familia nec præsentari nec instituì potest in patronatu gentilitio.*

3 *Qualitas quod præsentandus sit de familia, debet apponi in limine fundationis, nec sufficit quod apponatur ex interuallo.*

4 *In patronatu gentilitio adiectio qualitatis hæreditariæ ex interuallo reprobatur, secùs si hæreditarium cum consensu Episcopi conuertatur in gentilitium.*

5 *Consensus Ordinarij in iurepatronatus præsumitur ex longæuo temporis cursu & diuturna obseruantia.*

6 *Prælatio consanguineorum habilium non est contra ius, dummodo alij extranei absolutè non excludantur.*

7 *Præiudicium Episcopi accidentaliter contingens in iurepatronatus non est considerabile.*

8 *Permutatio facta cum eo qui non erat de familia non infringit qualitatem iurispatronatus gentiliti.*

DECISIO V.

BEneficium de quo agitur ex Patronatu olim familiæ Pellicanæ fuerat vsque ab anno 1573. titulo donationis delatum Gabrieli Cacabo, qui filiis hæredibus institutis, in testamento præcepit, vt ad illud in posterũ de sua familia primogenitum assumerent præsentandum, quoties ibidem idoneus existeret; ad cuius præcepti normam Patroni in succesiuis postea vacationibus ex familia Testatoris descendentem præsentarunt, donec per obitum Nicolai subsecutum de anno 1648. maior pars Patronorum Franciscum Casaltam ex aliena familia

familia progenitum Ordinatio proposuit instituendum, minor verò Felicem Antonium de eadem Testatoris familia descendentem, inter quos proinde lite suborta dubitaui; cui decerni debeat Beneficium, & Fælici Antonio hodie DD. adiudicarunt. † Quia familiæ qualitatem obtinet à Testatore requisitam, cuius virtute debet in Beneficij assecutione præferri, siue minores præsentantium voces ipse connumeret, vt notat Garz. *de Benef. p.7.c.15.n.2. cum seqq.* Roch. *de iur. patron. in verbo Beneficium, quæst. 16. num. 43.* Lambert. *eod. tract. lib.2.p.3.q.4.art.5.num.1. & 2.*Rot.coram Burat. *dec. 680.num. 1.* siue nullas etiam obtineret, vt respondit Rot.coram eod. Burat. *decis.55. n. 3. & 559.num. 1. & decis.97. num.3.rec. & in Tarraconen. beneficij* 10.*Ian.*1639.coram Reuerendiss. Salamantino *in* 1. §. *& in Barchinonen. beneficij* 15.*Ian.* 1644. coram R. P. D. meo Cerro. † Franciscus verò Aduersarius, licet pluribus Patronorum vocibus præcellat, est tamen destitutus qualitate familiæ per Testatorem præscripta, adeoque præsentari non poterat, nec successiue institui, iuxta theoricam Abb. *in cap.cum in cunctis,§.inferiora n.10. cum seqq. de elect.*Bell. iun.*cons.56.n.4.*Garz.*de benef.p.7.c.15. num.6.*Rot. coram Seraph. *dec.* 1270. *num.1.* & coram reuerendiss. Vrgell. *dec. 8. num. 3. & decis. 25. pariter num. 3.* & aliis relatis auctoritatibus *in Fesulana beneficij* 14. *Martij* 1650. *in* §. *si quidem constat*, coram R.P.D.meo Corrado.

Hinc obesse non poterit, quod prædicta conditio, vt præsentandus in posterum ex certa familia debuisset assumi, adiecta non fuerit in limine fundationis, nec ideo apponi potuerit ex interuallo, præsertim à Gabriele, qui nec Patronatum instituerat, iuxta textum *in cap.nos quidem de testamentis, & in Clem. quia contingit de Relig. domibus*, & per glos. *in cap. cum dilectus, in verbo constitutio ad finem de consuetudine*, ibique DD. Roch. *de iur. patron. in verbo pro 80 n.29.* Garz. *de benef.p.11.cap.5.*cum aliis adductis per Monet.*de commut.vlt.volunt. c. 10. num. 351.* Tum quia sapit successionem hæreditariam, vel ipsius saltem repræsentat imaginem à Sacris Canonibus reprobatam, *vt in cap.1.de præb. & in cap. ad decorem de Instit. & in cap. extirpandas de filiis Præb.* cum aliis per Lambert *de iur. patron. libro 1. quæstione 9. principali,numer. 79.& 80. in 17. ampliatione.*

Quoniam hæreditariæ conditionis adiectio ex interuallo reprobatur quidem in Patronatu gentilitio, tanquam Ecclesiæ præiudicialis, non autem è conuerso quoties Patronatus hæreditariũ (provt regulariter esse præsumitur, *Clem. plures de iur. patron.* Lambert.*eod. tract. par.2 lib.1.q.2.n.15.*Couar. *var.lib.2.cap 18.n.6.* Rot.*decis.275. num.4.par.7.recent.*) Gentilitij naturam cum assensu Episcopi debuisset assumere,vt notat Molin.*de primog.lib. 1.q.24. num.30.*Roch. *de iur. patron. in verbo ipse vel is n.72.* Sanch. *in cons. moral. lib. 2. cap.3. debitat.91.& 92. n.1.* Couar. *var.resolut.lib.2.cap.18.num.9. & 10.* & aliis auctoritatibus respondit Rot. distinguendo casum vtrumque *in decis. 267.n.5. cum seqq. par.6. recent.& in Fesulana Oratorij seu Beneficij 5. Decemb. 1646. in* §. *cum igitur circa finem.* coram R. P. D. meo Bichio *confirmata 14. Martij* 1650. §. *nec ideò dici potest*,coram R.P.D. meo Corrado. Et ratio est quia nullum hoc posteriori casu potest argui præiudicium Ecclesiæ, dum ipsius nihil interest Rectorem ex vna potius, quàm ex altera familia obtinere, dummodo is habilitate præpolleat, vt notat Archidiac.*in cap.vnico,sub num.2.de iur.patron lib.6.* & aliis recensitis auctoritatibus dixit Rot. *in add. Fesulana Oratorij* coram R. P. D. Corrado *in* §. *potestas.* † Et hic sanè consensus Ordinarij in proposito casu non deficit, benè quippè præsumitur ex temporis cursu longæuo, ac obseruantia subsecuta anno 1572. vt notat Lambert. *de iur. patron. part. 2. lib. 1. quæst. 1.principali, art. 8.* Viuian. *de iur. patron. eod. tract. lib. 4. num. 5.* Rot.coram Mohedano *dec.22.num.3. de præb. & 598.n.4. par.1. diuers.& in Mediolanen. iurispatronatus 15. Maij* 1615. coram bon.mem. Pirouano.

Neque prædicta consanguineorum prælatio iuris dispositioni repugnat, si provt in proposito casu, restringatur ad habiles: nec cæteros extraneos absolute excludat, vt declarat idem Lambert. *de iur. patron. lib. 1. par. 1. qu.9. princ. sub num.111.* Garz. *de benef. ad d. par. 7.cap. 15.* Rot. coram Seraph.*dec.774.* Sed æquitati potius tunc consona reputatur, ac iuris dispositioni conformis,iuxta glos. *in cap. neminem, in verbo sine possessionis, septuagesima distinct.* Roch. *de iur. patron. in verbo honorificum, n.46. in 18. q.* Rot. coram Burat.*dec.316.n. 12. 647. n.16.& 679.n.12.*

Non obstat quod immutatio Patronatus hæreditarij in Gentilitium, liberam Ordinatij, siue alterius collationem restringat,eisque proinde præiudicialis existat,tale enim præiudicium tanquam ab extra,& & accidentaliter contingens, neque ipsum respiciens beneficium nullius ponderis ad hunc effectum esse censetur, iux. glos. *vlt. in cap. quamvis de pactis lib. 6.* vbi inter cæteros Gemin. *n.* 10. Sarnen. *supra regul.de iur.quæst.non tollen. qu.3.*Rot. coram Seraph. *dec.* 1411.*num.* 23. & coram Reuerendiss. Vrgell. *decis.117.num.13.*

Denique Patronatus Gentilitij obseruantiam non infringit resignatio ex causa permutationis, subsecuta in fauorem Leandri Grassi, qui ex Testatoris familia non descenderat, cùm per eam nec status Beneficij immutatus, nec eiusdem causa dici possit alterata, vt respondit.Rot. *dec.360. n.15. part.2.rec.& in Papien. Archipresbyteratus, 9.Aprilis* 1601.coram recol.mem.Card.Pamphilio, *& in Lucana iurispatronatus* 28.*Ian.*1644.*in* §. *non obstat*,coram Reuerendiss. Terracinen. *& in Reatina Vicariæ* 28. *Iunij* 1647.*in §. collationes verò*, coram R. P. D.meo Cerro.

R. P. D. CELSO ASTENSIS COADIVTORIÆ, Veneris 21. Iunij 1652.

Ad cap.157.num.51.& de Pensionib.ad cap.52. num.26. & cap. 80. n.5.

ARGUMENTUM.

QVomodo probentur qualitates requisitæ & expressæ in impetratione coadiutoriæ,tam quoad valorem beneficij & illius exemptionem à residentia, quàm quoad ætatem & similia. Et quando quis dicatur habere parem titulum ad impediendam viam executiuam;& quis sit effectus gratiæ ante illius registrationem.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Clausula* Arbitrio *non impedit executionem Literarum iustificatarum.*
2 *Ætas probatur ex fide Baptismi.*
3 *Scriptura probat contra producentem.*
4 *Ætas ingrauescens dicitur sexaginta annorum.*
5 *Quod quis commodè viuere possit probatur ex patrimonij assignatione.*
6 *Valor beneficij probatur ex narratiua aduersarij in sua impetratione.*
7 *Quod fructus beneficij simplicis non excedant 24. aureos probatur leuioribus probationibus.*
8 *Beneficium præsumitur simplex nisi contrarium probetur.*
9 *Maximè si prouisiones de eo fieri soleant tanquam de simplici.*
10 *Onus celebrandi Missas non inducit incompatibilitatem.*
11 *Titulus non potest dici par aduersus coadiutorem, nisi proueniat à Papa.*
12 *Vt dicatur par Titulus debet procedere ab eodem fonte & esse eiusdem speciei.*
13 *Gratia ante registrationem non tribuit ius considerabile.*
14 *Neque derogandum est regulæ de iure quæsito, si gratia nondum sit registrata.*
15 *Quando Papa facit secundam prouisionem perinde est ac si primam laceraret.*
16 *Testis seruatis seruandis examinatus probat contra producentem.*
17 *Exceptio turbida non retardat executionem prioris gratiæ.*
18 *Ex sola possibilitate in contrarium sequitur probationem non esse concludentem.*
19 *Quando tractatur de certo tempore, probatio non concludit nisi ad illud referatur.*

DECISIO VI.

1 CEnsuerunt DD. non intrare arbitrium pro retardanda executione Literarũ Apostolicarum: nam cùm illæ appareant iustificatæ consequenter etiam veniunt exequendæ vt in terminis clausulæ arbitrio, dixit Rot. coram Duran. *decis.* 98. *& decis.* 377. *vtrobique num.* 1. *& 2. & in recent. dec.* 558. *num.* 2. *part.* 1. *& firmatum fuit in Vicen. Iurisdictionis* 2. *Maij* 1650. coram R. P. D. meo Cerro.

2 Iustificatio manifestè apparet tam in iis, quæ respiciunt Coadiutum quàm in aliis, quæ concernunt personam Coadiutoris. Siquidem quòd Coadiutus præstiterit consensum suum mediante persona Procuratoris ad id specialiter deputati, patet ex Instrumento publico dato *in Summ. num.* 3. *&* 4. Quod ipse attingeret sexagesimum annum probatur ex fide Baptisinatis formiter extracta *Summ. num.* 7. Rot. coram Buratt. *decis.* 116. *n.* 1. *& decis.* 365. *num.* 2. *& in recent. dec.* 138. *eod. num. & dec.* 260. *num.* 14. *part.* 6.

3 Impotentia illius ad residendum attenta infirmitate graui de tempore datæ supplicationis, ob quam paulò post obiit, constat ex fide Canonicorum dictæ Cathedralis, quæ cum fuerit ex aduerso producta optimè probat contra Producentem, *cap. cum venerabilis, de except.* Salyc. *in l. comparationes n.* 13. *C. de fid. Instrum.* Aym. *cons.* 201. *num.* 5. Surd. *cons.* 151. *num.* 16. Rot. *decis.* 123. *num.* 5. *part.* 1. *recent. &* fuit dictum *in Nouarien. Ecclesiæ* 17. *præsentis mensis* coram Me.

4 Et tamen huiusmodi impotentia residendi non erat necessariò probanda, cùm gratia Coadiutoriæ fuerit concessa tantummodo ob ingraescentem ætatem, quæ benè verificatur in annis sexaginta expressis in iisdem literis, vt notat Gonzal. *super reg.* 8. *glos.* 5. §. 9. *num.* 84. Barbos. *in cap. pastoralis sub num.* 6. *de cleric. ægrot. in* 6. Ricc. *in collect. decis. part.* 3. *decis.* 489. *vers. quod si conceditur.* Rot. coram Verall. *decis.* 129. *per totam, decis.* 130. *num.* 1. *& decis.* 311. *part.* 1.

5 Respectu verò Coadiutoris iustificatio pariter est indubitata; nam quod ipse aliundè commodè viuere possit, probatur ex Instrumento assignationis patrimonij dato *in Summ. num.* 1. iuxtà glos. *cap. cum Vvintonienſis* 25. *verb. admiserant de elect.* Surd. *de aliment. tit.* 7. *quæst.* 36. *num.* 1. *&* 2. Garz. *de benef. part.* 2. *cap.* 5. *num.* 206.

6 Valor Canonicatus, & præbendæ expressus per non excessum in ducat. 24. computatis verè distributionibus quotidianis in ducat. 150. iustificatur ex confessione Partis facta in literis sæ prouisionis, quæ benè suffragatur ad dictum effectum, ex traditis per Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 3. *num.* 208. Rot. coram Buratt. *decis.* 300. *num.* 7. & coram Merlino *dec.* 157. *num.* 14. *in fine, & in rec. decis.* 101. *n.* 7. *part.* 1. *cum aliis in Hydruntina Canonicatus* 35. *Iunij* 1649. coram Eminentiss. Card. Otthobono.

7 Et quod idem Coadiutor obtineret Beneficium simplex in alia Ecclesia personalem residentiam non requirens, cuius fructus pariter 24. ducat. non excedunt, sufficienter apparet respectu valoris ex taxa Beneficiorum facta per R. C. Apostolicam, & ex duobus Testibus formiter examinatis; cùm tamen ad dictum effectum quælibet leuis probatio videatur sufficiens, Garz. *de benef. part.* 6. *cap.* 2. *numer.* 167. Rot. coram fam. mem. Greg. *decis.* 78. *num.* 4. Caual. *decis.* 33. *numero* 3. Buratt. *decisione* 255. *numero* 13. *& in recent. decis.* 572. *numero* 4. *part.* 1. *decis.* 10. *numero* 5. *part.* 2. *& decis.* 512. *numer.* 1. *part.* 3. & fuit dictum *in Placentina beneficij* 15. *Iunij* 1648. coram Me.

8 Et quod sit beneficium simplex, non solùm desumitur ex præsumptione iuris, quod omnia Beneficia reputentur simplicia, Abb. *in cap. recolentes, circa finem de stat. Monach.* Rot. *in recent. decis.* 699. *num.* 3. *part.* 2. cum aliis adductis *in Leodien. beneficij* 22. *Iunij* 1648. coram R. P. D. meo Verospio. † Sed etiam ex pluribus Prouisionibus vti de simplici factis ad fauorem Canonicorum eiusdem Cathedralis, qui illud vnà cum Canonicatu retinuerunt, & signanter ex præsentatione, & nominatione vltimo loco emanata ad fauorem ipsius Coadiuti, admissa etiam ab Ordinario, quæ beneficij qualitatem benè demonstrant, Bald. *in l. si mater n.* 3. *C. ne de stat. defunct.* Dec. *cons.* 126. *n.* 1. Rot. coram Seraph. *decis.* 1095. *num.* 3. *decis.* 1103. *num.* 5. *& decis.* 1120. *num.* 2.

9 Non obstat quod in limine fundationis huius beneficij S. Secundi iniunctum fuerit onus celebrandi Missas, & inseruiendi Ecclesiæ, quia cum illud possit adimpleri per substitutum cessat obiectum incompatibilitatis vt dixit Rot. *decis.* 155. *n.* 2. *part.* 4. *recent. & in Regien. beneficij* 9. *Decembris* 1629. coram R. P. D. meo Bichio.

10 Minus facit quod Cacheranus prouisus fuerit à Sede Apostolica per obitum Coadiuti, & cum possideat, & habeat parem Titulum dicatur legitimus Contradictor ad impediendam executionem litterarum Apostolicarum; nam cùm titulus ipsius

ipsius sit posterior in data non potest dici par, etiamsi proueniat à Papa, vt firmauit Rot. *in Gadicen. Præstimonij, 2. Decembr. 1648.* coram bon. mem.

12 Arguelles. † Imò quia idem Cacheranus impetrauit Canonicatum tanquam vacantem per obitum; Andreas verò per Coadiutoriam non dicitur habere parem titulum. Nam ad hunc effectum non sufficit quod titulus procedat ab eodem fonte, sed debet esse eiusdem speciei vt dixit Rot. *decis. 700. n. 8. part. 1 rec. & dec. 641. & per tot. par. 4. in Terulen. beneficij* coram Litta, post Marchesi. *de commiss. part. 1. fol. 374. sub num. 2.* coram Duran. *dec. 430. n. 9. & 10. in Vicen. Parochialis 1. Iulij 1643.* coram R. P. D. meo Bichio, *& in dicta Hydruntina Canonicatus 25. Iunij 1649.* coram Eminent. Card. Otthobono.

13 Tandem pro parte Cacherani opponebatur, gratiam Coadiutoriæ non esse habendam in consideratione vti registratam post impetratas ab ipso literas. Nam ante registrationem non tribuit ius considerabile, cùm sit in manu Papæ, & eius Officialium illam non admittere, cassare, vel lacerare, vt aduertit Paris. *de resignat. lib. 2. quæst. 24. n. 7. & lib. 8. q. 7. num. 196.* Gonzal. *ad reg. 8. glos. 15. §. 2. num. 32. & 33.* Garz. *de benef. part. 4. cap. 2. num. 16.* Sarnen. *super reg. de iure quæsit. non toll. quæst. 6. num. 2. & q. 20. in fine.* Rot. *decis. 91. num. 3. part. 1. diuers. repetita cad. part. decis. 101. in fine, & dec. 794. num. 2. & in rec. dec. 68. num. 6. part. 5.* † Inde quia ante registrationem nullum ius considerabile tribuit, eius mentio, seu derogatio Regulæ de iure quæsito non tollendo necessaria non est, vt inquit idem Sarnen. *super d. reg. quæst. 20. sub num. 4. vers. quia antequam.*

15 Et licet replicetur ex aduerso supplicationem non apparere laceratam & potentiam lacerandi longè differre ab actu lacerationis, ex adductis per Nat. *cons. 504. num. 2. vers. non enim,* Rot. *dec. 534. num. 2. part. 3. rec.* Tamen idem videtur esse quod Papa mandet supplicationem lacerari, & quod medio tempore alteri prouideat: nam prouidendo censetur implicitè declarare, quod prima gratia non debeat habere effectum suum, vt benè in simili ponderat Gabr. *cons. 186. num. 10. lib. 1.* Rot. *decis. 791. num 15. part. 1. diuers.*

Huiusmodi fundamentum, quod plenè, & concludenter ab allegante probari deberet, reducebatur ex partita extracta ex libro registratoris, in quo supplicatio adnotata legitur de mense Martij 1650. etsi post obitum Coadiuti secutum de mense Nouembris 1649. & expeditas litteras à Cacherano: Sed talis probatio visa fuit Dominis non sufficere in præsenti casu; quia descriptio in libro non concludit registrationem fuisse factam de eo tempore, quo reperitur adnotata, cum huiusmodi supplicationes non soleant semper statim describi, sed aliquando notentur post quatuor, & quinque menses postquam in registro secreto fuerunt registratæ, vt deponit Laurentius Officialis publicus Datariæ,

16 & registrator supplicationis controuersæ, † qui cum fuerit ex aduerso inductus, & seruatis seruandis examinatus rectè probat contra inducentem. Gabr. *de Testib. conclus. ... n. 14.* Roman. *cons. 104. sub n. 6.* Surd. *dec. 284. num. 18.* Rot. coram Seraph *decis. 295. num. 6.* & coram Buratt. *decis. 553. eod. num. & in Assisien. pecuniaria* coram Manzanedo penes Cenc. *de Censib. decis. 129. num. 2.*

17 Vel saltem negari non potest quod attenta prædicta depositione probatio Cacherani remaneat turbida; Ita vt non valeat retardare executionem anterioris gratiæ Apostolicæ ad fauorem Andreæ? Rot. coram Buratt. *dec. 805. num. 10. & in Eugubina pensionis* coram Manz. apud Post. *de manut. dec. 109. num. 4. cum aliis* per Marches. *de commiss. part. 1. cap. 1. fol. 25. num. 115.*

Et simili responsione tollitur obiectum deductum ex partita libri Componendæ; nam dicta partita concludit quidem tempus descriptionis, non autem solutionis, cùm possit esse quod Minister distulerit illam adnotare, quę sola possibilitas efficit quod probatio non dicatur concludens. Rot. *in Concorden. Scolastriæ 13. Nouembris 1613.* coram Pirouano, *& in rec. decis. 413. n. 3. part. 5.* † Et cum vis consistat in tempore, probatio debet esse concludens etiam respectu temporis, *cap. in præsentia, de probat.* Rot. *dec. 371. num. 3. part. 4. tom. 2. rec. in Apulen. Portionis 14. Iunij 1647.* coram Me, *& in Mileuitana Census 11 Febr. 1650.* coram Eminentiss. Card. Otthobono. 18 19

Et ità decisum partibus hinc indè informantibus.

R. P. D. CERRO
Auellina Canonicatus,

20. Martij 1651.

Ad cap. 166. num. 17. & sequentibus, & de Pensionibus capite 52.

ARGVMENTVM.

LIteras Apostolicas iustificatas, executioni demandandas esse non obstante oppositione alterius prouisi, etiam Apostolici, qui non dicitur habere parem titulum nisi possideat sine vitio, & eius prouisio non sit nulla: Quæ requirantur ad hoc vt primum Beneficium vacet per assecutionem secundi.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Apostolicæ iustificatæ habent paratam executionem.*

2 *Clericatus probatur ex attestatione Ordinarij eiusque assertione.*

3 *Valor Beneficij verificatur ex narratiua Partis aduersæ in sua impetratione.*

4 *Ordinaria via procedendum est quando concurrit habens parem Titulum.*

5 *Titulus non dicitur par, nisi adsit possessio sine vitio, & Titulus non sit nullus.*

6 *Qui impetrat per assecutionem Beneficij incompatibilis tenetur probare incompatibilitatem.*

7 *Vt primum beneficium vacet per adeptionem secundi incompatibilis, non sufficit sola impetratio, sed præterea requiritur possessio secundi cum retentione primi.*

8 *Incompatibilitas non oritur ex assecutione, sed ex possessione Beneficij incompatibilis.*

9 *Si narrata vacatio non iustificetur prouisio est nulla & non impedit alterius viam executiuam.*

10 *Vt beneficium primum vacet per assecutionem secundi, possessio pacifica secundi requiritur.*

11 *Possessio desinit esse pacifica per molestias & turbationes etiam extraiudiciales.*

DECISIO

DECISIO VII.

LIteras Iosephi de Viuo vtpotè in omnibus iustificatas responderunt Domini esse exequendas iuxtà dispositionem *cap. si capitulo*, ibique gloss. *in verb. exequatur, de conces. præbend. in 6. quotidiè in similibus approbatam*, vt latè firmatur *in Bononien. Archibresbyter.* 28. *Martij* 1648. *&* 15. *Ianuary* 1649. coram R.P.D. meo Corrado.

1 Siquidem modus vacationis per dimissionem Canonicatus controuersi factam ab Horatio Facilato in manibus Sanctissimi, optimè iustificatur ex assertione eiusdem Pontificis in præfatis Literis emissa, ibi, *Prædictus verò Horatius 2. dictos Canonicatum, & Præbendam resignauerit in manibus nostris, &c. Summ. informantis n.* 1. quæ plenè probat nec vlteriorem desiderat iustificationem, *Clem. litteris, de probat.* Paris. *de resignat. lib.* 8. *q.* 11. *n.* 1. *cum seqq.* Cresc. *decis.* 3. *de Resignat.* Buratt. *dec.* 4. 96. *n.* 1.

2 Clericatum verò Iosephi, eiusque habilitatem satis verificant præcedentes Literæ Ordinarij, in quibus illi facta fuerat collatio alterius Canonicatus Ecclesiæ Cathedralis tanquam Presbytero Auellino, idoneo, & in omnibus approbato *eod. Summ. n.* 2. Cum enim Ordinarius præsumatur optimè informatus de qualitatibus subditorum exinde præfata satis iustificata probantur. Innoc. *in cap. innotuit, in principio, de eo, qui furt. ord. suscep.* Gabr. *conf.* 181. *num.* 55. *lib.* 2. Paris. *vbi suprà lib.* 4. *q.* 2. *sub num.* 68. *cum aliis in puncto allegatis in Perusina Pensionum* 20. *Iunij* 1636. coram bon. mem. Buccabella *in recent. decis.* 162. *n.* 2. *&* 3. *p.* 7.

3 Valor denique narratus per non excessum in summa ducatorum 24. auri de Camera vlteriori probatione non indiget, cum abundè verificetur ex consimili narratiua alterius partis emissa in litteris suæ Prouisionis postmodum obtentæ, *d. Summ. n.* 3. ad text. *in l. cum precum, C. de liberal. caus.* quem millies ad hunc effectum secuta fuit Rota, & signanter *in recent. decis.* 92. *n.* 10. *part.* 6. coram Buratt. *decis.* 481. *n.* 9. *cum cæteris adductis in Bouen. Abbatia*, 3. *Iulij* 1645. coram bon. mem. Arguelles §. *valor expressus.*

4 Non obstat, quod Franciscus Iannulus pariter habeat Prouisionem Apostolicam, & ideò via ordinaria, non autem executiuè procedi debeat, vt probat Zuccard. *in l. fin. num.* 1384. *C. de edict. diu. Adr. toll.* Mohedan. *decis.* 1. *n.* 2. *& decis.* 13. *vt lit. pend.*

5 Quia vt prædicta procedant, & ille dicatur legitimus Contradictor ad impediendam paratam executionem dictarum Literarum duo copulatiuè requiruntur, videlicet, quod possideat sine vitio, quodque habeat parem titulum consimilis Prouisionis Apostolicæ omnino validæ, aliàs autem si vitiosè possideat, vel non habeat consimilem titulum, aut iste sit nullus, & inualidus, nunquam dicitur legitimus contradictor ad impediendam viam executiuam dictis Literis competentem, vt in simili pluribus adductis responsum fuit *in Romana Vineæ* 2. *Iunij* 1649. coram R.P.D. meo Otthono §. *Neque hanc immissionem*, & in puncto copiosè firmatur *in Compostellana Parochialis* 1. *Iulij* 1648. *&* 25. *Iunij* 1649. *ac in Calagurritana Præstimonij* 10. *Maij eiusdem anni* coram Eodem.

6 In proposito autem, quicquid sit de consimilitudine titulorum, & de vitiosa possessione, Prouisio Francisci Dominis visa fuit laborare aperto vitio nullitatis: etenim impetrata fuit certo modo sub expressione quod primus Canonicatus vacauerit per assecutionem secundi obtenti per Horatium, omninò incompatibilis *dicto Summ. num.* 3. † Et tamen vt primus vacet propter incompatibilitatem secundi non sufficit solùm iustificare illius impetrationem, & assecutionem, sed vlterius concludenter probari debet, quod Impetrans per duos menses pacificè non solùm de facto, sed etiam de iure secundum possederit cum retentione primi, iuxta dispositionem *cap. de multa*, vbi Gloss. *verb. post receptionem.* Ancharan. *num.* 3. & Abb. *num.* 16. *de Præbend.* Garz. *de benefic. part.* 11. *cap.* 5. *num.* 100. *cum seqq.* Rot. *in recent. decis.* 601. *num.* 5. *part.* 4. † vbi reddit optimam rationem, quia scilicet incompatibilitas non obest 8 in assequendo, sed in retinendo, *& decis.* 337. *n.* 10. *part.* 8. ac coram Buratt. *decis.* 102. *num.* 1. *&* 2. *cum aliis allegatis* per Add. *ad eandem decis.* 19. *num.* 18. † Vndè cum Franciscus id non iustificauerit, non in- 9 trat suppositа vacatio, & consequenter eius Prouisio redditur nulla, & inualida, quæ propterea non est apta retardare dictam viam executiuam, vt responsum fuit *in dicta Bononien. Archibresbyteratus* 23. *Martij* 1648. §. *Quia ex promissa, & 15. Ianuarij* 1649. §. *penultimo, & final.* coram R.P.D. meo Corrado: *in dicta Compostellana Paro-* 10 *chialis* 1. *Iulij* 1648. §. *verum eò magis, & in dicta Calagurritana Præstimonij*, §. *neque ad immissionem*, coram R. P. D. meo Otthobono. † Quinimo tantum abest, quod dicta pacifica possessio iustificari possit, vt in continenti doceatur de contrario ex lite, & Iudicialibus molestiis præcedenter illi illatis, *dicta Summ. num.* 5. *&* 6. Quæ operantur, vt etiamsi secundum Canonicatum assecutus fuisset, primum tamen dimittere non teneretur, vt firmauit Rota coram Card. Seraph. *decis.* 997. *num.* 2. *& decis.* 1234. 11 *num.* 1. *&* 2. † vbi quod ad hunc effectum sufficiunt molestiæ etiam extraiudiciales, & de facto cum cæteris adductis per Add. ad Buratt. *dicta decis.* 19. *num.* 19. *&* 20.

Et ita altera tantum, &c.

R. P. D. ZARATE

Beneuentana Canonicatus.

Lunæ 4. Maij 1654.

Ad cap. 5. *num.* 2. *part.* 1.

ARGVMENTVM.

QVomodo iustificentur requisita ad obtinendum beneficia, nempe resignatio, titulus resignantis, ipsiusque resignationis publicatio, & quod resignans aliunde viuere possit, valor narratus, qualitates resignatarium tangentes, sufficientia resignatarij & illius origo. Consensus patroni ex causa obitus non potest trahi ad casum resignationis.

SVMMARIVM.

1 *Literarum iustificatio necessaria est ad obtinendum illarum executionem.*

2 *Narratiua resignationis ex quibus iustificata maneat.*

3 *Titulus resignantis quomodo probetur.*

4 *Publicatio resignationis ex quibus probata sit sufficienter.*

5 *Ex quibus arguatur resignantem habere vnde viuat aliunde.*

6 *Valor narratus quomodo probandus.*

7 *Qualita-*

7 *Qualitates concernentes resignatarium quibus probationibus verificentur, nominatim ipsius idoneitas & origo.*

8 *Consensus præstitus ex causa vacationis per obitum non extenditur ad resignationem.*

DECISIO VIII.

1 PRo informante responsum fuit scilicet Literas Apostolicas esse iustificatas, ita vt Nicolao Antonio sit danda immissio in Canonicatu Ecclesiæ Sancti Ioannis de Baleo Terræ Montis Fuscoli Beneuentanæ diœcesis. Quæ resolutio tam iuris dispositioni quàm stylo Rotæ congrua videtur, cùm stante iustificatione Literarum immissio earum vigore sit concedenda, iuxta text. *in cap. si capitulo*, & ibi gloss. *de concess. præb. lib. 6.* Rota coram sanctæ memoriæ Greg. XV. *decis. 221. n. 2.* & coram Andrea *decis. 91. n. 2.* coram Buratto *dec. 941. num. 5.* & coram Durano *decis. 59. num. 1. decis. 467. num. 6.* & 688. *num. 1.* coram Merlino, & *in recent. decis. 605. num. 2. part. 2.* & *dec. 147. n. 2.* & 5. & *decis. 258. n. 1. par. 7.* & *in Hydruntina Canonicatus* 25. *Iunij* 1649. coram Eminentiss. Cardinali Otthobono.

2 De iustificatione etenim apparuit: nam cum Nicolaus narrasset Canonicatum vacare vigore resignationis liberè factæ per Federicum Carrantam, ista narratiua ex assertione Summi Pontificis in Literis collationis fuit comprobata; quapropter vlteriori non indiget probatione, vt per text. *in Clem. literis de probat.* Paris. *de resign. lib. 8. q. 12. num. 1.* Rot. coram Buratto, *dec. 496. n. 1.* & *dec. 3. de renunc.* coram Cres. & *in Auellina Canonicatus* 21. *Mart.* 1651. coram R.P.D. meo Cerro.

3 Titulus autem resignantis constitit sufficienter ex collatione Capituli eidem facta data *in Summario num. 7.* vt Rota admisit *decis. 18. vt lite pend.* coram Mohed. *decis. 363. n. 4.* coram Caualer. & *in Marianen. beneficij* 13. *Maij* 1649. coram Reuerend. Tarraconen. iuncta ipsius resignantis possessione pacifica ex testibus *in Summario dicto n. 7.* comprobata, quæ ad hunc effectum suffragatur, vt dicit Rota coram Cassador. *decis. 2. de caus. possess.* & *propr. n. 4. in Toletana Beneficij* 21. *Maij* 1604. coram Ottembergo, & *in Narnien. Capellaniæ 8. Februar.* 1649. coram R.P.D. meo Bichio.

4 Publicatio verò dictæ resignationis requisita iuxta constitutionem Gregorij XIII. etiam iustificata visa fuit ex attestatione à tergo literarum & ex publico instrumento super ea confecto dato *in Summario, n. 1.* vt per Bald. *in l. quoties n. 6. in fine C. de indic.* Bart. † *in l. 1. C. de nou. oper. nunciat.* Paris. *de resignat. lib. 11. q. 6. n. 62.* Rota *dec. 282. n. 2. part. 2. diuers.* & *in Cremen. seu Ianuen. pecuniaria, prima Iuly* 1648. coram Reuerendiss. Tarraconen.

Clausula quoque in Literis adiecta quod resiguanti remaneret vnde viuere posset, comprobatur ex Literis patentibus Subdiaconatus ad titulum patrimonij suscepti, ratione cuius resignatio sustinetur iuxta tradita in Concilio Tridentino *sess. 21. de reformatione cap. 2.* vbi plures refert Barbos. *n. 26.* & 31. Gars. *de benef. part. 2. cap. 5. num. 24.* Rota coram Buratto *decis. 496. in fine, in Cesenaten. Canonicatus, prima Iunij* 1651. *§. aliud*, coram Eminentiss. Cardinali Corrado.

6 Valorque narratus dicti Canonicatus, videlicet non excedere 24. aureos de Camera & computatis incertis 80. suaderur ex duobus testibus coram executore examinatis, datis *in Summario num. 4.* non solùm de publica voce & fama deponentibus, verùm etiam de propria scientia, qui ideò huiusmodi expressionem sufficienter probant. Rota *decis. 551. num. 2. part. 5. decis. 187. num. 10. part. 6. recent.* & coram Merlino *decis. 688. num. 4.* coram Caualer. *decis. 363. n. 4.* & *in Vicen. Parochialis* 20. *Iunij* 1650. *§. valorem*, coram R.P.D. meo Bichio. Attentis præterea præcedentibus prouisionibus, cum expressione similis valoris, vt considerauit Rota *in alia Beneuentana Canonicatus eiusdem Collegiatæ, sub die 8. Februarij* 1647. coram R.P.D. meo Bichio, quæ probationes superabundant, cum in hac materia etiam leuiores sufficiant, vt tenet Rota *decis. 610. num. 1. part. 4. diuers.* & coram Caual. *decis. 596. in princ.* & simul vnitæ omnino concludunt. Rota *in dicta Beneuentana*, *§. quod ille*, vbi plures cumulantur.

Qualitates verò resignatarium tangentes similiter verificantur, cum de eius Clericatu constet ex Literis patentibus Ordinarij datis *in Summario n. 2.* quibus in hac re proculdubio deferendum est, vt per Garz. *de benef. part. 9. cap. 2. num. 1.* & 108. Grammatic. *decis. 81. num. 1.* Vivian. *de Iurepatron. lib. 6. c. 1. num. 2.* & post eundem Rota *decis. 79. num. 2.* & *decis. 152. num. 24.* & *decis. 187. num. 9. part. 6. recent.* & *in Burg. beneficij* 30. *Martij* 1638. *§. clericatus*, coram Reuerendiss. D. meo Decano, & *in Valadislauien. Parochialis* 13. *Nouembris* 1651. *§. fin.* coram Eodem. 7

Sufficientia ipsius bene deducitur ex approbatione præuio examine eiusdem Ordinarij dato *in Summario n. 6.* ex traditis per Viuian. *de Iurepatr. lib. 6. cap. 7. num. 54.* & *post tract.* Rot. *dicta decis. 79. num. 3.* & *dicta decis. 187. num. 9. part. 6. recent.* & *in dicta Auellina Canonicatus 27. Martij* 1651. *§. clericatum*, coram R.P.D. meo Cerro.

Ortum verò, seu originem dicti Resignatarij ex Beneuentana Diœcesi pariter Literæ testimoniales Ordinarij comprobant, ex quibus constat illum tanquam de terra Sancti Nazarij esse ordinatum, vt proinde eis fides sit adhibenda, Mandos. *in regula Cancellariæ 18. quæst. 10. num. 3.* & 4. Rota coram Buratto *decis. 888. n. 1.* & *decis. 349. n. 3. versic. & quod ipse sit ciuis, part. 3. recent.* & *in dicta Cesenaten. Canonicatus prima Iunij* 1651. *§. finali*, coram Eminentissimo Cardinali Corrado.

Nec obstat quod Canonicatus de quo agitur dicatur esse de Patronatu Regio, vt proinde tanquam liber obtineri non possit à Sede Apostolica; nam præterquam id non apparet plenè iustificatum, concessio Regia, qua nititur Capitulum ad prouidendum facta fuit tantùm in casu obitus, non autem resignationis, vt constat ex declaratione Capellani maioris Regni Neapolitani vigore commissionis D. Proregis emanatæ, *Summario* Zambettæ *num. 8.* quæ tanquam obseruantia interpretatiua debet attendi, *l. si de interpretatione, ff. de legibus*, Abb. *in cap. cum dilectus num. 7. de consuet.* Viuian. *de Iurepatron. lib. 4. cap. 1. num. 64.* Rota coram Seraph. *decis. 507. num. 2.* & coram Merlin. *decis. 442. num. 8.* & *decis. 750. num. 3.* & *decis. 851. n. 4.* & 5. & *in recent. decis. 275. num. 8. part. 7.* & *in Signina bonorum 9. Iunij* 1645. coram Eminentiss. Corrado. 8

Atque ita, &c. vnica tantum, &c.

R. P. D. ROYAS

Beneuentana Decimarum,

Lunæ 8. Martij 1649.

Ad cap. 167. volum. 2. & c. 39. & 67. par. 1.

ARGVMENTVM.

DEcimas Parochi possunt exigere etiam via executiua, non obstante contraria consuetudine, quia aduersatur iuri diuino. Et ad huius consuetudinis negatiuæ probationem debet verificari petitio cum denegatione. Quæ procedunt etiam contra dominum loci allegantem concordiam si à Summo Pontifice non fuerit confirmata.

SVMMARIVM.

1 *Parochus manutenendus est in quasi possessione exigendi Decimas,* & n. 8.
2 *Mandatum executiuum datur contra non soluentes Decimas.*
3 *Consuetudo non soluendi Decimas est nulla & contra ius diuinum.*
4 *Valida tamen est consuetudo minuens Decimas.*
5 *Consuetudo soluendi Decimas diminutas probanda est cum suis requisitis.*
6 *Negatiua solutionis Decimarum probanda est illam coarctando, aliàs non potest probari per testes.*
7 *Debetque probari petitio integræ Decimæ, cum denegatione.*
9 *Concordia super Decimis non confirmata per Sedem Apostolicam non nocet successoribus in beneficio.*

DECISIO IX.

PEtente Parocho Ecclesiæ B. Mariæ Fossi, loci S. Nicolai à Manfredi, Beneuentanæ Diœcesis mandatum de manutenen. in quasi possessione exigendi Decimas super bonis feudalibus, & iurisdictionalibus Baronis Francisci Socij intra fines suæ Parochiæ existentibus; necnon mandatum executiuum pro illarum consequutione; vtrumque esse illi concedendum, resolutum fuit.

Nam quoad mandatum de manutenendo, illius intentio non solùm remanet abundè iustificata ex
1 iuris assistentia, per text. *in cap. cùm contingat, & cap. cùm in tua, de Decimis, cap. statuimus* 16. *q.* 1. *& cap. fin. de restit. spoliat. in* 6. Gloss. *in cap. conquerente, verb. Decimationum, de offic. Ordin.* Butr. *in cap. à nobis, n.* 4. *de Decim.* & pluries firmauit Rot. *dec.* 76. *&* 178. *vtrobique n.* 1. *part.* 1. *recent.* cum aliis latè adductis *in Pampilonen. Decimarum de Vssurbil.* 1. *Iulij* 1648. coram R. P. D. Celso; sed etiam probatur illius quasi possessio ex depositionibus plurium Testium, qui dicunt, dictum Parochum semper vniuersaliter integras Decimas omnium bonorum in sua Parochia existentium exegisse, quorum vnus specificè deponit de huiusmodi exactione super dictis bonis feudalibus Francisci; vnde, probata dicta quasi possessione, Parochus est in ea manutenendus, *vulg.* §. *retinendæ, instit. de interd.* cum aliis allegatis *in Hispal. decimarum de Barzona* 3. *Aprilis* 1645. coram bon. mem. Buccabella, *&* 12. *Ianuarij* 1646. coram R. P. D. meo Cerro.

Mandatum verò executiuum decretum fuit, ex 2
quo pro Decimis contra denegantes illarum solutionem proceditur summariè, & appellatione remota, ex expressa dispositione text. *in cap. tua nobis, de decim.* & tradunt Monet. *eod. tract. cap.* 8. *q.* 3. *n.* 1. Barbos. *de offic. Paroch. cap.* 28. §. 4. *n.* 6. *&* 7. & Castill. *decis.* 9. *per tot.*

Nec reluant depositiones Testium pro parte 3
Baronis examinatorum, qui dicunt, Barones dicti loci spatio longi temporis consueuisse pro Decimis debitis ex dictis bonis feudalibus soluere solùm ducat. 10. quolibet anno, vigore concordiæ initæ cum antecessore moderni Parochi.

Quia, cùm dicta consuetudo Iuri Diuino præiu- 4
dicium inferat, debet esse rationabilis, & legitimè præscripta, vt respectu solùm iuris positiui est insignis text. *in cap. fin. de consuetud.* ergo multò magis respectu Iuris Diuini, contra quod nulla dari potest consuetudo, vt in specie tradit Guido Pap. *dec.* 284. *in princ.* & Couarr. *var. resol. lib.* 1. *cap.* 17. *num.* 8. † Et licèt communis, & receptior sit sententia, quod Decimæ quamvis sint de Iure diuino, possunt reduci, vel minui ex præscripta consuetudine, vt voluerunt Paris. *cons.* 25. *num.* 27. *lib.* 4. Couarr. *loco suprà citato num.* 8. *vers. sextò pariter infertur.* Rebuff. *de decim. quæst.* 13. *num.* 46. Monet. *eod. tract. cap.* 5. *q.* 1. *n.* 89. & tenuit Rota coram Seraph. *dec.* 1204. *num.* 2. qui alios refert, *& dec.* 23. *n.* 3. *par.* 6. *rec.* † Attamen 5
in casu præsenti huiusmodi consuetudo non fuit sufficienter probata, iuxta necessaria requisita adducta per glos. *in d. cap. fin. in verb. legitimè sit præscripta, de consuetudine.*

Tùm quia dicti Testes non coarctant negatiuam 6
solutionis integræ decimæ, provt requiritur. Caualer. *dec.* 487. *n.* 3. Seraph. *dec.* 1102. *n.* 8. *&* *dec.* 419. *num.* 8. *part.* 1. *recent.* & dictum fuit *in Corduben. decimarum* 4. *Maij* 1604. coram Ortembergo, & 8. *Mart.* 1610. coram S. D. N. *in Fauentina Vigesimæ* 16. *Aprilis* 1638. coram Eminentiss. Card. Verospio, & *in Vercellen. decimarum* 13. *Nouembris* 1645. *&* 16. *Ianuarij* 1646. coram R. P. D. meo Cerro, *&* *in Teletana decimarum* 15. *Iunij* 1648. coram R. P. D. meo Celso.

Tùm etiam quia non probant, *integram decimam* 7
fuisse petitam, illamque denegatam in contradictorio iudicio, ac Parochum acquieuisse, vt disponitur *in allegata glos. in d. cap. sub verb. legitimè sit præscripta, vers. vel saltem*, quod sit obtenta in contradictorio iudicio, *& circa fin. vers. item in alio*, ac tenuit Rota coram Seraph. *decis.* 1102. *num.* 8. *ac in mox allegatis Corduben. & Fauentina decimarum, & dec.* 667. *num.* 9 *par.* 4. *ac d. decis.* 23. *num.* 5. *part.* 6. *recent.* † Propterea donec cognoscatur, an dicti Testes pro- 8
bent dictam præscriptam consuetudinem, quæ canonizanda est per tres sententias conformes, æquitas suadet, vt Parochus hoc interim manuteneatur in quasi possessione exigendi integras Decimas, Marescott. *var. resol. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 6. *cum seqq.* Posth. *de manutent. obseruat.* 45. *n.* 19. & dixit Rota *dec.* 197. *n.* 2. impressa post eundem tractatum, Seraph. in *dec.* 1497. *n.* 3. *&* 4. *& decis.* 173. *n.* 1. *par.* 2. *recent.* ac in terminis resolutum fuit *in Hispalen. decimarum* 15. *February* 1647. coram R. P. D. meo Meltio, §. *vnde cum dicta.*

Eoque magis, cùm contrarium probetur ex testi- 9
bus examinatis per Parochum, quibus magis est deferendum, cùm ipsis assistat iuris dispositio, ex adductis *in Meleuitana hæreditatis* 26. *Ianuarij* 1641. coram Reuerend. D. meo Decano, † vltra quod dicti Testes Baronis deponũt, huiusmodi solutiones

ducat.

ducat. 10. pro decimis fuisse factas vigore concordiæ inter Barones, & antecessores super dictis decimis factæ, quæ fieri minimè possunt absque auctoritate Summi Pontificis, quando verò absque dicta auctoritate factæ sunt, non egrediuntur suum auctorem, *cap. de cætero, & cap. veniens, de transact.* Rot. *decis.* 585. *num.* 3. *par.* 1. *recent.* Coccin. *decis.* 340. *n.* 1. *& decis.* 362. *n.* 3. *cum aliis in decis.* 30. *n.* 8. *p.* 6. *rec.*

Et sic resolutum fuit, dandum esse mandatum de manutenendo pro futuris decimis, & executiuum pro prætetitis, vtraque, &c.

R. P. D. ZARATE

Beneuentana Iurisdictionis,

Lunæ 13. Maij 1652.

Ad caput 60. & 61. part. 1.

ARGVMENTVM.

EPiscopum habere iurisdictionem in omnibus locis in sua diœcesi existentibus: quæ existentia intra fines diœceseos probatur ex variis circunstantiis, veluti ex antiquis enunciatiuis, testium depositionibus, loci situatione; nec suffragatur immemorialis probatio, nisi concurrant omnia ad id requisita, præsertim si conster de initio ex scripturis publicis. Recensentur autem actus plurimi ex quibus Episcopus dicitur exercuisse iurisdictionem in aliquo loco. Assertiones & cõfessiones antecessoris in beneficio non præiudicãt successoribus.

SVMMARIVM.

1 *Enunciatiuæ si sint plures diuersis temporibus in instrumentis publicis emanatæ, concludenter probant.*

2 *Quod locum habet maximè concurrentibus adminiculis.*

3 *Confessiones antecessorum multiplicatæ inseruiunt pro adminiculo ad probandam situationem Ecclesiæ.*

4 *Ecclesiam esse intra certam diœcesim probatur ex testium depositionibus.*

5 *Ex situatione loci circumdati vndique intra diœcesim probatur illum esse intra diœcesim.*

6 *Episcopus habet fundatam intentionem, & ex ea sola manutenendus est in possessione iurisdictionis in tota sua diœcesi.*

7 *Ad solum Summum Pontificem spectat separare diœceses.*

8 *Ad probandam immemorialem possessionem quæ requirantur.*

9 *Immemorialis cessat quando constat de initio per scripturas authenticas.*

10 *Centenaria præscriptio an & quando locum habeat & fruatur priuilegio immemorialis.*

11 *Centenaria præscriptio non sufficit vt hinc Prælatus inferior præscribat territorium contra suum Episcopum.*

12 *Recensentur nouem actus ex quibus probatur Episcopum in aliquo loco iurisdictionem exercuisse.*

Decis. Rot. Rom.

13 *Qui maiores habet probationes pro se, in dubio præferendus est.*

14 *Reiectis nouis constitutionibus redeundum est ad antiquas.*

15 *Assertiones Antecessorum notoriè erroneæ non sunt attendendæ, maximè in præiudicium successorum.*

16 *Depositiones testium in alio iudicio factæ inter eadem non faciunt in noua causa, si illis in primo iudicio fides habita non fuit.*

17 *Enunciatiuæ moderne & ad supplicationem partis factæ non merentur probationem.*

DECISIO X.

COntendentibus Reuerendissimo D. Archiepiscopo Beneuentano, & D. Archidiacono eiusdem Ecclesiæ circa Iurisdictionem in Castris Cercelli, Pagani, & Collis, necnon in Castellis Forcellati, Montis Vrsini, S. Angeli, & Rocatellæ à d. Archidiacono expressis, Causa fuit in Rota introducta, ac proposito dubio super manutentione, visum fuit Dominis, vt de bono iure etiam ad effectum manutentionis videretur, quare super hoc proposita hodie causa ad fauorem Reuerendissimi D. Archiepiscopi fuit resolutum.

Sunt etenim dicta Castra intra terminos diœcesis Beneuentanæ, vt ex Antecessorum Archiepiscoporum Enunciatiuis constat, quæ cùm sint plures, diuersis temporibus, & scripturis emanatæ, habent vim famæ, & concludenter dictam situationem probant, iuxta conclusionem à Rota receptam sequendo doctrinam Aret. *in cap. cum causa, n.* 9. *&* 20. *de prob.* Put. *decis.* 204. *n.* 4. *lib.* 2. *in corr. decis.* 102. *n.* 2. *p.* 1. *recent.* Burat. *decis.* 636. *n.* 4. & ibi Add. *lit. B.* Merlin. *dec.* 148. *n.* 1. *Mutinen. Beneficij* 27. *Martij* 1648. *§. quæ adminicula, confirmata* 26. *Iunij eiusdem anni, §. iunctis pluribus antiquissimis probationibus*, coram bon. mem. Arguelles. 1

In nihilo refragante, quod tales Enunciatiuæ ab ipsis Archiepiscopis interesse habentibus emanauerint; nam cùm sint antiquissimæ, & variis fulciantur adminiculis, probant. Achill. *decis.* 7. *in fin. de Iurep.* Caputaq. *decis.* 337. *num.* 3. Coccin. *dec.* 235. *n.* 6. *dec.* 242. *num.* 2. Merlin. *dec.* 128. *n.* 5. *& d. dec.* 146. *num.* 3. 2

Pro adminiculis autem in præsenti deseruiunt, non solùm multiplicatæ assertiones, & confessiones tam moderni Archidiaconi, quàm illius Antecessorum explicitè affirmantium Castrorum controuersorum situationem in Beneuentana Diœcesi reperiri: Istæ enim confessiones superant quascunque alias probationes, & ipsis confitentibus valdè præiudicant, *l. cum te, la* 2. *C. de non num. pec.* Rot. *decis.* 71. *num.* 3. *part.* 1. *diuers. Fanen. Bonorum* 29. *Iunij* 1648. *§. minus attenta*, coram bon. mem. Arguelles, *& alibi passim.* 3

Verum etiam testes discretissimè de tali situatione deponentes, qui etiam asserunt, Castra hæc circumdata esse ab aliis Castris Diœcesis Beneuentanæ, ideò optimè probant, *cap. cum causam in fin. de prob.* Paris. *cons.* 104. *n.* 24. *lib.* 1. Penia *dec.* 107. *n.* 4. *&* 8. Burat. *dec.* 578. *n.* 6. Comit. *decis.* 26. *eodem num. & dec.* 22. *n.* 2. *p.* 7. *rec. in Marsicen. Iurisdictionis* 26. *Maij* 1651. *§. nam quod terra, &c.* coram Eminentiss. D. Card. Corrado. 4

Vnde cùm ex prædictis, & ex Tabulario, & Planta datis appareat dicta Castra esse posita in Diœcesi Beneuentana, sequitur quod sint eiusdem Diœcesis; Bald. *in l. Insula, ff. de Iud.* Castr. *in l.* 1. *in* 5

princ. ff. de acq. poss. Cravet. *cons.* 54. *n.* 9. *vers. super qua quæstione*, Gtat. *discept. foren. cap.* 918. *num.* 19.
6 Rot. *dec.* 683. *n.* 1. *p.* 1. *recent.* † Et sic sub omnimoda D. Archiepiscopi Iurisdictione ob assistentiam Iuris communis, *cap. cùm persona* 7. *in fin. de priuil. cap. conquerente* 16. *de off. Ord.* Barbos. *de offic. & pot. Episc. p.* 3. *alleg.* 127. *n.* 23. Rot. *decis.* 501. *n.* 1. *p.* 2. *rec. in Brixien. Iurisdictionis* 11. *Aprilis* 1639. coram Reuerendiss. Salamantino. Et ob dispositionem S. Conc. Trid. *sess.* 7. *c.* 8. *& sess.* 21. *c.* 8. *de refor.* Rot. *d. decis.* 501. *n.* 1. *p.* 2. *recent.* Quamvis essent nullius, & hoc ratione vicinitatis, & quia extant in sua Diœcesi, vt in eodem Concil. *sess.* 24. *c.* 9. *eod. tit. de refor.* Barbos. *vbi prox.* Rot. *in mox alleg. dec.* 501. *n.* 1. *&* 5. Præter quam Iuris assistentiam dubitari non potest de bono Iure D. Archiepiscopi etiam ad effectum manutentionis, non probata alia possessione, iuxta text. *in cap. cum persona, de priuil. in* 6. Posth. *de manut. obser.* 45. *n.* 7. *& seq.* Caual. *decis.* 193. *n.* 1. *in Aprutina Iurisdict.* 19. *Martij* 1693. coram Reuerendiss. Salamantino, *in Barchin. Iurisdictionis* 1. *Iulij* 1644. §. *non obstat, vers. propter quam assistentiam*, coram R. P. D. meo Bichio. *S. Seuerinæ Decimarum* 14. *Ianuarij* 1650. *sub* §. *siquidem in fin.* coram R. P. D. meo Rojas.

7 Maximè quia dictus Archidiaconus Territorij separationem ex priuilegiis Apostolicis deducere nequit, cùm illa non extent, & nisi à solo Pontifice concedi valeant; ad quem hæc separationis facultas spectat, DD. *in cap. cum contingat, de foro comp.* Cochier. *de iurisd. Ord. in exempt. p.* 2. *qu.* 53. *n.* 2. *in fin.* Burat. *d. decis.* 578. *n.* 2. *dec.* 324. *eod. n.* 1. *p.* 1. *rec. in Calagurritana Iurisdictionis* 16. *Iun.* 1606. coram Ortembergo, *in Salisburg. Iurisdictionis* 1. *Iulij* 1643. §. *nec contrarium*, coram R. P. D. meo Rojas.

8 Nec magis ex allegata immemorabili Præscriptione alicuius potissimi Iuris acquisitionem prærendere potest; quia testes per illum ad hanc probandam adducti, & examinati deponunt iuxta modum præscriptum à Gloss. *in cap.* 1. *de præscript. in* 6. *in verb. Memoria*, nempè quod ita audiuerunt à suis Maioribus, qui ab aliis suis Maioribus ita dici audiuerant, & quod ipsi, nec Maiores sui quidquam viderunt, aut audiuerunt in contrarium, & deponere debent de publica voce, & fama per verba *fuit*, & *est*, Barbos. *in d. cap.* 1. *num.* 17. Moder. Avenionen. *quæst. Benef. c.* 104. *n.* 12. san. mem. Greg. XV. *dec.* 196. *n.* 1. & ibi Add. *n.* 3. Rot. *dec.* 58. *&* 248. *vtrobique n.* 2. *par.* 2. *recent. dec.* 522. *n.* 56. coram Merlino, *in Marsicen. Iurisdictionis* 17. *Iunij* 1647. *&* 11. *Decembris eiusdem anni*, coram R. P. D. meo Bichio, *&* 26. *Maij* 1651. coram Eminentiss. D. Card. Corrado. Nec dicti Testes sunt conformes, & contestes; quo stante prætensa Immemorabilis Præscriptio excluditur, d. Moder. Aven. *vbi suprà*, Mant. *dec.* 289. *num.* 7. & deficientibus aliquibus ex prænarratis requisitis Immemorabilis probatio non erit perfecta, d. Moder. Auen. *loc. cit.* Rot. *decis.* 557. *in fin. p.* 4. *diuers.* Seraph. *decis.* 1102. *num.* 2. Burat. *decis.* 163. *num.* 8. *in allegata Marsicen. Iurisdictionis*, coram Eminentiss. D. Card. Corrado, §. *quia nec ista, vers. cuius requisita.*

9 Et circa huiusmodi Immemorabilem Domini dixerunt cessare quamlibet dubietatem, quia constat de initio ex scripturis per dictum Archidiaconum exhibitis, cuiuscunque actus initium excludentibus, quod essentiæ Immemorabilis repugnat, Penia *decis.* 965. *num.* 4. san. mem. Greg. XV. *decis.* 51. *num.* 4. Rot. *decis.* 542. *n.* 2. *part.* 4. *recent. in Pampilon. Beneficy de Tafalla* 26. *Octobris* 1616. *in Ratisbonen. Canonicatus* 22. *Iunij* 1618. *in Ferrarien. Aquarum* 14. *Nouembris* 1622. omnes coram bon. mem. Pirouano, *in Hispalen. Decimarum* 15. *Febr.* 1637. §. *quia natura immemorabilis*, coram R. P. D. meo Meltio, *in sæpius citata Marsicen. Iurisdictionis*, coram Eminentiss. D. Card. Corrado, §. *nec etiam*, *Pampilon. Decimarum de Vrsibil.* 1. *Iulij* 1650. coram R. P. D. meo Celso.

Ope igitur Immemorabilis Præscriptionis destiturus Archidiaconus recurrit ad Centenariam, vim Immemorabilis habentem, Gloss. *in cap. cum vobis, verb. centum annorum, de præscript.* Seraph. *dec.* 1141. *n.* 1. Sed inaniter. Tum quia hæc locum non habet, vbi constat de contrario initio, ex traditis per Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *q.* 7. *n.* 59. *& seqq.* † Tum etiam 11
quia centenaria ex se sola non sufficit ad fauorem Prælati inferioris, qui ex ea contra suum Episcopum Territorium præscribere non valet, ad tradita per Hostien. *in c. quoniam contingat, n.* 11. *de foro comp.* Rot. *dec.* 324. *n.* 11. *part.* 1. *rec. in citata Salisburg. Iurisdict.* 1. *Iul.* 1643. coram R. P. D. meo Rojas, §. *præterea, &c.*

Cessantibus itaque Priuilegiis Apostolicis, Im- 21
memoriali, & Centenaria, nec alio concurrente, Episcopo Castra controuersa esse in sua Diœcesi prætendente, inconcussa remanet Reuerendiss. Archiepiscopi Iurisdictio. Præsertim cùm quamplurimis actibus ad Iurisdictionem pertinentibus roboretur, videlicet, Visitatione, *cap. conquerente de off. Ord. cap.* 1. §. *fin. in* 6. Con. Trid. *sess.* 23. *cap.* 3. *de refor.* san. mem. Greg. XV. *dec.* 4. *n.* 4. Merlin. *dec.* 84. *n.* 3. Approbatione Confessariorum, Rot. *dec.* 22. *sub n.* 2. *p.* 7. *recent.* Ordinatione Clericorum, Seraph. *decis.* 467. *n.* 9. Rot. *dec.* 47. *num.* 4. *part.* 5. *recent.* Deputatione Sacerdotum ad curam animarum, san. mem. Gregor. XV. *dec.* 434. *num.* 13. *in d. Marsicen. Iurisdictionis* 17. *February* 1647. coram R. P. D. meo Bichio: Collatione Sacramenti Confirmationis, Rot. *dec.* 129. *p.* 3. *lib.* 2. *diuers. in d. Salisburgen.* coram R. P. D. Rojas *in princ.* Reuisione Computorum, Burat. *d. dec.* 578. *n.* 5. Excommunicatione, & Absolutione, idem Burat. *n.* 10. *& seqq. & præallegata Marsicen.* coram R. P. D. meo Bichio. Receptione Olei Sancti per Presbyteros prænominatorum Castrorum à Cathedrali Beneuentana, *cap. Presbyteri qui Diœcesanos* 123. *de consecrat. distin.* 4. *gloss. in cap. dilectus*, ibique Card. *n.* 3. Abb. *n.* 4. *de off. Ord.* san. mem. Greg. XV. *d. dec.* 434. *num.* 13. *in mox allegata Salisburgen. Iurisdictionis*, coram R. P. D. meo Rojas, *in princ.* Et denique Contributione pro subsidio Triremium, Rota *in allegata Marsicen. Iurisdictionis* 18. *Februarij* 1647. coram R. P. D. meo Bichio.

Qui omnes actus in Concursu Collationum Be- 13
neficiorum, aliorumque actuum per dictum Archidiaconum factorum veniunt præferendi, cum sint plures, & potiores, illisque arrideat Iuris assistentia & ab ea roborentur. Innoc. *in cap. auditis, n.* 4. *de præscript.* Comit. *dec.* 26. *num.* 3. san. mem. Greg. XV. *decis.* 51. *n.* 2. *cum aliis congestis in d. Marsicen. Iurisdictionis* 26. *May* 1651. §. *non etiam, vers. verum quia*, coram Eminentiss. D. Card. Corrado.

Nec Archidiacono suffragantur Constitutiones 14
anni 1355. continentes Archidiaconos habere in his Castris Diœcesim separatam à Diœcesi Archiepiscopali: non enim fuerunt habitæ in consideratione, quia tanquam scandalosæ reiectæ etiam fuerunt in Synodo à Cardinale Sabello in Archiepiscopatu Successore, eandemque reprobationem confirmauit etiam Archiepiscopus Palumbaria, & non loquuntur de Terra Collis; † Atque ita per istarum Constitutionum reiectionem omnia reducuntur ad primæva Archiepiscopalia Iura, in quibus erant ante prædictas

Constitutio

Constitutiones, Rot. *decis.* 333. *num.* 4. *p.* 1. *diuers. dec.* 104. *num.* 6. *part.* 6. *rec. in Ferrarien. Pensionis* 18. *Iuny* 1649. §. *nec suffragatur*, coram Reuerendiss. D. Decano.

15 Assertiones à dicto Archiepiscopo Palumbaria, & à nonnullis Vicariis emanatæ cum ad dictas Constitutiones reiectas, & ab eodemmet Palumbaria damnatas relationem habeant attendendæ non sunt, Alex. *cons.* 49. *num.* 6. *lib.* 7. Rom. *cons.* 7. *n.* 3. & 4. *lib.* 3. Hond. *cons.* 66. *num.* 54. *ad med. lib.* 1. Surd. *decis.* 291. *n.* 16. Rot. *decis.* 127. *n.* 6. *p.* 1. *diuers. & dec.* 158. *n.* 4. *p.* 1. *rec.* Seraph. *decis.* 501. *n.* 1. Modernoque Reuerendiss. Archiepiscopo, eiusque Successoribus tales Archiepiscopi Palumbariæ voluntatiæ assertiones nocere non possunt, Gloss. & DD. *in cap. fin. de præscript.* Menoch. *cons.* 30. *n.* 26. Rota post Pacif. de Salu. *dec.* 39. *sub num.* 5. *dec.* 290. *num.* 20. *part.* 4. *tom.* 2. *recent. cum aliis in Brixinen. seu Nullius Iurisdictionis*, 19. *Nouembris* 1634. coram Reuerendiss. D. Salamantino, *in d. Marsicen. Iurisdictionis* 17. *Februarij* 1647. §. *verum*, *vers. & confessio*, coram R. P. D. meo Bichio, & de assertionibus Vicariorum Rot. *dec.* 48. *n.* 15. coram Mellino, & *dec.* 42. *n.* 10. *vers. quidam vicarius*, post Pacif. de Salu. Mant. *dec.* 41. *num.* 10.

Vltra quod cum ex supra recensitis constet de continuato Iurisdictionali exercitio Archiepiscoporum, illæ vel præsumuntur inuerisimiles, vel erroneæ, & sic neutro casu sunt in consideratione habendæ; quemadmodum in primo casu, Rota *decis.* 239. *n.* 12. & 18. *part.* 4. *recent.* In secundo Rot. *decis.* 14. *n.* 37. & *decis.* 283. *n.* 18. *part.* 6. *recent.*

16 Testes dati in Summario Archidiaconi *num.* 3. qui dicuntur examinati vsque de anno 1602. in causa vertente in Congregatione Episcoporum sunt iidem, qui vt supra deponunt, sed non probant Immemorabilem, & in causa in qua fuerunt examinati, Archidiaconus succubuit. Idcirco inconueniens esset hodie in hoc Iudicio dictis Testibus illam præstare fidem, quam in iudicio vbi fuerunt examinati non meruerunt; Alex. *in l. sæpè, num.* 60. *in fin. ff. de re iudic.* Felin. *in cap. quamvis num.* 9. *in fin. eod. tit.* Paz. *de tenut. cap.* 32. *num.* 27. & *seqq.* Franc. *decis.* 158. *num.* 10. *in fin. in Britinorien. fideicommissi* 24. *Martij* 1642. §. & *quamvis vers. quando*, coram R. P. D. meo Bichio.

Protestationes quæ asseruntur factæ in nonnullis Visitationibus non sunt æstimandæ tanquam contrariæ facto, *cap. gratum de off. deleg. cap. sollicitudinem, de appell. l. cum in plures*, §. *locator*, *ff. locat.* Barbos. *cum ibi citatis axiom.* 194. *num.* 1.

17 Tandem ad comprobandam dicti Archidiaconi Iurisdictionem in Castris controuersis nil operari possunt enunciatiuæ Literarum Apostolicarum, Breuium, Pœnitentiariæ, & similium, quæ tanquam modernæ, & ad supplicationem partis factæ nullam sufficientem probationem inducunt, Abb. *in cap. dudum num.* 3. *de decim.* Alex. *cons.* 112. *n.* 2. *lib.* 7. Veral. *decis.* 335. *n.* 5. *part.* 3. *decis.* 154 *num.* 4. *part.* 2. *decis.* 552. *n.* 11. & *seqq part.* 4. *tom.* 2. *recent.*

Ex quibus omnibus cum prætensiones dicti Archidiaconi omnino sublatæ remaneant, Domini pro bono Iure Reuerendiss. Archiepiscopi etiam ad effectum Manutentionis responderunt.

Et ita, &c.

R. P. D. CERRO
Beneuentana Iurisdictionis,

Lunæ 31. Ianuarij 1656.

Ad c. 60. *part.* 1. & *iterum parte* 2. *c.* 3. §. 9. *n.* 10.

ARGVMENTVM.

DEciditur controuersia iurisdictionis inter Archiepiscopum Beneuentanum & Archidiaconum qui prætendebat iurisdictionem à tempore immemoriali acquisitam in certis castris; sed tamen deciditur in fauorem Archiepiscopi probantis exercitium plurium actuum iurisdictionalium, ex qua probatione eliditur allegata immemorialis, ad quam euertendam sufficit probare aliquos actus contrarios, ex quibus probatio immemorialis dubia reddatur.

SVMMARIVM.

1 *De præscriptione immemoriali deducendum est tempus Sedis vacantis.*
2 *Possessio immemorialis corroboratur ex variis adminiculis quæ recensentur.*
3 *Iurisdictio quasi Episcopalis acquiri potest per tempus immemoriale.*
4 *Episcopus habet suam intentionem fundatam pro iurisdictione in tota diœcesi*, & n. 11.
5 *Qui obtinet commissionem super iactationibus, non dicitur actor, sed reus.*
6 *Sola commissio non facit præuentionem nisi fuerit subsecuta citatio partis.*
5 *Immemorialis coadiuuari potest ex aliis probationibus quæ cum ea non sunt incompatibiles.*
8 *De essentia immemorialis possessionis est vt nihil factum aut dictum vnquam fuerit in contrarium, & testes hoc dicere debent dum de immemoriali deponunt.*
9 *Ad effectum interrumpendi immemorialem sufficit vnicus actus contrarius.*
10 *Scripturæ extractæ ex Archiuio publico seruatis seruandis fidem faciunt.*
12 *Actus possessorij facti ex causa vniuersali influunt in omnem iurisdictionem.*
13 *Confessiones Prælatorii non præiudicant successoribus.*
14 *Testibus deponentibus contra partis assertionem credendum non est.*

DECISIO XI.

COmpleto ad instantiam D. Archidiaconi Beneuentani nouo processu remissorialis, renouata fuit coram Me præcedens controuersia super plenaria iurisdictione Castrorum Cercelli, Collis, Pagani, Fonellati, Montis Vrsini, Sancti Angeli, & Rouatelle, super qua & mandatum de manutenendo & sententiam diffinitiuam in petitorio Reuerendiss. D. Archiepiscopus Beneuentanus à Rota impetrauerat, præuiis duabus decisionibus 13. Maij 1652. & 27. Ianuarij 1653. coram R. P. D. meo Zarate emanatis.

Informantes enim pro Archidiacono non reuoca-

bant amplius in dubium situationem dictorum Castrorum in Diœcesi Beneuentana optimè comprobatam, tam in dictis decisionibus ex testibus, instrumentis, & Planta pro D. Archiepiscopo examinatis, & respectiuè productis, quàm ex septem testibus pro Archidiacono nouiter examinatis, & relatis in secundo Summario D.Archiepiscopi *n.12. lit. A.* sed acriter contendebant Archidiaconos pro tempore extitisse ab immemorabili in quasi possessione exercendi iurisdictionem in dictis Castris,tam respectu visitationis, & Causarum Ciuilium & Criminalium & Matrimonialium, quàm etiam totius ordinariæ iurisdictionis, cum ex dictis septem testibus, quorum Secundus & Sextus tantum requisitam habent ætatem annorum 54. ante motam litem de anno 1646. † & deducto tempore Sedis Archiepiscopalis vacantis, quod ad istum effectum esse deducendum firmauit Rot. coram Burat. *decis. 673.n. 13.* † omnesque vniformiter deponunt nunt cum requisitis glos. *in c. verbo, immemorialis de præscript.in 6.* cum eius Summario, *n. 2.* concludenter probetur dicta quasi possessio immemorabilis,quę etiam corroboratur tum antiquissimis enunciatiuis trecentum abhinc annis emissis, in constitutionibus Archiepiscopalibus anni 1355. dicto Summario *n.1.*In Bulla Innocentij VIII. confirmatoria iurispatronatus de anno 1492. *n. 3.* & in aliis Literis Apostolicis Pauli III.de anno 1540.*n.4.*Tum ex confessionibus plurium Archiepiscoporum Beneuenti, imò & ex plurimis enunciatiuis ipsiusmet D. Moderni Archiepiscopi eodem Summario *n. 6. & 7. cum tribus sequentibus.* Tum ex quamplurimis collationibus Beneficiorum factis ab Archidiaconis pro tempore incipientibus ab anno 1485.vsque ad annum 1619. dicto Summario *n. 5.* Tum etiam ex literis patentibus deputationum officialium & ex processibus criminalibus, ac de vita, & moribus, dicto Summario *num. 9. & 12.* † vt propterea potuerit Archidiaconus ex dicta immemoriali partim ita comprobata iurisdictionem acquirere quasi Episcopalem & territorium separatum, vt notat Abb. *in cap.cùm contingat num. 1. de for.compet.* Lotter. *de re benef. lib. 1. cap. 24. num. 206.* cum concordantibus allegatis in *Cauen. collationis ordinum* 27.*Iunij* 1654. coram R.P.D.Verospio,§. *territorium autem vers. ex qua separatum.*

Sed his non obstantibus resolutum fuit sententiam Rotalem esse confirmandam & dandum mandatum de manutenendo D.Archiepiscopo, quia iustificata situatione dictorum Castrorum intra fines suæ Diœcesis habet fundatam intentionem suam in assistentia iuris pro omnimoda iurisdictione: *cap. conquerente, de offic. Ordin. cap. cum Episcopus eod. tit. in 6. can. omnes Basilicæ 16. q.* Roman. *cons. 180. num. 4. vers. habet enim Episcopus.* Federic. de Sen. *cons. 143. num. 6. vers. vnde si aliquis,* Rot. *decis.243. sub num.1. part.2. decis.368. num. 2. & decis.697.n.1. p. 8. recent.* coram bonæ Memoriæ Merlino *decis.132 num. 1. & 2. & decis. 777. n.1.& 2.*cum aliis allegatis *in prima decisione* R.P.D. mei Zarate,§. *vnde cum ex prædictis.*

Non obstat dicta immemorabilis ex præfatis testibus nouiter examinatis deducta; quia licèt Dominis visum fuerit eam non posse excludi, siue ex lite, vt dicitur introducta anno 1601. quæ efficeret vt dempto hoc tempore citrà decursu,testes non attingerent vt opus est annum 54.siue ex quo constet de initio per dictas constitutiones anni 1355. nam principium litis non est sumendum à dicto anno 1601. sed ab anno 1646. † cùm tunc impetrata fuerit sola commissio iactationis & iactationum Summario D.Archiepiscopi *num.*8.quæ impetrantem facit reum, non actorem, Rot.*in Placentina Cappellanie* 8.*Nouembris* 1602.coram Card. Pamphilio sen.§.*quod enim*, & coram Card. Caualer. *decis. 587.num.1.* † Et nec minus apparet reproducta præuia citatione ad dicendum contrà,vt requiritur ad effectum introducendi litem: nam aliàs Impetrans potuit pœnitere, provt pœnituisse censetur, dum non citauit ad dicendum contra, vt dixit Rot. coram Buratto *decis.138.num.2.& 3.cum seqq. in Beneuentana Attentatorum 2. Decembris* 1648. coram R.P.D. Peutingero, *in Rheginensi Attentatorum 12. Decembr.*1653.coram R.P.D.meo Bichio §. 2. quod & prius *in Romana legati 4. Iulij*, §. *licèt enim, cum seqq.* coram Me. † Constitutiones verò continentes quod Archidiaconus habet iurisdictionem, non excludunt per necesse quod etiam ante habuerit, & sic cùm non contineant necessariò acquisitionis initium sunt compatibiles cum immemorabili, eique famulantur; adeò quod vtrumque possit allegari: *cap.cum personæ, de priuileg. in 6.* ibique glos. *in verbo monitus*, Rota *in Toletana decimarum* 16. *Martij* 1648. coram R. P. D. meo Celso, §. *exhibitio verò. In Astoricensi decimarum 1. Iulij* 1652. coram R. P. D. meo Bichio §. *Aduerterunt, & in di Cauen. Collationis Ordinum*, §. *ad eliciendam vers. verò exinde.*

Attamen quia pro parte D.Archiepiscopi iustificantur plures actus iurisdictionales in Castris controuersis ab eo eiusque antecessoribus exerciti ipsius Summario *n. 1.* exinde sine dubio immemorialis euertitur;quia de essentia requirit quod nihil vnquam dictum aut auditum fuerit in contrarium; vt dixit Rot.coram sanctæ memoriæ Gregorio *decis. 51. num. 3. & 4.* ibique Addentes *litera B. in recentior.decis.284.n.7.p.2.*coram bonæ memoriæ Merlino,*decis.554.n.3.& in Marsicen. iurisdictionis*, 18. *February* 1647. §. *tandem sententia vers. omnisque penitus,& 11. Decembris eiusdem anni*, §.*ad euertendum*, coram R.P.D.meo Bichio.Quatenus autem prædicti testes Archidiaconi ausi fuerint contrarium affirmare,vel conuincuntur mendaces, vel saltem deteguntur non bene informati, quod sufficit ad excludendam ex eis immemorabilem vt rectè in terminis respondit Rota coram sanctæ memoriæ Gregorio *decis.325.n.18.cum sequentib.*

Et quamvis nonnulli ex dictis actibus pro D. Archidiacono adductis pariantur aliquam difficultatem, nempe mandata relaxata vigore obligationis Cameralis, vel contra personas subditas Archiepiscopis, & processus criminales pro delictis quæ non probantur commissa in locis controuersis.

Cæteri tamen actus visi fuerunt releuantissimi videlicet visitationes annorum 1521. 1551. 1556. & 1560. quæ sunt ante Sacrum Consilium Tridentinum, & aliæ de annis 1575. 1592.& 1596. dicto Summario D. Archiepiscopi *num.1.* Citationes tam in ciuilibus quàm in criminalibus coram Archiepiscopis executæ in locis controuersis,primo Summario D. Archiepiscopi *sub num. 2. & 3. litera C.* Literæ dimissoriales Clericis horum Castrorum ad ordines suscipiendos concessæ ab Archiepiscopis, quas etiam fatentur testes Archidiaconi nempe 3. iuxta 13. ibi. *Circa lì Concorsi delle chiese e le dimissoriæ ad ordines gia l'ho detto,che le faceuano gl' Arciuescoui, &c.* & 7. iuxta 11. ibi: *L'ordinatione de Preti,e le Dimissoriæ per ordinarsi le faceuano parimente gl' Arciuescoui e questo io lo so perche io ancora ho hauuta la dimissoria del Signor Cardinale Arigoni gia Arciue-*

scouo.

cano. Item condemnatio ad triremes Th. Gagliardi, necnon excommunicatio Prosperi Aldergij de Cercello ob violentam manuum iniectionem in personam Ioannis Baptistæ Sauoni Diaconi dictæ terræ Cercelli, d. Summario D. Archiepiscopi *sub d. num* 1. *in fine.* Atque executiones dispensationum matrimonialium, dicto 1. Summario *num.* 5. Interuentus Presbyterorum dictorum locorum ad Synodum *num.* 6. Exactiones pro seminario, Contributiones subsidij, Reuisiones computorum, Concursus ad Parochiales, & ordinationes clericorum, Deputationes Sacerdotum ad curam animarum, & Collationes Sacramenti Confirmationis, alijque actus ponderati *in dicta prima decisione* R.P.D. mei Zarate
9 *sub* §. *cessantibus itaque.* † Isti enim actus exuberant quia ad effectum euertendi & interrumpendi immemorialem sufficit vnicus actus illi contrarius. Scrader. *de feud. p.* 10. *sect.* 20. *num.* 157. Bero. *cons.* 5. *num.* 23. *lib.* 1. Addentes ad sanctæ memoriæ Gregorium *decis.* 162. *num.* 15. Rota *in dicta Marsicen. Iurisdictionis* 18. *February* 1647. coram R.P.D. meo Bichio *d.* §. *Tandem sententia, vers. & vnicus.*

Scripturæ verò illos comprobantes vti extractæ ab Archiuio publico Archiepiscopali per Notarium successorem optimè probant, etiam sine compulsoria & citatione partis; Caputaq. *decis.* 31. *n.* 4. *part.* 2. Rota coram sanctæ memoriæ Gregorio *decis.* 3. *num.* 1. & 2. ibique Addentes *litera A*, & coram Buratto *decis.* 337. *num.* 29. & *decis.* 856. *num.* 8. vbi quod statur illius assertioni, quod sit notarius & successor.

10 Indeque excluſa immemorabili nullius sunt releuantiæ enunciatiuæ, Collationes Beneficiorum, aliique actus per Archidiaconum ponderati; tum quia singuli benè tolluntur *in* 2. *decisione* R. P. D. mei Zarate, §. *nec magis, cum quatuor sequentibus*, tum quia scripturæ pro illorum iustificatione adductæ non fuerunt extractæ ab aliquo Archiuio publico, sed à particularibus ædibus Archidiaconi
11 † quibus accedit iuris assistentia pro Archiepiscopo. Innoc. *in cap. Auditis, num.* 4. *de præscr.* Comitol. *decis.* 26. *n.* 3. Sanctæ memoriæ Gregorius *decis.* 51. *num.* 2. cum aliis allegatis *in eadem Marsicen. Iurisdictionis* 26. *Maij* 1651. §. *non etiam, vers. verum quia*, coram Eminentiss. Card. Corrado.

12 Quinimò pro consecutione eius vniuersitatis Iurisdictionis sufficit D. Archiepiscopo etiam minimum actum exercuisse. Rota coram Buratto *decis.* 912. *num.* 8. apud Post. *de manut. decis.* 310. *num.* 9. &
13 in *d. Marsicen. d.* §. *tandem, sententia, vers. cum pro consecutione.* † Adductæ autem confessiones Archiepiscoporum Ecclesiæ non præiudicant, *cap. partim de Testibus.* Rot. *decis.* 290. *n.* 19. & 20. *part.* 8. *recent.* cum aliis allegatis *in* 2. *decisione* D. mei Zarate §. *Cæteri verò, vers. Præterquam.*

Vlterius addebatur quod omnes prædicti testes Archidiaconi patiuntur multas releuantes exceptiones, & signanter secundus & sextus ætatem sufficientem habentes pro probatione immemorialis redarguuntur de errore; secundus enim affirmat iuxta octauum Archiepiscopos nunquam in dictis locis fecisse actus iurisdictionales, & tamen ipse interfuit visitationi factæ per Archiepiscopum Palumbarum anno 1596. prout etiam interfuerunt alij, à quibus ipse asseruit audiuisse Archiepiscopos multos actus ibidem peregisse dicto secundo Summario *n.* 1. *lit. A.* sextus verò iuxta nonum asseruit Archidiaconos fecisse concursus, & tamen contrarium deponunt omnes alij testes, atque contrarium articulauit ipsemet Archidiaconus in articulis super quibus dicti testes fuerunt examinati. † Cui propterea non creditur. Rota *dec.* 216. *n.* 4. *part.* 1. *recent.* coram Card. Seraph. *dec.* 433. *n.* 7. coram Sanctæ memoriæ Gregorio *decis.* 357. *num.* 3. & *in Camerinen. pensionis* 25. *Iunij* 1640. coram R.P.D. meo Bichio §. & *omnes.* 14

Circa collationes autem Beneficiorum iterum dixerunt Domini quod particulariter videatur vt *in dicta decisione* Domini mei Zarate, §. *vltimò.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. MELTIO Bononien. Iurispatronatus.

Mercurij 27. Iunij 1657.

Ad cap. 192. *num.* 12. & 18. & *cap.* 87.

ARGVMENTVM.

IN paruis vniuersitatibus cessat præsumptio vsurpationis Iurispatronatus, ideò illius pertinentia probatur probationibus ordinariis; nec opus est adhibere rigorosas per Concilium Tridentinum requisitas: sufficiunt ergo antiquissimæ præsentationes effectuatæ, antiquæ inscriptiones, testium depositiones, immò & in certis casibus antiqua instrumenta quæ immemorialem probant, si nullum certum contineant initium. Prouisiones Apostolicæ quibus in casibus præiudicent alicui in iurepatronatus illi competenti.

SVMMARIVM.

1 *Iurispatronatus exacta requiritur probatio propter potentiam, vel ob inuerisimilitudinem.*
2 *Hoc tamen locum non habet dum agitur de parua vniuersitate in qua non adest præsumptio vsurpationis.*
3 *Iurispatronatus inuersimilitudo locum non habet quando agitur de parua vniuersitate, & illud non spectat ad singulos vti singulos, sed vti vniuersos, & tanquam vnum corpus.*
4 *Probatio ordinaria, & non rigorosa iurispatronatus sufficit quando agitur de parua vniuersitate vti vnum corpus.*
5 *Inscriptiones publicæ quando faciant fidem.*
6 *Immemorialis possessio, vel præsentationes per longissimum tempus effectum sortitæ probant iuspatronatus.*
7 *Præsentationes continuatæ quo casu vim habeant immemorialis possessionis.*
8 *Præsentationes continuatæ multum iuuant ad probationem iurispatronatus.*
9 *Immemorialis quo casu probari possit per scripturas.*
10 *Papa censetur reseruare iura patronorum.*
11 *Sententia est nulla si pars expresse ad eam non sit citata.*
12 *Prouisiones Apostolicæ non mutant statum beneficij quoad iura patronorum. Limita* num. 13.
14 *Sententia quando non noceat patronis.*
15 *Immemorialis non tollitur ex actibus dubijs.*
16 *Quæ sint adminicula ex quibus corroboratur probatio iurispatronatus.*

DECISIO XII.

VAcauit de anno 1649. per mortem Dominici Palmerini Eccleſia Parochialis S. Michaëlis loci Capugnani, quam prætendens Communitas dicti loci eſſe de Iurepatronatus ipſius, ad illam præſentauit Ioannem Palmerinum, cuius præſentationis occaſione orta lite inter homines, & Communitatem ciuſdem loci Capugnani ex vna parte, & Menſam Archiepiſcopalem Ciuitatis Bononiæ ex altera ſuper dicto Patronatu, illa diſcuſſa fuit in Rota Bonon. quæ ſuam protulit ſententiam ad fauorem hominum dictæ Communitatis, per quam fuit declaratum conſtare de Iurepatronatus: introducta deinde huiuſmodi cauſa in Rota in gradu appellationis ad inſtantiam Menſæ Archiepiſcopalis coram R.P.D. meo Celſo emanuit ſententia primæ confirmatoria, qua nondum contenta dicta Menſa Archiepiſcopalis obtinuit illam de nouo committi R. P. D. meo Veroſpio, à quo promulgata fuit ſententia duarum præcedentium reuocatoria.

1 Commiſſa mihi demùm in alia inſtantia dubitaui, an vltima ſententia ſit confirmanda, vel infirmanda, & propoſito hodie dubio DD. reſponderunt, eam eſſe infirmandam, quia licet Sac. Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. de reformat. cap. 9.* ex duabus rationibus præſumat vſurpationem Iuriſpatronatus in perſonis, ſeu in Communitatibus, vel Vniuerſitatibus, videlicet, ob potentiam perſonarum, vel ob inueriſimilitudinem, quòd multarum familiarum, ſeu hominum concurſus pro conſtructione, ac dotatione Patronatus conuenerit, vt aduertit Lotter. *de re Benefic. lib. 2. quæſt. 13. num. 35. & ſequent. cum aliis in deciſ.* R. P. D. mei Veroſpij *in hac cauſa edita allegatis in principio*, cùm inueriſimilitudo præſe ferat quandam falſi imaginem, vt monet Bald. *in l. 1. num. 16. C. de ſeru. fugit.* Franc. Becc.
2 *conſ. 62. n. 72. & ſeq.* † Tamen in hoc caſu ceſſare viſa fuit quæcunque vſurpationis præſumptio, nam illa deducta ex potentia non poteſt applicari Communitati Capugnani, quæ eſt parua Vniuerſitas compoſita ex paucis hominibus nullam habens iuriſdictionem in loco Beneficij, vt firmauit deciſio pariter in hac cauſa emanata coram R. P. D. meo Celſo 1. *Iulij* 1654. *ſub §. quæ præſumptio*, cui propterea Archiepiſcopus Bonon. Prælatus tam magnæ exiſtimationis abſque vllo timore quandocunque ſe opponere potuiſſet, maximè in Ciuitate Bononiæ in qua ſemper reſidet Cardinalis Legatus nemini denegans Iuſtitiam, quòd vt tollat quamcunque præſumptionem obiectæ potentiæ contra Ciues, firmauit Rota *deciſ. 282. ſub. n. 25. par. 7. recent.*

3 Minuſquè intrare poteſt altera præſumptio vſurpationis deſumpta ex inueriſimilitudine, quæ cadit etiam in paruis Vniuerſitatibus, non obſtante, quòd illæ quacunque iuriſdictione careant, vt firmatum fuit *in d. dec.* R. P. D. mei Veroſpij *in princ.* quia hîc non tractatur de Iurepatronatus, quod prætendatur ab hominibus dictæ Communitatis Capugnani, vti ſingulis, eo quia ipſi de ſingulorum proprio contribuiſſe præſupponant in fundatione, & dotatione Eccleſiæ, quo ſanè caſu ad ius plerumquè ex vſurpatione potiùs quæſitum præſumi ſolet, vndè plenior, & exactior probatio ad docendum vetum titulum requiritur, vt per Viuian. *de Iurepatr. lib. 11. cap. 59. n. 7.* Sed agitur de Vniuerſitate, prout eſt corpus, & perſona ficta repræſentans ſolum populum, quæ habet bona propria cum quibus potuit fundare, & dotare Eccleſiam, ſicuti pro ea fecit plures impenſas, & inter alias conſtruendo Campanile, reaptando Tribunam, & extruendo in altera Eccleſia vnam Cappellam, & hæc omnia ex ære publico ipſius Communitatis citra aliquam contributionem ſingulorum, & quia hîc prorsùs ceſſare videtur ratio in qua fundatur aſſerta inuerſimilitudo. † Ideò ad probandum hoc Iuſpatronatus re- 4
quiritur ſolùm ordinaria probatio, non autem illa rigoroſa ſancita per Conc. *in d. ſeſſ. 25. de reform. cap. 9.* Addent. ad Buratt. *deciſ. 551. num. 16.* & dixit Rota *in Cracouien. Parochialis* 24. *Ianuar.* 1628. coram bon. mem. Merlin. & firmatum etiam fuit in prima deciſione edita ad fauorem Communitatis R. P. D. meo Celſo, & ratio eſt ſatis euidens, quia ceſſante potentia, & inueriſimilitudine, eſt ſolùm quærendum, vt probetur factum, quod poteſt probari verè, vel præſumptionibus, vt in omnibus perſonis, & Vniuerſitatibus in quibus ceſſat dicta ratio potentiæ, & inueriſimilitudinis.

Ad hanc etiam inuerſimilitudinem tollendam ſ valdè faciunt Inſignia Communitatis poſita in Tribuna dictæ Eccleſiæ, & ſimiliter inſcriptio poſita in eadem Tribuna ſub his verbis. COMMVNE CAPVGNANI, OPVS HOC ÆRE PROPRIO FIERI CVRAVIT. Rot. *in rec. deciſ. 482. n. 4. part. 1. & dec. 172. n. 5. par. 3.* coram Caualer. *deciſ. 378. n. 1.* & coram Coccin. *deciſ. 230. n. 1.* Inſcriptiones enim tunc ſolùm permittuntur quando nihil continent, quod à veritate ſit alienum. Rot. coram Merlin. *deciſ. 456. n. 51. & in Bononien. Iuriſpatronatus* 16. *Ianuar.* 1608. coram Sacrato, *quæ eſt deciſ. 171. part. 3. rec. confirmata* 27. *Iunij* 1608. coram Eod. *& eſt deciſ. 191. ead. part. 3.*

At eſtò etiam quòd fieri deberet illa rigoroſa pro- 6
batio in hoc caſu, quæ requiritur per Concilium in omnibus perſonis ſuſpectis de vſurpatione, hæc optimè reſultat ex præſentationibus factis per eandem Communitatem Capugnani, & effectuatis per ſpatium 200. & ampliùs annorum, nempè ab anno 1413. vſque ad annum 1649. de quò tempore lis cœpta fuit, & ſic per annos 236. cum tamen etiam in terminis Concil. ſufficiant anni 150. ſub quibus includitur ſecundum requiſitum dicti Concilij de continuatis præſentationibus effectum ſortitis ſpatio 50. annorum, dum de his docetur per publica inſtrumenta, & quia dictæ continuatæ, & effectuatæ præſentationes nullum præ ſe ferunt principium acquiſitionis, dicitur conſtare de immemorabili, ſaltem ex indirecta probatione, quæ ſufficit, vt in his terminis fuit latè reſolutum *in Bonon. Archibreſbyteratus*, 23. *Martij* 1648. coram Eminentiſſ. D. Card. Corrado §. *neque præfatis obſtat*, & ratio eſt, quia præſentationes effectum ſortitæ in vltimis 50. annis ſatisfaciunt, vt iam dixi vni ex requiſitis per Concil. *in d. cap. 9 ſeſſ. 25. de reformat.* † 7
aliæ verò habent vim immemorabilis, quotieſcumque non conſtat de initio contrario, vel aliqua collatio in contrarium non oſtenditur, Pariſ. *de conſid. q. 28. n. 259. verſ. & aliàs dubitatum fuit, & n. 260.* Garz. *de benef. part. 5. cap. 9. num. 107. & n. 109.* Rot. *diuerſ. deciſ. 577. per tot. par. 4.* & coram Seraph. *deciſ. 1141. n. 1. & ſequent. & num. 9. &* 10. Achill. *deciſ. 4. de iurepatronatus*; vt latè fuit etiam firmatum *in Mediolanen. Prioratus* 14. *Martij* 1646. coram Eminentiſſ. D. Card. Corrado, *& in Lucana Iuriſpatronatus* 10. *Ianuar.* 1645. coram Reuerendiſſ. Terracinen.

Non obſtant multæ exceptiones datæ ex parte § 8
Menſæ Archiepiſcopalis præſentationibus factis à Communitate Capugnani ad Eccleſiam controuerſam, quia cum dictæ præſentationes habuerint effectum ſuum mediantibus inſtitutionibus, iſtæ confirmarunt

firmarunt ius quæsitum ex dictis præsentationibus, quibuscunque non obstantibus ; Modernus Pisan. *de Iurepat. lib. 6. cap. 10. num. 31.*

9 Provt etiam non refragatur, quòd in hoc casu, immemorabilis probari debeat per Testes cum requisitis Gloss. *in cap. 1. de præscr. in 6. sub verb. memoria*, non autem per scripturas, vt Rot. firmauit coram Greg. XV. *decis. 52. num. 4. & decis. 126. num. 20. part. 5. recent.* Quia licèt Regulariter huiusmodi probatio fieri soleat per Testes, non tamen excluditur, quin fieri possit etiam ex scripturis antiquissimis, nullum præseferentibus principium, cum illa dicatur probatio per indirectum immemorabilis ex supra allegatis, quibus addi potest Ricc. *in praxi iurispatronat. resol. 70. per tot & resol. 121.* Modern. Pisan. *de Iurepatronatus lib. 11. cap. 5. num. 44. & seqq.* Rot. coram Buratt. *decis. 435. num. 9.*

Sed reverà accedunt etiam pro immemorabili depositiones Testium formiter examinatorum cum requisitis d. gloss. *in cap. 1. de præscript. in 6.* & licet contra illos *in dec.* R. P. D. mei Verospij, *sub §. Quæ sanè probatio*, obiiciatur, eos non concludere talem immemorabilem, dùm inter alias præsentationes commemorant illam Lactantij Zannini, sequutam sub die 3. Maij 1580. qui licet à Communitate illam acceperit, possessionem tamen huius Ecclesiæ nullatenùs fuit consequutus, sed eam tanquam liberæ collationis successiuè retinuit, & ex hoc præsupponitur resultare exclusionem probationis immemorabilis, cum iste actus liberæ collationis repugnet, ac sit omninò contrarius immemorabili.

Huiusmodi tamen obiectum minimè subsistere Dominis visum fuit, quia licèt dictus Lactantius Zanninus fuerit prouisus de anno 1582. de huiusmodi Parochiali Ecclesia tanquam libera à Sede Apostolica, nihilominus ponderatum fuit, quòd Papa in suis literis non confert ; sed in illis continetur tantum modò mandatum de conferendo, quod fuit directum Vicario Imolæ sub hac conditione, & præseruatiua. *Quatenus hæc Ecclesia Parochialis non esset de Iurepatronatus.* At dictus Vicarius non contulit, ex quo verificata fuerit dicta clausula, sed pronunciauit in contumaciam, quia coram ipso Communitas Capugnani non docuit de suo Iurepatronatus, & iam ipse Lactantius Zanninus reperiebatur in possessione dictæ Parochialis vigore consensus reportati à Communitate, dùm illa ei resignata fuit à Martino Zannino de anno 1580. *vt in Summ. Communitatis, num.* 1. Vnde apparet per dictam sententiam non fuisse illatum aliquod præiudicium
10 Communitati. † Nam Papa præseruauit Ius cuiuslibet quatenus Ecclesia esset de Iurepatronatus alicuius, ex latè deductis *in d. Mediolanen. Prioratus* 14. *Martij* 1646. coram Eminentiss. D. Cardinali Corrado, *& in Bononien. Archipresbyteratus* 23. *Martij* 1648. coram Eodem.

11 Eoque minùs dicta sententia afficit Communitatem, cum nulla sit ex defectu citationis, quæ præcedere debeat nominatim ipsam sententiam, vt declarat Text. *in Clem. sæpè*, & ibi gloss. *de verb. signif. Affict. decis. 182. num. 3.* Capic. *decis. 1. num. 35.* Rot. *decis. 17. de re iudic. in nou.* Mantic. *decis. 291.* Imò debebat esse adeò specifica, & expressis verbis ad sententiam concepta, vt nec virtualis comprehensio illius, nec æquipollentia verba admittantur. Rom. *cons. 369. n. 8.* Rot. coram san. me. Greg. XV. *decis. 209. n. 4.* vbi Add. *n. 7.* Et coram Card. Caualer. *decis. 376. num. 1. & in recent. decis. 486. num. 7. part. 2.*

12 Omittendum neque est, quòd prouisiones Apostolicæ nunquam nocent Patronis, neque mutant statum Beneficij Iurispatronatus ; ita pluries tenuit Rot. provt refert Ricc. *in prax. rer. for. Ecclesiast. decis. 289. part. 3.* Cassad. *decis. 6. num. 5. de Iurepatronatus.* Seraph. *decis. 799. num. 3. & decis. 1367. num. 4.* & fuit resolutum *in dicta Lucana Iurispatronatus*, 29. *Ianuarij* 1644. coram Reuerendissimo Terracinen. *sub §. non obstant, & in d. Mediolanen. Prioratus, §. Præsentationes verò*, coram Eminentissimo Domino Corrado : † quod tamen procedit, nisi Papa ha- 13
beret notitiam Iurispatronatus, & vellet nihilominùs mutare statum Beneficij ; nam tunc eius prouisio noceret, necnon mutaret statum talis Beneficij, ad tradita per Seraph. *dec. 1301. num. 2.* cùm igitur pateat ex prædictis, quòd Papa nedùm noluit immutare statum Beneficij, sed potiùs præseruauit Iuspatronatus, multò minùs potuit illum mutare sententia Ordinarij Imolen. seu eius Vicarij. Cassad. *decis. 7. n. 2. de Iurepatronatus.* Mar. Antonin. *variar. resol. lib. 3. resol. 113. casu* 20. Rot. post Viuian. *de Iurepatronatus decis. 29. & decis. 30. vtrobique num. 9.* maximè cum illa prolata non fuerit iuxta formam literarum Apostolicarum, scilicet citatis Patronis, aut Communitate Capugnani, ex supradictis.

Insuper valdè ante tempus quo lata fuit huius- 14
modi sententia ad fauorem Lactantij Zannini, ille reperiebatur in possessione huius Ecclesiæ quam acquisiuit vsquè de anno 1580. ex consensu præstito ab hominibus Capugnani resignationi ad eius fauorem factæ de controuersa Ecclesia à Martino Zannino, & dicta sententia emanauit de anno 1587. & cum Iudici non innotuerit Iuspatronatus, non ideò exclusa fuit Communitas Capugnani Patrona à probationibus facien. Rot. *decis. 29. num. 18. inter impress.* post Viuian. *de Iurepatronatus*, quas cum postea fecerit sequuta vacatione huius Beneficij per obitum dicti Lactantij coram Ordinario Bononien. ad illud successiuè præsentauit Dominicum Palmerinum, qui institutus fuit data ptiùs sententia super pertinentia Iurispatronatus ad fauorem hominum d. Communitatis Capugnani, à qua per mensam Archiepiscopalem Bononiæ, cum non appareat fuisse appellatum, censetur facto proprio illam approbasse, atque confirmasse ex latè congestis per Rotam *in Romana locorum Montium 3. Iunij* 1650. coram Me. † Quapropter ex præfata sententia Vi- 15
carij Imolæ, clisa non fuerunt dicta Testium, neque interrupta remansit immemorabilis, quæ nunquam interrumpi solet ex actibus dubiis, atque incertis, & qui ineffectuati, ac suppressi prorsùs extiterunt ; Rota *in d. Bononien. Archipresbyteratus* 23. *Martij* 1648. §. *quia præter*, coram Eminentiss. D. Card. Corrado.

Demùm corroboratur bonum ius Communita- 16
tis circa huiusmodi Iuspatronatus ex pluribus enunciatiuis antiquissimis emanantis ab Ordinariis Bononiæ occasione visitationum per eos factarum, *vt in Summ. Communitatis num.* 10. quæ habent vim famæ, Rota *in Gerunden. Beneficij* 20. *Iunij* 1597. coram Orano, Put. *dec. 209. lib. 2.* & vt istæ valdè adminiculentur probationem Iurispatronatus, firmauit Rot. coram Eminentiss. D. Card. Otthobono *decis. 234. num. 19.* & quotiescunque dictæ antiquæ enunciatiuæ habent annexam etiam quasi possessionem præsentandi per longum tempus, vt in isto casu, probant Iuspatronatus etiam contra Tertium, Rot. penes Achil. de Grass. *decis. 7. num. 1. de Iurepatronatus in rec. dec. 13. n. 1. dec. 211. num. 1. in fin. & decis. 312. num. 6. par. 1.* & coram Burat. *decis. 172. num. 22. & sequent.* vbi Add. *num. 33. vers. Quando verò.* Non desunt etiam sententiæ Ordinariorum

canoniza

canonizatoriæ talis Iurispatronatus, & signanter illa data occasione institutionis Dominici Palmerini, quibus valdè est deferendum, ea ratione, quia ipsi sunt optimè informati de qualitatibus Beneficiorum, quæ vnusquisque eorum habet in sua Diœcesi, & quia non solent de facili canonizare Patronatum, cùm hoc tendat in eorum præiudicium; Lotter. *de re Benef. lib. 2. q. 13. num. 142. & 152.* Mantic. *decis. 350. num. 3. & 4.* Buratt. *dec. 142. n. 12.* Rot. *decis. 413. num. 1. part. 1. recent.* Et dictum fuit *in Bononien. Iurispatronatus de Butrigariis* 16. *Martij* 1643. coram bon. mem. Bichio, *& in d. Mediolanen. Prioratus* 14. *Martij* 1646. §. *Tertiò duæ sententiæ*, coram Eminentiss. D. Card. Corrado.

Et ita resolutum fuit vtraque parte acerrimè informante, &c.

R. P. D. BICHIO

Bononiensis successionis de Zanis,

Mercurij 9. Decembris 1654.

Ad cap. 192. vol. 2. & de Pensionib. cap. 69.

ARGVMENTVM.

REnuncians intuitu ingressus in Religionem Societatis Iesu, si apposuerit pactum resolutiuum in casum egressus, recuperat bona & successiones, si etiam post emissa tria vota egrediatur de licentia suorum Superiorum. Et quæ requirantur ad hoc vt egressus dicatur iustus? Votum redeundi non obligat, nisi à legitimo Superiore fuerit acceptatum; Ad purificandam autem conditionem resolutiuam solus egressus de facto sufficit. Statutum laicorum quando comprehendat laicos profiteri volentes.

SVMMARIVM.

1 *Statutum excludens fœminas propter masculos, fauet etiam legitimatis.*
2 *Religiosi Societatis Iesu succedere possunt ad nutum suorum Superiorum.*
3 *Dimissus à dicta religione, non liberatur nisi iustis causis concurrentibus.*
4 *Exiens à Religione simulate seu animo redeundi non censetur exiisse.*
5 *Iustæ causæ exeundi à Societate prædicta probantur per assertionem Patris Generalis.*
6 *Reo satis est si actoris probationes dubias reddat.*
7 *Votum redeundi ad Religionem requirit acceptationem Superioris ad illud acceptandum potestatem habentis: & quæ sit differentia voti in vniuersum, & illius quod fit ad certam Religionem.*
8 *Egressus in renunciatione reseruatus sufficit ad purificandam conditionem resolutiuam, quod fiat de facto.*
9 *Statutum laicorum conditum ad publicam vtilitatem afficit personas Ecclesiasticas.*
10 *Contrarium verius est propter defectum potestatis laicorum.*
11 *Statutum excludens secundogenitum locum habet, etiamsi secundogenitus postea Clericus fiat.*
12 *Hoc est verum si agatur de hæreditate iam delata ante Clericatum, secus si postea deferatur.*
13 *Quod maximè locum habet quando verba statuti referuntur ad Tempus delatæ hæreditatis.*
14 *Decisio Putei* 99. lib. 3. in antiquis, *est mendosa.*
15 *Confirmatio Pontificia statutorum non intelligitur comprehendere illa, quæ sunt contra libertatem Ecclesiasticam.*

DECISIO XIII.

CEnsuerat Rota sub die 17. Maij 1641. immissionem in possessionem bonorum hæreditariorum Comitis Angeli de Zanis non esse dandam Fabroniæ, siue Monasterio Monialium Sanctissimæ Trinitatis, in quo professa erat, sed Carolo defuncti nepoti, licèt illa tanquam Soror Germana proximior esset defuncto, & Carolus ingressurus Religionem Societatis IESV quibuscunque hæreditatibus renunciasset, & in eadem Societate tria Vota, quæ simplicia vocant, emisisset, quia concursum Sororis tollit statutum Bononiæ exclusiuum fœminarum propter masculos, sub *rubr. de success. ascenden. & collater. §. d. verò Fratres*, quod fauet etiam masculis legitimatis, qualis erat Carolus, † emissio autem trium Votorum simplicium iuxta Constitutiones Societatis Iesu non resistit acquisitioni tam ex testamento, quàm ab intestato ad nutum Superioris; eo minus postquam Carolus cum licentia Patris Generalis fuerat è Religione egressus; Vnde etiam euanuit ipsa renunciatio cum esset concepta sub expresso pacto resolutiuo in casu egressus è Religione, vt latius hæc omnia comprobantur *in decisione edita* coram Me *dicta die, & anno* 1641.

Quam Partes approbarunt mediante transactione paulò post inita, & ferè hactenus obseruata, cuius effectus extinctiuus litis cum fuerit nuper euacuatus speciali rescripto Sanctiss. D. Nostri emisso in plena Signatura Gratiæ, Monasterium præfatarum Monialium, vnà cum Co. Carolo Antonio Zano primam litem, etiam vigore nouæ commissionis prosequendo, duo vt à decisis recederetur, obiecit, nempe pactum resolutiuum supramemoratæ renunciationis non fuisse purificatum per egressum Caroli è Societate Iesu, & Moniales non subiacere statuto exclusiuo fœminarum propter masculos.

Primum obiectum eduxit negando egressum Caroli fuisse licitum, quia nulla concurrebat ex causis ad hunc effectum requisitis, & enumeratis à Castro Pal. *oper. moral. tom. 3. disput. 4. punct. 20. num. 7. & seqq. qui num. 9.* subdit aliter dimissum non liberari à nexu Religionis, Sanchez *ad præcept. Decal. lib. 6. cap. 9. num. 66.* Suarez *de Relig. tom. 4. lib. 3. cap. 9. num. 11. & seqq.* † necnon asserendo Carolum tempore egressus vouisse coram Patre Prouinciali reditum ad Religionem, statim ac negotia quædam temporalia, ob quæ egrediebatur compleuisset, & sic egressum fuisse simulatum sub colorato prætextu vtilitatis, neque exinde purificatam conditionem adiectam pacto resolutiuo renunciationis, quia non dicitur exire, qui exit animo redeundi, *l. quid sit fugitiuus, ff. de ædilit. edict.* Bald. *in l. 1. num. 27. Cod. de ser. fugit.* Gonz. *super reg. 8. Cancell. gloss. 43. num. 5. & seqq.* Rot. coram san. memor. Gregor. XV. *decis. 70. num. 5.*

Verùm informantes pro Collegio respondebant de iustis causis egressus constare ex assertione Patris Generalis, cui iuxtà suas facultates adhibenda est fides, Sanch. *d. lib. 6. cap. 9. num. 62. & seqq.* Suar. *de relig.*

relig. d. lib.3. cap.9. num.15. in princ. Castro Pal. *d. punct. 20. num. 8.* assertum autem votum redeundi non probari scripturis informibus in id productis, eo minus pugnantibus hinc inde testibus, & concurrente contrario facto decennalis perseuerantiæ Caroli in sæculo, in quo obiit, declarato sæpissimè animo ducendi vxorem, adeoque fidentis de susceptione liberorum vt ex se nascituros in vltimis tabulis morti proximus hæredes instituerit, † satisque est dubias reddere probationes actoris ne suffragentur, *cap. in præsentia de probat.* Castr. *in l. penult. §. docere, num. 45. ff. ne quis eum.* Dec. *cons.37. sub n. 9.* cum aliis allegatis in *Asten. Coadiutoriæ, 21. Iunij 1652.* coram R. P. D. meo Celso.

7 Nec idem Votum (esto quod probaretur) releuaret nisi cognitum, & acceptatum fuerit à Superiore, sufficienti ad hoc potestate suffulto; nam alioquin non obligaret ad redeundum; quippe obligatio, quam inter Religionem, & Religiosum vota simplicia pepererant, non suspensa, sed omnino sublata semel, ex vtriusque libero consensu reuiuiscere præcisè, & ad ingressum non potuit nisi vtroque iterum consentiente, vt distinguendo inter votum Religionis in vniuersum, & alicuius Religionis determinatæ, probant Diuus Thomas *in 2.2. quæst.189. art.3. in responsione ad 2.* & ibidem Caietanus *vers. ad hoc dicitur*, Azor. *Inst. moral. part.1. lib.11. cap.23. quæst.5.* Castro Pal. *oper. moral. tom.3. tract.16. disput.1. punct.3. num.10. & seqq.* Sanch. *in præcept. Decal. lib.4. cap.15. num.28.*

8 Vt propterea fateri semper oporteat constare de vero egressu tam de iure quàm de facto licèt ad purificandam conditionem pacti resolutiui solum factum sufficeret, *l. Mauius ff. de cond. & demonstr. l. filiusfamilias §. cum quis rogatus ff. de leg. 1.* Castr. *in l. si marito §.1. num.2. ff. solut. matr.* Rot. *in Romana fideicommissi de Soriciis 22. Maij 1643.* coram Reuerendiss. D. Episcopo Salamantino; quamuis modico tempore durasset, *l. si quis hæredum Cod. instit. & substit.* Rot. coram san. mem. Greg. XV. *decis. 5. num.* 10. aliique relati ab Altograd. *cons. 54. n.100. cons.60. num.1. & 4. lib.1.* & in puncto Moder. Placentinus, è Societate Iesu *in Manual. Regular. tract. 2. cap.9. num. 62. quæst.30. & num.63.*

Replicabant informantes pro Monasterio scripturas ad probandum votum productas esse in forma probanti, coadiuuari ex quo Carolus viuens curauit absolutionem à voto regrediendi ad Religionem animo post absolutionem ducendi vxorem, idemque probari posse coniecturis, neque testes esse discordes.

9 His, & aliis diligenter ponderatis concordia non fuerunt super hoc obiecto suffragia Dominorum, ex solo secundo capite proximioritatis gradus præferente sororem patruo in successione intestata fratris, *l. consanguinitatis Cod. legit. hæred. §. si igitur defunctus, il 2. Auth. de hæred. ab intest.* recessum fuit à decisis, non suffragante statuto exclusiuo fœminarum in præiudicium Monialium, & Monasterij, etiamsi longè post illud conditum Fabronia Soror Monasticam professionem emiserit, vt enim statutum laicorum afficiat personas Ecclesiasticas, emanasse ad publicam vtilitatem, & honestum, ac fauorabile esse quale censeri statutum exclusiuum dixit Rota *in Spoletana successionis 19. Iunij 1651.*
10 coram R.P.D. meo Celso, † non sufficit, cum semper deficiat potestas, imò, & voluntas statuentium in Ecclesiasticos copulatiuè necessaria, Dec. *in cap. Ecclesia Sanctæ Mariæ, num. 186. & 187. de const.* Garz. *de vlt. fin. num.159. in fin. vers. nec obstat ratio.* Surd. *cons.301. num.18.* Ambrosin. *de Immunit. Eccl. cap.121. num.13. & seqq. vsque ad 29.* & proinde nec dici potest sublatum à statuto ius commune quoad successionem, ita vt hæreditas non deferatur amplius iure communi, sed municipali, vt ratiocinatur Castr. *cons. 304. col. penult. lib. 1.* quia hoc non militat nisi quoad personas laicas, quas statuentes voluerunt, & potuerunt excludere, vt in specie respondet Albertus Brun. *super statut. extan. masc. art.6. num.47.* quodque dicit, iura ciuilia ligare Clericos, vbi ius Canonicum aliter non disponit procedit ab expressa approbatione Papæ relata *in cap. 1. de iuram. calum. in cap. 1. de oper. nou. nunc. cap. vt inquisitionis, de hæret. in 6.* quæ non porrigitur ad leges postea latas, multò minus ad statuta, vt distinguendo inter ius ciuile Romanorum, & statuta tradit Hostiens. *in cap. fin. num. 11. de solut.* quem sequitur Rebuff. *in Const. Reg. tom. 1. in proœm. gloss. 1. num. 62. & 72.* Cott. *in memor. verb. Clerici ligantur, vers. sed ita deberent*, vbi ait, hoc esse Illustre dictum Surd *d. cons. 30. num. 51.* Vasq. *de succes. tom. 1. lib §. 16. num. 71.*

Prouv neque releuat quod mulier ante ingressum 11
in Monasterium fuerit subiecta potestati statuentium, & proptera ex tunc statutum iniecerit vinculum exclusionis quod per ingessum in Religionem non dissoluitur ob quam rationem habemus in simili quod statutum præferens primogenitum secundogenito locum habet etiam si secundogenitus postea Clericus efficiatur, Abb. *in cap. quod Clericis, num. 39. & 40. de for. compet.* Azor. *inst. moral. part.1. lib.5. cap.13. quæst.8. vers. item solet*, aliique relati à Carol. de Grass. *de effect. Cleric. effect.2. n.122. 123. & 169. cum duobus seqq.*

Nam obiectum vrgeret si ante ingressum fuisset 12
hæreditas delata, aliàs si statuti verba diriguntur in tempus delatæ successionis, nullum antea fuisse vinculum iniectum colligitur, tum ex verbis in illud tempus collatis, qualia esse verba initio statuti Bononiensis apposita, ibi, *si quis intestatus decesserit &c.* notant infra allegandi: tum ex eo quod antea efformata non erat, aut applicabilis exclusio, cum ad successionem Fratris viuentis Sorori nullum ius competeret, nec re, nec spe probabili, Bart. *in l. qui Romæ §. duo fratres num.3. & 4. ff. verb. oblig.* Rip. *in l. 1. num. 25. Cod. pact.* Bertaz. *cons. ciuil. 57. num.4. & seqq.* Cephal. *cons. 526. num.71. & seqq.* & in hoc differt ius successionis à iure primogenituræ quod ex die natiuitatis etiam in vita Patris, quia aliter à Patre disponi non potest, dicitur saltem spe quæsitum; Mandell. *consil. 523. sub n.19.* Tiraquell. *de iure primogenituræ q.43. n.14.* ac transmissibile; Molin. *de primogen. lib.3. cap.6. n.36. & 37.* Gratian. *discep.456. num. 80. & 81.* Ciriac. *contr.23. num.34.* Giurb. *de succes. feud. cap.118. §.2. gloss.6. n.27.* Matth. *ad leg. Hispan. lib.5. tit.7. glos.5. num.6.* Rot. *in Ariminen. secundogen.18. Maij proximi præteriti §. non attento*, coram Me. Tum tertiò quia regulare est quod potentiam, seu habilitatem in persona succedere volentis non metimur à tempore antecedenti, sed dumtaxat delatæ successionis, Bald. *in l.2. Cod. Iur. emphyt.* Menoch. *cons.220. num.127.* Peregr. *cons.33. sub num.22. lib.2.* Valenz. *cons. 83. num.31.*

Adeò quod quicquid sit in terminis primogenitu- 13
ræ, vel statuti excludentis simpliciter fœminas propter masculos, absque verbis in tempus mortis directis, in quibus terminis loquuntur plerique contrariæ opinionis sectatores, & signanter Burs- fatt. *cons.93. num.39.* Cancer. *var. resol. tom.3. cap.11.*

num. 197. aliique relati à Modern. Pedem. *disquisit. Cler. p. 1. tit. de exempt. Cleric. à stat. §. 5. num. 23.* à Moder. Neapolit. *de Immunit. Eccles. cap. 8. dub. 11. sect. 4. num. 5.* Carol. de Grass. *supra cit. effec. 2. num. 122. in fin. & num. 269.* Cessat prorsus ratio vinculi iniecti ante monachatum in terminis statuti in tempus delatæ hæreditatis concepti, & per consequens ex defectu potestatis laicalis non excluditur, quæ tempore mortis, ac delatæ successionis Monialis est, vt originaliter tradit in puncto Salic. *in Auth. Cassa 14. Cod. de Sacrof. Eccles.* Ruin. *cons. 200. num. 8. & 9. lib. 2.* Roland. *cons. 57. num. 29.* vbi bene distinguit inter ingressam Monasterium ante, vel post delatam hæreditatem, & subdit quod si attendenda esset præcedens iniectio vinculi, semper Clerici subiicerentur statutis laicalibus, quia laici nati fuerant, *lib. 2.* Ceph. *cons. 95. num. 14. & seqq.* vbi respondendo contrariis ait Socinum, Decium, & alios intelligi non posse de statuto, quod suum effectum confert in tempus successionis delatæ, quia cum illud anteà, nec fœminam excludat, nec masculum includat, dici nequit iniecisse vinculum exclusionis, neque sibi contrariatur *in consil. 146. n. 26.* quia ibi loquitur de statuto excludente simpliciter fœminas propter masculos, sic etiam Mart. *de iurisd. part. 4. cas. 5. num. 1.* qui sibi contrarius non est, *in cons. 118. num. 15.* quia eo casu statutum simpliciter excludebat, Surd. *decis. 20. num. 8.* Sperell. *decis. 11. num. 20. & seqq.* vbi latè comprobat, & hanc communem, & magis veram opinionem ait, eandemque opinionem fauore Monialis amplexa fuit Rota *in Spoletana Bonorum 13. Aprilis 1646. §. visa fuit*, vbi signanter ponderatur defectus potestatis, & voluntatis statuentium, & dicitur hæc opinio verior atque tenenda, quicquid alij senserint, quorum rationes verè non subsistant, coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado *in Tudertina Successionis 29. Maij 1652. per tot.* coram R. P. D. meo Meltio, & fauore Clerici, *in Rauennaten. hæreditatis 5. Iunij 1648.* coram Eminentissimo Domino Cardinali Otthobono *in Bononien. Hæreditatis 28. Iunij 1652.* coram Me, *& in eadem 30. Maij 1653.* coram eodem Domino meo Meltio, vbi etsi agatur de successione passiua Clerici, idem militat ibi ponderatus potestatis, ac voluntatis defectus in successione actiua, ex allegatis per Add. ad Surd. *d. decis. 20. num. 4.* Mat. *cons. 118. sub num. 16. vers. quia maius.*

14 Neque contrarium aliquando sensit Rota, nam decisionem Antonij Augustini impressam *inter dec.* Putei *decis. 99. lib. 3. in antiq.* mendosam esse, & in nouiter impressis exemplatis, ex ipso originali manu Putei conscripto, non reperiri monemur *in Montis falsici Fideicommissi 16. Decembris 1619.* coram clar. memor. Coccino Decano, *relata* à Moderno *post tract. de iur. Abbatissar. decis. 29. sub num. 5. vers. attamen*, *Decis. 1.* Bisign. *de consuetud.* ait quod per tres sententias conclusum fuerat contra fœminam, quæ nusquam fuit Monialis vocata aut nominata, & quod posteà de hoc fuit in Cancellaria quæstio, quam non dicit fuisse resolutam. *In Ciuitatis Castelli legitimæ 15. Martij 1604.* coram Cardinali Lancelloto, non agitur de statuto habente verba explicitè directa in tempus mortis, nec disputatur articulus principalis exclusionis contra fœminas, sed solum firmatur, quod fœmina facit partem ad augendam legitimam masculorum. *Decis. pariter 63.* coram san. memor. Gregor. XV. habet dumtaxat quod Monialis debet dotari stante statuto exclusiuo, atque ita supponit Monialem acquiescere exclusioni, an autem acquiescere teneatur non discutit. Et animaduertendum est quod post has omnes decisiones ex aduerso recensitas Rota *in supracitata decis. 29. sub num. 5. apud* Modern. *de iur. Abbatiss.* dixit quod in sententia Rotæ fundari non potest exclusio Monialium, & quoad magis communem opinionem, Doctores, & eorum rationes esse ponderandas, quibus deinde maturè ponderatis *in supradictis decisionibus* coram Eminentissimis Dominis Cardinalibus Otthobono, & Corrado, & coram R. P. D. meo Meltio, & Me, fuit pluries pro Monialibus, & Ecclesiasticis personis responsum.

Non obstat, quod statuto Bononiæ obiici ne- 15
queat defectus statuentium, aut voluntatis, quia in verbis loquitur de ingressis Religionem, ibi, *Et si tales fœminæ, &c. Religionem intrassent*: aut potestatis, quia munitur amplissimis confirmationibus Apostolicis. Ex ipsa enim petitione porrecta à statuentibus pro obtinenda confirmatione, & ex verbis expressis confirmationis Iulij II. iuxta quam subsequentes sunt in hac parte intelligendæ, apparet noluisse illos statuendo, & Pontifices confirmando lædere libertatem Ecclesiæ, vt legitur ibi, *dummodo contra libertatem Ecclesiasticam non tendat*, quod in puncto ponderant præmemoratæ decisiones *in Bononien. hæreditatis 28. Iunij 1652. §.* coram Me, *& 26. Ianuarij 1654. §. eoque minus, & 2. seqq.* coram R. P. D. meo Meltio, & tradit Eugen. *cons. 99. num. 38. lib. 2.* Hoc verò statutum si Moniales excluderet, tendere contra libertatem Ecclesiæ patet, quia Moniali facultatem succendi, quam haberet de iure communi tolleret, iuxta theoricam communiter traditam à Doct. *in cap. Ecclesia Sanctæ Mariæ de const.* Eugen. *dicto cons. 99. num. 38. vers. nec dicatur, & num. 40. lib. 2.* Carol. de Grass. *effect. Cleric. 2. num. 68. & 2. seqq.* necnon quia exerceret potestatem in personam Monialis de tempore quo iam Monialis est, contra textus apertissimos in *cap. significasti de for. compet. in d. cap. Eccles. Sanctæ Mariæ de Const. in cap. decernimus de Indic. cap. fin. de vit. & honest. Cler. cap. 1. de Immun. Eccles. in 6.* Nec enim vt supra dicebam attendi debet tempus, ac status laicalis ante delatam hæreditatem, quia non nisi post delatam statutum voluit masculum includere, & fœminam excludere.

Atque hinc gratis etiam dicitur nullum inferri præiudicium Ecclesiæ, eo quod fœmina nisi Monialis esset, adhuc excluderetur ab hæreditate vigore statuti, vt ratiocinatur Brun. *super stat. stant. masc. art. 6. num. 52.* quia cum de tempore in quo confertur exclusio statutaria illi mulier non subiaceret, & per consequens posset de iure communi succedere, graue sentiret præiudicium si à statuto excluderetur, non secus ac si post ingressum in religionem, & delatam hæreditatem conditum esset statutum; quo casu Monialem non excludi affirmat ipse Castr. *consil. 104. lib. 1.* & alij allegati à Carol. de Grass. *effect. Cler. 2. num. 121.* Fatendum ergo est quod statutum in capite exclusiuo Ecclesiam læderet, licèt secus sit in capite inclusiuo masculorum, quod etiam personis Ecclesiasticis fauere vtile est Ecclesiæ, & in his terminis loquitur Rot. *in exaduerso alleg. dec. 438. num. 59. & duob. seqq.* vbi quærebatur an statutum Bononiæ includens Patruum fœminis exclusis prodesset Patruo in aliqua Religione professo, *part. 4. tom. 2. recent.* vel si de hæreditate contenderent solum laici, qui est casus ex aduerso allegatæ *decis. 51. part. 1. recent.*

Tandem

Tandem momenti non est declaratio fel. record. Greg. XIII. quod à statuto excluſiuo deleatur clauſula ſine præiudicio locorum piorum, & perſonarum ibi exiſtentium, eo quod iuris, & æquitatis ratio expoſcit, vt par ſit conditio fœminarum pia loca ingredientium, quam nubentium; quia ea declaratio emanauit ſuper ſtatuto Peruſino, & ex quo ille Pontifex voluit id indulgere Ciuibus Peruſiæ, inferri non poteſt, quod alij Pontifices idem
f concedere voluerint Bononienſibus. Præſertim dum contraria voluntas euidentiſſimè reſultat ex clauſula non deleta, ſed replicata, tùm in petitione, tùm in confirmatione ſtatuti, ibi *dummodo contra liber-*
16 *tatem Eccleſiæ non tendant.* † Exaggeratum verò præiudicium quod ſit laicis excipiendo Moniales, non meretur allegari, quia nemini facit iniuriam, qui vtitur facultate ſibi à iure communi conceſſa, nec laicis fauendum cum læſione immunitatis Eccleſiaſticæ, pro qua etiam in dubio eſt pronunciandum, *l. ſunt perſonæ ff. relig. & ſumpt. funer.* Alex. *conſ.* 190. *in fin. lib.* 6. Decian. *conſ.* 89. *num.* 22. *lib.* 3. Bot. *conſ.* 87. *num.* 52. Carol. de Graſſ. *effect. Cler.* 3. *num.* 160. & facile laicis eſt id euitare reportando ab ingreſſuris renunciationem futuris ſucceſſionibus, vt aduertit Sperell. *dicta deciſ.* 11. *num.* 23.
17 *circa fin.* † necnon quia non tollitur Patri, & Matri facultas ad libitum teſtandi de bonis ſuis, ſtatutum locum habet ab inteſtato dumtaxat, Alex. *conſ.* 131. *num.* 2. *verſ. vnde propter lib.* 1. Curt. Sen. *conſ.* 37. *num.* 17. Rot. coram ſan. mem. Greg. XV. *deciſ.* 358. *num.* 1. & 2. & coram Buratt. *deciſ.* 262. *num.* 14. *vbi allegantur concordantes.*

Et ita deciſum vtraque parte informante.

R. P. D. BICHIO
Cæſaraugustana Canonicatus,

Mercurij 4. Februarij 1654.

Ad part. 2. *cap.* 5. §. 8. *n.* 33.

ARGVMENTVM.

NOn ſatis eſt Summo Pontifici narrare ius conferendi ſpectare ad Capitulum quando Epiſcopi ſimultanea eſt cum Capitulo collatio; ſi tamen Papa concedens ius conferendi, Capitulum principaliter, Epiſcopum verò acceſſoriè, vel etiam tanquam vnum de Capitulo fuerit contemplatus, non eſt opus de Epiſcopi poteſtate mentionem facere. Suſpenſio à diuinis facta Capitulo vtrum afficiat totum Capitulum an verò certas ſingulares perſonas de Capitulo; Et vtrum influat ad omnia illius membra.

SVMMARIVM.

1 *Papa præueniens vnum collatorem non cenſetur voluiſſe præuenire in præiudicium alterius non nominati Papæ.*

2 *Suſpenſio à diuinis de iure non impedit quin ſuſpenſus vtatur iure conferendi ſibi competenti.*

3 *Pœna ſuſpenſionis & interdicti non afficit alios de Capitulo non delinquentes, nec in ſententia comprehenſos.*

4 *Quod non procedit quando totum Capitulum fuit ſuſpenſum.*

5 *In præuentione Papæ non eſt neceſſe narrare quod Epiſcopo ius conferendi competat quando ille interuenit vti vnus de Capituli corpore; tunc enim ſatis eſt de Capitulo mentionem facere.*

6 *Idem quando Epiſcopo data eſt conferendi facultas acceſſoriè ad Capitulum.*

7 *Narratiuam ſufficit iuſtificare eo modo quo eſt concepta.*

8 *Suſpenſio à diuinis iniuncta Capitulo, impedit vt illi qui ſunt innocentes de Capitulo iura capitularia exercere poſſint, quando non vti ſingulis ſed vti vniuerſis pœna iniuncta fuit.*

DECISIO XIV.

DEnegatam in prima inſtantia executionem Literarum Apoſtolicarum petitam à Gregorio de Flageto prouiſo de Canonicatu controuerſo, Rota conceſſit in ſecunda per ſententiam à R. P. D. meo Albergato latam quam reuocari coram Me in tertia informantes pro Didaco Hieronymo Sala collationem eiuſdem Canonicatus à Capitulo Cæſarauguſtano habente petierunt, allegando contra Literas Apoſtolicas ſubreptionem ex duplici capite. Primò quia Papæ narratum non fuit quod ius conferendi nedum ſpectat ad Capitulum, ſed etiam ad Dominum Archiepiſcopum Cæſarauguſtanum vt narrari debuit † quia etſi Papa voluiſſet præ- 1
uenire Capitulum non præueniſſet forſan Archiepiſcopum, nec diſponendo de beneficio vti ſpectante ad vnius collationem cenſetur id facturus ſi ſciuiſſet eam eſſe alteri communem, vt ad literam probat text. *in cap. cùm in illis* 16. §. *fin. in fine de prob. in* 6. vbi reprobata contraria ſententia Ioannis Monachi id notat Ioannes Andreas *ſub num.* 3. *verbo ad eum*, quem ſequitur Gemin. *ſub num.* 5. *verſ. ſed quid.* Anch. *ſub num.* 5. *verſ. ſed ſecundum*, & in ſimili Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæſt.* 40. *n.* 120. *in fine.* Rota penes Caual. *deciſ.* 359. *num.* 7. *& in Oſcen. Archidiaconatus* 17. *Martij* 1649. coram R. P. D. meo Veroſpio.

Secundò quia non ſufficit narratiua quod Capi- 2
tulum & Canonici Eccleſiæ Cathedralis per ſententiam Rotalem declarati eſſent ſuſpenſi à diuinis & ab Eccleſiæ ingreſſu interdicti, cum exinde fuit tacitè inſinuatum Papæ Capitulum conferre non potuiſſe, vel ſaltem ex hac ſola narratiua Papa intelligere non potuerit quod Capitulum non poſſet prouidere, vt in puncto ponderauit Rota penès Seraph. *deciſ.* 870. *ſub num.* 1. *verſ. ſed quia & num.* 2. vbi datur ratio quia ſuſpenſio à diuinis de iure non impedit quod quis non poſſit conferre; Sayr. *de cenſ. lib.* 4. *cap.* 3. *num.* 20. *& duobus ſeqq. & cap.* 4. *n.* 6. Caſtro Pal. *de Cenſ. diſput.* 4. *punct.* 4. §. *primo, ſub num.* 12. & Papa forſan credidit Capitulum eſſe ſuſpenſum nominatim à iure conferendi vt quandoque fieri tradit Caſtro Pal. *de cenſ. diſput.* 4. *punct.* 3. *num.* 7. ex text. *in cap. vnic. Ne Sede vac. in* 6. *cap. ſi ſententia de ſent. excom. in* 6.

Debuiſſet itaque Papæ exponi clarius, eſſet nec- 3
ne Capitulum ſuſpenſum à iure conferendi & vlterius quod in ſententia Rotali declaratoria ſuſpenſionis ac interdicti exceptuantur nominatim ſex Canonici ac totidem dignitates, quibus ſanè ſi Papa id ſciuiſſet veriſimile eſt quod noluiſſet præueniendo præiudicare, cùm tanquam innocentes &

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

exceptuati non afficiantur pœnâ suspensionis inflictæ Capitulo : Nauarr. *cons.9. sub num.10. vers. non potest de sent. excom.* Auila *de cens.p.3. disp.3. dub.2. concluſ.4.* Coninck. *eod.tract.disp.15. dub.3.num.26.* Castro Pal. *dicta disput. 4. punct.3. num.2.* & in illis iura Capituli conseruentur etiamsi cæteri tanquam culpabiles essent suspensi & interdicti. Innocent. *in cap. illa num.2. in fine de elect.* summa Angelic. *verbo electio num.* 13. Mirand. *in manual. tom.2. quæstion. 23. artic. 5. concluſ. 2.* Barbos. *de Can. & Dig. cap.41. sub num.14. & 15.* vbi allegat concordantes.

4 Vnde nec applicantur decisiones in Tridentina Canonicatus 17. *Maij* 1645. *confirmata* 26. *Februarij* 1646. coram R.P.D. meo Cerro, quia in eo casu sententia suspensionis & interdicti erat lata contra totum Capitulum nullis exceptis, & in eisdem terminis loquitur Suarez *de cens.disp.28.sect.4. sub n.2.* At in casu nostro formaliter non est suspensum totum Capitulum, sed distributiuè, nempè maior illius pars, exceptis dignitatibus & Canonicis qui paruerunt, quiquè non afficiuntur pœnâ suspensionis licèt nisi exceptuati essent afficerentur pœnâ interdicti generalis contra Capitulum promulgati, ex allegatis à Castro Pal. *de cens.dicta disp.4 punct.3. §. 2. n.* 13. Alia verò decisio *in Cæsaraugustana dismembrationis* 29. *Maij* 1653. coram R.P.D. meo Verospio, non loquitur de iure conferendi, sed de re cuius vtilitas resultasset etiam in commodum suspensorum & culpabilium.

5 His tamen non obstantibus secundam sententiam Rotalem confirmandam esse D D. consuerunt & ad primum obiectum responsum fuit illud procedere quando collatio spectat ad plures vti singulos ex propria persona, non autem vti repræsentantes corpus ad quod spectare innotuit Papæ, qui est casus noster in quo ius conferendi Canonicatus vacantes in mensibus Martij & Septembris non competit Episcopo vnà cum Capitulo de iure communi sed ex Bulla sæcularizationis tribuente ius conferendi Capitulo cum Archiepiscopo, non simultaneè ac distributiuè, sed tanquam vni corpori per Capitulum & Archiepiscopum repræsentato, vt colligitur, tum quia Bulla tribuit ius Archiepiscopo conditionaliter, nempe si Capitulo in actu collationis interfuerit, nec vero interesse deberet si simultaneam vt Archiepiscopus haberet; Gonz. *super reg. 8. gloss.45. num.52. & 53.* Pur. *decis.116. lib.3. in Correctis.* Achill. *decis. 4. num. 10. de præb.* Rota *in Montisalti beneficij* 28. *Iunij* 1645. *§. fuisse, circa finem*, coram Me; Tum etiam quia vlterius Bulla declarat quod Archiepiscopus vnam dumtaxat vocem provt quilibet Canonicorum habeat, & sic illum considerauit in hac parte tanquam vnum de corpore Capituli, alioquin enim cum hoc ius conferendi proueniat ex iure speciali nempe ex Bulla, illa cessante æqualiter Archiepiscopo simultanea cum Capitulo competeret, Garz. *de benef. part.5.cap.4. num.28.* Barbos. *de Canon. & Dignit. cap.14. num.7. & 8.* cum aliis allegatis *in decisione huius causæ* edita 16. *Iunij* 1653. *§. non obstat* coram R.P.D. meo Albergato, & per Add. ad Buratt. *decis.*809. *n.16. & 17.*

6 † ponderamdumquè pariter videtur quod Bulla non dat collationem Archiepiscopo cum Capitulo, vt incipiendo à digniori fecisset si separatim illum contemplasset, sed Capitulo cum Archiepiscopo, ibi, *ad Capitulum cum Archiepiscopo*, atque ita accessoriè ad Capitulum, vt notat glos. *in cap. à collatione, verbo Prælatus, vers. si est primo loco, de appell. in 6.* Ant. de Butr. *in cap. postulasti, sub num.8. vers. quod si de concess. præb. & ibid.* Imol. *sub n.8. vers. & primo loco.* & magis in puncto Rota *in Montisalti beneficij* 28. *Iunij* 1645. *§. Iuisse vers. & quia*, coram Me. Quodque Bulla inferius concedit Archiepiscopo in aliis mensibus ius conferendi in solidum. Quare satis fuit exponere Papæ quod ius conferendi spectabat ad Capitulum cum eius appellatione veniat etiam Archiepiscopus dum tanquam vnus de Capitulo de collatione participat, ex allegatis *in decis.2.num.2. & 3.* apud Pen. *& in decisione* coram R. P. D. meo Albergato *§. non obstat in fine*, quibus additur alia decisio *in Elboren. Iuris conferendi 5. Octobris* 1640. *§. nec facit*, & 8. *Martij* 1641. *§. 1. in fine* coram bonæ memoriæ Cardinali Panzirollo, *& in Montisalti beneficij 15. Decembris* 1645. *§. nam quidquid, in fine*, coram Me.

7 Alterum obiectum corruit quia reuera Capitulum & Canonicos fuisse declaratos suspensos à diuinis & ab Ecclesiæ ingressu interdictos (vt fuit Papæ narratum) constat ex sententia declaratoria lata *in Summario Capituli, num. 1.* nec probandum vlterius est quod ea suspensio prohiberet Capitulo exercitium iuris conferendi, quia sufficit pro executione Literarum Apostolicarum iustificare narratiuam eo modo quo concepta est. Sarn. *in reg. de trienn. quæst.11. num.13 in fine, vers. vbi verò.* Seraph. *decis.*990. *num.7.* Rota *inter recent. decis.71. num.72. part. 6. & in Messanen. Archipresbyteratus 5. Maij* 1642. Coram R.P. D. meo Decano, *in Gerunden. Prioratus 27. Iunij* 1644. coram Me; quod neque negat ex aduerso allegata *decisio* 870. Seraph. sed solùm firmat quòd narratiua suspensionis à diuinis iustificanda est; pro cuius dicti ratione adducit quod ex huiusmodi narratiua Papa potuit moueri ad prouidendum, & *sub num. 3. in vers.* sed fuit subditum, non esse ita absolutè verum quod suspensus à diuinis possit prouidere.

Quod verò aliqui ex Canonicis & Dignitatibus sint ab interdicto & suspensione exceptuati non retraxisset Papam à prouidendo; quia vt ait Seraph. *dicta decis.* 870. *sub num.2. vers. præterea*, Papa ad id motus fuit in odium Capituli propter eius culpam, cumquè proinde illud voluerit præueniendo punire & prohibere ne conferat, sequitur perneceſſe quod nec innocentes & exceptuati possint conferre, cum ius conferendi non habeant tanquam singuli, sed tanquam vniuersi & repræsentantes ipsum Capitulum ob eius culpam Papæ odiosum, cuius suspensio licèt non afficiat innocentes respectu culpæ & secundùm munus quod singuli vt personæ particulares exercere possunt, in quibus terminis loquitur Nauar. ex aduerso allegatus *cons.9. num. 10. de sent. excom.* afficit tamen quoad actiones totius Capituli quod deliquit & cuius ipsi sunt membra, & hoc non est singulares innocentes puniri propriè propter peccatum alienum, sed est aliquo modo participare pœnam totius quod peccauit, quod inconueniens non est vt in terminis suspensionis tradidit Suarez *de censur. supracitata disp.28. sect.4. n.2. vers. respondent, & disput. 36. sect. 2. num. 10.* Castro Pal. *de censur. disput.4. punct.3. num.3.* Hurtado *de suspens. n.25. in princ.* Rot. *in dicta Canonicatus 17. Maij* 1645. *§. potest etiam* coram R.P. D. meo Cerro; quæ etsi loquatur in terminis interdicti generalis nullo exceptuato, supponit tamen aliquos esse innocentes & vti singulos interdicto non comprehensos: atque affert rationem casui nostro applicabilem; quia scilicet dum totum corpus suspenditur, non possunt illius membra operationes corporis exercere, & Capitulum suspensum non est repræsentabile per

per non excommunicatos; alioquin vel repræsentaretur corpus suspensum, vt supra odiosum, quod etiam ponderauit Rota *in Cæsaraugustana Dismembrationis 29. Maij 1653. §. siquidem* coram R.P.D. meo Verospio; vel necesse esset dari in eadem Ecclesia duo Capitula, alterum videlicet suspensum & interdictum, alterum neque suspensum neque interdictum; quod impossibile est, vt bene aduertit decisio coram R.P.D. meo Albergato §. *capitulum, in fine.*

Nihil itaque refert an aliqui fuerint exceptuati quando suspensio & interdictum est generaliter latum collectiuè, sed solùm aduertendum est an fuerit latum distributiuè; id est contra singulares personas, quo casu innocentes & exceptuati exercere possunt munia tam propria quàm ipsius Capituli: quia singularium pœna illos aut Capitulum non afficit & in his terminis loquuntur Innocent. & alij allegati in obiecto vt bene distinguit ac declarat Suarez. *dicta disput. 36. sect. 2. num. 10.* Castro Pal. *dicta disp. 3. punct. 2. sub num. 2. vers. quarto siquidem,* ex text. *in cap. quia sæpè, de elect. in 6.* Rota *in dicta Cæsaraugustana dismembrationis §. penult. vers. neque,* coram R.P.D. meo Verospio; gratisque dicitur in casu nostro latum esse distributiuè, nempe contra maiorem partem, cùm imò sententiæ verba dirigantur in ipsum Capitulum vti Capitulum dictæ Ecclesiæ, & sic collectiue, vt explicant allegati à Modern. Neapol. *de cons. sive de offic. & potest. Confess. recoll. 6. num. 997. vers. dixi.*

Et ita decisum vtraque parte informante.

R. P. D. BICHIO

Cæsaraugustana Cathedralitatis,

Lunæ 21. Iunij 1655.

Ad partem 2. cap. 2. & 3.

ARGVMENTVM.

REcensentur variæ cõiecturæ ex quibus probatur Ecclesiam esse Cathedralem, etiamsi alia Ecclesia postea in Cathedralem erecta sit: sententia transit in iudicatum, si fatalia elapsa sint, nec obtenta fuerit illorum prorogatio.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus probetur Ecclesiam esse Cathedralem.*
2 *Ex præeminentiis diuersis alicuius Ecclesiæ probatur illius Cathedralitas.*
3 *Si Ecclesia fuerit ab inimicis occupata, illis postea expulsis recuperat primam dignitatem.*
4 *Etiamsi vna Ecclesia fuerit erecta in Cathedralem non fit præiudicium illi quæ iam habet ius Cathedralitatis.*
5 *Possunt in eadem Diœcesi adesse duæ Ecclesiæ Cathedrales propter illarum vnionem.*
6 *Sententia transit in iudicatum lapsis fatalibus, si non fuerit obtenta illorum prorogatio.*
7 *Restitutio in integrum aduersus sententiam iustam non datur non probata lesione.*

DECISIO XV.

BEatissimæ Virginis Mariæ de Pilari Ecclesiam existentem in Ciuitate Cæsaraugustæ fuisse *Decis. Rot. Rom.* antiquitus Cathedralem, in eaque primitus sedem Episcopalem dictæ Ciuitatis extitisse, bis pronunciauit Rota *in sententiis de anno 1631.* à clar. mem. Coccino, & anno sequenti à Card. Vbaldo latis. Quarum validitas non controuertitur.

Iustitia verò comprobatur ex deductis latissimè respondendo omnibus contrariis *in decision. 353. num. 20. & seqq. vsque ad 114. part. 5. recent. & in decis. 177. sub num. 4. & seqq. part. 6.* in quibus ad probandam antiquam Cathedralitatem huius Ecclesiæ expenditur antiquissima traditio tam Historicorum, quàm Scriptorum, quibus adduntur Iulianus Perez *in sua Chronica num. 405.* qui ait istam Ecclesiam à Diuo Iacobo Apostolo ædificatam, fuisse, vt creditur primam in Hispania, & ob id mereri dici Prototemplum, Hallus Gallus in *lib. de Aduentu S. Iacobi in Hispania,* Lualdus *in sua Historia sub titulo della Christiana Religione nell' Occidente tom. 1. cap. 16. fol. 26.* Hippolytus Maræcius *in suo Opusculo Apostoli Mariani de S. Iacobo Maiori cap. 5. §. de templo amoto.* 1

Antiquæ Imagines Agni Paschalis, quæ sunt propria Insignia Ecclesiæ Cathedralis Cæsaraugustanæ, & reperiuntur depictæ in partibus superioribus Capellæ maioris Ecclesiæ S. Mariæ, incisæque in antiquissimo lapide ad ostium Sacristiæ S. Mariæ de Pilari; Enunciatiuæ in literis Apostolicis maximè Gelasij II. simul cum literis Petri Libranæ Episcopi, ac sententiis antiquis contentæ. Inueterata celebrandi diem festum Dedicationis huius Ecclesiæ ipsa die qua celebratur Dedicatio Ecclesiæ Cathedralis, consuetudo canonizata *in decis. 472. & 493.* coram S.M. Greg. XV. *in dec. 616. num. 5. part. 1. rec. & in dec. 353. num. 73. part. 5.*

Facultas exigendi Decimas in Territorio Cæsaraugustano, mutua in sepeliendis vtriusque Ecclesiæ Canonicis officia; indistincta omnium Sacramentorum, provt in Cathedrali administratio; Dignitas Capellani maioris, Retentio Campanæ nuncupatæ de interdicto, prærogatiuæ, & præeminentiarum plura in id afferuntur à Patre Lezana *in dissert. antiquissima, & continua Cathedralitate Angelicæ Apostolicæ, & miraculosæ Ecclesiæ S. Mariæ Maioris de Columna Cæsaraugustanæ, cap. 2. & 3. per tot.* 2

Nec obstat, quod ista Ecclesia fuerit aliàs à Mauris occupata, quia illis postea expulsis recuperauit antiquum statum libertatis iure quasi postliminij, vt est textus *in cap. prima actione 16. quæst. 6.* & tradunt *in cap. & hoc dicimus eadem caus. 16. quæst. 7.* Bellam. *num. 9.* & *in cap. 2. de nou. oper. nunc.* Innoc. *num. 2. vers. hoc autem certum est.* 3

Minus obstat Ecclesiæ S. Saluatoris aduersariæ in Cathedralem erectio, quam pleraque ab informantibus pro eadem Ecclesia deducta conuincunt, quia non inde sequitur abdicatio antiquæ Cathedralitatis ab Ecclesia de Pilari, quia per erectionem non præiudicatur aliis Ecclesiis. Vames. *cons. 10. num. 4.* Seraph. *decis. 1444. num. 7. & seqq.* † Nec est nouum quod vnus, & idem Episcopus in sua Ciuitate habeat duas Ecclesias vnam Cathedralitatem constituentes ob ipsarum Ecclesiarum vnionem, vt est textus *in cap. 1. ne Sede Vacan.* vbi notant omnes Canonistæ, & dixit Rot. *in Vercellen. Vnitatis Capituli* coram Penia, *quæ est inter eius impress. decis. 558. num. 8.* confirmata 18. *Aprilis 1614.* coram Archiepiscopo Seleucien., & 24. *Aprilis 1643.* coram Reuerendiss. D. meo Dunozet Decano, *ac 9. Maij 1644.* coram Eminentiss. D. Card. Ottobono: idemque decisum fuit *in Aretina Vnionis 22. Iunij 1643. 2. Iunij 1645. 1. Aprilis 1647.* coram 4 5 6 7

Reuerendiss. Episcopo Tarraconensi, & 18. *Martij* 1652. coram R.P.D. meo Verospio.

Quibus positis duo sequuntur pro resolutione dubij hodie positi. Primò, quod cum ex actis constet de non Iure Ecclesiæ S. Saluatoris, quod ex *d. dec. 353. part. 5. rec. & 177. part. 6.* ipsi notum erat, eaque appellationem à dictis sententiis Rotalibus bon. mem. Motmanno commissam prosecuta non
6 fuerit ab anno 1633. † nec fatalia prorogari obtinuerit, eædem sententiæ ob tam longam taciturnitatem transierint in iudicatum, & causa dicatur deserta, *Clem. si appellationem de appellat. cap. cum sit Romana eod. tit.* Achill. *decis.* 10. *num.* 1. *vt lit. pend. dec. 7. num. 4. & seqq. eod. tit.* Buratt. *dec. 307. num. 10.* Rot. *inter recent. dec. 383. num. 3. part. 2. dec. 1. num. 8. & 11. & seqq. part. 7. & in Eanen. Cappellaniæ* 22. *Iunij* 1646. §. *nec dicatur*, §. *hæc quæ indubitanter* coram Reuerendiss. Episcopo Tarraconensi *in Romana Fideicommissi de Campagnolis* 8. *Feb.* 1649. §. *calculando* coram R.P.D. meo Peuting. *in Vercellen. Præposituræ* 5. *Iulij eiusdem anni* §. *penult.* coram Me.

Secundò quod ex dictis sententiis vti iustis, & validis nulla Ecclesiæ S. Saluatoris inferatur læsio sine qua non datur restitutio in integrum: *cap.* 1. & ibi Abb. *num.* 1. *& 2. de rest. in integr.* Mohed. *dec.* 2. *de appell.* Seraph. *dec.* 1239. *n.* 1. cum aliis allegatis *in Gerunden. Portionum* 25. *Iunij* 1649. *& in Interamnen. Fideicommissi* 11. *Martij* 1654. coram R.P.D. meo Celso.

7 Ideò constare de re iudicata non autem de causis restitutionis in integrum decisum hodie fuit informante tantùm Ecclesia de Pilari, citatis tamen pluries, ac diu expectatis procuratoribus Ecclesiæ Metropolitanæ S. Saluatoris.

R. P. D. BICHIO CÆSARAVGVSTANA Cathedralitatis.

Lunæ 6. Martij 1656.

Ad cap. 2. §. 1. part. 2.

ARGVMENTVM.

DEciditur quæstio prætensionis Cathedralitatis inter duas Ecclesias, quarum vna, nempe Metropolitana, erat in statu Cathedralitatis; altera verò illius statum antiquiorem probabat, & illam continuasse prætendebat, & ostenditur quod ius Cathedralitatis potuit spectare ad duas Ecclesias inuicem postea vnitas, super quo examinantur diuersæ coniecturæ & probationes hinc inde deductæ; & concluditur Cathedralitatem non esse abdicatam ab Ecclesia quæ non erat Metropolitana.

SVMMARIVM.

1 *Explicantur Decisiones Rotæ* 353. part. 5. & 177. part. 6. recent. *sicut &* Decisio 111. part. 5. recent. & Decisio 15. part. 6.

2 *Ecclesia Metropolitana habet pro se præsumptionem Cathedralitatis.*

3 *Ius Cathedralitatis potest collocari in aliqua Ecclesia cumulatiuè & non priuatiuè ad priorem Ecclesiam.*

4 *Episcopus est caput Canonicorum, & omnimodam iurisdictionem in illos habet.*

5 *Ex quibus functionibus Ecclesiasticis resultet Ecclesia Cathedralitas.*

6 *Cui dexter locus assignatur, dignior habendus est.*

7 *Communio sepulturæ inter Canonicos est signum fraternitatis.*

8 *Prior pulsatio Campanarum in die Sabbati Sancti est signum superioritatis Ecclesiæ.*

9 *Per diuisionem iuris dicimandi non excluditur prima vnitas.*

10 *Membra à suo capite separari non debent.*

11 *Referuntur plura argumenta & indicia Cathedralitatis.*

12 *Cathedralitatis retentio arguitur ex vnico actu.*

13 *Concessa vna prærogatiua non censetur præiudicatum aliis Ecclesiæ competentibus.*

14 *Vnio in dubio præsumitur facta æquè principaliter.*

15 *Ex quibus coniecturis præsumatur Ecclesiam non esse Cathedralem.*

16 *Confirmatio relatiuè facta restringenda est ad instrumenta relata.*

17 *Omnis interpretatio sumenda est ne vna pars sententiæ alteri contradicat.*

18 *Omnes Ecclesiæ cathedrales debent Episcopo obedire.*

19 *Reseruata Episcopo iurisdictione in populum totum ius Episcopale censetur conseruatum Episcopo in Ecclesia.*

20 *Erectio in Collegiatam non repugnat Ecclesiæ Cathedralitati.*

21 *Possibilitas contrariæ probationis priuatiuam possessionem excludit.*

22 *Sententia transit in iudicatum per lapsum fatalium, non obstante tractatu concordiæ.*

23 *Quid requiratur ad hoc vt impedimenta excusent à lapsu fatalium.*

DECISIO XVI.

TRaditionibus antiquissimis, Historiis, (quarum aliquæ, signanter Prudentij, Marci Marmi, S. Braulij, Haulli Galli prodierunt ante litem super Cathedralitate motam, quæ cœpit de anno 1620, nam præcedens mota de anno 1536. erat tantùm super præeminentiis) sententiis, & aliis pluribus Ecclesiam B. Mariæ de Pilari fuisse antiquitùs Cathedralem, probant plenissimè deducta in *decis. 353. num. 20. & seqq. part. 5. rec.* cuius aliqua fundamenta non fuerunt simpliciter suspensa in subsequenti *decis. 177. p. 6. rec.* sed quia tunc quærebatur de concessione remissoriæ petitæ à Capitulo Metropolitanæ, cui se opponebat Capitulum Pilarense ob irreleuantiam articulorum, eo quòd illis etiam admissis subsistebant aliæ probationes Cathedralitatis ponderatæ *d. decis.* 353. idque negabant Metropolitani, Rota ad effectum dumtaxat concedendi, necnon remissoriam ex capite irreleuantiæ, mandauit videri, an circumscriptis pro tunc probationibus, quibus articuli exhibiti contrariabantur, remaneret ex aliis probata Cathedralitas: fuit etiam hæc quæstio postea omissa, quia successiue partes concordarunt, quod vtrique Capitulo concederetur remissoria, provt concessa fuit, sed nihil Metropolitani probarunt, adeò quòd verum est dicere, quòd semper inconcussa habita fuerunt omnia fundamenta *decis.* 353. cuius vigore emanauit sententia Rotalis coram clar. mem. Coccino, confirmata in secunda instantia à bon. mem. Card. Vbaldo, quam in

iudicatum

iudicatum transiisse respondit Rota *in decis. huius causæ edita 21. Iunij præteriti* coram Me, & iterum hodie causa super eisdem posita ex rationibus adductis tam *in d. decis.* coram Me, quàm *in decis. 177. part. 6. recent.* & in sæpè memorata *decis. 353.* quæ respondet omnibus contrariis, & iis quæ de nouo allata fuerunt, satisfacient quatenus opus sit infra ponderanda pro Cathedralitatis continuatione.

Quæ continuatio non fuit à Pilarensibus prætensa de anno 1627. in disputatione super præeminentiis, de quibus in *decis. 111. part. 5. recent.* quia tunc nondum erat probata antiqua Cathedralitas, & vanum fuisset prætendere continuationem non docto de præcedenti initio Cathedralitatis, atque hinc bene eadem *decis. subdit num. 20.* non controuerti, quod sola Metropolitana de eo tempore esset in statu Cathedralitatis, sed probata postmodum à Pilarensibus de anno 1630. antiqua Cathedralitate, reportarunt desuper sæpè memoratam *dec 353. quæ sub num. 78. & 79.* firmat vlterius retentionem hodiernam ibi, *Quæ quidem vestigia, & Cathedralitatis antiquæ reliquias Ecclesia ista de Pilari post translatam à se Cathedralitatem retinuit, & hanc vsque in diem retinet, quemadmodum constat ex sententiis, & sub num. 86.* subditur Cathedram fuisse ad Ecclesiam S. Saluatoris translatam, vel eidem per viam Vnionis collatam, & idipsum repetitum fuit in alia *decis. emanata de anno 1631. impress. inter recent. part. 6. decis. 15.* quæ est supra citatæ ex aduerso *decis. 111.* modificatoria, vbi explicitis verbis sub *num. 18.* dicitur, quod Ecclesia B. M. videtur retinuisse iura antiquæ Cathedralitatis, vt latè deductum fuit in *decis.* coram eodem Coccino, facta *sub die prima Martij antecedentis*, quæ est *decis. 353. & num. 19.* firmatur, quod vtrumque Capitulum conuenit ad faciendum vnum corpus. Vnde gratis à Metropolitanis asseritur, quod noua est prætensio continuatæ Cathedralitatis apud Pilarenses, & approbata solum *in nuperrima decis.* coram Me: quodque inhærendum est allegatæ decisioni, donec reuocetur.

2 Deueniendo igitur ad probationes continuationis, etiam postquam Ecclesia S. Saluatoris Cathedralis euasit, visum est Dominis suffragari, Primò Iuris præsumptionem, de qua Innoc. *in cap. 2. lit. A. de restit. spoliat.* Natt. *cons. 572. num. 18. lib. 3.* Hond. *cons. 26. num. 12. lib. 1.* Rot. *decisiu. 237. numer. 2. decision. 321. num. 4. decis. 419. num. 1. part. 1. recent.* præsertim quia nullum exhibetur Pontificium Diploma Cathedralitatis ab Ecclesia de Pilari abdicatiuum, omninò ad id necessarium: *cap. nisi speciali, de offic. legat. cap. 1. & 2. de transl. Episcop. can. mutationes 7. quæst. 1. Can. Felix, Can. præcipimus 16. quæst. 1.* gloss. *in cap. cum inferior verb. Cathedralem de maior. & obed.* Rebuff. *in prax. benef. tit. de erect. in Eccles. Cathedral. num. 1. & 5.* Azor. *instit. moral. part. 1. lib. 6. cap. 30. quæst. 2. & 4.*

3 Lotter. *de re benef. lib. 1. quæst. 14. num. 118.* † Ita vt nec sufficiat Cathedram fuisse collocatam in alia Ecclesia, quia id fieri potuit cumulatiuè, non priuatiuè ad Priorem Ecclesiam. Vames. *cons. 10. n. 4.* Seraph. *decis. 1444. num. 7. & seqq.* Rota coram Pen. *decis. 699. num. 8. & 9. secundum impress. Lugdunen.* & in aliis relatis *in §. minus obstat decis.* coram Me.

Secundò quod Canonicatus Pilarenses non fuerunt suppressi, vel ad aliam Ecclesiam translati, sed semper vt prius in Ecclesia B. Mariæ remanserunt, dumque Metropolitani affirmant Ecclesiam B. Mariæ fuisse erectam in Collegiatam de anno 1141. & sic multis annis post communicatam Cathedram Ecclesiæ S. Saluatoris (de qua materia infrà habebitur sermo) fatentur in necessarium antecedens, Canonicatus antea extitisse sub antiquo, & continuato titulo Cathedralitatis, quia aliàs monstruosum fuisset, quod membra vigerent abscisso capite, † nempe facta separatione 4
Cathedræ, & Episcopi, qui citra regularem obseruantiam demandatam curæ Prioris erat caput Canonicorum, Abb. *in cap. postulastis, sub num. 8. de conces. præben.* Barbos. *de potest Episc. in add. ad allegat. 75. sub num. 18. litt. B.* Rota *decis. 588. num. 23. part. 4. tom. 3. recent.* & omnimodam iurisdictionem in illos habebat, *cap. 1. ne sede vacante glos. final. in cap. nullus vers. vt Episcopus de elect. in 6.* Corn. *cons. 193. num. 4. & 5. lib. 2.* Grat. *discept. 270. num. 4.* Barbos. *de Can. & Dignit. cap. 1. num. 12.* Rot. *dec. 69. num. 2. part. 1. recent.*

Tertiò quod per constitutiones à Petro Libranâ 5
Archiepiscopo Cæsaraugustano decennio post vindicatam Ecclesiam S. Saluatoris è manibus Maurorum editas anno 1128. reseruatur benedictio candelarum Sedi, cui proprium est, & deinde per infrascriptam sententiam Santij iniungitur Canonicis S. Saluatoris, vt in diebus benedictionis Candelarum, & Palmarum accedant ad Ecclesiam B. Mariæ, ibique vnà cum Pilarensibus benedictiones Candelarum faciant, pariterque in die Commemorationis omnium Defunctorum ad eandem Ecclesiam accedentes communiter illius diei Ecclesiasticas functiones expleant; hæc enim vnitatem, & fraternitatem vtriusque Capituli demonstrant, & excludunt priuatiuam translationem Cathedræ ad Ecclesiam S. Saluatoris, quia alioquin omnes actus concernentes Ecclesiam Cathedralem in ea fieri deberent: de benedictione Candelarum disponunt constitiones Petri Libranæ, & generaliter de aliis functionibus tradit Rebuff. *in prax. benef. tit. de transl. Episc. num. 20.*

Quartò sententiam mox memoratam Archiepiscopi Santij latam de anno 1220. tum in ea parte, qua mandat Pilarensibus, vt certis diebus solemnibus accedant ad Ecclesiam S. Saluatoris, ibique assistant in dextera parte Chori, id quod æqualitatem vtriusque Capituli à Cathedræ vnione resultantem significat, † quia alioquin Pilarensibus 6
vti inferioribus dextrum locum ab aliis etiam in propria Ecclesia concedi, honestum non fuisset, *cap. ad hoc*, & ibi glos. *dist. 89.* Hostien. *in cap. 1. n. 2. de maior. & obed.* Abb. *cons. 21. num. 4. lib. 1.* Ruin. *cons. 155. num. 41. & seqq. lib. 1.* † Tum in alia 7
parte disponente quod Cæmeterium existens extra parietes Ecclesiæ S. Mariæ sit vtrique Capitulo commune, & moriente aliquo Canonico S. Mariæ, omnes Canonici S. Saluatoris eant ad eam Ecclesiam, defunctumque sepeliant simul honorificè, & è conuerso, communio nimirum sepulturæ, & funerum fraternitatis argumentum est, vt per Asin. *in l. 2. §. an & socius, num. 4. in fin. & in l. cuius num. 22. vers. si verò, & num. 27. 34. & seqq. ff. relig. & sump. funer.* Tum tandem in verbis concedentibus Canonicis de Pilari, quod omnes Parochianos suos per totum annum baptizent, limitando hanc facultatem ad tres in Sabbatho Sancto, & Vigilia Pentecostes: quodque pulsent campanas ad matutinum, & alias horas diei, exceptis hora tertia, & Vesperis, † quandocumque voluerint, etiam antequam pulset Ecclesia S. Saluatoris: 8
id siquidem in die Sabbathi Sancti permitti non

potuisset, si Pilarensis inferior esset Ecclesia, vt fuisse pluries decisum à Sac. Congregatione Rituum refert Barbosa *de iur. Eccles. lib. 2. cap. 3. num. 69.*

9 Nec obstat, quod dicta sententia ius decimandi adiudicet Ecclesiæ S. Saluatoris, quia imò illud concedit etiam Pilarensibus quoad bona ad illos vti vniuersos spectantia, & per diuisionem Iuris decimandi non excluditur vnitas originalis, & primæua ex aliis resultans, Old. *cons.* 296. *num.* 2. Rota *in Vercellen. Vnitatis Capituli* 9. *Maij* 1644. §. *cum igitur*, coram Eminentiss. D. Card. Ottobono.

Quintò Concordiam inter has partes initam de anno 1448. & ab Archiepiscopo Dalmatio, nec non ab Archiepiscopo Alfonso ab Aragonia anno 1513. confirmatam, in qua approbatur præfata sententia Santij, & vlterius disponitur, quod in processionibus locus honorificentior competat Priori S.M.& Dignitatibus Ecclesiæ S. Saluatoris, post quos incedant Canonici Pilarenses, & subsequantur Metropolitani: neque verò intersecatio huiusmodi personarum vtriusque Capituli licita
10 fuisset citra formalem vtriusque Vnitatem, † cum aliàs membra à suo capite separari non debeant, *c.* 1. *dist.* 12. *c. nouit de his, quæ fiunt à Prælat.* Felin. *in c. pastoralis sub num.* 10. *de offic. delegat.* Monac. *in cap. Romana num.* 9. *de sent. excomm. in* 6. Rot. coram san. mem. Gregor. XV. *decis.* 284. *sub num.* 2. & magis in terminis *in d. Vercell. Vnitatis Capituli*, §. *stante itaque*, coram D. Card. Ottobono.

11 His accedunt Bullæ Apostolicæ Innocentij & Eugenij datæ in *Summ. Pilarensium num.* 6. *&* 7. enunciantes Cæsaraugustanum esse Episcopum Ecclesiæ B. Mariæ: donationes factæ Bernardo Episcopo Cæsaraugustano atque Canonicis B.M. *Summ. ibid. num.* 9. 11. *& duobus seqq.* Actus insimul, & capitulariter ab eodem Bernardo Episcopo Cæsaraugustano, & Canonicis Pilarensibus *d. Summ. num.* 8. *& seqq.* Continuata residentia aliquorum Episcoporum penes hanc Ecclesiam etiam post annum 1118. Celebratio Dedicationis propriæ Ecclesiæ, quæ etiam hodie fit à Pilarensibus, canonizata in *decis.* 472. coram S. M. Gregor. XV. *decis.* 616. *num.* 5. *p.* 1. *recent.* Administratio Sacramentorum Baptismatis, Eucharistiæ, & Matrimonij omnibus ad hanc Ecclesiam accedentibus. Ius sepeliendi Defunctos etiam de alienis Parochiis, quod Pilarenses continuò exercuerunt, solumque Cathedralibus concessum est, *cap. ex parte, il primo de sepult.* Rota *decis.* 177. *sub num.* 6. *part.* 6.

12 Quæ omnia sumpta præsertim simul iuncta, vt debet Rota *d. decis.* 353. *num.* 18. satis conuincunt continuatam Cathedralitatis retentionem, ad quam probandam etiam vnicum actum sufficere dixit Rot. *decis.* 139. *num.* 12. *part.* 2. *diuers. in Marsicen. Iurisdictionis* 17. *Iunij* 1647. coram Me, *& in pun-*
13 *cto in mox allegata decis.* 353. *num.* 79. *part.* 5. † etiam si Metropolitani probarent ditiorem Crucem in Processionibus, & Cappas sericeas vbique, Pilarenses verò solum intra fines Parochiæ posse deferre, ac per sententias acceptatas, vel concordias fuisse aliquas prærogatiuas à Pilarensibus abdicatas, & Metropolitanis concessas, quia non ideò fuerunt abrogatæ aliæ ibidem non expressæ. Hond. *cons.* 29. *num.* 107. *lib.* 1. Eugen. *cons.* 88. *num.* 82. *& seqq. recent. cons.* 74. *num.* 23. *& seqq.* Rot. *decis.* 375.
14 *num.* 8. *decis.* 508. *num.* 1. *part.* 4. *tom.* 2. *&* 3. *recent.* † Ita vt necesse sit fateri *continuatam vtriusque Ecclesiæ in Cathedra vnionem*, quæ in dubio æquè principalis præsumitur, Rebuff. *in prax. benef. titul. de vnion. num.* 20. Gonz. *super reg.* 8. *glos.* 5. §. 7. *num.* 134. Rota *in Maleuitana Vnionis* 13. *Ianuarij* 1642. coram Reuerendiss. D. meo Decano, *in Giennen. Iurispatronatus* 1649. coram Me, nec non quod Pilarenses fuerunt, & sunt in Cathedralitatis quasi possessione, ob quam releuantur ab onere probandi, illudque transfertur in Aduersarios contrarium asserentes, *l. circa, ff. de probat. l. libertis* §. *fin. ff. liber. caus. c. sapè, de restit. spol.* Buratt. *decis.* 100. *num.* 2. *& seqq.*

Nec tamen Metropolitani contrarium probant, 15 aut ex donatione Ecclesiæ de Pilari facta Ecclesiæ S. Saluatoris à Rege Alfonso, Ranimiro, ac Ildefonso in vim Indulti Apostolici de donando omnes Ecclesias exceptis Cathedralibus, confirmata ab Eugenio III. & Adriano IV. ac Alexandro III. *Summ. Metropolitanorum num.* 25. *& tribus seqq.* Aut ex sententia lata anni 1513. declarante Ecclesiam S. Saluatoris Superiorem, & Magistram vtique talem esse recognoscendam ab Ecclesia B. M. *Summ. ibid. num.* 12. Aut ex priuilegio exemptionis concesso Pilarensibus à Iurisdictione Archiepiscopi, & ab illis acerrimè defenso in lite cum Archiepiscopo *d. Summ. num.* 15. *&* 16. Aut ex erectione B.M. in Collegiatam quæ videtur incompatibilis cum retentione Cathedræ, ac probatur ex Innocentio II. iunctis pluribus intitulationibus hoc nomine datis *in Summ. Metropolitanorum num.* 19. *& quatuor seqq.* quod etiam agnouit Rota *in Cæsarauguſt. præeminent.* 28. *Aprilis* 1634. coram Reuerendiss. Episcopo Terraconen. vbi habetur, quod Capitulum B. Mariæ de Pilari reperitur in statu Collegiatæ.

Nam quoad donationes animaduertendum est, quod non loquuntur de Ecclesia de Pilari, de qua solùm fit mentio in donatione Alfonsi, qui simpliciter donauit hanc Ecclesiam Ecclesiæ S. Saluatoris, sed donationem Alfonsi liberatoris, ac Ranimiri Prædecessorum confirmauit, ad quas propterea, † cùm confirmatio restringenda sit, inhæ- 16 rendum est donationibus in confirmatione relatis de hac Ecclesia mentionem non facientibus. Rota *decis.* 439. *num.* 2. coram san. mem. Gregor. XV. *& in his terminis decis.* 353. *num.* 99. *&* 100. *part.* 5. *recent.*

Sententia Archiepiscopi Alfonsi lata anno 1513. declarat ab Ecclesia de Pilari recognoscendam esse Ecclesiam S. Saluatoris in Matrem, Superiorem, & Magistram, quia ibi quoque Cathedra collocata fuerat cumulatiuè cum Ecclesia de Pilari, non priuatiuè; Rota *d. decis.* 353. *sub num.* 86. *vers. non primum, p.* 5. *recent.* vt propterea sensus sit, quod teneatur recognoscere in matrem, & Superiorem aliarum Ecclesiarum Vrbis Cæsaraugust. non autem suimet, provt etiam colligitur, ex quo in eadem sententia mandatur obseruantia sententiæ Santij, & concordiæ confirmatæ à Dalmatio, quæ vt superius demonstrabam, probant æqualem Ecclesiæ Pilarensis Cathedralitatem, † omnisque interpre- 17 tatio sumenda est, ne vna pars sententiæ alteri contradicat, *c. cum expediat de elect. in* 6. Buratt. *dec.* 931. *num.* 10. Rot. *decis.* 188. *num.* 4. *decis.* 250. *num.* 15. *p.* 6. *rec. & in Barchinonen. exemptionis* 20. *Maij* 1647. coram Me.

Exemptio refertur ad concernentia institutum regulare, ideoque non excludit de cætero iurisdictionem Episcopi, & plures reperiri Ecclesias Cathedrales, quæ vt regulares ab Episcopo sunt exemptæ, & subiacent suis Superioribus, † vt verò Ca- 18 thedrales Episcopo obediunt, refert Hostien. *in c. causam quæ in princ. de Iudic.* Abb. *ibid. n.* 8. Barbos. de

de Can.& dignit.c.1.n.11. Coccin. *decis.157.num.* 1.
19 *& 2.* † Quod eò magis applicatur casui nostro, quo expresse reseruatur Episcopo Iurisdictio in Populum, cuius proinde & Parochi respectu totum Ius Episcopale in Ecclesia Pilarensi conseruatur Episcopo, *c.per exemptionem, de priuil.in 6.* vbi glos. *verb.curam habet.* Gemin.*num.14.& seq.* Anchar. *n. 3.* Lotter. *de Re Benef. lib.1.q.24.num.107.& num.118. & seq.* Seraph. *decis.1058. sub num.6.* Rota *inter rec. decis.324.num.6.part.1.*

20 Erectio tandem Pilarensis in Collegiatam, præter quod probata negatur, non repugnat continuationi cumulatiuæ Cathedralitatis : Quinimò omnis Cathedralis est Collegiata, *c.nouit cap. 4. de his, quæ fiunt à Prælat. sin. cons. Cap.* Barbos. *de Can. & Dignit. cap. 2. sub.n. 2. vers. omnis enim.* Bisignet. *decis.13. num. 3. de præbend.* potuitque obtineri specialis erectio in Collegiatam ad abundantiorem cautelam, cumulando hunc titulum expressum titulo Collegialitatis implicito Cathedralitatis ad tex. *in l.3.§.ex pluribus, ff. acq. poss.* Manen. *dec.36. n.18. & seq.dec.25.n.49.* Rota *decis.305.n.5.& 6.p.4.tom.2. rec.* provt vlterius declarauit obseruantia, cùm continuò Pilarenses exercuerint supra recensitos actus Cathedralitatis, ad quam conseruandam sufficeret, vt dicebam, vnicus actus, sicut ad excludendam pro-
21 bationem Metropolitanorum, † qui vt supra dicebatur, tenentur probare plenè & concludenter priuatiuam translationem Cathedræ in eorum Ecclesiam, sufficit possibile contrarium, *c.in præsentia de probat.* Rot.*dec.506.n.3.& 4.p.1.diuers.dec.128.n.13. p.6.rec.& in Asten. Coadiutoriæ 21.Iunij 1652.* coram R.P.D.Celso.

22 Cum itaque iuxta prædicta constet ex actis de non iure Metropolitanorum, & per consequens sententia Rotalis sit iusta, vtique ob non prosecutam appellationem ex aduerso impositam, transiit in iudicatum, non obstantibus assertis impedimentis, aut intermedio tractatu concordiæ, quia hunc non efficere quin currant fatalia tradit Gail. *obseru.lib.1. obseru. 140. num.8. & seq.* & dixit Rota *in Romana Pecuniaria 17. Martij 1595.* coram Litt. *impress.apud Marches.de commiss.part.2. fol.12.n.4.*

23 Impedimenta verò vt excusent à prorogatione fatalium oportet esse inuitabilia, & durasse per totum tempus desertionis ; Rot. *dec.156.n.2.part.2. rec.* Neque in facto subsistit quod Pilarenses tacitè prorogauerint fatalia, quia petierunt quidem remissoriam, sed deinde videntes Metropolitanorum negligentiam in prosequendo appellationem, rem iudicatam opposuerunt.

Meritò igitur decisio rei iudicatæ canonizatoria confirmata hodie fuit, vtraque parte informante.

R. P. D. PEVTINGERO
Cæsaraugustana pensionis,

Lunæ 17. Martij 1653.

Ad partem 2.cap.1.§.4.num.4. & de Pensionib. cap. 28. & 29.

ARGVMENTVM.

DE gratia mortuo Pontifice concessa, confirmanda per Literas successoris Pontificis in forma *rationi congruit*, quod non sit noua gratia, sed potius approbatio præcedentis ; ideò de subscriptione argui non potest si nihil addat ad primã gratiam, sed tantùm illam approbet. Pensio beneficialis an extinguatur si pensionarius illam exigat ante Literarum expeditionem.

SVMMARIVM.

1 *Gratia à Summo Pontifice concessa non expirat per illius obitum, licèt eo viuente non fuisset expedita, quando Literæ postea fuerunt expeditæ in forma* rationi congruit *per Pontificem successorem.*
2 *Non potest opponi de subreptione posterioris gratiæ expeditæ in forma* rationi congruit, *quando secunda gratia nihil noui continet, sed solum primam confirmat.*
3 *Istæ secundæ Literæ non sunt propriè noua gratia, sed tantum confirmatio, seu approbatio gratiæ concessæ per antecessorem.*
4 *Gratia extinguitur literis non expeditis, maximè in præiudicium iuris interim tertio quæsiti.*
5 *Registratio gratiæ retrotrahitur ad diem concessionis, & signaturæ.*
6 *Supplicatio dispensationis ad obtinendam pensionem Religioso, est valida, quamvis ante eius professionem subscripta.*
7 *Pensio amittitur si exigatur ante Literarum expeditionem ; sed vide* num.9.
8 *Fallit si in reseruatione pensionis nullum adest decretum annullatiuum.*

DECISIO XVII.

IOanni de Francia super fructibus mensæ Archiepiscopalis Cæsaraugustanæ reseruata fuerat annua pensio librarum 180. illarum partium, in cuius exactionis quasi possessione existens Eques Hieronymus effectus, omnes terminos postea exactos restituere per contradictas de anno 1652. coram Reuerendissimo Tarracon. ad instantiam promotoris fiscalis dictæ Ecclesiæ cùm fuerit condemnatus, ipso appellante, causa mihi commissa, & dubio proposito an sententia Rotalis sit confirmanda, vel infirmanda, DD. responderunt esse infirmandam, quia licèt Ioannes literas dispensationis suæ quas *à felic. record. PP. Vrbano VIII.* ad dictam pensionem retinendam etiam post in Meleuitana religione emissam professionem obtinuerat, † & non nisi post obitum eiusdem Pontificis 1
expediri omiserit, ius tamen suum, quod iam radicatum in supplicatione signata defuncti Pontificis non amisit. Ideoque dispensatio suffragatur Ioanni dum pensio non est extincta, iuxta *Theoric. glos. in can. requisitis, § nisi rigor, verbo plerique, 1. quæst. 7.* & aliis allegatis, optimè explicat Suarez *de Relig lib.6. cap. 11. num.2. & per tot.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst. 37.num. 11.* Cardin. Mellin. *decis. 45. num. 1.* cumque Literæ fuerint postea super dicta supplicatione signatæ & expeditæ à S. Domino nostro successore in forma *rationi congruit*, cum satisfactum sit, tam regulæ *Cancellariæ 27.* de non iudicando nisi Literis expeditis, quàm regulæ 52. loquendo in specie de dispensationibus, quæ tamen cùm non præficiat certum tempus, in quo eadem fieri debeat, dummodo fiat quocumque tempore, sufficit, *in dicta regul. de non iudicando quæst. 6. num. 1.* Molin. *de primogen. lib. 2. cap.7.n. 56.* Card.Mellin. *decis. 20.num. 4. vers. non obstat, & duobus seqq. & decis. 127. num. 3.* & prius

in Vicen. præpositura coram Oradino 28. *Maij* 1587. *relat.* per Gaiz. *de benefic. part.* 4. *c.* 2. *num.* 29. Rot. *dec.* 107. apud Modern. *de iur. Abbat. tom.* 3. vbi dicit, quod in casu quo hodie sunt expeditæ Literæ cessat omnis difficultas.

2 Non obstat obiectum subreptionis ab informantibus pro sententia Rotali allatum, quia allegati per eos DD. loquuntur in casu quando supplicatio Ioannis fuisset aliquo modo dubiosa, tunc enim potuisset redargui de subreptione, nimirum quando contineret secunda gratia successoris aliquid plusquam subsequens confirmatio gratiæ antecessoris, vt bene deducit Filliuc. *quæst. moral. tom.* 3. *tract.* 4. *cap.* 6. *n.* 72. secus quando confirmatio successoris tangit solam probationem gratiæ antecessoris, tali enim casu nullo modo subreptitiæ literæ in forma rationi congruit, expeditæ dici possunt, quia non continent nouam prouisionem, dum in omnibus & per omnia iuxta formam supplicationis signatæ ab antecessore Pontifice expedirent, Vitalin. *in proœm. Clement.* §. *hunc igitur, n.* 16. & vtrumque casum bene distinguit Rebuff. *in prax. benefic. rubric.* in forma *rationi congruit, n.* 11. 16. 19. & 20. Cardin. Mellin. *decis.* 20. *n.* 8. Azor. *Instit. moral. part.* 2. *lib.* 7. *c.* 31. *q.* 7. & 9. & rectè Oldrad. *cons.* 136. *num.* 6. & 7. vel non potest dari de subreptione † quia istæ secundæ Literæ successoris non sunt propriæ gratiæ, sed probitio & executio gratiæ antecessoris, cuius magis factum censetur exequi; sic etiam Mandos. *super regul.* 9. *Cancellar. quæst.* 10. *n.* 1. & 2. quem sequitur Paris. *de resignat. lib.* 10. *quæst.* 1. *n.* 43. & hoc ipsum esse verum corroboratur, quia pro istis literis obtinendis successori nulla noua super prima porrigitur, sed sola antiqua, cum signatura prædecessoris exhibetur.

4 Minus subsistit aliud obiectum extinctionis prioris gratiæ, quæ dicebatur esse extincta, ob Literas non expeditas, ex allegatis per Rebuff. *citat. num.* 5. Ioann. Cocher. *super regul. Cancell. n.* 14. Azor. *Instit. moral. part.* 2. *lib.* 7. *cap.* 13. *quæst.* 7. *versic. ad quid*, & in puncto professi in religione Hierosolymitana tradit Castro Pal. *oper. moral. tom.* 2. *tract.* 13. *disp.* 1. *punct.* 11. §. 10. *n.* 5. *versic. sub hac regula*, præsertim in præiudicium Iuris medio tempore quæsiti mensæ Archiepiscopali hac pensione grauatæ, Federic. de Sen. *cons.* 26. *n.* 13. Felin. *in cap. inter quatuor, n.* 3. *de maiorit. & obedientia*, Burat. *in Terminis dispensationis decis.* 576. *n.* 3. & 4.

5 Quia obiectum istud procederet quando ipsa gratia dispensationis, quæ fuit Ioanni concessa extincta, & gratia super qua fuerunt literæ ipsius in forma *rationi congruit* expeditæ, fuisset distincta, in quibus isti allegati loquuntur; attamen iste non est talis casus, cum dispensatio Ioanni concessa per mortem concedentis Pontificis non fuerit extincta: quod ex aduerso non negatur, & cessat ex facto retrotractio cum prætenso grauamine Ecclesiæ, cùm agatur de actu inchoato per signaturam gratiæ, quæ vsque ab initio eo ipso perfecta fuit in esse gratiæ deducendo ad vsum expeditarum literarum, ideoque ipsi principio gratiæ per signaturam supplicationis concessæ attribuitur, provt in fortioribus terminis gratiæ, nedum expeditæ, sed nec registratæ, ponderauit Rot. *in Romana legat. pij* 15. *Maij* 1628. §. *nam huic obiecto*, coram bon. mem. Coccin. & in terminis dispensationis concessæ Equiti Hierosolymitano, vbi dicitur quod registratio respiciat initium, quæ valet à die signatæ supplicationis, absque beneficio retrotractionis, licèt Literæ postea in forma *rationi congruit*, fuerint expeditæ, Rebuff. *sub alleg. titul. rationi congruit, num.* 12. Azor. *instit. moral. par.* 2. *lib.* 7. *cap.* 31. *punct.* 9. *versic. citraque*, Filliuc. *dicto tract.* 41. *c.* 6. *n.* 72. *in fine*, & ipsa verba Literarum indicant expressè dicendo, quod gratia operari debeat à die supplicationis signatæ, ac si eo die literæ Apostolicæ à prædecessore expeditæ fuissent, vt optimè hæc verba ab Oldrado ponderantur, *dicto cons.* 136. *n.* 6.

Cessat etiam ex eodem facto præiudicium Eccle- 6
siæ, quod non est considerabile, dum supplicatio fuit signata ante professionem, & sic nullum eidem grauamen intulit expeditio, quia remouit tantum obstaculum, quod ex futura professione contra pensionatium resultasset, Rot. apud Card. Mellinum *decis.* 45. *per tot.* & coram bon. mem. Merlino *decis.* 247. *num.* 10. *decis.* 19. *num.* 10. & *seqq. part.* 5. *recentior.*

Neque suffragatur obiectum, quod si exigatur 7
à pensionario pensio ante literas dispensationis expeditas, ius ad pensionem consequendam amittat, Card. Mellin. *decis.* 20. *n.* 1. *decis.* 127. *n.* 1.

Quia cum Literæ Reseruationis iam fuerint ex- 8
peditæ ab initio & earum vigore dicta pensio exacta, obiectum non intrat in gratia retentionis præsentiua de qua agitur, & in qua nec adest, nec apponi consueuit decretum annullatiuum ob exactionem Literis dispensationis non expeditis, quod apponitur tantùm in Literis ipsius reseruationis, in quibus terminis loquuntur quotquot in id allegari possunt: si enim cessante tali decreto non incurritur pœna amissionis seu priuationis pensionis ob exactionem ante Literas expeditas, Paris. *cons.* 5. *n.* 59. *lib.* 4. Gabriel. *cons.* 159. *n.* 11. *lib.* 1. vbi ponderat, quod constitutio Iulij III. non prohibet quin etiam Literis pensionis non expeditis pensio exigi possit; Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 37. *n.* 5. & *seq.* ac dixit Rota *in Piscien. pensionis* 6. *Februarij* 1645. §. *nam fuit responsum*; Coram Eminentissimo Domino Cardinali Ottobono, & in terminis beneficij fuit dictum in *Valentin. Rectoriæ* 17. *Martij* 1651. §. *intrusio autem & seqq.* & §. *manet itaque, ante finem* ibi; quia gratia est iustificata de tempore datæ ex ibi allegatis coram R. P. D. meo Bichio. † Et magis in puncto 9
quod literis dispensationis non expeditis *iuxta reg.* 52. *Cancell.* non incurratur priuatio propter exactionem, dixit Rot. coram Card. Mellino *in dicta decis.* 20. *num.* 5. & *seqq.* reddens rationem, quia dicta regula non annullat gratiam, sed disponit, quod non suffragetur ante expeditionem Literarum, vt *dicta decis.* 227. *n.* 2. & 3. cuius contrarium non firmat Lotter. *lib.* 2. *quæst.* 2. *num.* 59. & *seq.* solùm enim dicit impetrantem gratiam peccare, si ea vtatur antequam expediuerit literas dispensationis, vnde non sequitur quod pensionem amittat, cùm hanc pœnam regula Cancellariæ non irroget; Mantic. *decis.* 286. *n.* 10. & tanquam odiosa, non debet extendi, Cassador. *super regul. Cancell. dec.* 36. *n.* 1. & 2. ex quibus dictum fuit sententiam Rotalem esse infirmandam, vtraque, &c.

***

R. P. D.

R. P. D. MELTIO
Calagurritana Beneficij,

Mercurij 24. Ianuarij 1652.

Ad caput 59. Volum. 1. parte 1.

ARGVMENTVM.

QVando Examinatores procedunt in forma iudicij, locus est appellationi ad vtrumque effectum. Ideò omnia gesta non solùm post appellationem, sed etiam intra tempus ad appellandum, sunt reuocanda tanquam attentata, & locus est sequestrationi fructuum beneficij.

SVMMARIVM.

1 *Examinatores iudicialiter ex quibus procedere dicantur.*

2 *Appellationi locus est ad vtrumque effectum quando examinatores procedunt iudicialiter.*

3 *Causa est appellabilis quando signatura iustitia illam simpliciter commisit.*

4 *Si causa sit appellabilis omnia gesta post appellationem, etiam intra decem dies ad appellandum sunt attentatoria.*

5 *Rota solet in causis Beneficialibus procedere ad sequestrationem possessionis.*

DECISIO XVIII.

QVemadmodum Rota passim respondere consueuit in aliis similibus causis Calagurritanis, scilicet attentata esse quæcumque gesta fuerunt pendente tempore ad appellandum, vel post appellationem interpositam à mala relatione examinatorum, quando iudicialiter processum fuit; ita & hodie respondit in lite vertente inter Ioannem Guttierrez, & Emanuelem Monte, occasione Beneficij vacantis per obitum Francisci Garziæ in Ecclesiis Parochialibus vnitis SS. Iacobi & Andreæ Ciuitatis Calagurritanensis. Ad istud namque Beneficium sic vacans cum in termino edictorum plures apparuissent oppositores, inter quos dd. Ioannes Guttierrez, & Emanuel Monte, omnesque fuissent præuiis eorum iustificationibus per sententiam Ordinarij declarati filij patrimoniales, ac habiles ad consequendum dictum Beneficium, solus deinde Emanuel absque concursu aliorum oppositorum examinatus fuit sub die 20. Maij 1648. Idemque atque habilis, ac idoneus renunciatus cum aliis examinatis in concursu postea facto sub die 8. Augusti eiusdem anni, & signanter cum dicto Ioanne in dicto examine ad curam animarum approbato, qui proinde ex tali relatione sentiens se grauatum, ab ea appellauit, sed appellatione non obstante cum processum fuerit ad præsentationem, & institutionem dicti Emanuelis coram Me, cui huiusmodi causa commissa reperitur: Dubitatum fuit an constaret de attentatis, & Domini affirmatiuè responderunt.

1 Ex affixione enim edictorum, Articulorum productione, citationibus, examine testium, aliisque incumbentiis pro examinandis qualitatibus requisitis in concurrentibus ad Beneficia Calagurritanæ Diœcesis, provt etiam ex subsecuta sententia Ordinarij emanata super sufficientia, & habilitate oppositorum euidenter apparet iudicialiter processum fuisse; *cap. forus, §. in omni quoque negotio, de verborum significat.* Lambertin. *de iurepatr. lib. 1. part. 2. quæst. 11. art. 4. n. 1. & 4.* Cassador. *decis. 18. in fin. de prehend.* Rot. *decis. 266. n. 1. & seqq. lib. 3. par. 3. diuers.* & fuit dictum *in Calagurritana Beneficij S. Martini* 10. *Maij* 1649. coram R. P. D. meo Corrado, §. 1. vbi plures aliæ referuntur decisiones. † Vnde appellatio erat ad 2
vtrumque effectum admittenda. Gonzal. *super regul. 8. Cancellar. gloss. 9. in annotatione contra nullitatem, n. 184.* Garz. *de benefic. part. 9. cap. 2. num. 244.* Rot. *in Calagurritana Beneficij de Alexon. 9. February* 1610. coram Sanctiss. D. N. *Calagurritana Beneficiorum* 17. *Februarij* 1648. coram R. P. D. meo Bichio, *in Calagurritana Beneficij de Logron* 19. *Febr.* coram 1648. R. P. D. meo Verospio *in princ. vers. ac proinde licuisse.*

Tantoque magis erat appellabilis in hoc casu relatio examinatorum, quia constat de grauamine illato dicto Ioanni, dum Examinatores retulerunt æquè idoneum Emanuelem non legitimè in concursu examinatum, provt de aliis factum fuit seruando Constitutionem Clementis VIII. nam illius examen ferè per tres menses separatim præcessit cum ordine retinendi cedulam vsque ad tempus concursus, in eodem Summ. *n. 3.* quod fuit contra formam dictæ Constitutionis. † Præterea hoc ipsum 3
comprobasse videtur ipsamet Signatura Iustitiæ, à qua dum causa hæc simpliciter, & absolutè commissa fuit, quod ea esset appellabilis dubitari non potest, Rot. penes Buratt. *decis. 902. n. 1. vers. & cum pariter,* vbi Addens *n. 6.* Duran. *decis. 96. sub n. 4. vers. quia quidquid de hoc sit, in recent. decis. 134. sub n. 6. vers. & nihilominus part. 6. ac in Comen. Iuris patronatus 25. Iunij* 1646. coram R. P. D. meo Corrado, *Comen. Capellæ 24. Ianuarij* 1646. coram Reuerend. D. meo Decano, *necnon in Meleuitana Commendæ de Vaours 12. Maij* 1650. coram R. P. D. meo Cerro, *§. quia cùm ab ea appellatum fuerit.*

Firmatis igitur ex præmissis dictam relationem 4
fuisse ad vtrumque effectum appellabilem, inde sequitur, vt omnes actus qui eam subsecuti fuerunt, & signanter illi præsentationis, & institutionis seu collationis factæ ad fauorem dicti Emanuelis fuerint attentati non solum tanquam facti pendente tempore ad appellandum, *cap. non solum, de appellat. & cap. 2. vt litt. penden. in 6. & l. 1. ff. nil. nou. appellat. pendent.* Lancellott. *de attentat. part. 2. cap. 11. num. 17.* sed & quia post appellationem interpositam, quo casu gesta post eam subiacent grauiori vitio attentatorum, Alex. *cons. 99. n. 3. vers. hoc præsuppositio, vol. 5.* Caputaq. *dec. 49. n. 4.* Guido Pap. *decis. 74.* Cæsar de Grass. *dec. 2. n. 5. de appellat.* Rot. coram Durano *decis. 96. & decis. 169. num. 1.*

Hinc possessio Beneficij venit sequestrenda, siue illa apprehensa fuerit ab Emanuele, siue non; primo namque casu auocatur, & sequestratur possessio, iuxta obseruantiam Rotæ, ne attentans commodo vitiosæ possessionis fruatur, sicque ex propria culpa commodum reportet. Cassador. *de restit. spoliat. dec. 1. n. 7.* Rot. *in nou. decis. 10. sub n. 4. vt lit. penden.* Cæsar de Grass. *decis. 2. in princ. de appellat.* secundo verò casu sequestratur possessio tanquam vacua, ne interim fructus dilapidentur, ac disperdantur. Seraphin. *decis. 1403. n. 5. & decis. 586. num. 2. & decis. 136. n. 4. part. 2. recent.*

Et ita informante tantum D. Ioanne Gutierrez resolutum fuit, &c.

R. P.

R. P. D. PRIVLO
Calagurritana Beneficij de Alescanco,

Lunæ 8. Iunij 1654.

Ad cap. 59. volum. 1.

ARGVMENTVM.

POst publicatas attestationes, didiscita testificata, & discussas in Rota Testium depositiones, noui Articuli super iisdem factis admitti non debent, propter timorem subornationis. Idem dicendum est si Articuli sint irreleuantes.

SVMMARIVM.

1 *Post publicatas Attestationes & didiscita testificata, noui Testes super iisdem Articulis admitti non debent.*
2 *In Rota tamen Romana contrarium ex stylo obseruatur.*
3 *Sed stylus iste locum non habet quando vltra communicationem Attestationum fuerunt Testium dicta discussa & examinata.*
4 *Articuli irreleuantes non admittuntur ad probandum etiam in Romana curia.*
5 *Qui ab Examinatoribus Synodalibus fuit approbatus illum qui fuit ab iisdem reprobatus excludit.*
6 *Approbatio superueniens non præiudicat iuri alteri per precedentem reprobationem quæsito.*

DECISIO XIX.

POst editam Decisionem sub die 30. Ianuarij præteriti coram R. P. D. meo Decano ac latam desuper sententiam adiudicantem Petro de Medina controuersum beneficium, produxit Ioannes Garsia articulos petitque illos admitti ac Testes examinari: parte verò opponente dubitaui an sint admittendi, & DD. hodie consulti negatiuè responderunt.

1 Primò quia super eadem materia modo cautius articulata fuerunt in præsenti instantia pro eodem Garsia testes examinati, & illorum depositiones non solùm publicatæ sed à partibus didiscitæ ac in positione causæ exactè discussæ: quapropter non decet alios articulos admittere super quibus Testes cum manifesto subornationis periculo examinentur: *cap. fraternitatis, cap. intimauit, cap. cum venissent, de Testib. Clem. fin. eod. tit.* Surd. *cons.* 176. *n.* 3. *& seqq. per tot.* Rota *decis.* 266. *sub n.* 1. *vers. cæterum, cum sequent. part.* 6. *& dec.* 41. *n.* 1. *& sequent. part.* 7. *rec.* cum aliis relatis per Add. ad Buratt. *decis.* 228. *n.* 23.

2 Nec obstat quod solemnis dictarum depositionum publicatio sequuta non fuerit, sed simplex dumtaxat communicatio Procurantibus partium in Curia, quæ ob eorum spectatam legalitatem aliorum testium receptionem de stilo Rotæ non impedit.

3 Quia stilus huiusmodi non extenditur vbi vlterius fuerunt depositiones discussæ & super eis disputatum, vt respondit Rota coram Seraph. *dec.* 688. *n.* 2. *vers. stilus verò Rotæ, cum sequent.* coram bonæ memoriæ Merlino *dec.* 289. *sub n.* 2. *vers. vnde & sequent. in Romana successionis* 4. *Iulij* 1642. coram Reuerendiss. Salamantin. *§. timor tamen subornationis, Romana Dotis* 28. *Iunij* 1651. coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado, §. *nam licet, & in Tullen. nullitatis matrimonij* 12. *Ianuarij huius anni*, coram R. P. D. meo Albergato.

Secundò quia materia articulata est prorsus irre- 4
leuans, qua ratione etiam in Curia denegatur examen & articulorum admissio vt dixit Rota coram bonæ memoriæ Merlino *decis.* 795. *sub num.* 2. *vers. quoniam hæc conclusio, & num.* 5. *ac sequentibus in Tudertina Societatis* 15. *Aprilis* 1641. coram Reuerendissimo Salamantin. & aliis relatis *in Valentina Parrochialis* 23. *Ianuarij* 1647. coram R. P. D. meo Cerro. Irreleuantia est patens, nam esto quod probaretur Petrum ex beneficio quod possidet ac bonis patrimonialibus habere congruam sustentationem (vt articulatum fuit) adhuc in adiudicatione beneficij controuersi præferendus esset Ioanni † ex quo ille ab Examinatoribus synodalibus fuit approbatus, iste verò reprobatus, huiusmodi enim approbatio operatur vt approbatus habens qualitates per motum propriũ Clem. VIII. sanctæ memoriæ requisitas semper sit præferendus reprobato, licet maioribus qualitatibus præpollenti, vt fuit resolutum *in Calagurritana Beneficij della casa della Reyna* 4. *Iulij* 1646. *& in Calagurritana Beneficij de Cornago* 10. *Decembris eiusdem anni, & in Calagurritana beneficij* 18. *Maij præteriti* coram R. P. D. meo Verospio.

Nec releuat approbatio quam Ioannes post 20. 5
menses in Curia reportauit, quia cùm obtenta fuerit non citato Petro qui tunc temporis erat in causa vt constat ex commissione in Summario eius responsionis relata *n.* 1. & firmat decisio Reuerendiss. D. mei Decani, §. *fin.* nullius est momenti, nec ei suffragatur in præiudicium iuris ex antecedenti reprobatione eidem Petro quæsiti, vt respondit Rota *in Calagurritana beneficij* 26. *Iunij* 1648. §. *quo magis*, & in alia 15. *Ianuarij* 1652. §. *facilius* coram R. P. D. meo Bichio, & *in dicta Calagurritana beneficij de Salinillas*, coram R. P. D. meo Verospio.

Et ita fuit conclusum vtraque parte informante.

R. P. D. PRIVLO
Calagurritana Beneficij de Alescanco,

Lunæ 26. Iunij 1655.

Ad cap. 59. num. 11. part. 1.

ARGVMENTVM.

QVis dicatur habere meliores qualitates vt alteri minores habenti præferatur in assecutione beneficij.

SVMMARIVM.

1 *Qui meliores habet qualitates alteri ex Speciali Summi Pontificis constitutione in Ecclesia Calagurritana præferendus est.*
2 *Qui ætate grauior est, in dubio est præferendus.*
3 *Item qui sacerdotio est antiquior.*
4 *Qui ad exercitium curæ fuit approbatus.*
5 *Qui est oriundus è loco beneficij.*
6 *Facultas exercendi curam animarum potentior est facultate simplici audiendi confessiones.*
7 *De eo qui gradum in Vniuersitate adeptus est.*

8 Si

8 *Si quis ad visitandum fuerit deputatus non ex eo dicitur dignior quando deputatio non fuit sortita effectum.*

DECISIO XX.

SEntentiam Rotalem adiudicantem Petro Medinæ beneficium de quo agitur in gradu appellationis ad Me interpositæ confirmandam esse DD. censuerunt, tam contra Ioannem Garsiam in antecedenti instantia victum, quàm contra Martinum Galliego qui coram Me ad causam superuenit quia illius validitas non controuertitur.

1 Iustitia verò apparet ex Decisione edita coram Reuerendiss. D. meo Decano sub die 30. Ianvarij anni præteriti: in qua firmatum fuit ipsum habere qualitates præpollentes, ac proinde vti digniorem præferendum esse Ioanni Garsiæ cooppositori ad idem beneficium, ex dispositione motus proprij Clementis VIII. sanctæ memoriæ, sæpius in his causis à Rota canonizata, vt fuit dictum *in Calagurritana Beneficij* 27. *Nouembris* 1648. coram D. meo Bichio, *in Calagurritana Beneficij de Liquetio* 23. *Maij* 1653. coram R.P.D. meo Celso, *in Calagurritana beneficij de Lanciego* 30. *Iunij* 1654. coram R.P.D. meo Certo, *& in Calagurritana beneficij de Erze* 11. *Decembris eiusdem anni* coram Me, *ac in aliis.*

2 Nec releuant deducta pro parte Martini Galliego post dictam sententiam ad causam admissi maiores qualitates habere prætendentis.

Quia illis hodie perpensis contrarium per DD. decretum fuit. Petrus enim est ætate grauior, sacerdotio antiquior, & in exercitio curæ Animarum approbatus ac versatus vsque de anno 1620. quæ prærogatiuæ ipsum profecto digniorem cõstituunt.

De grauiori ætate fuit dictum *in Calagurritana Beneficij de la Casa della Reyna* 4. *Iulij* 1646. coram R.P.D. meo Verospio, *&* 17. *Iunij* 1647. coram Reuerendiss. Terraconen. *in Calagurritana Beneficij de Bilbao* 28. *Iunij* 1651. coram Eminentiss. D. meo Cardinali Ottobono, *& in Calagurritana beneficij de Ceruera* 15. *Maij* 1654. coram R.P.D. meo Bichio.

De antiquiori Sacerdotio *in Calagurritana Beneficij* 2. *Decembris* 1652. coram R.P.D. meo Bichio *in Calagurritana Beneficij de Occon* 20. *Iunij* 1653. coram R.P.D. meo Beuilaqua, *& in Calagurritana Beneficij de Auxcio* 2. *Martij* 1654. coram R.P.D. meo Verospio.

4 De exercitio curæ Animarum *in Calagurritana Beneficij* 10. *Aprilis* 1652. coram R.P.D. meo Meltio, *& in Calagurritana beneficij de Erze* 16. *Martij* 1652. coram Reuerendiss. D. meo Decano.

Nec vrget quod Martinus ortus fuerit in loco de Mezanco, & Baptizatus in Ecclesia in qua existit controuersum beneficium: quia in eisdem loco & Ecclesia ortus & respectiuè baptizatus etiam fuit Petrus: vnde ista qualitas frustra per Martinum allegatur ad obtinendam prælationem; Rota *in Calagurritana beneficij de Occon.* 6. *Februarij* 1654. coram R.P.D. meo Beuilaqua, §. *non obstat quòd.*

5 Minùs releuat quod habuerit licentiam audiendi Fidelium confessiones non solùm in Burgen. diœcesi, sed in toto Archiepiscopatu Mexicano: quia eandem licentiam habuit quoque Petrus cum facultate administrandi sacramenta, provt cum effectu administrauit exercendo per plures annos curam Animarum, quæ maiorem supponit habilitatem quàm simplex licentia audiendi confessiones, vt dictum fuit *in proximè citata Calagurritana beneficij de Occon*, coram R. P. D. meo Beuilaqua, §. *neque officit.*

Præterea non officit quod Martinus sit graduatus in Sacris Canonibus in Vniuersitate Abulen. (quia præterquam quod gradus huiusmodi ex pluribus impugnarunt scribentes pro Medina & exceptiones DD. habuerunt pro releuantibus) parui momenti est respectu maioris ætatis sacerdotij, ac exercitij curæ animarum, vt in fortioribus terminis contra Garsiam Graduatum in vniuersitate Salamantina responsum fuit *in decisione* Reuerendiss. D. mei Decani *etiam in principio*, & prius *in Calagurritana beneficij* 17. *Nouembris* 1653. coram R. P. D. meo Meltio, & in aliis relatis *in dicta Calagurritana beneficij de Erze* 11. *Decembris* 1654. coram Me.

Demùm in nihilo suffragatur deputatio eiusdem 6
Martini ad visitandam diœcesim Burgen. Nam cùm fuerit restricta ad partem diœcesis assignandam quæ non probatur assignata Summario illius *n.* 7. inefficax est pro obtinenda prælatione tanquam effectum non sortita; ex traditis per Surd. *cons.* 436. *num.* 14. *& decis.* 51. *num.* 21. *ac decis.* 269. *num.* 12. Rota *decis.* 623. *num.* 5. *part.* 4. *recent.*

Et ita informantibus tantùm Petro & Martino, Ioanne verò pluries citato, resolutum fuit, &c.

R. P. D. BICHIO
Calagurritana Beneficij de Bilbao,

Lunæ 5. Iulij 1655.

Ad cap. 44. *parte* 1.

ARGVMENTVM.

INter duos concurrentes in Examine præferendus est qui maiores habet prærogatiuas, vnde qui de simonia fuit accusatus, licèt probationes non essent formiter factæ, tamen si eius institutio futura esset causa scandali reiiciendus est, quamvis per sententiam fuisset absolutus, nisi constaret accusationem fuisse euidenter calumniosam.

SVMMARIVM.

1 *Qui meliores habet qualitates, ille ab Examinatoribus præferendus est.*
2 *Testes informiter examinati, fidem non faciunt.*
3 *Testibus examinatis parte non citata, vel à Iudice, qui fuit allegatus suspectus, fides non est adhibẽda.*
4 *Simonia non probatur per Testes de auditu.*
5 *Simonia non probatur, nisi probata præcedenti pactione.*
6 *Qui semel aut bis fuit approbatus ad alia beneficia, nouo non indiget examine.*
7 *In iudicio prælationis ad beneficium non exigitur plena probatio, sed sufficiunt coniecturæ.*
8 *Beneficium non est adiudicandum illi ex cuius institutione scandalum oriretur.*
9 *Quando absolutoria sententia non fuit lata ex capite innocentiæ, sed ex capite delicti non probati, potest quandocumque causa instaurari, si noua superueniant indicia.*
10 *Ex inquisitione pro simonia contra aliquem facta resultat*

resultat quædam macula, ob quam cæteris idoneis est postponendus.

11 *Ex eo quod inquisitus condemnatus est in expensis, oritur aduersus illum quædam sinistra suspicio.*

12 *Ex sola oppositione ius in beneficio non acquiritur.*

13 *Grauamen ab examinatoribus illatum reparari potest in gradu appellationis.*

DECISIO XXI.

1 ANtonium de Goiri in concursu Ignatij de Arbolancha tanquam ætate seniorem Sacerdotem, ac aliàs ad audiendas Confessiones approbatum, præferendum esse dubitatum non fuit, vt sæpissimè respondit Rota *in decisionibus allegatis in Calagurritana Beneficij de Vnzella* 1. *Iulij* 1652. coram R.P. D. meo Albergato, *& in Calagurritana Beneficij de Lequitio* 23. *Maij* 1653. coram R. P. D. meo Celso.

2 Nisi obstaret diffamatio Simoniæ per ipsum commissæ in assecutione huiusmet Beneficij quam negat probari per Testes ex aduerso inductos; quia examinati vigore monitorialium literarum, vel in Iudicio Criminali, nec repetiti formiter in Ciuili fidem non merentur, *l. vlt. vers. sancimus C. Testib.* Rota *decis.*128. *num.*5. *decis.*145. *num.*2. *inter impress. post cons. Farinac. decis.*366. *num.* 6. coram Cardinali Caualerio, *& in Bononien. pecuniaria* 23. *Maij* 1645. 3 §. *assertum*, coram Me. † Aliis pariter in Iudicio Ciuili examinatis ne probent obstat defectus tam Citationis ad videndum illos iurare, necessariæ etiam ex præscripto literarum remissorialium, vt propterea non sufficiat citatio pro illis obtinendis emanata in Curia, vt fuit dictum *in decisione* 345. *sub n.*2. *part.*2. *recent.* Tum iurisdictionis, quia examen factum fuit coram Iudice allegato suspecto, Lancell. *de attent. p.*2. *cap.*6. *n.*13. *& seq.* Rot. *decis.* 347. *n.*1. *post cons. Farinac. & in Marsicen. Iurisdictionis* 5. *Martij* 1646. coram Me.

4 Eoque minus Testibus adhibendam fidem, quia deponunt de auditu, Comitul. *in his terminis dec.*114. *n.*7. & de publica voce, & fama, quæ ortum habuit à Iudicio Ciuili inter alias personas moto, nec sufficit ad probandam Simoniam, Paris. *de consid. quæst.* 72. *n.*3. Put. *decis.*167. *lib.*2. *in corr.* Rota *decis.* 538. *n.*18. *in fin. & num.*19. *part.*4. *tom.*3. *recent.* † quam vt 5 Testes conuincerent, debuissent deponere de præcedenti pactione sine qua illa non committitur, vt communiter notant Doctores *in cap. veniens de Testib. d. decis.* 167. *lib.* 2. *in corr.* Rot. *decis.*350. *n.*12. *part.* 2. *recent. decis.* 93. *n.*6. *part.*4. *tom.*2. *decis.*538. *num.*10. *part.*4. *tom.*3. & inueriſimilia prorsus deponunt, quia pecuniam datam vni examinatori synodali affirmant, vt Antonius approbaretur, & reprobaretur Ignatius provt fuit reprobatus, sed Antonius pro sua approbatione hoc non agebat, cum confidere posset de sua idoneitate cognita tùm Ordinario, qui aliàs ad Confessiones audiendas illum proposuit; tùm examinatoribus, qui prius illum habilem ad beneficia Curata pronunciauerant; Ignatium verò fuisse reprobatum *ex capite in literatura*, probant plures Testes, addentes quod, † & 6 si bis aliàs ad alia beneficia fuerat approbatus, id factum fuit ex beneuolentia, & eius honoris gratia, & adhuc nouo examine indigebat. Comitul. *d. decis.* 114. *num.* 12. Cumque fuerit reprobatus ab omnibus examinatoribus nil interest, quod vni ex illis fuerit data pecunia, vnde non mirum si in iudicio criminali Antonius à querela Simoniæ fuit absolutus per sententiam diffinitiuam, quæ omnem maculam à querela resultantem abstergit, ac delet.

Hæc tamen quæ satis essent ad euitandam priuationem beneficiorum, quæ Antonius obtinebat, 7 vel alias pœnas contra Simoniacos decretas, censuerunt Domini non releuare, ne ab assecutione beneficij obtinendi repellatur, seu in iudicio prælationis succumbat, ad hunc enim effectum non requiritur plena probatio Simoniæ, sed sufficiunt coniecturæ; Paris. *de fideic. quæst.*72. *n.* 8. *in fine*, & diffamatio resultans ex denuntiatione, seu inquisitione, *can. tantis Daniel* 81. *distinct. cap. omnipotens*, vbi glos. *verb. denunciatur de accusat.* Paris. *d. tract. q.*64. *num.*15. Maresc. *var. resol. lib.* 2. *cap.*35. *num.*19. Lotter. *de re benef. lib.*2. *quæst.* 31. *num.*145. *& seqq.* Add. ad sanct. mem. Greg. XV. *decis.*238. *n.*13. Seraphin. *decis.*516. *num.* 4. † vbi dicit rationem, quia 8 non est adiudicandum beneficium ei qui scandalum esset præbiturus, quamvis aliàs nullum defectum pateretur. Comitul. *dec.* 114. *num.*12. & in terminis beneficij Calagurritani *decis.*119. *n.* 2. & 3. Rota in *Leodien. Præpositura Tongren.* 19. *Ian.* 1650. coram Eminentiss. D. Card. Otthobono.

Nihil suffragante sententiæ absolutoria, quia 9 non est talis ex capite innocentiæ, sed non probati ex tunc deductis delicti, ideoque remaneat adhuc vestigia prioris Iudicij, & poterit Antonius nouis superuenientibus indiciis quandocumque vexari, vt in puncto respondit Rota *in Sabinen. concursus* 6. *Aprilis* 1609. coram D. Cardinali Sacrato, *impress. apud Marches. de commiss. tom.*1. *fol.*291. *num.*3. † Vbi subditur, quod etiam si inquisitus absolutus fuisset tanquam innocens, adhuc negari non potest, quin ex priori inquisitione remaneat quædam macula ob quam in concursu non habentis talem maculam veniat postponendus. *Lotter. de re benef. d. lib.*2. *quæst.*31. *n.* 148. *& seqq.* vbi signanter *num.*151. id limitat, quando per sententiam liqueret eum per calumniam delatum, vel accusatum fuisse, quod hic non verificatur, imò plurimi testes deponunt de publica fama Simoniæ, & sextus qui est Eques Sancti Iacobi testatur de confessione extraiudiciali ipsius Antonij *Summario Ignatij num.* 6. *ad finem*, † & iudex condemnauit inquisitum in expensis, alioquin verò accusatorem condemnasset, Hippol. Rimin *cons.*303. *num.*6. *& seqq. per tot.* Farin. *in prax. quæst.*16. *num.*13. post Boss. *tit. de accusat. n.*19. *in fin.*

Et hæc faciliùs procedunt in casu nostro, tum quia sententia ipsa absolutoria denotat non abfuisse magnam Simoniæ suspicionem, cum vt dicebam inquisitum condemnauerit in expensis. Tum etiam quia à dicta sententia fuit interposita appellatio, quæ illius effectum suspendit, *l.* 1. *ff. ad Turpil. cap. veniens de iureiurand.* Rota *decis.* 211. *n.*3. apud Cenc. *de Censib.* cum aliis allegatis *in Romana de tis* 11. *Februarij* 1647. coram Me.

Quod verò hodie agatur de beneficio acquirendo, seu de prælatione in concursu patet, quia Antonius est simplex oppositor, & ex sola oppositione ius in beneficio non acquiritur, Cassador. *decis.* 18. *n.*1. *&* 2. Rota *in Gerunden. benefic.* 27. *Iun.* 1644. §. *Non obstat*, coram Me.

Excluso itaque ex prædictis Antonio, adiudi- 10 candum est beneficium Ignatio, qui de cætero habet omnes qualitates à Constitutione Clementina requisitas, & quamvis reprobatus fuisset ab Examinatoribus Calagurritanis appellauit ab hoc grauamine, & de eo nedum per antecedentes approbationes bis aliàs reportatas, sed etiam per subsequentem in

in gradu appellationis obtentam plenè docuit Mantic. *decis.* 274. *num.* 2. Rota *in Calagurritana Beneficij de Occon 9. Decembris* 1649. coram bon. mem. Arguelles, *& in eadem 1. Iulij* 1652. coram R. P. D. meo Zarate.

Atque ita fuit decisum vtraque, &c.

R. P. D. BICHIO

Calagurritana Beneficij de Bilbao,

Lunæ 15. Maij 1656.

Ad cap. 59. parte 1.

ARGVMENTVM.

SI is qui fuit ad examen admissus nullum habeat oppositorem concurrentem, beneficium illi collatum censetur; secus si adsit concurrens. Sola diffamatio de Simonia offuscat alias bonas qualitates propter scandalum euitandum.

SVMMARIVM.

1 *Quando agitur de remouendo à beneficio in concursu, sola diffamatio Simoniæ sufficit.*

2 *Admissio ad examen habet vim collationis nullo concurrente oppositore, sed si adsit oppositor requiritur actus authorisabilis Collatoris.*

3 *Bonæ qualitates prouidendi non sunt considerabiles in eo qui diffamatus est de Simonia.*

4 *Per quoscumque actus collationem præcedentes nunquam acquiritur ius in re.*

5 *Opinio promouendi ad beneficia in nullo debet vacillare.*

6 *Episcopus iam electus non est admittendus si de multis sit diffamatus.*

7 *Per electionem acquiritur ius ad rem.*

8 *Sola denuntiatio criminalis præiudicat famæ & honori.*

9 *Sententia absolutoria si non sit lata ex capite innocentiæ, sed tantùm ex defectu probationum non euacuat.*

10 *Ampliatur vt procedat præsertim si talis sententia sit suspensa per appellationem.*

DECISIO XXII.

OBesse Antonio de Goiri ne Beneficium controuersum assequatur diffamationem Simoniæ super hoc ipso beneficio commissæ, & probationes ad illam ostendendam adductas censuerunt iterum Domini, amplectendo præsertim distinctionē, quam in §. *hæc tamen*, affert prima decisio huius causæ edita *sub die 5. Iulij proximi præteriti*; † quod scilicet aut agitur de priuando aliquem ex capite Simoniæ beneficio iam obtento, & requiritur plena probatio Simoniæ, aut de deneganda institutione, seu Collatione beneficij obtinendi, & sufficit Simoniæ diffamatio, & coniecturæ, eandemque distinctionem vltra allegationes *in d.* §. *hæc tamen*, sequitur Ripa *de Simonia part. 3. art. 6. n. 2. &* 3. Rot. apud Seraph. *dec.* 1029. *n.* 1. *vers. quidquid sit, decis.* 22. *n.* 2. *inter impress. post* 2. *vol. cons. Farin.* aliique relati ab Add. ad Buratt. *dec.* 445. *n.* 15. à Modern. Avenion. *resol. benef. part.* 2. 6. 5. §. 1. *n.* 13. & à Modern. Tudert. *var. lucubr. tit.* 4. *cap.* 19. *num.* 121.

Et licèt Informantes pro Antonio asserant, nos versari in primo membro distinctionis, eo quod, cùm ille habeat omnes qualitates à constitutione Clementina in huiusmodi beneficiis requisitas, ac se opposuerit, fueritque ad examen admissus, habendus videtur, ac si beneficium ei fuisset collatum, iuxta tradita per Mandos. *cons.* 51. *num.* 5. *& seqq.* Burat. *dec.* 55. *n.* 4. Rota *in Calag. beneficij S. Iuanis de Molinar.* 17. *Nouembris* 1651. coram R. P. D. meo Cerro, Lotter. *de re Benef. lib.* 2. *q.* 51. *num.* 38. *& seqq.*

Respondsum fuit Primò, adducta per Mandosium posse admitti quando vnus tantùm adest oppositor habens qualitates à lege, vel ab homine requisitas, secùs verò si concurrunt alij oppositores ex prouisione legis, vel fundationis admittendi, tunc enim oppositio, & illius admissio nullū ius tribuit, donec sequatur actus authorizabilis superioris habentis conferre vel instituere, vt declarasse Rotam testatur Mandos. *d. cons.* 71. *in fin.* & tradit Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 51. *n.* 38. *&* 43. *vers. tertius est casus.* Garz. *de Benef. part.* 4. *c.* 3. *n.* 71. Gonzal. *super reg.* 8. *Cancell. glos.* 9. §. 1. *n.* 58. *&* 93. Pelaëz *de maiorat. p.* 4. *q.* 1. *n.* 61. Escobar. *de purit sang. part.* 1. *q.* 7. *num.* 17. *& seqq.* Castro Pal. *oper. mor. tom.* 2. *tract.* 13. *disp.* 2. *part.* 1. *n.* 17. Mohed. *decis.* 1. *de præbend.*

Et hic est casus noster, quia adest etiam oppositio Ignatij, qui est filius Patrimonialis, fuit in examine approbatus, omnibusque aliis qualitatibus est præditus, quas præcipit Constitutio Clementina, & quamvis Antonius iactet se digniorem tanquam ætate seniorem, Sacerdotem, ac alias ad audiendas Confessiones approbatum; † hæ qualitates 3
prælationem non tribuunt dum est de Simonia diffamatus. Calder. *cons. 9. de prob.* Rota *diuers. dec.* 655. *n.* 2. *part.* 4. Caputaq. *dec.* 201. *part.* 1. *dec.* 238. *num.* 3. *part.* 3. Seraph. *dec.* 767. *n.* 4. Rota *dec.* 219. *n.* 3. *in fin. part.* 3. *rec. & in Beneuentana Parochialis* 13 *Iun.* 1590. coram Orano, *impress.* apud Marches. *de commiss. tom.* 1. *fol.* 293. *sub n.* 3. *vers. cum sola suspicio, dec.* 119. *n.* 1. *& seq.* coram Comitulo.

Secundò responsum fuit, esto quod oppositio admissa ius tribueret, illud esse tantùm ad rem, & considerabile ad alios effectus, puta, vt præseruatum dicatur per clausulam, *dummodo tempore datæ præsentium non sit alteri ius quæsitum*, appositam in posteriori prouisione, in quibus terminis loquuntur ex aduerso allegati: nusquam tamen dici potest ex iure huiusmodi resultare acquisitionem beneficij ad effectum, vt qui illo priuatur, censeatur priuatus beneficio iam obtento in subiecta materia Simoniæ, eius quippe plena probatio, vbi agitur de priuatione Beneficij obtenti, exigitur ob grauius præiudicium, quod infert priuatio iuris plenè quæsiti, & a Superiore iam authorizati; Æquale verò non est præiudicium quod infertur Oppositori nondum Collationem assecuto, † quia per quoscumque actus Collationem 4
præcedentes nunquam acquiritur ius in re, *cap. vlt. de concess. præbend. in* 6. Lotter. *in his terminis de re benef. lib.* 2. *quæst.* 51. *num.* 35. *& seqq.* Seraph. *dec.* 1091. *num.* 1. *& seqq. decis.* 1356 *num.* 11. dumque Superior alium præfert, non dicitur priuare Simoniacum, sed abstinere ab illius institutione, vt debet etiam ex sola suspicione Simoniæ ad euitandum scandalum, quod aliàs præbiturus esset, † & quia opinio promouendi ad beneficia Ecclesiastica in nullo debet vacillare; *cap. Laici* 33. *dist.* Hostiens. *in cap. accusatum, num.* 2. *de Simon.* Abb. *in cap. cum iniunctis sub num.* 4. *circa fin. vers. quia non debet,* 5

de elect. & nulla nota, vel infamia esse maculata *cap. fin. de furt.* latè Garz. *de benef. part. 7. cap. 8. num. 2.*

6 † Vnde in fortioribus terminis non esse admittendum Episcopum iam electum si de multis criminibus erat diffamatus, disponit text. *in Can. tantis* Daniel 81. *dist.* & probat Abb. *in cap. 1. num. 8. in cap. per Inquisitionem num. 11. de elect.* Felin. *in cap. nihil nun. 12. vers. decimotertio de præscript.* Seraphin. *decis. 516. num. 4.* Rota *diuers. decis. 655. num. 2. part. 4.*

† Etsi per electionem fuisset quæsitum ius ad rem;

7 Rebuff. *in prax. super reg. de iur. quæsit. non toll. glos. 6. num. 37. & seq.* Cassad. *decis. 18. num. 4. de præbend. cum aliis allegatis* per Modern. Pisanum *de iurepatr. part. 2. lib. 8. cap. 8. num. 8.*

8 Quæ bene omnia applicantur casui nostro, quia diffamatio Antonij de commissa Simonia, eiusque coniecturæ resultant ex pluribus testibus deponentibus quoque de publica voce, & fama, & ex inquisitione, siue denuntiatione criminali, quæ sola sufficeret, *cap. 4. de accusat.* Lotter *de re benefic. lib. 2. q. 31. n. 145.* Rot. *decis. 2. num. 1. de accusat. in antiq.* aduertēdo maximè quod ad effectum de quo agitur satis est probare, vel Simoniam, vel Simoniæ diffamationem, à quo oriretur scandalum, si diffamatus promoueretur. Et tantum abest, quod diffamationem euacuet sententia absolutoria reportata in Iudicio criminali, quod imò illam auget, dum inquisitum condemnauit in expensis, vel saltem præseruat † ex quo non emanauit ex capite innocentiæ, sed ob non factas probationes, vt in puncto respondit Rota *decis. 219. sub num. 3.* vbi dicit rationem, quia tum remanent vestigia prioris iudicij, & potest absolutus superuenientibus indiciis quandocumque vexari, *part. 3. recent.* cum aliis allegatis *in prima decisione huius causæ, §. nihil refra-*

9

10 *gante*, † vltra quod sententia est suspensa per appellationem, *vt in §. & hac facilius*, ponderat eadem prima decisio.

Quam propterea confirmandam esse resolutum fuit, causa bis proposita sub die 7. Februarij proximè præteriti, & hodie vtraque parte informante.

R. P. D. MELTIO

Calagurritana Beneficij de Lumbreras,

Lunæ 18. Martij 1652.

Ad cap. 59. part. 1.

ARGVMENTVM.

QVi habet maiores qualitates tanquam dignior in beneficio in dubio competitoribus præferendus est propter constitutionem particularem illius Ecclesiæ, cum de iure in beneficiis simplicibus, dignus eligi possit omisso digniori, & referuntur qualitates propter quas quis alio dignior censeri debet.

SVMMARIVM.

1 *Qui maiores habet qualitates & prærogatiuas veluti si sit filius patrimonialis dignior censeri debet.*

2 *In electionibus sufficit eligere dignum omisso digniore, ex receptiori sententia quando agitur de beneficiis simplicibus.*

3 *Constitutio mandans eligi digniores omissis minus idoneis tanquã fauorabilis Ecclesiæ est obseruanda.*

4 *Qualitas Sacerdotalis probatur ex Literis patentibus Ordinarij.*

5 *In dubio Sacerdos præferendus est non Sacerdoti tanquam dignior.*

6 *Qui est ætatis maioris in dubio præferendus est in beneficiis.*

7 *Approbatus ab Ordinario, non approbato præferri debet.*

8 *Loco arbitrij electorum intrat arbitrium Rotæ in qua causa ventilatur.*

DECISIO XXIII.

MArco Saluador, non autem Didaco Martinez Moreno dixerunt DD. adiudicandum esse dimidium beneficium controuersum, quod vacat in Ecclesia Parochiali S. Bartholomæi Oppidi de Lumbreras per ascensum ad integrum Petri Garzias, † quia constat dictum Marcum non solùm esse filium naturalem, ac patrimonialem dicti loci de Lumbreras, sed vlterius habere plures alias qualitates, quæ in eius competitoribus deficiunt, ac propterea tanquam dignorem præferendum esse, ad text. *in cap. statutum de maiorit. & obed. cap. ex ore, de priuileg.* Bald. *in l. decernimus n. 4. in 2. notab. C. de sacrosanct. Ecclesiis*, Rot. coram Seraph. *dec. 1223. n. 2.*

† Et licèt dum de beneficiis simplicibus agitur opinio inter DD. valde controuersa sit, an eligi possit dignus omisso digniori, & affirmatiua communior videatur, de qua Nauarra de restitutione *lib. 2. c. 2. num. 172. & 182.* Gutier. *canon. quæst. lib. 2. cap. 11. sub num. 12. col. 2.* Molina *de primogenit. lib. 2. cap. 5. n. 55.* Garzias *de Beneficiis part. 7. cap. 16. num. 16. & seqq.* Barbos. *de iure Eccles. lib. 1. cap. 19. n. 138.* Rot. coram fan. mem. Gregor. XV. *decis. 11. num. 8. vbi Adden. vers. tertia conclusio*, tamen hic tollit quamcumque difficultatem peculiaris Constitutio fan. mem. Clementis VIII. super collatione beneficiorum Calagurritanæ Diœcesis, dum disponit collationem fieri debere digniori; † Talis namque constitutio quæ est Ecclesiæ fauorabilis, ex quo tendit ad parandos ei meliores, ac magis idoneos ministros, venit inuiolabiliter obseruanda. Rebell. *de oblig. iust. part. 1. lib. 3. quæst. 5. in prine. vers. tertiò quia.* Gutier. *canon. quæst. lib. 2. d. cap. 11. num. 55. in fine*, Barbos. *de iure Ecclesiæ d. cap. 19. num. 137. in fin.* & in terminis beneficiorum Calagurritanæ Diœcesis vt illa fint adiudicanda dignioribus firmauit sæpiùs Rota, & signanter *in Calagurritana beneficij de Cornago* 1639. coram Reuerendiss. Terracinen. *Calagurritana beneficij de Logrono 15. Decembris* 1645. coram R. P. D. meo Royas, *Calagurritana beneficij della Casa de la Reyna 27. Martij* 1648. coram eodem Reuerend. Terracinen. *Calagurritana beneficij 27. Nouembris* 1648. coram R. P. D. meo Bichio *sub §. & hic est casus noster, in Calagurritana similis beneficij de Lumbreras 4. Iunij* 1646. coram Eminentiss. D. Card. Ottobono, §. *ideo Morenus, ac alibi passim.*

Quod autem Marcus Saluador maiori gaudeat dignitate, & qualitate Didaco Moreno, clarè apparet, quia ipse est Sacerdos, vt probatur ex Literis patentibus ab Ordinario ei concessis, & nunc originaliter exhibitis, quæ concludentem probationem faciunt, vt per Felinum *in cap. post cessionem, num. 15. de probationibus*, Burat. *decis. 255. num. 15. & decis. 708. num. 1.* † Sacerdos enim concurrens cum alio simili qualitate carente in adiudica

adiudicatione beneficij semper præfertur, licèt beneficium ordinem sacerdotalem non requirat, nam semper verum est dicere, quod ille sit dignior ratione ordinis presbyteratus. Gutier. *cons.2.n.22.* & in his terminis resolutum fuit *in dicta Calagurritana della Casa de la Reyna* coram Reuerendiss. Terracinen. §. *quod autem, & in Calagurritana beneficij* 20. *Nouembris* 1648. coram R.P.D. meo Peutingerio *in princ. cum similibus*; Morenum autem non esse Sacerdotem clarè colligitur ex eo, quod reperitur in ætatis suæ 22. anno tantùm, provt deponunt Testes Summ. Saluadoris *num.5.* Sicque deficit in eo ætas omninò requisita ad ordinem sacerdotalem ex dispositione Sancti Concil. Trident. *sess.23.cap.12. de reformat.* ac per text. *in Clem. generalem de ætate, & qualit.*

6 Hinc resultat altera qualitas, quæ est respectu maioris ætatis dicti Marci Saluadoris, quæ valdè attenditur, vt in collatione sit præfendus; *cap. cum in cunctis in princ.* vbi Glossa *verbo ætatis maturitas, de elect.* Innocentius *in cap.1. num.1. de maiorit. & obed.* Bald. *cons.167. in fine, vers. & in dubio lib.4.* Barbos. *cons.23. in fine volum.1.* & firmauit Rota *in Calagurritana beneficij de Brinas* coram Reuerendiss. D. meo Decano *vers. secundò quia est senior, ac in dicta Calagurritana beneficij* 27. *Nouembris* 1648. coram R.P.D. Bichio, §. 3. *ætas maior.*

7 Multùm etiam fauet ipsi Marco Saluadori pro huiusmodi prælatione approbatio de eius persona facta ab Ordinario ad exercitium curæ animarum, vt constat ex Literis patentibus datis in summario responsionis Saluadoris, hanc namque qualitatem semper magnifacere solet Rota ad effectum prælationis in adiudicatione beneficiorum vt ponderata fuit *in Ripana Parochialis* 27. *Iunij* 1608. coram Sanctiss. Domino Nostro, relata *in Calagurritana beneficij de la Casa de la Reyna, quarta Iuly* 1646. *sub* §. *has verò maiores*, coram R.P.D. meo Verospio.

Neque obstare visum fuit, quod Morenus vltra approbationem examinatorum habeat etiam institutionem ab Ordinario, cuius iudicium quoad electionem magis idonei valde attendi solet, quia præsumptio pro iudicio Ordinarij tunc benè intrat, quando libero eius arbitrio relinquitur electio vnius ex pluribus oppositoribus. At hic ex forma constitutionis sanct. mem. Clem. VIII. tenetur instituere eum, quem beneficiati præsentarunt, sicque non intrat iudicium Ordinarij, sed potius beneficiatorum, quod erroneum in hoc casu omninò conuincitur, dum ex superiùs ponderatis apparet multo maiores qualitates concurrere in Marco Saluador, quam habeat Morenus à dictis beneficiatis præsentatus. Præterea tam præsentatio beneficiatorum, quàm institutio Ordinarij emanatæ ad fauorem Moreni in hoc controuerso beneficio declaratæ fuerunt attentatæ veluti factæ post interpositam appellationem à mala relatione examinatorum, vt apparet ex decisione in hac causa per me extensa sub die 26. Ianuarij præteriti, in cuius executionem appositum etiam fuit sequestrum, vnde sequitur, quod nullum super illis constitui possit fundamentum, atque haberi debeant,
8 ac si factæ non fuissent, & ita loco arbitrij beneficiatorum, intrat arbitrium Rotæ, vbi causa appellationis pendet, ad text. *in Clement. Auditor de rescriptis*, ac ita in puncto respondit Rota *in allegatis Calagurritanis de la Casa de la Reyna* coram Reuerendiss. Terracinen. §. *non obstat, quod Ioseph us in fine, Calagurritana beneficij* coram R.P.D. meo Peutingerio, §. *non obstat, quod vltra dictas qualitates, & in Calagurritana beneficij* 27. *Nouembris* 1648. coram R.P.D. meo Bichio, §. *finali.*

Et ita resolutum fuit, Saluador tantum informante, &c.

R. P. D. ALBERGATO
Calagurritana beneficij de Marillo,

Veneris 24. Februarij 1653.

Ad caput 59. parte 1.

ARGVMENTVM.

EXaminantur in hac decisione variæ circunstantiæ, & qualitates propter quas vnus alteri in assecutione beneficij præferendus est.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio vnius non prodest alteri quando diuersa sunt vtriusque defensiones.*
2 *Inter duos concurrentes illa præferendus qui meliores habet qualitates.*
3 *Sacerdos in dubio non Sacerdoti præferendus est.*
4 *Institutio Ordinarij non habet pro se præsumptionem, quando ille tenetur instituere eligendum, & præsentandum à Capitulo.*
5 *Qui habet beneficium incompatibile non est in dubio alteri præferendus, cum indigeat dispensatione.*

DECISIO XXIV.

FVit resolutum constare de re iudicata & sententiam Rotalem beneficium de quo agitur adiudicantem Francisco de Monte Mayor esse confirmandam: illa enim respectu Iosephi Martinez clara resultabat ex non interposita ab ipso appellatione: *cap. Romana, §. si verò de appellat. in 6. cap. quoad consultationem de re iudicata*: neque enim ei suffragari potest Petri de Hæredia alterius coopositoris appellatio, quia cùm vterque ex propriis qualitatibus collitigantem excludere contenderet diuersa erat, non autem eadem defensio & consequenter vnius appellatio alteri non prodest: *cap. vna sententia.* Ibique Abb. *num.1. de appellat. l. si separatim, ff. eod.* & fuit dictum *in Calagurritana beneficij* 15. *Decembris* 1649. coram R.P.D. Verospio, eoque magis quia in præsenti de sententiæ validitate constat ex reuolutione processus, & de eiusdem iustitia, ex deductis *in decisione edita* 26. *Iunij præteriti* coram Reuerendissimo D. meo Tarraconen. quo fit vt respectu non appellantis res iudicata indubitata remaneat, & respectu appellantis sententia sit confirmanda; *cap. ex tenore, de foro compet.* Bald. *cons.5. in princ. lib.5.* cum aliis in Nazareno *seu Montis viridis beneficij* 19. *Iunij* 1645. §. *iustitia* coram R.P.D. meo Meltio.

Iustitia autem deducitur ex concursu maiorum qualitatum quibus Franciscus aduersario præpollens iuxta præscriptum Clementinæ constitutionis adiudicationem controuersi beneficij debet consequi, vt respondit Rota *in Calagurritana*

beneficij Sanct. Ioannis de Molinar. 17. *Nouembr.* 1651. coram R.P.D. meo Cerro: *in Calagurritana beneficij* 15. *Ianuarij* 1652. coram R.P.D. meo Bichio, *& in Calagurritana Beneficij de Vntella* 1. *Iunij præteriti* coram Me, siquidem respectu Petri ipse Franciscus est prouectior ætate ideoque dignior, iuxta tradita *in Calagurritana Beneficij* 10. *Iunij* 1650. *in Calagurritana beneficij de Niena, & in alia de Bilbao* 28. *Iunij* 1651. §. *huiusmodi*, coram Eminentiss. D. Cardinali Ottobono, *in Calagurritana beneficij de Lumbreras.* 18. *Martij* 1652. §. *hinc resultat*, coram R.P.D. meo
3 Meltio. † Et est etiam Sacerdos quod ad effectum de quo agitur ponderauit Rota *in Calagurritana beneficij* 10. *Decembris* 1646. §. *ex patentibus* coram R.P.D. meo Verospio: *in Calagurritana beneficij* 27. *Nouembris* 1648. §. *est verò*, coram R.P.D. Bichio, *in alia* 10. *Aprilis* 1652. §. *est etiam*, coram R. P.D. meo Meltio, *& in Calagurritana beneficij de Ochon, prima Iuly præteriti*, §. *& quidem*, coram R. P. D. meo Zarate.

4 Non obstat quod Petrus habeat institutionem ab Ordinario cui plurimum est deferendum, *cap. in præsentia de renunciat.* quia illa hanc demum præsumptionem dignioribus facit quando ab Ordinarij iudicio per electionem ex beneficiatis pendet. secùs autem est si cadat super præsentatione beneficiatorum quam Ordinarius sequi debuit, & sic ipsorum beneficiatorum (prout hic) præualeat iudicium, quod cum ex aliorum coopposito meritis erroneum dignoscatur non est attendendum vt in specie declarauit Rota *in Calagurritana beneficij* 27. *Nouembris* 1648. §. *fin.* & in alia 15. *Ianuarij* 1652. §. *neque Antonium* 13. *Maij eiusdem anni*, §. *in suffragante*, coram R.P.D. meo Bichio, ac in aliis adductis *in Calagurritana beneficij de Lumbreras* 18. *Martij præteriti*, §. *neque obstare*, coram R. P. D. meo Meltio.

5 Respectu verò Iosephi, licèt is sit ætate senior & prius etiam sacerdotio insignitus † cùm tamen in eadem Ecclesia Capellaniam possideat idcirco (vt ponderatur in decisione in altera instantia edita) ratione incompatibilitatis non possit beneficium controuersum sine dispensatione obtinere iuxta declarationes Sacri Concilij relatas per Garz. *de benef. part.* 11. *cap.* 5. *num.* 243. ei præferendus est Franciscus qui nullum aliud possidet beneficium; *cap. is cui de præb. in* 6. gloss. *in cap. dudum il secundo verbo intitulatam de elect.* Rot. *in Calagurritana beneficij de Ordonona* 4. *Aprilis* 1650. §. *cui qualitati* coram R. P. D. meo Peutingerio: *in Calagurritana beneficij de Niena* 28. *Aprilis* 1651. §. *præterea*, coram Eminentissimo D. Cardinali Ottobono: *in Calagurritana beneficij* 2. *Decembris præteriti*, §. *quin ex hoc*, coram R.P.D. meo Bichio, & aliis etiam temporalibus bonis est destitutus, *cap. conquerente, de cleric. non resid.* Rota coram Seraph. *decis.* 767. *n.* 1. *&* 7. coram Penia *decis.* 388. *num.* 3. *in Calagurritana beneficij* 11. *February* 1650. *&* 20. *Nouembris* 1651. §. *ex patentibus* coram R.P.D. meo Verospio, eoque magis quia in eadem Ecclesia vbi vacat beneficium Franciscus per plures annos inseruiuit & ibi etiam Sacramenta sancta ministrauit, cuius seruitij qualitatem ad effectum prælationis in adiudicatione Rota *in Ripana Parochialis* 27. *Iunij* 1608. beneficij ponderauit coram Innocentio X. *in Calagurritana beneficij de la Casa de la Reyna* 27. *Nouembris* 1648. *sub* §. *quod autem Franciscus*, coram R. P. D. meo Tarraconen. *& in Calagurritana beneficij* 18. *Maij* 1652. §. *cumque idem*, coram R. P. D. meo Bichio, *ac sæpè in aliis.*

Et ita decisum informante tantum Francisco, & Iosepho & Petro pluries citatis.

R. P. D. BICHIO
Caualicen. Parochialis.

Veneris 17. Martij 1656.

Ad cap. 187. *vol.* 2.

ARGVMENTVM.

VIa executiua vulneratur per sententiam latam aduersus impetrantem prouisiones Apostolicas, necnon per productionem paris tituli. Ecclesiæ Parochiales vnitæ Capitulis, vel dignitatibus conferri debent ad nominationem illorum quorum Capitulis, vel dignitatibus vnitæ sunt. Et vtrum Vicelegatus Auenionensis censeatur aut possit derogare constitutioni Pij V. super prouisionibus Parochialium vnitarum editæ disputatur, sed non deciditur.

SVMMARIVM.

1 *Ad immissionem procedi non potest quando per sententiam via executiua fuit vulnerata.*
2 *Litera Vicelegati dicuntur Apostolicæ.*
3 *Qui habet similem prouisionem anteriorem præferendus est.*
4 *Contradictor legitimus est qui parem habet titulum,* & num. 20.
5 *Limitatur vt non procedat quando titulus est inualidus.*
6 *Ius nominandi spectat ad eum cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita.*
7 *Generalis derogatio non comprehendit ius nominandi Vicarium in Parochiali Ecclesia.*
8 *Ius nominandi competens ex iure communi non continetur sub nomine indulti.*
9 *Legatus venit appellatione Ordinarij. Vide* n. 17.
10 *Legatus non potest derogare iuri communi.*
11 *Legatus potest derogare Iuripatronatus Ecclesiastico.*
12 *Ex quibus clausulis censeatur derogatum iuri nominandi in Parochialibus vnitis.*
13 *Facilius derogatur iuri communi, quàm priuilegio ex æquitate concesso.*
14 *Indulti appellatione quid contineatur.*
15 *Ius nominandi ex lata significatione continetur sub dispositione faciente mentionem iurispatronatus.*
16 *Derogatio indulti requirit illius expressam mentionem.*
18 *Legato non obseruante dispositionem constitutionis Pij V. super Parochialibus vnitis, quemodo & a quibus casibus collatio deuoluatur ad Summum Pontificem. Et explicatur* decisio 344. num. 12. part. 3. Recent.
19 *Ad probandam obseruantiam negatiuam quæ requirantur.*

DECISIO

DECISIO XXV.

EXhibuere vnusquisque ad sui fauorem Petrus Franciscus Baume & Iosephus de Bonadona prouisionem Domini Vicelegati Auenionis de vicaria perpetua in Ecclesia Collegiata villæ Insulæ vacante per liberam resignationem à prædecessore factam in manibus Domini Vicelegati, & licèt Petri Francisci sit anterior in data, petiit Iosephus immissionem & suæ prouisionis executionem coram Auditore Vicelegati qui pronunciauit gratiam Apostolicam Iosephi non esse exequendam sicque perpetuum silentium imposuit: Interposita appellatione fuit rursus in secunda instantia petita immissio, & ex duplici capite hodie denegata. † Primò nempe quia executiuè ad immissionem procedi non potest stante dicta sententia quæ viam executiuam Literis Apostolicis † (quales dicuntur etiam literæ Vicelegati: glos. *in cap. si Abbatem de elect. in 6.* Rota *decis. 206. num. 5. parte 1. diuers. & in Nicien. Archipresbyteratus 9. Iunij 1653.* coram R. P. D. meo Zarate, pluresque relati à Moderno Avenionen. *quæst. benef. part. 2. cap. 3. §. 6. numer. 1.*) alias competentem vulnerauit, quamuis secus dicendum esset, si primus iudex executionem non simpliciter denegasset sed ob non iustificationem narratorum, vt bene distinguendo declarauit Rota *in Meleuitana beneficij 25. Iunij 1649.* coram Me, *in Pampilonen. beneficij de Eparza 15. Decembris eiusdem anni, §. finali*, coram bonæ memoriæ Arguelles, *in decis. 365. num. 14.* apud Merlin. & tradit Lotter. *de re Benef. lib. 13. quæst. 11. num. 114.* neque contradicit imò adstipulatur ex aduerso allegata *decis. 626. numer. 17. part. 4. tom. 2. recent.* quia ibi firmatur quod etiam vbi datur appellatio concedi potest immissio; sed quod procedendum est ordinariè executiuè. † Secundò quia cum Petrus Franciscus habeat similem prouisionem Prolegati, vel præferendus est tanquam anterior in data, iuxta tradita *in cap. super eo de officio Legati, cap. eum qui de præb. in 6.* Coccin. *decis. 350. num. 1.* cum aliis allegatis *in Gadicen. præstimonij 2. Decembris 1648. §. tum quia*, coram bonæ memoriæ Arguelles; † vel saltem est legitimus contradictor ad impediendam executionem ab aduersario petitam. Argell. *de legit. contrad. quæst. 2. num. 45.* & sequitur Lotter. *de re benef. lib. 2. quæst. 20. num. 217.* Mantic. *decis. 71. num. 7.* Rota *inter recent. decis. 366. num. 2. part. 3. & in Vicen. Parochialis de Berta 1. Iulij 1643.* coram Me, *in Compostellana Parochialis 1. Iulij 1643.* coram Eminentiss. D. Cardinali Ottobono. Verùm † quia conclusio hæc limitatur quando par titulus contradictoris nullus & inualidus deregitur, Gonz. *super reg. 8. §. 3. præmial. num. 144.* Menoch. *de adipisc. remed. num. 42. decis. 641. num. 1. part. 4. recent.* & *in dicta Gadicen. præstimonij* coram Arguelles, *in dicta Compostellana Parochialis* coram D. Cardinali Ottobono vbi allegantur concordantes, talem esse prouisionem Petri Francisci asserebant informantes pro Iosepho, tum ex defectu voluntatis Prolegati cui narratum non fuit vt debuit quod vicaria erat conferenda ad nominationem Præpositi Insulæ, penes quem residet cura habitualis animarum, † & ob id ius nominandi, vt fatetur pars aduersa & probatur ex literis erectionis vicariæ datis Summario Petri Francisci *num. 4.* ac ex constitutione Sanctæ memoriæ Pij V. *in ordine 47. §. 4. inter impress. Bull. tom. 2.* † Nec satisfacit narrasse quod erat de iurepatronanus Præpositi, eique fuisse derogatum: quia derogatio eiusmodi non trahitur ad ius nominandi, quippe quod non competit ex gratia prout iuspatronatus, sed de iure communi, vt in terminis similis derogationis decisum fuit *in Tirasonensi iuris præsentandi 27. Maij 1588.* coram Bubalo relata per Garz. *de benef. part. 9. c. 2. n. 290.* Nihil pariter suffragatur clausula derogatiua, ibi: *Seu Episcopo & Præposito indultum existat quod de huiusmodi vel de aliis beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, prouisionem, præsentationem, seu quamvis aliam dispositionem nulli valeat prouideri.*

Quia refertur ad iuspatronatus supra in parte dispositiua narratum, extendendo solum ipsius derogationem etiam ad casum quo patrono fuisset ex gratia indultum vt alteri de beneficio prouideri non possit per literas Apostolicas non faciētes plenam & expressam mentionem eiusdem indulti, † ita vt nusquam censeatur comprehēsum ius nominandi non competens ex indulto sed de iure communi quod longè differt ab indulto & eius appellatione non venit: *c. Abbate vers. quia cum priuilegio, de verb. signif. c. priuilegia dist. 3.* Suarez *de Legib. lib. 8. c. 1. n. 2. & seqq.* semperque sit restringēda derogatio ad narrata in dispositione principali. Germonius *de indult. Cardin. §. etiam ex eo n. 27. in fine*, semota omni extensione. Gemin. *cons. 35. n. 2.* Pen. *dec. 1582. n. 10.* Rota *dec. 13. n. 19. & seqq. decis. 584. n. 38. & 39. part. 5. rec.* præsertim quia acta subsecuta demonstrant non fuisse à conferente, vel prouiso cogitatum nisi de iurepatronatus: pro executione enim prouisionis articulatum non fuit ius nominandi competens Præposito, sed iuspatronatus dumtaxat Summario Iosephi *n. 6.* Tantæ potestatis quippe cōstitutio Piana mandat vicarios perpetuos non ad liberam Ordinariorum electionem sed ad nominationem eorum in quorum Ecclesiis existunt deputari, † appellatione autem Ordinariorum veniunt etiam Legati de Latere. Gambar. *de potest. legat. lib. 3. num. 31.* Gig. *de pension. quæst. 6. num. 18. & 21.* Garz. *de benef. part. 5. cap. 8. n. 9.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 13. n. 43.* Castro Pal. *oper. moral. tom. 2. tract. 13. disput. 2. puncto 25. num. 2. & 5. vers. secunda sententia.* † Cumque constitutio habeat decretum irritans & emanauerit à Papa per viam legis vniuersalis, ei non potuit Prolegatus derogare, Roman. *cons. 37. n. 2. vers. secundò quia.* Ruin. *cons. 166. n. 3. vers. quia Legatus lib. 4.* Honded. *cons. 43. lib. 2.* Castro Pal. *disput. 25. sub n. 10.* Rota *dec. 67. n. 16. part. 4. tom. 2. rec. dec. 672. n. 20.* apud Modern. *penes tractatum de manut.* Imò si Legatus procedit contra formam Constitutionis Pianæ deuolui collationem ad Papam dixit Rota in terminis legati Avenion. *dec. 344. n. 12. part. 5. rec.* † Nec releuat quod Legatus conferre valeat beneficia iurispatronatus Ecclesiastici *c. dilectus de offic. Leg. c. cum dilectus de Iurepatr.* Gig. *de pens. q. 24. n. 1.* Castro Pal. *dicto tract. 13. disp. 2. punct. 25. n. 11.* & habeat à fœlicis recordationis Sixto IV. facultatem conferēdi etiam beneficia dependentia à Prioratibus in quibus sunt & ad priores seu Monasteriorum & Capitulorum Ecclesiarum prouisionem seu quamvis aliam dispositionem spectantia; quia iam probatum fuit quod à iurepatronatus non potest inferri ad ius nominandi vicarios competens de iure communi. Indultum verò Sixtinum non derogat futuris constitutionibus adeoq; Pianæ longè post emanatæ, prout etiam cōprobauit obseruantia resultans ex quinque prouisionibus factis à Prolegato ad nominationem Præpositi ab anno 1599. & sic à die erectionis vicariæ perpetuæ vsque ad annum 1637. Summario Iosephi *n. 3.* † Sed ad primum obiectum responderunt infor-

informantes pro Petro Francisco nedum Iurispatronatus, sed quoque Iuris nominandi competentis Præposito, factam esse mentionem in prouisione ad eius fauorem, ibi: *ad eorum collationem, prouisionem, præsentationem seu quamvis aliam dispositionem spectare*, glos. *in Clem. fin. verbo prouisioni de elect.* Gemin. *cons. 15. num. 3.* Gonzales *super reg. 8. gloss. 17. num. 1.*

13 Rota *decis. 791. num. 9. part. 1. diuers.* † & esto derogatio loquatur de prouisione seu quavis alia dispositione proueniente ex indulto, fortius comprehendere competentem de iure communi cui facilius quàm priuilegio censetur derogatum, quando priuilegium est æquum & ex causa concessum, *dec. 93. num. 7. lib. 3.* post Iason. *in l. postquam liti, col. penult. vers. 2. nota, C. de pact.* Galiaula *in repet. l. centurio*

14 *col. 22. vers. 4. vltra, ff. de vulgar. & pupill.* † & verbum *indultum* ex aduerso ponderatum intelligendum esse generaliter de omni concessione facta per viam priuilegij, vel legis vniuersalis aut priuilegij inserti in corpore iuris, vt per supra allegatam *decisionem 37. num. 65. decis. 117. num. 33.* Neque acta subsequuta videlicet articulos pro iustificatione gratiæ productos esse restrictos ad iuspatronatus, cum imò articulata fuerint ea quæ conuincunt cu-

15 ram habitualem esse apud Præpositum † & per consequens ad illum spectare ius nominandi quod supposita cura habituali comprehenditur sub nomine iurispatronatus ex lata quadam significatione; vt fuit dictum *in Barchinonen. Parochialis seu Vicariæ 10. Februarij 1645. §. quia*, & in aliis coram Eminentiss. Card. Corrado. Ad secundum posse Legatum ex dispositione iuris communis conferre Vicarias; Gambar. *de potest legat. lib. 3. num. 513.*

16 Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 5. cap. 29. q. 6.* † Eoque magis vigore Indulti Sanctissimi ex aduerso memorati cui per subsequentem constitutionem Pianam non censetur derogatum tanquam requirenti specialem mentionem. Gambar. *de potest. leg. lib. 9. n. 17. & lib. 8. tit. quid possit legatus circa indulg. n. 13. & sequent.* Mandos. *super reg. Cancell. 17. q. 7. n. 4.* vbi dicit rationem quia Legatus personam Papæ repræsentat, & ex eadem ratione sicuti per dictam constitutionem non ligantur manus Papæ, ita nec eius Legati de Latere quem nec in verbis constitutio comprehendit cùm loquatur de collatione

17 Ordinariorum † & Legatus licet in sua prouincia Ordinarius dicatur, eius tamen iurisdictio non est inducta modo ordinario sed quodam modo extraordinario, quasi superinducta ex allegatis per Modern. *Auen. benef. quæst. part. 2. c. 3. §. 6. sub n. 6.* Castro Pal. *oper. moral. tom. 2. tract. 13. disp. 2. punct. 25. sub n. 9.* vbi signanter aduertit quod ideò dispositio loquens de Ordinariis non ligat Legatum quem nec venire appellatione Ordinariorum notat glos. *in Clem. 2. verbo volumus de offic. ordin.* quia maiorem iurisdictionem habet quam Ordinarius, *cap. 1. & 2. de offic. leg. in 6.* Lotter. *de re benef. lib. 1. quæst. 28. n. 116.* gratisque allegari quod indulto Sixtino posterior sit constitutio Piana siue *decisio 344. num. 12. part. 5. recent.* † firmans quod Legato non obseruante formam constitutionis, collatio deuoluatur ad Papam sine obseruatione quia indultum est innouatum ac repetitum in successivis & modernis facultatibus Legatorum, & sufficit quod non fuerit à constitutione abrogatum, vel quod constitutio prouisionem Legati non afficiat; *decisio vero 344.* non agit de hac constitutione sed de alia mandante Parochiales conferri prævio concursu, vt etiam percipit Concilium Tridentinum quod Prolegatus seruare tenetur. Castro Pal. *dicto punct. 25. num. 13. & 16. in fine,*

† Obseruantia tandem retorquetur; quia in Summario Porti Francisci dantur plures prouisiones Prolegati absque nominatione Præpositi vel habentium curam habitualem, & ab aliquibus prouisionibus factis ad nominationem non resultat obseruantia negatiua quod scilicet absque nominatione conferri non possit, Mandell. *Alban. cons. 15. num. 6.* Abb. *in cap. Ioannes num. 7. de cler. coniug.* Iaf. *in l. de quibus num. 96. ff. de Legib.* 19

Quæ Rota ponderauit non ad effectum aliquid statuendi super potestate Prolegati & validatione prouisionis Petri Francisci, sed solum exinde colligendi quod exceptio inualiditatis requirit altiorem indaginem, & propterea donec plenius suo loco examinetur non officit † quia interim Petrus 20 Franciscus est legitimus contradictor. Argel. *de legit. contrad. quæst. 2. n. 56. 71. & sequent. & q. 15. n. 138. & sequent.* vbi allegat concordantes, Menoch. *de adipisc. remed. 1. sub n. 42.*

Et ita decisum vtraque parte informante.

R. P. D. DVNOZET
Calagurritana Canonicatus,

Veneris 17. Martij 1651.

Ad part. 1. c. 26. & de Pensionib. c. 17. & 31.

ARGVMENTVM.

CLericatus superueniens non conualidat prouisionem præcedentem. Mandati reuocatio vtrum de necessitate debeat intimari procuratori, & aliàs quomodo debeat fieri intimatio. Qui ex propria culpa omisit intimare reuocationem mandati ad resignandum non potest se iuuare ex defectu intimationis.

SVMMARIVM.

1 *Consensus præstitus in fauorem non tonsurati nullus est.*

2 *Clericatus postea superueniens non conualidat resignationem factam incapaci, sed requiritur nouus consensus & noua gratia.*

3 *Resignatio facta coram Summo Pontifice habet tacitam conditionem dummodo resignatarius sit capax & beneficium illi acquiratur.*

4 *Vt quis dicatur scienter resignasse in fauorem incapacis requiritur probatio certa & indubitata scientiæ.*

5 *Per præstationem primi consensus expirat mandatum procuratoris ad resignandum.*

6 *Intimatio renocationis mandati sufficit quod fiat ipsi parti in cuius fauorem resignatio facta fuit.*

7 *Si resignatio facta fuit simpliciter, renocatio mandati intimari debet procuratori, vel Summo Pontifici per illius dimissionem in dataria.*

8 *Qui in se assumpsit onus intimandi renocationem mandati ad resignandum non potest ex defectu intimationis commodum consequi.*

9 *Actuum correspectiuitas ex quibus excludatur.*

DECISIO XXVI.

CAnonicatus de quo agitur, fuit à Ioanne Fernandez mediante speciali Procuratore renunciatus

ciatus in manibus Sanctissimi ad fauorem Francisci Hieronymi Lopez, qui expeditis literis, suæ prouisionis, gratiæ commodo frui non potuit ob defectum Clericatus, vnde sumpto clericali charactere nouam prouisionem obtinuit, quam Domini dixerunt non esse iustificatam tanquam fundatam in narratiua vacationis per cessum, quæ nullatenus verificari potest, † dum consensus præstitus fuit tempore quo Lopez non erat tonsuratus, quapropter resignatio fuit nulla ex trad. per Paris. *de resignat. lib.4.quæst.2.sub num.1.& seqq.*& Rotam *in Elboren. Beneficij* 18. *Februarij* 1647. §. *tertio quia ad fauorem &c.*coram bon.mem.Arguelles; † Non obstante quod postea Clericatum assumpserit, quia non ideo conualidatur resignatio facta incapaci, *cap. si eo tempore* 9. vbi Doct. *de rescript. in* 6. Paris. *in d. tract.de resig.lib.4.quæst.1.num.10.& quæst.2.num.15.& 16.* Rota *decis.1.num.14.& 15. de renunc. in nou.* & penes Mohed. *decis.* 12. *de rescript.* Sed requiritur, vt rursus à resignante præstetur consensus, & noua subsequatur gratia, vt optimè Paris. *vt suprà d. quæst.1. num.19.* † Et per consequens nulla inducta fuit eiusdem Canonicatus vacatio, nec abdicatum ius à resignante, quoniam illius consensus implicitam continet conditionem, quatenus resignatarius sit habilis, eique Beneficium plenè quæratur, & non aliter, sub qua censetur pariter Summus Pontifex resignationem admittere. Paris. *d. tract. de resignat. lib.9. quæst.21. num.4.* Gonzal. *ad reg.* 8. *glos.*52. *sub num.49. & seqq.* Garz. *de Benef. part.5. cap.1.à num.*154.*cum plur.seqq.* Rota penes Mohed. *decis.* 36. *de renunc.* Put. *decis.*511. *num.1. lib.* 2. *in correct. & int.diuers.dec.*406.*n.*2.*part.1.& decis.*158. *n.1.& seq.part.3.lib.3.* Verall.*dec.*84.*part.*3. Seraph. *decis.*1498.*num.*8. *ac inter rec.decis.*44.*num.*4.*part.*3. *& in Lucana Iurispatr.* 1. *Iulij* 1648. §. *ratio resolutionis fuit,&c.* coram Reuerendiss. Terracinen.

4 Non obstat quod dicatur Fernandez sciuisse dictum defectum, & nihilominus dedisse mandatum ad resignan. nam prætensa eius scientia nullo modo probatur, vt necessarium est, cum illa præsumatur, *c. ignorantia facti* 13. *c. præsumitur* 4. *de reg. iur. in* 6. *l. verius* 21. *ff. de probat.* Rota *in rec. decis.*705. *num.*3.*& decis.*504. *num.*6. *part.*4.*tom.*2. Imò in hoc casu in quo agitur de magno præiudicio ipsius Fernandez, requiritur scientia certa, & indubitata, adeo vt præsumpta non sufficiat iuxta glos. communiter receptam *in c. concertationi* 8. *in verb. sciuerit de appell. in* 6. Tiraquell. *de retract. lignag.* §. 36. *glos.*2.*num.* 30.*& de leg. connubial. glos.* 8. *num.* 183. Pureus *decis.*6. *de probat.* Rot. *rec. decis.*111. *num.*7. *part.*1. *cum aliis in d.decis.*504. *n.*7.*part.*4. *tom.*2.

Nec facit quod postquam resignatarius prima tonsura fuit initiatus, signata fuerit noua gratia, ac super ea expeditæ literæ renouato consensu per eundem Procuratorem, quia vltra quod de huiusmodi nouo consensu non apparet, nec super eo noua gratia fundatur, sed super d. præcedenti resignatione facta antequam Franciscus Hieronymus esset Clericus, vt legitur in prædictis posterioribus literis Apostolicis, non poterat validè præstari ab
5 eo Procuratore, † cuius mandatum non solum per præstationem primi consensus expletum fuerat ex adductis per Tiraquell. *ad l. boues* 89. §. *hoc sermone, limit.* 9. *de verb. signif.* Sed etiam expresè reuocatum per mandantem, vt in puncto respondit Rot. *in Hispalen.& Caurien.Permutat.*10. *Martij* 1597.coram Gipsio apud Marches. *de Commiss.part.*1.*fol.*114. *sub n.*1. *& in Treueren. Canonicatus* 28. *Martij* 1648. §. *nullitas verò &c.* coram R.P.D. meo Verospio.

Minus refert quod reuocatio d. mandati non fuerit intimata ipsi Procuratori, iuxta text. *in Clem.vnic. de renunc.* quia satis est, quod fuerit nota ipsi Francisco Hieronymo resignatario, qui in ea interuenit, & præsens fuit, vt respondendo positionibus pro parte Fernandez datis proprio iuramento confessus fuit; In his enim renunciationibus, quæ fiunt ad fauorem certæ personæ sufficit ipsius partis principalis notitia; † in aliis verò, quæ fiunt simpliciter procedit dispositio d. *Clement. vnic. de renunc.* quod nempe reuocatio mandati notificetur vel Procuratori, vel Summo Pontifici mediante illius dimissione in Dataria, vt ibi explicat glos. *in verb. facienda,&c.* Abb. *in cap. fin. num.* 6. *& seq. de Procurat. in* 6. Prob.ad Monach. *in rubr. de renunc. num.* 41. Rebuff. *in prax. tit. de renoc. procur. num.* 5. Silu. *de Benefic. quæst.* 16. *part.* 3. *num.* 6. Garz. *eodem tract. de Benefic. part.*5.*cap.*8.*num.*180.Gratian. *discept.* 191. *num.* 28. Paris. *de resig. lib.*9. *quæst.*27. *num.*2. *&* 10. *cum seqq.* Rota penes Put.*decis.* 418. *lib.*1 *in correct. vbi apostil. & in rec.decis.*130.*num.*24. *&* 25.*part.*6. 6 7

Quæ conclusio eo magis admittenda est in proposito casu, quo ex depositionibus testium formiter examinatorum constat, quod d. Franciscus Hieronymus, ac eius Pater assumpserunt in se onus transmittendi instrumentum reuocationis d. mandati ad Vrbem, ac reddendi de illo certiorem Procuratorem ibi degentem, quod si facere neglexerunt ipsis est imputandum, adeò vt ex propria culpa, vel dolo commodum recipere non debeant, sed in eorum præiudicium promissa certioratio pro facta habenda sit, iuxta text. *in ead. Clemen.vnic. in verb.nisi forte,&c. de renunc.* & comprobat Paris. *de resignat.lib.*9.*d.q.*25.*sub num.*39.*& seqq.* 8

Neque releuat excusatio desumpta à prætensa exiguitate temporis defluxi à reuocatione d. mandati facta Caligurij vsque ad nouam gratiam Romæ impetratam: Quoniam si illud temporis interuallum fuit sufficiens ad transmittendas eidem Procuratori literas testimoniales Ordinarij super Clericatu per Franciscum Hieronymum accepto decem dies post dictam mandati reuocationem, multò magis sufficere potuit ad eundem Procuratorem pariter certiorandum de ipsa reuocatione, simulque transmittendum eiusdem instrumentum.

Minus denique subsistit, quod dicta reuocatio mandati fuerit correspectiua ad alterum eodem tempore factum ad petendum, & consentiendum Coadiutoriæ, quod cum non habuerit effectum ob secundam prouisionem impetratam ex capite resignationis euanescet pariter alterius mandati reuocatio, siquidem actus præfati non solùm gesti fuerunt diuerso tempore, quandoquidem reuocatio mandati ad resignandum die 2. constitutio verò Procuratoris pro Coadiutoria die 26. Maij facta fuit, sicuti apparet ex instrumentis desuper confectis; sed etiam ex distinctis omnino, atque diuersis causis prodierunt, vnus nempè ob inhabilitatem resignatarij, tunc primum ad notitiam resignantis delatam ad euitan. præiudicium, quod illi potuisset exinde inferri, alter verò ob grauem ipsius Fernandez ætatem, vel infirmitatem, aut aliam legitimam petendæ Coadiutoriæ rationem, proindeque cessat prætensæ correspectiuitatis obiectum. Put. *decis.*79.*num.*1. *& seq.lib.*2. *in correct.* & fuit dictum *in Bonon.census* coram rec.mem.Cardin. Hieronymo Pamphilio *impress.* apud modern.Perus. *de Cens. decis.* 123.*sub num.*11. 9 10

Vltra quod data etiam asserta correspectiuitate

illa suffragari minime posset Francisco Hieronymo, dum prosequendo viam resignationis per eum stetit quominus fuerit exequutum mandatum super Coadiutoria datum; quod factum ipsi tantùm nocere, non autem in præiudicium Fernandez referri debet *ad l. socius socio 72. ff. pro soc. l. Imperatores 34. ff. de iur. fisc. l. quod quis ex culpa 203. ff. de reg. iur.* cum aliis ad rem adductis per Gonz. *ad reg. 8. glos. 27. num. 28. & seq.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. ZARATE

Calagurritana Decimarum Sancti Ascensi & Dauatillo,

Mercurij 1. Iulij 1654.

Ad cap. 101. volum. 1.

ARGVMENTVM.

INtegra Decima Parocho intra fines suæ Parochiæ debita, sicuti & primitiæ quæ secundùm locorum consuetudinem regulantur, non patiuntur diminutionem, sub prætextu communicationis priuilegiorum per Monachos allegatæ, etiamsi ageretur de prædiis quæ ipsi propriis excolunt manibus, si Monasterium sit locuples, maximè stante diuturna obseruantia in fauorem Parochi.

SVMMARIVM.

1 *Parochus habet intentionem fundatam in perceptione integræ decimæ intra limites suæ Parochiæ.*

2 *Sicut in decimis ita & in primitiis Parochus habet intentionem suam fundatam, sed Primitiæ regulantur secundùm id quod consuetum est.*

3 *Sola priuilegiorum communicatio Religiosis concessa, non habet locum quoad exemptionem à solutione Decimarum.*

4 *Quomodo procedat id quod dicitur Monachos esse immunes à Decimis quoad prædia quæ ipsi propriis manibus colunt.*

5 *Qui se fundat in Parochialitate illam probare tenetur.*

6 *Ex immemoriali consuetudine percipiendi Decimas in aliquo loco præsumitur illum esse intra limites Parochiæ.*

7 *Sententiæ non effectuatæ & inter alios ac in diuersis causis prolatæ non nocent.*

8 *Quæ requirantur ad probandam consuetudinem non soluendi Decimas nisi pro certa rata.*

9 *Nuncius Apostolicus potest causas alteri subdelegare.*

DECISIO XXVII.

RAtiones, & Iura iterum per Monachos Beatæ Mariæ de Estrella adducta non valuerunt remouere Dominos meos à resolutione capta 17. Aprilis præteriti coram Me, quia illa non destruunt Parochialitatem Ecclesiæ S. Ascensi probatam ex propria Monachorum confessione, ex Testibus aliisque *in decisione* consideratis, §. *siquidem*. Nec minus excludunt existentiam Monasterij, eiusque bonorum, & præsertim illorum loci Villariccæ, de quibus res peculiariter agitur, intrà eiusdem Ecclesiæ Parochialis terminos iustificatam ex eisdem Testibus, *vt in d. decisione* §. *Ex iisdem pariter Testibus.* † 1 Quibus inconcussis remanentibus indubitatum est quod ex iuris assistentia dicti Rectores, Capitulum, & Beneficiati de omnibus fructibus, & bonis Monachorum intra suæ Parochiæ fines positis integram decimam sibi comparare debent: *cap. ex parte il 2. cap. cum est cap. Nuncios extrà de Decim.* Rota *in Carpentoraten. Decimarum 1. Iulij 1647.* §. *Ideo*, coram R.P.D. meo Bichio: *in Narnien. iuris decimandi 4. Iulij 1653. in princ. & 19. Iunij præteriti* §. *Releuantia vers. Et hoc*, coram Me, *cum aliis in prima decis.* §. *Atque ex iis*, † sicut & primitias decimis æquiparatas, & sub eadem obligatione debitas, *cap. reuertimini 16. quæst. 1.* Ioan. Franciscus Leones *Thesaur. for. Eccles. part. 2. de primit. & oblat. cap. 13. num. 1.* & dicitur in decisione in hac causa super Remissoria edita 26. Iunij præteriti §. *Paruifacienda, vers. In quibus quidem primitiis* coram Me. At quia earum quantitas non reperitur determinata *cap. 1. vers. at verò primitiæ, de Decimis*, recurrendum est ad consuetudinem, quæ in hoc loco est vnum de quadraginta, vt in alia decisione dicitur, §. *Atque ex iis vers. Idque protenditur.*

Iterum perperam allegatur exemptio ex Priuilegiis Religionis, quoniam vrget responsio in prima decisione considerata §. *Minusque exemptionem*, quod illa non exhibentur, nec, communicatio potest operari, vt iam resolutum fuerat per hoc Sacrum Tribunal *in Valentina decimarum* coram Lancelloto, *& in Toletana decimarum* coram Reuerendiss. Terraconen. *in dicto* §. *Minusque allegatis*, & plenè *in Carthaginen. decimarum*, coram Penia *dec. 1090. num. 13. & seqq.* Barbos. *super cap. super num. 4. de decim. & de iure Ecclesiastico lib. 3. cap. 26. §. 3. n. 41.* Modern. *de iur. Abbat. tom. 1. disp. 15. quæst. 18. num. 34. & seqq.* † Hinc parum releuat quod aliàs decisum fuerat, huiusmodi Religionem esse in priuilegio exemptionis de bonis propriis manibus, & sumptibus cultis, vt coram Seraph. *decis. 827.* & penes Peniam *decis. 911.* & ideò Monachis hodie etiam propriis manibus, & sumptibus omnia bona excolentibus Priuilegia in dictis Decisionibus enunciata suffragari debeant. Quoniam talia Priuilegia non fuerunt Dominis exhibita, vt erat necessarium, eisque Monasterium carere præsumitur dum ex prætensa concordia, quoad situm del Cerrado, & vineam del Campo totalem exemptionem prætendit, quoad cætera bona exemptionem, excepta quinquagesima de frumento, vino, hordeo, & quoad illa Villariccæ titulum vnionis Ecclesiæ S. Æmiliani in medium affert, & tamen vsque ad tempus motæ litis constat Monasterium semper soluisse etiam integram decimam de omnibus bonis Villariccæ, vnde exemptionis Priuilegia excluduntur, quia aliàs non soluissent ex reg. text. *in l. cum de indebito 25. vers. qui non soluit. ff. de probat. l. qui vas §. vetare 3. ff. de fur.* Et quatenus etiam dicta Priuilegia exhiberentur talia qualia in supra citatis decisionibus Seraphini, & Peniæ supponuntur; attamen Monasterium eorum clypeo se tueri non posset ab integra decimæ solutione, quia cum illa summa Monachorum paupertas, similium concessionum causa, consideranda *in cap. suggestum de Decim.* in præsenti cessat, (quia Testes Rectorum dati *in Summ. positionis 26. Iunij præteriti num. 3.* asserunt Monasterium B. Mariæ de Estrella multis fortunæ bonis à tertiis acquisitis affluere) dicta Priuilegia restringenda sunt ad eam ratam tantùm, quæ pro necessitate Monachorum ad vitam traducendam potest deseruire, iux-

text.

text. *in cap. ex parte il primo de Decim.* vbi Abb. *n.3.* Anch. *num.2.* qui considerant quod alias Parochus omnibus decimis priuari posset, Modern. *de iur. Abb. tom.1. disput.15. quæst.18.num.3.* Barbos. *de iur. Eccles.lib.3.cap.26.§.3.sub num.46.* Rota *decis.* 493. *sub n.1.par.4.recent.* & ita in specie declaratur *in dd. decis.* Seraph. 827. *num.6.& seq.& in alia Peniæ* 1272. & etiam admittitur *in alia decis.* 936. *num.5.* à qua, & ab aliis receditur in *dicta dec.* 1090. *eiusdem Peniæ.*

Nec ancipites reddiderunt Dominos Testes pro parte Monachorum examinati in eorum *Summar. num.* 1. deponentes locum Villariccæ fuisse aliquando locum, & Beneficium Curatum de per se, eiusque Ecclesiam Monasterio vnitam, & Monachos ratione huiusmodi vnionis integram decimam exigere, & Rectores, Capitulum, & Beneficiatos ab Incolis in eodem Oppido laborantibus solam medietatem ratione Campanæ, vt ipsi aiunt, percipere. Quoniam huic obiecto plene satisfacit decisio super Remissoria 26. Iunij præteriti à §. *Paruifacienda*, quia Testes non probant Parochialitatis requisita de quibus concludenter deponere deberent cum Rectores, Capitulum, & beneficiati iustificent esse locum intra limites suæ Parochiæ & ratione situs bonorum decimam prædialem de omnibus fructibus tam ab Incolis Sancti Ascensij, quàm ab aliis, & præcipuè à Monasterio, & Monachis percipere. † Regulare enim est quòd se fundans in Parochialitate debet illam concludenter probare cum ex iuris præsumptione Beneficia simplicia præsumantur, Barbos. *de Parochis part.7.cap.1.n.36.* Rota *decis.*258. *num.5. & seqq.part.1.recent.* & coram san.mem. Greg. XV. *decis.*387. *n.4. & seqq.*

Vltra quod Testes vniformiter deponunt de præterito, & de auditu, nec potest iustificari ex certa scientia ante vnionem, fundantque perceptionem decimarum à Monachis in Bulla vnionis, ex qua, & sententia Executoris constat de contrario, vt dictum est in vtraque decisione, proindeque tanquam de auditu nihil probant, *cap. ex literis de testib.* cum aliis per Farinac. *eodem tract.quæst.69.n.1. & seqq.*

6 Prætereà circa assertum ius Monachorum percipiendi decimas in dicto loco Villariccæ, cessat quævis difficultas ex obseruantia contraria, cum à Rectoribus, Capitulo, & Beneficiatis probata fuerit ipsorum quasi possessio exigendi decimas ab immemorabili etiam ex bonis Villariccæ, vt *in decisione quæ remittetur, §. Et harum decimarum, & §. Verum quia in fine*, & hinc benè infertur ad existentiam eiusdem loci intrà Parochiæ Sancti Ascensij limites, Butr. *in cap.1. num.15. in fine de Relig. domib.* Menoch. *de præsumpt. præs.69.num.13. lib.6.*

7 Rota *decis.*718. *num.5.part.2. recent.* † In nihilo resistentibus sententiis latis, cum earum effectuatio non probetur, Rota *decis.*172. *num.5.part.5.dec.24. num.12.part.7.rec.* Et illæ tanquam inter alios, & in diuersis causis Rectores, Capitulum, & Beneficiatos non afficiunt, vt in *alia decisione, §. Ad obiectum deductum ex sententiis.*

Et nihili faciendum, quod decima non sit debita nisi in quantitate quinquagesimæ, & de certis bonis iuxtà solitum. Tum quia ex Testibus Rectorum, Capituli, & Beneficiatorum illam integraliter solutam fuisse apparet, tum etiam quia dum bona diuerso tempore acquisita fuerunt, etiam non docto de requisitis, siue ad immemorabilem, siue ad præscriptionem 40. annorum necessariis nunquam pro certa dumtaxat rata soluendi consuetudo induci potest. Rebuff. *de decim.quæst.* 13. *num.53. & 69.* Rota *decis.*441. *num.2.in fine part.2. decis.*23. *num.1. part.6.recent.*

Non vrget iterum obiecta nullitas examinis Testium Rectorum, Capituli, & Beneficiatorum desumpta ex defectu in Ordinario Iurisdictionis, quam Monachi declinarunt tanquam exempti. Nam obiectum hoc tollitur ex responsionibus datis *in alia decisione, §. Nec officit.* Atque etiam deducitur validitas examinis ex præcedenti Nuntij Apostolici remissione ad eundem Ordinarium, cuius iurisdictio tali remissione, † aut fuit confirmata, aut concessa ab ipso Nuntio tanquam Iudice exemptorum, qui potest alios subdelegare, iuxta reg. text. *in l. à Iudice*, vbi glos. *& Doct. C. de iudic.* Chok. *de iurisd. Ordin. in exempt.part.2.q.14.per tot.* 9

Minus asserta Concordia turbat, quia non exhibetur, & Testes super eius admissione examinati, cum sint de auditu, & de eius existentia, tenore, substantia, & qualitatibus non deponant reiiciendi veniunt, vt *in prima decisione, §. Verum in præsenti*, quapropter nullum constitui potest fundamentum *in decis.*461. *part.4.rec.* quia ibi, *vt in n.6.* de Concordia per publicum documentum constabat.

Demum nec vis fieri potest in dictæ Concordiæ confirmatione, quia ista illius tenorem non continet, & instante Monasterio emanauit, & ad Instrumentum se refert, vt propterea non operetur nisi idem Instrumentum exhibeatur. Rota *in Mindonien. Parochialis 3. Martij* 1653. *§. Qua stante*, coram Me, *cum aliis in prima decis. à §. vltrà quod.*

Cæterùm quoad reliqua in hodierna disputatione per Monachos readducta Domini cum eiusdem primæ decisionis responsionibus sine vlla difficultate transierunt.

Atque ita vtraque, &c.

R. P. D. ZARATE

Calagurritana Decimarum Sancti Ascensij & Daualillo,

Veneris 17. Aprilis 1654.

Ad cap. 101. *part.* 1.

ARGVMENTVM.

PRobato iure Parochiæ, & quod bona sint sita intra limites Parochiæ, danda est manutentio Parocho in perceptione Decimarum, non obstante quod agatur de Monachis allegantibus communicationem priuilegiorum cum aliis Religiosis exemptis, quæ non suffragatur, si in concessione facta non fuerit expressa mentio Decimarum cum derogatione *cap. nuper de Decimis.* Et propterea confirmatio Pontificia facta *in forma communi*, non suffragatur Monasterio; Nec sufficiunt Lauda antiquissima Monachis fauorabilia, si in contrarium adsit temporis immemorialis obseruantia.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Ecclesiam esse Parochialem ex quibus probetur.*
2 *Ex quibus arguatur Ecclesiam esse intra limites Parochiæ.*
3 *Parochus habet intentionem fundatam in tota Diœcesi pro Decimarum perceptione.*
4 *Et hoc procedit siue agatur de grossis siue de minutis Decimis.*
5 *Idem dicendum est de Primitiis.*
6 *Ad effectum manutentionis sufficit probare vnicam solutionem.*
7 *Consuetudinem aut præscriptionem allegans debet illam probare cum suis requisitis*, & num. 9.
8 *Communicatio priuilegiorum, Religiosis non suffragatur quoad exemptionem Decimarum, nisi facta fuerit in forma specifica, & cum derogatione* cap. nuper de Decim. & *n.* 20.
9 *Vide suprà* num. 7.
10 *Testibus habentibus pro se iuris assistentiam, & deponentibus super affirmatiua, maior fides est adhibenda.*
11 *Immemorialis, ne quidem vmbram contrarij actus admittit.*
12 *Ad probandam consuetudinem non soluendi probanda est petitio cum denegatione.*
13 *Parochus lite pendente manutenendus est donec excluſus fuerit per tres sententias conformes.*
14 *Continuatur materia numeri præcedentis.*
15 *Quando allegatur instrumentum fuisse perditum, quomodo super illius tenore Testes deponere debeant.*
16 *Concordia est stricti iuris, & ad futura regulariter non extenditur.*
17 *Quando facultates exemptorum à Decimis sunt ita notabiliter auctæ, vt absorbeant necessariam Parochi sustentationem, tunc concordia non comprehendit futuras acquisitiones.*
18 *Extractus instrumenti informiter factus fidem non facit.*
19 *Confirmatio relatiua ad aliquod Instrumentum non debet attendi quando illud Instrumentum non exhibetur.*
20 *Libri Monasterij non faciunt fidem in præiudicium Parochi.*
22 *Quamuis bona Decimis supposita transeant ad aliam Ecclesiam, Decimæ tamen debentur Parocho.*
23 *Lista seu descriptio, non probat negatiuam quoad ea quæ in illa non describuntur.*
24 *Instrumenta informia, & ab ipso Monasterij Archiuio desumpta fidem non merentur.*
25 *Lauda & sententiæ antiquissimæ censentur abrogata per contrarium vsum durante tempore immemoriali.*

DECISIO XXVIII.

REctoribus, Capitulo, & Beneficiatis Ecclesiæ Sancti Ascensij, & Daualillo ex vna, prætendentibus manutentionem in quasi possessione exigendi integram Decimam magnam, & minutam, nec non Primitias de quadraginta vno, iuxtà quantitatem consuetudine taxatam de omnibus bonis intra limites suæ Parochiæ sitis, & Monasterio, ac Monachis Beatæ Mariæ de Estrella ex altera disceptantibus super manutentione in quasi possessione soluendi ratione Decimæ vnum de quinquaginta duntaxat de tritico, vino, & hordeo, & in quasi possessione totalis exemptionis à Decima respectu bonorum in loco de Villaricca, vineæ del Campo, ac Situs Cerrado nuncupatis, necnon etiam respectu Primitiarum; ac per appellationem deuoluta causa ad hoc Sacrum Rotæ Auditorium, & mihi commissa, dedi dubium; An, cui, & quomodo sit danda manutentio, & die 16. Ianuarij præteriti Domini mandarunt, vt bonum ius etiam ad effectum manutentionis inspiceretur. Hodiequè de bono iure Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum etiam ad huiusmodi effectum constare dixerunt.

Siquidem dictam Ecclesiam S. Ascensij Parochialem esse ostenditur ex depositionibus Testium in Curia examinatorum deponentium de requisitis ad Parochialitatem, iuxta gloss. *in verb. impendat, in Clem. dudum, de sepult.* vbi Imol. *num.* 32. Barbos. *de iur. Ecclesiast. lib.* 1. *cap.* 20. *num.* 18. Rota coram Mantic. *dec.* 48. *n.* 5. *decis.* 228. *n.* 4. *part.* 2. *decis.* 380. *n.* 13. & 15. *part.* 5. *recent. in Placentina, seu Abulen. decimarum* 23. *Iunij* 1642. *in fine*, coram R.P.D. meo Bichio. Potissimè concurrentibus ex parte Monachorum solutione, & ex parte Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum perceptione Decimarum, quæ iura Parochialis Ecclesiæ præseferunt, & contra non habentes Curam, prout sunt Monachi sufficienter fundant intentionem Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum; *cap. fin. de Parochis, cap. cum contingat*, vbi Abb. *n.* 8. *de Decim.* Rota *decis.* 111. *num.* 15. *decis.* 143. *n.* 16. coram Comitulo; & comprobatur *in Vercellen. decimarum* 13. *Nouembris* 1645. *ac* 31. *Maij* 1647. coram R.P.D. meo Cerro.

Ex eisdem pariter Testibus, ac aliis aperitur Monasterium, & omnia eius bona, & præsertim illa Villariccæ esse intra eiusdem Ecclesiæ limites, quam probationem ad effectum situationis concludentem esse habetur *in cap. cum causam, in fine, ac probat.* Rota *in recent. decis.* 261. *num.* 4. & *seq. part.* 3. coram Buratto *decis.* 578. *n.* 6. *in dicta Placentina, seu Abulen. decimarum*, 23. *Iunij* 1642. §. *Imò*, coram R.P.D. meo Bichio, *in Beneuentana iurisdictionis* 13. *Maij* 1652. §. *Verum etiam*, & 27. *Ianuarij* 1653. *in princip.* coram Me.

Et prædicta confirmantur ex replicata confessione Monachorum, qui in hoc iudicio cum hac Parochialitatis qualitate conuenti nunquam negarunt: quin ipsimet cum eadem qualitate Decimas soluisse docent vsque de anno 1430. & anno 1465. obtinuisse prætensam confirmationem Apostolicam assertæ concordiæ super huiusmodi decimis ostendunt. Regula enim generalis est, quod propria confessio in Iudicio omnes probationum genus superat contra ipsos confitentes; *l. cum te* 9. *C. de probat. l. cum à Matre* 14. *C. de rei vendic. l. generaliter* 13. *C. de non num. pecun. cap. per tuas* 10. *de probat.* Rota in *Meleuitana mercium* 22. *Maij* 1648. §. *Et hanc veritatem*, coram bon. mem. Arguelles. Eademque deducitur ex Testibus per eosdem examinatis in antecedenti instantia, de quorum singulis *in Summ. Beneficiatorum à num.* 8. *vsque ad* 12. Nec in dubium reuocari potest, dum Monachi à solutione Decimarum exemptionem prætendunt, cum inde per necessarium antecedens fateantur Ecclesiam esse Parochialem bonaque controuersa intra limites dictæ Parochiæ reperiri, & Decimas de iure communi exemptione cessante ad illos spectare. Purpur. *cons.* 466. *n.* 17. Ricc. *in praxi res.* 43. *n.* 1. *p.* 2. Rota *decis.* 207. *num.* 2. & 3. *p.* 2. *diuers. dec.* 655. *n.* 1. *in fin. p.* 3. *recent. in Treuer. decimar.* 17. *Maij* 1628. coram R.P.D. meo Decano. Maximè cùm non doceatur sub eodem Territorio de existentia alterius Ecclesiæ, in qua cura

cura animarum exerceatur ; sed potiùs dicti Testes Beneficiatorum in Curia examinati *Summ. n.5.* deponunt vnicam prædictam Ecclesiam S. Ascensij, & Daualillo existere, vnde ex eis, & aliis Testibus de Partibus comprobata remanet situatio bonorum intra fines eiusdem Parochiæ, quamuis isti deponant intra terminum & territorium S. Ascensij, quia à terminis, & territorio temporali optimè arguitur ad spirituales terminos Parochiæ, quando vnica tantùm adest in loco, vel non probatur plures adesse, Text. *in l. nulli vers. quod si in vico*, vbi gloss. Bald. *n.13. C. de Episc.* Butr. *in cap.1. n.15. de relig. domib.* Franc. Marc. *dec.352. per totam, par.2.* Rota coram Coccin. *dec.454.n.4. decis.204. num.1. in fine cum seq. par. 2. recent.* Præsertim cum iidem Testes identitatem huiusmodi ingenuè explicent profitentes idem esse terminos, & decimatorium S. Ascensij, ac asserentes bona ista in termino, & iurisdictione S. Ascensij, & sub illius Campana, & Decimatorio quod præsefert terminos Parochiæ, quæ Campanam, & Decimatorium habet.

3 Atque ex iis certum est dictos Rectores, Capitulum, & Beneficiatos curam exercentes habere iuris assistentiam pro exactione Decimæ in toto Parochiæ territorio ; *cap. cùm contingat, cap. cum in tua, de Decim. cap. fin. de restit. spoliat. in 6.* Modern. Auenionens. *q. Benefic. cap.104.n.1. & 3.* Rota coram san. mem. Greg. XV. *decis. 449.n.1.* & coram Seraph. *decis.802. num.2. in Cracouien. dismembrationis Decimarum, 3. Iulij 1650.* coram Reuerend. Tarraconen. *in Cracouien. Decim.23. Ianu.1651. in princip.* coram eodem, *in Cracouien. Decim.15. Maij 1651. §. Habeto siquidem*, coram R. P. D. meo Bichio, *in Pampilon. Decimarum, 26. Aprilis 1652. §. His positis* coram eodem, *& in Cracouien. decimarum, 24. Ianuarij præteriti in principio*, coram R. P. D. meo Verospio. †

4 Et cum ex hac iuris assistentia eis Decima proficiscatur eam integram, & non in parte comparare debent de omnibus prorsus fructibus tam maioribus, qui in Decima grossa recensentur, quàm reliquis, qui in Decima minuta comprehenduntur, *cap. sommissum, cap. peruenit, cap. ex transmissa, cap. non est, de Decim.* Barbos. *de iur. Ecclesiast. lib.1. cap.20. n.47. & lib.3. cap.26. §.1. num.40. & 41. monet. & de Decim. cap.6. num.48.* Rota *in recent. part.1. decis.469. num.1. decis.540. num.4. & decis.541. num.1. part.2. in Placentina Decimarum, 28. Maij 1646. §. Circa verò*, coram R. P. D. meo Meltio, *in Pampilonen. Decim. de Vsurbil.1. Iulij 1648.* coram R. P. D. meo Celso.

5 † Idque protenditur etiam ad primitias pariter Ecclesiæ Parochiali debitas, pro quibus Parochus fundat intentionem suam ad quantitatem consuetudine taxatam, quæ in loco probatur ex Testibus Beneficiatorum esse vnum de quadraginta, *dict. cap. cum contingat, cap. tua de Decim.* Rebuff. *de Decim. q.7. n.3.* Barbos. *de iur. Ecclesiast. lib.3. cap.25. n.8. & 9.* Gratian. *discept. forens. c.425. n.42.* Boër. *dec.276. num.5. ad med.* Rot. *decis.480. n.1. p.1. decis.261. num. etiam 1. part. 6. & decis.292. n.1. & 2. part.7. recent.*

Et harum Decimarum, & Primitiarum solutio hodie à Monachis difficiliùs euitari potest, cùm Rectores, Capitulum, & Beneficiati ab immemorabili sint in possessione illas integras percipiendi ab omnibus aliis Parochianis, nedum de vino, hordeo, & tritico, sed & de aliis speciebus, & signan-

6 ter de bonis de Villaricca à Monachis possessis, † quod eis non solum suffragatur ad effectum manutentionis pro qua obtinenda vnica Decimarum, & Primitiarum solutio sufficeret ; Ripa *in cap. cum Ecclesia Sutrina, num.54. de caus. possess. & propriet.* Rota *decis.422. n.3. part.1. diuers. dec.44. sub num.4. part.4. recent. in d. Placentina, seu Abulen. Decimarum 23. Iunij 1652. §. Quia testes*, coram R. P. D. meo Bichio, verum etiam ad illorum bonum ius deducendum in petitorio, ex eo quia immemorabilis semper optimum, & absolutissimum titulum ostendit : *cap. super quibusdam, §. Præterea, & ibi* gloss. *verb. non extat memoria, de verb. signif.* Rota coram Buratto *dec.673. num.5.* apud Merlin. *decis. 795. num.14. in allegata Placentina, seu Abulens. d. §. Quia testes in fine, & in Viennen. vnionis 24. Nouembris 1649. in fine*, coram bon mem. Arguelles.

Nec allegatam exemptionem ratione Primitia- 7
rum Monachi elicere valent ex Priuilegiis, vel Testibus. Nam Priuilegium non extat, & de huiusmodi primitiis Testes non deponunt cum requisitis ad consuetudinem contrariam, & præscriptionem necessariis, quæ tamen in specie probanda esset ; Surd. *cons.526. num.16.* Giouagn. *respons.94. n.14. lib.1.* Rota *decis.799. in fine part.1. diuers.* & coram Caualer. *decis.172. n.5. decis.637. num.13.* Imò in indiuiduo Staiban. iun. *resolut.98. num.102.* Rota coram Duran. *decis.453. num.2.* Et in hisce materiis viget axioma, *tantum præscriptum quantum possessum* ; Castro Pal. *in suo oper. moral. tom.2. tract.10. disp. vnic. punct.19. num.6. circa fin.* Gratian. *discept. Forens. cap. 425. num.1. & seqq. & num.17.* Rota *decis.333. n.16. & decis.402. num.4. part.5. recent.*

Minusque exemptionem prætendere possunt ratione Decimarum, & illarum quotæ modo suprà explicato ex eodem, videlicet, defectu priuilegij, & probationis. Priuilegia enim huiusmodi ordinis fuerunt aliàs ad hunc effectum exemptionis discussa, & reiecta in hoc Tribunali *in Valentina decimarum 28. Nouembris 1603.* coram Lancellotto, de qua Marchesan. *de commiss. part.1. fol.639. & in Toletana decimarum 28. Ianuarij 1650.* coram Reuerendiss. Tarraconen. † Et meritò quia nec Priuilegia com- 8
municata per san. mem. Clementem VIII. omnibus Monasteriis Sancti Hieronymi suffragantur, cùm in eis requiratur expressa derogatio *cap. nuper de Decim.* ex quo illud emanauerit in Concilio generali Lateranen. sub Innocentio III. Rota coram Caualer. *decis.229. num.3. & decis.247. num.10.* penes Coccin. *decis.279. n.6. in Hispalen. Decimarum 27. Iunij 1644.* coram Eminentiss. Corrado, *in Hispalen. decimarum 15. Februarij 1647. §. Quia cum non appareat*, coram R. P. D. meo Meltio, *& in dicta Toletana Decimarum 28. Ianuarij 1650. §. Nec pariter* coram Reuerendissimo. Tarraconen. Nec generalis, nec generalissima derogatio sufficit ad tradita per Archidiac. *in cap.1. num.2. vers. vel dic planius de constit. in 6.* Rota *in Hispalen. decimarum de Baraona 16. Martij 1646. §. Non obstant priuilegia*, coram R. P. D. meo Cerro, & tamen communicatio Priuilegiorum exemptionem à Decimis non comprehendit, nisi in indiuiduo de Decimis ratione Parochiæ debitis mentio facta fuerit. Tamburin. *de iure dict. Abbat. tom.1. disputat.15. quæst.18. num.34. & seqq.* Rota *in dicta Valentina Decimarum apud Marchesan. n.2. & seqq.* coram Caualer. *dec.247. n.10. & in citata Toletana decimarum, §. Aut dicta Monial.*

Neque etiam fundamenrum aliquod constituere possunt in prætensa consuetudine immemorabili, seu præscriptione, vel quia requisita Gloss. *in cap.1. de præscript. in 6.* desiderantur. Rota coram Seraph. *decis.1102. n.1.* san. mem. Greg. XV. *decis.196. n.1.* Merlin. *decis.532. num.16. in Placentina, seu Abulen. decimarum 12. Decemb 1650. in princip.* coram R. P. D. meo Celso, *in Leodien. decimarum 22. Aprilis 1652. §.*

Hinc

Hinc resultat, coram R.P.D. meo Meltio, *in d. Beneuentana iurisdict.* 13. *Maij* 1652. §. *Nec magis*, coram Me: vel etiam quia cessat cum detur principium erectionis Monasterij in summa paupertate, & allegatur titulus concordiæ per Monachos, qui immemorabilem destruit. Rota coram Buratto *dec.* 551. *n.* 1. vbi Add. *num.* 11. & plenè *in Hispalen. Decimarum* 15. *Februar.* 1647. coram R.P.D. meo Meltio §. *quia natura.* † Vel quia per Rectores, Capitulum, & Beneficiatos dantur Testes, quorum fidei magis inhærendum, tum propter iuris assistentiam. Iaſ. *cons.* 163. *n.* 2. *vol.* 2. Paris. *cons.* 88. *n.* 23. *vol.* 3. Rot. coram Mantic. *dec.* 366. *n.* 6. penes Seraph. *dec.* 1135. *n.* 4. apud san. mem. Greg. XV. *dec.* 51. *n.* 2. *in dicta Hispalen. Decimarum* 27. *Iunij* 1644. §. *quia sunt*, coram Eminentiss. Corrado, *& in dicta Beneuentana decimarum* 8. *Maij* 1649. §. *eoque magis*, coram Eminentiss. Tarraconen. Tum quia deponunt super affirmatiua solutionis, Felin. *in cap. nostra, num.* 4. *de testib.* Paris. *cons.* 67. *num.* 117. *tom.* 3. Alex. *cons.* 169. *num.* 12. *lib.* 5. Rota coram Seraph. *decis.* 607. *num.* 2. coram Buratto *decis.* 572. *num.* 14. *apud* san. mem. Gregor. XV. *decis.* 449. *num.* 3. penes Merlin. *decis.* 97. *num.* 4. *&* 5. Et demùm de facto proprio, Gabr. *de testib. concl.* 4. *num.* 7. Rota penes Cæs. de Graſſ. *dec.* 5. *n.* 4. 5. *&* 6. *de testibus*, san. mem. Greg. XV. *decis.* 351. *num.* 11. *decis.* 521. *num.* 2. & apud Merlin. *decis.* 714. *num.* 19. & expresè in medium afferunt continuatam possessionem in percipiendo Decimas etiam aliarum specierum, ac fructuum omnium de bonis
11 præcipuè Villariccæ, † cum tamen immemorabilis nec etiam vmbram contrarij actus admittat, Adden. ad san. mem. Greg. XV. *decis.* 298. *n.* 13. *cum aliis congestis in d. Beneuentana iurisdictionis* 27. *Ianuar.* 1653. §. *Immemorabilis*, coram Me. Et expoſcat depositiones testium qui deponant nihil actum fuisse in contrarium, quin ipsi scirent, Modern. Auenion. *q. benefic. d. c.* 104. *n.* 13. Rota *dec.* 274. *n.* 3. *dec.* 324. *n.* 13. *p.* 1. *recent. in allegata Pampilonen. decimarum de Vsurbil.* 1. *Iulij* 1648. §. *Tum etiam*, coram R.P.D. meo Celso.
12 Et insuper pro præscriptione Testes non probant (provt requireretur) Capitulum, Rectores, & Beneficiatos petiisse totius Decimæ solutionem, Monachosque recusasse, & prætensam quotam solum soluisse, & Capitulum, Rectores, & Beneficiatos acquieuisse, Rota *decis.* 469. *num.* 2. *part.* 1. *decis.* 265. *n.* 36. *part.* 5. *decis.* 23. *num.* 4. *& seq. part.* 6. *rec. in Hispalen. Decimarum* 25. *Iunij* 1649. coram R.P.D. meo Bichio *in dicta Beneuentana Decimarum* 8. *Martij* 1649. *ac Sancti Seuerini Decimarum* 14. *Ianuarij* 1650. §. *Nec quidquam*, coram Reuerendiss. Tarraconen. *& in Leodien. Decimarum* 16. *Iunij* 1651. *& 22. Aprilis* 1652. coram R. P. D. meo Meltio. Nec etiam probari potest scientia, & patientia Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum (quicquid de ea conentur dicere Monachorum Testes) quia deficiunt in ratione, dum nunquam affirmant deferentes Decimas ad horreum Capituli sermonem habuisse cum Rectoribus, & Beneficiatis, eisque quidquam de tali prætensa quota indicasse. Imò extat consuetudo, quod ipsi Parochiani deferunt Decimas ad horreum Capituli, illasque assignant Assistenti, qui nulla facta mensuratione solum scribit quantitatẽ, quam quilibet deferens asserit, secundum quam consuetudinem nuper etiam fuit iudicatum in Tribunali Ordinarij, liberando Parochianos à prætensione Promotoris fiscalis prætendentis decimas in futurum mensurandas ne præiudicaretur Ecclesiæ, vt in probationibus, & sententia per Rectores, & Beneficiatos exhibitis *Summ. num.* 15. scientia enim est, quæ per certum, vel alium modum euidenter quæritur, *l.* 2. §. *quod obseruari*, C. *de iureiuran. per calumniam dand.* Menoch. *de præsumpt. lib.* 1. *quæst.* 7. *num.* 56. *& lib.* 6. *præsumpt.* 94. *num.* 20. vt ex actibus gestis absentibus Rectoribus, & Beneficiatis cum aliis, & maximè in Monasterio, & ab ipsismet Monachis, in quibus videntur depositiones Testium Monachorum fundari, non benè inferatur ad illorum scientiam in hac re præiudicari. Rota *in dicta Hispalen. Decimarum* 27. *Iunij* 1644. §. *Nec vllibi*, coram Eminent. D. Cardinale Corrado.

Præterea auxilio præscriptionis, vel immemora- 13
bilis Monachi destituti reperiuntur, cum neutra remaneat approbata per tres sententias conformes, quibus cessantibus bonum ius Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum etiam ad effectum Manutentionis non excluditur. Maresc. *var. resolut. lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 6. 7. *&* 8. Rota post Modern. *de manut. decis.* 197. *num.* 2. *decis.* 273. *num.* 1. *part.* 2. *recent. in dicta Hispalen. Decimarum* 15. *Februarij* 1647. §. *vnde*, coram R. P. D. meo Meltio, *in allegata Beneuentana Iurisdictionis* 27. *Ianuarij* 1653. §. *Præterea*, coram Me.

Nec turbare debet, quod Rota aliquando tenue- 14
rit actum non solutionis negatiuum probari posse absque eo quod petitio vel acquiescentia creditoris intercedant, hoc enim intelligendum alio concurrente certo, & claro titulo, vt respondetur *in præcitata Toletana Decimarum* 28. *Ianuarij* 1650. §. *Et licèt*, coram Reuerendiss. Tarraconen. Nam alias regulariter cum solo titulo apto ad præscribendum hæc requiruntur ex supra deductis.

Verum in præsenti Monachi nullum exhibent 15
titulum, cum hæc Priuilegia, & immemorabilis deficiant vt fuit demonstratum, & asserta concordia non meretur allegari cum non exhibeatur, & licet deperditam asserant Testes ad illam probandam inducti, non veniunt attendendi, quia sunt tantum de auditu, *cap. licet ex quadam*, vbi Doct. omnes *de test.* Rot. *dec.* 4. *n.* 5. *dec.* 498. *n.* 4. *& dec.* 567. *num. etiam* 4. coram Buratto; Et nihilominus non solùm de illius præcedenti existentia, & subsequuta amissione deponere debent sed etiam de eius tenore, substantia, & qualitatibus, ad hoc, vt cognoscì possit, an sit valida & attendenda. Et insuper debent esse legales, integri, & periti, *cap. cum olim.* vbi glos. *verſ. sine reprehensione.* Abb. *num.* 8. Butr. *n.* 3. *& seqq. & num.* 11. *de priuil.* Bart. *in auth. si quis in aliquo num.* 6. *C. de eden.* Surd. *cons.* 109. *à num.* 13. *& cons.* 144. *per tot.* Larrea *dec. Granat.* 56. *num.* 4. *vers. quod maximè.* In hac præsertim materia, in qua solemnitates nedum in ordine ad scripturam, sed etiam ad concordiam super iure Ecclesiæ necessariæ sunt, etiamsi cum alia Ecclesia emanet, Quarant. *in Summ. Bull. verb. alienatio num.* 15. Pialtr. *in prax. Episc. part.* 2. *cap.* 5. *num.* 30. Gratian. *discept. forens. cap.* 517. *num.* 9. Rota Coram Merlin. *decis.* 826. *num.* 1. *vers. etiamsi.* Insuper cum non ostendatur de quibus Decimis hæc asserta concordia loquatur, vtique ad Decimas tunc temporis debitas referenda esset, & non ad omnes, quæ ex bonis postea acquisitis, vel acquirendis præcipue à Parochianis, ex quibus Decimæ, & Primitiæ antea integræ præstabantur, essent persoluendæ; † Concordia enim stricti iuris est, neque ad futura regulariter extenditur, Text. *in l. si de certa*, vbi Bart. *num.* 1. *& 6. C. de transact. l. Rutilia, ibi*, gloss. *in verb. tunc fuit, ff. de contrahen. emp.* Boër. *decis.* 147. *n.* 11. Dec. *cons.* 379. *num.* 11. *vers. Primo ergo*, Paris. *cons. syl. num.* 16.

n.16.col.3. Surd. *cons.418.n.22.* Rot. coram san.mem. Greg. XV. *dec.158.n.1.* Caualer. *dec.172. n.7. & 8. in rec.part.2. dec.362. n.5. & in Bonon. fideicommissi 28. Martij 1650. in princip.* coram R. P. D. meo Celso.

17 Et quando dicta concordia reperiretur, eademque solemnis, & omnino valida exhiberetur, & ius futurum explicitè comprehenderet, tamen cum exemptio, quæ ab initio leuis præiudicij ob Monasterij paupertatem Capitulo, & Beneficiatis esse poterat, hodie apprimè auctis opibus vt deponunt Testes exprimentes valorem bonorum acquisitorum, & reddituum ingentis quantitatis, nimium onerosa euaderet, quia non superesset congrua Rectoribus, & Beneficiatis, vt propterea Monasterio suffragari non possit, *cap. suggestum, & cap. dilecti de decim.* Rebuff. *de decim. q.14. n.55.* Rota *dec.65. num.4.part.2. diuers. decis.659. num.8. part.2. recent. & in Cracouien. Decimarum 5. Ianuarij 1650. §. quia præterquam,* coram R.P.D. meo Verospio.

18 Nullo modo releuare assertam confirmationem Apostolicam eiusdem concordiæ Domini existimarunt, quia non deducitur nisi ex sumpto extracto ab Archiuio eiusdem Monasterij sine inspectione, & recognitione originalis, & ipsius Archiuij per Iudicem compulsorem, iuxtà Text. *in cap. fin. de fid. Instrum. glos. in cap. Abbate 25. verb. fiat post med.* vbi Panorm. *de verb. significat.* glos. *in l.2. verb. Iudice, ff. eodem, & in auth. si quis in aliquo, C. de eden.* Gratian. *discept. forens. cap.577. n.33.* Afflict. *decis.273. in fine.* Rota coram Buratto *decis. 290. num. 1. & seqq. in rec.p.2. dec.683. n.1. in Vicent. Parochialis 20. Iuny 1650. & instrum.* coram R.P.D. meo Bichio.

19 Vltra quod cum ad instantiam Monasterij emanauerit non expresso tenore ipsius concordiæ, sed cum expressa relatione ad Instrumentum illius, & cum suppositio ex narratiua supplicantium facto quod fuerit ritè facta, & hactenus pacificè obseruata, ac in alterius præiudicium non redundet, certè huiusmodi confirmatio vel nihil operatur, ipso relato non exhibito, *Auth. si quis C. de eden. l. 1. C. mand.* Surd. *cons. 5. num. 57.* & in puncto de confirmatione locationis, de qua non constat, Rota *decis.171. n.5. & seq. part.4. tom.2. recent.* ac ipso supposito non iustificato, *c.2. de rescript.* Gonzal. *super 8. regul. Cancell. in annot. contra nullit. n.228. cum seqq.* Garz. *de benef. part. 6. cap.2. num. 22.* Rota coram Buratto *decis.175. num. 1. & seq.* vbi Add. *num.21.*

20 *& seq.20. & decis.498. n.2. part.4. recent.* † Vel tanquam concessa in forma communi, actus confirmati fines non egreditur, nullumque ius ex ea Monasterium in Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum præiudicium nanciscitur. Abb. *in c.1. n.6. & cap. examinata n.3. & 6. de confirmat. vtil. vel inutil.* Paris. *cons.23. n.8. lib. 1.* Rebuff. *in cap. cum super num. 24. de caus. possess. & propriet.* Gonzal. *ad regul. 8. glos. 45. §.1. num.76.* Marescot. *var. resolut. lib.2. cap.47. ante num. 1. & num.2. vers. Et nihilominus.* Rota coram Mantic. *decis.222. n.1. & 2.* Duran. *dec.146. n.6. & seqq.* Caualer. *dec.385. n.1. in rec.part.4. tom.3. dec.552. n.11. & 12. & p.5. dec.166. n.5. dec.226. n.20. & 24. p.7. in dicta Vicen. Parochialis 20. Iuny 1650. §. Instrumenta vers. imò aliqua,* coram R.P.D. meo Bichio.

21 Quemadmodum nec concordiam initam fuisse elicitur ex libris Capituli Calagurritani & Calciatensis, in quibus legitur solutio quinquagesimæ partis, vltra quod enim istæ partitæ extractæ, & ad Rotam delatæ dicuntur sumptæ de sumpto, non autem illæmet, quæ ex ipsis libris extractæ fuêre, nec de decima controuersa libri loquuntur, nec si loquerentur essent attendendi, cum contineant tantùm assertionem eorundem Monachorum in relatione proprij redditus facta absentibus Rectoribus, & Beneficiatis. Respondetur quod ibi non habetur taxatiuè huiusmodi summam fuisse receptam, sed potius in hac partis solutione bonum ius Capituli magis conuincitur ex traditis per Add. ad san.mem. Greg. XV. *dec.557. n.11.* Rota *in dicta Pampil. Decimarum de Vsurbil.* coram R. P. D. meo Celso, † præcipuè cùm ista Prædia ante eorum acquisitionem factam à Monachis essent decimabilia, & Incolæ Decimas integrè persoluerent; Vnde quando etiam prædia in alterius Ecclesiæ dominium transierunt, eorum Decimæ spectant ad eam Parochiam intra cuius fines sita sunt eadem prædia, & cui prius soluebantur. Text. loquens in specie *de Regul. in cap. fin. §. Caterum, de Decim. in 6.* & post Guttier. & alios latè Valenzuel. *cons.46. n.2. & seqq.* Monet. *de Decim. c.5. q.1. num.18. & seq.* Reuerend. Episcopus Eugubinus *decis. 35. num. 3.* Rota coram Millino *decis.393. num.1. & seq.* 22

Sicut nec merentur allegari partitæ vulgò Tazmie nuncupatæ, Decimas ad horreum Capituli delatas continentes, in quibus non leguntur annotatæ Decimæ aliorum fructuum à Monasterio delatæ, sed solùm Decimæ vini, tritici, & hordei: quia non inde probatur negatiua illas non fuisse solutas quemadmodum solutas dicunt Testes, cum potuisset omitti descriptio, seu annotatio. Ruin. *cons.35. n.19. lib.1.* Rota *decis.5. n.4. p.1. diuers. & in puncto librorum, ac computorum,* coram Andrea *decis.32. n.6.* Buratt. *decis.10. n.6.* & Adden. *ad decis.120. num.42.* 23

Demùm, nec Decimarum, & Primitiarum solutio euitari potest à Monachis ex bonis existentibus in territorio Villaricæ sub prætextu, quod Ecclesia eius loci esset Parochialis, & ad Monasterium in vim vnionis ius eorundem bonorum, & sic Decimæ peruenerint, veluti esse iudicatum non semel pro integra solutione Decimarum ad eius fauorem prætendunt, & per assertum laudum datum anno 1458. *in Summ. Monachorum num. 1.* & per aliud anni 1476. atque per sententiam anni 1479. *Summ. Monachorum responsionis sub litera D.* Ex eadem enim Bulla vnionis, & sententia exequutoris habetur Ecclesiam fuisse Ruralem, & sine cura, eundemque locum de Villaricca esse intra limites Territorij, & Parochiæ Sancti Ascensij controuerti non potest. Sicuti nec reuocari potest in dubium, Rectores, & Beneficiatos ab immemorabili esse in possessione erigendi Decimas, & Primitias, quia optimè iustificatur ex prædictis.

Ad obiectum deductum ex sententia, & laudis, facilis est responsio, nedum quia à Rectoribus, & Beneficiatis impugnantur tanquam informia, & sumpta de sumpto à proprio Archiuio sine solemnitatibus, Caputaquen. *dec.41. n.2. & 3. p.1.* Add. ad Buratt. *dec.667. n.18.* Rota *in Tiburtina Castri S. Angeli 18. Iunij 1646. §. Accedit, vers. Archiuium,* coram R.P.D. meo Meltio, & inter alios, & non cum eisdē Rectoribus, & Beneficiatis emanata, *l. sæpè, ff. de re iudic. & C. res inter alios acta, in rubr. & nigro.* Purpur. *cons.367. n.6.* Seraph. *dec.1012. sub n.1.* Ac loquuntur de Decimis debitis ab aliis, non autem de Decimis ab ipsis Monachis soluendis eisdem Rectoribus, & Beneficiatis ratione Curæ, de quibus in præsenti agitur, laudum etenim anni 1458. datum legitur inter ipsos Monachos de Estrella, & Monachos S. Mariæ de Nagera per quendam Arbitratorem electum in controuersia super Decimis per ipsos Monachos de Nagera debitis. Laudum de anno 1476. est à quodam Iudice deputato ab ipso Priore, & Monachis, 24

ac Consilio, & Hominibus loci de Ormilleja super Decimis pecudum nulla facta expressione Parochialitatis, seu Curæ. Sententia demum anni 1574. est inter eosdem Monachos, & Clericos Beneficiatos, & Capitulum Oppidi de Verunuela super medietate Decimarum soluenda ab eisdem Clericis, necnon de Decimis per quendam Ioannem, & litis consortes ferentes in termino de Villaricca pariter sine vlla expressione Parochialitatis, & Curæ.

25 Verùm quia eadem sententia, & lauda fundata sunt in falso supposito dictæ vnionis scilicet Ecclesiæ de Villarica vti Parochialis qualem non fuisse conuincit ipsamet proximè memorata Bulla vnionis, in qua exprimitur Ecclesiam vnitam fuisse Ruralem, & sine cura, quod replicatur in sententia executoris cum narratiua, quod ita ipsi executori constiterat ex informatione facta à Monachis executionem vnionis petentibus, adeo vt etiamsi solemnia, & antiquissima essent allegata lauda, & sententia, veritati non noceant, nec sint attendenda contra Rectores, & Beneficiatos, qui habent iuris assistentiam, & ab immemorabili sunt in possessione exigendi Decimas controuersas, vt in terminis laudi antiquissimi vltra sæcula fuit responsum *in Placentina Beneficij* 11. *Maij* 1646. §. *non obstat sententia* 23. *Ianuarij* 1647. §. *Ratio resolutionis*, coram Reuerendissimo Terracinen. cessante præcipuè obseruantia. Imò contraria concurrente, cum iam Beneficiati, & Capitulum Sancti Ascensij, vt supra diximus, sint in possessione immemorabili exigendi Decimas, & Primitias etiam à Monachis ex huiusmodi bonis de Villarica. Rota *decis.* 48. *n.* 13. coram Millino *in Leodien. Decimarum* 23. *Iunij* 1653. §. *Nec obstat in fine* coram R.P.D. meo Cerro.

26 Nec officit nullitas examinis Testium Beneficiatorum coram Ordinario, ex qua Monachi tanquam exempti iurisdictionem declinauerint, quia constat examen emanasse præcedente remissione Causæ ad Ordinarium facta per reuerendissimum Nuncium ad quem Monachi appellarunt ratione eiusdem declinatoriæ, & exemptionis; & eius vigore ab ordinario prorogato termino probatorio de vtriusque Partis consensu, ex quibus illius iurisdictio dicitur prorogata: *cap. gratum* 20. vbi glos. *in verb. recessum de offic. deleg. cap. solicitudinem de appell.* Rota coram sanct. mem. Gregor. XV. *decis.* 292. *num.* 1. vbi Add. *n.* 4. *in Auenionen. attentatorum* 10. *Iunij* 1648. §. *Prætensio*, coram R.P. D. meo Celso. Quinimò ex tot confessionibus Monachorum, depositionibus Testium in Curia, & aliis suprà ponderatis certam, & indubitatam Parochialitatis situationisque bonorum veritatem præferentibus optimè prædictorum aliorum Testium probatio coadiuuatur, Alex. *in l. si duo Patroni, num.* 7. *ff. de iureiuran.* Farinac. *cum ibi citatis tractat. de testib. quæst.* 62. *num.* 335. Merlin. Pignatell. *controuer. forens. cent.* 2. *cap.* 29. *num.* 16. Rota *decis.* 314. *num.* 1. *post* 2. *vol. consil. Farin. decis.* 269. *num.* 5. & post Modern. *de manut. decis.* 315. *num.* 4. *part.* 5. *recent.*

Vnde ex his omnibus fuit resolutum constare de bono iure Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum, eisque dandam esse manutentionem in quasi possessione percipiendi integram Decimam, & Primitias ex singulis dictis bonis Monasterij intra limites suæ Parochialis Ecclesiæ positis, cum ipsorum quasi possessio iustificata remaneat, nedum ex generali exactione ab omnibus aliis Parochianis, sed speciali ab ipso Monasterio cui non exemptio, non immemorabilis, non præscriptio, non allegata concordia suffragatur, iuxta deducta *in dicta Leodien. Decimarum* 27. *Ianuarij*, & 26. *Iunij* 1651. coram R. P. D. meo Meltio, & *dicta die* 23. *Iunij* 1653. coram R.P.D. meo Cerro.

Atque ita vtraque Parte acerrimè informante, &c.

R. P. D. MELTIO
Callien. Prioratus,
26. Iunij 1651.

Ad cap. 41. *num.* 16. *part.* 1.

ARGVMENTVM.

QVomodo probetur priuatũ aliquem fuisse suo beneficio per sententiam latam in contumaciam delinquentis, & ob talem sententiam potest quidem Beneficium impetrari, sed resolubiliter; si enim reus intra annum compareat, illi beneficium restituendum est. Cessio sine superioris authoritate fieri potest per eum, qui per sententiam suo beneficio priuatus est; Vtrum possessori beneficij liceat aliquid dare ad redimendam vexationem.

SVMMARIVM.

1 *Litera Apostolica legitimum præbent titulum.*
2 *Priuatio Beneficij probatur per sententiam desuper latam, quæ habet pro se præsumptionem, maximè si ab ea non fuerit appellatum.*
3 *Priuatio realis resultat ex sententia in iudicatum transacta quamuis non fuerit secuentum ad executionem facti.*
4 *In dubio omnis interpretatio sumenda est ad euitandam obreptionem.*
5 *Sententia lata in contumaciam delinquentis non inducit vacationem.*
6 *Fallit si delinquens non compareat intra annum, interim enim impetrari potest beneficium, sed impetratio resoluitur reo intra annum comparente.*
7 *Collitigans si iuris sui cessionem faciat alteri collitiganti, censetur illius bonum ius agnouisse.*
8 *Reo contumace intra annum reclamante debet illi beneficium restitui.*
9 *Legatus non potest admittere cessiones ad fauorem.*
10 *Confessio etiam implicita, sufficit in præiudicium confitentis.*
11 *Cessio facta ab eo qui fuerat priuatus beneficio per sententiam illi nocet, etiamsi facta fuerit sine authoritate Superioris.*
12 *Simonia non probatur nisi præcedat conuentio.*
13 *Qui aliquid dat ad redimendam vexationem, non periculosam agit, sed hoc in certis casibus licitum est.*
14 *Metus exacta requiritur probatio, illeque excluditur per præsentiam Cardinalis Legati.*
15 *Priuatio quomodo inducatur ex eo quod quis dimiserit habitum clericalem.*
16 *Possessori sufficit causam vincere propter non ibi actoris.*

DECI

DECISIO XXIX.

PRimam huius causæ propositionem super articulo manutentionis sub die 5. Iulij 1649. deciso contra Martinotium Clotium, non quia eius possessio non probaretur; sed quia suffragari non poterat in concursu Laurentij Andreoni antiquioris possessoris, subsecuta fuit altera super eisdem sub die 18. Martij 1650. qua Rota mandauit videri de bono iure, cuius hodie cognitione habita responsum fuit constare de bono iure Martinotij, † cum de Prioratu controuerso fuerit prouisus à Sede Apostolica, & litteras desuper expediuerit quæ legitimum titulum præbent. Mohed. *decis.* 13. *vt lit. pendent.* Caualer. *decis.* 363. *num.* 4. Rot. *in Marianen. seu Arrien. Beneficij* 13. *Maij* 1650. coram R. P. D. meo Rojas, ac probant ad omnes effectus. Gabr. *conc.* 190 *num.* 10. *lib.* 1. *conc.* 194. *num.* 3. *lib.* 2. Rot. *decis.* 356. *n.* 12. *part.* 1. *recent.*

Earumque iustificatio ad id necessaria non deest; narratiua enim sententiæ priuationis contra Laurentium Prioratus possessorem latæ, ac in iudicatum ob non interpositam appellationem transactæ, iustificata apparet ex publico documento sententiæ huiusmodi præuiis citationibus, seruatisque omnibus aliis terminis in huiusmodi iudiciis seruari solitis provt etiam præsumitur, Buratt. *decis.* 334. *num.* 8. *& seq.* à qua cùm non fuerit appellatum intra decendium, resultat exinde eiusdem transitus in iudicatum ob appellationem non interpositam, *Auth. hodie, Cod. appellat. cap. quoad consultationem de sent. & re indic.* Rot. *decis.* 30. *de appellat. in nou. decis.* 734. *num.* 1. *p.* 3. *recent.*

Quod verò Laurentius fuerit per dictam sententiam realiter amotus vt in literis Apostolicis narratur, non debet referri ad actualem expulsionem, quæ vt facti esset executoris potius facto quàm Iudicis emanat, sed ad ipsam sententiam, quod scilicèt non per fictionem, sed re vera Laurentium à beneficiis amouendum, & ad eorum amissionem condemnauerit; † maximè quia id narratum fuit in ordine ad vacationem quæ saltim de iure, ex sola sententia huiusmodi dummodo iusta, & in iudicatum fuerit transacta, resultat etiam ante aliquam executionem facti. Barbos. *de Iur. Eccles. vniuers. lib.* 3. *cap.* 14. *num.* 64. *& 67.* Lotter. *de re Benef. lib.* 3. *q.* 18. *n.* 64. *& seqq.* Paris. *de resig. lib.* 1. *quæst.* 4. *n.* 53. Gonz. *super reg.* 8. *glos.* 15. §. 2. *n.* 15. *vers. necnon, &* 2. *seqq.* Bisign. *decis.* 5. *sub num.* 4. ibi, maximè ex quo secuta fuit sententia *de sent. & re indic.* † & in dubio omnis interpretatio sumenda est ad euitandam obreptionem. Felin. *in c. nonnulli sub n.* 18. *de rescript.* Cassad. *decis.* 12. *num.* 6. *de præben. & decis.* 1. *de priuileg.* Rot. *decis.* 38. *num.* 3. *part.* 1. *recent. decis.* 171. *num.* 1. *in fin. part.* 3.

Non obstat quod dicta sententia vti lata in contumaciam, & non probato formiter delicto homicidij de quo Laurentius accusatus fuerat non sit iusta, & exequibilis vt ad effectum inducendi vacationem requiritur. Lotter. *d. quæst.* 18. *num.* 65. Quia cum Papæ non fuerit narratum homicidium ab Andreono commissum quod sane per solam sententiam contumacialem non probaretur, sed tantum quod ille per Iudicis sententiam fuerat beneficiis priuatus, satis est ipsa sententia contumacialis, non ob non paritionem Monitorij, vt in casu *decis.* 68. *part.* 1. *diuers.* sed ex probationibus ac testibus pro informatione Curiæ examinatis lata; quia etiam tunc cum sit diffinitiua priuationem inducit, vt benè distinguendo declarat *d. decis.* 68. *n.* 4. *& 5.* † ac probat reo intra annum non comparente ita vt interim potuerit alius de beneficio prouideri resolubiliter tamen, quatenus reus intra annum comparuisset. Lotter. *de re benef. lib.* 3. *quæst.* 18. *n.* 167. *& seq.* Rot. *in Romana Beneficiatus S. Petri* 16. *Iunij* 1561. coram Oradino *impress. post* 1. *vol. conc. Farinac. dec.* 3. *n.* 5. *& in Meliten. Parochialis* 31. *Ianuarij* 1650. §. *nec obstat*, coram Me.

Iuncta successiua possessione Martinotij ex capite dictæ priuationis prouisi, necnon cessione ad eius fauorem facta à Laurentio condemnato, qui sic cedendo videtur in necessarium antecedens agnouisse veritatem suæ priuationis à Martinotio narratæ eumdemque Martinotium Canonicè fuisse prouisum vt per Bald. & alios quos refert, & sequitur Rot *decis.* 219. *n.* 3. *& 4. part.* 5. *recent. & in Tirasonen. Vnionis* 26. *Iunij* 1645. §. *alterum, &* §. *seq.* coram R. P. D. Ottobono. † Vndè tantum abest quod intra annum à sententia reclamauerit, quo casu debuisset illi beneficium restitui. Millin. *decis.* 54. *num.* 9. Lotter. *d. q.* 18. *n.* 163. quod imò per dictam cessionem approbauit sententiam, *l.* 1. *Cod. postulat. cap. quo ad consultationem de re iudic.* Aym. *conc.* 108. *num.* 3. Rota *in Anconitana hæreditatis* 11. *Martij* 1616. coram bon. mem. Vbaldo seniori.

Quæ verò contra dictam cessionem opponuntur, non releuant; nempè quod non fuerit facta in manibus Papæ sed coram Eminentiss. Domino Card. Legato Vrbini, cui potestas admittendi cessiones ad fauorem non competit. Rebuff. *in prax. tit. de resignat. condit. numero* 5. Paris. *de resignat. lib.* 7. *q.* 1. *n.* 17. & quod sit simoniaca, & meticulosa.

Nam primum obiectum vrgeret si Martinotius titulum desumeret ex cessione, quia ea tanquam facta coram non habente ad id potestatem non abdicasset ius à cedente, vt declaratum fuit in *Colonien. Decanatus* 15. *Maij* 1648. *ideò Domini*, coram Me, sed titulus Martinotij educitur ex prouisione Apostolica tanquam de vacante ob priuationem, & cessio allegatur non quia habeat vim resignationis, † sed ad narratæ priuationis veritatem comprobandam etiam ex ipsa confessione Laurentij eidem cessioni implicita, quæ sufficit in præiudicium confitentis. Ægid. *decis.* 683. *ante num.* 1. Rot. *in Marsicen. Iurisdictionis* 28. *Ianuarij* 1644. §. *primum adminiculum in fin.* coram Me, quamvis cessio esset nulla, Abb. *in c.* 2. *n.* 14. *de capell.* Monach. Minad. *dec.* 37. *num.* 11. *& 12.* Put. *decis.* 6. *de confess.* & in proximis terminis Rot. *decis.* 117. *num.* 2. *decis.* 171. *n.* 4. vbi loquitur de actu gesto coram non habente sufficientem potestatem, *part.* 1. *recent.* † & in puncto quod noceat cessio facta absque authoritate superioris ab eo qui per sententiam fuerat priuatus, tradit Abb. *in cap. nisi, n.* 5. *vers. quidam sunt il* 2. *de renunc.* Paris. *de resig. lib.* 7. *q.* 2. *n.* 8.

Simonia non adest dum non probatur præcedens tractatus, & conuentio, *cap. Artaldus* 8. *quæst.* 3. *glos. in cap. quam piè verb. pactis* 1. *q.* 2. Dec. *conc.* 118. *n.* 4. Paris. *conc.* 30. *n.* 21. *lib.* 4. Rot. *decis.* 108. *n.* 4. *decis.* 234. *num.* 10. *inter impress. post conc. Farin.* quam non probat fides extraiudicialis, aut testis de auditu. Rot. *decis.* 187. *num.* 2. apud Farin. *ibid. decis.* 337. *num.* 4. *part.* 4. *recent.* cumque cessio facta fuerit longè post ius quæsitum Martinotio ex præcedenti prouisione Apostolica tanquam de vacanti per priuationem cedentis, & possessionem à prouiso liberè captam, & septennio continuatam, nullatenus dici potest commissa simonia, Caputaq. *decis.* 239. *num.* 7. *part.* 3. Put. *decis.* 171. *n.* 9. *lib.* 2. Rot. *decis.* 301. *num.* 5. *& 6.*

apud Farin. *loc. cit. vbi allegantur concordantes decis. 93. n. 12. & 13. part. 4. tom. 2. recent.* † Eo minus quatenus emanasset ad redimendas vexationes quas ipse prouisus, & possessor forsan de facto pati potuisset à cedente. Paris. *cons. 135. n. 20. lib. 4.* Ferrett. *cons. 235. num. 2.* Sanch. *respon. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 30. num. 9. & 11.* Buratt. *decis. 307. num. 5. & 6.* quicquid sit in aliis casibus in quibus periculosum esse sub prætextu redimendi vexationes euitare simoniam absque beneplacito Apostolico, dixit Rot. *decis. 95. num. 3. vers. nec satisfacit. part. 4. recent.*

14 Metum tandem clarissimis probationibus ex aduerso conuincendum, Paris. *de resig. lib. 13. quæst. 1. num. 181.* Rot. *decis. 343. num. 3. part. 6. recent.* prorsus excludit insignis pietas Eminentiss. Domini Card. Cibo, tunc Legati Vrbini coram quo cessio facta fuit. Cost. *cons. 18. num. 44.* Seraph. *decis. 773. num. 17.* Buratt. *decis. 783. n. 12.* Quique laudabiliter publico bono de more intentus, cessionem ad componendas harum partium inimicitias approbauit ad tradita per Sanch. *cons. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 28. num. 2.* Bonac. *de Simon. disput. 1. quæst. 1. §. 1. num. 11.*

15 Et hæc eo magis Martinotio Prioratus possessori suffragantur aduersus Flaminium qui nouissimè Prioratum impetrauit ex quo Laurentius habitu Clericali non incederet, quia cum prius propter homicidium idem Laurentius fuisset beneficio vt supra per sententiam priuatus vsque de anno 1640. non potuit ex eiusdem persona ob subsequentem non incessum in habitu beneficium vacare, & obtineri, *cap. susceptum, de rescr. in 6.* Sarnen. *super reg. de Infir. quæst. 35. num. 3.* Lotter. *de re benefic. lib. 3. quæst. 15. num. 8.* Rot. *decis. 562. num. 3. part. 3. recent. & in Melevitana beneficij 25. Iunij 1649.* vbi agitur in specie de dimissione habitus clericalis coram Me. Barbos. *in puncto priuati ob delictum de Iur. Eccles. lib. 3. cap. 14. n. 67.* † ac ad obtinendam absolutoriam aduersus eundem Flaminium ex eius non iure vincere sufficit Martinotio possessori. Cassad. *decis. 3. num. 5. de restit. spoliat. & dec. 7. n. 9. super reg. Cancell.* Lotter. *de re benef. lib. 2. quæst. 42. num. 25.*

Et ita decisum vtraque parte informante.

R. P. D. BICHIO Cassanensis Parochialis.

Mercurij 26. Iunij 1652.

Ad partem 2. cap. 4. §. primo, & de Pensionib. cap. 79.

ARGVMENTVM.

EPiscopus procedens pendente lite in Curia super obreptione vel subreptione Literarum committit attentatum. Sequestrum ponendum est super beneficio ad instantiam illius qui obtinuit pro se sententiam definitiuam, siue illa lata fuerit in petitorio, siue in possessorio, si lata fuerit in Curia.

SVMMARIVM.

1 *Literæ obreptitiæ vel subreptitiæ non merentur executionem.*

2 *Pendente lite in Curia super obreptione vel subreptione Literarum, si Episcopus procedat committit graue attentatum.*

3 *Quando causa est commissa cum clausula* reuocatis attentatis, *importatur necessitas illa reuocandi.*

4 *Qui obtinuit sententiam definitiuam etiam in possessorio iure petit fructus beneficij sequestrari.*

5 *Sententia quando dicatur complecti tam petitorium quàm possessorium.*

6 *Sequestrum peti potest in beneficialibus etiam in causa appellationis.*

DECISIO XXX.

NEglecta litis pendentia in Curia, & sententia sub die 11. Decembris 1651. ab A. C. lata super nullitate concursus in quo Petrus Antonius Battipiede præelectus fuerat ad Parochialem Ecclesiam S. Mariæ de Castello Ciuitatis Castriuillarum Cassanens. Diœcesis, ac super exequutione prouisionis Apostolicæ obtenta ex hoc capite à Iosepho Baratta. Dominus Episcopus Cassanensis ad instantiam eiusdem Battipiede sub die 23. Martij 1652. monuit Barattam vt coram ipso dictas literas suæ prouisionis exhiberet ad effectum cognoscendi de earum subreptione, vel obreptione, & interim abstineret ab illarum exequutione, & sub eadem die ipsum Barattam tanquam contumacem in parendo dicto monitorio excommunicatum declarauit.

Ideò Baratta in gradu appellationis à dicta sententia A. C. coram Me pendentis per specialem commissionem à Battipiede impetratam, quam deinde Signatura Iustitiæ reformauit, addita clausula, *reuocatis attentatis*, instituit gesta vt supra à D. Episcopo cum omnibus inde secutis tanquam attentata reuocari, & simul possessionem controuersi beneficij poni sub sequestro, & de quibus habita hodie particulari cognitione Rota pro reuocatione attentatorum, & sequestri appositione respondit.

Cum enim lis in Curia pendens super exequutione literarum prouisionis Apostolicæ impetratæ vt supra à Baratta, includeret primariò cognitionem subreptionis, vel obreptionis earundem literarum, quippe quæ si obreptitiæ, vel subreptitiæ essent, exequutionem non mererentur, *cap. super literis, cum ibi notatis, de rescript.* Gemin. *cons. 120. num. 1.* Zabarell. *cons. 30. sub n. 9.* Abb. *cons. 70. n. 2. lib. 2.* Rota *dec. 68. n. 4. decis. 161. n. 12. part. 4. tom. 2. recent.* † Ea pendente non potuit Episcopus super subreptione, aut obreptione earundem literarum adiri, eoque minus potuit ipse Episcopus exequutionem in Curia petitam impedire, & ad prædicta procedere absque vitio grauis attentati. Butr. *in cap. cum M. num. 61. de constit.* Lancell. *de attent. part. 2. cap. 4. limit. 2. num. 52. & seqq.* Gratian. *discept. 914. n. 29.* Put. *decis. 116. in fine, lib. 1.* Rota *dec. 148. n. 7. part. 5. rec. & in Leodien. beneficij 4. Iulij 1642. §. 1. & 24. Febr. 1644. §. attentauit*, coram Me, *in Messanen. Decanatus 13. Februarij 1645. §. 1.* coram Reuerendiss. Terracinensi, *in Cracouien. præpositura S. Floriani 12. Decembris 1650. §. apertissima*, coram Me.

Vnde meritò Signatura Iustitiæ commissioni addidit clausulam *reuocatis attentatis*, quæ cum de iure reuocationi sit locus, vti concepta per ablationum absolutum, eo magis importat reuocandi necessitatem, vt aliis allegatis fuit decisum *in Ianuen. pecuniaria, seu prætensorum attentatorum, 20. Aprilis 1640. §. non obstat quod Signatura*, coram Reuerendiss.

diss. D. meo Decano, & 22. *Aprilis* 1641. §. *finali*, coram Eodem.

4 Petitum verò sequestrum Rota apponendum censuit in vim *Clem. vnic. de sequestr. poss. & fruct.* quæ vt ex eius verbis apparet locum habet, siue sententia diffinitiua lata sit in Curia contra possessorem in iudicio petitorio, siue in possessorio plenario, vt etiam aduertit Mohed. *decis. 2. sub num. 2. & per tot. de sequestr. possess. & fruct.* Put. *decis. 346. num. 1. lib. 3. in correct.* Rota *in Messanen. Decanatus 6. Nouembris* 1645. *in principio*, coram Reuerendiss. Terracinensi, & siue agatur de beneficio simplici, siue de habente curam Animarum, vt notat etiam Salic. *in l. vnica num. 3. C. prohib. sequestr.* Gonzal. *super regul. 8. Cancell. §. 7. proœmiali num. 69.* Marescott. *var. resol. lib. 2. cap. 77. n. 20.*

5 In casu namque nostro sententia lata ab A. C. complectitur tum petitorium declarando principaliter nullum concursum, & præelectionem Battipiede, tum possessorium adipiscendæ concedendo exequutionem literis Apostolicis ad quam ad instar *l. final. C. de edict. Diu. Adr. tollen.* proceditur, Menoch. *de adipisc. remed. 3. num. 35.* Rota *decis. 395. num. 15.* coram san. mem. Greg. XV. *in Hispalen. præeminentiarum 24. Ianuarij* 1614. coram bon. mem. Card. Sacrato.

Neque sequestrum retardat appellatio interposita ab huiusmodi sententia; Vestr. *in praxi lib. 7. cap. 2. sub num. 1. circa finem, vers. quod si is*, vbi ait quod si is qui sententiam obtinet in ipsa petitione sententiæ omiserit petere sequestrum, non eo minus poterit victor illud post sententiam, vel ab eodem Iudice qui pronunciauit, vel si interim causa appellationis fuisset commissa, & priori Iudici inhibitio facta à Iudice appellationis obtinere absque aliqua speciali commissione, idemque tradunt alij allegati à Moder. *de manut. obser. 75. num. 45.* quibus additur Marescott. *var. resol. de cap. 77. num. 9. & 13.* Lancell. *de attent. part. 2. cap. 12. limit. 12. numer. 6.* Gonzal. *super regul. 8. Cancell. d. §. 7. proœmiali, num. 82.*

Et ita decisum informante solùm Baratta Aduersario, tamen sexies ad informandum citato, &c.

R. P. D. VEROSPIO Cauen. Collationis ordinum,

Veneris 26. Iunij 1654.

Ad part. 2. cap. 3. §. 9.

ARGVMENTVM.

QVamuis Abbatibus collatio minorum ordinum, non obstante quacunque possessione prohibita sit; Illa tamen prohibitio locum non habet aduersus Abbates habentes iurisdictionem quasi Episcopalem & territorium separatum à Diœcesi. Quid possint huiusmodi Abbates exercere in limitibus suæ Iurisdictionis. Et ex quibus arguatur Monasterium esse exemptum & separatum à Diœcesi.

SVMMARIVM.

1 *Minorum Ordinum collatio ad solos Episcopos spectat, exclusis Abbatibus.*
2 *Fallit in Abbatibus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem: Hi enim minores Ordines conferre possunt.*
3 *Abbatem Monasterij territorium separatum à Diœcesi habere ex quibus arguatur.*
4 *Synodi congregatio, indictio concursus, visitatio & correctio si fiant per Abbatem, ex eo colligitur illum habere territorium separatum, & alij actus referuntur, num. 5.*
6 *Probatio priuilegij non excludit probationem immemorialis possessionis, sed vna aliam coadiuuat.*
7 *Abbas qui est in quasi possessione iurisdictionis quasi Episcopalis, in ea manutenendus est.*

DECISIO XXXI.

FVerat olim ab Ordinario Cauensi excitata quæ- 1
stio contra Abbatem Monasterij Sanctiss. Trinitatis sub Congregatione Cassinensi, ac instituto Diui Benedicti militantem, de minoribus Ordinibus, ac dimissorialibus Literis concedendis, quæ idemmet Abbas personis sæcularibus, ac suæ temporali iurisdictioni suppositis conferre, ac respectiuè pro iis expedire consueuerat, vt alibi possent minoribus Ordinibus initiari; quorum quippè collatio dumtaxat locorum Ordinariis reseruetur ex dispositione Sac. Concil. Trid. *sess. 23. de refor. c. 10.* & Abbatibus, licet exemptis, ac nullius Diœcesis interdicatur: Ad eiusdem proindè Abbatis instantiam super manutentionis Articulo per me proposito dubio, DD. demandarunt, vt super ipsius bono iure consulerem, etiam ad effectum manutentionis, quod eundem fouere, non autem Ordinarium Cauensem hodie DD. responderunt; licèt enim ea conciliaris dispositio à collatione ordinum excludat Abbates, vt comprobant Moder. Rom. *discept. forens. cap. 791. num. 2.* cæterique relati per Barbos. *de offic. & potest. Episc. allegat. 3. numer. 7. & 11. & allegat. 7. numer. 7.* Eaque sub irritanti decreto à sanct. mem. Pio V. confirmata actus quoscumque possessorios hactenus exercitos irritet, atque annullet, vt dixit Rot. *in Leodien. beneficij 22. Maij* 1643. §. *cum enim resignans, & in Gerunden. Capellaniæ 27. Ianuarij* 1645. coram R. P. D. meo Bichio, *& in Mediolanen. Cimiliarcatus 15. Maij eiusdem anni* §. *non igitur obstat*, coram R. P. D. meo 2
Peutingerio: † Non tamen admittitur quoties, vt in proposito casu, omnimoda Diœcesis exemptio concurrat, ac iurisdictio quasi Episcopalis competat Abbati, qui territorium ab Episcopali penitus distinctum, ac separatum obtineat; Tunc enim inter huius territorij fines Diœcesani nomen assumit, iuxt. glos. singularem *in clem. 1. §. volumus verb. à Diœcesanis de for. compet.* ibique not. etiam Card. *num. 2. vers. quartò quæro*, Abb. *num. 17.* Felin. *in cap. cum olim 18. in princ. vers. secundo limita de præscript.* cæteriquè relati per Lotter. *de re benef. lib. 1. quæst. 24. num. 32.* Rot. *decis. 207. num. 5. in fin. part. 1. & decis. 619. part. 4. diuers. & decis. 324. num. 1. in fin. part. 1. recent.* & coram Andr. *decis. 54. num. 5. & in Auellina iurisdictionis 4. Iulij* 1646. *in §. quia in casu proposito*, coram Eminentiss. D. Card. Otthobono. Et minores proinde ordines subditis suis, non obstante dispositione Concilij, poterit successiuè conferre, vt tradit Campanil. *in diuers. iuris can. c. 8. n. 4.* Moder. Carpensis *contro. for. lib. 1. c. 46. n. 19. & c. 67. n. 28.* Moder. Rom. *discept. forens. c. 212. n. 3.* & alij plures, quos refert & sequitur Babos. *de offic. & potest. Episcopi alleg. 7. num. 8.* Rot. *in adducta Auellina iurisdictionis 4. Iulij* 1646.

coram Eminentiſſ. D. Card. Otthobono, & ita diſtinguendo declaraſſe Sacram Congregationem Eminentiſſimorum DD. Cardinalium eiuſdem Sac. Concil. Trident. interpretum ſub die 8. Aprilis 1621. firmat idem Barboſ. *ſeſſ.23.cap.10.n.8.* Provt etiam idem ſanxiſſe dignoſcitur Sacram Congregationem Epiſcoporum, ac Regularium in fauorem Prioris Monaſterij Sancti Stephani de Buſco ſub Congregationis Carthuſianorum vexillo militantis, dum ſub die 18. Iunij 1652. reuocata primitùs ſuſpenſione de antecedenti anno 1631. eidem facta, facultatem attribuit, vt Literas dimiſſoriales ſubditis ſuis ſæcularibus pro Sacris Ordinibus ſubeundis poſſet expedire; quia ex deciſionibus Rotalibus editis coram Andrea comprobauerat Monaſterium ex donatione Apoſtolica ſeparatum territorium obtinere, & iuriſdictionem omnimodam conſueuiſſe in ſuos ſubditos etiam ſæculares exercere, vt refert Nauar. *in Lucerna regul. in verb. ordines minores num.7. &* 8. Barboſ. *in ſumma Apoſtolicar. deciſ. collect.1. num.21.* Tambur. *de Iur. Abb. tom.3. diſput.2. quæſt.25. num.3.* quod ſanè decretum reuocatorium primi Pontificio diplomate poſtmodum ſanct. mem. Vrbanus VIII. approbauit, ac confirmauit, vt conſtat ex datis *in Summ. num.5.*

Territorium autem ſeparatum Abbatem Sanctiſſimæ Trinitatis obtinere, necnon Eccleſiaſticam iuriſdictionem omnimodam à quacumque alterius Ordinarij immunem ibidem exercere comprobant quatuor teſtes per annos 40. de viſu deponentes, ſeque à maioribus ſuis audiuiſſe abſque eo, quod vnquam auditum fuerit in contrarium, & de publica voce, ac fama per verbum *fuit & eſt*, concurſus ad parochiales, eundem videlicet Abbatem indixiſſe, Synodos congregaſſe, conſueuiſſe Clericos coërcere, necnon Ordines conferre, ac dimiſſoriales Literas expedire, cæteraque ius Diœceſanum præ ſe ferentia peregiſſe, ac conſequenter atteſtantibus de præſcriptione Abbatis immemorabili iuxta requiſita per gloſ. *in cap. 1. de præſcript. lib. 6.* vt aduertit Alex. *conſ.16. num.16. lib.5.* Ruin. *conſ.66. num.22. lib.3.* Hond. *conſ.79. num.36. lib.1.* Rot. *dec.445.n.2. cum ſeqq. part.1. recent.* & coram Greg. *deciſ.196. num.1.* ibique Add *num.3. & in Beneuentana iuriſdictionis 13. Maij 1652. in §. nec magis*, coram R.P.D. meo Zarate. Ex qua ſeparatum potuit territorium acquirere, ſecundùm Abb. *in cap. auditis, num. 7. de præſcript.* vbi contrariam Hoſtienſis opinionem reiicit *in cap. cum contingat num. 1. de for.compet.* Lotter. *de re benef. lib.1. quæſt.24. n.206.* Rot. *in Beneuentana iuriſdictionis 13. Maij 1652. in §. nec magis*, coram R.P.D. meo Zarate, *& in Salisburgen. ſeu nullius iuriſdict. 26. Iunij eiuſdem anni*, coram Reuerendiſſ. Tarraconen. Hæc autem immemorabilis ex actibus ab eiſdemmet Teſtibus recenſitis, ac legitimis documentis comprobatis præ ſe ferentibus iuriſdictionem ordinariam, ac legem Diœceſanam vires aſſumit, ac robur; † Ad hanc enim ſpectare dignoſcitur Congregationem Synodi, vt aduertit Barboſ. *de off. & poteſt. Epiſc. alleg.7. num.8.* Rot. *deciſ.619. n.2. part.4. diuerſ. & deciſ.203. num.13. part.7. rec.* Necnon etiam indictiones concurſuum ad parochiales, vt aduertit Pariſ. *de reſign. benef. lib.8. part.9. n.98.* Garz. *de benef. part.9. cap.2. num.136.* cæterique relati per Barboſ. *de off. & poteſt. Epiſc. alleg.60. num.42.* Rot. *deciſ.203. num.13. part.7. recent.* Huc quoque debent referri deputatio Vicarij, viſitatio, ac Clericorum ſucceſſiua correctio, vt not. Barboſ. *de off. & poteſt. Epiſc. in compend. part.2. num.55. & alleg.74. num.2.* Tum denique adminiſtratio Sacramenti Chriſmatis, ac minorum ordinum collatio, ad text. *in cap. presbyteri de conſecr. diſtinct.4. & in cap. quantode, conſuetud. & not.* Barboſ. *de poteſt. Epiſc. allegat.3. & alleg.30. num.1. & 4.*

Ad eliciendam etiam hanc qualitatem territorij omnino ſeparati, atque diſtincti, necnon diſſolutam legem iuriſdictionis, ac Diœceſis, & ab eodem Ordinario abdicatam, aliqui ex Dominis ponderabant Monaſterium Cauenſe, ac ipſius Eccleſiam olim Bonifacium Nonum Pontificem erexiſſe in Cathedralem de anno videlicet 1394. attributis ſucceſſiuè Epiſcopo locis omnibus, ac oppidis ab eodem Monaſterio tunc poſſeſſis, vt conſtat ex Literis datis *in Summ. n.15.* eaque poſtmodum loca, ac oppida Alexandrum Sextum, ac Iulium Secundum Pontifices vnà cum iuriſdictione Epiſcopali attribuiſſe eidem Monaſterio, quod poſt ſuppreſſam Cathedralitatem Congregationi Caſſinenſi annexuerat, atque vniérat, vt probatur in Literis datis *in Summ. num. 16. &* 17. Hinc enim Monaſterium præfatum eſſe nullius, licèt ipſius territorium alicuius Epiſcopatus limitibus circumducatur, probat text. *in clem.1. §. volumus in verbis Diœceſanis de for.compet.* & notant *ibi* communiter DD. quos ſequuta fuit Rot. *Calagurritana, ſeu Nullius Iuriſdict. 7. Febr. 1608.* coram Ortembergo *relat.* per Tambur. *de Iur. Abb. tom.3. deciſ.48. num.7.* † Ad arguendam verò legem iuriſdictionis, ac Diœceſis ab eodem Monaſterio diſſolutam perpendebant indultum Vrbani Secundi ab anno 1092. attributum Abbati ſuper iure exercendi ſpiritualia, ac Pontificalia in locis omnibus, ac Oppidis tunc in Monaſterij poſſe conſtitutis, eidemque in poſterum deferendis, excepta dumtaxat collatione ſacrorum Ordinum, Chriſmatis confectione, & conſecratione Baſilicarum, atque Altarium, pro quibus exercendis quemcunque poſſet Epiſcopum ſibi benè viſum conuocare, & aſſumere vt conſtat ex Pontificio ipſius diplomate dato *in Summ. num. 21.* Item quod ab Ordinarij iuriſdictione Monaſterium arguatur exemptum, vt ponderauit Rot. *in vna Roſanen. exemptionis 20. Aprilis 1640. in §. præterea fuit conſideratum*, coram Reuerend. Salamantino, ſequendo gloſ. *in cap. vlt. in verbo permittimus de penit. & remiſſione*, ac doctrinam Innoc. *in rubr. de Clerico peregrinante.* Quinimò abdicatam quamcunque legem tum Diœceſis, tum iuriſdictionis ab Ordinario, & Monaſterium ab vtraque exinde ſolutum firmat Lotter. *de re benef. lib.1. quæſt.24. ſub n.135.* Barboſ *de poteſt. Epiſc. alleg.105. num.65.* quos, alios præterea recenſitis, ſequuta fuit Rot. *in vna Montis Caſſinen. iuriſdictionis 27. Martij 1651. in §. 2. quod Chriſma*, coram R. P. D. meo Bichio. † Exinde verò nec dici poſſe cenſebant iidem Domini virtutem immemorabilis excluſam, dum præſcriptio, ac priuilegium non aduerſantur ad inuicem, ſed famulantur, adeóque poteſt vtrumque deduci ac allegari, ad text. *in cap. auditis de præſcript. cap. cum perſona*, ibique gloſſ. *in verbo monitos de priuileg. lib. 6.* Lanar. *conſ.94. numer.1. & 2.* & alios relatis iuribus reſpondit Rot. *in Toletana Decimarum 16. Martij 1648. in §. exhibitio verò priuilegiorum*, coram R.P.D. meo Celſo, vbi quod ad maiorem cautelam priuilegia cenſentur expedita, *& in Aſtoricen. Decim. 1. Iulij 1612. in §. aduerterunt* coram R.P.D. meo Bichio. Et propterea iure merito Sacra quoque Congregatio Concilij ab antiquo declarauit Abbatem hunc habere omnimodam iuriſdictionem Epiſcopalem, & proprium territorium, iuſque

iúsque congregandi Synodum, indicendi concursum, & Sacramentum Chrismatis conferendi, quæ declaratio fuit confirmata à sanct. mem. Sixto V. & desuper expeditæ fuerunt Literæ confirmatoriæ sub fel. recor. Greg. XIV. *Summar. num. 6.*

7 Ex quibus bonum ius ipsius Abbatis desumi posse DD. censuerunt, necnon etiam ex pluribus collationibus minorum ordinum ab ipso peractis, ac dimissorialibus Literis ad fauorem subditorum expeditis, exhibitis in Summ. *num. 1. & 2.* de eiusdem possessione constare, in qua manutentionem pariter decreuerunt, ex disposit. text. *in §. retinendæ inst. de interdictis, l. vnic. C. vti p ssid. l. 1. §. hoc interdictum. ff. eod. tit.* Menoch. *de retin. remed. vlt. n. 16.* Rot. *decis. 242. n. 1. part. 7. recent.*

Et ità altera tantum parte, &c.

R. P. D. ZARATE
Compostellana Coadiutoriæ,
Veneris 9. Maij 1653.

Ad part. 2. cap. 1. §. 4. n. 50. & de Pension. cap. 1.

ARGVMENTVM.

DE vi & effectu Clausulæ quæ in prouisione Parochialium solet apponi, imò & apposita censetur, *Dummodo centum maneant pro Rectore*, qua non verificata non valet reseruatio pensionis super Parochiali, de qua moneta intelligatur? De pacto quod solutis tot annorum terminis pensio extingui possit, vtrum illo non approbato gratia principalis corruat. Vtrum pro validitate & effectu prouisionum sufficiat quod registratio fiat post obitum resignantis.

SVMMARIVM.

1 *Clausula*, non aliàs, aliter, nec alio modo, *remouet consensum ab actu.*

2 *Clausula*, Dummodo centum Ducati remaneant Rectori, *inest ipso iure in pensione imposita super Ecclesia Parochiali etiamsi non exprimatur.*

3 *Sufficit in pensione super Parochiali quod centum remaneant pro Rectore de Moneta illarum partium vbi situm est beneficium.*

4 *Si in mandato facto Procuratori pro pensionis reseruatione fiat mentio Monetæ illarum partium, non potest ille consensum præstare in alio genere Monetarum.*

5 *Quæ sit differentia exprimendi valorem per ascensum, vel per non excessum.*

6 *Quando supplicatio originalis non fuit exhibita, præsumitur pro expeditionariis quod omnia sibi demandata adimpleuerint.*

7 *Procurator non dicitur negligens si non fuerit diligentior circa ea quæ certò sciebat sibi deneganda esse.*

8 *Pactum extinctionis pensionis reiectum à Papa non reddit gratiam principalem nullam.*

9 *Potest opponi de iure Tertij quando est exclusiuum iuris agentis. Intellige verum si ille Tertius declarat se illo iure vti velle.*

10 *Expeditis Literis, præsumitur quod consensus fuerit legitimè præstitus.*

11 *Procuratoris substitutio quando præsumatur.*

12 *Substantia gratiæ ex data, non ex registratione perficitur.*

13 *Ampliatur etiamsi registratio fiat post obitum resignantis.*

14 *Per solam signaturam supplicationis Papa dicitur manum apposuisse in beneficio.*

DECISIO XXXII.

IMpugnata fuit hodie, sed non expugnata Decisio in hac causa edita 7. Februarij proximè præteriti coram Reuerendissimo Tarraconen. in qua resolutum extat Literas Apostolicas esse iustificatas, & in ea controuersia circa personas Coadiuti, & Coadiutoris fuit omnino sublata, verum illa solum remansit circa consensum Coadiuti, & ipsius adimplementum mandati sub pluribus conditionibus; quibus non adimpletis gratia per Procuratorem expedita inutilis prætenditur, præsertim cùm Clausula, *non aliàs, aliter, nec alio modo*, inserta legatur in eodem mandato quæ consensum ab actu remouet, iuxta tradita per Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 40. n. 272. & q. 41. num. 35.* Rota penes Burat. *dec. 437. num. 3. cum aliis adductis in Valentina Parochialis 8 Februarij 1644. vers. vnde resignatio, & 28. Aprilis 1645.* coram R.P.D. meo Certo. 1

Sed nihilominùs perstiterunt DD. in decisis: Siquidem visum fuit sufficienter conditiones fuisse adimpletas; nec primo illam defecisse, scilicet, quod super beneficio Parochiali resignando à Iosepho fratre Coadiutoris; reseruari deberet Pensio annua Ducatorum centum monetæ Hispaniæ ad fauorem Antonij de Zarraga libera à subsidio, & excusato, & alio quocumque onere imposito, vel imponendo, ex eo quod Procurator excessisset, dum in supplicatione apposuit Clausulam, *Dummodo remaneant centum Ducati auri de Camera pro Rectore*, vel ex eo, quod gratiam ità concessam acceptauit, cum ex hoc onere pensio libera dici non posset. † Nam ista obiectio facilè diluitur, cum Clausula *Dummodo* semper censeatur excepta, vti consueta in Parochialibus tanquam à Iure prouenies ex dispositione Concil. Tridentini *sess 24. de reform. cap. 13.* vbi plures refert August. Barbos. *in collect. n. 13.* 2

Nec ex eo magis quod Procurator in supplicatione apposuit, & acceptauit gratiam sub reseruatione dictæ Congruæ Parochialis ducatorum centum auri de Camera, potest dici fines mandati excessisse, cùm pro ista ratione sufficeret reseruare centum ducat. Monetæ illarum partium ex traditis per Barbos. *vbi proximè n. 14.* vt fuit decisum per Sac. Cong. Concilij *ibi* relatam. Nam præter alias responsiones tollitur hæc replicatio ea ratione quia de dicta reseruatione nihil fuit cautum in mandato Procuræ aduersus quod in hac parte possit considerari transgressio Procuratoris, & defectus voluntatis Coadiuti, super quo dicta Clausula, *non aliàs, aliter, nec alio modo*, cadere possit; quo casu magis liberum fuit Summo Pontifici pro suo libito, vel in Moneta Regionis, vel in Moneta Cameræ congruã reseruare Rectori Præterquam cùm fructus beneficij narrentur in Ducatis de Camera, Clausula *Dummodo* intelligitur etiam de Ducatis de Camera, vt tradit Garz. *de benef. p. 1. cap. 5. n. 373.* 3

Vnde etiam tollitur alia replicatio scilicet quod non possit verificari prædicta conditio, cùm non remaneant centum aurei de Camera liberi pro Rectore, stante quod fructus dictæ Parochialis ex confessione partium in mandatis procuræ ascendunt ad Ducat. 260. Monetæ Hispaniæ, vt in Summ. Roderici *n.* 1. qui iuxta communem sensum debent intelligi de Moneta de Vellon ex quibus detractis Ducat. 140. pro duabus pensionibus remanent solum Ducati 120. dictæ Monetæ qui non efficiunt 100. ducatos auri de Camera iuxta conditionem in gratia appositam: Nam centum ducati auri de Camera excedunt ducatos 180. Hispaniæ de Vellon, vt ostenditur ex supplicatione Summ. Roderici *n.* 2. in qua centum ducati Hispaniæ computantur pro ducatis 55. auri de Camera, ac præterea cum dicti ducati 260. intelligantur de Moneta de Vellon non possunt constituere ducat. 180. auri de Camera in quibus fuit narratus valor beneficij.

4 Etenim ista obiectio non subsistit, quia licèt verum sit quod dicta quantitas Ducatorum 260. simpliciter prolata intelligenda sit de Moneta de Vellon Hispaniæ, & facultas sic exprimendi Procuratori præscripta non possit extendi ad Monetam auream, vel argenteam, vt in puncto tenet Amaya *ad tit. C. de collat. æris n.* 37. *lib.* 10. Modern. Hispan. *in labyrinto credit. p.* 2. *cap.* 8. *n.* 62. qui *relatis Carranca, Amaya, & Nogueroll.* ostendit quanta sit differentia

5 inter prædictas Monetas. † Tamen ex eo nullus potest argui excessus, siquidem in mandato procuræ valor beneficij in sicut. 260. expressus fuit per ascensum, non autem per non excessum absque vlla taxationis restrictiua, quo casu maior quantitas non excluditur, nec opponitur expressioni factæ in supplicatione in scut. 180. auri de Camera per non excessum, cum verum sit beneficium 100. ducat. non excedere 1000. *l. cum furti. ff. de in lit. iuran. l. si quidem, C. de transact.* § *sin minus*, vbi Ias. *num.* 2. *Instit. de act. post.* Aret. *ibi*, Grammat. *dec.* 68. *n.* 4. Greg. *dec.* 317. *n.* 4. Rot. *part.* 7. *recent. decis.* 45. *n.* 22. & in qualibet etiam modica non excessus verificatur. Lott. *de re ben. lib.* 1. *q.* 37. *n.* 58. & de ista differentia in ascensum, & non excessum, Rota coram Merlin. *decis.* 237. *n.* 5. & coram Seraph. *dec.* 1017. *n.* 5.

Minus autem officit, quod cum alia pensio ducat. 40. reseruata fuerit ad fauorem Iosephi resignantis cum pacto hancillico extinguendi pro vndecim annatis, Procurator, qui consensum præstitit dicatur defecisse, quia non expressit hanc conuentionem, nec impetrauit facultatem extinctionis, qua mediante si Papa eam concessisset, aut non apposuisset quoad aliam pensionem dictam conditionem, *Dummodo remaneant centum Ducati auri de Camera pro Rectore*, aut si denegasset, neque Coadiutoria, neque resignatio effectum sortiretur: Nam hæc obiectio

6 multipliciter cessare visa fuit. † Primò quòd cum supplicatio originalis non fuerit exhibita, non bene concluditur prædictam facultatem non esse petitam, & cum non reperiatur præsumptio, stat pro expeditoribus, quod adimpleuerint adimplenda, & quod cum mandato concordet. Paris. *de resign. lib.* 8. *q.* 8. *n.* 83. Rota apud Verall. *decis.* 174. *num.* 1. *& seqq. part.* 2. *in Elboren. Pensionis* 20. *Iunij* 1633. coram bon. mem. Card. Hieronymo Verospio, §. 2. *pro resp onsione ad med.* Imò etiam præsumitur prædictum pactum à Sanctiss. fuisse reiectum, quod non impedit quin resignatio subsistat. Paris. *dicto tract. de resig. lib.* 9. *quæst.* 17. *num.* 141. *vers. hoc tamen.* Rota coram Verall. *decis.* 89. *num.* 2. *& 3. part.* 3. *decis.* 887. *num.* 2. *part.* 4. *diuers. & in dicta Valentina Parochialis* 28. *Aprilis* 1645. *&* 18. *Maij* 1646. coram R. P. D. meo Cerro, † præsertim cum dicta gratia aut nunquam, aut rarò, aut ex magna causa concedi soleat; quapropter diligentiæ Procuratoris essent superfluæ, & quamvis fuissent omissæ adhuc non diceretur satisfactum non fuisse mandato. Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. glos.* 12. *n.* 86. *&* 91. Rot. per Verall. *d. dec.* 89. *num.* 3. *& decis.* 201. *num.* 32. *part.* 4. *tom.* 2. *recent.* 7

† Eoque magis cum adiecta fuerit clausula, *si Sanctissimo placuerit*, quo casu cum pactum extinctionis 8 conceptum fuerit sub beneplacito Sanctissimi gratia principalis de defectu consensus redargui non potest. Rota coram Cassad. *decis.* 2. *num.* 3. *de Simonia, decis.* 3. *n.* 2. *de renunc. & decis.* 538. *n.* 7. 18. 20. *&* 22. *part.* 4. *tom.* 3. *& decis.* 259. *num.* 35. *part.* 5. *recent. & in Bracharen. Parochialis* 21. *Maij* 1535. §. *& Domini cum seqq. confirmata* 17. *Decembris* 1635. *in princ.* coram bon. mem. Coccino *in d. Valentina Parochialis* 28. *Aprilis* 1645. *&* 18. *Maij* 1646. coram R. P. D. meo Cerro.

Præterquam tale pactum vti respiciens commodum resignantis non autem Coadiuti non potest ex defectu consensus istius annullare gratiam Coadiutoriæ: Nam hoc esset opponere de iure tertij, quod non debet admitti tam respectu huius pensionis, quàm alterius ducat. 100. vt firmatum fuit in decisione quæ reuidetur *in* §. *vltra quod.* Nec releuat quod Rodericus possit excipere de iure tertij, quando illud est exclusiuum iuris agentis. Siquidem tertius declarat se tali iure vti velle, vt probatur in decisionibus allegatis *in d.* §. *vltra*, & explicant Bart. & Socin. *in l.* 2. *ff. de except. rei iudic.* Scacc. *de Iud. part.* 2. *cap.* 7. *cas.* 3. *membr.* 2. *n.* 434. Virgil. *de legitim. person. in prælud. num.* 159. *vers. quod dixi, & in Romana fideicommissi de Guidis* 25. *Iunij* 1629. §. *sed neque*, coram bon. mem. Card. Hieronymo Verospio.

Ex qua etiam ratione remouetur obiectum defectus consensus, & adimplementi mandati ob non factam expressionem quod Antonius pensionarius esset filius Melchioris Coadiuti, vt satis fit in alia decisione *d.* §. *vltra præterquam, vt respondetur in* §. quoniam expressio illegitimitatis Antonij facta fuit per eadem met verba, quæ continebantur in mandato procuræ. Quare dum formam in mandato præscriptam Procurator in supplicatione seruauit, non potest de non adimplemento redargui, vt dictum fuit in dicta decisione, *in* §. *nec dicatur.*

Vnde nihil interest, quod dubitetur de valore dictæ pensionis iuxta tradita *in Conchen. pensionis* 21. *Maij* 1649. coram Eminent. Corrado, & 14. *Februarij* 1650. coram R. P. D. meo Bichio, & animaduertitur in decisione quæ reuidetur *in* §. *quoniam*, cum hoc etiam absque discrimine non procederet, attentis verbis Conc. Trid. *sess.* 25. *cap.* 15. *de reform.* vt explicant plures allegati à Barbosa *ibi num.* 35. & in isto casu magis prodesset expressioni factæ de valore beneficij, & capacitati ipsius de medio sublata ista pensione.

Vlterius non obstat, quod dicatur consensum præstitum fuisse à persona minus legitima, cum appareat quendam substitutum illum præstitisse, de cuius substitutione non constat: Siquidé ostenditur actualis exhibitio mandati in vita Coadiuti Summ. responsionis Ildephonsi *n.* 2. & præstatio consensus legitur adnotata à tergo literarum Summ. Roderici *n.* 3. † ex quibus præsumitur literas ab Officialibus expeditas non fuisse nisi præuia præstatione legitimi consensus, Rota coram Caputaq. *decis.* 120. *part.* 1. *& in rec. dec.* 20. *num.* 4. *& seqq. part.* 6. *rec.* Et com-

probatur

probatur ex eo, quod libris Datariæ omnino debet fides adhiberi, nec eos licet de mendacio arguere, *vt per modern. Auenion. quæst. benef. cap.* 70. *n.* 12. Rot. penes Buratt. *decis.* 88. *n.* 4. *&* 5.

Nec releuat quod Instrumentum mandati quod Notarius in actu præstationis consensus asseruit penes se admissum fuisse hodie, in eius actis non reperiatur, quia imò stante deperditione præsumitur, quod in Instrumento producto continetur facultas necessaria, præsertim quod in calce mandatorum procuræ apponi consueuerunt substitutiones propria manu substituentis. Andr. *decis.* 9. *num.* 6. *vers. eo enim, & decis.* 143. *n.* 11. *part.* 2. *diuers. & in Ianuen. separationis thori* 27. *Nouembris* 1652. §. *hinc releuans,*

11 coram R. P. D. meo Meltio. † Eoque facilius talis præsumptio debet admitti, quia in processu de partibus quoque legitur tenor mandati procuræ cum expressa facultate substituendi, quibus præeuntibus eo facilius substitutio præsumi potest.

Accedit etiam quod substitutus est minister substituentis, & publicè gerebat, & gerit alia eiusdem substituentis negotia. Rota *in Conchen. beneficij* 4. *Aprilis* 1608. §. *secundo multum*, coram Card. Sacrato. Et amplius præstatio consensus, & expeditio literarum facta per substitutum fieri non potuerunt sine magna impensa, ex qua pariter præsumitur legitimum mandatum. Gregor. *decis.* 44. *num.* 5. *& decis.* 124. *num.* 2. *& ibi* Adden. *n.* 6. Adden. ad Buratt. *decis.* 593. *num.* 12.

Quapropter excluditur obiectio, quod mandatum procuræ non potuerit ab Hispania venire de tempore consensus, cum contrarium appareat ex actuali exhibitione, ac etiam cum inter Rogitum mandati factum sub die 28. Nouemb. vsque ad diem consensus lapsi fuerint 35. dies, atque ideò plus tempus sit ad iter conficiendum cum per mare 10. dies sufficiant, & in sex diebus literas haberi posse firmauit Rota *in vna Bertusen. beneficij*, quam tradit Gomez *in reg. de verisimili notitia q.* 5. *n.* 1. *&* 2. Quamobrem nihil in contrarium concludunt Testes pro parte Roderici dati Summ. *n.* 4. quatenus deponunt quod Tabellarius ordinarius de eo tempore post tres menses Romam aduenit: Siquidem alia via quàm per Ordinarium transmitti potuerunt, & aliquando per Ordinarium, & Extraordinarium transmittuntur, & per duplicatum & triplicatum, vt accedit in præsenti, & probatur ex depositione trium testium ex parte Roderici examinatorum eius Summar. *num.* 4.

12 Nec magis obstat, quod dicatur solutionem componendæ & Registrationem supplicationis factas fuisse post obitum Coadiuti, cum id nullo modo iustificetur, & quamvis iustificaretur nullatenus releuaret, quia substantia gratiæ ex data, non ex registratione perficitur, vt tenet Rota *in Romana legati Pi* 4. *Febr. &* 12. *Maij* 1628. coram bon. mem. Coccino, *& decis.* 281. *n.* 6. coram Merlino. Dum tamen interim supplicatio non laceretur, aut alteri pronideatur, vt notatur *in Asten. Coadiutoriæ* 21. *Iunij* 1652. §. *tandem, & §. licèt*, coram R. P. D. meo

13 Celso, † vbi etiam additur quod ex eo, quod in libro Registratoris post obitum Coadiuti legatur factam fuisse registrationem, non eo probari tunc temporis factam fuisse registrationem cum non soleant supplicationes semper statim describi, sed aliquando notentur post quatuor, & quinque menses vt traditur *in d. decis. Asten. in §. huiusmodi.* & latius, declaratur, & comprobatur *in eadem Asten.* 14. *Februarij* 1653. coram eodem D. meo Celso, §. *& eo minus cum duob. seqq.*

Demùm quia etiam supposito, quod gratia Sanctissimi esset inutilis nullum ius Roderico ex prouisione Ordinarij potuit acquiri, cum per solam Signaturam supplicationis intraret appositio manus Pontificis, & consequenter affectio, quæ ligat manus Ordinarij. Gonz. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 52. *n.* 15. *& n.* 48. *vers. licèt secus.* Rot. *dec.* 45. *n.* 31 *part.* 6. *& dec.* 237. *n.* 2. *part.* 7. *recent.* & apud Buratt. *dec.* 36. *num.* 2. *& seqq.* Atque ita pro confirmatione decisionis vtraque parte audita, &c. 14

R. P. D. TARRACONEN. Compostellana Coadiutoriæ.

Veneris 7. Februarij 1653.

Ad part. 2. *cap.* 1. §. 13. *& de Pensionib. cap.* 80. *num.* 40. *necnon cap.* 62.

ARGVMENTVM.

IVstificatis omnibus narratis in Literis Coadiutoriæ procedi debet ad illarum executionem, omnisque interpretatio sumenda est ad sustinendas huiusmodi gratias. Expressio erronea proueniens ex culpa Coadiuti in gratia Coadiutoriæ non inficit gratiam reseruationis pensionis distinctam. Tertius non potest opponere de inualiditate pensionis.

SVMMARIVM.

1 *Infirmitas Coadiuti narrata probatur ex Testibus, & ex morte illius breuè subsequuta.*

2 *Clericatus & idoneitas, & aliæ qualitates narratæ in gratia Coadiutoriæ quomodo probentur.*

3 *In iis quæ non respiciunt fundamentum gratiæ talis qualis probatio sufficit.*

4 *Probatis omnibus narratis in gratia Coadiutoriæ illa mandari debet executioni.*

5 *In dubio omnis sumenda est interpretatio ad sustinendam gratiam Coadiutoriæ.*

6 *Pensio reseruari non potest in fauorem filij naturalis Coadiuti.*

7 *Non tamen ex eo debet retardari executio Coadiutoriæ, cùm nihil habeat commune cum reseruatione pensionis.*

8 *De inualiditate pensionis Tertius non collitigans opponere non potest.*

9 *Pactum quod resignatarius soluat expensas Bullarum, pensionis vtrum noceat validitati gratiæ.*

DECISIO XXXIII.

LIteras Apostolicas Coadiutoriæ concessæ ad fauorem Alphonsi de Mera, & Castro esse iustificatas, & exequendas resolutum fuit, siquidem iustificatio manifestè apparet in his quæ respiciunt tam personã Coadiuti, & Coadiutoris, quàm ipsum Beneficium. Nam respectu Coadiuti narratũ fuit, quod ipse postquam Ecclesiæ per annos 15. inseruiuit vti tunc agens quinquagesimum annũ, ob cuius ætatis incommodum, & ob podagram, aliosque morbos quibus laborabat vlterius prædictæ Ecclesiæ inseruire, ac ipsius redditus, & Tenentias administrare minimè posset, † quod non solùm probatur ex te- 1
stibus super hoc expressè deponentibus, vt in simili

aliàs

aliàs tenuit Rota *decis.45.n.6.& seqq.part.6.rec.* sed etiam hoc idem comprobauit exitus, dum Coadiutus post mensem à die datæ gratiæ suum diem clausit extremum, vt colligitur ex depositionibus prædictorum Testium, ac ex collatione cum hac expressiua obtenta per Rodericum collitigãtem, quocirca eo magis iustificata remanet eius infirmitas,& inhabilitas, vt in terminis ponderauit Rota *d.decis. 45.num.30.& decis.313.num.10.part.7.rec. ac in Gerunden.Canonicatus, & Præposituræ 31.Maij 1647.§. non obstant Testes*,coram R.P.D.Decano.

2 Respectu verò Coadiutoris narratum fuit ipsum esse Clericum Compostellan. & hoc desumitur ex Literis patentibus sui Ordinarij,Rota *dec.299.n.1. part.2.rec. cum aliis relatis in Compostellana Parochialis, prima Iulij* 1648.coram Eminentiss.Card. Ottobono,eiusque idoneitas probatur ex fide Examinatorum Vrbis à quibus de ordine Rotæ examinatus fuit,vt firmat Buratt. *decis.613.num.6.& dictum fuit in Barchinonen. Vicariæ S.Eulaliæ de Hospitaletto* 12. *Decembris* 1634.§.*Quod verum*,coram Coccino, ac comprobatur ex eo quia obtinuit Coadiutoriam cum futura successione in alio Canonicatu eiusdem Ecclesiæ,vt notat Massobr. *in præx.prælud.* 3. *dub.3. num.30.& seq.*Iustificatur pariter ipsum esse Coadiutorem in dicto altero Canonicatu, cuius valor non excedit 24. ducat. auri de Camera ac vnà cum distributionibus quotidianis ducat. 600. ex depositionibus præteritorum Testium. Caual. *decis.* 572. *num.5.*Merlin.*decis.159.num.6.decis.266. num.2. ac*

3 *decis.538.n.8.*† quamvis in his quæ non respiciunt fundamentum gratiæ qualisqualis probatio admittenda sit,Rota *decis.296.n.1.part.2.dec.6.n.22.par.6. ac decis.255.num.8.& seqq.parte 7.recent.* Quod autem ipse cum ducat. 50. auri de Camera constituen. ducat. 90. illarum partium sibi assignatis pro congrua officij Coadiutoris, ac cum aliis redditibus quos habebat commodè semetipsum sustentare valeat, optimè probatur ex prædictis Testibus deponentibus de facto proprio.

Alia autem quæ respiciunt ipsum beneficium pariter iustificata apparent, nam fuit narratum Cantoriam non esse primam Dignitatem post Pontificalem, illiusque & Canonicatus fructus annuatim non excedere 24. ducatos auri de Camera, & vna cum distributionibus quotidianis ducatos 600. dictique Canonicatus seruitium non impediri à seruitio alterius Canonicatus obtenti per Philippum de Arbelaiez cuius est Coadiutor idem Alphonsus, dictamque Cantoriam, & Canonicatum annexum ex dispensatione Apostolica consueuisse obtineri vna cum aliis Canonicatu, & Præbenda eiusdem dictæ Ecclesiæ, & ista remanent probata ex eisdem Testibus iuncto etiam vltimo, & penultimo statu obtinen. d.Cantoriam, & Canonicatum eiusdem Ecclesiæ probato ex prouisionibus exhibitis,

4 † vnde cum omnia in literis narrata, quæ respiciunt ipsam gratiam Coadiutoriæ sufficienter ex prædictis iustificata remaneant, proculdubio illæ veniunt exequendæ. Duran. *decis.98.& decis.377. vtrobique num.1.& 2. ac decis.558.n.2.part.1.recent.* cum aliis adductis coram Me *in Placentina Canonicatus 16. Decemb.* 1647. *in princ.ac in Asten. Coadiutoria 21. Iunij præteriti*, coram R.P.D.Celso. † Eoque

5 magis, quia in dubio iuxta stylum, & æquitatem huius Sac. Tribunalis omnis interpretatio est sumenda ad sustinendam gratiam Coadiutoriæ, cum non sine magno labore, & grauibus impensis obtineri soleat, vt considerauit Rota coram Buratt. *decis.778.num.9. ac decis.9.num.9.part.2.diuers.& in d. Gerunden. Canonicatus, & præposituræ* 31. *Maij* 1647. *sub* §. *vnde non applicatur*, coram R.P.D.meo Decano.

Nec dicatur in huiusmodi gratia non adfuisse consensum Coadiuti, provt expresè requiritur in literis, dum mandatum procuræ, in quo tradita fuit facultas consentiendi factum legitur sub conditione quatenus Ioseph germanus frater Coadiutoris resignaret Parochialem quam habebat ad fauorem Alberti de Ribera cum reseruatione pensionis scut.100. ad fauorem Antonij della Zarraga, & cum declaratione quod fieri debeat relatio Pontifici qualiter dictus Antonius erat filius ex soluto, & soluta, inter quos contrahi poterat Matrimonium,ad hoc vt facilius concederet dispensationem super defectu natalium,& casu quo illud non adimpleatur d. Melchior Coadiutus non dat,neque præstat suum assensum, & consensum, &c. quæ sunt verba præcisa mandati Procuræ.

Quoniam ex lectura supplicationis clarè apparet mandatum prædictum fuisse ad vnguem adimpletum,cum non solùm omnia fuerint Pontifici narrata, sed præuia prædicta resignatione Parochialis reseruata fuit supradicta pensio ad fauorem eiusdem Antonij cum dispensatione defectus natalium,† & licèt postèa detectum fuerit ipsum esse filium naturalem prædicti Melchioris Coadiuti, ita vt dubitari possit an prædicta pensio sustineri debeat, ex ponderatis per Rotam *in Conchen. pensionis 21. Maij* 1649. coram Eminentissimo Corrado, & 14. *Februarij* 1650. coram R. P. D. meo Bichio, hoc tamen non efficit quin consensus non fuerit legitimè præstitus, ex quo Procurator ad vnguem omnia in mandato contenta adimpleuit. Huiusmodi verò defectus natalium Antonij à quo resultare forsan posset nullitas prædictæ pensionis imputari debet Coadiuto,qui noluit Papæ manifestare ipsum esse suum filium naturalem : † vnde ex hoc non debet retardari exequutio gratiæ Coadiutoriæ, pro cuius concessione Pontifex respicit solam necessitatem, vel vtilitatem Ecclesiæ. Buratt. *decis.* 78. *n.* cum eiusdem Coadiuti culpâ euenerit prædicta erronea expressio quoad aliam distinctam gratiam reseruationis pensionis, vt in terminis resignationis pensionis ad fauorem resignantis tenet Garz. *de beneficio part.11. cap.3. num.36.* ac dixit Rota *decis.214. num.5.par.2.diuers. & in Maioricen.Parochialis prima Iulij* 1643.§.*nec dicat*, coram Salamantino.

Vltra quòd de huiusmodi inualiditate pensionis opponere non potest Rodericus Collitigans tanquam tertius, sed solum ille cuius fauore, seu contemplatione reseruata fuit, Seraph. *decis.* 477. *n.5.* firmatum fuit *in Spoletana Abbatiæ* 27. *Iunij* 1625. coram Coccino, & coram Me *in Legionen. Canonicatus 23. Ianuarij* 1640. §. *minus facit*, & *in Tridentina Parochialis 5. Decembris* 1646.§. *nec obstat quod resignatio, cum seq.*coram R. P. D. meo Cerro.

Pactum verò quod expensæ Bullarum pensionis fieri deberent à resignatario Parochialis expressum fuit in supplicatione, sicuti habetur ex notula quæ de his conseruatur in officio paruæ datæ, à corpore namque supplicationis deleri solet, quia sufficit sola scientia Papæ, vt in puncto monuit Rota *decis.* 380.*num.4 part.4.recent.*

Et ita, &c.

R.P.D.

R. P. D. MELTIO
Cordubensis dimidiæ portionis,
Veneris 30. Ianuarij 1654.

Ad partem 2. cap. 1. §. 4. num. 16.

ARGVMENTVM.

DE statuto Ecclesiæ, quòd nemo ad illam possit admitti, qui ratione sanguinis sit impurus; quòd probatio impuritatis spectet ad Capitulum, & is qui se admitti postulat nihil probare teneatur. Expositos non esse ab illa Ecclesia reiiciendos, cùm pro illis sit præsumptio pro sanguinis puritate, & alia multa de similibus statutis proponuntur.

SVMMARIVM.

1 *Literæ iustificatæ sunt executioni demandandæ.*
2 *Si Capitulum obiiciat impuritatem sanguinis reiectam per statutum, onus probandi illam spectat ad Capitulum*, & n. 4. & 7.
3 *Qui natus est ex parentibus ab antiquo Christianis, & in ciuitatibus Christianorum, habet pro se præsumptionem puritatis sanguinis.*
5 *Puritas sanguinis in expositis improbabilis est.*
6 *Illi quorum natales ignorantur præsumendi sunt legitimi, & sunt capaces Ordinum, beneficiorum, & dignitatum.*
8 *Ex statutis vnius Ecclesiæ nihil potest inferri ad aliam diuersam Ecclesiam.*
9 *Statutum onerans prouisum probatione suorum natalium est contra ius commune, & nullum si non fuerit per Sedem Apostolicam confirmatum in forma specifica, & non in forma communi.*
10 *Confirmatio statuti nihil de nouo addit, sed omnia remanent in eodē statu sine aliqua noua dispositione.*
11 *Ex actibus voluntariis, & facultatiuis nulla induci potest obseruantia, quæ obliget alios in futurum.*

DECISIO XXXIV.

ADhuc subsistere visa fuerunt fundamenta Decisionis coram Me editæ die 20. Iunij præteriti, in qua fuit firmatum Literas Apostolicas D. Didaci Yranzu del Pino esse iustificatas, & ideò illi esse dandam immissionem in possessionem con-
1 trouersæ Dimidiæ Portionis, † clarum est enim, vt quotiescunque Literæ apparent iustificatæ, quoad expressa in illis denegari non possit immissio illam petenti, sicuti ex Testamento non abolito, nec cancellato, per *l. final. C. de edict. Diu. Adrian. tollen.* vt præter allegata *in principio dictæ Decisionis* declarat etiam gloss. *in cap. si Capitulo verb. exequatur, de concess. præbend. in* 6. Mohedan. *dec.* 13. *vt lit. pend.* Rot. *in recent. decis.* 605. *num.* 2. *part.* 2. *decis.* 520. *num.* 27. *part.* 4. *tom.* 3. *& decis.* 551. *num.* 1 *part.* 5. *volum.* 2. Nec contra iustificationem dictarum Literarum ex parte Capituli Corduben. Ecclesiæ aliud obiicitur pro impedienda D. Didaco immissione, nisi quod per ipsum non fuerit satisfactum statuto vigenti in eadem Ecclesia, per quod prohiberur ne admittantur in Capitulo aliqui, qui ratione sanguinis sint impuri cum ille nullam fecerit probàtionem de sui sanguinis puritate ad quam quod teneatur infertur ex illis verbis, quæ leguntur in eodem statuto, & ponderata fuerunt in decisione *sub* §. *Non obstat statutum Ecclesiæ. Nullus ex Iudæorum, seu Conuersorum genere descendens ad aliquod beneficium in Ecclesia Corduben. admittatur, quodque præterea quotiescunque alicui Prouiso tradatur possessio, is se ex Iudæorum, seu Conuersorum genere non esse iuramentum præstare, & de hoc sufficientem informationem dare teneatur.* Imò supponitur quod similis probatio ei impossibilis fere reddatur, cùm tanquam Expositus de suorum Parentum qualitate nullam dare possit iustificationem, ac certitudinem, ex quo ipsi prorsus fuerunt illi ignoti.

Hoc tamen minimè obstare censuerunt Domini, quia cum in eodem statuto fuerint immediatè apposita alia verba per quæ imponitur necessitas eidem Capitulo talem informationem assumendi si ea data non fuerit per Prouisum, ibi; *Et si id non fecerit, quod Capitulum illam accipiat, & si per eam de contrario constiterit, talis Prouisus admitti non debeat, & si iam fuisset admissus, pro priuato habeatur, & ad restitutionem fructuum teneatur.* † Ex his colligitur quod Prouisus iuramentum præstare debeat solum 2
se non esse ex Iudæorum, seu Conuersorum genere, & quod sufficientem informationem de hoc dare teneatur, quando ille vult assumere in se onus probandi sui sanguinis puritatem, si autem hoc facere noluerit, transfertur obligatio, ac necessitas informationem capiendi in Capitulum, ita vt si illud impedire prætendebat immissionem Prouiso, huiusmodi negatiuam non puritatis sanguinis tanquam fundamentum suæ intentionis plenè, ac concludenter probare debet ad text. *in l. hoc iure*, vbi Bart. *n.* 5. *ff. de verbor. obligat.* idem Bart *in Authent. hoc amplius, num.* 7. *C. de fideicommiss.* Gabr. *de probat. conclus.* 6. *num.* 1. Plot. *de in lit. iurand.* §. 8. *ante fin. vers. & facit, cum aliis relatis* per Ioseph. Ludouis. *concl.* 14. *illat.* 41. † Quod magis procedit in hoc casu, dum D. Didacus, vt sit purus sanguine ac natus à Parentibus 3
Christianis antiquis maximam habet præsumptionem pro se, cum ortum suum habuerit in Regionibus Christianorum, nempè in Hispania, iuxta gloss. *in cap. Presbyteris dist.* 68. *& in cap. si eos* 148. *de Consecrat. dist.* 4. & dum habet iuris præsumptionem pro se, ita magis operatur, vt onus probandi contrarium omnino spectet ad Capitulum, *c. qui i verisimile de præsumpt. l. licet Imperator ff. de legat.* 1. *l. ab ea, ff. de probat. l. si quis* 6. *ff. de Iudic.* Gouar. *var. resolut. lib.* 2. *q.* 6. *num.* 1. Menoch. *de præsumpt. lib.* 1. *præsumpt.* 4. *n.* 3. nec præsumptio eliditur, nisi quando datur contraria probatio, *l. final. in princ. ff. quod met. caus.* Aretin. *cons.* 38. *vol.* 2. Neuiz. *cons.* 81. *n.* 24. Rot. *dec.* 353. *n.* 84. *part.* 5. *recent.*

Et in terminis similium statutorum, quod Prouisi Beneficiorum astringi non possint ad aliquam 4
probationem puritatis sanguinis, ac descendentiæ à Parentibus Christianis, cum tale onus potius ad Capitulum spectet, declarat Merlin. *dec.* 368. *n.* 1. *&* 2. asserens Rotam sic perpetuò sensisse, Seraphin. *decis.* 355. *n.* 1. Mantic. *dec.* 274. *n.* 1. Coccin. *dec.* 68. *pariter num.* 1. *in recent. dec.* 167. *num.* 31. *&* 32. *& decis.* 182. *n.* 4. *part.* 1. & bene explicat etiam Valenzuel. *cons.* 90. *num.* 38. *& seqq.* talemque probationem plene, & concludenter facere tenetur Capitulum, dum venit obiectiuè, vt etiam declarat Rot. *dec. penult. & vlt. de excep. in nouis*, Bisigner. *dec.* 1. *eod. tit.* & quia etiam statutum hoc est contrarium iuri communi, strictissimè est interpretandum, vt quantum minus

fieri

fieri possit, ipsum ius corrigat, & ne Prouisus grauetur onere probandi illud, quod nedum est iuri contrarium, sed & valde difficile ei esse potest. Rot. *dec.*167.*n.* 32.*part.*1.*recent.*& *dicta dec.*368.*n.*5. coram Merlino.

Minus refragatur,quod D.Didacus sit Expositus proiectus, & de eius expositione appareat ex propria ipsius confessione, vnde ipse designare suos Parentes non valeat, stante illorum incertitudine, & per consequens Capitulo etiam impossibile reddatur indagare illius sanguinis puritatem cum deficiat fundamentum informationis capiendæ, vt
6 firmat Rot. *dec.* 185. *n.*3.*part.*1.*recent.* † Quia licèt non controuertatur, quod Expositus ille sit, ex hoc tamen non est præsumendus impurus sanguine, imò potius contrarium est credendum, cum illi quorum natales, & Parentes ignorantur, semper pro legitimis, non autem spuriis habeantur, itaut sint capaces successionum, Ordinum, Beneficiorum, & Dignitatum, iuxta text.*in l.sancimus, C. de infantibus expos.* Felin. *in cap. cum deputati de iudic.* *n.*13.Cardin. Palcot.*de noth.*& *Spur.cap.*63.*n.*3.& 7. *tom.*8.*part.*2.*fol.*73. Menoch. *de arbitr.cas.*396.*n.*15. & 16.Gratian.*discept.for.cap.*135.*num.*31. & *c.*267. *num.*22. Bald. *cons.*437.*lib.*5. Ruin.*cons.*109. *num.*30. *vol.*3.Mascard. *de probat. conclus.*799.Rot.*decis.*470. *num.*3.*part.*1. *in nouiss.* Garz.*de benefic.* latissimè hanc materiam pertractans *part.*7.*cap* 2.*num.*26.cum aliis satis etiam diffusè relatis *in decisione*, *sub* §. *minus aduersatur*, & §. *suffragatur*. Sufficit enim quod cadat dubitatio circa originem alicuius, vt semper iudicandum veniat pro illius legitimitate ex doctrina Anan.*in cap. de infantib. expos.* Put. *decis.* 2.
7 *lib.*3. Peregrin.*de fideicommiss. art.*43.*n.*31.† & sic verum erit semper dicere, quod in hoc casu dum Capitulum Cordubens.Ecclesiæ intelligit nolle admittere D. Didacum ad possessionem suæ obtentæ dimidiæ Portionis, vt illius impuritatem,non præsumptiuè,sed plenè, ac concludenter teneatur probare tanquam vnicum fundamentum suæ intentionis, ad text.*in l. actor, C. de probat. l.ei qui dicit, ff. eodem.*Surd.*cons.*34 *num.*11.Rot.*decis.*5. *de except. in antiq.*& *decis.*116.*num.*5.*part.*7.*recent.*& coram Merlin.*d. decis.*368. *num.*5.

Applicabilis huic casui neque visa fuit *d. decis.*
8 185.*part.*1.*recent.* Quia præter responsionem datam in decisione, dicitur quod illa loquitur de statuto diuerso, vigente in Ecclesia Toletana, quod videtur resistere admissionibus Prouisorum, donec per eos adimpleantur quæ in eo continentur, ibi: *Nullatenus admittantur*. Statutum autem Cordubense tantùm abest, quòd impediat admissionem, & imò potiùs illam præsupponat, etiamsi Prouisus nihil faciat, & ideò dictum Statutum Toletanum quamvis posset considerari non vti odiosum, sed fauorabile, non est attendendum extra Ecclesiam Toletanam, neque de eo hîc disputandum. Roland. *cons.* 80. *sub num.*29. *supereſt modo*, *lib.*4.Bellon. *iun.* *cons.*74.*n.*105.statuere enim est actus iurisdictionis, qui exercetur tantummodo circa administrationem rerum suarum: *cap.final.de constitut.in* 6.*l.final. ff.* & *C.de iurisd. omn. iud.* & statuentes extra proprium Territorium sunt veluti priuati, *c. per venerabilem, qui filu sint legit. cap. quæ contra* 8. *distinct. l.* 3. *ff. de offic.Præsid.* Bero. *cons.*155.*n.*14.*lib.*2. Qui propterea in alieno Territorio iurisdictionem nullam tenere possunt, Lap. *alleg.* 91. *num.* 7. Castrens. *cons.* 32. *n.*1. *lib.*2.Peregrin.*dec.Patauin.*117.*n.*2. Aldobrand. *cons.*2.*n.*10.& 15.*lib.*1.Brun. *de stat.art.*8.*n.*130.*vers. quidquid autem sit.*Rota coram Penia *dec.* 156. *n.* 9.

Respectu verò alterius asserti statuti eiusdem Ecclesiæ Cordub. respicientis modum, & formam admittendi Prouisos, qui ex eo obligantur ad memoriale exhibendum cum expressione nominum, tam Parentum, quàm Auorum, atque loci Natiuitatis, illud sanè Prouiso obesse non potest. Aut enim conformatur cum statuto confirmato, prout conformari debet, & sic non videtur obligare præcisè Prouisos, sed solum volentes, stantibus illis verbis. *Et dicente parte velle dare dictam informationem.* Ex quibus colligitur hoc fuisse remissum arbitrio, & voluntati ipsius Prouisi, ac propterea sufficit, quod in præsenti casu Prouisus nullam velit facere probationem,vt non teneatur Parentes suos, & locum Natiuitatis in memoriali explicare.† Aut 9
continet nouam dispositionem imponendo onus Prouisis, quod ex statuto confirmato non habent, & cum tali casu huiusmodi statutum sit contrarium iuri communi, ac dispositioni Sacrorum Canonum aduersatiuum,*cap.eam te, de rescript.cap.venerabilis* 37. *vers. nos igitur attendentes,de præbend.* & *cap. ad decorem* 5. *vers.quocirca mandamus*,iuncta ibi gloss.*in verb. vndecunque,de institut.* cum non deceatur de confirmatione Apostolica super eo specificè emanata redditur prorsus inualidum, ac nullius roboris.Rot.coram Merlin.*dec.*99.*sub num.*1.& 4. *cum aliis relatis* per Add. ad Buratt. *dec.*758.*n.*13. Greg. X V. *decis.*267. *num.*7. vbi Add.*num.*14. & *decis.*35. *n.*13.*dec.*495. *num.*4. coram Penia, & explicatur in *decis.*§. *Nihilque faciunt, vers.Nam huiusmodi statuta*, & talis confirmatio deberet esse expressa,nec posset suffragari etiam quatenùs esset in forma communi, quia agitur de statuto resistenti dispositioni iuris communis. Rot.*decis.*103.*num.*12. *part.* 2. *diuers.* & fuit resolutum *in Rauennaten. hæreditatis* 14. *Aprilis* 1606.coram S.D.N.

Subsistere neque visum fuit, quod tale statutum dicatur conditum ad maiorem declarationem alterius præcedentis statuti, & ideò confirmatio vnius sufficiat pro confirmatione vtriusque, quia per Dominos amplexæ fuerunt responsiones datæ ad tollendum huiusmodi obiectum *in decis.sub* §. *Neque valet*, & dum confirmatio Pontificis nusquam extendit actum, nec quidquam de nouo tribuit, sed tantum illum approbat in suis terminis, *cap.*1.& 2. *de confirm.vtil.vel inutil.*Menoch.*de recuperan.possess.remed.*7.*n.*73.Surd. *cons.*349.*num.*7.ita in hoc casu nulla fieri potest extensio ad ea, quæ non fuerunt expressa in confirmatione, quæ restringitur ad contenta in illa tantùm.Rot.*dec.* 299.*num.* 11.& *dec.*508.*n.*16.*part.*4. *recent.tom.*3.Hoc autem eo magis procedit,quia confirmatio statuti primi emanauit per multum tempus antequam fuerit conditum statutum secundum,vt iam fuit demonstratum *in decisione in* §. *neque valet*. Proptrerea confirmatio non potest extendi ad dictum secundum statutum ad euitandum absurdum,quod sequeretur,nam daretur confirmatio absque confirmabili, quo casu, vt illa minimè operari possit, explicat Tiraquell. *de legib. connub. gloss.*4. *num.* 26. *in fin.* Vincen.de Franch. *decis.*204.*num.*24.

Quo verò ad aliud assertum statutum ex aduerso allegatum pro tertio, nec etiam fuit habitum in consideratione. Quia cùm appareat conditum fuisse de anno 1530. non potest dici declaratiuum confirmati, ex quo confirmatio subsequuta fuit longè posterius,nempè de anno 1555. Vnde agitur de impossibili quod possit dici declaratiuum confirmati, cum fuisset conditum priusquam sequeretur confirmatio; & quidquid sit, solum debet attendi tenor

tenor inserti in confirmatione, nulla habita ratione de aliis quibuscunque prætensis statutis maius onus Prouisis imponentibus.

11 Deduci neque potest præsumptio aliqua confirmationis Apostolicæ ex obiecta obseruantia à Capitulo. Quia etiamsi doctum fuisset omnes Beneficiatos vsque adhuc receptos in Ecclesia huiusmodi Parentes designasse, ac probationes fecisse de eorum puritate sanguinis; cum hoc facere potuerint, quia eis ita placuit, hoc nequaquam sufficit ad concludendam aliquam obseruantiam, ad cuius effectum probasse debebatur, vt qui Parentes designare, ac alias probationes facere recusauerint, fuerint legitimè, & iudicialiter reiecti, itavt euitare non potuerint si admitti voluerunt hanc Parentum designationem, aliasque probationes facere ad formam prætensam secundi statuti cum aliis circumstantiis necessariis ad inducendam obseruantiam. Oldrad. *cons.* 337. *n.* 3. Rot. coram Coccino *dec.* 936. *num.* 9. & fuit resolutum *in causa S. Severini fideicommissi* 14. *Decembris* 1646. coram R.P.D. meo Verospio.

Et ita vtraque parte informante fuit resolutum, &c.

R. P. D. VEROSPIO
Cracouien. Decimarum,

Veneris 23. Ianuarij 1651.

Ad cap. 39. *&* 67. *part.* 1. *&* *cap.* 167. *vol.* 2.

ARGVMENTVM.

PArochus habet intentionem fundatam vt exigere possit Decimas in specie, non in pecunia ex terris inclusis intra limites suæ Parochiæ, ideò decimæ solui debent in Manipulis, non obstantibus quibusdam solutionibus voluntariis quæ non præiudicant successoribus, maximè si sint difformes aut factæ lite pendente.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ debentur ex Terris totius Parochiæ.*
2 *Decimæ debentur in speciebus de quibuslibet fructibus.*
3 *Decimæ præstari non possunt in pecunia inuito Parocho.*
4 *Solutiones aliquot voluntariæ factæ in pecunia non obligant Parochum in futurum.*
5 *Factum antecessoris circa perceptionem Decimarum non præiudicat successoribus.*
6 *Difformitas solutionum non est considerabilis in præiudicium Parochi quoad Decimas.*
7 *Solutiones Decimarum factæ lite pendente non præiudicant Parocho.*

DECISIO XXXV.

PRæpositus Ecclesiæ Parochialis S. Nicolai sitæ extra mœnia Ciuitatis Cracouiens. iudicium in partibus contra Monasterium Sanctiss. Trinitatis, ac Fratres sub Diui Dominici instituto ibidem militantes introduxerat super Decimis manipularibus sibi ex prædiis maioris villæ Pramnik constitutæ intra suæ Parochiæ limites persoluendis; in quo iudicio cum Monasterium bis in partibus succubuisset, in gradu quoque appellationis ad hoc Tribunal, DD. censuerunt ad manipulares Decimas esse cogendum iuxta dispositionem Sacrorum Canonum, † quibus non solùm decimarum exactio ex 1
terris in Parochiæ limitibus inclusis innititur, *v. in cap. quoniam, cap. cum sint homines, cap. cum in tua, cap. cum contingat, c. ex parte il 2. de Decimis, cap. vlt.* ibique gloss. *in verbo prædiorum de Parochiis*, & tradit Diuus Thom. 2. 2. *q.* 88. *in respons. ad secundum argumentum.* Hostien. *in summa de Decimis num.* 4. sed ipsa etiam qualitas manipularis suadet, quòd de
qualibet fructuum specie ex bonis colligenda præ- 2
stentur, iuxta *can. quicunque il primo, can. omnes Decimæ* 16. *quæst.* 7. *cap. tua nobis*, §. *cum de cunctis, cap. non est, cap. ex parte il primo de Decimis*, Petrus Rebuff. *eod. tract. q.* 8. *num.* 1. *&* 2. *part.* 1. Rota *dec.* 591. *num.* 1. *&* 11. *part.* 3. *recent. & in Placentina Decimarum* 28. *May* 1646. *in* §. *circa vero secundam partem*, *& in Cracouien. decimarum* 1. *Iuly* 1648. *in* 1. §. coram R.P. D. meo Meltio. Adeóque tanquam debitæ in specie 3
certa inuito Parocho creditore, in pecunia præstari non poterant, ex reg. text. *in l.* 2. §. *mutui datio, ff. de reb. cred.* vbi post gloss. *in verbo non potest*, notat Bart. Castr. cæterique communiter, *l. si se*, §. *idem Prætor, ff. de re iudic. l. promissor*, §. *vlt. de constit. pec. l. eum à quo, C. de solut.* dum maximè congruebat assignatio in eadem fructuum specie, ab anno 1538. facta Præposituræ, ac obseruantia præstationis longæua in eadem specie, aliàs ponderata coram Seraph. *dec.* 1047. *num.* 6. *&* *dec.* 528. *num.* 4. *part.* 4. *diuers.* & per Rebuff. *de Decimis q.* 13. *n.* 46. *&* 47.

Neque præstationi præfatæ resistunt solutiones in 4
pecunia factæ Rectori pro Decima manipulari, ita vt soluendi modus inde præscriptus videatur. Quoniam huiusmodi actus voluntarij quantitatem exigendi pro specie, inducere non valuerunt obligationem Rectoris necessariam recipiendi eodem modo in futurum, vt latè probat Romanus *cons.* 198. *sub num.* 3. *cum seqq.* Moneta *de Decimis cap.* 4. *n.* 11. §. *aut si est consuetudo.* Rot. *decis.* 528. *num.* 3. *cum seqq. part.* 4. *diuers.* † præsertim in præiudicium successorum, quibus factum antecessoris obesse non potuit, 5
cap. veniens de transact. & notat Abb. *in cap. ex multiplici sub n.* 3. *&* *in cap. cum homines num.* 4. *de Decimis.* Monet. *eod. tract. cap.* 4. *quæst.* 1. *num.* 1. Rot. *dec.* 667. *num.* 9. *part.* 4. *recent. & in Forolinien. Parochialis* 3. *Iuly* 1589. coram Orano post Pacif. *dec.* 32. *num.* 12. *&* *in Mediolanen. decimarum* 9. *Iunij* 1610. *in* §. *dum vero*, coram bon. mem. Pirouano. † Eoque minus perpen- 6
sa solutionum difformitate vsque ad annum 1613. ex notatis *in l. nemo*, §. *temporalis*, *ff. de reg. iur.* Alex. *cons.* 5. *num.* 7. *lib.* 5. Rot. coram Millino *decis.* 156. *num.* 2. *&* *dec.* 459. *num.* 2. *part.* 1. *recent.* † Ab inde verò citra resistit huiusmodi litis exceptio ad text. *in l. cum notissimi in princ.* §. *imò*, *C. de præscript.* 30. *annorum*, *&* *in cap. potest*, 16. *q.* 3. *&* *in cap. illud*, ibique gloss. & DD. communiter, *in cap. auditis, de præscript.* Rot. *decis.* 469. *n.* 1. *&* 2. *part.* 1. *recent.*

Et ita altera tantum parte, &c. altera verò licèt pluribus citationibus lacessita informare recusante, &c.

IN EADEM CAVSA
coram eodem,

Lunæ 20. Martij 1651.

Ad cap. 39. & 67. part. 1. & 167. vol. 2.

ARGVMENTVM.

DEcimas deberi in manipulis ex dispositione iuris præsertim in Polonia, vbi Regulares tenentur Decimas persoluere de Terris acquisitis à Laicis, maximè cùm in illorum priuilegiis non fuit derogatum dispositioni *cap. nuper de Decimis.* Neque obseruantia contraria soluendi Decimas in pecunia suffragatur nisi concurrentibus requisitis ad præscriptionem necessariis, & super hoc ponderantur constitutiones synodales regni Poloniæ.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ debentur in manipulis Parocho.*
2 *Priuilegium circa Decimas non valet nisi in illo derogatum fuerit dispositioni* cap. nuper de Decimis.
3 *Quando in decreto Summi Pontificis adest clausula, sublata, non potest allegari priuilegium exemptionis à Decimis, nisi impetrata prius oris aperitione.*
4 *Obseruantia soluendi Decimas in pecunia non est à iure improbata.*
5 *Consuetudo soluendi Decimas in pecunia destruitur ex solutionibus fructuum factis in specie.*
6 *Dictio* pro, *denotat immediatam causam solutionis.*
7 *Gesta per antecessorem non nocent successori nisi interuenerit authoritas Pontificia.*
8 *Obseruantia coactiua soluendi Decimas in pecunia non nocet nisi fuerit præscripta.*
9 *In regno Poloniæ ex Constitutionibus synodalibus prohibentur exactiones Decimarum in pecunia, & ideò obseruantia contraria non est attendenda.*

DECISIO XXXVI.

INtegra Decimarum exactio in manipulis retrahenda ex prædiis maioris Villæ Pramnik Præposito Ecclesiæ Parochialis S. Nicolai decreta fuerat coram Me 23. die Ianuarij præteriti contra Monasterium SS. Trinitatis Cracouiense, ac PP. sub instituto Diui Dominici ibi degentes. Qui cum ex Apostolicis Mendicantium indultis à quacumque Decimarum solutione contenderẽt se esse immunes, vel saltem ab ipsis manipularem Decimam in certa solummodo pecuniarum quantitate iure præscriptionis esse soluendam: Repropositi dubium super ipsa decima manipulari, integrè præstanda Rectori, ciusdem fauore denuo resolutum.† Quia Decimæ prædiales in ipsa specie frugum retrahendæ ex Agris oneri præfato subiectis, ac proinde in manipulis deferuntur Ecclesiæ, non solùm ex dispositione Sacr. Canonum, *vt in cap. omnes Decimæ, & cap. quicumque il primo*, 16. *quæst.* 7. *cap. tua nos*, §. *& cum de cunctis*, *cap. non est*, *cap. ex primæ de Decimis*, notat Rebuff. *in tract. de Decimis q.* 8. *n.* 1. *&* 3. Monet. *eod. tract. cap.* 4. *quæst.* 1. *n.* 1. sed etiam ex iuris Diuini præscripto, in Exodo *cap.* 22. Esdræ *cap.* 10. & in Leuitico *cap.* 27. 1

Neque ipsis Patribus Apostolicæ Sedis Indulta poterunt suffragari, vel quia in iis non probatur facta derogatio specialis dispositioni generalis Concilij sub Innocentio III. relatæ *in cap. nuper de Decimis*, provt ad hunc effectum fore necessarium pluries censuit Rot. *in dec.* 214. *n.* 5. *p.* 2. *&* *in dec.* 40. *n.* 1. *&* 3. *part.* 4. *rec.* & in terminis priuilegiorum prædictis Patribus competentium, *in Hispalen. decimarum* 15. *Febr.* 1647. *in* §. *Quia non appareat*, coram R.P.D. meo Meltio, *&* 22. *Iunij* 1649. *in* §. *minus releuat*, coram R.P.D. meo Bichio. Vel quia ex decreto Sacræ Congreg. Eminentiss. Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, edita die 17. Iunij anni 1645. pro Regno Poloniæ, censentur in hac parte modificata, dum eius vigore Regulares, Priuilegiis quibuscumque non obstantibus, Parochis Decimas tenentur persoluere, provt ibidem laici eorundem Auctores præstare cõsueuerant, antequam bona transferrentur in Monasteria: † Cùm tale decretum à Sanctiss. D.N. sub irritanti decreto, ac clausula sublata postmodum confirmatum, debeat proinde seruari, neque possit ex aduerso sub prætextu Priuilegiorum sibi competentium ante impetratam oris aperitionem impugnari, ex traditis per Bart. *in l. vlt. n.* 1. *C. de causa frum. lib.* 11. Felin. *in cap. nonnulli, n.* 22. *de rescr.* cum aliis per Gonz. *ad reg. l. gloss.* 66. *n.* 3. *cum seqq.* Rot. coram Verall. *dec.* 134. *n.* 4. *part.* 3. *&* *in Pampilon. prioratus* 10. *Ian.* 1600. coram clar. mem. Card. Pamphilio, *&* *in Camerin. persunæ* 26. *Iun.* 1641. coram Eminentiss. D. Card. Panzirolo. 2

Nec ex altero poterunt ijdem PP. se præscriptionis iure tueri, siue ex obseruantia soluendi decimas in certa pecuniarum quantitate loco præstationis manipularis, à Sacris Canonibus non improbata, vt notant DD. *in cap. in aliquibus de Decimis*, vbi inter cæteros Abb. *num.* 3. Rebuff. *in eadem tract. quæst.* 13. *num.* 46. Rot. *dec.* 528. *num.* 4. *part. diuers. &* *in Hispalen. decimarum de Almonte* 4. *Iun.* 1642. coram R.P.D. meo Bichio. † Siquidem abrogata præscriptio, siue obseruantia, vel omnino destruitur per exactiones in eadem fructuum specie ex Parochi parte in antecedenti positione probatas, iuxta theoricam Bart. *in l.* 2. *n.* 22. *ff. solut. matr.* notat Dec. *cons.* 215. *n.* 2. Aym. *cons.* 96. *n.* 5. Afflict. *dec.* 280. *num.* 9. Rot. coram Buratt. *dec.* 23. *&* 472. *n.* 5. Vel saltem non iustificatur ab exhibitis quittantiis continentibus receptionem pecuniæ pro decima manipulari, † cum eam in manipulis potius debitam esse corroborent ex dictione illa *pro*, immediatam solutionis causam denotante, ad text. *in l. penult. ff. de alim. & cib. leg.* gloss. *in l. Domus Stico in verb. pro quib. de pecul. leg.* Bart. *in l. fideicommissa*, §. *interdum ff. de leg.* 3. Bald. *in l.* 1. *num.* 15. *C. per quas personas nobis acquiratur*, Soc. sen. *cons.* 228. *num.* 3. *lib.* 2. † Tum quia actus Rectorum pro tempore solummodo voluntarios præferunt, eorumque conuentiones nulla auctoritate, siue Apostolica, vel saltem ordinaria munitas, sine qua moderno non poterunt obesse Rectori, ab antecessoribus Præpositis in suum non deducenti, ad text. *in cap. veniens, de transact.* notat gloss. *in cap. ex multiplici in verb. eandem, & in cap. nuper in verbo componendum de decimis.* Felin. *in cap. ad audientiam num.* 16. *de præscript.* Rot. *dec.* 667. *num.* 9. *part.* 4. *recent. &* *in Forolivien. Parochialis* 2. *Iunij* 1589. coram Orano, *post Pacif. de Salu. dec.* 12. *n.* 12. † Nec non requisitis ad præscriptionem necessariis destituras, adeoque ad eam

comun

conuincendam, siue obseruantiam solutionis coactiuam in pecunia, prorsus inefficaces, iuxta text. *in cap. cum olim causam de censib.* vbi Ant. de Butr. *n.* 4. plenè Roman. *cons.* 198. *num.* 3. *cum seqq.* Rot. *dec.* 528. *num.* 3. *part.* 4. *diuers. & in adducta decis.* 667. *num.* 9. *part.* 4. *recent.* † Et quia denique exactiones decimarum in pecunia pro manipularibus prohibentur expresè in Constitutionibus Synodalibus Regni Poloniæ in specifica forma à S.M. Gregorio XIII. postmodum confirmatis, adeoque vti obseruantiæ contrariæ omnino repugnantes pro eius inductione non poterunt deseruire, ex notatis *in l. non dubium C. de legibus, & in cap.* 1. *& in cap. vlt. de consuetudine.* Rota coram Mantica *decis.* 186. *num.* 3. *& in Zamoren. iurium parochialium* 23. *Maij* 1644. coram R. P. D. meo Peutingerio *in* §. *nec visa fuit, in fine.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. BICHIO Cracouien. Præposituræ S. Floriani.

Lunæ 13. Februarij 1651.

Ad partem 2. *cap.* 1. §. 9. *num.* 31. *& sequent. vol.* 1. *& c.* 164. *vol.* 2. *& de Pensionibus cap.* 49. *&* 80.

11

ARGVMENTVM.

QVi habuit notitiam attentatorum, statim vbi sciuit tenetur illis renunciare, alioqui ratificare videtur, maximè si illis vsus fuerit. Condemnatio ad fructus perceptos de quibus fructibus intelligi debeat. Ad quem iudicem pertineat laxare declaratoriam censurarum ob non parationem. Qui fructus post decretum sequestri percipit est in inobedientia non excusabili.

SVMMARIVM.

1 *Qui sciuit inhibitionem esse attentatoriam tenetur statim illi renunciare habita illius notitia.*

2 *Qui vtitur inhibitione attentatoria, attentatum ratificare censetur.*

3 *Qui intra terminum certorum dierum sibi assignatum ad parendum non paruit, dicitur inobediens.*

4 *Condemnatio ad fructus perceptos intelligitur de perceptis à die decreta sequestrationis.*

5 *In executiuis non est attendendum quid actor petierit, sed quid Iudex decreuerit.*

6 *Procedere ad declarationem Censurarum contra inobedientes ad solum Iudicem delegantem pertinet.*

7 *Decretum iniustum in vno capite sustinetur in aliis capitibus separatis non iniustis.*

8 *Possessor post decretum sequestri fructus percepisse præsumitur.*

9 *Exceptio fructuum non liquidatorum non suffragatur ei qui mordicus sustinuit nullos fructus deberi.*

DECISIO XXXVII.

SIgismundi Grigerouiez positiua inobedientiæ sequestro Rotali ob quam aduersus eum ferendam esse declaratoriam decisum fuit die 12. Decembris proximi præteriti quæstione hodie super eisdem renouata visa est clara ex rationibus *in decisione tunc extensa* deductis, & signanter ex Inhibitione A. C. à Sigismundomet præsentata sequestratori sub die 29. Iulij ad retardandam executionem sequestri, necnon appellatione à decreto sequestratoris interposita.

Attentata namque dicta inhibitio, causa in Rota pendente extorta, & dolosa erat sub colorato prætextu recursus ad Signaturam Sanctissimi, quia ex datis in hodierno summario Sigismundi *numer.* 2. apparet quod etsi commissio proponenda in Signatura esset in manibus Prælati Referendarij, Auditor tamen Signaturæ ad quem supersessorias ex capite recursus ad Signaturam concedere spectat, & coram quo procurator Sigismundi petierat supersessoriam aduersus Rotale sequestrum, eam non concessit, vnde conuincitur apertissima calliditas, non quidem procuratoris curialis, qui mox exhibuit fidem ad probandum se fuisse inhibitionis ignarum, sed aliorum qui in eadem fide fatentur inhibitionem obtinuisse. Nec Sigismundus excusari potest eo quod ad illicita mandatum non dederit, & inhibitionem bona fide obtentam crediderit; † quia sciuit vel scire debuit non potuisse absque vitio attentati adiri alium Iudicem dum causa pendebat in Rota, eique callidè ab aliis gesta nocent, non quidem in vim mandati procuræ, sed ratificationis resultantis tum ex quo inhibitioni statim ac sciuit, non renunciauit, vt aduertit Rota *dec.* 446. *num.* 8. coram bon. mem. Buratt. *& in Hispalen. attentatorum* 27. *Februarij* 1617. coram Sanctiss. D. N. Innocentio X. *tunc nostri ordinis Auditore*, relata ab Add. san. mem. Greg. XV. *dec.* 336. *num.* 15. † tum ex inhibitionis vsu, & productione coram sequestratore. Felin. *in cap. cum venerabilis, num.* 22. *de except.* Fran. Ant. Costa *cons.* 32. *num.* 34. Mohed. *dec.* 1. *de procurat.* & in terminis declaratoriæ, Rota *in Valentina pensionis* 31. *Ianuarij* 1600. coram bon. mem. Litta *impress. apud Marchesan. de commiss. tom.* 1. *fol.* 1130. *num.* 2. *& in Cæsaraugustana Beneficij de Linares* 27. *Aprilis* 1644. coram Me.

1

2

Appellatio quoque à decreto sequestratoris pertinacem inobedientiam præ se fert, non obstante asserto excessu sequestratoris, vel in assignando tantum terminum trium dierum, cum iuxta formam sequestri duodecim assignari debuissent, vel in condemnando ad fructus ante sequestrum perceptos, vel in ferenda sententia excommunicationis; nam quoad primum animaduerterunt DD. quod terminus duodecim dierum non fuit in literis sequestri assignatus Sigismundo Reo conuento, sed ipsis sequestratoribus, ibi, *Vosque præterea Iudices & sequestratores prædictos requirimus, & monemus quatenus infra duodecim dierum spatium quorum quatuor pro prima &c. prædictam Præposituram omnesque reditus, &c. sequestretis, &c.* quodque cum Literæ executoriales sequestri Sigismundo citato exhibitæ coram sequestratore, & admissæ fuissent vsque sub die 29. Iulij antecedentis de quo tempore Sigismundus parere recusauerat sub clypeo supra memoratæ illicitæ inhibitionis benè potuit sequestrator post duos, & amplius menses, nempe sub die 11. Octob. ad executionem procedere præfixo tantum dicto

3

breui termino trium dierum, ne debitus effectus sequestri vlterius protraheretur:† satisq; esse debet Sigismūdo nedum duodecim dierum, sed septuaginta, & amplius terminum ad parendum habuisse, vt ad propositum ponderauit Felin. *in cap. Ecclesia n.* 19. *vers.* 2. *limita de const.* Put. *dec.* 4. *de indic.* Rota coram san. mem. Greg. XV. *decis.* 176. *n.* 6. vbi Add. *litt. B.* allegat concordantes.

4 Secundum obiectum corruit ex facto, quia sequestrator condemnauit simpliciter ad fructus perceptos, quod intelligendum est de perceptis à die decreti sequestri, interpretando verba iuxta dispositionem iuris vt debet, vt in terminis condemnationis ad fructus perceptos Vincen. de Franc. *decis.* 527. *sub n.* 12. Capic. Latr. *decis.* 25. *sub num.* 38. Rot. *dec.* 66. *sub num.* 3. *vers. non obstant par.* 2. *recent. & in Romana fideicommissi de Campagnolis*, 8. *February* 1649. §. *non obstat* coram R.P.D. meo Peutingero, parumque refert quod petita fuerit condemnatio ad fructus perceptos anno præterito, quia petitio emanauit de mense Octobris quo respectu recollectæ frumenti sequestrandi iam completæ, idem annus dici poterat præteritus, † & in omnem euentum

5 verba sequestratoris vt eius decretum substineatur potius à dispositione iuris quàm actoris petitione interpretationem recipiunt, neque in iudiciis attendendum est quid actor petierit, sed quid Iudex decreuerit. Alex. *cons.* 114. *n.* 6. *lib.* 6. Paris. *cons.* 131. *num.* 14. *lib.* 1. Bellon. iun. *cons.* 23. *n.* 8. Surd. *cons.* 12. *num.* 74. *& decis.* 284. *num.* 14. Rot. coram san. mem. Gregor. XV. *decis.* 176. *num.* 2. *& duob. seq.*

6 Tertium licet subsistat, quia sequestratores, aliique executores in partibus deputati, debent quidem partibus intimare Literas in Curia expeditas, & sibi directas, ad excommunicationem tamen contra contumaces procedere non possunt, cum id spectet ad Iudicem delegantem, qui seruatis de iure seruandis ad declaratoriam procedet, vt declarat Vestr. *in prax. lib.* 8. *cap vlt. sub n.* 6. *vers. & quamvis Iudex.* Guttier. *canon. quæst. lib.* 1. *cap.* 4. *num.* 28. *&* 29. Rot. apud Cassad. *dec.* 6. *n.* 10. *de cauf. poss. & propr. decis.* 283. *num.* 1. *&* 2. *inter impress. post cons.* Farinac. *& in Aucnionen. Decimarum* 2. *May* 1644. coram R.P.D. meo Peutingero, non ideò tamen Sigismundus excusatur à paritione sequestri in reliquis,

7 † præsertim quia ex ipsius Summario *n.* 1. apparet excommunicationis sententiam à sequestratore fuisse latam per capitulum separatum, ibi, *alioquin si secus fecerit, &c.* tunc enim sustinetur decretum in aliis capitibus, quamvis in illo iniustum esset, *l. quadam mulier. ff. famil. ercisc. l. fin. ff. de iure patronatus.* Bald. *in l. hoc iudicio num.* 1. *ff. famil. ercisc. & in l.* 2. *num.* 6. *C. rei iudic.* Rot. *decis.* 33. *num.* 9. *part.* 2. *diuers.* cum aliis allegatis ab Add. ad Buratt. *dec.* 29. *n.* 17. *& dec.* 308. *num.* 11. *&* 15.

8 Quapropter Appellatio interposita à toto decreto, & contumacia in restituendo fructus quos Sigismundus post decretum sequestri, quia possidebat, percepisse præsumitur, Seraph. *dec.* 1245. *n.* 6. Greg. XV. *dec.* 50. *n.* 2. *ibique add. n.* 5. inexcusabilem inobedientiam demonstrat, maximè postquam à Censuris sequestratoris absolutus fuerat à Reuerendiss. Nuntio Apostolico in Regno Poloniæ. Buratt.

9 *dec.* 95. *sub num.* 7. † ita vt nec allegare valeat quod fructus non essent liquidati, quia id suffragatur soluenti partem, & offerenti solutionem residui facta liquidatione, non autem ei qui negat soluere, & ne soluat omnem lapidem mouit. Rot. *in Dertusen. Decimarum*, coram Card. Lugdun. *impress. apud Marches. de commiss. tom.* 1. *fol.* 675. *n.* 2. *in Hispalen. Decimar.* 19. *Ianuarij* 1648. coram R.P.D. meo Mel. tio, *& in Toletana Decimarum* 3. *Aprilis* 1649. coram Eodem, provt mouit Sigismundus obiiciendo in primis inhibitionem, deinde appellando, ac nuperrimè petendo à Signatura Iustitiæ suspensiuam Appellationem à decreto Rotali sequestri, quam Signatura denegauit, iunctis aliis actibus in prima decisione recensitis.

Gratis verò dicitur sequestrum iam habuisse 10 suum pacificum effectum, quia nullibi probatur quod Sigismundus fructus à se perceptos tradiderit sequestratori, imò nec hodie tradit, licèt eius procurator absque speciali mandato ad id requisito paritionem sequestri speciosis verbis offerat. Vnde cùm non agatur de sustinenda excommunicatione lata à sequestratione, à qua pars consensit quod Sigismundus absoluatur, sed de concedenda noua declaratoria, illam præuia absolutione à dicta excommunicatione sequestratoris concedendam esse DD. censuerunt, nisi infra mensem Sigismundus eum effectu paruerit; assignando illi hūc terminum, vt euitare possit declaratoriæ pœnam actuali, sincera, & integra infra eum paritione.

Et ita in decisis perstiterunt, vtraque parte informante.

R. P. D. VEROSPIO
Cracouien. Decimarum,

Lunæ 27. Martij 1651.

Ad cap. 167.

ARGVMENTVM.

REmissoriam non esse concedendam si Articuli sint irreleuantes & improbabiles, quales sunt illi, quorum veritas excluditur per instrumenta publica, aut alios euidentes probationes. Transactionem per forma solutionis Decimarum, si non fuerit à Sede Apostolica confirmata, non ligare successores in beneficio.

SVMMARIVM.

1 *Remissoria non conceditur quando Articuli sunt irreleuantes & improbabiles.*
2 *Consuetudo destruitur per vnicum actum contrarium.*
3 *Quando veritas probatur in contrarium per publica documenta, non conceditur remissoria.*
4 *Obseruantia à Sacris Canonibus reprobata attendi non debet.*
5 *Transactio non ligat successores in beneficio, & ob personalis.*
6 *Expensæ nihil minuunt aut detrahunt de Decima debita Rectori Ecclesiæ Parochialis.*

DECISIO XXXVIII.

AD retardandam Decimæ manipularis exactionem, ex agris hæreditatis Osmolicensis infra limites Drazgouiens. Ecclesiæ sitæ, Collegium Societatis Iesu Cracouiense à moderno ipsius Ecclesiæ Rectore pulsatum, vt integram sibi Decimam

mam traderet in manipulis, cum productis de more Articulis pro Remissoria instituisset coram Me, super huius concessione proposito dubio, ex vtroque improbabilitatis, ac irreleuantiæ fundamento, hodie eam Domini denegarunt inhærendo iuris dispositioni relatæ *in l. ad probationem Cod. de probation.* provt alias ex vtroque probationis defectu Rota denegare consueuit, coram Verall. *decisione 32. part. 2. num. 4. & decis. 68. num. 2. part. 3.* & coram Cassad. *dec. 5. n. 6. de sequestr. possess. & fruct. & in decis. 547. n. 3. par. 3. diuers.* & coram Greg. *decis. 184. num. 3. & 356. num. 1. & decis. 146. num. 8. part. 5. recent. & in Pampilonen. Decimarum de Vsurbil. 1. Iulij* 1650. coram Reuerend. Patre Domino meo Cello, *in §. Et propterea.*

Siquidem improbabilis visa fuit materia in primis Articulis deducta contra ius Rectoris, erga Decimas manipulares, & aduersus eam præstationem, tanquam per immemorabilem consuetudinem exclusam, cum omnino repugnet Sacrorum Canonum dispositioni, ac publicis documentis tum dotis assignatæ de anno 1534. tum conuentionum anni 1549. & 1557. atque sententiæ super manipularium adiudicatione Decimarum, editæ fauore Rectoris de anno 1427. ac ipsi denique instrumento transactionis cum Auctoribus Collegij celebrato de anno 1617. quatenus ibi ad Decimas manipulares Rectori regressus reseruatur, quoties transacta summa à contrahentibus soluta non foret, ad text. *in l. manumissiones, ff. de iust. & iur. & in l. decem, ff. de verb. obligat.* & vtrobique notant communiter Doctores. Hinc enim plena resultat iustificatio iuris, ac Rectoris quasi possessio exigendi Decimas in manipulis in præcitatis
2 articulis exclusa. † Necnon articulata consuetudo destruitur, dum illa per vnicum actum contrarium non extare probatur, vt tradit Barr. *in l. semper in stipulationibus in fine, ibique* Cagnol. *num. 12. de regul. iur.* Berous *consil. 5. num. 3. volum. 1.* Aym. *consil. 462. num. 14.* & alij plures relati per Scrader. *de feud. parte 10. sect. 20. num. 157.* Rota coram Greg. *decis. 162. num. 9. & in Portuen. Affictus 27. Februar. præter. in §. minus vrget*, coram Reuerend.
3 Patre Domino meo Bichio. † Ac alterum quoque deducitur fundamentum exclusiuum Remissoriæ, quæ nunquam admittitur, ad probandum id cuius contrarium publica documenta conuincant. Rota coram Seraph. *decis. 1460. num. 3. & in Cæsaraugustana Distributionum 13. Martii* 1643. coram R.P.D. meo Cerro, *& in Portuen. Affictus 27. Februar. præteriti*, coram R.P.D. meo Bichio, *& in Calagurritana beneficij de Cornago 31. Maij* 1647. coram R. P. D. meo Otthobono.

Ex his pariter scripturis eliditur tertij virtus articuli; ille enim futuræ probationis releuantiam deducit ex non vsu Rectoris in Decimis manipularibus, & ex successiuo defectu quasi possessionis easdem assequendi; cum vsu præfato ac possessione manipularium destitutis articulatæ Regni leges apertè resistant, quin valeant ad eam aspirare. Dum itaque vtrumque concurrere respectu Rectoris Drazgouiensis prædicta documenta iustificant, eidem proindè fauent potius Regni leges quàm resistant, consequenter obstat materia in articulo deducta.

Eodem irreleuantiæ fundamento reiicitur quartus articulus super obseruantia transactionis, exigendi Decimas in pecunia pro specie frugum in Regno Poloniæ. Vel enim validas solummodo includit ac iustas, & huius respectu transactionis, videtur irreleuans, quæ nec authoritate Apostolica nec Ordinaria fulcitur, & cum vita Rectoris transigentis expirasse censetur, vt personalis, ac resistentiam præterea habet Constitutionum Synodalium sub Censuris, adeoque nullius roboris probatum fuit existere in alia Decisione coram Me hac eadem die, edita super bono iure Rectoris. † Vel 4
eadem obseruantia transactiones quoque inualidas comprehendit ac nullas, & attendi non debet, tanquam à Sacris Canonibus reprobata ad text. *in cap. 1. & cap. vltimo*, vbi post gloss. notant DD. communiter *de consuetudine.* Rota coram Caual. *decis. 419. n. 4. & decis. 265. num. 14. cum seqq. parte 5. recent. & in Cracouien. iuris legendi 21. May* 1627. coram bon. mem. Cocc. *& in aliis adductis* per Add. *ad decis.* Buratt. 800. *num. 9. cum seqq.*

Ex hoc denique irreleuantiæ fundamento reiiciuntur cæteri omnes articuli, dum solummodo tendunt ad excludendam transactionis læsionem, comprobandamque iustitiam annuæ præstationis florenorum viginti, conuentæ in concordia Anni 1617. Et tamen non ex solo læsionis fundamento à Parocho impugnatur adducta transactio, sed etiam ob nullitatem ex defectu causæ, siue beneplaciti Apostolici resultantem, † vel quia saltem 5
ex propria natura, vt personalis cum vita transigentium expirauerat, nec consequenter afficit successores, ad text. *in cap. veniens de transact.* notat gloss. *in cap. ex multiplici, de Decimis, in verbo eandem*, cum aliis adductis *in alia Cracouien. Decimarum 23. Ianuarij* 1651. coram Me, *in vltimo §.* quæ satis esse possunt ad victoriam in negotio principali.

Præterea, ex quantitate frugum in ipsis deducta articulis, magnum læsionis elicitur argumentum, quippe quod ex Noualibus Decima præstari debet, iuxta dispositionem Sacrorum Canonum relatam *in cap. quoniam, de Decimis*, & specialem Leonis X. constitutionem emanatam pro Regno Poloniæ de anno 1515. † Neque expensæ in nono 6
articulo deductæ aliquid detrahunt, vel minuunt de Decima Rectori Parochialis Ecclesiæ debita, *cap. cum homines, cap. non est in præsentia, cap. tua nobis il secondo, cap. Pastoralis, cap. cùm non sit in homine de Decimis.* Ac denique ex Territorio oppidi de Nouaduor debet decima quoque persolui, tanquam in Aruo Prædiali Osmolicensi intra fines huius Parochialis Ecclesiæ constituto, vt constat ex Cracouiensis Episcopi decreto edito 11. Iunij 1612. ac relato in Summ. Parochi *num. 7.* vbi etiam iura Parochialia matricis Ecclesiæ Drazgouiensis in euentum erectionis Ecclesiæ Nouaduorensis in Parochialem leguntur expressè præseruata.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. ALBERGATO
Ebredunen. Prioratus,

Veneris 27. Iunij 1653.

Ad cap. 200. volum. 2.

ARGVMENTVM.

PRouisionem habens anteriorem à Prolegato Auenionensi præferendus est posteriorem obtinenti à Summo Pontifice

de beneficio intra legationem existenti, probato tamen Clericatus valore, & aliis requisitis, nec tali prouiso sex menses assignati ad assumendum habitum Regularem currunt nisi à die pacificæ possessionis.

SVMMARIVM.

1 *Anterior Vicelegati prouisio præualet posteriori concessæ à Papa.*
2 *Secunda gratia etiam motu proprio concessa non aufert ius alteri quæsitum.*
3 *De facultate Vicelegati quoad beneficiorum collationem non est dubitandum.*
4 *Vacatio beneficij, eiusque valor, & habilitas prouisi quomodo iustificentur.*
5 *Tempus alicui assignatum ad assumendum habitum Regularem non currit quandiu lis pendet super beneficio.*

DECISIO XXXIX.

DE Prioratu Regulari Sancti Benedicti sub titulo Beatæ Mariæ de Fauçon Ebredunensis Diœcesis, à Sanctissimo D. N. Ioannes Baptista Laurentius, & Ioseph Reinaldus à Domino Prolegato Auenionensi prouisus fuit, inter quos orta subindè lite, & vtroque in illius possessione manutentionem petente Domini sub die 28. Martij proximè præteriti ordinarunt, vt apposito sequestro videretur de bono iure, super quo suscepta hodie disputatione constare de bono iure Iosephi fuit resolutum.

1 Cum enim Prioratus de quo agitur existat intra limites Legationis Avenionen. & dictus Ioseph ab illius Prolegato prouisionem obtinuerit, & quidem anteriorem, præferri debet Ioanni Baptistæ aduersario, qui gratiam Apostolicam habet posteriorem, iuxta text. *in cap. si à Sede*, vbi gloss. *de præbend. in 6.* Gars. *de benefic. part. 5. cap. 3. num. 4.* Rota in terminis coram Buratt. *decis. 421. n. 1.* ibique Ad-
2 dent. *Litera A.* † ampliant id procedere etiamsi secunda gratia esset concessa motu proprio, quia motus proprius ius in iure, vel ad rem alteri quæsitum non aufert absque speciali mentione, & derogatione, Crauet. *consil. 241. num. 18.* Gabriel. *de Clausul. conclus. 2. num. 10. & sequent.* Menoch. *cons. 1. num. 428.* Sanch. *de matrim. lib. 8. disp. 21. num. 50.*

3 Prior igitur est prouisio Iosephi, & etiam potior, quia potestas Prolegati conferendi huiusmodi Beneficia probatur ex datis in hodierno Summario, *num. 2.* & fuit aliàs Canonizata in hoc Sacro Tribunali coram bon. mem. Buratto *decis. 390. n. 1. & 463. num. 2.* † Vacatio autem, & valor in du-
4 catis 80. narratus, & quod controuersus Prioratus sit regularis, & simplex sine cura iustificatur ex propria collitigantis confessione eadem in Literis suæ prouisionis repetentis; Ægid. *decis. 595.* Seraphin. *decis. 1296. n. 6.* Caualer. *decis. 33.* Coccin. *decis. 145.* vtrobique *num. 1.* cum aliis allegatis *in Hydruntina Canonicatus 25. Iunij 1649.* coram Eminentissimo Dom. Cardinali Otthobono, *& in Regien. beneficij 6. Martij 1651.* coram R. P. D. meo Peutingero.

Habilitas verò ipsius Iosephi probatur ex Literis Clericatus, Rot. *decis. 87. num. 16. decis. 302. numero 4. parte 7. recent. in Aquilana Beneficij 14. Decembris 1640.* coram Reuerendissimo Tarraconen. *in Alerien. Canonicatus 29. Aprilis 1650.* coram R. P. D. meo Celso, & ex relatione Vicarij Ebredunen. à quo fuit examinatus, Rota coram Caualer. *decis. 533. n. 4. in Eugubina Coadiutoriæ 3. Iunij 1650. §. nec deficere*, coram Reuerend. P. Domino Cerro, *& in Aquilana Iurispatronatus 12. Iunij 1651. §. minusque referre*, coram Reuerend. Patre Domino meo Meltio.

Non obstat quòd ille ad formam suæ prouisio- 5
nis adhuc habitum Regularem non susceperit, quia cùm illum susc ipere teneretur infrà sex menses dumtaxat à die pacificæ possessionis, ob litem immediatè à Laurentio introductam ei tempus currere non potuit, vt notat Gonzal. *ad Regul. 8. glos. 15. num. 118.* Gars. *de Benefic. part. 6. cap. 3. n. 163.* Mohedan. *decis. 8. de concess. præbend.*

Et ita, &c.

R. P. D. DVNOZET. Eccleſien. Vnionis.

Veneris 26. Aprilis 1652.

Ad cap. 37. part. 1.

ARGVMENTVM.

QVamvis vnio regulariter non præsumatur, sed probanda sit per legitimas probationes, tamen si adsint Enunciatiuæ antiquissimæ Summorum Pontificum concurrente paupertate Ecclesiæ, & visitationes Episcoporum aliæque similes concurrant coniecturæ, sufficiens inde resultat vnionis probatio, non obstantibus antecedentibus vnionibus temporaliter factis.

SVMMARIVM.

1 *Vnio non præsumitur, sed probanda est ab allegante.*
2 *Vnio est odiosa, ideò concludenter probanda est.*
3 *Ad probationem vnionis regulariter requiritur instrumentum publicum, vel Literæ Apostolicæ vel tempus immemoriale aut quadragenaria cum titulo.*
4 *Vnio tamen aliunde probari potest, veluti per Enunciatiuas antiquas Summorum Pontificum.*
5 *Regiſtra Cancellariæ Apostolicæ plenam fidem faciunt.*
6 *Paupertas Ecclesiæ dat adminiculum probationi vnionis.*
7 *Visitationes successiuè factæ ab Episcopis argunt Ecclesiæ Vnionem.*
8 *Collationes beneficiorum & deputationes Vicariorum iustificant Vnionem.*
9 *Taxæ solutæ ab Episcopis pro Ecclesiis vnitis in Cancellaria iustificant Vnionem.*
10 *Quadragenaria possessio cum bona fide sufficit in Vnione æquè principaliter facta.*
11 *Sufficit in vnione titulus putatiuus.*
12 *Vnio probatur per leuiores probationes quando de ea incidenter tantùm dubitatur.*
13 *Enunciatiuæ Summi Pontificis gratiam concedentes omnino credendum est.*
14 *Vnio præcedens temporaliter facta non excludit probationem Vnionis perpetuæ posteà subsequutæ.*

DECISIO

DECISIO XL.

1 POst terminatum iudicium manutentionis ad fauorem D. Archiepiscopi Calaritani, fuit deuentum ad petitorium, & hodie proposito dubio, An constet de Vnione fuit responsum affirmatiuè; Nam licèt regulariter Vnio non præsumatur, & probari debeat ab allegante, Alex. *consil.* 70. *num.* 11. *lib.* 3. Rota *decis.* 557. *num.* 3. *part.* 3. *diuers. decis.* 233.
2 *num.* 5. *part.* 1. *recent.* Caualer. *decis.* 405. *num.* 2. † & quidem plenè, & concludenter, vtpotè quid facti, & odiosa, Oldrad. *consil.* 261. *num.* 2. Dec. *consil.* 233. *n.* 2. Mascard. *de probat. part.* 2. *conclus.* 1418. *num.* 1.
3 & 2. Menoch. *de præsumpt. lib.* 6. *præsumpt.* 8. *num.* 1. † Itavt ad istum effectum, vel requiratur Instrumentum publicum, vel Literæ Apostolicæ, aut immemorabilis, vel saltem quadragenaria cum titulo iuxta celebre *consil.* Felin. 2. *num.* 2. 3. & 11. quod sequuntur Garz. *de benef. part.* 12. *cap.* 2. *num.* 126. & 232. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 28. *num.* 105. & approbauit Rot. coram Gregor. *dec.* 51. *n.* 1. & 5. Nihilominus illa ex hodie deductis pro D. Archiepiscopo sufficienter iustificari visa fuit.

4 Dantur enim primo loco pro illius iustificatione enunciatiuæ Pontificum, scilicet, Pauli Tertij de anno 1534. ac Gregorij Decimitertij de anno 1573. & 1578. in quibus Ecclesia Sulcitanensis quæ est eadem cum Ecclesiensi controuersa, enunciatur perpetuo vnita Ecclesiæ Calaritanæ, huiusmodi enim enunciatiuæ cum emanauerint à Summis Pontificibus, ad quos principaliter vnionem facere spectat, veniunt pro illius iustificatione attendendæ Mantic. *decis.* 355. *num.* 6. & *decis.* 359. *num.* 7. Rot. *in recent. decis.* 441. *num.* 2. *part.* 5. & *decis.* 660. *num.* 3. *part.* 6. & fuit dictum *in Reatina Vicariæ* 10. *Maij*
5 1647. coram R. P. D. meo Cerro, §. 4. *demùm.* † Idque etiamsi non probentur per exhibitionem literarum originalium, sed tantum per partitas extractas ex registris Cancellariæ, quia huiusmodi registra tanquam libri Apostolici & in quibus de verbo ad verbum fideliter registrantur Apostolicæ prouisiones, plenam fidem merentur, vt in puncto ad effectum probandi vnionem probat Plot. *consil.* 26. *num.* 7. & 8.

6 Secundò concurrit paupertas ipsius Ecclesiæ Ecclesien. actualiter enunciata in præcedentibus literis Leonis X. & Adriani VI. quam ad istum effectum esse magni ponderis tradit Felin. *dicto consil.* 2. *num.* 23. Menoch. *de præsumpt. dicta præsumpt.* 80. *num.* 2. Rota *in Tirasonen. annexionis* 16. *Decembris* 1592. coram Bubalo, *relata* per Garz. *vbi suprà p.* 12 *c.* 2. §. 3. *sub n.* 241. *vers. coadiuuatur hæc probatio.*

7 Tertiò afferuntur quamplures visitationes successiuè factæ ab Archiepiscopis Calaritanis pro tempore existentibus, ex quibus vnionem probari post Innoc. & alios tradit Abb. *in cap. cum super numer.* 18. *de caus. poss. & propr.* Anchar. *in reg. beneficium numer.* 11. & *in reg. sine possessione numer.* 10. *de reg. iur. in* 6. Rota *decis.* 1. *de restit. spoliat. in nouis*, Seraphin. *decis.* 1127. *num.* 3. Rota *in recent. decis.* 724. *numer.* 3. *vers.* & *demùm difficultatem*, *part.* 2. & *in d. Reatina Vicariæ* coram R. P. D. meo Cerro §. 3.

8 Quartò accedunt deputationes Vicariorum, ac collationes Beneficiorum ad dictam Ecclesiam spectantium, à præfatis Archiepiscopis pro tempore factæ, quæ concurrentibus præcipuè aliis coniecturis, optimè præfatam vnionem iustificant, Rot. *decis.* 688. *sub num.* 3. *part.* 2. *decis.* 58. *num.* 7. *part.* 4. *decis.* 441. *num.* 4. & 5. & *decis.* 445. *num.* 8. *part.* 5. *rec.* coram Buratt. *decis.* 660. *num.* 3. *vers. iunctis præsertim*, & *in eadem Reatina Vicariæ sub* §. 2. coram R. P. D. meo Cerro.

Quintò, adducuntur taxæ in Cancellaria persolutæ ab eisdem Archiepiscopis etiam pro Ecclesiis 9
vnitis, quarum solutiones ad affectum, de quo agitur, ponderauit Rota *in rec. decis.* 340. *num.* 5. *part.* 4. & *in Lucana vnionis* 28. *Ianuarij* 1648. coram R. P. D. meo Bichio.

Sextò, & vltimo loco accedit quadragenaria, & 10
vlterior possessio, nedum cum bona fide, quam sufficére in vnione non extinctiua, sed æquè principaliter facta, probat Garz. *de benef. p.* 12. *cap.* 2. *n.* 239. Rot. *decis.* 642. *num.* 7. & *seqq. part.* 8. *recent. in Abulen. præstimonij* 20. *Iunij* 1639. coram bon. mem. Coccino, & *in allegata Lucana vnionis* 28. *Ianuarij* 1648. coram R. P. D. meo Bichio, §. *fin.* † allegata 11
in præcedenti decisione huius causæ edita super manutentione 26. Iunij 1648. coram me, §. *quoniam de Vnione*, verum etiam cum titulo saltem putatiuo, quæ in hac materia reputatur efficacissima probatio ex iuribus supra allegatis.

Ex quibus omnibus simul iunctis concludens 12
præfatæ vnionis iustificatio resultare visa fuit, præcipuè cum de illa non agatur principaliter ad effectum, vt vna Ecclesia Cathedralis alteri omnino subiaceat, quo casu exactæ probationes requiruntur, Dec. *consil.* 233. *numer.* 2. Comitul. *decis.* 226. *num.* 11. Greg. *decis.* 77. *num.* 6. sed de ea incidenter dubitatur ad effectum vt vnicus sit Prælatus, & administrator ambarum Ecclesiarum vnitarum, iuxta Text. *in c. & temporis* 16. *q.* 1. vbi gloss. & Archidiac. Mandos. *consil.* 27. *n.* 1. cum aliis allegatis per Gratian. *discep.* 655. *num.* 5. *discept.* 892. *num.* 1. Tunc enim leuior admittitur probatio ex allegatis in præcedenti nostra decisione huius causæ edita super manutentione 26. Iunij 1648. *in* §. *quoniam de vnione*: & bene facit Gloss. *in cap. Ecclesia Sutrina, in verb. breuitatem propè medium de caus. possess. & propr.* quia quælibet Ecclesia in cæteris remanet in suo priori statu secundùm qualitatem vnionis æquè principaliter factæ.

Nec subsistunt adducta contra quadragenariam, & ea, quæ dicuntur de mala fide, quoniam ponderationes contra quadragenariam adductæ, ac desumptæ signanter ex lite introducta coram bon. mem. Cardinali Seraphino de anno 1584. ad nihil inseruiunt, ponderando quod allegata lis coram Seraph. est omnino diuersa à præsenti, cum illa penderet inter Archiepiscopum & Incolas super solutione decimarum, quas Incolæ soluere recusabant, & super quibus Archiepiscopus tunc temporis tres sententias, vnam in partibus, & alias in Rota obtinuerat, vt patet ex tenore commissionis relatæ in summ. Archiepiscopi, *num.* 1. & propterea cessante lite cessat pariter allegata quadragenaria præscriptionis interruptio.

Mala verò fides contra Pastorellum, qui prouisus fuerat de dicto Archiepiscopatu Calaritano de anno 1534. deducta ex eo, quod ipse licèt haberet certam scientiam de antecedentibus vnionibus; nihilominus falsè Pontifici exposuerit Cathedralem Ecclesien. esse perpetuò vnitam, omnino remouetur. Tum quia huiusmodi scientia concludenter non probatur, vt opus est, cum circa factum alienum ignorantia præsumatur, *c. præsumitur. de reg. iur. in* 6. Surd. *consil.* 335. *num.* 62. Tum quia ipse non obtinuit dictum Archiepiscopatum ad supplicationem, sed Motu proprio Pontificis ad nominationem Impe-

13 peratoris, ac Regis Hispaniarum, † enunciatiua autem in suis literis emissa, non est enunciatiua Imperatoris, sed Pontificis concedentis, cui omnino est deferendum. Rota penes Greg. X V. *dec.* 249. *n.* 6. vbi Add. *n.* 10. & Rot. *in rec. dec.* 361. *n.* 2. *p.* 2. *dec.* 405. *sub n.* 1. *vers. statur enim part.* 1. *& fuit dictum in Calaguritana seu nullius* 16. *Iunij* 1606. coram bon. mem. Ortembergo.

14 Nec releuant præfatæ antecedentes vniones temporaliter factæ, quia non excludunt, quin deinde potuerit fieri vnio absoluta, & perpetua, quam probant subsequentes prouisiones, ac alia superiùs ponderata, vt responsum fuit *in dicta Lucana vnionis* coram R. P. D. meo Bichio, *vers. facilius, & in decisione huius causæ, §. nec refragantur*, & sic non applicatur Sac. Concil. Tridentinum *sess.* 7. *c.* 4. *de Reform.* disponens, quod nemo retinere valeat plura curata, vel incompatibilia Beneficia, siue per viam vnionis ad vitam, siue Commendæ perpetuæ, quia Ecclesiæ, de quibus agitur, iustificantur perpetuò vnitæ, & possidentur vigore prouisionis Apostolicæ. Decisiones verò Reuerendiss. Vrgellen. ex aduerso allegatæ 331. & 355. emanatæ in causa Ecclesien. spolij potiùs sunt fauorabiles quàm contrariæ Archiepiscopo, dum in ipsis firmatur, quod saltem vnio erat facta æquè principaliter, non autem accessoriè.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. VEROSPIO
Fauentina Iurispatronatus,

Lunæ 10. Decembris 1651.

Ad cap. 4. *§.* 7. *part.* 2. *& cap.* 123. *part.* 3.

ARGVMENTVM.

INstitutionem corruere non probata vacatione, cui locus non est, nisi ille in cuius fauorem facta est resignatio admissus fuerit. Si resignatio corruat ius non abdicatur à resignante si is in cuius fauorem resignatio facta fuit non fuerit adeptus beneficium, sed alteri collatio facta sit. Contemptus patroni ex quibus excludatur.

SVMMARIVM.

1 *Non probata vacatione non subsistit præsentatio neque institutio.*
2 *Beneficium non vacat in resignatione in fauorem, nisi resignatio admissa fuerit.*
3 *Qui solus est in possessione præsentandi solus præsentare potest.*
4 *Quamuis resignatio sit nulla, tamen non abdicatur ius à resignante si beneficium alteri quàm resignatario conferatur.*
5 *Protestatio resignantis annullatiua facit vt ius remaneat penes ipsum si alteri quàm resignatario beneficium conferatur.*
6 *Si adsit contemptus patroni remanet illi ius nouiter præsentandi.*
7 *Spretus patroni ex quibus circunstantiis excludatur.*

DECISIO XLI.

AD Beneficium controuersum de Iurepatronatus familiæ Benciuennæ in manibus Sanctiss. à Ioanne eiusdem possessore legitimo Antonij fauore resignatum, Alexander de Benciuennis vti Patronus Ordinario Franciscum filium præsentauerat instituendum; super cuius proinde institutione commissa mihi causa, ac dubio hodie proposito fuit negatiuè responsum † ex defectu vacationis nondum ab ipso iustificatæ, sine qua corruit præsentatio, ac successiua ipsius institutio non potest sustineri per text. *in cap. illud, de Iurepatron. & in cap. vltimo de concess. præben.* & notant vtrobique DD. *cap. cum Bertoldus in fin. de re iud.* Rot. coram Greg. *decis.* 420. *num.* 3. *& decis.* 257. *num.* 2. *& in dec.* 691. *num.* 5. *part.* 2. *& decis.* 532. *num.* 5. *part.* 5. *recent.*

In proposita verò facti specie deficit vacatio Beneficij propter naturam resignationis, conceptæ in fauorem certæ personæ, pro qua nisi admissa fuerit, excluditur vacatio, vt notat Paris. *de resignat. Benef. lib.* 6. *quæst.* 5. *num.* 21. Gonzal. *ad reg.* 8. *glos.* 14. *num.* 6. Mandos. *in tract. de Signatura Gratiæ, vers. nec Papa consueuit.* Rot. *in Legionen. Canonicatus* 23. *Ian.* 1640. coram R. P. D. meo Rojas.

Hinc obesse non poterit, quod gratia resignationis ab Apostolica Sede expedita fuerit sub conditione præfixi assensus pro medietate Patronorum, adeoque irrita censeatur, ac nulla ob non præfixum ab Alexandro consensum ad resignationis validitatem tantummodo requisitum, dum in quasi possessione præsentandi solus ipse extitit, vt notat Felin. quando literæ Apostolicæ nocent Patronis, *num.* 11. *in* 9. *limit.* Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæst.* 8. *numer.* 106. Rot. *in Pistorien. Plebania* 24. *Martij* 1623. coram Nauar. post Viuian. *de Iurepatr. decis.* 84. *n.* 15. *& in Sulmon. Beneficij* 10. *Martij* 1643. coram bon. mem. Arguelles. † Quoniam licet resignatio corrueret, ius tamen Beneficij non abdicatur à resignante si alteri, quam Antonio (in cuius fauorem resignatio concepta fuerat) conferatur, vt notat Butr. *in cap. nemo, num.* 10. *de elect. lib.* 6. *dub. in cap. cum pridem, de pactis.* Paris. *de resign. benef. lib.* 1. *quæst.* 3. *num.* 96. *& quæst.* 4. *num.* 23. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæst.* 14. *num.* 85. Rot. *decis.* 4. *num. part.* 2. *recent.* & coram Penia *decis.* 249. *n.* 7. *& in Lucana Canonicatus* 14. *Maij* 1590. coram Bubalo post Viuian. *de Iurepatron. decis.* 35. *num.* 2. † præfertim quoties, provt in casu proposito, adest expressa protestatio resignantis annullatiua resignationis in casu, quo alteri personæ, quàm resignatario beneficium deferri contingat, vt notat Paris. *de resign. Benef. lib.* 2. *quæst.* 4. *num.* 23. *cum seqq.* Rot. *in Mediolan. Canonicatus* 7. *Iunij* 1641. coram bon. mem. Card. Panzirolo *in §. nec obstare visum fuit, & in Nicien. Canonicatus* 14. *Nouembris* 1650. coram Reuerendiss. D. meo Decano *in §. quia cum Iosephus vers. & propterea nullam vacationem.*

Neque vacatio poterit exinde desumi, quod Patroni consensus non fuerit requisitus, quasi contemptus inde resultet, ac spretus, præcludens resignanti regressum, ac Patrono deferens ius nouiter præsentandi. Gemin. *in cap. nemo de ineeps, num.* 11. *de elect. lib.* 6. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæst.* 14. *numer.* 84. Rot. *decis.* 190. *numer.* 5. *part.* 5. *recent.* † Hic quippe contemptus excluditur in proposita facti specie, siue ex tenore mandati ad resignandum, expressam Patronatus mentionem præferentis, ac declarationem insuper resignantis, vt sub omnibus

omnibus solemnitatibus, tum ex dispositione iuris, tum de consuetudine, ac stilo Curiæ requisitis deberet resignatio expediri, siue ex Apostolicis literis, sub expressa Patronatus narratiua editis, ac cum derogatione vocum pro medietate, postquam altera Patronorum medietas suum præstitisset assensum, vt notat Archid. *in cap. hortamur, dist.* 71. Paris. *cons.* 47. *num.* 17. *& num.* 24. *vol.* 4. *& de resign. Benef. lib.* 2. *q.* 4. *n.* 31. vbi attestatur de communi. Dec. *cons.* 126. *n.* 4. Ludouicus Morotius *cons.* 33. *num.* 1. *in fine.* Mandos. *in tract. de Signatura Gratiæ, in tit. derogationes Iurispatronatus* 3. *col.* §. *aliquando derogatur*, cum aliis per Lotter. *de re benef. lib.* 2. *quæst.* 14. *n.* 79.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. BICHIO

Firmana Beneficij,

Veneris 23. Maij 1553.

Ad cap. 87. *part.* 1.

ARGVMENTVM.

QVomodo probentur clericatus, idoneitas, existentia iurispatronatus, & illius pertinentia, valor, & vacatio beneficij. Litispendentia super hæreditate, vel quota ipsius, vtrum reddat iuspatronatus litigiosum.

SVMMARIVM.

1 *Clericatus, & idoneitas prouisi quomodo probentur.*
2 *Existentia, & pertinentia Iurispatronatus ex quibus arguantur.*
3 *Valor beneficij obtenti, vel obtinendi quomodo iustificandus sit.*
4 *Vacatio beneficij quomodo probari debeat, & modus vacationis quando adest clausula, siue alio quovis modo.*
5 *Vacatio quando dicatur consumpta.*
6 *Prouisio subreptitia, vel obreptitia non consumit vacationem.*
7 *Obreptio prouisionis illam reddit nullam.*
8 *Pendentia litis super hæreditate vtrum reddat iuspatronatus litigiosum.*
9 *Lis pendens super hæreditate per viam restitutionis in integrum non reddit beneficium litigiosum.*
10 *Lis super quarta parte hæreditatis non reddit totum iuspatronatus litigiosum.*
11 *Papa non solet derogare iuripatronatus laicali nisi ad summum pro duabus tertiis partibus.*
12 *Qui habet titulum nullum non potest dici legitimus contradictor.*

DECISIO XLII.

DEcio Aciarino præsentato à Bartholomæo Iuniore de Guarneriis ac Thoma Aciarino ad simplex Beneficium sub inuocatione Sanctæ Mariæ Boni Iesu, ex persona Francisci Panici vacans, & & habenti literas Apostolicas pro præsentato, idem beneficium adiudicandum esse Rota censuit in gradu appellationis interpositæ à sententia Ordinarij Firmani dictarum literarum executoris, qua pronunciatum fuerat eas esse exequendas ac Decium in possessionem immittendum, amoto Reuerendissimo D. Amico Panico Episcopo Recanatensi dicti beneficij possessore.

Cuncta enim in præfatis literis narrata Decius iustificauit, suum vltimum clericatum ex literis patentibus sui Ordinarij; quæ satis probant. Merlin. *decis.* 473. *num.* 4. suam habilitatem ex sententia executoris, cuius conscientiæ illius iustificatio commissa fuit, vt in his terminis respondit Rot. *in Aquilana Iurispatronatus* 12. *Iunij* 1651. §. *penultimo* coram R.P.D. meo Meltio. 1

Existentiam Iurispatronatus tum ex instrumento dotationis dato in Summario *n.* 9. tum ex pluribus præsentationibus; tum ex confessione D. Episcopi Aduersarij in literis suæ prouisionis, quæ contra ipsum dum non est quæstio super libertate beneficij plenam probationem facit, Garf. *de benef. p.* 12. *n.* 276. Mantic. *decis.* 218. *n. primo & seqq.* Marc. Andr. *decis.* 5. *sub num.* 3. *&* 4. Addentes ad sanctæ Memoriæ Gregor. XV. *decis.* 462. *num.* 22. Rota *in Aquilana Iurispatronatus* 24. *Iunij* 1646. coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado. 2

Pertinentia Iurispatronatus ad DD. Bartholomæum & Thomam qui Decium præsentarunt probatur, quia ambo habent causam à Guarnerio & Iacobo filiis Bartholomæi senioris existentis dum vixit in quasi possessione præsentandi ex datis in summario Decij *num.* 11. quod sufficit etiamsi non probetur descendentia à fundatore. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæst.* 11. *num.* 118. *& sequent.* Rota *decis.* 349. *num.* 1. *& ibi* Addent. *num.* 6. coram Sanctæ Memoriæ. Greg. XV. *decis.* 274. *num.* 8. *part.* 2. *recent.* & in *Gerunden. Beneficij* 11. *Maij* 1648. coram R.P.D. meo Celso.

Valor huius beneficij narratus in ducatis 45. per non excessum remanet sufficienter probatus ex simili expressione facta per partem aduersam in literis suæ prouisionis, vt dixit Rota *in Hidruntina Canonicatus* 25. *Iunij* 1649. coram Eminentissimo D. Cardinali Otthobono. Necnon ex testibus datis in summario *num.* 16. qui etiam deponunt de valore obtentorum ad quem iustificandum sufficit qualisqualis probatio. Greg. XV. *decis.* 78. *num.* 4. cum aliis allegatis *in Placentina Beneficij* 11. *Decembriis* 1645. coram bonæ memoriæ Arguelles. 3

Vacatio beneficij ex persona Francisci Panici vltimi possessoris non potest negari ab Aduersario ex eadem persona vacationem desumente in literis suæ prouisionis, & quamvis ibi narrauerit vacationem per liberam resignationem factam à dicto Francisco, in literis verò Decij narrata fuerit vacatio per matrimonium à Francisco contractum, Pontifex tamen non se restrinxit ad dictam variationem per matrimonium, sed nominatim conferre voluit quamvis vacaret per liberam resignationem, vt legitur ibi *siue præmisso, siue alio quovis modo seu per liberam resignationem vacet*, summario Decij *n.* 2. *in fine*, quæ verba apertissimam Pontificis voluntatem conferendi etiam per resignationem demonstrant, vt notant DD. *in cap. susceptum de rescript. in* 6. Felin. *in cap. in nostra sub n.* 37. *vers. fallit* 4. *eod. tit.* Paris. *de resign. lib.* 8. *q.* 7. *num.* 143. Lotter. *de re benefic. lib.* 3. *quæst.* 8. *num.* 61. Rota *in Meleuitana Benefic.* 25. *Iunij* 1649. §. *nec obstat*, coram Me. 4

Non obstat quod vacatio per resignationem esset consumpta mediante anteriori prouisione Apostolica ex hoc capite obtenta à Domino Episcopo Aduersario, iuncta partium possessione & tradita ab executore Apostolico, Gomez. *super Reg. de Trienn. q.* 30. *sub n.* 1. Gonzal. *ad regul.* 8. *glos.* 11. §. 2. *n.* 31. *& seqq.* Rot. *decis.* 51. *n.* 4. *part.* 6. *recent.* quodque de tali prouisione Decius mentionem non fecerit in suis literis, imò illæ habeant in ventre clausulam, 5

nunmodo

dummodo non sit alteri ius quæsitum, præseruatiuam iuris vt supra Episcopo quæsiti. Rot. *decis.* 110. *n.* 6. & 7. *part.* 5. *rec. decis.* 350. *num.* 2. coram sanctæ memoriæ Gregorio XV.

6 Cùm enim vt infra dicitur, antecedens prouisio obtenta à D. Episcopo sit subreptitia & obreptitia vacationem non consumpsit. Rot. *dec.* 643. *num.* 17. & 18. apud Peniam *decis.* 628. *n.* 7. *part.* 4. *tom.* 3. *in recent. decis.* 569. *num.* 32. *part.* 5. & *in dicta Meleuitana Beneficij* 5. *Iunij* 1649. coram Me, §. *minus obstat*, vbi aliis allegatis id ampliatur quamuis prouisus beneficij possessionem accepisset. Atque hinc nec opus fuit de tali prouisione mentionem facere in literis Decij. Burat. *decis.* 209. *n.* 7. de qua in omnem euentum censeretur facta mentio per clausulas generales in dictis literis appositas, quas in his terminis ponderat Lotter. *de re benefic. lib.* 3. *q.* 8. *num.* 45. & 50. Garz. *de benef. part.* 10. *c.* 1. *sub n.* 74. aliique relati à Moderno Carpensi *controu. forens. c.* 216. *n.* 61. nec clausula *dummodo*, præseruat ius Episcopi quod validum non est. Barbos. *claus.* 44. *num.* 10. Rot. *inter recent. decis.* 253. *num.* 1. *decis.* 634. *num.* 1. *part.* 2. cum aliis allegatis à Modern. Carpens. *controu. forens. d. cap.* 216. *num.* 12.

7 Obreptio verò dictæ prouisionis ad fauorem Aduersarij gratiam ipso iure annullans, Rot. *dec.* 24. *n.* 4. *part.* 5. *recent.* & in *Reatina Pensionis* 13. *Februarij* 1651. coram Eminentiss. D. Cardinali Ottobono, euidens est, quia fuit expositum quod super iurepatronatus & præsentandi ad hoc beneficium dum pro tempore vacat, lis & causa coram certo iudice competenti inter assertos ipsius beneficij Patronos pendet indecisa, quod in facto non subsistit & ex aduerso iustificari deberet, *cap.* 1. *vbi* notant omnes *de lit. contest. in* 6. Dec. *cons.* 142. *n.* 6. Marescot. *var. resol. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 1. Rot. *decis.* 234. *num.* 13 *part.* 1. *recent.* præsertim quia Papa non derogasset aut concessisset vt in puncto aduertit Cassador. *decis.* 3. *n.* 4. *vt lite pend.*

8 Nec sufficit iustificare quod inter Iacobum Guarnerium ac Thomam Aciarinum penderet lis super hæreditate Iacobi Guarnerij, quodque in dicta hæreditate hoc iuspatronatus contineretur. Primò quia cum Papæ non fuerit narratum quod iuspatronatus esset hæreditarium & ab hæreditate Iacobi penderet eius pertinentia, dici non potest quod Papa sub narratiua litis super iurepatronatus intellexerit de lite super dicta hæreditate cui illud est annexum, & eatenus Papa voluit derogare iuripatronatus quatenus credidit nullum exinde parari præiudicium Patronis stante inter ipsos pendentia litis per quam ipsum iuspatronatus esset effectum litigiosum: At litigiosum non erat quamuis lis penderet super hæreditate cui iuspatronatus annexum supponitur, vt in puncto Lancellot. *de attent. p.* 2. *cap.* 4. *in præfat. n.* 544. & 545. vbi subdit quod hac lite non obstante Patronus poterat præsentare quamuis per prius in quasi possessione præsentandi non existeret, & fuit opinio originalis Rotæ *dec.* 1. *de iurepatr. in nouis*, vbi hoc limitatur solum quando lis esset super ipso iure vel possessione præsentandi, Ægid. *dec.* 700. *col.* 1. *ante med. vers. licet fateor*, & in proximis terminis Roman. *cons.* 270. *sub n.* 2. *vers. prima quia*. Natt. *cons.* 145. *n.* 16. & 17.

9 Eoque minus iuspatronatus erat litigiosum, quia lis super hæreditate Iacobi introducta fuerat per viam restitutionis in integrum ex capite minoritatis Bartholomæi aduersus lapsum temporis ad adeundum, pro qua cum non competat actio, sed solum imploretur officium Iudicis *cap. final. de offic. ind.* Vestr. *in prax. lib.* 8. *cap.* 3. *num.* 3. Odd. *de restit. in integr. part.* 1. *quæst.* 35. *sub num.* 29. *vers. sed contra est communis conclusio*, & *n.* 35. exinde non resultat lis quæ iuspatronatus litigiosum reddat, iuxta Theoric. Innocentij *in cap. cum M. Ferrariensis n.* 9. *de constit.* quam sequitur Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæst.* 20. *num.* 25. *in fine*. Rot. *decis.* 1134. *num.* 4. apud Seraph. *decis.* 365. *in fine*, coram sanctæ memoriæ Gregorio XV. & in aliis relatis ab Add. ad Burat. *dec.* 927. *num.* 18. & 19.

Secundò quia lis super hæreditate Iacobi afficiebat ad summum quartam partem Iurispatronatus: siquidem ex iuribus datis in summario Decij *n.* 9. & sequentibus apparet (& ex aduerso non controuertitur) quod iuspatronatus diuisum fuerat in duas voces, quarum altera spectabat ad Guarnerium cuius indubitanter Bartholomæus iunior fuit filius & hæres, altera ad Iacobum Guarnerij fratrem qui in testamento scripserat hæredes eundem Bartholomæum ac Thomam Aciarinum, & sic Bartholomæus mediante restitutione in integrum obtenta pro adeunda hæreditate Iacobi, solam meditatem vnius vocis ad Iacobum spectantis petiisse diceretur, manente de cætero extra omnem litem vna integra voce sibi deuoluta cum hæreditate patris & alia medietate vocis Iacobi spectante ad Thomam cohæredem ex illius testamento, quod ex aduerso nunquam fuit impugnatum, gratisque dicitur etiam hæreditatem Guarnerij fuisse in litem deductam, eo quod Thomas obsistendo restitutioni in integrum à Bartholomæo petitæ super hæreditate Iacobi, subdiderit Bartholomæum nec posse admitti ad se immittendum in hæreditate Guarnerij Patris, vt in Summario Episcopi *num.* 3. quia litigiosa res solum fiunt quæ actor petendo aut replicando in litem deduxit, non autem quæ in sola exceptione rei conuenti continentur nisi actor illa negauerit vel impugnauerit, *cap. fin. de lit. contest. in l. C. de lit. contest.* Felin. *in cap. illud*, *numer.* 12. *de præscript.* Roman. *cons.* 174. *num.* 5. Rot. *decis.* 21. *in fine part.* 2. *recent.* & in *Illerden. Decimarum* 3. *Iunij* 1631. §. *si verò*, coram bonæ memoriæ Rouano.

Cum igitur propter litem super hæreditate Iacobi solum quarta pars Iurispatronatus afficeretur, incontrouertibilis est subreptio, quia si Papa hoc sciuisset non derogasset Iuripatronatus in totum, sed in fortioribus terminis Cassador. *decis.* 3. *sub num. vt lite pend.* cùm patronatibus merè laicalibus quod est hoc quando beneficium non vacat in Curia, derogare non soleat nisi ad summum pro duabus retiis partibus. Paris. *de resign. lib.* 2. *quæst.* 4. *num.* 53. Moder. Pisan. *de iurepatr. lib.* 14. *cap.* 2. *num.* 18. et causis vrgentissimis enumeratis à Paris. *de resign. dicta quæst.* 4. *num.* 46. & *sequentib.* à Moder. Pisan. *d. cap.* 2. *num.* 8. & *sequentibus*, nec in dubio censetur velle præiudicare Patronis laicis, Cassador. *decis.* 6. *num.* 3. *de Iurepatr.* aliique allegati à Modern. Carpens. *contra forens. cap.* 216. *num.* 48. Rot. *decis.* 427. *numer.* 1. *part.* 1. *recent.* sintque derogationes strictè interpretandæ. Cephal. *cons.* 138. *numer.* 67. Rota *decis.* 347. *numer.* 8. *part.* 4. *tom.* 2. *nou.* & in terminis iurispatronatus, Paris. *de resign. lib. quæst.* 4. *num.* 42.

Non obstat quod Dominus Episcopus vti habens prouisionem Apostolicam & sic parem litem, sit legitimus contradictor ad impediendam executionem literarum Apostolicarum ad fauorem Decij, quia hoc non procedere quando titulus nullus fuit decisum in pluribus causis relatis in Compo

Compostellana Parochialis prima Iulij 1648. coram Eminentiss. D. Cardinali Otthobono.

Et ita decisum vtraque parte informante.

R. P. D. DVNOZET
Grossetana Pensionis,

Veneris 3. Martij 1651.

Ad part. 2. cap. 1. §. 4.

ARGVMENTVM.

QVando agitur contra successorem in beneficio valor & alia narrata plenè iustificanda sunt in iudicio petitorio, sed in possessorio sufficit vnica solutio. Clausula in rescripto reseruationis pensionis, quod reseruatio sit nulla, si pensio verè & realiter soluta non fuerit, transfert in pensionarium onus probandi solutionem cum vera & reali numeratione; maximè quando agitur inter affines, inter quos præsumitur collusio.

SVMMARIVM.

1 *In iudicio petitorio intentato contra illum qui non consensit pensioni omnia narrata plenè & concludenter iustificanda sunt.*

2 *Pensio reseruata sine causa beneficio pleno existente requirit veram probationem omnium narratorum.*

3 *Clausula* vt asseris *æquiualet clausulæ* si ita est, *& per consequens continet conditionem.*

4 *Attestatio extraiudicialis lite pendente facta non probat.*

5 *Probatio valoris beneficij debet percutere tempus reseruationis.*

6 *Valor affirmatiuè narratus censetur expressus deductis oneribus.*

7 *Valor narratus per non excessum non concludit assensum in certa quantitate affirmatiua.*

8 *Valor narratus in reseruatione pensionis ad rigorem vsque ad obolum probandus est, licèt in aliis casibus intret æquitas augmenti sextæ partis.*

9 *In iudicio possessorio sufficit pro victoria vnica tantum solutio.*

10 *Quando in reseruatione pensionis adest clausula quod illa sit nulla si pensio verè & realiter non soluatur, reprobari debet præcisa solutio totius temporis, alias reseruatio corruit.*

11 *Pensio incipit deberi à die datæ supplicationis, non à die consensus præstiti.*

12 *Quando requiritur probatio veræ solutionis pensionis non sufficit ficta per aditionem hæreditatis.*

13 *Confessio de recepto non probat in petitorio contra successorem pensionarij.*

14 *Inter Fratres confessio solutionis pensionis præsumitur collusoria.*

DECISIO XLIII.

EX duplici fundamento Domini responderunt pensionem reseruatam ad fauorem Bonauenturæ Alberti super fructibus Præposituræ Grossetanæ de consensu Aurelij eius fratris tunc Præpositi, esse nullam. Primò, quia dictus Bonauentura non iustificat valorem Beneficij narratum per ascensum in ducatis 350. auri de Camera; † quem hodie, dum causa ventilatur in petitorio inter ipsum, & Angelum Marescottum successorem in beneficio, qui reseruationi prædictæ nunquam consensit, plenè, & concludenter iustificare tenetur, cùm sit fundamentum gratiæ. Garc. *de benef. part. 1. c. 5. §. 4. num. 476. & seqq.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst. 43. num. 1.* Rota *in part. 4. recent. decis. 342. num. 1. & seq. tom. 2. & decis. 546. num. 1. tom. 3.* & fuit sæpissimè dictum *in Romana pensionis 25. Maij 1646. §. nec pariter, &c.* coram R. P. D. meo Bichio, *& in Conchen. pensionis 21. May 1649. §. 1.* coram R. P. D. meo Corrado. 1

Maximè cùm agatur de pensione reseruata sine causa, Beneficio pleno existente, quo casu (quia Papa vult scire punctualem valorem, nec de eo aliunde certificari valet, quam ex narratiua supplicantis) adiici solet, † provt adiecta fuit in præsenti clausula, vt asseris, quæ facti dubietatem in concedente demonstrat, & continet conditionem, si ita est, Felin. *in cap. ad aures 8. num. 10. in fine de rescript.* Lotter. *vbi supra num. 7.* Rot. *decis. 519. n. 3. part. 2. decis. 287. n. 11. part. 5. recent.* cum aliis fusè relatis *in d. Conchen. §. eoque magis*, coram R. P. D. meo Corrado; Vnde gratia stat semper in suspenso, donec per necessarias probationes purificetur dicta conditio, vbi gloss. & Doct. *de rescrip. in 6. Clem. 1. de concess. præben.* Paris. *cons. 82. à n. 7. lib. 4.* Menoch. *cons. 38. num. 15. & 16.* Cassad. *decis. 10. num. 8. vers. secus si à principio. de rescript.* Rota *in Aretina pensionis 24. May 1599.* coram Litta, penes Marches. *de commiss. part. 1. fol. 515. & in Paduana pensionis 18. Iunij 1581.* coram Rubeo post eundem Marches. *d. part. 1 fol. 516. & in Perusina Parochialis, seu pensionum*, coram Me. 2 3

Non quidem iustificatur valor prædictus, nam fides, seu attestatio sex testium, ad hunc effectum exhibita, tanquam informis facta extraiudicialiter lite pendente non est habenda in consideratione, *c. fin. de fid. instr.* Rota penes san. mem. Greg. XV. *decis. 359. sub n. 4. & seq.* bon. mem. Duran. *decis. 168. n. 6. & decis. 285. n. 133. & seq. cum aliis cumulatis* per Add. *ad decis. 214.* san. mem. Greg. XV. *num. 3.* 4

Multoque minus cùm non percutiat tempus reseruationis de quo valor expressus probari debet, vt dixit Rot. *decis. 444. n. 4. part. 2. dec. 342. num. 11. & decis. 414. num. 3. part. 4. tom. 2. rec.* coram Seraph. *decis. 102. num. 3. in Parmen. pensionis 25. Iunij 1627.* coram bon. mem. Merlino, *& in Contronen. pensionis 24. Ianuarij 1646. §. nec ob id*, coram R. P. D. meo Verospio; † nec in ea distinguantur, nec deducantur onera necessaria, quemadmodum requiritur ad effectum probandi valorem affirmatiuè narratum, qui censetur expressus deductis oneribus. Rot. coram Mantica, *dec. 138. n. 2. & dec. 182. n. 7.* Millin. *dec. 237. num. 6.* Caual. *decis. 383. n. 2. & 3. in Novarien. pensionis 8. Novemb. 1624.* coram bon. mem. Pirouano. *& in d. Contronen. pensionis* coram R. P. D. meo Verospio. 5 6

Provt etiam narratiua valoris per non excessum de ducatis 300. auri de Camera emissa in literis Prouisionum Perinthij, & d. Angeli Marescotti successorum prædicti Aurelij deseruire non potest pro requisita iustificatione, vel pro aliquo adminiculo supradictæ attestationis: † tum quia expressio facta per actum negatiuum, quæ verificatur etiam in obolo, non concludit ascensum in certa quantitate affirmatiuè narratum, vt in terminis respondit Rota *in recent. dec. 186. n. 3. & seq. part. 1.* penes san. mem. Greg. XV. *decis. 353. num. 4. & ibi* Adden. *num. 16.* 7

Millin.

Millin. *decis.*237. *num.*4. & 5. Seraphin. *decis.*1017. *num.* 5. & *in Fanen. Beneficij* 28. *Iunij* 1624. coram Vbaldo, & *in Camerinen. pensionis* 2. *May* 1642. co-

8 ram R. P. D. meo Rojas. † Tum etiam quia continet minorem summam illâ, quæ continetur in narratiua Bonauenturæ; Et certum est, quod valor expressus in reseruatione pensionis iustificari debet plenissimè vsque ad obolum, alias propter vitium subreptionis Pensio corruit in totum. Rot. *dec.*278. apud Modern. Perus. *de manut.* Nec pro illius manutentione, seu sustentatione intrat æquitas augmenti sextæ partis, quæ seruatur à Rota in aliis gratiis, sed attenditur rigor. Rota *decis.*414. *n.*12. & *seq.* & *decis.*488. *n.*5. & *seq. part.*4. *tom.*2. *recent.*

9 Nec quicquam facit, quod Bonauentura exegerit hanc pensionem per plures annos, quoniam vt Pensionarius in petitorio releuetur ab onere iustificandi valorem ex hoc capite, exactiones probari debent continuatæ per 30. annos completos, quia non minoris temporis spatio inducitur iustificationis præsumptio, propter quam quis eximitur ab onere probationis, licèt secus sit in possessorio, in quo vnica tantum solutio sufficit pro Victoria, vt distinguendo inter vtrumque iudicium copiose firmatum fuit *in Romana pensionis* 19. *Ianuarij*, & *in Placentina pensionis* 25. *Iunij* 1646. coram R. P. D. meo Cerro, *in dicta Conchen. pensionis* coram R. P. D. meo Corrado, §. *neque ab huiusmodi*, & *in eadem* 14. *Febr.* 1650. coram R. P. D. meo Bichio, §. *debuit namque*, exactiones autem allatę per Bonauenturam (esto quod sint veræ, nec deducendum sit tempus litis) non excedunt 28. annos, cum pensio reseruata fuerit de anno 1623. & nunc decurrat annus 1651.

10 Alterum fundamentum, ex quo mouebantur Domini, consistit in eo, quod Aurelius, qui reseruationi consensit ad fauorem fratris, non soluit toto tempore suæ vitæ hanc pensionem, provt erat omninò soluenda de forma decreti in ipsis literis Apostolicis insertî, ibi, *Voluit autem quod si dictus Aurelius in eius vita, & quamdiu dictam Præposituram obtineret, dictam pensionem verè, realiter, & cum effectu non persoluisset, dicta reseruatio nulla esset eo ipso, &c.* quod obseruantiam ex parte Consentientis, ac iustificationem ex parte Pensionarij adeò præcisam integræ solutionis totius temporis requirit, vt si aliqua ex parte deficiat, reseruatio corruat, Rota penes Caualer. *decis.*569. & *in recent. dicta decis.*342. *num.*15. & *seq. part.*4. *tom.*2. & *decis.*546. *n.*2. & *seq.* & *decis.* 620. *per tot. eadem part.* 4. *tom.*3. & coram R. P. D. meo Bichio, *in Camerinen. pensionis* 25. *Iunij* 1640. & 23. *Ianuarij* 1641.

11 Etenim non fuit solutus primus terminus post reseruationem, maturatus in festo Sanctissimæ Natiuitatis 1623. nec alter maturatus in festo Sancti Ioannis Baptistæ 1624. quos soluere tenebatur Aurelius, non obstante quod dicatur ipsum præstitisse consensum de mense Augusti 1624. & sic post dictos duos terminos; quia literæ Apostolicæ desuper expeditæ expresè disponunt, vt pensio debeatur à die signatæ supplicationis, † quo fit, vt pensio ab eadem die inceperit deberi, & attendendum sit initium reseruatæ pensionis, bon. mem. Coccin. *dec.*327. *in princip.* Caualer. *dec.*129. *n.*3. Pen. *dec.*561. *num.*4. non autem initium consensus, qui cum præstetur ad formam supplicationis signatæ, & iuxta

m dispositionem literarum Apostolicarum, quandocumque superueniat, semper retrotrahitur ad diem datæ supplicationis. Paris. *de resignat. lib.*1. *quæst.*12. *num.*19. & *lib.*9. *quæst.*24. *num.*21. & *lib.*12. *q.*5. *n.*39. Garz. *de benefic. part.*2. *cap.*1. *n.*128. Rota *decis.*425. *numer.*5. *part.*3. *lib.*3. *diuers.* & *decis.* 538. *num.* 17. *part.* 4. *tom.* 3. *recent.* & penes bon. mem. Duran. *decis.*265. *num.*38. & *seq.* quod procedit, etiamsi literæ prædictæ expeditæ fuerint à Pontifice successore in forma rationi congruit, Rot. *in Assisien. pensionis* coram Sacrato, penes Marches. *p.*1. *fol.*532. *n.*1.

Sed reuera consensus Aurelij fuit extensus in Cancellaria die 13. Iunij 1624. non autem de mense Augusti, sicuti fuit suppositum Rotæ in alia disputatione huius causæ, vt benè probatur ex annotatione facta per Notarium à tergo earundem literarum. Vnde respectu dicti secundi termini maturati in festo S. Ioan. Baptistæ eiusdem anni cessat omnis difficultas, & dubitari non potest quin ille esset soluendus ab Aurelio.

Minùs fuit solutus penultimus, & vltimus terminus maturatus de anno 1628. pro quo vltimo termino nō suffragatur ficta solutio ponderata in decisione super arbitrio exequutionis literarum pensionis, edita sub die 20. Iunij præteriti, §. *solutio denique, &c. vers. hæc tamen substantialiter &c.* ducta ex confusione actionum sequuta mediante asserta additione hæreditatis d. Aurelij ad eundem Bonauenturam eius fratrem delatæ; Nam stantibus verbis dicti decreti, ibi, *si dictus Aurelius verè, realiter, & cum effectu in eius vita, & quandiu dictam Præposituram obtineret, &c.* conditionem, & formam præcisam præseferentibus; realis, ac vera solutio necessaria est, nec sufficit ficta, præsumpta, vel æquipollens, qualis est illa, quæ per additionem hæreditatis inducitur, *l. si ei cui* 41. §. *si is qui fundum*, *ff. de instit. l. Stichum* 95. §. *aditio*, *ff. de solut.* Marescot. *var. resol. lib.*1. *cap.*37. *num.*9. *vers. & sic, & n.*13. Rota penes Seraph. *dec.*302. *n.*2. & *seq.* & fuit dictum *in Consenaten. pensionis* 17. *Decemb.* 1635. §. *minùs obstat* coram Reuerend. Salamantino, & *prius in Fanen. pensionis* 20. *Iunij* 1633. §. 2. *fuit responsum*, coram Ill.

Desunt quoque omnes illæ aliæ solutiones intermediæ, quas Bonauentura fassus fuit habuisse, recepisse in instrumento inter ipsum, & Aurelium fratrem celebrato, quia huiusmodi confessio de recepto in petitorio non probat contra successorem ad fauorem Pensionarij, qui tenetur docere de non, & reali numeratione, *l. Lucius* 47. §. *Tutela*, ff. *administ. & peric. Tut.* Rota penes Buratt. *decis.*[illegible] *per tot. & in recent. decis.*342. *num.*17. *part.*4. *tom.* & *decis.*546. *num.*4. & *seq. eadem part.*4. *tom.*3. & dictum *in Lucana pensionis* 27. *Nouembris* 1617. coram bon. mem. Pirouano, eoque minus cum omni adminiculo destituta; Nam illud ex antecedentibus, & sequentibus solutionibus consideratum in alia decisione *sub* §. *quia obiectum*, prorsùs destituitur ex facto dum constat primos, & vltimos terminos nullatenus fuisse solutos, vt suprà dictum est, & sufficit, quod modernus Titularis neget solutionem, & Pensionarius de eis non doceat plenè, & concludenter, vt inde dicatur constare de non solutione per text. *in l. actor* 23. *Cod. de probat. cum alijs* [illegible] Mascard. *de probat. concl.*78. *n.*1. Rota *decis.*725. *n.* & 9. *p.*5. *tom.*3. & *dec.*209. *n.*1. *p.*6. *rec.* † Imò reddatur valde suspecta ponderando quod illa facta fuit inter quos facile præsumitur collusio, vt in puncto Buratt. *dict. dec.*156. *n.*4. & 7. quodque confitens est futurus hæres Titularis, vt docuit euentus. Rota *dec.*244. *n.*2. & 4. *p.*2. *diuers.* & demum quod agebatur de proprio commodo confitentis, ne scilicet pensio redderetur inualida, cuius propterea confessio non debet alteri obesse, *l. si duo* 12. §. 1. vbi Alex. Ias. & alij, *ff. de iureiur.* Buratt. *dict. decis.*156. *n.*1.

Et ita Angelo tantum, &c.

R. P. D.

R. P. D. BICHIO Hispalen. Beneficij,

Lunæ 24. Ianuarij 1650.

Ad cap. 163. num. 14. vol. 2.

ARGVMENTVM.

GRatiosè subrogatus immittendus est in possessionem beneficij probato Clericatu, possessione defuncti, & reseruatione, maximè si subrogatus iam antea esset in lite cum defuncto. Erectio beneficij simplicis in Ecclesiam Parochialem non obligat ad concursum si facta fuerit per Episcopum sine legitimis causis, & non seruatis seruandis.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatus gratiosè immittendus est probato Clericatu suo, & morte prædecessoris in possessione, ac reseruatione.*

2 *Narrata in gratia subrogationis iustificanda sunt, & quomodo hoc procedat.*

3 *Collatio quæ sit cum subrogatione in fauorem tertij est velut noua prouisio, sed subrogatio quæ datur collitiganti superstiti est vera subrogatio.*

4 *Executiuè proceditur siue agatur de subrogatione in beneficio reseruato, siue de litigioso.*

5 *Tertius veniens ad litem admitti debet in statu in quo lis reperitur, & quoad ipsum beneficium est litigiosum.*

6 *Clericatus possessio, obitus, & alia requisita quomodo probentur.*

7 *Reseruatio Beneficij probatur pro obitum in mense Maio qui semper est reseruatus, vnde resultat probatio reseruationis.*

8 *Litispendentia non inducit reseruationem, sed tantùm ligat manus inferioris collatoris.*

9 *Beneficium simplex si sit erectum in Parochiale non potest prouideri de tali beneficio sine concursu.*

10 *Episcopus non potest beneficium simplex erigere in Parochiale sine legitimâ causâ de qua constare debet.*

11 *Episcopus non potest conferendo mutare statum beneficij.*

12 *Vltimus status beneficij sufficit pro executione Literarum Apostolicarum, nisi constet de anteriori statu legitimè præscripto.*

DECISIO XLIV.

1 TAnta est virtus gratiosæ subrogationis ad beneficium litigiosum vel reseruatum obtentæ independenter, aut etiam desumptæ ex corpore, siue ex Clausulis generalibus antecedentis prouisionis Apostolicæ, & ad partem expeditæ, vt subrogato sit danda immissio tribus duntaxat iustificatis, nempe proprio Clericatu, possessione prædecessoris de tempore mortis, ac reseruatione, si de reseruato; sine lite, si de litigioso facta sit subrogatio, licèt secus sit quando beneficium non est litigiosum, vel reseruatum seu aliàs affectum ea ratione diuersitatis inter vtrumque casum intercedente, quia primo casu per talem prouisionem nulli fit iniuria, cum de litigioso seu reseruato, nemo præter Papam prouidere possit: at secundo casu inferri potest iniuria prouisis ab Ordinariis, seu aliis legitimis collatoribus, † cumquè ea subrogatio 2
habeat vim collationis omnia ibi narrata verificari necesse est, non secus ac narrata in alia prouisione, & collatione pro obtinenda illius Canonizatione, vt egregiè distinguendum declarauit Rot. apud Peniam *decis. 669. numer. 4. & seqq. vsque ad 16.* facit Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæst. 20. numer. 212.* Gonzal. *super reg. 8. Cancellariæ, §. 7. proœmiali, num. 212.*

Hinc D. Antonio de Aragona, qui à Sede Apostolica nedum fuit prouisus de beneficio simplici in Parochiali, seu alia Ecclesiâ loci de Molares Hispalen. Diœcesis vacante per obitum Hieronymi Bez. Zerra, tanquam de reseruato, sed etiam obtinuit ad partem subrogationem gratiosam ad ius, & possessionem in qua ipse Hieronymus tempore sui obitus reperiebatur, decisum fuit vigore huiusmodi subrogationis dandam esse immissionem in possessionem dicti beneficij, cum vt infra probauerit suum Clericatum, possessionem Bez. Zerræ, ac beneficij reseruationem non obstante quod, donec Bez. Zerra vixit super hoc beneficio penderet lis, & dictus Antonius collitigans non fuerit.

Quamuis enim subrogatio propriè dicatur illa 3
quæ in beneficio litigioso superstiti conceditur, illa verò quæ fit tertio in beneficio tanquam reseruato sit quædam prouisio, & collatio merè gratiosa, vt ex sententia Sarnensis aduertit Rot. *in Burgen. de Pancoruo. 24. Octob. 1588.* coram Gipsio in Neapolitana Rectoriæ, 13. *Februarij 1598.* coram claræ mem. Cardin. Hieronymo Pamphilio, † eodem mo- 4
do nihilominus proceditur ad executionem subrogationis in beneficio reseruato, sicut in litigioso, vt fuit dictum in Tirassonen. Capellaniæ, 13. *Martij, & 7. Aprilis 1606.* coram S. D. N. Innocentio X. tunc nostri Ordinis Auditore, & in aliis decisionibus, quas in puncto ad effectum concedendi subrogato immissionem adinstar, *leg. final. C. de edict. diu. Adr. tollen.* secuta est Rot. *in Corduben. Præstimonij 27. Ianuarij 1644.* coram Reuerend. Terracinensi.

Eò magis quia Dominus Antonius fuit vlte- 5
rius subrogatus specificè ad litem viuente Bez. Zerra pendentem eiusque prosecutionem in eisdem statu, & terminis in quibus tempore subrogationis reperiebatur. Vnde in ipso quoque eadem lis sustinetur, eamque prosequi potest, non secus ac Bez. Zerra, si viueret. Mohedan. *decis. 3. num. 2. vt lit. pend.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 20. n. 169.* Rot. *in Salamantina Capellaniæ 5. Iulij 1593.* coram Card. Hieronymo Pamphilio impressa apud Garsi. *de benef. p. 6. c. 4. sub n. 41. col. 2. vers. & præsertim, & vers. & tanto magis, in Toletana beneficij, de Masomalis 14. Nouembris 1605.* coram Iusto impressa apud Marchesi. *de commiss. p. 1. fol. 384. sub num. 9.* & in Nazarena seu Montis viridis beneficij 15. *Decembris 1645. §. & ex his*, coram R. P. D. meo Verospio, vbi aliæ concordantes allegantur.

Probauit inquam D. Antonius suum Clericatum 6
ex Literis patentibus Ordinarij, quas sufficere notat Abbas *in cap. 1. num. 1. & 2. & seqq.* de Clericis peregrinantibus. Gramm. *decis. 81. num. 1.* Buratt. *dec. 390. n. 8.* possessionem Bez. Zerræ nedum ex instrumento possessionis captæ nomine Commissarij Cameræ, qui deinde cessit Bez. Zerræ, vt per Buratt. *decis. 407. n. 4.* sed simul ex mandato de manutenendo eidem Bez. Zerræ à Iudice concesso, quod quia

soli possessori competit, possessionem probat. Rot. *decis.*179. *sub n.*2. *& seq. p.*4. *diuers. dec.*217. *num.*2. coram Card. Caualer. *decis.*66. *num.*2. inter impressas post Zach. *de oblig. Cam.* eaque præsumitur continuata vsque ab obitum, vt in his terminis dixit Rot. *dec.*491. *n.*4. *p.*2. *rec.* obitum tandem Bez. Zerræ de mense Maij 1645. ex testamento quod condidit, exhibitione facta ab hærede, ex qua sola esto quod probetur mors tunc demum, quando instrumentum Testamenti hæredi à Notario datum fuit authore Prætore, eo quod Prætor dari non permisisset, nisi cognouisset testatorem obiisse, secus verò si hæres dictum instrumentum authore Prætore non habuisset, quo casu cessat præsumpta cognitio mortis testatoris, cum illud hæres è manibus testatoris subtrahere, vel sponte habere potuerit, vt declarando text. *in l.*2. *§. si dubitetur, ff. quemadmodum testamenta aperiantur*, & conciliando dissidentes sententias Bart. Fulgos. & aliorum benè distinguit Menoch. *remed.*4. *adipisc. poss. n.*669. post Sapiam *in repet. leg. vltima, n.*24. *C. de edict. diu. Adr. tollend.* & sequitur Mascard. *de probat. conclus.*1073. *n.*8. probatur absque dubio in casu nostro quo vlterius hæres in testamento scriptus ac itidem executor actus hæreditarios fecit constituendo procuratorem ad exigendum debita hæreditaria, & in specie percipiendo fructus huius beneficij vsque ad diem 10. Maij decursos, quo tempore Bez. Zerra obiit vt constat ex datis *in Summ. n.*6.

7 Et exinde resultat quoque probatio reseruationis per obitum scilicet possessoris in mense reseruato qualis semper est mensis Maij siue Ordinarius alternatiua gaudeat, siue non; vt notat Gonzal. *super Reg.* 8. *Cancellariæ gl.*4. *§.*1. *n.*22. & hanc reseruationem notoriam esse dixit in his terminis Rot. *dec.*200. *n.*3. *&* 4. *p.*4. *tom.*2. *rec.* ita vt opus non sit expiscari reseruationem etiam à lite viuo Bez. Zerra mota quæ sanè quidquid dixerit bon. mem. Vrgellen. *dec.*204. *n.*1. allegando text. *in c.*1. *&* 2.

8 *vt lit. pend. in* 6. † non inducit reseruationem beneficij litigiosi, sed solùm ligat manus Ordinarij, seu inferioris collatoris ne ea durante conferat, eiusque collationem suspendit quod solùm disponitur *in d. cap.*1. *&* 2. vt notat Sarnen. *in Reg. de Triennali quæst.*31. *num.*9. Simonet. *de reseruat. quæst.*10. *num.*5. *vers. ex prædictis.* Rot. *in Auenionen. Canonicatus* 4. *Iulij* 1576. coram Card. Lancelloto Seniori, *in Legionen. Præstimoniorum de mense Iunij* 1594. coram Card. Hieron. Pamphilio, & in aliis relatis à Gars. *de benef. p.*5. *c.*1. *§.*1. *n.*135. *vers. non obstat, n.*136. *vers. non obstante*, & nouissimè *in Valentina Rectoriæ* 24. *Maij* 1647. *§. & hinc*, coram Me.

9 Non obstat quod huiusmodi beneficium licèt ab initio esset simplex fuit postea ab Ordinario erectum in Parochiale, & propterea quamuis esset reseruatum non potuerit conferri D. Antonio absque concursu, iuxta constitutionem san. mem. Pij V. impressam apud Gars. *de benef. p.*9. *c.*2. *tit. de forma seruanda in prouisionibus Parochialium num.*3. Quia vt hæc exceptio retardare valeat immissionem subrogati probanda incontinenti esset asserta erectio validè facta, Rot. *dec.* 200. *num.*6. *& seqq. part.*4. *tom.*2. *rec.* Exhibetur autem solùm enunciatiua erectionis emissa ab Ordinario in collatione huius beneficij

10 tanquam curati ab eo facta de anno 1622. † quæ non sufficit, sed constare oportet de ipsa erectione, & illius legitimis causis, cum Ordinarius beneficia simplicia erigere non possit in Parochialia absque legitimâ causâ, de qua illius assertioni non statur, Gars. *de benef. part.*12. *cap.*3. *num.*7. Rot. *decis.* 484. *num.* 1. *part.*1. *recent. & in Pisauren. benef.* 18. *Iunij* 1646. coram Reuerend. Terracino, sicut in similibus non statur assertioni Episcopi de vnione illiusquè legitimis causis, ne aliàs aperiatur via erigendi, seu vniendi, sub mendicato prætextu legitimæ causæ. Oldrad. *cons.*261. *per tot.* Paris. *cons.*36. *n.*11. *lib.*4. Ægid. *dec.*617. *in princ.* Barbos. *de potest. Episcopi, allegat.* 26. *num.*23. Caualer. *dec.* 339. *n.*78. † 11 ipsa verò collatio Ordinarij de beneficio tanquam curato nullius momenti est, cum ipse non possit conferendo mutare statum beneficij. Rot. *dec.*308. *num.*4. *in fin. par.*1. *recent. & decis.*636. *num.*8. penes Buratt. vbi Addentes *Litera E.* allegant concordantes, *& in Perusina Parochialis* 10. *Iunij* 1641. coram Me, quod ab initio fuit simplex vt in dubio præsumitur; Ægidius *dec.*675. *in princ.* Staphileus *de Literis Gratiæ, tit. de qualitat. & stat. benef. n.*2. Rot. *decis.*233. *n.*4. *decis.*257. *n.*1. *part.*1. *recent.* provt nec beneficij simplicitatem mutarunt duæ prouisiones Apostolicæ tanquam de Curato subsecutæ de anno 1627. & 1629. non quidem ex defectu potestatis, vt in ordinario, sed voluntatis, quia videlicet non probata in Pontifice scientia præcedentis status simplicitatis deest voluntas illum mutandi ad hunc effectum necessaria, quæque in dubio non præsumitur, Rot. *decis.*749. *num.*8. *part.*1. *diuers. dec.*337. *sub num.*2. *vers. hic autem non adest voluntas part.*2. *rec.* Buratt. *decis.*636. *n.*8. Add. ad Greg. XV. *decis.*434. *num.*20. latissimè Lotter. *de re benef. lib.*1. *q.*34. *num.*53. *& plurib. seqq. vsque ad* 71.

Vndique igitur turbida manet asserta erectionis mutatio status beneficij de simplici in Parochiale, & per consequens ex hoc capite immissionem D. Antonij gratiosè subrogati remorari non licet cominus, quia vltima prouisio Apostolica secuta de anno 1629. est tanquam de simplici, † & hic vltimus status sufficit pro obtinenda executione Literarum Apostolicarum nisi doceatur de anteriori statu contrario legitimè præscripto; *cap. ea de beneficio*, vbi notant omnes *de præbend. in* 6. Felin. *in cap. eam te sub num.*22. *de rescript.* Federic. de Sen. *cons* 240. *num.*1. Caualer. *decis.*390. *num.*5. Rot. *inter recent. decis.*233. *num.*1. *in fin. part.*1. & magis punctò fuit decisum in Gerunden. Prioratus 14. *Iunij* 1645. coram Me.

Et ita decisum informante solùm D. Antonio altera tamen parte per nouas citationes diuersis temporibus executas ad informandum vocata.

R. P. D. DECANO Illerden. Præposituræ,

Lunæ 7. Februarij 1628.

*Ad part.*2. *cap.*3. *§.*3. *num.*37. *& in tractatu de Pensionib. cap.*56. *num.*4.

ARGVMENTVM.

LIs vt dicatur mota super titulo beneficij necesse est, vt præcedat collatio, & is qui agit petat beneficium tanquam suum actione reali, & non tanquam sibi debitum veluti actione personali. Quid iuris sit quando aliquis petit sibi beneficium adiudicari propter delictum aduersarij, vtrum ex eo dici possit litigiosum.

SVMMA

SVMMARIVM.

1 *Clausula*, cum incidentibus, &c. *operatur, vt Lis super titulo beneficij commissa censeatur.*

2 *Regula illa procedit quando adest collatio præexistens, alias non potest dici Lis super titulo, qui non est in rerum natura.*

3 *Quando Lis est super crimine non dicitur esse super titulo beneficij, sed distingue vt infra* n. 6.

4 *Quando agitur de prouisione, necesse est ad effectum litigiosi, vt agens habeat collationem præcedentem.*

5 *Quando quis petit Beneficium tanquam suum, beneficium fit litigiosum, si verò tanquam debitum, cessat vitium litigiosi.*

6 *Quando quis agit ad priuationem beneficij contra suum aduersarium simpliciter, beneficium non efficitur litigiosum, secus si petat beneficium sibi adiudicari, ex eo quod aduersarius propter crimen pœnam priuationis incurrit.*

DECISIO XLV.

VAcante præceptoria in Ecclesia Illerdens. &c. Pro cuius dubij resolutione cum agatur de immissione ex gratiosâ subrogatione, dubij tota difficultas fuit restricta videre, An lis fuerit super titulo beneficij ad hoc vt beneficium de quo agitur fuerit affectum propter litem, quod pendet ex eo vt videatur an adsit collatio præcedens, quia si non adest, parum refert quod in commissione adsit Clausula quod interest Boss. oratori declarari facere se in præceptoria Petro præferendum, eandemque
1 sibi adiudicandam quatenus opus sit, † & Clausula *cum incidentibus, dependentibus, &c.* quæ operatur quod causa censeatur commissa super titulo beneficij; Bellam. *dec.* 618. *incipiente si in causâ beneficiali*, Cassad. *dec.* 9. *n.* 13. *de caus. possessionis & proprietatis*, & fuit dictum *in causa Barchinonen. Parochialis de Mataro*, 20. *Iunij* 1611. coram R.P.D. meo Decano,
2 † quia hæc essent considerandæ si præcessisset collatio, & sic adesset materia præexistens vt posset peti beneficium tanquam suum non simpliciter vti debitum, quod requiritur ad effectum vt lis possit dici super titulo beneficij vt mox probabo, & propterea cùm non præcedat collatio, & sic cùm non præexistat materia prædictæ Clausulæ, nihil operantur, vt in simili Oldrad. *cons.* 309. *n.* 2. *vers. & si dicatur vsque ad fin. & cons.* 308. *n.* 2. *& seq.* Calder. *cons.* 6. *in princ. de prob.* Gemin. *cons.* 11. *n.* 2. *vers. quod rescriptum*, bene Card. *cons.* 119. *n.* 2. *vers. cessat ergo*, Aymon pulchrè *cons.* 307. *n.* 2.

Quibus ita positis satis visum fuit probari litem non fuisse super titulo beneficij, quia non præcessit collatio, & nunquam petitum fuit beneficium vti suum, sed vti debitum.

Principalis enim distinctio est quod aut agitur ad remotionem beneficiati, & negatur fœdus coniugij spiritualis, vel titulus, & lis est super titulo, & facit beneficium litigiosum cum distinctione, & de-
3 claratione de qua infra; † aut verò non negatur titulus, sed petitur ad pœnam aduersarium amoueri propter crimen, & tunc quia agitur de crimine lis non est super titulo, ista est communis distinctio *gl. in Clementina dispendiosam, in verbo beneficiis, vers. si agatur, de iudiciis, vbi* Cardinalis *num.* 16. Imola *n.* 3. *vers. vlt. quærit gl.* Vital. *n.* 7. *& seq.* quod quidem secundum membrum habet suam fallentiam, vt statim dicam, sed dictum primum membrum eget alia distinctione nempe quod aut agitur de prouisione,

aut de electione. † Si agitur de prouisione, requiritur 4
ad effectum litigiosi quod agens habeat collationem, Compostell. *in cap. cum M. Ferrarien. n.* 21. *de consuet.* Speculator *in §. nouissimè, n.* 18. Ioann. Andr. *in d. cap. cum M. Ferrarien. n.* 9. *in fin. vers.* † *& generaliter dicimus*, inquit enim aut quis prætendam petit 5
tanquam debitam, & non contrahitur vitium litigiosi, si verò dicit rem suam esse, & de dominio, vel quasi dominio eius agit, vt si quis agat confessoria ad probandum rem quam alius tenet in qua dicit se ius habere, & suam esse, & ideò sibi deberi, & beneficium efficitur litigiosum, & sic Innocentius expressè dicit quod opus est ad effectum litigiosi quod iam quis acquieuerit titulum quod colligi videtur ex eo dum asserit si quis agat confessoria, quia ista actio competit quando quis petit seruitutem, siue sit realis, siue personalis, siue mixta, siue vrbana, non quæ in obligatione deducta est, sed quæ iam acquisita est, *§. æquè Inst. de Actionib. l. quid aliud ff. de verb. significat. & l.* 1. *& 2 ff. si seruitus vindicetur*, Ias. *de actionibus*, §. *omnium n.* 59. Oliban. *de actionibus p.* 1. *lib.* 2. §. *æquè num.* 13. & hoc dictum secuta fuit Rot. *in Romana Cappellaniæ* 15. *Ianuary, & . . Aprilis*, coram R.P.D. meo Decano, *& in causâ Leodien. Canonicatus* 9. *Iunij* 1621. coram bon. mem. Vbaldo, Gregor. XV. *decis.* 335. *n.* 8. vbi allegat alios concordantes, & melius *decis.* 305.

Et optimè dictum Innoc. declarat etiam Bald. *in authen. litigiosa, n.* 1. *vers. dicit Innocentius, C. de litigiosis*: inquit enim quod non ex eo quod petitur sibi beneficium conferri, beneficium dicitur litigiosum, sed ex quo collationis quæstio sit, ad quem pertineat, quia quando beneficium petitur conferri, imploratur quodammodo Iudicis officium, quod est quodammodo actio personalis, & idem dictum Innocentij declarat etiam optimè Siccard. *in l.* 1. *n.* 15. *vers. ex quo sequitur, C. communi diuidundo*, vbi ex eodem Innocentio infert quod si Papa mihi conferat hic præbendam in Ecclesia, & det mihi rescriptum ad Capitulum, atque ego veniens huc pro mihi conferri hoc beneficium, quia est actio personalis & lis nondum est contestata, ideò si isti Capitulares præbendam quam ego peto alteri conferant, quod ista datio est valida, quia res vel præbenda nondum fuit litigiosa, si ergo ego succumbam tamen is cui est data præbenda firmiter manebit Dominus, si autem non agam actione personali, sed reali, dicendo collata est mihi ista præbenda in qua peto me declarari per vos Dominum & possessorem, quæ actio est realis, tunc si Capitulares alteri conferant hanc præbendam illa collatio, tanquam rei litigiosæ facta ipso iure non teneret, adeò vt licèt ego succumbam in petitione, tamen ille cui facta est collatio nullum ius penitus habet in præbenda quia per motionem controuersiæ præbenda fuit litigiosa facta.

Nec est curandum quod Additionator *ad decis.* 305. *n.* 8. teneat contrarium, quia refert opinionem quam ipse defendit, & ex præfatis clarè patet quomodo DD. loquantur, vnde res videtur extra controuersiam.

Quantum attinet ad secundum membrum quod scilicet non negatur titulus, sed petitur Aduersarium 6
amoueri propter crimen, & quia agitur principaliter de crimine, lis non est super titulo, vt dictum est, habet istam fallentiam, vt non procedat quando quis petit aliquem ob crimen priuare, & beneficium ad se spectare, tùc enim dicitur beneficium litigiosum, *gl. in c.* 2. *in verb. finita, vt lite pendente in* 6. & fuit dictum coram R.P.D. meo Decano, *in causa Terdo-*

donen. Præpositura, 28. *Octobr.* 1601. & in istis terminis loquitur *dec.* Put. 485. *lib.* 2. *& in dec.* 67. *eod. lib.* vbi quod si committatur causa super priuatione, beneficium non est litigiosum, nisi committatur etiam super regressu, & sic ista decisio præsupponit collationem præcedentem, & ita intelligenda est etiam alia decisio Putei, quia aliàs male loqueretur, vt aduertit Rot. *in d. causa Leodien. Canonicatus*, coram bon. mem. Vbaldo, & euidentia rei hoc ostendit quia Religio Hierosolymitana prætendebat ipso iure incorporationem beneficij super quo litigabatur, & quidquid dicant Addentes *ad decis. præfatam* 305. san. mem. Greg. ita Rota intellexit *gl. in d. cap.* 2. *in verbo finita*, & decisionem Putei, *vt in decisionibus in d. Romana Capellanie, & in d. Leodien.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. VEROSPIO Imolensis Decanatus,

Veneris 1. Decembris 1651.

Ad cap. 157. *parte* 3.

ARGVMENTVM.

PErtinentia Iurispatronatus probatur ex pluribus præsentationum instrumentis effectuatis per spatium centum annorum, & vltra Iuspatronatus quando dicatur mixtum, & quomodo voces diuidantur & computentur; solam qualitatem hæreditariam non sufficere in Iurepatronatus mixto. Qualitates expressæ in impetratione beneficij circa illius valorem & exemptionem à cura, & personali residentia quomodo probari debeant, & quo probationis genere. Onus celebrandi missam simpliciter adiectum non obligare ad residentiam.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Apostolicæ iustificatæ debent mandari executioni.*
2 *Pertinentia Iurispatronatus probatur ex præsentationibus per spatium centum annorum continuatis & effectuatis.*
3 *Iuspatronatus mixtum ex quibus dicatur.*
4 *Descendentia non est probanda ab eo qui est in quasi possessione præsentandi.*
5 *Qui mortuus est nullos præsumitur liberos reliquisse.*
6 *Maritus etiam si sit hæres vxoris non habet ius præsentandi in patronatu mixto.*
7 *Probatio obitus per attestationem admittitur in Rota.*
8 *Obitus probatur si impetrans petat beneficium tanquam vacans per obitum.*
9 *Valor beneficij in sua impetratione.*
10 *Valor beneficij probatur per qualesquales probationes.*
11 *Beneficium curam non habere, & residentiam non requirere probatur ex iuris præsumptione.*
12 *Quamuis quis teneatur singulis hebdomadis missam celebrare, non propterea tenetur ad residentiam, sed potest celebrare per alium.*

DECISIO XLVI.

LIteras Apostolicas, quas Bernardinus pro Decanatu Imolensi obtinuerat, & ex defectu iustificationis sub die 20. Decembris 1650. Rota reiecerat, hodie exequendas esse decreuit, eique immissionem concedendam; quia ex iuribus nouiter productis iustificatæ probantur, *c. si capitulo. de concess. præbend. lib.* 6. vbi post gloss. *in verbo exequatur*, notant communiter DD. *& in c. literis de rescript.* Rot. coram Greg. *dec.* 335. *n.* 15. coram Buratt. 435. *n.* 1. *& in dec.* 775. *num.* 1. *part.* 2. *recent.* 1

Siquidem Decanatum ad familiam de Sellis tanquam ex fundatione, vel dotatione patronam pertinere narrauerat, seque à maiori eiusdem parte, seu dimidia saltem fuisse præsentatum: † Hanc verò pertinentiam Patronatus benè concludit tum ex Literis Apostolicis san. mem. Iulij II. pro eadem familia illum reseruantibus; vt alias firmauit Rot. *in vna Abulen. Iurispatron.* 22. *Iunij* 1637. *coram Reuerend. Salamantino, impressa part.* 5. *rec. dec.* 614. *n.* 2. Tum ex pluribus præsentationum Instrumentis in personis ipsius familiæ spatio annorum centum, & vltra effectum plenè sortitis, iuxt. *cons.* Federic. de Senis 344. *n.* 3. sæpius in hoc Tribunali receptum, *vt in decis.* 541. *num.* 2. *part.* 2. *recent.* & coram Seraph. *decis.* 1141. *num.* 1. *& in Sulmen. Beneficij* 11. *Martij* 1648. coram R. P. D. meo Celso, *& in Piscien. Beneficij* 21. *Aprilis* 1651. coram R. P. D. meo Roya, *confirmata sub die* 20. *Nouembris eiusdem anni*, coram R. P. D. meo Zarate, se quoque à maiori patronorum parte, seu dimidia saltem præsentatum fuisse probat, tum ex præsentatione reportata ab Ascanio Iacobi filio, qui Mitam vltimo loco prædefunctum pro vocum medietate præsentauerat, seu verius prouisioni Apostolicæ in eiusdem fauorem expeditæ suum assensum cum Panthasilea sorore præstiterat: Tum ex altera præsentatione habita à Iacobo Philippo, Lauræ filio, cui Patronatum controuersum pro decem vnciis ex iuribus à Bernardino productis constat fuisse delatum. Connumeratur enim ex iis, Patronatum Iacobo de Sellis, & Alexandro eiusdem filio, atque Cassiano ex huius persona nepoti reseruatum fuisse ab initio prosapiæ, ac successoribus suis, † & propterea mixti patronatus assumptisse, secundùm *decis. Achillis* 9. *de Iurepatron.* Rot. coram Buratt. *decis.* 647. *num.* 2. *&* 675. *num.* 2. *cum seqq.* coram Vrgell. *decis.* 438. *num.* 2. *&* 6. *& in decis.* 47. *num.* 5. *part.* 4. *tom.* 2. *&* *decis.* 217. *cum seqq. part.* 6. *recent.* mortuo verò Iacobo eiusdem Portio in Cassianum, ac Alexandrum successores, atque superstites æqualiter delata fuit ex dispositione *l. vlt. C. de suis, & leg. hared.* Iason *in l. re conuulsi, num.* 272. *ff. de leg.* 3. ibique Rip. *num.* 125. *&* 158. Roch. *de Iurepatron. in verb. Ius num.* 11. Lambert. *eodem tract. lib.* 1. 2. *parte quæst.* 4. *artic.* 5. *numer.* 1. Paris. *cons.* 48. *n.* 20. *lib.* 7. Rot. coram Caual. *dec.* 571. *num.* 2. Alteta verò spectans ad Alexandrum post ipsius obitum, in tres filios æqualiter diuisa, pro duabus vnciis contigit Aurelio, qui alias octo in donationis Instrumento à Cassiano fratre recepit, & Auctor existit Iacobi Philippi, mediante persona Ioannis, Patris Lauræ, à qua ipse descendit. Hinc verò resultat veritas narratiuæ, quòd scilicet Bernardinus à maiori Patronorum parte sit præsentatus, cum ex persona Iacobi Philippi decem connumeret voces, ex persona vero Ascanij filij Iacobi vnicam recenseat: vel verificata remanet altera narratiua, quod Patronorum voces pro dimidia saltem parte Bernardinus ipse recenseat, 2

censeat, dum præsentatus quoque fuit ab Ascanio, ex antecedenti præsentatione Mitæ vltimo loco prædefuncti, constituto in quasi possessione præ-
4 sentandi, † quæ Bernardino suffragatur, ac eundem reddit immunem ab vlteriori verificatione descendentiæ à fundatore, seu ab antiquioribus patronis, vt respondit Rota coram Seraph. *dec.* 1334. *num.* 8. coram Gregor. *decis.* 146. *n.* 2. *p.* 1. coram bon. mem. Vrgell. *decis.* 100. *num.* 4. & *in decis.* 146. *n.* 2. *p.* 1. *rec.* in aliis relatis *in Hortana Iurispatronatus* 15. *Ianuarij* 1649. *in* §. *cum enim Franciscus*, coram Me.

Neque vrget, quod Lucretia ex linea Aurelij senioris neptis Ioan. ex Aurelio iuniore, olim præsentauerit Ascanium, cuius proinde partem dimidiam ab hoc patronatu videtur excludere, si ratio quoque habeatur Panthasileæ sororis, alias cum eodem Ascanio in vltima vacatione ad præsentandum
5 admissæ. † Quia eadem Lucretia ab anno 1609. diem suum clausit extremum, nec vllibi constat liberos suscepisse, adeoque non præsumitur eos reliquisse superstites, vt probat text. *in l. ex facto*, §. *si quis autem*, ibique Castr. *num.* 2. *ff. ad Senat. Consul. Trebell.* notat. Cuman. *in l. is potest*, *ff. de acquir. hæred. ibique* Alex. *num.* 15. Ias. *num.* 58. Surd. *cons.* 1. *num.* 6. Rot. coram bon. mem. Vrgell. *decis.* 438. *num.* 4. &
6 *in aliis adductis in Bonon. fideicommissi* 28. *Iunij* 1651. *in* §. *etenim*, coram R. P. D. meo Celso. † Ipsius verò maritus (esto quòd fuerit hæres ab ea institutus) in huiusmodi patronatu mixto, vti sanguinis qualitate destitutus, ius successionis obtinere non potuit, vt notat Ioannes Andr. *in addit. ad Specul. in rubr. de feudis col.* 2. *vers. propter hoc.* Paris. *cons.* 48. *num.* 18. *lib.* 4. Rot. *in Aretina capellaniæ* 1. *Iunij* 1584. coram Bubalo, *& in Florentina parochialis à Sala* 10. *Iunij* 1633. coram bon. mem. Card. Panzirolo, *in* §. *quibus sic firmatis.*

7 Expressérat quoque in literis vacationem per obitum Iacobi successisse, eamque iustificat non solùm ex fide obitus, alias pro probatione legitima in hoc Tribunali recepta, in vna scilicet *Terulen. beneficij* 7. *Iunij* 1620. coram bon. mem. Manzanedo, & in annis pluribus relatis *in Burgen. beneficiorum* 26. *Iunij præteriti*, coram R. P. D. meo Celso, † sed etiam ex confessione partis aduersæ eodem iure vacationis ad Decanatum aspirantis, vt dixit Rot. coram Ægid. *dec.* 268. & 596. coram Puteo *dec.* 17. *n.* 1. *lib.* 3. coram Mantic. *decis.* 132. *num.* 1. & in aliis relatis *in Maioricen. beneficij* 4. *Aprilis* 1650. coram R. P. D. meo Albergato.

9 Ex qua pariter aduersæ partis confessione probatur valor fructuum Decanatus in summa ducatorum 60. auri de Camera per non excessum à Bernardino narratus, Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 3. *n.* 208. Rot. coram Buratt. *decis.* 300. *num.* 7. & coram bon. mem. Vrgell. *dec.* 237. *n.* 6. & *in dec.* 101. *n.* 7. *p.* 1. *rec.*

10 Denique valor Beneficij prius obtenti in summa duc. 24. auri de Camera pariformiter expressus in literis, ex testium depositione benè concluditur, dum qualisqualis probatio ad hunc effectum sufficiens reputatur iuxta *decis.* Ægid. 683. *circa finem*, *Greg.* 78. *n.* 4. & in aliis relatis *in Placentina beneficij*

11 11. *Decembris* 1647. coram bon. mem. Arguelles; † Idem pariter beneficium obtentum, neque animarum curam habere annexam, nec residentiam requirere personalem, non solum ex iuris præsumptione concluditur, de qua Rot. penes Ægid. *decis.* 676. & *in decis.* 17. *num.* 1. *part.* 1. *diuers.* & coram Greg. *dec.* 89. *num.* 1. & *dec.* 108. *n.* 2. & latè probat Gonzal.
12 *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 6. *num.* 91. † sed ex actu quoque visitationis, quo recensetur tantummodo onus celebrandi Missam singulis hebdomadis, personalem regulariter residentiam non inducens, cum per alium valeat adimpleri, si obligatio specialis iniuncta non fuerit celebrandi per semetipsum, vt respondit Rot. *in Tridentina Canonicatus* 21. *Aprilis* 1608. coram Iusto, & *in Romana capellaniæ* 19. *Martij* 1586. & 23. *Ianuarij* 1589. coram recol. mem. Card. Pamphilio, & in aliis relatis *in vna Maceraten. capellaniæ* 1. *Iulij* 1647. coram Me.

Et ita altera tantum, &c.

R. P. D. VEROSPIO Imolensis Decanatus,

Lunæ 27. Maij 1652.

Ad cap. 157.

ARGVMENTVM.

QVomodo probentur iuspatronatus, modus vacationis, valor beneficij, & quod beneficium sit exemptum à residentia. Si iuspatronatus pluribus cedatur, cessio intelligitur facta pro æquis portionibus: qualitas hæreditaria in iurepatronatus mixto quomodo intelligatur. Ius accrescendi seu non decrescendi locum habet in iurepatronatus.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatronatus probatur ex Literis Summi Pontificis in quibus illud reseruatur.*
2 *Probatur iuspatronatus ex pluribus præsentationibus spatio centum annorum continuatis & effectuatis.*
3 *Vacationis modus probatur ex impetratione aduersarij illum enunciantis.*
4 *Valor beneficij probatur ex confessione aduersarij in suo rescripto.*
5 *Item probatur ex testium depositionibus.*
6 *Exemptio à residentia per solam iuris præsumptionem probatur.*
7 *Onus celebrandi Missas non concludit perneceſſe residentiam.*
8 *Iuspatronatus hæreditarium mutari potest in gentilitium.*
9 *Iuspatronatus reseruatum pro successoribus suis est mixtum.*
10 *Iuspatronatus pluribus cessum intelligitur pro portionibus æqualibus.*
11 *Filius vocatus ad iuspatronatus proprio nomine cum patre concurrit cum eo.*
12 *Ius accrescendi seu non decrescendi locum habet in iurepatronatus.*
13 *Iuspatronatus pro certis partibus cessum fratri & descendentibus suis pro illis partibus est gentilitium.*
14 *Filiatio probatur ex fide Parochi.*
15 *Item ex actibus filiationem importantibus.*
16 *In iurepatronatus mixto sufficit qualitatem hæreditariam deduci à primo fundatore mediante persona anteceſſorum, licèt non ab vltimo patrono præmortuo.*
17 *Extraneus non potest acquirere iuspatronatus in præiudicium vocatorum ex pacto & prouidentia fundatoris.*
18 *Præsentatio quæ non fuit effectum sortita attendi non debet.*
19 *Petitorium in continenti iustificatum excludit & absorbet possessorium.*

DECISIO XLVII.

DIgnitatem Decanatus per obitum Iacobi Mitæ de menſe Maij vacantem in Diœceſi Imolenſi Bernardinus Portius à Sanctiſſ. D. N. obtinuerat, literaſque Apoſtolicas pro aſſecutione ipſius expedierat, quas ſanè literas in omnibus eſſe iuſtificatas, adeoquè exequendas reſpondit Rota coram Me ſub die 1. Decembris præteriti; eidem præterea prouiſo immiſſionem decernendo, quam deciſionem hodie confirmandam eſſe decreuit; Quoniam idemmet Bernardinus omnia Summo Pontifici expoſita, veritati oſtendit eſſe innixa. † Qualitatem ſcilicet patronalem Decanatui annexam ex eiſdemmet literis ſan. mem. Iulij II. ad fauorem familiæ de Sellis reſeruantibus patronatum, vt aliàs Rota cenſuit *in deciſ.* 614. *num.* 2. *part.* 5. † concurrentibus præſertim pluribus præſentationibus metam annorum centum excedentibus, ac per obitum anteceſſoris plenum effectum ſortitis in ſucceſſore ſucceſſiuè præſentato, iuxta *conſ.* Federic. de Sen. 344. *n.* 3. & latè deductum fuit *in Piſcien. beneficij* 11. *Martij* 1648. coram R. P. D. meo Celſo, *confirmata* 21. *Aprilis* 1651. coram R. P. D. meo Rojas: † Diem quoque vacationis, ac modum ex fide obitus Iacobi anteceſſoris, & aduerſæ partis confeſſione, ab eodem vacationis fonte ius proprium deducentis, vt ponderauit Rot. *in deciſ.* 232. *num.* 2. *part.* 5. *recent.* coram Caual. *dec.* 55. *n.* 3. *& in Narnien. Iuris patronatus* 13. *Maij* 1633. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano, *& in Burgen. Beneficiorum* 26. *Iunij præteriti* coram R. P. D. meo Celſo, *& in Maioricen. Beneficij* 4. *Aprilis* 1650. coram R. P. D. meo Albergato. Ex qua pariter confeſſione partis aduerſæ valorem beneficij in ducatis 60. narratum eundem redditum non excedere benè concludit, vt reſpondit Rota *in Bononien. Canonicatus* 24. *Maij* 1591. coram recol. mem. Cardinali Pamphilio *relat.* per Garz. *de benef.* 11. *part. c.* 1. *n.* 70. *& in Tridentina beneficij.* 8. *Nouemb.* 1593. coram Penia *relat.* per eundem Garz. 6. *p. verſ.* 2. *n.* 216. *& in Abulen. beneficij* 26. *Iunij* 1596. coram Litta, *eadem* 6. *part. cap.* 2. *n.* 47. & in aliis relatis per eundem Garz. 5. *part. cap.* 3. *n.* 28. † Prout etiam obtentorum reddituum ex diſpoſitione teſtium, vt reſpondit Rot. *in Corduben. præſtimoniorum* 13. *Ianuarij* 1586. coram Bubalo *relata* per eundem Garz. 5. *part. cap.* 3. *num.* 199. † Eaque qualitate reſidentiæ perſonalis deſtituta, & ab animarum cura omnino exempta non ſolum ex præſumptione iuris de qua Gonzal. *ad reg.* 8. *glos.* 6. *num.* 91. Staphil. *de lit. grat. p.* 2. *in tit. de qualit. & ſtat. beneficiorum in princ.* Rebuff. *in prax. ſub tit. ſæcularium beneficiorum quotuplex n.* 11. Rot. *deciſ.* 699. *n.* 3. *part.* 2. *recent.* † ſed etiam ex viſitationis actu, onus celebrandi Miſſam tantummodo enunciantis, ac perſonalem proinde reſidentiam excludentis, dum per alium regulariter poteſt adimpleri, niſi illud fuerit ipſi ſpecialiter demandatum, vt pluribus relatis iuribus, & auctoritatibus reſpondit Rot. *in vna Maceraten. Capellaniæ* 1. *Iulij* 1647. coram Me.

Hæc nullatenus inficiebantur à Hironymo Aduerſario in hac dubij propoſitione oppugnante tantummodo narratiuam præſentationis per Bernardinum à maiori ſeu dimidia ſaltem patronorum parte reportatæ, quam tamen DD. cenſuerunt nihilominus eſſe iuſtificatam: † Qualitas enim hæreditaria in hoc patronatu exaduerſo prætenſa, exinde excluditur, quod mixtam ab initio naturam aſſumpſit, vel ſaltem octo reſpectu partium hæreditariam qualitatem, ſi quam forte obtinebat immutauit in gentilitiam, prout ſecundum etiam iuris diſpoſitionem poſſe contingere reſpondit Rot. *in deciſ.* 675. *n.* 2. *ad finem. part.* 1. *rec.* & in pluribus relatis *in Feſulana beneficij* 15. *Decembris* 1646. coram R. P. D. meo Bichio, *&* 24. *Martij* 1651. coram Eminentiſſimo D. Cardinali Corrado: † Reſeruatum quippe fuerat ab initio pro ſucceſſoribus ſuis, adeoquè pro hæredibus tantum ſanguinis quæſitum fuit, ac conſequenter mixtum, iuxta *deciſionem* Buratt. 647. *num.* 2. *&* 4. *deciſ.* 679. *num.* 4. *& in deciſ.* 267. *num.* 3. *&* 6. *part.* 6. *recent. & in Florentina parochialis de Sala* 21. *Aprilis* 1632. coram Queipo, *&* 10. *Iunij* 1634. coram Cardinali Panzirolo: † Idemquè patronatus æquis portionibus ceſſerat Iacobo de Sellis, Alexandro eiuſdem filio, atque Caſſiano ex huius perſona nepoti, dum omnes continuata oratione per propria nomina in reſeruationis literis leguntur admiſſi, ad text. *in l. nonnunquam, ff. ad Trebell. & gloſ. vlt. in l. fin. C. de impuber. & not. ibi DD.* & in terminis Patronatus tradit Peregr. *conſ.* 32. *n.* 13. *lib.* 1. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *queſt.* 11. *num.* 128. Rot. coram Buratt. *deciſ.* 481. *num.* 1. † Tunc enim filius vocatus proprio nomine vna cum patre, non autem ordine ſucceſſiuo concurrit, ſecundum Intrigl. *de feud. quæſt.* 47. *num.* 49. Reſental. *ed. tract. cap.* 9. *concl.* 66. *num.* 26. Afflict. *deciſ.* 393. Rota *deciſ.* 435. *num.* 9. *part.* 1. *recent.* & coram bon. mem. Vrgell. *deciſ.* 438. *n.* 2. *&* 6. † Mortuo verò Iacobo altero ex patronis, eiuſdem portio vnciarum quatuor per ius accreſcendi, ſeu non decreſcendi in patronatu militans fauore ſuperſtitum, Alexandro filio, atque Caſſiano nepoti delata fuit pro virili, vt notat Lambert. *de iure patron. lib.* 1. *p.* 2. *q.* 4. *art.* 5. *n.* 2. Roch. *eodem tract. in verbo ius n.* 10. *verſ. ex iſta concluſione*, Bellon. *de iure accreſcendi quæſt.* 48. *n.* 26. Pariſ. *conſ.* 58. *num.* 20. *lib.* 4. Rot. *deciſ.* 217. *num.* 18. *part.* 6. *rec.* & poſt Viuian. *de iure patr. deciſ.* 76. *n.* 2. *& deciſ.* 78. *num.* 1. Provt etiam altera Alexandri patrio ſex vncias includens, dum è viuis exceſſit, ad ipſius filios æquis portionibus deuenit, Hieronymum ſcilicet, Aurelium, atque Caſſianum, † quinque vncias octo, quas tunc temporis obtinebat titulo donationis Aurelio fratri conceſſit pro ſe, ac deſcendentibus ſuis, videlicet ſanguinis, ac conſequenter gentilitium patronatum in eadem rata conſtituit. Bald. *conſil.* 373. *num.* 4. *lib.* 1. Roch. *de iureptron. in verbo ipſe, vel is, num.* 72. *verſ. quando autem quis acquiſiuiſſet.* Rota *in Florentina iuris patronatus Ricaſolis.* 10. *Martij* 1603. coram Lancell. & coram Buratt. *deciſ.* 183. *num.* 21.

Dum itaque Bernardinus præſentationem ſuam deducit, non ſolum ab Aſcanio Iacobi filio, qui Hieronymi nepos exiſtit, vnicamque vocem ex ipſius perſona dinumerat, ſed etiam Iacobo Philippo, filio Lauræ, mediante perſona Ioannis deſcendentis ab Aurelio, qui à Caſſiano fratre vncias octo titulo donationis receperat, & duarum reſpectu vnciarum ex propria perſona Alexandro patri ſucceſſerat, videtur proinde plenè iuſtificaſſe præſentationem ſuam à maiori parte patronorum proceſſiſſe, dum ex parte Aſcanij vnicam vocem, ex parte verò Iacobi Philippi decem omnino connumerat; Ipſum verò Iacobum Philippum, Lauræ filium extitiſſe, concludit non ſolum ab Inſtrumento legitimæ ex hæreditate Lauræ matris ipſimet perſolutæ, in ſummario præteritæ poſſeſſionis exhibito, † ſed etiam ex fide Parochi, de ipſius filiatione atteſtantis, ac eam proinde probantis, dum ex prædicto legitimæ Inſtrumento adminiculata dignoſcitur, iuxta *conſ.* Surd. *primum n.* 45. Rot *dec.* 132. *n.* *part.*

p. 2.recent.& in aliis relatis coram Buratt.*decis.*709. *num.*5. Et Lauram matrem originem traxisse à Ioanne filio Aurelij, rectè deducitur tum ex testamento eiusdemmet Ioannis, quo Aurelij filius enunciatur, eidemque Lauræ filiæ dos legatur, quam etiam ex altero testamento Aurelij, filij Ioannis, Lauram sororem in certa portione substituentis Lucretiæ filiæ, si sine filiis decessisset, ac denique ex Instrumento quietaniæ dotis receptæ, ipsammet Lauram filiam Ioannis, ac sororem Aurelij recensente.

15 † Ex quibus sanè enunciatiuis dotis, legato, eiusque solutione, filiatio Ioannis ex Aurelio, Lauræ verò ex Ioanne abundè remanet iustificata, dum actus prædicti filiationi conueniunt ad text.*in cap. series de testam.*& notant ibi communiter DD.Surd. *cons.* 1. *n.* 46. *& decis.*145.*n.* 14. cum aliis relatis *in Romana fideicommissi de Carpianis* 23. *Ianuarij* 1651. *in* §.1. coram Me.

16 Neque obesse Iacobo, seu Lauræ qualitas hæreditaria deficiens respectu Ioannis patris ac Aui respectiuè, quæ tamen in hoc patronatu mixto pro rata superius expressa concurrere debuisset, vt respondit Rot.*dec.*267.*n.*6.*p.*6.*rec.* satis enim censetur, vt eam à primo fundatore, mediante antecessorum persona, deducat, non autem ab vltimo patrono præmortuo, vt notat Pinell.*in l.*1. *part.*3.*n.*91. *C.de bon. mater.*Pereg. *cons.*34. *num.*1.*vol.* 1. *& consil.* 19. *num.* 1.*vol* 2.Surd.*cons.*63.*num.*21.Card.Mant. *de tacit.lib.*23.*tit.*3.*n.*31.*&*44.Clar.*in* §.*feudum q.*9.*n.*5.*& quæst.*40. *vers.facienda est ergo generalis regula,*Rot.*in Florentina Parochialis à Sala* 10. *Iunij* 1632. coram Cardinali Panzirolo *in* §. *denique non obstat*, *& in Aquilana capellæ* 17. *Febr.*1634. coram Pirouano.

Non etiam maiores patronorum voces excludit Hieronymus in persona Bernardini, ex præsentatione, quam ipse obtinuit, tum à Petro Hectore, Testamentario hærede Ascanij, filiæ Andreæ, tum à Laura de Laulis, hærede pariter testamentaria Lucretiæ, Aurelij pronepte, tum denique à Magdalena, cæterisque filiis Ioannis Baptistæ, qui patrem habuit Hieronymum Iuniorem, senioris Hieronymi nepotem, ex persona Andreæ, siquidem præsentatio, siue Petri Hectoris, siue Lauræ connumerari non debet in hoc patronatu, vel mixto, vel saltem octo respectu vnciarum effecto gentilitio, mediante donatione Cassiani in Aurelium fratrem, pro se, ac descendentibas suis collata, dum vterque extraneus existit, ac requisita sanguinis
17 qualitate destituitur, † nec proinde acquirere potuerunt patronatum in præiudicium Lauræ, matris Iacobi Philippi, ex pacto & prouidentia primi fundatoris ad illud vocatæ, vt not. Paris.*cons.*48.*num.*9. *lib.*4. Surd. *cons.*63. *num.*15. *lib.*1. Clar.*in* §. *feudum q.*40.*vers. facienda est igitur generalis regula*, Lotter. *de re benef.lib.*2.*q.*11.*num.*42.Rot.*dec.*267.*n.*6.*part.*6. *rec.* Altera verò præsentatio obtenta à Magdalena, cæterisque filiis Ioannis Baptistæ, in vnica tantùm voce consistit, proueniente à Hieronymo, filio Alexandri, cui in vnciis tantummodo duabus successerat, quarum alteram habet Ascanius nepos quoque Andreæ, qui Bernardinum præsentauit.

Neque Petro Hectori, ac Lauræ suffragari poterit quasi possessio ab altero quæsita de anno 1608. dum præsentauit Ascanium, filium Iacobi, ab altera verò de anno 1640. dum consensit præsentationi subsecutæ in fauorem Iacobi Mitæ, vltimo loco prædefuncti, quasi inde videantur constituti in quasi possessione præsentandi, quæ in hac vacatione ipsis quoque debeat suffragari, per text. *in cap. con-*
18 *sultationibus*, *de iurepatr.* † Præterquam enim hæc vltima præsentatio effectum sortita non fuit, vt constat ex sententia Ordinarij, in præsenti summario exhibita, ea non obstante gratiam Apostolicam in fauorem alterius exequentis, adeoque in præsenti vacatione attendi non debet, vt tradit Mant.*de tacit.lib.*12. *tit.*4.*n.*8.cum aliis relatis *in decis.*286.*n.* 10. *part.*5.*rec. & in decis.* Buratt.886. *n.*5. Hæc quasi possessio quatenus ex præfatis actibus fuisset vtrique quæsita, in præsenti vacatione ipsis prodesse non poterit, cum ex duobus Instrumentis reseruationis scilicet, ac donationis qualitas mixta, seu gentilitia huic patronatui probetur annexa; vtrumque excludens tanquam extraneum; † adeo- 19
que proprietas incontinenti iustificata, ac petitorium in proposito casu absorbeat possessorium, vt respondit Rot. *in decis.*167.*n.*8. *p.*2.*diuers.* & penes Viuian.*de iurepatr.dec.* 18.*n.*7. *&* 8. *& in Comen. capellæ* 27. *Aprilis* 1648. coram Reuerendiss. D. meo Decano, *& in Balneoregien. iurispatronatus* 9. *Decemb.* 1650.*in fin.& in Asculana iurispatronatus* 10. *Martij sequentis anni*, coram Eminentiss.D.C. Otthobono.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. VEROSPIO
Leodien. Canonicatus.

Veneris 11. Decembris 1554.

*Ad part.*2.*cap.*4.§.1.*&* 2. *& de pension.cap.*49.

ARGVMENTVM.

LOcum esse declaratoriæ pœnarum, & censurarum comminatarum propter inobedientiam, quæ non tollitur ob solam protestationem de obtemperando, quia vltra simplicem patientiam requiritur aliquis actus positiuus obedientiæ.

SVMMARIVM.

1 *Nuncio Publico in iis quæ eius officium concernunt, fides adhibenda est.*
2 *Contra Capitulum ratione inobedientiæ laxari potest interdictum seruatis prius terminis requisitis.*
3 *Quando vltra simplicem patientiam actus aliquis positiuus requiritur ad obediendum, tunc simplex patientia non sufficit vt quis obedire dicatur.*
4 *Ad euitandam inobedientiam in re illiquida debet fieri depositum partis liquidæ, & subsequi oblatio residui, postquam liquidatio facta fuerit.*
5 *Vt declaratoria laxetur debent præcedere intimationes personales.*
6 *Fallit si non tutus sit accessus.*
7 *Non tutus accessus quomodo probetur.*

DECISIO XLVIII.

POenâ declaratoriâ mulctandum esse Petrum de Marcellis, necnon interdictum contra Capitulum oppidi Tongronens. relaxandum fore hodie Rota decreuit coram Me recedendo à decisione præterita vtrumque denegante, siquidem comminatio Censuratum ex productione mandati dignoscitur ibidem inserta & ipsius quoque intimatio mandati personaliter bis facta Capitulo desumitur ex attestatione notarij in illis partibus executoris vice 1

fungentis, qui propterea plenam super eadem intimatione personali tanquam super re ad ipsius spectante officium fidem assequitur, iuxta glos. *in cap. cum parati in verbo sicut nuntius de appellat. in cap. prudentiam, verbo per certum nuntium de offic. delegati*, Mandos. *cons. 96. num. 10.* Rota coram Puteo *dec. 187. lib. 3.* & *in Colonen. Camerariæ 6. Martij 1644. in principio*, coram R. P. D. meo Bichio. Ex terminorum denique seruatione constat mandatis Apostolicis
2 non obtemperasse Capitulum, † cuius proinde contumacia debet, nisi infra mensem parere studuerit, interdicti pœna mulctari, vt de stylo Tribunalis testatur Rot. coram Cassad. *decis. 6. num. 10. de Caus. possess. & proprietatis*, coram Mohedan. *decis. 1. de sentent. excomm.* & in *Britonien. Canonicatus 26. Iunij 1598.* coram Orano.

3 Neque poterit suffragari Capitulo oblata in ipsius intimatione mandati paritio. Illud quippe continet simplicem paritionem patientiæ, sed factum quoque præsciuit positiuum, amotionis videlicet petri intrusi à possessione Canonicatus, ac fructuum præstationem, quorum propterea successiua solutio ad effugiendam pœnam in mandato Rotali comminatam præcedere debuisset, nec sola tunc parendi oblatio poterat suffragari, iuxta distinctionem, quam refert & sequitur Rota coram Gregor. *decis. 306. num. 1.* coram Buratto *decis. 947. numero 2.* coram Caualer. *decis. 364. numero 3.* coram Merlino *decis. 20. numero 3.* & antea coram Mohedan. *decis. 9. de re Iudic.* & in his terminis Declaratoriæ irrogandæ ob non paritionem mandato de manutenendo *in Leodien. Vicariæ 4. Iunij 1653. in §. 2. quia & in vltimo* coram R.P.D. meo Bichio, vbi ampliatur præterea con-
4 clusio quamvis fructus illiquidi forent, † cum debeat tunc debitor ad euitandam contumaciam aliquam ipsorum partem deponere, ac residuum iudicialiter offerre, statim ac eorundem liquidatio fuerit subsecuta, vt Rot. coram Achil. *decis. 1. n. 1. de sentent. excomm.* & *in Burgen. Decimarum 11. Februarij 1650. in §. quia vltra* coram R.P.D. meo Cerro cum aliis per Add. *ad decis. Burat. 107. num. 6.*

Relaxationem verò declaratoriæ legitimam contra Petrum declarat intimatio mandati Rotalis præuia citatione ad valuas subsecuta, tum vicinioris Ecclesiæ, tum Cathedralis Leodien. tum denique oppidi Tongrens. vbi beneficium controuersum
5 extitit, † licèt enim regulariter requiratur intimatio personalis, vt possit declaratoria decerni secundum Innocen. *in cap. si aduersarius, num. 1. de eo qui mittitur in poss. §.* Alterius *de censur. disput. 3. lib. 3. c. in princip.* Rot. coram Mohed. *decis. prima in princip. de sentent. excomm.* & coram Cassad. *decis. 1. n. 10. de Caus. possess. & propriet.* & in terminis Declaratoriæ, ex non paritione mandato in *Monopolit. Iurisd. 11. Febr. 1647. in §. tum ex quo*, coram R.P.D. meo Bi-
6 chio. † Quoties tamen de accessu non tuto legitimè constiterit citatio dumtaxat ad valuas suffragatur iuxt. gloss. *in extrauag. vnica verbo personaliter apprehendisset, de dolo & contumac.* Rot. *dec. 5. de rescript. in nouis.* Et coram Seraphin. *decis. 1296. n. 3.* & pluribus aliis relatis, in *Cracouien. præpositura Sancti Floriani 12. Decembris 1650.* coram R.P.D. meo Bi-
7 chio, *in §. & accedit*, † qui sanè non tutus accessus ex duorum depositione testium in proposito casu bene desumitur, dum vnius dumtaxat depositio posset ad hunc effectum deseruire, vt ponderauit Rota coram Achil. *dec. 22. n. 1. de probat.* coram Buratto *decis. 947. num. 2.* Add. *ad decis. 5. num. 4. de rescript. in nouis*, cum iidem præterea testes adminiculentur ex tribus Notariorum relationibus, de eodem accessu non tuto præuio Sacramento testantium, quibus plenam fidem adhibendam esse in his terminis Rota respondit coram Seraphino *decis. 1296. sub n. 3.* & in *Leodien. Abbatissatus 8. April. 1644. in §. nec facit*, coram Reuerendiss. Terracinen.

Et ita interdictum contra Capitulum, nisi infra mensem paruerit, Declaratoriam verò contra Petrum de Marcellis relaxandam responsum fuit informante dumtaxat Ernesto.

R. P. D. VEROSPIO
Leodien. Canonicatus,

Lunæ 28. Iunij 1655.

Ad cap. 130. & 188. vol. 2.

ARGVMENTVM.

EXecutio concedi debet Literis Apostolicis iustificatis per probationem Clericatus, valoris Beneficij & vacationis, quæ inducitur per adeptionem possessionis vigore transumpti facti, non obseruatis requisitis per constitutiones Pontificias, quæ locum non habent in transumptis antedictas constitutiones factis, maximè si Summus Pontifex illius constitutionis non ignarus narrata sibi veritate beneficium contulerit; vacationem autem sufficit probare eo modo quo expressa fuit in literis.

SVMMARIVM.

1 *Executio concedenda est literis Apostolicis iustificatis.*
2 *Clericatus prouisi probatur ex attestatione Ordinary.*
3 *Valor beneficij potest exprimi in ducatis 24. pro cessum quando talis est consuetudo.*
4 *Vt transumptum sit validum pro capienda possessione quæ requirantur ex constitutionibus Pontificis.*
5 *Qui possessionem capit vigore transumpti non facit iuxta formam constitutionum priuatur ipso iure Beneficio.*
6 *Beneficium illius qui priuatus est ipso iure, potest statim impetrari non citato possessore.*
7 *Licèt instrumentum sine testibus fidem non faciat, sufficit tamen quod Testes subscribant actum immediatè post factum per eundem Notarium.*
8 *Constitutio non habet locum quoad actus futuros, nisi se referat ad actum postea consummatum.*
9 *Papa conferens ex certa scientia censetur supplere omnes defectus.*
10 *Ampliatur etiamsi Papa rescribat ad partis instantiam.*
11 *Vacationem sufficit iustificare eo modo quo expressa fuerit in literis.*
12 *Priuatio ex vsu transumpti informis introducta iure cum habet etiamsi fructuum perceptio non interuenerit.*
13 *Priuatio ob adeptum beneficium incompatibile non oritur ex illius assequutione, sed ex retentione.*
14 *Constitutio quæ per viam legis emanauit ligat ignorantes statim vbi fuit publicata in Curia.*

DECI

DECISIO XLIX.

1 LIteras Apostolicas pro assecutione Canonicatus controuersi à Petro Mean expeditas, Domini censuerunt in omnibus iustificatas, ac consequenter exequendas iuxta Text. *in cap. si Capitulo, ibique* gloss. notat, *in verb. exequatur de conces. præben. lib. 6.*
2 *& in cap. si quando de rescriptis.* † Siquidem ipsius Clericatus non controuertitur ex aduerso, & ex Ordinarij literis testimonialibus legitimam iustificationem assumit Felin. *in cap. post cessionem num. 3. & 15. de probat.* Rot. cor. Greg. *dec. 78. num. 5. & in Valentina Parochialis de Moncada 28. Iunij 1647. §. Thoma verò,* coram R.P.D. meo Cerro, *cum aliis deductis in Clusina Benef. 26. Februar. 1649. in §. Clericatus* co-
3 ram Me. † Valor Canonicatus in ducatis 24. per non excessum vlteriori probatione non indiget, dum vigore concordatorum Germaniæ Beneficia quæcumque sub ea dumtaxat quantitate exprimi solent de consuetudine Prouinciæ relata in *Leodien. Canonicatus, & Scolastriæ 27. Februar. 1612.* cor. Sacrato, *& in Leodien. Canonicatus 27. Iunij 1642. §. de Clericatu, vers. valor non indiget, & 23. Febr. 1643. sub §. primo, & in Leodien. Archidiaconatus 1. Iulij* 1642. coram R.P.D. meo Cerro.

4 Eius denique vacatio iustificata dignoscitur ex adepta per Hieronymum possessione vigore transumpti ad formam antiquam dumtaxat expediti, sine recognitione videlicet, ac subscriptione officialis, nec non etiam destituti subscriptione, & stemmate Reuerendiss. Datarij contra normam ab Innocentiana constitutione sæpissimè præscriptam sub pœna priuationis beneficij ipso facto incurrendæ, ac eiusdem successiuè dispositione tanquam ipso iure vacantis, Apostolicæ Sedi dumtaxat reseruatæ.
5 † Ex huius enim vsu transumpti contrauentio constitutionis depromitur, nec non iustificatio legitima prouisionis à Petro nouiter expeditæ, vt in terminis similium Constitutionum Iulij III. atque Gregorij XIII. notat Gonzal. *ad reg. 8. Cancellariæ glos. 15. n. 85. & 98.* Paris. *de resignat. Beneficiorum lib. 11. quæst. 7. num. 1. cum seqq.* Rot. *dec. 216. n. 5. & dec. 265.*
6 *num. 1. part. 6. rec.* † qui proindè potuit eorum virtute verborum ipso facto, ac ipso iure importantium Canonem latæ sententiæ secundum *Eugen. cons. 68. num. 12. lib. 1.* non expectatâ sententiâ priuationis, neque citato Possessore, Canonicatum ab Apostolica Sede obtinere iuxta Text. *in cap. licet Episcopus vbi gloss. notat in verbo Te non vocato de præben. lib. 6.* Prob. ad Monac. *in cap. Alma Mater n. 8. de Sent. excom. lib. 6.* Paris. *de resignat. Benef. lib. 11. q. 7. n. 34. & q. 10. num. 10.* Hojeda *de incompatibil. Benef. part. 1. cap. 4.* Garz. *de benef. part. 11. cap. 10. num. 23.* Gonzal. *ad reg. 8. Cancell. glos. 15. n. 148.* Rot. *dec. 707. n. 3. & dec. 728. n. 1. p. 3. diuers.*

Hic autem transumpti vsus à Hieronymo perperam impugnatur, dum ex adeptæ possessionis Instrumento conuincitur sub die 2. Aprilis 1653. coram Testibus rogato, & consequenter per 14. menses post editam Constitutionem sub die videlicet 3. Februarij 1652. Tum ex reiteratis ipsius Hieronymi instantiis coram Capitulo, vt eiusdem virtute transumpti se ad possessionem Canonicatus admitteret, & in ea deindè confirmaret, provt anteactis retrò temporibus cæteris simili vigore transumpti instantibus concedere consueuit. Tum denique ex Capitularibus decretis exhibitionem Bullarum, siue transumpti præcipientibus, ad formam Constitutionis Innocentianæ expediti, licet pro assecutione possessionis neutrum necessarium esse contenderet ipse Hieronymus, sed exhibitum dumtaxat sumptum suffragari.

Nec fides Instrumenti in proposito casu destruitur quoad actum possessionis apprehensæ vigore 7
transumpti. Quia Testium rogitu apparet destituta, sine quibus soli Notario de eodem actu testanti non creditur, vt respondit Rota cor. Penia *dec. 279. num. 5. cum seqq. & dec. 605. num. 12. part. 5. rec.* Quoniam Testes noscuntur adhibiti in reiterata instantia facta Capitulo pro assequenda possessione Canonicatus vigore transumpti eadem ipsa die antecedenter exhibiti, ac penes ipsum relicti, quam ab eodem Capitulo denegatam immediatè, ac nulla postposita mora Hieronym. à Notario obtinuit, adeoque huic actui possessionis immediatè subsecuto, & in eodemmet Instrumento recensito iidem Testes antecedenter de transumpti præsentatione rogati censentur adfuisse, iuxta Theoricam Bart. *in l. si quis ex argentariis, §. si initium, n. 8. in fin. ff. de eden.* quam sequitur Bald. *n. 1.* Alex. *n. 4. & 5.* & in proximis terminis comprobauit Rot. coram Card. Millino *dec. 203. num. 2. vers. Testes appositi.*

Neque modus vacationis expressus in Literis excluditur, quod transumptum pro capienda possessione adhibitum à Hieronymo ante prædictam constitutionem fuerit expeditum, cuius proindè vsus prohibitus dici nequeat ab ipsa constitutione postmodum emanata per viam legis, siue huius natura perspecta futuris dumtaxat negotiis prospiciendi, non autem præteritis iuxta Text. *in c. 2. & in c. vlt. de const. & in l. causas, C. de transl. l. penult. in fin. C. de Sacros. Eccles.* Card. *in Clem. dudum, §. nos etenim in 7. q. de sepulturis,* Rot. coram Put. *dec. 173. n. 2. lib. 3. in correctis,* siue speciali natura constitutionis, qua Summus Pontifex profitetur se futuris velle negotiis prouidere.

Hæc enim constitutio ex lectura dignoscitur in 8
duas partes distributa, in quarum prima sub pœna excommunicationis extractio transumpti ad formam antiquam Notariis prohibetur, qui propterea actus expeditionis transumpti aduenientè constitutione perfectus, ac consummatus sub eadem excommunicationis pœna vt in proposito casu dici nequit inclusus. In altera verò interdicitur prouisis ne eiusdem vigore transumpti possessionem audeant assumere sub pœna priuationis, ac vacationis beneficij, sub cuius proindè dispositione adeptio possessionis vigore transumpti longe post editam Constitutionem subsequta comprehensa censetur, tanquam actus post eandem Constitutionem expletus, ac consummatus, iuxta Theoricam Bart. *in l. omnes Populi n. 45. ff. de Iust. & Iur.* notat Barbat. *in c. vlt. n. 46. de const.* Felin. *in c. quoniam contrà n. 11. eod. tit.* ibique Dec. *n. 17.* Soc. Iun. *cons. 21. n. 15. lib. 1.* Menoch. *cons. 240. n. 39.* Suarez *de leg. lib. 3. cap. 14. n. 12. vers. nam lex,* Magon. *dec. 88. n. 12. & 13.* quippe qui sub lege, seu constitutione prohibitoria antè ipsius consummationem promulgata continetur, vt notat Felin. *in cap. vlt. n. 11. de const.* Paris. *de confiden. q. 12. n. 13. & 14.* Rot. cor. Seraph. *decis. 1001. n. 3.* Quem sanè intellectum non excludit dictio illa huiusmodi apposita in prohibito vsu transumpti proindè assumendi post editam dumtaxat constitutionem; hæc quippe dictio adiecta dignoscitur solemnitatibus antecedenter expressis, videlicet reuisionibus, & subscriptionibus huiusmodi, & ad easdem repetendas censetur apposita, non autem pro qualificando vsu transumpti iuxta naturam dictionum similium se referendi ad proxima, ad Text. *in cap. si*

Abbatem,

Abbatem, vbi glos. *in verb. huiusmodi de elect. in 6.* Corneus *cons.97.n.8.lib.4.* Marescot.*var.lib.2.c.77. n.* 27. cum aliis adductis *in dec.33.n.* 3. coram san. mem.Greg.

9 Declaratus præterea fuit hic actus à Summo Pontifice sub ipsa constitutione comprehensus,dum sub narratiua transumpti longè ante editam constitutionem expediti,sed post eam ad vsum deducti, ac cõsummati Petro contulit Canonicatum vti vacantem non seruata forma constitutionis,talis namque declaratio pro inclusione actus aliàs dubij sub eadem constitutione deseruit iuxta Theoricam Felin.relatam *in c.vlt.n.3.de const.c.inter alia, de sententia excommunicationis, c per.venerabilem,qui filij sint legitimi.*Ruin.*cons.* 161.*n.*12.*lib.*1. Card.Mantic. *dec.*59. cum aliis relatis *in Barchinonen. Canonicatus* 9. *Iunij* 1645.*in* §. *Etenim hæc obseruantia*, coram Me.

10 Et licet ad Partis instantiam, non autem motu proprio narratiua præcesserit (quo casu regulariter gratia restricta censetur ad vacationem narratam, non autem inde declarationem constitutionis insurgere, ac successiuam priuationem Canonicatus.) Attamen dum Pontifex vti Conditor constitutionis eandem callebat, & post expressam sibi veritatem Petro contulit Canonicatum, constitutionem prædictam licèt aliàs illa dubietatem admitteret,declarasse censetur,vt respondit Anch.*cons.*292.*n.*2.& 3. pro ratione considerans, quod Pontifex iuris notitiam habere præsumatur, nec in iure censetur errasse, Rota coram Merlino *dec.* 227.*n.*7.

11 Hinc verò desumitur vacationis legitima iustificatio fauore Petri, cui satis esse censetur iustificare vacationem eo modo quo expressa fuit in literis, vt admittit Sarnen. *in reg. de triennal. q.* 11. *n.*13.*in fin.* Rot.cor.Seraph. *dec.*990.*n.*7. & *dec.* 71. *num.*12.*part.* 6.*rec.* & *in Lucana Parochialis de Ripafracta* 26. *May* 1634 cor.bon.mem.Coccino, & *in Messanen.Archipresbyteratus* 5. *May* 1642.§.*Literas autem*,coram Reu.D. meo Decano, & *in Gerunden. Prioratus* 27.*Iunij* 1644. coram R.P.D. meo Bichio *in primo* §.

12 Non etiam poterit ab huius priuationis incursu Hieronymus excusari ex Instrumentali possessione, dumtaxat adepta absque vlla fructuum exactione, sine qua pœna priuationis irrogari non solet, vt in similibus ferè terminis assecutionis videlicet secundi beneficij incompatibilis, quod decretum de dimittendo non vrgeat, nisi fructuum exactio cum possessione concurrat,notat Lott. *de re benef. lib.* 2. *q.*30.*n.*8. *cum seqq.* aliisque relatis iuribus respondit Rot.*in Auallina Canonicatus* 27. *Mart.*§. *in proposito autem,*& 12. *Iunij* §. *primo*,1651. cor. R. P. D. meo

13 Cerro. † Cum enim constitutio, de qua agitur resistat vsui transumpti, & possessionis assecutioni regulari proindè non potest eodem iure decreti de dimittendo Beneficium incompatibile, quod retentioni resistit, non autem assecutioni ex notatis *in cap. vt quis de elect. lib.* 6. & respondit Rot. coram Mohed.*dec.*14.*de præb.*& *dec.*601.*n.*5.*p.*4.& *dec.*307. *n.*9.*p.*8.*rec.* & *in Fesulana Beneficij* 4.*Iunij* 1653.cor. R.P.D. meo Albergato.

Eidem denique Hieronymo suffragari non po-

14 terit ignorantia constitutionis, quæ dum per viam legis emanauit, statim ac publicata fuit in Curia, ignorantes etiam obstringit, vt tradit Io. Monach.*in cap. generali,n.*6.7.& 8. *de reg.inr. Sarnen. in præm.reg.q.*2.*n.*23. Nauar.*cons.*1.*n.*19. *de constit.*Rot. *dec.*365.*n.*13.& 14. post Cene.*de Censib.*

Etita vtraque, &c.

R. P. D. VEROSPIO. Leodien. Canonicatus.

Mercurij 24. Nouembris 1655.

*Ad cap.*27.*n.*26.*part.*1.*&de Pension.cap.*49.

ARGVMENTVM.

COntra contumaces & inobedientes procedi potest per censuras.Conseruator non potest aliquid attentare in præiudicium mandatorum Rotæ, nec illius sententia excusat ab inobedientia,aut impedit quominus concedatur aggrauatoria.Obreptionis exceptio non admittitur in Curia Romana.

SVMMARIVM.

1 *Nuntio referenti de actu coram se gesto creditur.*
2 *Quæ sit praxis procedendi ad aggrauatoriam contra inobedientes.*
3 *Conseruator priuilegiorum vniuersitatis tenetur obedire mandatis Rotæ Romanæ, nec eius processus impedit aggrauatoriam contra inobedientes.*
4 *Summus Pontifex non censetur præiudicare reseruationi, vel affectioni beneficiorum.*
5 *In Curia Romana non admittitur exceptio subreptionis propter facilem recursum ad Papam.*

DECISIO L.

COntra P. Marcellum declaratoria, contra Capitulum verò interdictum in hoc Sacro Auditorio relaxatum fuerat nisi infrà mensem mandatis Rotalibus, seu potius Apostolicis paruissent, quæ sanè sententia Petro dimissa copia, Capitulo verò ad valuas Ecclesiæ intimata † probatur ex relatione Nuntij de vtraque testantis,ac fidem prudè merentis in actu à se gesto iuxta glos. *in cap. cum parati.in verb.suus Nuntius,de appell.*Rot.coram Petto *dec.*5.*n.*1.*lib.*3. coram Greg.*dec.*426.*n.*9. & *dec.* 219.*n.*2. *p.* 2.*rec.* cum aliis per Add. *ad dec.* Burat. *dec.* 489.*n.* 3. † nulla verò paritio adhuc exhibita fuerit,licet quatuor terminorum seruatio sub intercallo decem dierum inter vnum & alterũ præcesserit iuxta praxim relatam à Vestrio *lib.* 8. *cap.* vlt. *n.*19.& in formulario Rot.*n.*5.& 8.& successiue approbatam *in Casaraugustana distributionum seu attentatorum* 13. *Nouembr.* 1647. coram R. P. D. meo Cerro,& *in Colonien.Vicaria* 3. *Decembr.*1649.§. *cum enim*,coram Eminent.D.Card.Otthobono,& *in Romana seu Albinganensi bonorum* 15.*Martij* 1654.coram eodem R.P. D.meo Cerro,contra ipsos proinde debet aggrauatoria relaxari, vt auctâ vtrinque contumacia pœnę grauioris incursu possit exerceri iuxta Text.*in c. veritatis de dol.*& *cont.*vbi gl.*in verb. Excommunicationis*, & *in cap. quoniam,de officio ordinary.* Rot.*in Iuenacens.* & *in Melphiten.bonorum* 1. *Iulij* 1648.§.*ideoque petitam*, coram Eminent. Card. Corrado, & *in Colonien. Vicaria*, 3. *Decemb.*1649. §.*cum enim*,coram Eminent.D.Card.Otthobono,& *in d.Casaraugustana distributionum* 13.*Nouemb.*1647. §.1.cor.R.P.D.meo Cerro,& *in Leodien.Præpositura* 15.*Martij* 1652.& *in Romana seu Albingan.bonorum* 18. *Martij* 1654. coram eodem, † quam sanè contumaciam

tumaciam indubiam præ se ferat expresè recursus habitus ad assertum conseruatorem Priuilegiorum vniuersitatis Louanij, qui inaudito, & detestabili penitus exemplo sententiam Rotalem reuocare præsumpsit, cum tamen eiusdem seu potius Apostolicæ Sedis iussa vt Ecclesiasticas personas decet absque vlla tergiuersatione debuissent explere, de quo proinde (ne spretu inexcusabili gloriari queant) seueriori debent pœna multari, vt inquit Soc. *in cap. perpendimus, n. 250. de sentent. excomm.* & respondit Rot. *dec. 732. n. 4. p. 4. tom. 2. rec. & in d. Colonien. Vicariæ, §. in præsenti verò*, coram Eminentissimo Ottobono, *& in d. Cæsaraugustana distributionum in vltim. §.* coram R.P.D. meo Cerro. Neque ad excludendam pertinaciam seu recursum ipsis poterit suffragari ius conferendi beneficia certis mensibus in ciuitate Leodien. vacatura, à san. mem. Paulo V. delatum, nec Iurisdictio super ipsorum cognitione eidem vniuersitati attributa.

Cum exceptio talis iustitiam mandati ac sententiam Rotalem concernat, quæ pro excludendâ partitione, nec in relaxatione declaratoriæ admittitur, vt expressit Rota *in Toletana fructuum 16. Nouembris 1586.* coram Pamphilio, penes Marches. *p. 2. fol. 5. n. 4. in Barchionen. Iurisdictionis 5. Iulij 1649. in §. tum etiam quia*, coram R.P.D. meo Bichio, *& in Colonien. Vicariæ 24. Ianuarij 1653.* coram R.P.D. meo Meltio, *in §. minus refragatur*, nec in decernenda aggrauatoria, vt respondit Rota coram bon. mem. Merlin. *dec. 899. n. 4.*

4 Præterea indultum excipit expresè beneficia vacantia apud sedem, eiusdem dispositioni aliter affecta ac reseruata, nec proinde includit Canonicatum controuersum, super quo minus Pontifex expediendo Coadiutoriam manus antecedenter apposuit, & Apostolicæ Sedi consequenter affecit, vt notat Dec. *in cap. vt nostrum, n. 3. de appellat.* Gonz. *ad Reg. mens. gloss. 52. n. 15.* Rot. coram Buratt. *dec. 36. n. 2.* & matute discusso articulo *in Leodien. Canonicatus 1. Iulij 1652.* coram R.P.D. Cerro, necnon etiam iurisdictionem coërcet in beneficiis Apostolicæ Sedi aliter, quam ratione mensis reseruatis, quorum cognitionem conseruatoribus vniuersitatis Louanij interdicit, eamque Iudicibus ab Apostolicâ Sede deputatis reseruat expresè: hinc perperam huius tribunalis iurisdictio impugnatur quoad cognitionem Canonicatus controuersi, dum maximè processit in causa vigore commissionis per signaturam iustitiæ de mandato Sanctissimi expeditæ, † quæ nec exceptione subreptionis Notarij
5 valet dum ea ob facilem recursum ad Principem non admittitur, sed reprobatur, vt responsum fuit coram Gregorio *dec. 435. n. 6.* coram Coccino *dec. 64. n. 4. in fine. in Ianuen. separationis Thori 24. Ianuarij, §. quia dato etiam 1646.* coram R.P.D. Meltio, *& in Viterbien. Canonicatus 26. Iunij 1652. §. quia præterea* coram R.P.D. meo Cerro.

Et ita alterâ, &c.

R. P. D. VEROSPIO
Leodien. Canonicatus.
Lunæ 7. Februarij 1656.

ARGVMENTVM.

LItispendentiam non oriri, nisi præuiâ partis citatione: comparentem coram Iudice, non oppositâ Declaratoriâ, illi renunciare censeri, & de transumpto informiter facto: constitutionis ignorantia, quando allegari possit.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Apostolicæ iustificatæ habent paratam executionem.*
2 *Gesta post inhibitionem sunt attentata.*
3 *Commissio non inducit litispendentiam nisi post partis citationem.*
4 *Qui obtinuit commissionem illi censetur renunciasse, si coram Iudice Ordinario compareat illam non allegando.*
5 *Qui coram Iudice comparet pro reuocatione grauaminis non sibi præiudicat, nec iudicem approbat.*
6 *Ad probandam identitatem sufficiunt duæ demonstrationes.*
7 *Præsumptio melioris tituli excluditur si titulus inualidus producatur.*
8 *Si testes non fuerint subscripti in aliquo instrumento, sed dumtaxat in alio immediatè post subscripto, talis subscriptio ad vtrumque refertur.*
9 *Coniecturis stantibus pro robore scripturæ informis, fides illi adhibenda est.*
10 *Qui contra scripturam nihil opponit intra terminos sibi datos, videtur illam approbare.*
11 *Notarij attestatio fidem non facit.*
12 *Constitutio publicata in Curia, & per viam legis edita afficit ignorantes.*
13 *Sibi imputare debet qui constitutionem publicatam scire neglexit.*

DECISIO LI.

EXecutio Apostolicis Literis ad Petri fauorem 1
iliàs in hoc Sacro Tribunali decreta, iterum hodiè exinde confirmata fuit, quod illæ paratam executionem obtineant, dum in omnibus legitimam iustificationem assumunt; ad Text. *in cap. literis de rescript.* not. Gloss. *in cap. si Capitulo, in verb. exequatur de concess. præbend. lib. 6.* Rota coram Mohed. *decis. 13. vt lit. pend.* & coram bon. mem. Cocc. 144. *n. 3.* & in aliis relatis *in Leodien. Canonicatus, 15. Decembris 165.. in fin. princ.* coram Me.

Nec visa fuit pro Literarum executione coercenda, subsistere petita nullitas ex processu post auocatoriam commissionem expedito. Ea quippe Principis inhibitionem præseferens, actus post illam expletos attentatorum vitio reddit obnoxios, vt responsum fuit *in Anglonen. Territorij 13. Iunij 1650. in §. eod. vitio, vers. verùm*, coram R.P.D. meo Meltio. 2
† Siquidem commissio præuia Partis citatione nullatenus in actis Rotæ præsentata dignoscitur, nec 3
proinde valuit litispendentiam operari, vt aduertit Aret. *cons. 33. n. 3. vers. ad tertiam igitur.* Rota *in Vrbeuetana Attentatorum 16. Februar. 1629.* coram D. Card. Virile, penes Post. *de manutenend. dec. 289. n. 7. & 8. & in Romana Legati 4. Iulij 1642.* coram R.P.D. meo Cerro, *& in Rhegien. attentatorum 12. Decembr. 1653. in §. 2. quod, vers. vlteriùs habet locum.* † Quinimò impetrantem renunciasse commissioni suadet 4
eiusdem coram Iudice de partibus habita comparitio, absque eo quod fori declinatoriam obiecerit, vt not. DD. *in c. gratum, de off. deleg. in c. cum venissent de testib. cap. cum teneamur de appell.* & not. *ibi* Franc. *n. 4.* Lancellot. *de attent. lit. pend. part. 2. cap. 12. n. 15. cum seqq.* in præf. Rota coram Verall. *dec. 29. n. 1. p. 1.* coram Achill. de Grass. *dec. 19. n. 1. de appellat.* cum aliis relatis iuribus *in Barchinonen. Iurisdictionis 5.*

Iulij

Iuly 1649. *in vlt.* §. coram R.P.D. meo Bichio, † quicquid dicendum foret, quoties appellans pro reuocatione grauaminis illati ex decreto redierit ad primum Iudicem: vt pluribus relatis distinxit Rota *in Nullius, seu Sublacen. Attentatorum, prima Iunij* 1647. *in* §. *eo magis*, coram R.P.D. meo Bichio.

Non etiam poterit virtute transumpti apprehensa possessio præsumi per Morsium iuxta formam Constitutionis Innocentianæ, ex eo quod alterius identitas transumpti ab ipsa Constitutione infecti nullatenus comprobetur. Dum enim Morsius pro Canonicatus possessione assequenda transumptum Capitulo exhibuit à Cristophoro, tanquam Rotæ Notario conscriptum, & consequenter à Constitutione infectum, quippe quæ subscriptionem officialis vnà cum stemmate Reuerendiss. Datarij exquirat, eidemque Capitulo possessionem ipsam deneganti subiunxit, quod pluribus aliis similis vigore transumpti non fuerit denegata, eadem proinde die, nec vlla interposita mora possessio subsequta huiusmodi debet transumpto adscribi, de quo antecedenter fuit habita mentio, vt in similibus terminis respondit Rot. *in Bonon. Statutorum* 24. *Ianuarij* 1656. *in* §. *neque vitio post med.* coram Me.

5 Cuius præterea identitas transumpti ex eiusdem Morsij confessione desumitur edita, tum in antecedenti instantia peracta Capitulo, quod transumptum scilicet, ex cuius virtute se ad Canonicatus possessionem petebat admitti per Cristoforum tanquam Rotæ Notarium, exaratum fuerat ex Apostolicis Literis 6. Idus Iulij 1651. expeditis. Tum in altera quoque instantia illud de mense Septembris eiusdem anni præseferente conscriptum, & consequenter per quinque menses antequam Constitu-
6 tio edita foret. † Cum ad hunc identitatis effectum duæ demonstrationes dumtaxat suffragentur, iuxta Text. *in l. demonstratio falsa*, vbi Bart. *n.* 14. *ff. de condit. & demonstr.* Alex. *cons.* 73. *n.* 9. *lib.* 3. Soc. *cons.* 89. *n.* 1. *lib.* 1. Rota coram Greg. *dec.* 575. *n.* 4.

Hinc non vrget quod Morsius præter prouisionis transumptum in forma dignum expeditæ, alteram prouisionem in forma gratiosa obtineret, cum qua fortè poterit apprehendi possessio. Quoniam ex exhibitione transumpti contra normam Constitutionis à Cristoforo subscripti eiusdem vsus in subsecuta statim possessione depromitur ex supra
7 deductis, † necnon melioris tituli præsumptio elicita ex prouisione in forma gratiosa haud ostensa Capitulo, prorsus excluditur, vt not. Aym. *cons.* 134. *num.* 44. *vers. pro hoc*, Lotter. *de re benefic. lib.* 3. *quæst.* 21. *n.* 38. Rota coram Duran. *dec.* 265. *n.* 148. *& dec.* 731. *n.* 19. *p.* 1. *diuers. & in Nouarien. bonorum* 1. *Iulij* 1644. *in* §. *neque huiusmodi vers. quia cum Calistus*, cor. R.P.D. meo Decan. *& in Tudertina Parochialis* 5. *Decemb.* 1646. *in* §. *quia dum ipse*, coram R.P.D. Cerro, *& not. Add. ad dec. Greg.* 553. *n.* 19.

Neque poterit huiusmodi vigore transumpti apprehensa possessio denegari, quòd rogitu testium destituta noscatur. Dum enim testium hic rogitus in actu possessionis Capitulo petitæ à Morsio legitur adhibitus, is quoque interfuisse censetur in actu possessionis statim, ac illa fuerat per Capitulum denegata, ac nulla interposita mora eodémet mediante Notario, ac Instrumento apprehensa. † Hi quippe testes vtriq; actui pro vnico reputato inseruiunt,
8 dum actus vterque connexus existit, ac continuatiuè fuit expeditus, vt in his ferè terminis responsum fuit *in Romana, seu Albanen. diuisionis* 1. *Febr.* 1649. *in* §. *nec obstat cum tribus seqq.* cor. R.P.D. meo Cerro.

Et licèt transumptum relatum in processu alterius exemplum copiæ existat, cui regulariter fides adhiberi non debet, vt not. DD. *in auth. si quis in aliquo*, ibique inter cæteros Dec. *num.* 8. *Cod. de edend.* non valet tamen in proposito casu impugnari quo ab altera copia authentica, & penes Notarium in actis à Morsio relicta prodiisse dignoscitur, cum vires assumat, ac robur ex instantia Morsij eiusque replicatione facta responsioni Capituli, quod aliis huiusmodi trãsumptis fuerit obtemperatũ. † Coniecturæ enim pro robore scripturæ informis solent regulariter admitti, vt respondit Rota coram Put. *dec.* 359. *n.* 1. *lib.* 1. coram Verallo *dec.* 234. *n.* 2. *p.* 1. *& in dec.* 198. *n.* 2. *& dec.* 389. *n.* 3. *part.* 1. *& dec.* 418. *n.* 5. *p.* 2. *rec.* † Quinimò licèt scriptura esset informis, dum contra eam Morsius in termino productionis, nec aliàs intrà terminos successiuè ab exequutore præfixos nihil obiecit, plenè concludit, iuxta Text. *in auth. si quis in aliquo*, vbi Soc. *num. vlt.* Dec. *n.* 27. *C. de eden.* Rota coram Put. *dec.* 119. *lib.* 2. *& in decis.* 664. *num.* 2. *& 3 part.* 3. *rec.* & penes Posth. *de manuten. dec.* 113. *n.* 12. † & in aliis relatis *in Romana fideicommissi* 21. *Iunij* 1952. *in vlt.* §. coram Me, *vers. obstante fide Notarij*, de ipsius deficientia in actis attestantis, cum hæc tanquam simplex fides pendente lite, & absque citatione Partis, & Compulsoriales edita pro huius probatione negatiuæ inefficax reputetur, vt respondit Rota *in Lucana paritarum* 28. *Iunij* 1606. *impress.* penes Posth. *de manuten. decis.* 102. *n.* 1. *& dec.* 158. *n.* 15. *p.* 1. *& dec.* 483. *num.* 5. *part.* 2. *recent.*

Allegata denique ignorantia Constitutionis per Morsium nullatenus visa fuit vrgere. Præterquam enim hæc per viam legis edita, ac publicata in Curia, ignorantes pariter astringit, vt not. Io. Monac. *in cap. generali, num.* 6. *cum seqq. de reg. iur.* Sarnen. *in præm. reg. quæst.* 2. *n.* 23. Nauar. *cons.* 1. *num.* 19. *de Constit.* Rota penes Cenc. *de Cenc. decis.* 365. *num.* 13. & 14. Allegata Constitutionis ignorantia in proposito casu excluditur ex responsione Capituli tradere recusantis possessionem vigore transumpti Constitutionis formæ repugnantis, necnon ex replicatione Morsij, quod prouisio ipsius sub prædicta Constitutione nullatenus includebatur. Hoc enim scientia Constitutionis in genere argumentum Morsio, qui omnium eius qualitatum proprietas conscius fuisse præsumitur, † cum sibimet ipsi debeat imputari si eas inquirere neglexit, vt in proximis terminis aduertit Ripa *in l. qui Romæ*, §. *ad fratres, num.* 52. *ff. de verb. obligat. quem sequitur* Sust. *dec.* 265. *num.* 44. *cum seqq.* Cephal. *cons.* 218. *num.* 14. *cum seqq.* cum aliis latè deductis per Gratian. *discept. foren. c.* 194. *num.* 23.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. CERRO

Leodien. Canonicatus S. Martini,

Lunæ 15. Ianuarij 1652.

Ad part. 2. *cap.* 4. §. 1. *& de Pensionib. c.* 80.

ARGVMENTVM.

QVod Literæ Apostolicæ sint executioni demandandæ, non obstantibus quibusdam exceptionibus oppositis, quando prima commissio facta fuit cum Clausula, *sine præiudicio executionis Literarum Apostolica-*

Apostolicarum, quæ Clausula in sequentibus commissionibus repetita censetur.

SVMMARIVM.

1 *Clausula*, sine præiudicio executionis Literarum Apostolicarum, *apposita in prima commissione censetur in sequentibus repetita.*
2 *Non potest retardari executio contra formam rescripti illam concedentis.*
3 *Consuetudinem allegans debet probare illam esse legitimè præscriptam.*
4 *Et debet probari in specie casus propositi.*
5 *Qui fructus percipit, pensionem super beneficio impositam soluere tenetur.*
6 *Capitulum propter absentiam percipiens fructus tenetur ad pensionis super eo impositæ solutionem.*
7 *Impedimentum non potest prodesse ei, qui illud procurauit.*

DECISIO LII.

CApitulum Collegiatæ S. Martini Leod. Diœcesis ad impediendam vlteriorem executionem Literarum Apostolicarum, quas Lambertus Theodoricus obtinuerat de Canonicatu, & Præbenda, de quibus agitur, vti vacantibus per resignationem factam à Iacobo Dauuia in manibus sanctissimi, reseruatâ pensione scutorum sexaginta auri solis, tres exceptiones in præsenti disputatione præcipuè opponebat, quod Lambertus recusauerit præstare iuramentum de obseruandis statutis, & consuetudinibus huius Ecclesiæ, vt præstare tenebatur iuxta formam earundem Literarum ad eius fauorem emanatarum; quod renuerit præstare cautionem de releuando indemnem fabricam dictæ Ecclesiæ, ipsumque Capitulum, & Canonicos à solutione dictæ pensionis iuxta prætensam consuetudinem, vt asserebatur, perpetuò obseruatam; & demùm, quod per annum continuum suam primam residentiam peragere neglexerit in domo Claustrali eiusdem Ecclesiæ, provt mandat statutum Capitulare, quare proposito à me dubio, an vlteriori executioni Literarum Apostolicarum obstent prædictæ exceptiones, Domini negatiuè responderunt; quia cum executor in iisdem Literis deputatus, reiectis huiusmodi exceptionibus, eas
1 vti in omnibus iustificatas exequendas esse pronunciauerit, † & signatura iustitiæ causam appellationis alteri commiserit cum Clausula, *sine præiudicio executionis Literarum Apostolicarum*, quæ in subsequenti commissione Rotali repetita censetur. Cardin. Caualer. *decis.* 11. *num.* 4. & aliis relatis Rota *in Pacen. Canonicatus* 18. *Martij* 1611. coram Penia, apud Marchesan. *de commiss. parte* 2. *fol.* 427.
num. 2. & 3. & per Marescot. *variar. resolut. cap.* 137.
2 *num.* 3. & 4. *lib.* 2. † non potest vtique contra rescripti formam vlterior illorum executio impediri vsque ad completam illius consummationem, per ea quæ dixit Rota coram Cardin. Seraph. *decis.* 1484. *n.* 2. & 3. coram Pen. *decis.* 80. *n.* 8. coram bonæ mem. Coccin. *decis.* 144. *num.* 7. ac conferunt adducta *in Romana Palatij* 4. *Maij* 1648. coram Me, §. *penultimo.*

Eoque magis cum huiusmodi exceptiones viſæ fuerint irreleuantes. Prima siquidem de omisso iuramento obseruandi statuta, & consuetudines, remouetur ex facto, quia iustificatum fuit ex propria confessione ipsiusmet Capituli, & Canonicorum, illud à Lamberto actualiter præstitum fuisse, vt in eius Summ. responsionis, *num.* 3. quod verò ipse omiserit iurare, præbendam non esse grauatam aliqua pensione, tollitur ob dispensationem Apostolicam desuper impetratam.

Secunda ob non præstitam cautionem releuandi indemnem, expoſcit altiorem indaginem, † tum 3
quia allegata consuetudo non iustificatur legitimè præscripta iuxta dispositionem *cap. final. vbi gloss. verb. legitimè, de consuetud.* † neque probatur in spe- 4
cie casus, de quo agitur, scilicet contra prouisos, & pensionarios Apostolica authoritate suffultos, vt necessarium esset per text. *in cap. final. eod. tit. in* 6. tum etiam quia non satis liquet, an probata releuaret, vel quia in præfatis Literis Apostolicis substantialiter abrogata fuerit, vel quia, vt prætenditur, repugnat iuris communis dispositioni, † qua attenta illi tenentur pensionem soluere qui
5 fructus percipiunt. Dec. *cons.* 155. *numero* 1. Gig. *de pensionib. quæstione* 39. *numero* 6. & 7. inter *tractat. magn. tom.* 15. *parte* 1. *fol. mihi* 344. optimè Gonzal. *super regul.* 8. *gloss.* 5. §. . . . *numero* 44.
6 † vbi, quod quando Capitulum propter absentiam, obitum, vel aliam causam recipit fructus, aut distributiones, super quibus Apostolica authoritate pensio imposita fuerat, illam soluere tenetur, idemque firmant Garſ. *de benefic. parte* 1. *cap.* 5. *num.* 215. Lotter. *de re benefic. libro* 1. *quæstione* 39. *numero* 31. & *sequentib.* Barbos. *in praxi exigendi pension. libro* 1. *vot.* 5. *num.* 31. reddens rationem, quia scilicet pensio est onus fructuum, & ipsis fructibus inhæret, Rota coram Crescent. *decisione* 3. *num.* 2. *cum seqq. de solut.* in Romana pensionis 4. *Iunij* 1593. coram Litta, relata per Garſ. *vbi supra dicto cap.* 5. *num.* 214. coram Cardinali Mantic. *decis.* 339. *num.* 3. coram Cardin. Millin. *decisione* 448. *sub num.* 2. *cum seqq. repetit. in recent. decis.* 133. *part.* 2. & *decis.* 407. *num.* 2. pariter *cum seqq. p.* 3.

Tertia denique ob non electam residentiam in domo Canonicali, eliditur pariter ex actu electionis domus sitæ intra Claustrum dictæ Ecclesiæ factæ per Lambertum, & Capitulo notificatæ. Summar. illius *num.* 2. quæ quidem electio eò magis illi suffragari debet, quia cum Capitulum recusauerit ipsum ad primam residentiam admittere, & sic domum Canonicalem assignare, in illa vtique eligi non poterat, † ideoque impedimentum à Capitulo præstitum ipsi nocere non debet, *l. cum ipse,* 7
vbi Bart. *ff. de excusat. tutor. & curat.* Rota coram sanct. mem. Gregor. *decis.* 341. *numero* 2. coram Pen. *decis.* 323. *num.* 4. coram Buratt. *decis.* 896. *n.* 3. & *in Meleuitana Antianitatis,* 1. *Iulij* 1643. coram R.P.D. meo Verospio, §. *cum sequentibus.*

Tandem sufficit, quod his omnibus reiectis fue- 8
rit decreta executio Literarum, ac per signaturam specialiter præseruata, vt in hoc iudicio retardari non possit, vt fuit dictum in Eugubina pensionis coram Patriarcha Manzanedo, *post Modern. Peruſ. de manut. decis.* 309. *n.* 3. & *seqq.* Marescot. *var. resolut. cap.* 86. *num.* 3. & 4. *lib.* 1.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. MELTIO
Leodien. Decimarum,

Veneris 26. Iunij 1651.

Ad cap. 172. *vol.* 2.

ARGVMENTVM.

CApitulum quod habet curam animarum, si probauerit locationes per multos annos, & à tempore antiquissimo quæ præsumuntur effectuatæ ob temporis diuturnitatem manutenendum est in perceptione decimarum, tam maiorum quàm minutarum, & contraria consuetudo redditur dubia ex locationibus sic continuatis, maximè si non probetur petitionis denegatio, nec sententiæ desuper latæ præiudicant Parocho, si aduersus eas intentetur restitutio in integrum, ex capite iniustitiæ.

SVMMARIVM.

1 *Locationes continuatæ per longissimum tempus probant possessionem, & præsumuntur effectuatæ.*
2 *Parochus habet pro se iuris assistentiam pro omnium decimarum etiam minutarum integra perceptione.*
3 *Consuetudo immemorialis eneruatur per locationes contrarias, per longissimum tempus continuatas.*
4 *Qui prætendit præscriptionem consuetudinis negatiuæ, debet probare petitionem cum denegatione.*
5 *Exceptio concernens titulum requirens altiorem indaginem non est admittenda in iudicio summariissimo.*
6 *Manutentio conceditur etiam in gradu restitutionis in integrum.*
7 *Quando sententia trahit secum executionem non datur manutentio pendente restitutione in integrum, quando agitur de executione facta ab homine, secus si agatur de executione facta à lege.*

DECISIO LIII.

1 CApitulo Sancti Materni tantum informante, resolutum fuit pro manutentione ad eius fauorem in quasi possessione percipiendi integram decimam, tam grossam quàm minutam, quia de eius possessione satis constat ex pluribus locationibus de huiusmodi decimis factis & continuatis ab anno 1527. vsque ad annum 1613. quarum aliquæ specificant Decimas minutas Napus, Lanarum & aliarum rerum ad decimam minutam spectantium; & cum hæ locationes sint numero plures & antiquissimæ, præsumuntur etiam effectuatæ. Menoch. *de retinend. Remed.* 3. *n.* 573. Rota *decis.* 186. *num.* 19. *& decis.* 213. *n.* 24. *part.* 6. *recent.* probantque possessionem ad tradita per Caroc. *de locat. part.* 6. *tit. de probat. quæst.* 11. *sub num.* 13. *cum sequentib.* Rota *in Mediolanen. Decimarum de Varisio* 9. *Iunij* 1610. & in *Rossanen. Decimarum* 2. *Martij* 1624. coram bonæ memoriæ Pirouano. *Addent. ad* Buratt. *de-*
2 *cis.* 263. *num.* 10. † Accedente maximè pro maiori huius possessionis comprobatione assistentia iuris quam dictum capitulum (penes quod curam animarum existere non controuertitur) habet pro integra perceptione omnium decimarum minutarum, iuxta Textum *in cap. cum contingat*, & *ibi* gloss. *in verbo de iure communi, & cap. cum in tua* 30. *in fine de Decimis.* Rota *decis.* 22. *n.* 1. *p.* 7. *in recent. & Hispalen. Decimarum* 27. *Ianuary* 1642. coram Reuerend. Salamantino, *& in Carpentoracten. Decimarum prima Iuly* 1647. coram R.P.D. meo Bichio.

Neque releuans visa fuit obiecta consuetudo immemorialis non soluendi ex decimis minutis alias 3
species quàm lanæ, ouium, veruecum, & solidorum 13. pro quolibet agno monetæ Leodiensis. Tum quia huiusmodi consuetudo excluditur, vel saltem dubia redditur ex dictis locationibus loquentibus expressim de decimis minutis lanæ napus, & alia- 4
rum rerum sub decimis minutis † comprehensarum, necnon ex eo quod non docetur de petitione harum decimarum facta per Canonicos & illarum denegatione per homines Villarij, cum successiua Canonicorum acquiescentia, prout in præscriptione consuetudinis negatiuæ requiritur, aliisque rationibus late deductis in alia decisione coram me emanata super negotio Principali sub *die* 27. *Ianuarij præteriti*, §. *non*, *& §. addendum etiam.* † Tum quia hæc exceptio respiciens titulum & requirens altiorem indaginem non venit admittenda in hoc summariissimo iudicio manutentionis. Rot. *dec.* 585. *n.* 2. *part.* 1. *& dec.* 755. *n.* 3. *recent. & decis.* 138. *num.* 5. *decis.* 233. *num.* 9. post Modern. *de manut.* & fuit resolutum in *Spoletana beneficiorum* 7. *Februarij* 1648. coram R.P.D. meo Royas *in principio, & in Romana officij* 18. *Iunij* 1649. coram R.P.D. meo Otthobono, §. *fin. nec non in Toletana Archidiaconatus de Talauera* 4. *Aprilis* 1650. coram R. P. D. meo Albergato *in principio.*

Minus impedire valet manutentionem præ- tus rei iudicatæ prouenientis ex tribus sententiis in partibus latis, in quibus homines loci Villarj absoluuntur à præstatione huiusmodi decimarum minutarum exceptis speciebus suprà narratis, videlicet, lanæ ouium & veruecum & solidorum 13. pro quolibet agno. Nam cum iam decisum fuerit de causis restitutionis in integrum attentarum sententiarum inualiditate & iniustitia, atque ex prædictis possessio canonicorum optimè probata remaneat, vtique illis danda est manutentio quia illa etiam in gradu restitutionis in integrum conceditur, ad tradita per Maresc. *var. resol. lib.* 1. *cap.* 64. *num.* 10. Cæsar de Graff. *decis.* 4. *in fine de cauſ. possess. & propr.* Rota *decis.* 38. *p.* 1. *diuers. & decis.* 111. *num.* 8. *part.* 1. *recent.* & coram bonæ memoriæ Gregor. XV. *decis.* 458. *num.* 8. *& ibi Add.* Nihil refragatur quod dictæ sententiæ, vtpotè absolutoriæ, trahant secum executionem, & executione facta non concedatur manutentio etiam pendente causa restitutionis in integrum. † Quia conclusio locum sibi vindicat in executione facta ab homine, non autem in ea quæ venit ex dispositione iuris & quam secum trahit absolutoria, prout firmauit Rota coram Buratto *decis.* 604. *num.* 15. *&* 16. & fuit firmatum *in Montis viridis beneficij* 18. *May* 1646. coram R.P.D. meo Bichio, & in *Sipontina pensionis* 8. *Aprilis* 1647. coram R.P.D. meo Peutingero.

Et ita, &c.

R.P.

R. P. D. ALBERGATO Maioricen. Beneficij,

Lunæ 4. Aprilis 1650.

Ad part. 2. cap. 3. §. 6.

ARGVMENTVM.

QVomodo probari possit modus Vacationis, qualitas presbyteratus, Pertinentia iurispatronatus, valor beneficij, & proximitas seu descendentia per gradus distinctos.

SVMMARIVM.

1 *Bonum ius impetrantis resultat ex eo quod omnia narrata in suo rescripto probauit.*
2 *Vacationis modus probatur ex eo quod aduersarius impetrantis petiit beneficium sibi conferri tanquam vacans ex eodem genere probationis.*
3 *Presbyteratus ad beneficium requisitus probatur ex publica voce, & fama.*
4 *Item ex enunciatiua proprij Episcopi.*
5 *Iuspatronatus probatur ex pluribus præsentationibus effectum sortitis.*
6 *Item ex sententia Canonizatoria illius, lata per Episcopum.*
7 *Beneficij valor probatur ex confessione partis.*
8 *Proximitas, & descendentia quomodo probentur.*
9 *Descendentiam sufficit probare prouenientem ab eo qui est in quasi possessione præsentandi.*
10 *Descendentia probari debet per gradus distinctos.*
11 *Si quis prætendat adesse alios proximiores, tenetur illud probare.*

DECISIO LIV.

DOmini censuerunt esse locum arbitrio ad effectum reseruandi vlteriorem purgationem attentatorum in fine litis, quia constat de iure Petri Serræ, & de appositione sequestri iuxta rescriptum signaturæ.

1 Bonum ius autem resultat ex literis prouisionis Apostolicæ per dictum Serram obtentis, cum omnia in eis narrata plenè iustificata remaneant, *cap. si capitulo*, vbi gloss. & DD. *de concess. prab. in* 6. Rota in Nazarena seu Montis viridis beneficij 15. Decembris 1645. coram R. P. D. meo Verospio, & in Compostellana Parochialis 21. Februarij proximè præteriti, coram Reuerendissimo D. meo Decano.

2 Vacatio siquidem beneficij per obitum Michaëlis Bennasser de mense Iulij 1638. controuerti non potest, cum & Bartholomæus Ferrer Aduersarius ex eadem veniat vacatione. Rota *decis.* 544. *num.* 4. *part.* 4. *decis.* 302. *n.* 2. *part.* 7. *recent.* In Mutinens. Beneficij 27. Martij 1648. §. *vacatio*, coram R. P. D. meo Arguelles & in Hidruntina Canonicatus 25. Iunij 1649. §. *vacatio*, coram R. P. D. meo Otthobono.

3 Presbyteratus autem (quem necessarium in præsentato huic beneficio informantes autumant) est notorius & probatur ex publica voce & fama. Garz. *de benef. part.* 7. *cap.* 1. *num.* 140. Rota coram Sanctæ memoriæ Greg. XV. *decis.* 166. *n.* 6. *cum* aliis in Placen. Beneficij 7. Febr. proximè elapsi coram R. P. D. meo Corrado, ex pluribus in quibus præfatus Serra fuit Presbyter nuncupatus: in præsentatione vltima per hebdomadarios Ecclesiæ Maioricen. de eo facta. In literis Apostolicis desuper expeditis. † In sententia quam proprius Episcopus in hac causa tulit & in cedula appellationis quam ab ea Bartholomeus interposuit, ex quibus resultat efficax eiusdem presbyteratus probatio. Rota in Pampilonens. Beneficij de Eparza 15. *Decembris* 1649. coram R. P. D. meo Arguelles. 4

Iuspatronatus & ad illud ius præsentandi dictorum hebdomadariorum Ecclesiæ Maioricen. iustificatur ex lectura fundationis de qua in testamento Petri Guillelmi de Mora, iuncta partim obseruantia & pluribus præsentationibus effectum sortitis, *cap. cum Ecclesia Sutrina*, vbi gloss. *de caus. possess. & propr.* Modern. Pisan. *de iurepatr. lib.* 11. *cap.* 5. *n.* 26. Rota *decis.* 452. *n.* 1. coram Sanctæ memoriæ Greg. XV. *in Pampilonen. Iurispatronatus* 16. *Februarij* 1588. *in Ciuitatis Castellis Iurispatronatus* 28. *Maij* 1594. coram recolendæ memoriæ Cardinali Hieronymo Pamphilio, *& in Sulmonens. Beneficij* 10. *Martij* 1649. §. *quod autem*; coram R. P. D. meo Arguelles, concurrente quoque communi reputatione & fama. Cassador. *decis.* 2. *n.* 4. *& sequent. de probat.* Achill. *decis.* 6. *de iurepatr.* Rot. *decis.* 482. *n.* 3. *part.* 4. *tom.* 2. *& decis.* 290. *n.* 4. *part.* 5. *recent.* † Nec non sententia Ordinarij Maioricen. qua illud fuit Canonizatum. Gabriel *cons.* 198. *n.* 4. *vol.* 2. Rota coram Cardinali Seraph. *decis.* 1141. *& in Florentina Canonicatus* 11. *Decembr.* 1615. coram bonæ memoriæ Buratto, penes Modern. Pisan. de Iurepatr. *decis.* 41. *n.* 12. 5 6

Valor etiam ducatorum 24. expressus in literis per non excessum probatur ex assignatione dotis librarum 16. regalium Maioricen. & solidorum 5. cum libræ non excedant scutum vnum monetæ, vt patet ex calculo & ex confessione partis cuius melior haberi non potest probatio, *l. cum precum C. de liberali causa.* Rota coram Buratto *dec.* 931. *n.* 1. *& decis.* 595. *n.* 2. *part.* 3. *recent.* 7

Narrata verò proximitas Petri Guilielmi fundatoris (quæ sola ex aduerso acerrimè impugnabatur) visa fuit Dominis iustificari, sumptâ descendentiâ à Petro Benasser qui per sententiam ordinarij latam de anno 1582. fuit tanquam proximior ipsius fundatoris ad hoc beneficium institutus, atque ita constitutus in quasi possessione proximitatis; † sufficit enim probare descendentiam ab eo qui in huiusmodi quasi possessione reperitur, cum exinde resultet præsumptio vlterioris descendentiæ à fundatore. Modern. Pisan. *de iurepatr. dicto lib.* 11. *cap.* 5. *n.* 101. & penes eum Rota *decis.* 95. *decis.* 74. *vtrobique n.* 1. coram Cardinali Seraph. *decis.* 1384. *in fine* coram Sanctæ mem. Greg. XV. *dec.* 249. *n.* 1. & ibi Add. *n.* 16. *decis.* 452. *num.* 17. *in Caurien.* Iurispatronatus 13. *Martij* 1645. coram R. P. D. meo Royas, *& in Mediolanen. Beneficij* 31. *Ianuarij* 1646. *in fine*, coram Reuerendissimo Domino meo Decano. 8 9

Cum itaque testes relati in Summar. einsdem Serræ *n.* 8. deponant quod ipse sit natus ex Magdalena & hæc ex Michaële fratre germano prædicti Petri Benasser, optimamque reddant scientiæ causam, quia scilicet prænominatos omnes cognouerunt † vtique descendentiam probant per gradus distinctos quemadmodum requiritur quando provt in præsenti casu est vocata descendentia in genere, sed cum prærogatiua proximitatis, *cap. licet ex quadam*, ibi & ab vtroque latere singulos gradus clara computatione distinguant, de testib. Garz. *de benef. p.* 7. *c.* 15. *n.* 29. *&* 31. Rota coram Cardinali Mantica *decis.* 88. *num.* 2. coram Reuerendiss. Vrgellen. *decis.* 8. 10

n.4.& dec.284.n.1.& sequent.p.1.recent. ita vt fundata sit intentio præfati Serræ se proximiorem asserentis absque eo quod teneatur probare non adesse
11 alios proximiores † cum huiusmodi probatio non ab ipsis agentibus sed ab excipientibus exigatur. DD. *in l.is potest, ff. de acquir.hæred.* Molin.*de primogen.lib.3.cap.9.n.21. & sequent.*Gratian.*discept.*869. *num.*12. Rota coram Card. Seraph. *dec.*1219.*n.*1.& *decis.*693.*n.*2.*p.*2.*decis.*134.*n.* 2.*p.*5.*rec.*

Non obstat quod idem Petrus Serra in positionibus recensitis Summario Bartholomei n.6. fassus fuerit descendentiam esse sumendam per Cippum Petri Bennasser de Sanctianis.

Quoniam pro responsione aduerterunt DD.quod non intellexit de illo Petro, cuius abnepotem Bartholomeus se probat,sed de eo scilicet qui per sententiam anni 1582. fuerat vt supra ad beneficium institutus; quod patet quia ibi etiam dictam sententiam narrauit,& admodum inuerisimile est quod dum ad probandam suam descendentiam à fundatore totus erat in deducendis probationibus proximitatis cum præfato Petro, fateri voluerit quod descendentia esset sumenda ab altero Petro seniori, vt ad propositum ponderauit Rota *in Hispalen. decimarum de Aylmonte* 4. *Iulij* 1644. coram R. P. D. meo Bichio, & sufficit confessionem non esse omnino claram,ne in præiudicium confitentis valeat interpretari,*l. si quis intentione, ff. de iudic.* Rota coram Buratto *decis.*183.*n.*19.*& decis.*366.*n.*5.*dec.*443. *n.*8.*part.*1.*recent.*

Et ex his cum etiam sit appositum sequestrum fuit resolutum intrare arbitrium vtraque parte informante, &c.

R. P. D. ALBERGATO
Maioricen. Beneficij,

Veneris 27. Iunij 1653.

*Ad part.*2. *cap.* 3.§.6.

ARGVMENTVM.

DEscendentia & valor beneficij quomodo probari debeat ad hoc vt releuet Impetrantem.

SVMMARIVM.

1 *Falsa expressio valoris beneficij impedit executionem literarum.*
2 *Descendentiam sufficit probare ab eo patrono qui est in quasi possessione præsentandi, sicuti & proximitatem.*
3 *Descendentia à fundatore probanda est per gradus distinctos.*
4 *Testes ad probandum valorem beneficij inducti, quando fidem non faciant.*

DECISIO LV.

LIteras Apostolicas Petri Serræ,quas ad effectum reiiciendi purgationem attentatorum in fine litis esse iustificatas bis Rota censuit, nempe sub die 4. Aprilis 1650. & 4. Decembris 1651. ex duplici potissimum fundamento non esse exequendas hodie contendebat Bartholomeus Ferret,quia videlicet proximioritas Petro Guillelmo erectori ex lege fundationis requisita & Summo Pontifici expo-
ge fundationis requisita & Summo Pontifici expo-
sita non verificatur in Aduersario, & valor in ducatis 24. narratus non est iustificatus, cum longè hanc quantitatem excedere deponant testes,aliaque probent documenta per ipsum Bartholomeum exhibita, † ex cuius valoris defectu executionem 1
literis aliàs denegauit, Rota *in Gerunden. Prioratus* 29. *Ianuary* 1646. confirmata 29. *Nouembris* 1647. *& octaua Martij* 1649. coram R.P. D. meo Bichio.

Sed his non obstantibus DD. responderunt literas Apostolicas esse exequendas quia sunt iustificatæ,ad text.*in cap. si capitulo,*vbi gloss. & DD.*de cessi. præb.in 6.cum concord.* vacatio enim per obitum Michaëlis Bennaster & iuspatronatus ac præsentandi ius ad hebdomadarios Ecclesiæ Maioricen. non controuertitur & probatur in decisionibus præcedenter editis ex quibus etiam narrata Petri Serræ proximitas fundatori iustificatur, sumpto scilicet descendentiæ initio à Petro Bennasser,cui tanquam proximiori de anno 1582. beneficium controuersum per sententiam ordinarij adiudicatum fuit; illa enim vtpote lata super statu personæ dicto Petro Serræ illius pronepoti suffragari debet † ex regula quod sufficiat probare descendentiam ab eo qui in quasi possessione proximitatis existit. Rota coram Seraph.*dec.*134.*in fine,*coram Sanctæ memoriæ Gregor.XV. *dec.* 34.*n.*1. ibique Addent.*n.*16. cumaliis congestis *in Imolen.Decanatus* 26. *Nouembris* 1650. §. *narrauerat, & prima Decembris* 1651. §. *si quidem in fine,*coram R. P. D. meo Verospio quidquid Bartholomeus se proximiorem fundatori esse contendat, † quia descendentiam ab eo per gradus distinctos non probauit vt necessarium est, *cap. licet in quadam de testib.*Coccin.*dec.*105.Duran.*dec.*8.*n.*4.& firmatum fuit *in Caurien. Iurispatronatus* 13. *Martij* 1645.coram Reuerendiss. Terraconensi.

Valor autem in ducatis 24. iustificatur ex instrumento fundationis in libris sexdecim Maioricen. cuius fides ex instrumento & testibus ex aduerso exhibitis non eneruatur, illa enim cum sit informis non est attendenda *auth. si quis in aliquo C.de edict. cap primo de fide instrum.* Rota *dec.*286. *p.*1.*dec.*150. *vtrobique n.*4.*part.*4. *tom.*2.*dec.* 75.*num.*13.*p.*5.*recent.* Isti verò vtpote non informati,& de auditu hic in vrbe nec deductis oneribus deponentes excessum non concludunt. Mantic. *decis.* 175.*n.* 8.*& sequent.* Sanctæ Memoriæ Gregor. *decis.* 411.*n.*3. nec etiam vigore publicæ vocis & famæ quam asserere conantur,quia cum illa contrarietur dicto fundationis instrumento & originem à paucis habuerit, quinimo ab ipso Bartholomeo (vt iidem testes profitentur) habere potuerit, nullius est momenti *l.miles, §.fin. vbi DD.ff. de Adult.*Buratt.*decis.*570.*num.*7. Caual. *decis.*236.*num.*1.

Non obstant ea quæ repetuntur de confessione eiusdem Petri Serræ, quod videlicet descendentia esset sumenda per Cippum Petri Bennasser de Sanctianis,quia Dominis satis responsum esse visum fuit in præcedentibus decisionibus in quibus tractatum fuit.

Et ita vtraque, &c.

R.P.D.

R. P. D. MELTIO

Maioricen. Canonicatus,

Lunæ 27. Martij 1656.

Ad part. 2. cap. 3. §. 8. n. 33. & cap. 4. §. 6. n. 23.

ARGVMENTVM.

AD effectum exequutionis Literarum Apostolicarum, quomodo narrata iustificanda sint. Collatio Canonicatuum Ecclesiæ Cathedralis de iure spectat ad Episcopum simul & capitulum: vota electorum dari debent à Canonicis tanquam vniuersis, & propterea data per schedulam extra capitulum non computantur in numero. Episcopus vtrum habeat votum in electionibus, & vtrum minor pars capituli possit coniungi cum voto Episcopi.

SVMMARIVM.

1 *Literæ iustificatæ per expressionem per non excessum in ducatis 24. vbi talis est consuetudo habent paratam exequutionem.*

2 *De Iure communi electio in collationibus Canonicatuum Ecclesiæ Cathedralis est simultanea inter Episcopum & capitulum.*

3 *Quando plura narrantur alternatiuè, sufficit vnum ex pluribus probare.*

4 *Votum conditionale & datum per schedulam extra capitulum non valet.*

5 *Vota debent dari à Canonicis vt vniuersis non vti singulis.*

6 *Episcopus tanquam Episcopus nullam habet vocem decisiuam in capitulo.*

7 *Episcopus consideratus tanquam canonicus vnam tantum vocem habet sicut alij canonici.*

8 *Minor pars capituli Episcopo adhærens non facit numerum cum Episcopo.*

9 *Virum possessio tradita per capitulum habeat vim electionis, quæstio est dubia.*

10 *Præsumptio quæ oritur ex tradita possessione per capitulum non probat consensum quando adest capituli contradictio.*

11 *Canonici non possunt testificari quando agitur de sustinenda illorum electione.*

12 *Consuetudo non probatur nisi probentur requisita ad illam.*

13 *Per adeptionem incompatibilis vacat primum Beneficium.*

DECISIO LVI.

CVm de mense Septembris 1652. vacassent in Ecclesia Maioricen. Canonicatus, & Præbenda per obitum Hieronymi Vallperga illorum dum viueret vltimi possessoris, fuit pro eis prouidendis statuta die congregatum Capitulum, quo Canonicus Thesaurarius cum aliis nouem Canonicis elegerunt Franciscum Olexam, Canonicum verò Sacristam cum aliis septem, & Reuerendiss. Episcopo elegerunt Didacum Desclapes, qui etiam collationem ab eodem Episcopo reportauit. Post hæc autem cum dictus Franciscus alium Canonicatum in eadem Ecclesia Maioricen. de mense Augusti 1653. obtinuisset, Ioannes Togores sub narratiua, quod electio, & forsan collatio controuersi Canonicatus esset simultanea Episcopi cum Capitulo, vel ad Capitulum insolidum spectaret, quodque Franciscus Oleza fuisset à maiori parte, vel saltem à medietate vocum ad illum præsentatus, Didacus vero à medietate tantum, vel minori parte eundem Canonicatum vti vacantem, vel ex persona dicti Franciscei Oleza ob assecutionem incompatibilis Beneficij, vel vti prius ex persona prædicti Hieronymi Vallperga attenta inualiditate electionis ob vocum discordiam atque diuisionem à Sede Apostolica impetrauit, & successiuè commissa causa in Rota, Dubium an literæ Apostolicæ essent exequendæ disputari obtinuit, quo hodie proposito Domini illas exequendas esse responderunt.

Apparent enim dictæ literæ in omnibus iustificatæ, & per consequens paratam de iure habent 1
executionem, *cap. si Capitulo*, vbi glos. *in verb. exequatur de concess. præb. in* 6. Mohed. *decis.* 13. *post medium vt lit. pend.* Caual. *decis.* 230. *vers. quia literæ Apostolicæ, & seq.* Duran. *decis.* 60. *num.* 2. *& 3. vers. Iure autem attento*, Buratt. *decision.* 435. *num.* 1. Rot. *in recent. decis.* 558. *n.* 2. *part.* 1. *decision.* 348. *num.* 1 *part.* 5. *& decision.* 109. *part.* 6. *& fuit dictum in Sorana Beneficij* 26. *Iunij* 1651. coram Eminentiss. D. Card. Otthobono.

Iustificatio quoad idoneitatem, nobilitatem, & Ioannis præsentiam in Curia non controuertitur.

Valor autem expressus in ducatis 24. per non excessum, & computatis distributionibus quotidianis in 400. probatur ex testibus de publica voce, & fama deponentibus. Garz. *de benef. part.* 5. *cap.* 3. *num.* 198. Seraphin. *decis.* 962. *num.* 2. Rot. *diu. decis.* 293. *n.* 1. *part.* 1. *in rec. dec.* 583. *n.* 6. *&* 7. *part.* 8. *in Catagurritana Præstimonij* 10. *Maij* 1649. coram Eminentiss. Domino Card. Otthobono, §. *probatur etiam valor, in fin. & in Vicen. Parochialis* 20. *Iunij* 1650. coram R. P. D. meo Bichio, §. *valorem.*

Sic & natura pertinentia electionis siue collationis ad Episcopum, & Capitulum simultaneè, 2
vel ad Capitulum insolidum non eget alia iustificatione, cum iuris dispositioni conforme sit, vt Episcopus habeat simultaneam cum Capitulo in Collationibus Canonicatuum Cathedralis, iuxta glos. *in cap. cum Ecclesia Vulterana verb. Postulauit ibique* Abb. *num.* 8. *de elect. cap. fin. vers. communiter de suppl. negligentia Prælat. cap. ea noscitur, & cap. postulasti de concess. præb. cap. irrefragabili verb. per Capitulum de offic. Ord.* Mandos. *ad reg.* 19. *Cancel. q.* 14. *n.* 13. *vers. tertia fuit opinio.* Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. glos.* 45. *n.* 45. *vers. secundo quia.* Garz *de benef. part.* 5. *cap.* 4. *à n.* 13. *cum seq. vers. Tertia opinio*, Cassador. *decision.* 22. *de præbend.* Mantic. *decision.* 56. *n.* 2. Seraphin. *decision.* 980. *n.* 2. Gregor. XV. *decision.* 95. *n.* 1. Caualer. *decision.* 97. *num.* 2. Coccin. *decision.* 83. *n.* 1. *Et fuit dictum in Oscen. Archidiaconatus* 10. *Maij in prineip. & prima Iulij*, §. *cui alternatiuæ* 1647. coram R. P. D. Peutingerio, *& in Lucana Capellaniæ* 1650. coram R. P. D. meo Bichio, § *collatio*, † & dum 3
narratiua dictæ Collationis fuit per alternatiuam concepta, scilicet, quod illa esset vel simultanea, vel omnimoda Capituli, sufficit pro Iustificatione gratiæ vnum ex alternatis iustificari, *capit. in alternatiuis* 70. *de regul. iur. in* 6. *l. si hæredi plures de condit. Institut. leg. si quis ita stipulatus, de verb. oblig.* Rot. coram Duran. *decis.* 265. *n.* 26. coram Penia *decis.* 613. *n.* 2. Mantic. *decis.* 51. *n.* 4. & coram Merlin. *dec.* 178. *numero* 5.

Quod autem Franciſcus Oleza fuerit electus à maiori parte, vel ſaltem à medietate Capituli, Didacus verò Deſclapes à medietate, vel maiori parte, præſente, ac etiam ſuffragium ſuum dante Epiſcopo, iuſtificatur ex Inſtrumento ipſius actus electionis, quod facit rem claram, atque manifeſtam, Bald. *in leg. intereſt* 21. *num.* 2. *Cod. de ſolut.* Rot. coram Gregor. XV. *deciſione* 105. *num.* 1. *& deciſ.* 459. *num.* 3. coram Caualer. *deciſion.* 282. *num.* 4. & coram Merlin. *deciſion.* 449. *num.* 1. *cum ſeqq.* Ex illo namque apparet, quod ex decem, & nouem votis, & computato illo Epiſcopi decem fuerunt ad fauorem Olezæ, alia verò nouem ſteterunt pro Didaco Deſclapes, ſicque dicta narratiua optimè iuſtificata remanet.

4 Neque vllius releuantiæ habita fuit illa prætenſio quod ex votis præſtitis in fauorem Olezæ demendum ſit illud Canonici Gabrielis Coll non ſolum tanquam conditionaliter conceptum, & ſic contra diſpoſitionem textus *in capite ſecundo*, vbi gloſſ. *verb. conditionalia de elect. in* 6. Verum etiam quia datum fuit per ſchedulam extra Capitulum ante celebrationem Scrutinij contra formam *cap. penultim. §. final. de elect. in* 6. Iſto autem dempto vota reducuntur ad 18. ex quibus licet quilibet ex electis habeant nouem, tamen ex quo inter ea, quæ habuit Didacus adeſt etiam illud Epiſcopi, quod aliis ponderoſius eſſe, & duobus votis æquipollere præſupponitur, ideo ex hac ratione narratiua præſentationis Franciſci à maiori parte, vel ſaltem à medietate Capituli iuſtificabilis remanet.

Obiectum enim huiuſmodi duplici reſponſione tollitur. Primo quia admiſſo, quod ex votis ad fauorem Franciſci præſtitis excomputandum veniat illud Canonici Coll ob non ſeruatam formam traditam *in cap. penult. §. final. de elect. in* 6. in quo expreſſe prohibetur traditio voti in ſcriptis ante Scrutinium, ex eadem prorſus ratione demenda ſunt alia duo vota pro Didaco nempe illud Decani, & Canonici Alemany. Nam cum iſti pari modo abſentes reperirentur occaſione infirmitatis, non conſtituerunt Procuratorem vnum ex Capitularibus, qui pro illis in actu electionis votum proferret provt in dicto *cap. final. §. fin. de elect. in* 6. diſponitur, ſed eorum vota per Schedulam tranſmiſerunt ante actum electionis, quod à Iure omnino improbatur, † ex quo 5 vota dari debent à Canonicis non vti ſingulis, ſed vti vniuerſis. Buratt. *dec.* 225. *num.* 3. *&* 4. *& deciſ.* 259. *num* 5. *deciſion.* 351. *ſub n.* 8. *verſic. quod quidem, & deciſ.* 390. *num.* 3. Vbi quod hac ratione huiuſmodi vota ſic præſtita non connumerantur neque numerum augere poſſunt.

6 Præterea neque vllam ſubſiſtentiam habere viſum fuit, quod vorum Epiſcopi aliis præponderet, ac duobus votis æquipolleat. Nam animaduertendum eſt, quod aut electio ſiue collatio huiuſmodi Canonicatuum ſupponitur omnimoda Capituli, & tunc Epiſcopus vti Epiſcopus nullam habet vocem deciſiuam, Modern. Luſitan. *de offic. & poteſtat. Epiſcop. alleg.* 73. *num.* 17. *verſic. ſi Epiſcopus,* † & conſideratus tanquam Canonicus vnam tantum vocem habet quantam habent ſinguli alij Canonici. Abbas *in cap. poſtulaſtis num.* 14. *de conceſſ. præbend.* idem Modern. Luſitan. *dicta alleg.* 63. *n.* 18. *verſicul. quando verò, & de iure Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 32. *num.* 25. Genuen. *in practicab. quæſt.* 643. Rota coram Merlin. *deciſ.* 562. *n.* 2. *& in Cæſarauguſtana Canonicatus* 16. *Iunij* 1653. coram R. P. D. Albergato, §. *non obſtat duplex ſubreptio ad med. verſicul. ex quibus Adden. ad* Buratt. *dec.* 809. *num.* 1. *litera A.*

Aut dicta electio admittitur ſimultanea Epiſcopi 8 cum Capitulo, & tali quoque caſu Didacus non poteſt dici electus à maiori parte, eſto quod fuerit ab ipſo Epiſcopo, & aliquibus Capitularibus. Quia cum minor pars à maiori abſorbeatur non eſt conſiderabilis illa minor pars Capituli Epiſcopo adhærens, nec numerum facit cum Epiſcopo, vt reprobata opinione Hoſtienſis tenent Gemin. *in capit. à collatione num.* 2. *de appellat. in* 6. Franc. *ibidem ſub num.* 1. *verſicul. eo tamen caſu*, Abbas *in cap. cum Eccleſia Vulterana num.* 11. *de elect. in* 6. Felin. *in cap. Paſtoralis num.* 9. *de reſcript.* Federic. de Sen. *conſil.* 1. *ſub num.* 10. *verſic. ſolutio*, Ruin. *conſil.* 50. *n.* 8. *lib.* 5. Rebuff. *conſil.* 60. *num.* 12. Garſ. *de benefic. parte* 5. *cap.* 4. *num.* 29. *& ſeq.* qui plures cumulat Rot. deciſiones id ipſum firmantes, Gonzal. *ad regul.* 8. *Cancell. gloſſ.* 45. *num.* 58. *verſicul. quo fit.* Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 21. *num.* 40. *& 42.* & regulare eſt quod vbi maior pars Capituli diſſenſit totum Capitulum diſſentire dicitur, *capite cum inter Canonicos cum gloſſ. de elect.* Rot. *diuer. lib.* 3. *parte* 3. *deciſ.* 134. *num.* 3. *& per tot. in recentior. deciſ.* 662. *num.* 1. *in fine parte* 3. Buratt. *deciſ.* 225. *numero* 2. *& deciſione* 380. *numero* 1. *& 2.*

Neque ex eo quod deinde Didacus poſſeſſionem controuerſi Canonicatus ceperit, & ad actus Capitulares admiſſus fuerit, inde argui licet reliquos Canonicos electionem ab Epiſcopo factam approbaſſe, quia vltra quod illa opinio, quod poſſeſſio tradita per Capitulum habeat vim electionis ſiue collationis, ſatis eſt in iure controuerſa, vt per Achill. de Graſſ. *deciſion.* 4. *de præbend.* Put. *deciſion.* 119. *lib.* 3. *in fin.* Caualer. *deciſ.* 258. *num.* 5. & per Modern. Luſitan. *de Canon. & dignitat. cap.* 14. *n.* 11. † obiectum ceſſat ex facto, quia dicta poſſeſſio tradita fuit maiori Parte Capituli contradicente, reclamante, atque appellante, ex qua quidem contradictione excluditur quicumque conſenſus, qui ex dicta poſſeſſione elici poſſet. Rota coram Scraph. *deciſ.* 708. *num.* 1. *&* 4.

Nullo pacto dici poteſt probata conſuetudo ea illud quod votum Epiſcopi Maioricenſ. ſit qualificatum, ac habeat vim duorum, quia vltra quod ex teſtibus id deponentibus tres ſunt Canonici, qui ſuffragium ſuum dederunt ad fauorem Didaci, & ita tanquam tendentes ad ſuſtinendam eorum electionem non ſunt illorum dicta attendenda Rota *in Meſſanen. Archipresbyteratus* 19. *Ianuarij* 1643. coram Reuerendiſſimo Domino meo Decano, §. *neque contrarium*, conquaſſantur eorum dicta ex contrariis atteſtationibus aliorum Canonicorum. Rota. *deciſ.* 543. *num.* 7. Penes Modern. *de manutenend. & in Taurinenſ. delationis Baldachini* 4. *Iulij* 1646. coram Eminentiſſimo Domino Cardinali Corrado, §. *Tum ex atteſtationibus* † Addito maximè quod cum dicti Teſtes examinati fuerint lite pendente, & non citata parte, non deponant de requiſitis neceſſariis ad inducendam conſuetudinem, nempe de diurnitate temporis, & actuum frequentia, vt per Bart. *in leg.* 2. *quæſt.* 28. *num.* 32. *Cod. quæ ſit longa conſuetudo*, Alexand. *conſil.* 45. *num.* 3. *lib.* 2. Abbas *conſil.* 53. *num.* 4. *lib.* 1. nullum probationis gradum conſtituunt, Rota *deciſ.* 318. *n.* 4. *&* 5. *p.* 2. *recent.*

Ex his itaque cum iuſtificata remaneat narratiua electionis Franciſci vti à maiori parte Capituli, vel ſaltem à medietate: inde fit vt modus vacationis in Literis expreſſus controuerti non poſſit, quia aut Franciſcus electus fuit à maiori parte, & hoc caſu habuit locum electio, ſed vacauit Canonicatus,

nicatus, & præbenda per assequutionem alterius Canonicatus cum primo incompatibilis, *cap. dudum il secundo de elect. Clem. si plures de præbend. Clem. gratis, vbi glossa verb. renunciare, de rescript.* Lotter. *de re benefic. lib. 3. quæst. 23. n. 40.* Buratt. *decision. 19. num. 1. & sequent.* Aut Franciscus non fuit electus à maiori parte, sed à medietate, & tunc verificatur secundus vacationis modus per obitum Hieronymi attenta vtriusque electionis inualiditate, *cap. Ecclesiam il primo cap. in Genesi*, & ibi Ioann. Andr. *num. 1. cap. quia propter*, vbi DD. communit. *de elect.* Modern. Lusitan. *de Canon. & dignit. c. 14. n. 9. & 10.* cum aliis cumulatis *in Toletana Canonicatus Pœnitentiariæ 22. Aprilis 1641.* coram R. P. D. meo Cerro.

Et ita vtraque parte, &c.

MELEVITANA
Beneficij.

Veneris 25. Iunij 1649.

Ad cap. 118. part. 1.

ARGVMENTVM.

DE certo vacationis modo expresso, qui tamen verus non est, vacatio non dicitur consumpta per impetrationem vitio nullitatis laborantem. Tempus ad præsentandum Patronis assignatum incipit à die veræ scientiæ vacationis. Numerus vocum Patronorum computatur duntaxat quoad eos qui realiter præsentarunt. Defectus edictorum quando reddat prouisionem de beneficio Iurispatronatus nullam. Quomodo executio dicatur vulnerata per sententiam.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Apostolicæ iustificatæ habent paratam executionem.*
2 *Confessio implicita vacationis Beneficij facti.*
3 *Duæ vacationes eiusdem Beneficij non dantur, quia prima impedit secundam.*
4 *Expressio vnius modi vacationis continet implicitam negatiuam alterius modi.*
5 *Sed hoc non procedit quando vacatio oritur ex vno facto contemporaneo.*
6 *Clausula, siue præmisso, siue alio, &c. ostendit Papam voluisse conferre, quocumque modo Beneficium sit vacans.*
7 *Per impetrationem Beneficij factam à tertio vacatio dicitur consumpta, etiam nondum adepta possessione.*
8 *Intellige dummodo impetratio non laboret vitio nullitatis.*
9 *Impetranti sufficit quod beneficium sit vacans de iure, licet non de facto.*
10 *Narratiua existentiæ Iurispatronatus probatur ex rescripto aduersary illud asserente.*
11 *Clausula rescripti, quod non intendit approbare Iuspatronatus, non respicit partem, sed ipsum Papam.*
12 *Tempus quod datur Patronis ad præsentandum non numeratur ab ipsa vacatione, sed à tempore veræ scientiæ Patronorum.*
13 *Aditio hæreditatis probatur ex eo quod quis de bonis hæreditariis disposuerit.*
14 *Per præsentationem effectum sortitam quis constituitur in quasi possessione præsentandi.*
15 *Quæ in aliquo instrumento nominantur filiæ alicuius ex eo probatur, quod sint sorores.*
16 *Quando ex pluribus Patronis alij non curant præsentare, totum Iuspatronatus defertur tanquam individuum ad alios solos præsentantes.*
17 *Maior numerus Patronorum non consideratur in abstracto, sed computatur solum inter eos ex pluribus Patronis qui realiter præsentarunt.*
18 *Defectus edictorum affigendorum quoad Beneficia Iurispatronatus, quando reddat prouisionem nullam sine illa solemnitate factam.*
19 *Possessio capta ex prouisione obreptitia est omnino nulla & discolarata.*
20 *Valor Beneficij probatur ex leuissimis probationibus.*
21 *Quomodo intelligendum sit, quod dicitur non posse procedi executiuè, quando executio fuit per sententiam vulnerata.*
22 *Titulus fundatus in falsa narratiua non suffragatur impetranti.*
23 *Clausula*, dummodo tempore datæ præsentium *alicui non fuerit ius quæsitum, suffragatur præsentato ad Beneficium Iurispatronatus, quamuis non fuerit adhuc secuta institutio.*

DECISIO LVII.

ASserendo se præsentatum à medietate Patronorum beneficium simplex, sub inuocatione Sancti Michaëlis in Parochiali, seu alia Ecclesia loci de Gozzo, obtinuit Ioannes Antonius Cassiarius prouisionem Apostolicam cum derogatione alterius medietatis, ac desuper expeditis Literis pro illarum executione institit, quam licet Ordinarius Meleuiti & successiuè A. C. ob Literarum non iustificationem denegauerit concedendam esse, hodie Rota censuit in tertia instantia particulari dubio desuper proposito, quia euersum penitus fuit suppositum non iustificationis, † & Literæ Apostolicæ iustificatæ habent executionem paratam, *cap. si quando de rescript. cap. si Capitulo*, cum gloss. *in verbo exequatur de concess. præbendæ in 6.* Rot. *dec. 45. num. 1. p. 1. recent.* 1

Iustificata, inquam, sunt omnia in dictis Literis narrata, siquidem vacatio beneficij ex eo quod Petrus Franciscus Torres, illius possessor habitum Clericalem dimiserit, probatur nedum ex attestationibus datis à Cassiario Summ. *num. 20.* sed etiam ex confessione ipsius aduersarij, qui idem beneficium impetrauit, tanquam vacans per Matrimonium à præfato Petro Francisco contractum, † exinde enim resultat implicita confessio, quod ille habitum Clericalem dimiserit, quæ sufficit. Ægid. *decis. 683. ante num. 9.* cum aliis allegatis *in Articen. Iurisdictionis 28. Ianuarij 1644. §. 1. admin.* coram Me. 2

Nec obstat quod aliud sit vacare per Matrimonium, aliud per dimissionem habitus Clericalis, nec sit possibile, vt eadem persona duas vacationes constituat, cùm prima impediat sequentem, *cap. susceptum de reser. in 6.* Sarnens. *super reg. de infirmis q. 35. n. 3. versic. istis tamen non obstantibus.* Lotther. *de re benefic. lib. 3. quæst. 15. num. 8.* Rot. *dec. 562. n. 3. parte 3. recent.* † & expressio certi modi vacandi propter implicitam negatiuam alterius modi habeat vim restrictionis ad illum modum expressum, proindeque non potest capi vacatio ex diuerso modo, 3

quin detur contradictio in obiecto, vt eleganter aduertit Abb. *in cap. significasti* 34. *num.* 6. *de rescript.*

5 Lotter. *dicto lib.* 3. *quæst.* 8. *num.* 57. † quia hæc procedunt, quando vtraque vacatio desumitur ex factis successiuis, & vnius vacationis modus fuit dispositiuè narratus, secus si facta sunt contemporanea, seu vnicum est factum ex quo duplex vacatio insurgat, provt est Matrimonium iunctum dimissioni habitus, † & in Literis adest Clausula, siue præmisso, siue alio quouis modo vacet, denotans voluisse Papam prouidere ex quocumque capite vacationis. Garf. *de benefic. par.* 11. *cap.* 1. *num.* 19. post Franc. *in dict. cap. susceptum* 39. *de rescript. in* 6. tunc enim sustinetur prouisio etiamsi Beneficium vacasset per Matrimonium, vt notant omnes *in dict. cap. susceptum*, & tradit Felin. *in cap. in nostra, sub num.* 37. *vers. fallit* 4. *de rescript.* Lapus *allegat.* 3. *num.* 2. Lotther. *de re beneficiaria lib.* 3. *quæst.* 1. *n.* 60. *& seqq.* Rota *decis.* 1. *num.* 1. *& sequentib. de rescript. in nouis.* maximè ob identitatem rationis in vtroque vacationis modo concurrentem, Gloss. *in cap. penult. verbo, sed Capitulum, de supplenda negligentia prælat. in* 6. *& in Clement. ne Romani, verbo moriente de elect.* Garf. *de benefic. dict. part.* 11. *cap.* 1. *sub num.* 86.

7 Minus obstat quod vacatio iam esset consumpta per antecedentem prouisionem Apostolicam obtentam ab alio tertio ex notatis per Gomez *super regul. de trienn. quæst.* 30. *sub num.* 1. Gonzal. *ad Regulam* 8. *gl. ss.* 11. §. 2. *num.* 31. *& seqq.* Rot. *dec.* 11. *num.* 4. *p.* 6. *recent.* etiamsi nondum fuisset apprehensa possessio. Rebuff. *cons.* 48. *n.* 1. Gonzal. ibid. gloss. 15. *part. num.* 33. Rot. *dec.* 385. *num.* 10 *part.* 5. *recent.*

8 † Quia hoc intelligitur de prouisione valida, quæ verò nulla seu obreptitia est, provt illa aduersarij quæ emanauit cum falso supposito deuolutionis ob non præsentationem factam in tempore, non consumpsit vacationem Rotæ *decis.* 643. *num.* 17. *&* 18. coram Penia *decis.* 628. *num.* 7. *part.* 4. *tom.* 3. *recent. decis.* 569. *num.* 32. *part.* 5. quamuis prouisus in be-

9 neficij possessionem fuerit immissus, † quia satis est quod beneficium vacet de iure licet non de facto, vt Patronus valeat ad illud præsentare. Gonzal. *sub reg.* 8. *gloss.* 15. §. 1. *num.* 43. Rota *decis.* 9. *de Iurepatronat.*

10 Altera narratiua aduersarij in suis Literis abundè in eius præiudicium probatur, Mantic. *dec.* 318. *n.* 1. *& seqq.* Martin. Andr. *decis.* 5. *sub numer.* 3. *&* 4. Adden. ad Greg. XV. *decis.* 462. *num.* 22. & fuit dictum *in Aquilana Iurispatr.* 24. *Iunij* 1646. coram R. P. D. meo Corrado, *in Gerunden. Beneficij* 11. *Maij* 1648. coram Reueren. P. Dom. meo Celso.

11 † Quamuis in fine earundem Literarum Papa declarauerit non intendere Iuspatronatus approbare, quia hæc præseruatiua respicit fauorem Papæ seu alterius Ordinarij Collatoris, qui hodie non est in causa.

12 Præsentationem Cassiarij factam fuisse infra legitima tempora est in claris si tempus computetur à die notitiæ vacationis, vt docet Lotther. *de re beneficiaria lib.* 2. *quæst.* 6. *num.* 23. Rot. *decis.* 520. *num.* 4. *parte* 4. *diuers. decis.* 163. *per totam, parte* 2. *decis.* 15. *num.* 12. *parte* 5. *decis.* 221. *num.* 9. *parte* 7. *recent. & in Mediolanens. Beneficij* 7. *Maij* 1646. §. *qui ad præsentationem*, coram Reuerendissimo Terraconen. vbi dicitur ex aduerso probandum esse Patronos habuisse prius notitiam vacationis, cum ignorantia præsumatur, atque hinc conuincitur, falso fuisse ex aduerso narratum Papæ, quod collatio beneficij ob non præsentationem Patronorum, erat deuoluta, provt falso obiicitur quod præsentatio fuerit in tempore acceptata à Cassiario, nec facta coram Ordinario, cum contrarium ocularitèr legatur in præsentationibus datis dict. Summ. *num.* 1. pro obtinenda institutione, ad Text. cum *ibi* notat. *in l. Paulus, ff. rem ratam haberi*, Put. *decis.* 386. *num.* 1. *lib.* 2. Greg. XV. *decis.* 331. *num.* 10.

Quod verò Iuspatronatus pertineat ad Perrum Cassiarium, Æmilium de Anastasiis, & Argentam Piccardam, qui Ioannem Antonium præsentarunt, pendet à singulorum successione, quæ altius repetenda est. Sciendum itaque, quod Petrus Cassiarius fuit hæres institutus ab Innocentio Cilia eiusdemque hæreditatem adiuit, vt probant publica instrumenta data in Summario Cassiarij, *num.* 13. dictus autem Innocentius Vincentiæ de Nicolais successerat ex testamento, cuius copia data fuit in eodem Summar. *num.* 14. nec dubitari potest, quin hæreditatem Vincentiæ adiuerit, † cum de bonis hæreditariis nominatim vti hæres Vincentiæ postmodum disposuerit, ad Text. *in l. si auia, C. de iur. deliberand.* & in his terminis Gabriel *cons.* 128. *num.* 36. *lib.* 2. quæ Vincentia, † cum per præsentationem à se factam de anno 1617. sortitam in persona Petri Francisci Torres, constituta esset in quasi possessione præsentandi, vt per Rip. *in cap. cum Eccles. Sutrina, num.* 91. *& seqq. de caus. possess. & propriet* Rom. *cons.* 311. *num.* 7. Dec. *cons.* 117. *num.* 1. Cresc. *decis.* 2. *de Iurepatr.* sufficit ab ea successionem deriuasse, Rot. coram san. mem. Greg. XV. *dec.* 345. *num.* 1. & ibi Add. *num.* 6. *dec.* 100. *num.* 4. coram R. Vrgellen. *decis.* 274. *num.* 8. *part.* 2. *recent. & in Gerunden. Beneficij* 11. *Martij* 1648. coram R. P. D. meo Celso.

Æmilio de Anastasiis donauit donatione vniuersali causa mortis omnia bona, & iura illius mater per publicum instrumentum datum dict. Summario *num.* 15. inter quæ iura aderant etiam hæreditaria Margaritæ matris, quæ in testamento dato Summario *ibid. num.* 16. filiam hæredem instituerat, & eo etiam ac dicta donatione circumscriptis, delata fuerunt ab intestato ad præfatum Æmilium de Anastasiis ipsius ex filia nepotem, §. 1. *Instit. de Senatusconsul. Orfic.* §. *cum autem, Instit. de hæred. quæ ab intestat. defer.* Æmilius præsentando nuper Cassiarium in vim Iurispatronatus vna cum hæreditate dicti Bellæ delati, dicebatur Bellæ hæreditatem adiuisse, quatenus etiam prius illam non adiuisset Margarita mater, vt ponderat Reuerend. Vrgellen. *decis.* 183. *num.* 6. quod autem vna cum hæreditate Bellæ delatum fuerit Iuspatronatus conuincitur, quia Bella mediante præsentatione quam fecerat de anno 1577. in personam Antonij Ballo, per cuius obitum beneficium vacauit de anno 1613. vt in dict. Summario *num.* 9. *&* 10. quasi possessionem præsentandi nacta fuit; quod sufficit ex supra allegatis.

Argentam Piccardam successisse Franciscæ sororì, quæ pariter per præsentationem à se factam de anno 1613. erat in quasi possessione præsentandi, probant Testes dati in Summario *num.* 17. iuncto antiquiori instrumento, † in quo eadem Francisca & Argenta enunciantur filiæ Bartholomæi: vnde resultat quod inter se essent sorores Germanæ. Feraquell. *de nobilit. c.* 17. *n.* 3. & per consequens Franciscæ prædefunctæ hæres fuerit Argenta, *Authent. cessante, C. de legitim. hæredit.* §. *primo, authent. de hæret. ab intestato*, §. 1. *auth. vt filij fratrum.*

Non obstat quod in supradicta vacatione anni 1613. præsentauerint octo patroni, atque ita Cassiarius

Cassiarius à tribus tantum præsentatus non habeat medietatem vocum, vt Papæ narrauit, quia dum alij Compatroni neminem præsentarunt, vel præsumuntur tacitè adhæsisse præsentationi Cassiarij, Achill. *dec.4.n.14.de prabend.* Caual. *dec.197.num.5.* Rot. *dec.136.num.11.& seqq.* apud Modern. Pisan. *de Iurep. & in Maioricen. Beneficij* 27. *Iunij* 1648. §. *adeo*, coram Me, vel eorum voces in hac vacatione computandæ nó sunt, & habetur quoad Cassiarium, ac si illi qui eum præsentarunt essent soli patroni, nam Iuspatronatus cum sit in sui proprietate indiuiduum, residet penes quemlibet Patronum insolidum, & diuisio quæ cadit in illius exercitio cessat, quando Compatroni non exercent, hoc est non præsentant, Federic. de Sen. *consil.* 102. *in fine*, Abbas *cons.* 54. *num.* 3. *circa med. lib.* 1. Gars. *de benefic. part.* 5. *cap.* 1. *sub num.* 591. *infra medium*, cum aliis allegat. per Add. ad Buratt. *decis.*547. *num.*9. *&* 10. vnde aut opus non est derogatione medietatis Patronorum, aut satis iustificatum remanet, quod Cassiarius fuit præsentatus à medietate, dum non probatur quod ex aliis Patronis maior numerus
17 aliorum, alios præsentauerint,† neque enim attenditur medietas, siue maior numerus Patronorum in abstracto, sed eorum tantùm qui realiter præsentarunt. Abb. *in cap.*3. *num.*1. *da Iurepatron.* Gonz. *supra regul.*8. *glos.*45. *num.*69. Dec. *cons.*127. *in fine*, *versic. in ista materia*, Rota *decis.*200. *n.*10. *dec.*230. *num.*4. *&* 5. coram Reuerend. Vrgellen.

18 Quatenus replicatur quod præsentatio Cassiarij non meretur attendi, ex quo non processerant edicta Ordinarij, iuxta dispositionem Text. *in cap. fin. de elect. in* 6. quæ habet locum etiam in præsentatione, vt ibi notat glos. ac tradit Aymo *cons.*63. *n.*2. Cap. *allegat.* 8. *num.* 4. Martin. Andr. *decis.*108. *num.*3. Respondetur non infringi ipsam præsentationem, quæ imò illorum affixionem præcedit, vt in formula relata à Moderno Pisano *lib.* 3. *cap.*2. *sub n.* 2. sed successiuam iustificationem Ordinarij ad effectum, vt comparere possint, si qui adsint Compatroni siue compræsentati, vel alij ad opponendum contra præsentantes aut præsentati personam, siue ad ipsam præsentationem ius habentes, cumque propterea edicta affigenda sint fauore ius huiusmodi opponendi habentium, postquam Papa attento solum an præsentatio sit facta immediatè, & intra legitima tempora, ad prouisionem fauore præsentati processit, non potest aduersarius de edictorum omissione excipere quamuis beneficium
19 possideat, quia † eius possessio est notoriè discolorata, & vitiosa cum capta fuerit prætextu prouisionis Apostolicæ nullæ vti emanatæ ex capite deuolutionis infra tempora à die notitiæ vacationis competentia Patronis ad præsentandum, vt in puncto Roman. *cons.* 499. *sub numer.* 2. quem sequitur Lambertin. *de Iurepatron.* 2. *parte* 2. *lib.* 6. *quæst.* 13. *artic. sub num.* 7. *infrà med. versic.* sed si post factum: facit Lap. Abb. *in d. cap. fin. num.* 2. *de elect. in* 6.

20 Valor tandem narratus probatur respectu huius beneficij ex simili narratiua aduersarij respectu alterius Beneficij prius obtenti sub titulo Sanctæ Barbaræ, ex fide plurium Testium, & in obtentis admittitur etiam leuissima probatio, Rota penes Seraphin. *decis.* 924. *numer.* 2. penes Gregor. XV. *decis.* 19. *num.*6. *decis.* 76. *num.* 34. *decis.*89. *num.*6. Idoneitatem & Clericatum Cassiarij probant Literæ patentes Ordinarij, datæ in *Summario n.*12.

21 Non obstat quod procedi non valeat executiue, siue quia Literæ Apostolicæ Cassiarij fuerint vulneratæ per sententias illis exequutionem denegantes, siue quia Abela aduersarius vti habens parem titulum sit legitimus contradictor, quia sententiæ, quæ executionem Literis negarunt non vulnerarunt viam executiuam quominus facta iustificatione in secunda instantia, valeat Iudex appellationis executiuè procedere, vt fuit decisum *in Astoricen. Archidiaconatus* 6. *Nouemb.* 1602. coram Cardinali Lancelloto, *impress. apud Marches. de commiss. part.* 1. *fol.*376. *num.*9. & coram Card. Caualer. *decis.*10. *sub n.* 5. *&* 6. *inter eius impress.* † titulus aduersarij 22
cum tanquam fundatus in falsa narratiua deuolutionis notoriæ nullus incontinenti appareat, non releuat ad impediendam executionem à Cassiario petitam ex allegatis *in Compostellana Parochialis* 1. *Iulij* 1648. coram R.P.D. meo Otthobono, *Gadicen. præstimonij* 2. *Octobris eiusdem anni*, coram R. P. D. meo Arguelles. † Præsertim quia continet in ven- 23
tre Clausulam dummodo tempore datæ alicui non sit ius quæsitum, ex præcedentibus præsentationibus ex quibus debebat institui, quamuis nondum sequuta fuisset institutio. Seraphin. *decis.*1238. *n.*4. Caualer. *dec.*478. *n.* 6. Buratt. *dec.* 651. *num.* 4. vbi *num.* 10. allegant concordant.

Et ita decisum vtraque, &c.

R. P. D. MELTIO
Meleuitana Bonorum,

Veneris 10. Februarij 1651.

Ad part. 2. *cap.* 1. §. 7. *& de Pensionibus cap.* 65.

ARGVMENTVM.

TRansactio est exceptio litis finitæ (non obstante allegata læsione) quando adest dubius litis euentus, maximè si durante plurium annorum interuallo fuerit obseruata. Hospitale Laïcum potest transigere sine beneplacito Sedis Apostolicæ. Dicitur autem Laïcum, si non fuerit erectum authoritate Episcopi, quamuis Episcopus ab illius administratoribus rationes exegerit.

SVMMARIVM.

1 *Transactio est exceptio litis finitæ.*
2 *Læsio non attenditur in transactione quando facta fuit super dubio litis euentu.*
3 *Multo magis quando transactio fuit per longum tempus obseruata.*
4 *Hospitale quod per Laïcos regitur, censetur esse Laicale maximè si tale soleat nominari.*
5 *Hospitale Laicum contrahens non indiget beneplacito Sedis Apostolicæ.*
6 *Hospitale non censetur Ecclesiasticum ex eo quod in eo missa soleat celebrari, & opera pietatis exerceri, sed probandum est illud esse erectum authoritate Episcopi.*
7 *Visitatio Episcopi, & exactio rationum ab administratoribus non arguit per necesse Hospitale esse Ecclesiasticum.*

DECI

DECISIO LVIII.

LItem aliàs de anno 1580. ad Instantiam Venerabilis Hospitalis Sancti Spiritus, Ciuitatis Melitæ introductam, super immissione in possessionem bonorum Antonellæ matris Mariettæ, & Angelicæ vigore substitutionis pupillaris in Testamento Nicolai Antonij Xerri earum Patris, ordinatæ ad fauorem præfati Hospitalis, & quam post diù agitatum in Partibus, & deindè in hoc Sacro Tribunali Iudicium cum diuersis sententiis hinc indè desuper latis, tandem transactio composuerat, cum idem Hospitale hodie instaurare prætenderet, Dubitaui, an dicta transactio obstaret, & Domini affirmatiuè responderunt.

Quia hæc semper litibus, controuersiis ac prætensionibus finem imponit, *cap.1.de lit.contest.in 6. l.Causas, l.actione, l.fratris tui, l. sub prætextu Instrumenti, l.transactio, Cod. de transact.* Alex. *cons.* 42. *super præmisso themate num.* 17. *vers. nec obstat lib.* 1. & in terminis transactionis initæ super remedio *l. fin. Cod. de edict. Diu. Andr. toll.* Surd. qui plures alios allegat *cons.* 451. *num.* 16. & 17. *lib.* 3. Rota coram san. mem. Gregor. XV. *dec.*286. *num.6.vers. & tam à lite futura.* Prohibetque illas instaurari,& ad Iudicialem trutinam reduci, *l. cum mota, dict. l. causas, l. si maiores, Cod. de transact.* Caualer. *decis.* 550. *num.* 2. *vers. quia obstabit*, quinimò ipsi litis ingressui resistit ad instar rei iudicatæ, cuius virtutem præsefert, *d. l. Causas, l. non minorem C. de transact.* Rolan. *cons.* 28. *num.* 17. *lib.*4. Surd. *cons.*451.*num.* 16. Rota coram Cardin. Caualer. *decis.*276.*num.*1.*vers.quæ propterea part.*1. *& decis.*414. *part.*2.cum pluribus aliis allegatis *in Romana rescissionis concordiæ* 25. *Iunij* 1648.coram R.P.D.meo, §. *Hæc enim litibus.*

1 Idque fortiùs dum transactio, de qua hic agitur facta fuit occasione litis diù agitatæ cum ancipiti discrimine vtriusque partis, & ex causa eiusdem transactionis Hospitale consequutum fuit liberationem omnium Iocalium, pecuniarum, nominum debitorum Antonellæ, quæ aliàs restituere tenebatur illis de Cassar in vim pacti in Instrumento Dotali dictæ Antonellæ appositi, quod ipsi, siue eius filiis sine liberis decedentibus, qui casus euenit, dos reuerteretur ad dotantes, provt etiam eidem Hospitali remissi fuerunt fructus Dotis eiusdem Antonellæ, qui consistebant etiam in bonis stabilibus, necnon scuta 120. auri de Camera pro expensis in Iudicio reintegrationis factis, & in dicta summa per sententias Rotales liquidatis, atque ita apparet, quod duo substantialia requisita transactionis, quæ sunt, vt illa fiat super re dubia, & incerta, super qua adsit lis, *l.* 1. *ff. de transact.* vbi Faber *in eius Codic. lib.* 2. *tit.* 4. *de transact. definit.* 5. *num.* 3. & cum mutua hinc inde compensatione, *l. transactione nullo dato, Cod. de transact.* Ias. *cons.* 18. *sub num.* 14. *lib.* 1. Rota *in recent. decis.* 447. *num.* 3. *part.* 2. in isto casu illa interuenerint, sicque de validitate transactionis dubitari non possit.

2 Neque obstare visa fuit prætensa ab Hospitali læsio enormissima ex eo deducta, quia cum illud duplicem habeat substitutionem ad sui fauorem factam in Testamento Nicolai Antonij Xerri; vnam scilicet in bonis eiusdem Nicolai Antonij, quæ vt purificata fuerit per obitum Mariettæ, & Angelicæ sine filiis nulla cadit difficultas. Alteram verò in bonis Antonellæ, quæ pariter respectu legitimæ sustinetur, tenuis valdè fuit compensatio facta in transactione pro remissione tot Iurium, quia DD. pro responsione animaduertebant, quod transactio inita cum illis de Cassar non fuit facta super Iuribus, quæ Hospitali competebant in bonis dicti Nicolai Antonij, hoc enim erat Iudicium prorsus diuersum intentatum contra illos de Xerri, cum quibus prætenditur etiam, quod diuersa facta fuerit transactio, sed ista, de qua nunc agitur, respicit tantum alteram prætensionem, quam habuit Hospitale super immissione in possessionem bonorum Antonellæ vigore substitutionis pupillariter factæ Mariettæ, & Angelicæ, quæ cum sustineri non possit, nisi respectu legitimæ dictæ Antonellæ matris, attento pacto reuersiuo Dotis in Instrumento Dotali appositio, & quod dicta legitima à Magno Magistro liquidata fuerit in scut. 350. vtique transactio læsiua dici non potest. Tantoque minus visum fuit aliquod fundamentum fieri posse in hac prætensa læsione, quia non solum ex diuturnitate litis, sed etiam ex diuersitate sententiarum hinc inde emanatarum apparet iuxta substitutionum, quæ Hospitale ad sui fauorem allegat, non fuisse valdè certa, & clara, cum non fuerint sufficientia ad victoriam, sed potius ad fuerit probabilis dubietas, ac incertus litis exitus remanserit, qui regulariter sufficit ad conualidandam transactionem, *leg. in summa, in princ. versic.* & quidem, ibique glossi. *in verb. nulla*, & *seqq. ff. de cond. indeb.* Paris. *cons.* 32. *sub num.* 17. *vers. ad id dicendum, & seqq. lib.*1. Decian. *cons.*50. *num.* 29. *vers. nam sufficit, & sequent. lib.* 4. Rota in *Bononien. transactionis* 25. *February* 1639. coram bon. memor. Melchiorio, *cum pluribus aliis cumulate in Romana rescissionis concordiæ* 15. *Iunij* 1648. coram R. P. D. meo Corrado, §. *quia contrarium conuincitur.*

Pro prædictorum comprobatione accedit etiam obseruantia dictæ transactionis spatio 50. annorum subsequuta, quæ operatur, vt illa difficilius rescindi possit. Ista enim tollit omnem dubietatem, *l. si de interpretatione, & l. sed ea. ff. de legibus, cum contingat de transact.* Rota *diuers. decis.* 303. *n.* 4. & *decis.*374.*n.*3.*part.*1. Seraph. *decis.*1410.*n.*3. & 10. Caualer. *decis.*407.*n.*9. *in rec. decis.* 715. *in fin. part.* 2. & efficit, vt læsio sit concludentissime probanda cum sola possibilitas contraria resultans ex aliquo Iure in hoc casu sufficiat ad excludendam plenam probationem, *cap. in præteritum, de probat.* Surd. *cons.* 505. *n.* 6. Rota *decis.*332. *num.*3. *part.*4. *recent.* coque magis dum illa authorisata fuit à Magno Magistro, & à Consilio Nobilis Ciuitatis Melitæ, quod facit cessare omnem læsionis suspicionem. Hond. *consil.*34. *num.*59. & *seqq. lib.*2. Menoch. *consil.* 1164. *n.* 14. & *seqq. lib.* 12. Rota *decis.*337. *num.* 17. *part.* 5. *recent.*

Non obstat prætensa nullitas transactionis ex defectu beneplaciti Apostolici, quia cum Hospitale, de quo hic agitur à laïcis reguletur, & administretur, censetur laïcale, & priuatum non autem Ecclesiasticum iuxtà distinctionem Calder. *cons.* 4. *vers. Item institutio, & restitutio de Relig. Dom.* Felin. *in cap. de quarta n.* 11. *vers. & commissio de præscript.* Bald. *in auth. hoc ius porrectum, num.* 2. *vers. sed hic quæro, Cod. de Sacros. Eccles.* Rom. *cons.* 477. *n.* 8. & sequuta est Rota *dec.*725.*num.*1.*part.*1.*diuers. & decis.*268. *num.* 2.*part.*3.*rec.* vbi dictum fuit ad præmendam qualitatem laïcalitatis multum conferre denominationem Hospitalis, & talem etiam de iure præsumi dixit Rota coram Put. *decis.*255. *num.* 1. &

& 2. Gonzal. *glos.* 5. §. 4. *num.* 24. Mohedan. *dec.* 18. *de cauſ. poſſ. & propr.* Rota *deciſ.* 106. *num.* 6. *part.* 2. *diuerſ.* † indeque potuit illud contrahere, ac tranſigere abſque beneplacito Apoſtolico cum aliis ſolemnitatibus *in Extrauag. Ambitioſæ de Eccleſ. bon. non alien.* requiſitis, quia in his non intrat materia *dictæ extrauag.* vt tradunt Bald. *in auth. hoc Ius porrectum num.* 11. *C. de Sacr. Eccleſ.* Rebuff. *in tract. de alien. rer. Eccleſ. num.* 57. Pariſ. *conſ.* 34. *num.* 19. & 25. *lib.* 4. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 75. *num.* 33. Martin. Andr. *deciſ.* 6. *num.* 3. Gabr. *de pia cauſ. concl.* 1. *num.* 1. 7. & 12.

6 Neque præſumpta qualitas laïcalitatis excluditur ex eo, quod probetur in eo exerceri opera pietatis, ac illud habere locum pro Miſſa celebranda. Quia ad hunc effectum probandum eſſet, fuiſſe illud erectum auctoritate ordinarij, Abb. *in cap. ad hæc num.* 2. *de relig. Dom.* Bald. *in d. authent. hoc Ius porrectum, num.* 11. *C. de Sacroſ. Eccleſ.* Zabarell. *conſ.* 13. *num.* 2. *verſ. contrarium eſt, & verſ.* 2. *ad hoc.* Gabr. *de pia cauſ. concl.* 2. *num.* 1. *cum ſeqq.* Barboſ. *de Iur. Eccleſ. lib.* 2. *cap.* 11. *ſub num.* 38. & *num.* 80. & *ſeqq.* Caſtill. *deciſ.* 2. *num.* 12. *lib.* 1. Rota *in Mediolanen. bonorum* 18. *Martij* 1648. §. *Tandem non obſtat*, coram R. P. D. meo Bichio, & *in Leopolien. cenſurarum* 27. *Ianuarij* 1645. coram R. P. D. meo Cerro.

7 Minuſque præſumere faciunt illud Eccleſiaſticum Decreta Sac. Congregationis Concil. Trid. Interpretum, ex quibus declaratur Epiſcopum habere Ius viſitandi huiuſmodi Hoſpitale, & ab eius Adminiſtratoribus rationem adminiſtrationis exigendi. Nam Epiſcopus quamuis ordinaria auctoritate viſitare non poſſit Hoſpitalia laïcalia, poteſt tamen id facere tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, ita diſponente Sacro Concilio Tridentino ſeſſ. 22. cap. 8. idemque tradit Cochier. *de Iuriſd. in exemptos part.* 2. *quæſt.* 45. *n.* 77. & firmauit Rota *deciſ.* 30. *num.* 8. *part.* 2. *recent.* & propterea etiam ex forma eiuſdem Concilij ratio adminiſtrationis reddi debet ipſi ordinario etiam de locis non Eccleſiaſticis, ſed tamen piis, & opera pietatis exercentibus. Grat. *diſcept. forenſ. cap.* 395. *per tot.* & magis in terminis Federic. de Sen. *conſ.* 111. *num.* 3. Rota *in Leopolien. adminiſtrationis Hoſpitalis* 15. *Maij* 1645. coram R. P. D. meo Cerro, & *in recent. deciſ.* 33. *n.* 1. & 2. *part.* 2. *recent.* Quare ex huiuſmodi actis qui benè ſe compatiuntur cum Hoſpitali laïcali non valet inferri ad qualitatem Eccleſiaſticam.

Et ita vtraque Parte, &c.

R. P. D. VEROSPIO
Meleuitana commendæ,

Veneris 21. Maij 1655.

Ad cap. 132.

ARGVMENTVM.

MAndatum ad Beneficia ex quibus eximatur à ſuſpicione voti captandæ mortis. Collatio commendæ Equitum S. Ioannis Hieroſolymitani vtrum fieri poſſit extra limites prioratus ex conſtitutionibus dictæ Religionis. Quid dicendum ſit de eo qui mortuus eſt in ciuitate Pariſienſi.

SVMMARIVM.

1 *Mandatum continens votum captandæ mortis, & collatio inde ſequuta nullitate laborant.*
2 *Collatio poſt vacationis notitiam in perſonam nepotis prioris in religione Hieroſolymitana eſt valida.*
3 *Prior poteſt conferre Beneficia extra conuentum.*
4 *Qui prius nulliter contulit, non priuatur ſuo iure conferendi.*
5 *Votum captandæ mortis ex quibus circumſtantiis excludatur.*
6 *Equites ſunt immunes ab aperitione oris propter eorum nobilitatem.*
7 *Suſpicio falſitatis & antidata excluditur in perſona nobili.*
8 *Explicantur ſtatuta Religionis Hieroſolymitanæ volentia priores conferre commendas vacantes, duntaxat extra conuentum in limitibus linguæ.*
9 *Qui mortuus eſt Pariſiis dicitur mortuus intra confines linguæ vbi prioratus continetur.*
10 *Atteſtatio magni magiſtri multum facit in negotiis ad religionem Hieroſolymitanam ſpectantibus.*

DECISIO LIX.

DOmino Equiti Henrico Vallette Commendam controuerſam iterum adiudicandam fore hodie cenſuit Rota coram Me, ex eodem deciſionis præteritæ fundamento, quòd ſe habilem, & à collatore capaci legitimè prouiſum fuiſſe probauerat, vt alias in his terminis firmauit Rota *dec.* 562. *part.* 5. *recent.*

Neque vrgere viſa fuit obiectio denuo repetita 1
ex mandato procuræ à M. Priore ante vacationis aduentum eiuſdem fauore Equitis expedito, quod dum implicitum votum captandæ mortis includit, ſubſecutam huius vigore mandati collationem conſequenter irritat, atque annullat, per text. *in cap. fin. de conceſſ. præbend. & in cap. deteſtanda, eod. tit. lib.* 6. † Adducta enim obiectio deſtruitur ex collatione 2
poſt vacationis notitiam ſucceſſiuè habita à M. Priore in perſona Nepotis, quæ à DD. legitima reputatur in *c. vlt. de iurepatron. ibiq.* Hoſtien. *num.* 1. & 4. Anania *num.* 3. Mareſcot. *var. lib.* 2. *cap.* 33. *num.* 21. Rota *deciſ.* 16. *num.* 3. *infra med. verſ. & ita de renunciat. in antiq.* † licet eadem collatio extra 3
Conuentum fuerit expedita, cum idemmet Prior non prohibeatur extra territorium voluntariæ iuriſdictionis actum exercere, vt declarat Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 50. *n.* 81. Calder. *conſ.* 2. *n.* 1. *de offic. Vicar. & conſ.* 2. *de elect.* Rota *in Treueren. Archidiaconatus* 13. *Iunij* 1644. *in* §. *quia cum eidem*, coram R. P. D. meo Cerro. † Neque ex antecedenti collatione nullitati forſan obnoxia conferendi facultate 4
priuatur à iure, iux. Text. *in cap.* 3. *de conceſſ. præbend. ibiq.* Abbas *num.* 3. Ancharan. *n.* 1. Henric. de Boich. *c.* 2. *num.* 6. *eod. tit.*

Præterea literæ mandatum procuræ continentes, ipſiſmet Procuratoribus clauſæ tranſmiſſæ 5
fuerant, ac ſub præcepto, ne ante aduentum vacationis aperirentur, quæ proinde ante aperitionem votum captandæ mortis præferre nequibant, dum interim nomen perſonæ ibidem contentæ, earumque tenor remanebat occultus, vt in terminis teſtamenti clauſi probat Text. *in* §. *ſin autem quis, Inſtitut. de pupillar. ſubſtit. l. qui teſtamento* §. *vlt. ff. de teſtam. l. vbi* §. *vlt. ff. de legat.* 2. *Rolan. conſ.* 36. *num.* 16. *lib.* 1. Rot. *deciſ.* 533. *n.* 19. *part.* 4. *tom.* 3. *recent.*

Hoc

6 Hoc verò præceptum fuisse fideliter expletum tacta Cruce testantur iidemmet Procuratores, qui virtute nobilitatis ingenitæ à delicto aperitionis, exinde censentur immunes iux. gloss. *in cap. illud* 40. *distin.* & aduertit. Bart. *in l.* 1. §. *penult. ff. de re militar.* Dec. *cons.* 175. *num.* 5. Bursatt. *cons.* 135. *num.* 31. Honded. *cons.* 33. *num.* 48. *lib.* 2. Menoch. *cons.* 378. *n.* 24. Grat. *discept. forens. c.* 625. *n.* 27. Boër. *dec.* 217.
7 *num.* 9. † Necnon etiam ex altero transmissionis literarum de recenti, quod pariter excluditur ac penitus remouetur: tum ex inuerisimili tot nobilium personarum concursu in huius confectione falsitatis, vt aduertit Aymon. *cons.* 75. *num.* 19. Surd. *cons.* 132. *num.* 25. Bec. *cons.* 78. *n.* 21. cum aliis latè deductis per Farinac. *q.* 113. *num.* 116. *cum seqq.* Tum etiam ex Instrumento ratificatæ collationis, seu iterum habitæ à Priore sub die 26. Ianuarij 1646. in quo bis recèsetur tenor epistolæ prohibentis aperitionem ante vacationis aduentum, atque conscriptæ sub die 12. Februarij antecedentis anni, quæ perperam ex aduerso proinde supponitur de recenti conscripta, & consequenter laborare suspicione falsitatis, ac antidatæ, vt ponderauit Rota coram Seraph. *decis.* 879. *numer.* 3. *&* *decis.* 1221.
num. 4. *&* 5.

8 Corruere quoque visa fuit altera obiectio deducta ex statuto 29. de Comen. deferente M. Priori collationem commendæ vacantis duntaxat extra conuentum in limitibus linguæ, de qua Prioratus existat, cum sub huiusmodi dispositione statuti præsens nequeat contineri vacatio, subsecuta per obitum Commendatarij, qui Parisiis occubuit, & consequenter extra limites Prioratus decessit: siquidem in seq. c. 30. antecedenti cohærenter annexo regnum vniuersum, vbi consistunt Prioratus, pro eorundem confinibus assignatur; ad cuius proinde terminos dispositionis præcedentis, ac de collatione Commendarum disponentis, debet per necesse referri sequentis cap. dispositio cohærenter annexa, & per viam declarationis adiecta, quæ iuxta terminos declarati regulariter sumitur, iuxt. text. *in l. hæredes palam*, §. *si quid post factum*, *ff. de testamentis*, *not.* Glos. *in cap. per tuas in verbo de nouo de donat.* Dec. *in l. edita n.* 47. *C. de eden.* Rom. *cons.* 65. *n.* 3. *vers. supradictis tamen.* Rot. *decis.* 453. *n.* 2. *part.* 1. *rec.* Præsertim quia *in fine c.* 30. disponitur Commendatarios tunc in Conuentu decessisse, quoties occubuerint super mare, & extra limites Prioratuũ. Qui sanè Prioratus accipi debent distributiuè ad effectũ conferendi; provt ad eundem effectum debent accipi confinia linguæ in antecedenti capitulo recensita, atque confinia Prioratuum in sequenti declaratione expressa, vt huius scilicet respectu collacionis inspici debeat, an Commendatarius diem suum extremum clauserit in Conuentu, vel extra terminos Prioratuum, hoc est totius Regni confines, *iux. seq. declarationem statuti c.* 30.

9 Dum itaque Commendatarius Parisiis, hoc est intra Regni fines occubuit, decessisse proinde censetur intra limites Prioratus, ac consequenter intra linguæ confines vbi Prioratus continetur, iux. Text. *in l. si fines C. de euict. l. Patronus* §. 1. *&* 2. *ff. de legat.* 3. Alex. *cons.* 54. *in princ. lib.* 3. Aymon. *cons.* 105. *num.* 1. Rom. *cons.* 5. *numer.* 1. propè finem. Rota *in Romana Castri Orciani* 18. *Maij* 1590. coram Orano, *&* *decis.* 683. *num.* 5. *part.* 1. *&* *decis.* 164. *num.* 20. *cum seqq. part.* 6. *rec.* cum aliis latè deductis per Gratian. *cap.* 657. *num.* 26.

Cum maximè ex obseruantia id robur assumat ponderata in decisione præterita, quæ ex aliorum depositione Testium ex aduerso deducta, dici nequit elisa; dum hi non recensendo casus particulares aliquem nequeunt gradum probationis constituere, iux. Text. *in l. de quibus ff. de legib.* & not. Bart. *in l.* 2. *q.* 27. *in fin. C. quæ sit longa consuetudo. ibiq.* Cyn. *vers. sed quæro.* Alex. *cons.* 45. *num.* 1. *lib.* 2. Rota *in Cæsaraugustana fructuum* 10. *Iunij* 1600. coram Corduba, *&* *in decis.* 264. *n.* 28. *part.* 6. *recent.* † in concursu præsertim attestationis Eminentiss. M. 10
Magistri, aliorum Equitum depositiones habentis in contestem, & dispositioni statuti conformis, quæ debet proinde præferri ad Text. *in l. ob carm.* §. *fin. in principio*, vbi Bald. *ff. de testam.* not. Innoc. *in cap. auditis*, *num.* 4. *vers. hinc colligunt de præscript.* Butr. *in cap. licet causam num.* 46. *de probat.* Paris. *cons.* 88. *num.* 23. *vol.* 3. Ruin. *cons.* 12. *num.* 2. *&* 3. *vol.* 5. Gozad. *cons.* 79. *num.* 13. Boër. *decis.* 23. *num.* 95.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. ZARATE Mindonien. Parochialis,

Lunæ 3. Martij 1653.

Ad cap. 187. *volum.* 2. *&* *de Pensionib. cap.* 9.

ARGVMENTVM.

VNito beneficio alicui Capitulo vnione perpetua, cura habitualis animarum pertinet ad Capitulum, solum vero exercitiũ curæ spectat ad Vicarium. Vnionem effectum fuisse sortitam, probatur ex possessione sequuta & congrua portione assignata Vicario, quamuis fructuum perceptio non sit ad hoc necessaria, stante autem dicta vnione non est locus concursũ, sed absque illo beneficium conferendum est ad nominationem Capituli. Et licèt aliquando factus fuerit concursus, tamen hoc non nocet iuri nominandi spectanti ad Capitulum, etiamsi fuisset datus Vicarius perpetuus, & vicaria ex temporali fuisset facta perpetua.

SVMMARIVM.

1 *Vnio probatur ex productione literarum Summi Pontificis.*
2 *Sumptum bullæ probat iunctis adminiculis.*
3 *Bulla præsumitur iustificata ex illius obseruantia per longissimum tempus.*
4 *Effectuatio vnionis probatur ex adeptione possessionis.*
5 *Mandatum illius qui possessionem accepit probatur per coniecturas.*
6 *Canonicus pro suo capitulo ad illius vtilitatem agere potest.*
7 *Possessio dicitur vacua per resignationem liberè & sine conditione factam.*
8 *Data facultate capiendi possessionem propria authoritate in literis vnionis non censetur ab ea recessum, si executor aditus fuerit extraiudicialiter.*
9 *Effectuatio præsentationis probatur per adeptionem possessionis.*

10 *Permuta*

10 *Permutatio facta de consensu capituli, habet vim nominationis & præsentationis.*
11 *Probatis extremis præsumuntur interuenisse nominationes medij temporis.*
12 *Iuspatronatus ecclesiasticum est illud quod cadit sub regula mensium.*
13 *Assignatio congruæ portionis Vicarij est signum curæ habitualis spectantis ad Capitulum.*
14 *Fructuum perceptio non requiritur vt vnio dicatur sortita effectum.*
15 *Ex quibus arguatur curam habitualem spectare ad Capitulum.*
16 *Vnio facta per viam incorporationis censetur facta accessorie.*
17 *In Beneficiis vnitis non est locus concursui, sed collatio fieri debet ad nominationem Capituli, cui beneficium est vnitum.*
18 *In discordia testium quibus maior fides adhiberi debeat.*
19 *Quamuis aliquæ collationes factæ fuerint per concursum, non ex eo præiudicatur iuri nominandi competenti illi, cui beneficium est vnitum.*
20 *Vacatio impropria verificari aliquando potest in beneficiis vnitis & manualibus.*
21 *Quamuis Episcopus beneficium amouibile reducat ad perpetuam Vicariam, non ideo fit præiudicium iuri nominandi illius cui beneficium est vnitum.*

DECISIO LX.

VAcante per obitum Petri Fernandez Ecclesia Parochiali Sancti Vincentij de Lagoa Mindonensis Diœcesis, controuersia fuit orta inter Ordinarium Mindonien. prætendentem Vicariam dictæ Parochialis in concursu prouidere, & Capitulum Ecclesiæ Cathedralis Lucensis, asserentem ad se spectare Vicarij deputationem ad nutum amouibilis, tanquam in Ecclesia sibi perpetuo vnita; Vnde præuio concursu prædictus Ordinarius dictam Vicariam contulit Francisco Mel. Capitulum vero Andream Pardo designauit, pro cuius institutione coram Ordinario institit; Quapropter appellationis causa commissa à Reuerendissimo Hispaniarum Nuntio cuidam Iudici Synodali, Ordinarij sententia fuit reuocata, & declaratum dictam Parochialem esse perpetuò vnitam Mensæ Capitulari Ecclesiæ Lucensis, quæ postea per eundem Reuerendiss. Nuntium fuit confirmata, à cuius sententia, cum mihi causa fuisset commissa, proposui dubium, An esset locus concursui: & Domini negatiuè responderunt.

1 Ex ea nimirum ratione; nam constat prædictum Beneficium Sancti Vincentij esse perpetuò vnitum Capitulo Lucensi, adeo vt penes illud resideat cura habitualis animarum, & exercitium duntaxat eiusdem Curæ Vicario incumbat, vt patet ex bulla fel. record. Leonis X. edita de anno 1618. data in Summario Capituli *numer.* 1. ex qua sufficiens vnionis probatio inducitur. Garz. de benefic. *part.* 12. *cap.* 2. *numer.* 226. Barbos. *de Iur. Eccles. tom.* 2. *lib.* 3. *cap.* 16. *num.* 61. Rota *decis.* 9. & 10. *de reb. Eccles. non alien. in antiq.* Buratt. *decis.* 734. *num.* 1. & *decis.* 870. *eod. num.* & *in recent. decis.* 174. *num.* 5. *part.* 6. & *decis.* 448. *num.* 1. & 2. *part.* 4. *tom.* 2. & notant Add. ad sanct. memor. Gregor. XV. *decis.* 196. *numer.* 3.

2 *vers. quando igitur.* † Quod procedit quamuis prædicta Bulla non sit extracta ab originali, sed sit sumptum de sumpto, accedentibus pluribus adminiculis infrà referendis. Rota penes Caputaquen. *decis.* 234. *numer.* 2. *part.* 1. & *in Segobien. Habitus* 28. *Iannarij* 1613. coram Sacrato, iuncta etiam obseruantia (quæ constat) Rota *in Vrgellen. Vnionis* 27. *Iunij* 1640. coram reuerendiss. Salamantino, & *in Barchinonen. Parochialis* 15. *Februarij* 1647. coram Terracinen. & *decis.* 482. *numer.* 3. *part.* 1. *decis.* 18. *n.* 1. *decis.* 703. *num.* 8. *part.* 2. *recentior. decis.* 469. *num.* 5. coram sanct. memor. Gregor. XV. *vbi Adden. littera B, decis.* 641. *num.* 9. coram Caualer. † Quæ etiam 3
præsumere facit iustificationem eiusdem Bullæ, concurrente longissimi temporis lapsu, Rota coram Seraphin. *decis.* 1432. *num.* 4. & *in recent. decis.* 196. *num.* 6. & *seqq. part.* 7. *in Barchinonen. Vicariæ* 12. *Decemb.* 1639. & 2. *Martij* 1640. coram Coccino, & 10. *Februarij* 1645. coram eminentiss. Cardinali Corrado. Accedente præterea, quod aliàs in exequutionem illius tanquam legitimè extractæ emanauit sententia iuxta Caputaq. *decis.* 351. *num.* 5. *part.* 2. Seraph. *decis.* 1192. *n.* 3. & *decis.* 465. *num.* 3. *ad med. p.* 1. *recent.*

Effectuatio verò prædictæ vnionis adest in pos- 4
sessione capta per Capitulum Lucen. in executionem eiusdem Bullæ de anno subsequenti 1519. dicto Summario *num.* 2. Vnde non intrat regula reuocatoria Vnionis Adriani VI. & aliorum Pontificum, vt notat Garz. *de Beneficiis dicta p.* 12. *cap.* 2. *num.* 281. & 290. Barbos. *in Collect. Concil. sess.* 7. *de reformat. cap.* 6. *num.* 10. & *de iure Eccles. d. tom.* 2. *lib.* 3. *cap.* 16. *n.* 65. vbi plures allegantur. Rota *decis.* 402. *in princ. part.* 4. *recentior.* & *decis.* 90. *num.* 6. *versicul. quod autem, eadem part.* 4. *tom.* 2. *in Bouen. Abbatiæ* 3. *Iulij* 1645. coram bon. memor. Arguelles, & *in Perusina Beneficij* 10. *Febr.* 1648. coram R. P. D. meo Bichio.

Contra quam allegari non valet, quod deficeret 5
mandatum procuræ in persona eius, qui nomine Capituli cœpit possessionem: vel controuerti, quod tunc temporis possessio esset vacans, aut quod valide capta fuisset. Nam mandatum enunciatur in ipso instrumento captæ possessionis, & præsumitur, tùm ex præcedenti titulo Vnionis, tum ex quo idem Procurator Instrumentum vnionis exhibuit. Cassad. *decis.* 3. *num.* 4. *de procurat.* Rota *decis.* 176. *n.* 8. coram sanct. memor. Greg. XV. *in Bononien. fideicommissi de Glauarinis* 2. *Iunij* 1639. & 18. *Maij* 1640. coram Reuerendiss. Tarraconensi, † Eoque 6
magis, quia ipse erat Canonicus eiusdem Ecclesiæ, qui vti talis, etiam sine mandato nomine suæ Ecclesiæ agere voluit ad illius vtilitatem, ex *cap. coram* 34. *de offic. deleg. c.* 4. *de cens. cap.* 14. *de confirmat. vtil. vel inutil. Glos. in verb. Portitoribus in cap.* 1. *de procurat.* vbi Panormit. *num.* 8. Hostien. *tit. de Procur. numer.* 13. Balboa *in cap. causam,* 9. *numer.* 3. *de probat.* Tusch. *concluf.* 821. *num.* 8. *cum seqq. litera P*, Golinus *de Procurat. part.* 2. *cap.* 5. *n.* 17. Bouer. *singul.* 26. *n.* 18. Osuald. *ad Donell. lib.* 18. *cap.* 12. *litera K*, Virgil. *de legitimatione person. cap.* 19. *num.* 11. Modern. *de manutent. obseruat.* 55. *num.* 133. Rot. *decis.* 630. coram Caualerio, & Capitulum successiuè de hoc Beneficio tanquam vnito disposuit, vt *infra* apparebit. † Vacuam verò fuisse possessionem dubitari nequit, stante resignatione per possessorem facta, non ad fauorem alterius, vt supponitur, sed liuore, per quam propterea statim ac fuit à Pontifice admissa vacauit Beneficium, eiusque possessio fuit abdicata à Resignante, & vacua remansit, *cap. quod in dubiis de renunc. cap. susceptum de rescript. in* 6. Zabarell. *cons.* 210. *num.* 2. Paris. *de resignat. lib.* 1. *quæst.* 5. *n.* 27. Viuian. *de Iurepatr. lib.* 13. *cap.* 10. *à n.* 6. Barbos. *de iure Eccles. dicto lib.* 3. *cap.* 15. *à n.* 16. & *n.* 66. *cum seqq.* & *à n.* 148. Rot. *decis.* 240. *num.* 3. *part.* 1. *recent. decis.* 231.

coram Merlin. *n.3.& in Hieracen. Parochialis 4. Decembris* 1651.§.*Deinde*,coram Me.

8 Validitas autem possessionis patet ex facultate in literis Vnionis concessa Capitulo capiendi possessionem propria auctoritate, quæ non aderat in casu ex aduerso allegato *decis.7.sub n.9.vers.Possessio,part. 6.recent.* & cui non censetur renunciatum ex quo aditus fuit Executor, & de eius manibus capta possessio,dum hæc omnia extraiudicialiter emanarunt. Bart.*in l.creditore n.26. C.de pignor.* Ias. *in l.2.n.113. vers.volens tamen C.de Iure Emph.*Cancer. *var.resolut. tom.3.c.19.n.25.*Rota coram Seraph.*decis.*1003.*n.1. in Romana seu Veliterna restitutionis in integrum*,17.*Decembris* 1646.§.*Hæc verò & seqq.* coram R.P.D. meo Bichio.

Actus verò obseruantiæ ostenduntur. Primo ex mandato procuræ ad nominandum Vicarium, & nominatione eius vigore facta de anno 1556. sub enunciatiua prædictæ Vnionis,&Bullæ Leonis X.cum facultate amouendi Capellanum, & alium nominandi,& apponendi,provt ipse Procurator nominauit Rodericum Diaz approbandum ab Episcopo, vt in dicto Sum.*num.3.*

Deinde ex sententia Ordinarij Mindonien. ad fauorem Martij Manriquez,vti nominati à Decano, & Capitulo sub eadem enunciatiua Vnionis, dicto
9 Summario *num.4.* † Maximè cum per possessionem à dicto Manriquez captam etiam probetur præsentationis effectuatio, Cald. *cons.12. de Iurepatr.* Rota per Buratt. *decis.* 111. *num.2.* Quibus accedit alia nominatio cum consensu Capituli in personam
10 Petri Fernandez de Rico, † vel potius permutatio facta de anno 1625.quæ habet vim nominationis,& præsentationis.Rota *decis.792.num.7.& 8.part.1. di-*
11 *uers. & decis.196. num.3. part.1. recent.* † Ex quibus etiam præsumuntur nominationes medij temporis, vt ex Seraph. & aliis *ibi* allegatis ponderauit in puncto Vnionis Rota *in Perusina Beneficij 10. Februarij* 1648. §. *concurrunt*, coram R. P. D. meo Bichio.

12 Quæ obseruantia non potest referri ad alium titulum quam ipsius Bullæ Vnionis ; quia prædicti actus apparent explicitè gesti in vim Vnionis. Ac Testes deponunt de nominationibus factis à Capitulo etiam in mensibus reseruatis, quod non licuisset, si vt prætenditur emanassent ex causa Iurispatronatus,quod cum esset Ecclesiasticum cecidisset sub regula reseruatoria mensium. Rota *in Compostellana Parochialis 17.Iunij* 1644.coram Eminentiss. Card. Cecchino,*& 10.Febr.*1645. coram R.P.D. meo Verospio.

Præterea adstipulantur tres Testes formiter examinati pro parte Capituli Lucen. eius Summario *n.10.* deponentes de visu,& certa scientia,de nominationibus continuo factis à Capitulo, recensendo singulares personas nominatas, & reddentes optimas,& sufficientes rationes,qui propterea benè probant.Rota coram Buratt.*decis.*578.*n.6. & decis.*270. *n.1.part.7.recent.*

13 Et vlterius addunt fructus Beneficij vniti perceptos fuisse à Capitulo relicta solum pro Vicario certa portione pro congrua sustentatione,vt etiam deponunt Testes ex aduerso examinati pro parte Franciſci,quod quidem est signum Vnionis,& Curæ habitualis penes Capitulum Lucen. cui vnio facta fuit, Ioann.And. *in capit. exposuisti, num.8. de præbend.*Rota apud Caputaquen. *dec.*339.*num.3. part.3.* Mohed.*decis.*5.*in fin.de decimis,decis.*204.*num.1.in fin. part.2. decis.*580. *num.8. & 15. & numer.19. in fine parte 4. tom.3. recent. in Romana Iurium Parochialium* 4.*Decembris* 1651.coram R.P.D.meo Celso,† Quamvis hæc fructuum perceptio non requiratur,vt dicatur vnionem effectum sortitam fuisse, vt tradit Nicol.Garz.*dict.part.12.cap.2.n.29.*Ricc.*in prax.for.Ecclesiast.resol.376.num.6.*Barbos.*de Iur. Eccles.dicto lib.3. t.16.n.65.*

Nec dubitari potest quin cura habitualis residet penes Capitulum Lucen.Actualis verò penes Presbyterum ab eo nominandum, extantibus amplissimis clausulis in Bulla contentis ; scilicet cum omnibus iuribus, & pertinentiis,iuxta tradita per Rotam apud Caualer. *dec.*599. *num.2.&* 4. Merlin. *dec.*115.*num.6.vers.præterea, &c.* & facultatem concessam nominandi Presbyterum ad nutum & amouibilem pro exercitio Curæ, Rota *dec.*102. *num.*10. *vers.& reseruatur,part.1.recent.* & coram Merlino *dicta dec.*115. *num.*4. *&* 5. † Atque etiam ex vnione facta per viam incorporationis,vt colligitur ex verbo *incorporamus*,quod efficit, vt vnio dicatur accessiriè facta,Garſ. *de benef. part.12.cap.2.num.*51.& 52. Massobr.*in prax.haben.concurr. præiud.*13.*dub.*2. Barbos. *cum ibi adductis de offic. Episc. alleg.*60. *à num.*23. Rota *decis.*352. *num.*7. *part.*4. *recent. & in Cathanen. prætensa*, 23. *Maij* 1650. coram R.P.D. meo Bichio.

Ex quibus omnibus inconcussa remanente non ne non debet esse locus concursui ; sed absque conferendum est Beneficium ad nominationem Capituli,iuxta dispositionem Bullæ Pij V.47.in ordine §.4.tradit Gonzal. *in regul.8.Cancell.glos.*5.*n.*5. Garz.*de benef.part.9.cap.2.n.289.& seqq.* plures quos refert Barbos.*vbi proximè dicto num.23.cum seq.* Rota *decis.*785.*n.2.& seqq.p.3.recent.* & apud Merlin. *dicta decis.*115.*n.2.& decis.*187.*n.1.* & penes Caual. *decis.*595.*num.4.& seqq.& in Gerunden.Capellæ 20. Martij* 1645.coram R.P.D.meo Bichio.

Qua stante, non obstant Testes in contrarium adducti deponentes beneficium tanquam Curatum ab Episcopis collatum fuisse videntes,scientes,& non contradicente Capitulo Lucensi,Summario Capituli Mindonien. *n.1.& 4.*Nam quamvis essent contrarij,cum se referant ad scripturas non probatas,quatenus apparent in relato, *Auth.si quis in aliquo de edend.*Rota *in Seguntina præstimonij,4.Decembris* coram Orano,*& decis.*664.*sub n.2.part.3.recent.* cùm ex sententiis & scripturis publicis supra relatis constet de contrario, nempè Capellanos, & Vicarios fuisse à Capitulo nominatos, & nunquam probatum per concursum, talis probatio præualet probationi resultanti ex prædictis Testibus,*l.censita* 10. *ff.* cum *bat.glos.in cap.3.loco,verbo testium,eodem titul.*Rota *decis.*64.*n.17.p.5. recent.in Placentina Beneficij 29. Maij* 1648. coram R.P.D. meo Celso *in Romana decisa Iunij eiusdem anni* coram eodem.Præcipuè cum concordent cum aliis Testibus Capituli Lucen. aliàs adminicula concurrant.Crauet. *cons.* 400. *num.*5. Rot. *decis.* 61. *num.*8. coram Mantic. *& decis.*[illegible] *num.* 5. *vers. & habent iuris præsumptionem* [illegible] *recent.*

Præterquam dicti Testes non excludunt, quæ præcesserint nominationes Capituli Lucen.& intelligendi sunt, cum recenseant personas ab Episcopo prouisas, quas habuisse collationem prætensæ nominationè Capituli, constat ex dictis publicis instrumentis, vt accidit in personam Martij Manriquez, cuius prouisione allegari non potest prædictam obseruationem fuisse interruptam, eo quod de anno 1611.prouisus fuisset in concursu & collationem obtinuisset ex causa cessionis illi factæ à quodam Varella. Nã verius est,quod Varella, & Manriquez fuerunt

fuerunt insimul examinati, & Varella fuit reprobatus, Manriquez verò approbatus, qui cum postea consequutus fuisset nominationem à Capitulo Lucensi, cuius vigore etiam reportauit institutionem, vt in dicto Summario *num.* 4. Vtique dici non debet, quod illi collata fuisset Vicaria ex cessione dicti Varellæ.

19 Nec magis refragatur, quod aliquando Vicaria per concursum fuerit prouisa, cum ex eo præiudicium dicto Capitulo non inferatur: nam licet in id aliquoties consenserit, plures nominando inter quos fieret concursus; non ideo sibi ademit facultatem in futurum vnicum nominandi, cui absque concursu, & cum solo examine collatio fieri debeat, vt in terminis respondit Rota *decis.* 443. *numer.* 7. *vers. non obstat, & n.* 3. *part.* 5. *tom.* 2. *recent. vbi n.* 9. *vers. & quatenus, &c.* subditur præsumi posse concursus factos fuisse per errorem: sequitur Rota *decis.* 580. *n.* 24. *& tribus seqq. p.* 4. *tom.* 3. *decis.* 16. *numer.* 15. *vers. neque obstare, & num. seqq. p.* 6. *recent.* vbi redditur ratio, quia ad formam Constitutionis Pij V. faciendæ sunt collationes, & Constitutio continet decretum irritans, quod inficit omnem possessionem contrariam, Rota coram Caualer. *decis.* 599. *in fine* coram Merlino *decis.* 313. *n.* 8. *& in dicta Gerunden. Capellæ* 20. *Martij* 1645. *§. non obstat, in primo, & 27. Ianuarij eiusdem anni §. quia necessitas in fine,* coram R.P.D. meo Bichio.

20 Minus autem obstat, quod dictum Beneficium fuerit collatum tanquam vacans, quod repugnare videtur vnioni, cum vnita non dicantur vacare. Nam huic obiectioni responsum fuit vacationem largo modo verificari etiam in Beneficiis vnitis, & manualibus, cum vacare dicantur per remotionem, & per obitum. Gloss. *in Clemen. vnica, §. promissa verbo reuocari propè med. vers. & scias de supplen. negl. Prælat.* Card. *ibidem num.* 8. Vitalin. *n.* 9. Gonzal. *super reg.* 8. *Cancellariæ glos.* 15. *§.* 2. *sub n.* 24. & respondit Rota *in Perusina Beneficij* 10. *Februarij* 1648. *§. fin.* coram R.P.D. meo Bichio.

21 Denique non aduersatur, quod de anno 1625. huiusmodi Parochialis fuerit collata Vicario non ad nutum amouibili, iuxta dispositionem Bullæ, sed perpetuo, & quod sententia Ordinarij superius relata loquatur de Vicaria perpetua. Nam licet fuisset datus Vicarius perpetuus, & Parochialis in titulum collata, non ex eo alteraretur vnio facta, aut tolleretur obseruantia præcedens quoad exercitium Curæ, & modum prouidendi, vt in terminis firmauit Rota coram Caualer. *decis.* 595. *num.* 2. *vers. & licet, & n. seq.* coram Merlino *dicta decis.* 115. *n.* 13. *& in dicta Perusina Beneficij §. finali,* coram R. P. D. meo Bichio, stante præsertim dispositione Concilij Trident. *sess.* 7. *cap.* 7. *de reform.* quæ arbitrio Episcopi remittit reductionem Vicariæ temporalis in perpetuam, vt tradit Garz. *de Benefic. part.* 11. *cap.* 2. *numer.* 9. Barbos. *in Collect. Concily dicta sess.* 7. *cap.* 7. *num.* 15. vbi ait idem procedere, quamuis in literis vnionis esset statuta temporalitas, *& de offic. Episcopi alleg.* 72. *num.* 190. & refert ita fuisse declaratum per Sacram Congregationem Concilij, & animaduertit prædictam facultatem Ordinario competere, quando literæ vnionis emanarunt ante Concilium, & tunc requiri iustum arbitrium & necessariam causam, quodque in visitatione fiat, aliquin posse appellari à prædicta reductione, vt etiam tradit Flores de Mena *var. quæst.* 10. *n.* 47. Garz. *de benef. dict. part.* 11. *cap.* 2. *num.* 8. quod Barbos. vbi proximè sequitur.

Atque ita vtraque parte audita, &c.

Decis. Rot. Rom.

R. P. D. BICHIO MONTIS CASSINEN. Iurisdictionis.

Lunæ 27. Martij 1651.

Ad cap. 60.

ARGVMENTVM.

CONfessarios Monialium Prælatis regularibus subiectarum non indigere approbatione Ordinarij, ad audiendas confessiones illarum, exemptionem autem probari ex eo, quod Episcopi nullam vnquam in illis monasteriis iurisdictionem exercuerunt. Imo ab alienis, & sibi beneuisis Episcopis Chrisma, Oleum Sanctum & Pontificalia susceperunt, & tanquam de territorio separato habitæ fuerunt. Præsertim si Abbates ibidem per plures annos exercuerunt diuersos actus ad iurisdictionem quasi Episcopalem pertinentes.

SVMMARIVM.

1 *Rota solet reuerenter amplecti declarationes congregationis Cardinalium.*

2 *Confessarij monialium exemptarum non indigent approbatione Ordinarij ad audiendas illarum confessiones.*

3 *Appellatione Iurisdictionis cominetur tam ciuilis quam criminalis.*

4 *Dictio* aliquid, *est generalis & omnem speciem comprehendit.*

5 *Si Episcopus non possit ex priuilegio monasterij laxare interdictum vel excommunicationem, colligitur ex eo quod nulla ipsi in illo competit iurisdictio.*

6 *Si monasterium à quocunque Episcopo sibi beneviso possit recipere ea, quæ dependent ab ordine, & dignitate episcopali, probatur ex eo Episcopum ordinarium non posse in illo iurisdictionē exercere.*

7 *Si quilibet Episcopus in aliquo Monasterio possit ad libitum Monasterij Pontificalia exercere, illud dicitur exemptum à Iurisdictione Ordinarij.*

8 *Quamuis Ecclesia sit intra limites alicuius Diœceseos, tamen potest verè & propriè constituere territorium separatum.*

9 *Enuntiatiuæ antiquissimæ & adminiculatæ probant veritatem rei enunciatæ.*

10 *Ecclesia quantumuis exempta debet reuerentiam Episcopo ordinario.*

11 *Priuilegium exemptionis Monasterij amplissimis verbis Abbatis fauore conceptum comprehendit exemptionem à iurisdictione Episcopi.*

12 *Confirmatio statutorum Monasterij facta per Abbatē arguit exemptionem ab Episcopi iurisdictione.*

13 *Confirmatio statutorum est actus iurisdictionis, & denotat subiectionem erga confirmantem.*

14 *Visitatio est actus iurisdictionis.*

15 *Si Abbas visitandi Monasterium ius habeat, probatur ex eo subiectio, præsertim si in visitatione decreta faciat concernentia clausuram, & alia quæ ad solum Episcopum pertinere solent.*

16 *Abbas si confirmationem in Monasterio exercere solitus sit, sequitur Monasterium esse illi subiectum.*

17 *Qui sint alij actus ex quibus argui possit Iurisdictionem super monasterio spectare ad Abbatem cum exemptione à Iurisdictione Episcopi diœcesani.*

18 *Monasterium exemptum, dicitur propria diœcesis Abbatis.*

19 *Constitutio Gregorij XV. & aliæ super potestate Episcopi erga Monasteria non comprehendunt illa, in quibus Abbas habet Iurisdictionem quasi Episcopalem.*

DECISIO LXI.

1 CONfessarius Monialium Monasterij SS. Cosmi & Damiani Terræ Talliacotij deputatus per Abbatem Montis Casini, An indigeat approbatione Ordinarij Marsicani, dubitatum hodie fuit, & negatiuè responsum, quia ita aliàs declarauit Sac. Cõgreg. Eminentissimorum Sac. Concilij Tridentini Interpretum, cuius declarationes Rota semper solet reuerenter amplecti, vt testatur Buratt. *decis.* 479. *n.* 2. & fuit dictum *in Maioricen. parochialis* 13. *Iunij* 1646. coram R.P.D. meo Celso, *& in Alexandrina Canonicatus* 13. *Februarij proximè præteriti*, coram Reuerendiss. D. meo Decano.

2 Iustaque ex abundanti eadem declaratio appareret, nam confessarios Monialium Prælatis Regularibus subiectarum, quales, vt *infrà* dicam sunt istæ, approbatione Episcopi non egere, disponitur in Sacr. Concilio Tridentino *sess.* 25. *de regul. cap.* 11. *circa fin. vers. atque aliis Monasteriis*, & tradit Azor. *instit. moral. part.* 1. *lib.* 13. *cap.* 9. *quæst.* 2. *vers. quæres*, Armend. *in addit. ad recopilat. legum Navarr. lib.* 2. *titul.* 18. *lib.* 7. *de relig. n.* 98. Barbos. *de potest. Episcop. allegat.* 25. *n.* 47. *& in collect.* ad Concil. Trident. *dicta sess.* 25. *de regular. cap.* 10. *n.* 4. aliique relati à Moderno Monacho Vallis-vmbrosæ *de iur. Abbatiss. disp.* 16. *quæst.* 2. *n.* 2.

Esse autem has Moniales, ac Monasterium exemptum prorsùs à potestate Episcopi Marsicani, & subiectum iurisdictioni Abbatis Montis Casini, probatur quoad primam partem ex priuilegiis Apostolicis Alexandri Tertij, Clementis Tertij, Cœlestini Tertij, Honorij Tertij, & Alexandri Quarti, relatis in Summ. Abbatis *n.* 4. *& quatuor seqq.* quorum aliqua nedum Monasterium, & Moniales, earumque bona suscipiunt sub B. Petri, & Sedis Apostolicæ protectione, sed vltrò statuunt. Primò, quod nullus Marsorum Episcopus in hanc Ecclesiam, vel eius Moniales, & Clericos illi inseruientes, aliquid Iurisdictionis exerceat, vndè excluditur prorsùs Episcopi Marsicani Iurisdictio tum Ciuilis, tum Criminalis,

3 † quam appellatione Iurisdictionis comprehendi notant Doctores *in l.* 2. *ff. de iurisd. omn. iudic.* & in puncto similis priuilegij aduertit Maceraten. *var. resol. lib.* 3. *resol.* 4. *n.* 2. †

4 ponderata præsertim dictione, *aliquid*, quæ vniuersalis est secundum subiectam materiam, & omnem etiam minimum Iurisdictionis actum comprehendit, Cened. *post lib. pract. & can. quæst. singul.* 5. *n.* 5. Barbos. *dict.* 21. *num.* 2. Grat. *discept.* 509. *num.* 35. Surd. *decis.* 283. *num.* 8. Monachus

5 *decis. Florent.* 50. *num.* 18. † necnon proxima subsequenti prohibitione, quod nulli Episcopo fas sit Moniales, vel Clericos præfatos excommunicationis, vel interdicti vinculo innodare, quod licuisset Marsicano, si aliqualis Iurisdictio penes ipsum remansisset. *c. cum Capella* 16. *cap. quanto* 26. *de priuil.* Ioan. Andr. *in tract. de interd. num.* 23. Chokier *de iurisd. in exempt. part.* 2. *quæst.* 41. *numer.* 122. Gigas *de pension. quæst.* 60. *numer.* 1. Belincin. *de charit. subsid. quæst.* 24. *n.* 2. & in puncto ponderauit Rot. *in Rossanen. exemptionis* 20. *Aprilis* 1640. §. *quod confirmari in fine*, coram Reuerendiss. Salamantino.

Secundò, quod Chrisma, Oleum sanctum, consecrationes Altarium, seu Basilicarum, ordinationes Clericorum, qui ad Sacros Ordines fuerint promouendi absque omni contradictione, & appellatione Moniales suscipiant à quocunque maluerint Episcopo ad earum Ecclesiam ab ipsis vocato, quæ omnia cum peti ab Episcopo Marsicano debuissent, nisi lex omnis, tam Iurisdictionis, quàm Diœcesis ab eo abdicata esset, quia concernunt Ordinem, & dignitatem Episcopalem, ac pertinent ad legem Diœcesanam. Io. Andr. *in c.* 1. *n.* 7. *de priuileg. in 6.* Brunell. *de legat. concl.* 10. *col.* 3. Grat. *discept.* 21. *sub numer.* 49. Lotther. *de re benef. lib.* 1. *quæst.* 25. *sub n.* 6. san. mem. Greg. XV. *dec.* 434. *num.* 13. Textus est *in cap. veniens*, §. *Chrisma de præscr.* cum aliis allegat. Modern. Carpensi *controuers. forens. cap.* 220. *n.* 10 *in fin. & num.* 120. exindè clarè dignoscitur ab vtr que lege Episcopi Marsicani Monasteriũ, & Monial fuisse solutas, Chokier *de iurisd. in exempt. p.* 2. *q.* 4 *num.* 16. *& p.* 4. *q.* 11. *n.* 2. *&* 3. Barbos. *de potest. Epi alleg.* 105. *num.* 65. Lotther. *de re benef. lib.* 1. *q.* 24. *n.* 135. *vers. at non sufficit.*

Eo magis, quia non solùm fuit Monialibus con cessum prædicta petere à quocunque Episcopo ma luerint in propria, siue alterius Ecclesia celebrandas sed etiam ad ipsarum Monialium Ecclesiam voca to, & sic permittitur alieno Episcopo absque Mar sicani consensu ad libitum Monialium Pontificali exercere in hac Ecclesia, quod non liceret si illa esset in Diœcesi, vel de Diœcesi Episcopi Marsican Aldan. *in comp. canon. resc. lib.* 1. *tit.* 4. *num.* 3. Speculat *part.* 3. *tit. de Cler. peregr. sub num.* 5. *vers. licet non* Choxier. *de iurisd. in exempt. q.* 11. *sub num.* 3. *vers. non tamen*, Barbos. *in collect.* ad Concil. Trid. *sess.* 14. *de reform. cap.* 2. *numer.* 3. *& de potest. Episc. all* 30. *num.* 15.

Ex quibus corollariè sequitur, quòd eadem Ec clesia, & Monasterium constituat Territorium se paratum non impropriè, & per modum acquisi tionis, & ad certos tantum effectus, vt de impedi ter exempto declarat Rot. *decis.* 207. *num.* 3. *v non etiam & num.* 4. *par.* 2. *diuers. dec.* 324. *num.* 7. *p* 1. *recent.* Lotth. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 124 *seqq.* Choxier. *de iurisd. in exempt. part.* 2. *qua num.* 121. sed verè, & propriè, quamuis sit imm mites Diœcesis Marsicanæ, Gemin. *in cap. cum Epi copus, num.* 4. *de offic. ordin. in* 6. *& in cap.* 2. *n.* 19. *de co stitut. eod. titul.* Rot. *dict. dec.* 207. *num.* 5. *in fin. vers. fo taliter, p.* 2. *diuer. dec.* 105. *num.* 2. *inter impress. post co* Farin. *lib.* 2. *dec* 42. *num.* 2. *& 6. dec.* 65. *num.* 3. *ap* Modern. *de iur. Abbat. tom.* 3. *dec.* 635. *numer.* 1. *vb vnde, parte* 3. *recent. dec.* 54. *numer.* 2. *vers. adeò qua & num.* 5. coram Mart. Andr. cum aliis allegat. *p* Adden. ad Buratt. *dec.* 578. *num.* 21. & distinguen inter exemptionem simplicem, & plenam tra Lotther. *d. lib.* 1. *quæst.* 14. *num.* 127. Grat. *discept.* 2 *num.* 33. Maximè quia nusquam in supracitatis p uilegiis Monasterium enunciatur, vt solet alicuius Episcopi Diœcesi, quinimò tam in Epis la Cardinalis Medices anno 1499. Summ. *num.* quàm in Literis delegatoriis Innocentij Octaui rectis eodem anno ipsi Episcopo Marsorum Summ *numer.* 18. Monasterium dicitur nullius Diœces quas Literas, cum idem Episcopus executioni d mandauerit, agnouisse videtur veritatem hu enunciatæ

enunciatiuæ, ad Text. *in cap. ex ore, verſ. per hoc de his quæ fiunt à maior. p. cap.* Dec. *conſ.* 206. *ſub num.* 7.

9 † Cumque enunciatiuæ ſint duæ, & antiquiſſimæ, vltra centum annos, ac adminiculentur, vt infrà longæua poſſeſſione Abbatis Montis Caſſini valdè conducunt ad probandam qualitatem enunciatam. Put. *deciſion.* 149. *num.* 2. *lib.* 3. Rota *inter recent. doc.* 91. *num.* 2. *in fin. deciſ.* 316. *num.* 6. *part.* 1. *deciſ.* 54. *num.* 10. coram Martin. Andr. *& in punct. dec.* 66. *num.* 6. apud Moder. *de iur. Abbat. tom.* 3. referendo enunciatiuas contrarias, quæ fortè adeſſent ad tempus ante priuilegia Apoſtolica, vt in proximis terminis reſpondit Rot. *dec.* 54. *n.* 6. *in fin.* coram Mart. Andr.

Quo verò ad ſecundam partem videlicet ſubiectionem omnèm Monaſterij, ac Monialium Abbati Montis Caſſini, & in eum tranſlationem poteſtatis quaſi Epiſcopalis priuatiue ad Epiſcopum Marſorum, probatio reſultat tum ex Epiſtola Sacræ Congregationis ſuper negotiis Regularium ſcripta de anno 1585. ad Abbatem Montis Caſſini, data in Summ. *num.* 2. ibi, *ſapendo la Paternità Voſtra, che da centinara d'anni in quà quel Monaſterio* (ſcilicet Monialium Talliacotij ſuperius nominatarum) *è ſtato ſottopoſto à monte Caſino, e che gl' Abbati pro tempore come Ordinarij l'hanno viſitato, gouernato, e corretto le Monache, & i Preti, però con la preſente ordiniamo à V. P. che debba mandarui ſubito vn Monaco della Congregatione voſtra, ſi come ſi è fatto ſempre per il paſſato &c. ad arbitrio dell' Abbate, il qual Monaco habbia da confeſſare &c. & hauer cura così del temporale, come dello ſpirituale &c. e ſe Monſig. di Marſico, e ſuo Vicario deſſe in cìò impedimento alcuno, che non vogliamo crederlo &c. ci procureremo il remedio conueniente.* Tum ex ipſis ſupra memoratis priuilegiis Apoſtolicis, in quibus conceditur exemptio Monialibus ſalua Montis Caſſinenſis debita iuſtitia,

10 & reuerentia; † hæc enim reſeruatio denotat in Abbate Caſſinenſi poteſtatem quaſi Epiſcopalem, cum Epiſcopo reuerentia huiuſmodi debeatur. Felin. *in cap. cum inter num.* 3. & 4. *de re iud.* Seraph. *dec.* 1025. *n.* 18. Rota *in Cathacen. prætenſa obedientiæ* 23. *May* 1650. §. *primo, verſ. etiam admiſſo iure reverentiali*, coram Me, & in puncto huius Monaſterij,

11 & Abbatis *deciſ.* 83. *num.* 4. *apud Comitulum.* † Tum ex eorundem priuilegiorum bis centenaria, & amplius obſeruantia, & actibus ſucceſſiuis ab Abbate geſtis, mox recenſendis, vtramque legem iuriſdictionis, & Diœceſis reſpicientibus, qui ſenſiſſe Pontifices poteſtatem omnem in Abbatem per eadem priuilegia transferre declarant, Gabr. *conſ.* 66. *n.* 24. *lib.* 2. Seraph. *deciſ.* 600. *n.* 3. & in proximis terminis Cyriac. *controu.* 141. *num.* 38. relatus à Moder. Carpenſi *contr. forenſ. cap.* 110. *n.* 10. Mart. Andr. *deciſ.* 54. *n.* 16. Rota inter impreſſas apud Modern. Peruſinum *de manut. dec.* 71. *n.* 1.

12 Conſtat ſiquidem Abbatem vſque de anno 1266. confirmaſſe ſtatuta à Monialibus edita Sum. *n.* 9. De anno 1335. vniuiſſe huic Monaſterio Eccleſiam S. Ioannis de Camerata Summ. *n.* 11. quod denotat ſubiectionem, & reſpectiuè poteſtatem Epiſcopalem vnientis. Feder. de Sen. *conſ.* 111. *n.* 8. Oldr. *conſ.* 127. *n.* 5. *& ſeqq.* Rot. *in Melentiana Vnionis* 22. *Iunij* 1640. coram Reuerendiſſ. D. meo Decano. De anno 1537. 1541. 1588. Confirmaſſe electiones Abbatiſſarum cum aſſertione, quod Monaſterium eſt membrum, & grangia Sacri Monaſterij Caſſinenſis, ipſique immediatè ſubjectum Summar. *num.*

13 12. † quæ confirmatio eſt actus iuriſdictionis, *cap. ex frequentibus de inſtit.* Lotther. *de re benefic. lib.* 2. *quæſt.* 18. *num.* 27. & 28. Seraphin. *deciſ* 637. *num.* 1. Buratt *deciſ.* 578. *num.* 8. & 9. Rota *in Marſicen. Iuriſdictionis* 18. *Februarij* 1647. coram Me. Indulgentias non ſemel conceſſiſſe Monialibus, quod pariter Epiſcopalis poteſtatis eſt, *cap. accedentibus, de exceſſ. Prælat.* Nauarr. *de Indulgent. notab.* 31. Azor. *inſtitut. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 55. *quæſt.* 3. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. alleg.* 88. *num.* 17. & denotat ſubiectionem Monialium concedenti. Vgolin. *de poteſt. Epiſc. cap.* 41. §. 2. *n.* 2. *verſic.* 2. Barboſ. *d. alleg.* 88. *n.* 26.

Inſuper pluries ac pluries incipiendo ab anno 14
1319. Summ. *num.* 10. & proſequendo vſque ad annum 1595. Summ. *n.* 14. & 2. *ſeqq.* viſitaſſe Monaſterium, & Moniales, quod ab Ordinaria iuriſdictione pendet. *cap.* 1. *in fine de cenſib. in* 6. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 102. *num.* 4. *& ſeq.* Grat. *diſcept.* 212. *num.* 36. Rot. *d.c.* 117. *num.* 5. apud Modern. *de iur. Abb. tom.* 3. † Et hic aduertendum eſt, quod in viſi- 15
tationibus huiuſmodi Abbas plurimos actus exercuit, legem iuriſdictionis, ac Diœceſanam concernentes; multa enim ſanciuit circa clauſuram Monialium, quæ ſoli Epiſcopo demandata eſt etiam in Monaſteriis Regularium ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 5. vt notat Suarez *de Relig. tom.* 4. *tr.* 9. *de variet. Relig. lib.* 1. *cap.* 11. *in fin. fol.* 344. Barboſ. *de poteſt. Epiſcop. alleg.* 102. *num.* 3. *& alleg.* 105. *n.* 31. Cochier. *de iuriſdict. in exempt. part.* 2. *quæſt.* 45. *num.* 5. Piaſecius *in prax. Epiſcop. part.* 2. *c.* 3. *art.* 7. *n.* 2. cum aliis relatis à Sperello *deciſ. for. Eccleſiaſt.* 97. *num.* 19. † Adminiſtrauit Sacramentum Confirma- 16
tionis, nec adminiſtrare potuiſſet, ſi Monaſterium non eſſet ſeparatum à Diœceſi Epiſcopi, & ſibi ſubiectum. Emanuel. *quæſt. Regul. tom.* 1. *quæſt.* 18. *art.* 3. Azor. *inſtit. moral. part.* 2. *lib.* 3. *cap.* 30. *quæſt.* 4. *verſ. in primis*, Couarr. *var. reſolut. lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 6. & 14. Nauarr. *conſ.* 14. *num.* 2. *de priuileg.* Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 30. *num.* 4. & 15. † Comminatus fuit cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſ- 17
que pœnas pecuniarias Monialibus, & Clericis Eccleſiæ inſeruientibus, eoſdémque ab excommunicatione incurſa abſoluit. Viſitauit Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, Olea ſancta, Fontem ſacri Baptiſmatis, Calices, omnémque ſactam ſuppellectilem, quod ſanè ſolius Epiſcopi munus eſt in propria Diœceſi, Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 74. *ſub n.* 18. *vbi allegat concord.* Rot. *in Barchinonen. Iuriſdictionis* 4. *Iulij* 1646. §. 1. coram Me. Ac tandem aliquando prohibuit Monialibus, & Clericis, ne in pertinentibus ad Ordinem, ſiue Iuriſdictionem Epiſcopalem adeant Epiſcopum Marſicanum, vt ſignanter legitur in viſitatione anni 1560. Summ. *num.* 12.

Quapropter, cum ex præmiſſis, quæ non fue- 18
runt deducta in Summariiſſimo poſſeſſorio tempore deciſionis 83. coram Comitulo, clara ſit excluſio Epiſcopi Marſorum ab omni iuriſdictione, & plena iuriſdictio Abbatis in hoc Monaſterio, illud propterea dicitur propria Diœceſis Abbatis, Anch. *in c. poſtulaſtis n.* 45. *de for. compet.* Grat. *diſceptat.* 212. *n.* 33. Rot. *dec* 100. *ſub num.* 3. apud Modern. *de iur. Abb. tom.* 3. facit Cochier. *de iuriſd. in exempt. p.* 1. *q.* 9 *n.* 7. *verſ. ratio eſt*, provt etiam deponunt teſtes dati in Summ. *num.* 16.

Et per conſequens non vrget nouiſſima Conſti- 19
tutio ſanct. mem. Greg. XV. quæ incipit, *Inſcrutabili*, relata per Modern. *de iur. Abbat. diſput.* 16. *ſub quæſt.* 2. ſubiiciens Moniales viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, & prohibens, ne Confeſſores tam Ordinarij, quàm Extraordinarij ad confeſſiones

Monialium, etiam Regularibus subiectarum audiendas deputentur, nisi prius ab Episcopo Diœcesano idonei iudicentur, & approbationem obtineant. Quia loquitur de Episcopo Diœcesano, qualis ex prædictis non est in hoc Monasterio Episcopus Marsorũ, nec militat in locis alterius iurisdictioni omnimodè subiectis, ac Territorium separatum constituentibus, vt declarauit Sacra Congregatio Concilij Interpretum, relat. à Moder. *de iur. Abbatiss. d. disput. 16. post quæsit. 3. versic. ad tertium. fol. 178.* & in terminis similium decretorum Concilij Tridentini aduertit Grilinzon. *cons. 142. numero 21. & 22.* Grat. *discept. 211. numero 33. 36. & 39.* aliique relati à Moderno Carpensi *contron. forens. cap. 67. numer. 26. numer. 28. & numer. 31. & cap. 220. num. 112. & 113.* Rota apud Modern. *de iur. Abbat. dec. 117. num. 3. & 4. vers. præterea tom. 3.*

Atque ita decisum, vna tantum Parte informante, citato tamen pluries Reuerendissimo Episcopo Marsorum.

R. P. D. ZARATE
Nicien. Prioratus.

Mercurij 1. Iulij 1654.

Ad part. 2. cap. 3. §. 11.

ARGVMENTVM.

PResbyteratus vacatio & alia requisita, quomodo probentur pro iustificatione Literarum Apostolicarum, sicuti idoneitas prouisi, & Protonotariatus, ad effectum reseruationis Beneficij. Possessio beneficij quomodo apprehendenda sit de manu executoris. Erectio Pœnitentiariæ ex quibus nulla reddatur.

SVMMARIVM.

1 *Executio datur Literis Apostolicis iustificatis.*
2 *Presbyteratus ex quibus probetur. Item vacatio per obitum*, numero 3. *Et alia requisita pro iustificatione Literarum*, numero 4. *Item idoneitas prouisi*, numero 5.
6 *Probato Protonotariatu, illius qui hanc qualitatem habet, beneficia sunt reseruata, & si Ordinarius illa conferat, collatio est nulla.*
7 *Prouisio anterior facta per Vicelegatum debet præualere posteriori facta in Vrbe.*
8 *Verisimile non est quod Vicelegatus beneficium vni collatum, alteri conferre voluerit.*
9 *Executor Literarum Apostolicarum non potest exequi pendente lite in Rota, cum omnis iurisdictio in Rotam transfusa fuerit.*
10 *Erectio Pœnitentiariæ non subsistit si fiat de beneficio non vacante, vel de reseruato.*
11 *Pœnitentiarius regulariter debet esse ætatis annorum quadraginta.*

DECISIO LXII.

1 LIteras Apostolicas Dom. Gasparis Caluini esse exequendas fuit resolutum, quia illæ sunt in omnibus iustificatæ, *cap. si Capitulo, vbi* Gloss. *in verbo Exequatur de prab. in 6.* Rot. *dec. 283. num. 1. part. 7. recent. in Leodien. Canonicatus 7. Februarij 1653.* coram R. P. D. meo Verospio, *& in Beneuen. Canonicat. 4. Maij præteriti in princ.* coram Me.

Equidem Presbyteratus Gasparis iustificatur ex Literis patentibus Ordinarij, Rota coram Caualerio *decis. 533. n. 2. in Barchinonen. Parochialis de Pasch.* 20. *Iunij* 1650. §. *Presbyteratus*, coram R. P. D. meo Albergato, *& in citata Beneuentana Canonicatus*, §. *Qualitates.* Ex iisdémque Literis ostenditur ipsum Gasparem esse Diœcesanum Nicien. Felin. *in cap. post cessionem, n. 3. de probat.* Rot. cor. Buratt. *decis. 888. n. 1. in Cesenaten. Canonicatus*, 1. *Iunij* 1651. §. *fin.* coram Eminentiss. Corrado, *& in præcitata Beneuentana Canonicatus*, §. *ortum verò.*

Vacatio autem per obitum Balduini vltimi possessoris extra Romanam Curiam satis probatur, etiam ad effectum adiudicationis, ex confessione D. Ioannis Iacobi Romani ex eadem vocatione venientis. Rot. *dec. 544. n. 4. par. 4. dec 302. n. 2. par. 7. recen. in Vicen. Parochialis* 20. *Iunij* 1650. coram R. P. D. meo Bichio, *in Auersana Iurispatronatus* 14. *Mart.* 1653. §. *de vocatione* coram Me.

Quemadmodum propter eandem confessionem idem Ramoinus in dubium reuocare non potest, quin sit iustificatus valor per non excessum ducat. 80. enarratus, & quin Prioratus sit Dignitas, non tamen post Pontificalem maior, & quod vna cum Canonicatu, & Præbenda absque dispensatione Apostolica conferri consueuerint, illisque annexa sit Parochialis S. Michaëlis loci Turbiæ Nicien. Diœc. cui non nisi per Vicarium perpetuum exerceri solitæ imminet Cura animarum; Quod etiam ex prouisione dicti Balduini firmata in contradictorio iudicio comprobatur. Rota *dec. 708. num. 4.* coram Buratto.

Gasparem verò idoneum esse ex fide Examinatorum Vrbis elicitur, quibus de mandato huius noui S. Tribunalis commissum fuit examen. Rota *dec. 257. n. 7. par. 1. rec. dec. 540. n. 14.* coram Buratto, *in Calagurritana Beneficij de Cornago* 28. *Iunij* 1647. §. *quod autem*, coram Eminentissimo Otthoboni, *in Bononien. Archipresbyteratus* 23. *Martij* 1648. *ref.* §. *quæ verò in fine*, coram Eminentissimo Corrado, *& in præallegata Beneuentana Canonicatus*, §. *sufficiunt* coram Me.

Demum & Balduinum Protonotarium fuisse (vnde reseruatio proficiscitur) bene iustificatum fuit ex Literis Apostolicis in forma Breuis per sum Balduinum anno 1626. expeditis iuncto earum vsu, & exercitio, *vt in Decisione in hac causa per sequestro* 5. *Decembris* 1653. §. *de Protonotariatu* coram Me, ex qua profecto reseruatione cessat obiectum Ramoini deductum ex prouisione Ordinarij cum possessione subsequuta, quippe quæ ex decreto irritanti, quod ineſt in regulis reseruationis inficiuntur. Argel. *de legitim. contradict. part. 15. Rot. dec. 362. num. 3. part. 3. recent.* cum aliis *in Fermana Parochialis 1. Iulij* 1644. coram R. P. D. meo Rota tingero, *& in Pampilonen. Beneficij de Esparza Decembris* 1649. §. *nec propterea*, coram bon. mem. Arguelles.

Nec alicuius ponderis visa est Dominis altera Ramoini prouisio certo modo à Reuerendissimo Legato Auenionen. 24. Decembris 1653. obtenta præcipuè quia est posterior: nam prouisio Gasparis 19. Februarij 1653. emanauit, atque ita ista vtpote posterior præferenda est, *cap. super ea de offic. deleg.* Rota *in Gadicen. præstin. ony 2. Decembris* 1648. §. *tum quia est posterior*, coram bon. mem. Arguelles *in Asten. Coadiutoria 21. Iunij* 1652. §. *Minus quo-*

…neo Celso, vbi optimè comprobatur
…ue, quod titulus ab eodem fonte origi-
8 …beat, sed requiri, quod eandem speciem præ-
…rat; Illaque nec censetur vera prouisio † ea ra-
tione, quia repugnat, quod V. Legatus Beneficium
iam Gaspari concessum in alium conferre vo-
luerit contra Text. *in capit. 1. & 2. de conces. præb.*
& *ibi* Barbos. *de offic. & potest. Episc. allegat. 72.*
num. 3.

9 Minusque est habenda in consideratione possessio
Ramoini, potissimè cum non ostendatur illam ap-
prehendisse de manu Exequutoris in Literis Apo-
stolicis deputati, sed in vim prouisionis Ordinarij
non aptæ ad constituendum illum legitimum Con-
tradictorem, vt latè discusso articulo fuit resolu-
tum *in Compostell. Parochialis 1. Iulij 1648. §. quia*
Domini, & §. possidens autem, cum §. seq. coram Emi-
nent. Otthobono. Imò nec ille Exequutor se ingerere
potuisset, cum iurisdictio Exequutoris Literarum
Apostolicarum lite pendente in hoc Sac. Tribunali
in illius Auditorem transfusa censeatur, *iuxta Clem.*
Auditor, de rescript. & sanè attentasset, si munia Exe-
quutoris gessisset. Rota *dec. 243. n. 3.* cor. san. mem.
Greg. XV. *dec. 893. in fin.* cor. Peañ.

Perperam autem repetitur prouisionem Gaspa-
ris subreptitiam esse ex eo, quod narratum non fuit
controverso Prioratui annexam esse Pœnitentia-
riam, cuius ratione ob defectum ætatis ipse Calui-
nus sit incapax, quia de tali annexione non constat,
nisi ex quodam decreto Episcopi Maleti, informi
declarato, *in eadem decisione super sequestro in hac causa,*
10 *§. Nec refragatur.* † Vltra quod erectio huiusmodi
Pœnitentiariæ non subsisteret vti de Beneficio tunc
Sedi Apostolicæ affecto Gars. *de benef. part. 5. cap. 4.*
num. 128. & de Beneficio pleno, non autem cum
vnione Præbendæ proximè vacaturæ, nec de perso-
na idonea, iuxta dispositionem Sacr. Concil. Trid.
sess. 24. cap. 8. de reform. Barbos. *in Collect. ibid. num. 6.*
Idem Barbos. *de Canon. & Dignit. cap. 26. in princ. &*
num. 6. Gars *de benef. d. part. 5. d. cap. 4. n. 127.* vbi plu-
res Sac. Congregationis Concilij resolutiones, quas
Rota libenter suscipit, & veneratur Rota *in Fanen.*
præcedentia, 1. Iulij 1648. sub §. Ratio resolutionis fuit
coram bon. mem. Arguelles. Imò probatur huiusmo-
di decretum tanquam nullum nunquam fuisse exe-
quutioni demandatum, cum Episcopi successores de
more in annis 1634. & 1644. statum Ecclesiæ recen-
sendo retulerint in ea Pœnitentiariam deficere, vt ex
memorialibus Sanctissimo porrectis, præeuntibus le-
gitimis processibus super statu Ecclesiæ fabricatis,
plenè probantibus. Rot. *in Vicen. portionis 5. Decembris*
1652. coram Reuerend. D. meo Decano. Quapro-
pter per Sanctissimum Moderno Episcopo anno 1644.
iuncta fuit illius erectio, quæ de tempore anteceden-
ti carentiam præsupponit, de qua etiam Testes hic in
Curia examinati deponunt.

11 Additur & inuersimilitudo: nam Balduinus, cui
dicitur iniunctum onus Pœnitentiarij, de tempore
erectionis (vt ex fide Parochi) non erat ætatis an-
norum 40. regulariter in Pœnitentiario requisitæ,
iuxta sancitum in eodem Sac. Concil. Trid. *d. sess. 24.*
cap. 8. de reform. Modern. Auenionen. *quæst. benef. p. 2.*
c. 3. §. 11. n. 26.

Hinc contrariæ attestationes extraiudiciales mo-
derni Episcopi, ac duorum Canonicorum redduntur
erroneæ, & inuerisimiles, imò contrariæ eiusdem-
met Episcopi confessioni, & relationi eidem Sanctis-
simo an. 1644. factæ, atque ideò non attendendæ, ex
allegatis *in Beneuentana iurisdict. 13. Maij 1652. §. vl-*
tra quod, coram Me.

Neque obstant assertæ publicationes in actu vi-
sitationis de anno 1629. & 1630. factæ, quia in illis
dicti decreti tenor non legitur, sed solum fuit ordi-
natum (neminem eligendum in Pœnitentiarium,
nisi esset Doctor, & ætatis 40. annorum) quod per
necesse non infert ad existentiam Pœnitentiariæ, &
quatenus legeretur, ex rationibus deductis minimè
releuaret.

Atque ita, &c. vtraque, &c.

R. P. D. OTTHOBONO Rauennaten. hæreditatis,

Veneris 5. Iunij 1648.

Ad cap. 30. part. 1.

ARGVMENTVM.

STatutum Laïcorum excludens fœmi-
nas, extantibus masculis, licet ex plurimorum Doctorum sententia locum habeat in hæreditate Clerici ab intestato morientis, contrarium tamen Rota tenet, iuxta veriorem sententiam: quia Laïci non habent Iurisdictionem in Clericos, idque non obstante declaratione Pontificia eiusdem statuti facta in forma communi.

SVMMARIVM.

1 *Sorores in successione fratris præferuntur de iure re-*
motioribus in gradu.
2 *Statutum fœminas excludens stantibus masculis com-*
prehendit hæreditatem Clerici ab intestato decedentis, secundum multorum sententiam, contrarium
tamen tenet Rot. num. 3.
4 *Laïci non possunt directè aut indirectè statue-*
re circa bona Ecclesiasticorum, minus circa per-
sonas.
5 *Statutum respiciens tempus mortis Clerici non potest*
illius bona afficere.
6 *Laïci decedentes ab intestato censentur se confor-*
mare statuto suæ patriæ, Clerici verò ad ius com-
mune.
7 *Confirmatio Pontificia statutorum non comprehendit*
Clericos, nisi de iis expressa fiat mentio in confir-
matione.
8 *Doctori attestanti de consuetudine alicuius Patriæ*
fides non est adhibenda, si in illa Patria non sit ver-
satus.
9 *Clericatus probatur ex Literis patentibus Ordi-*
narij.
10 *Quamvis Clericus aliquando soluerit collectas Laï-*
cis, non sibi præiudicat, quoad priuilegium Cleri-
cale.

DECISIO LXIII.

STatutum Ciuitatis Rauennæ *lib. 3. rubr. 11.* dis- 1
ponit, quod possessiones, iura, hæreditates, & bona
quæcumque etiam emphyteutica, seu liuellaria, tam
mobilia, quã immobilia, quæ proueniũt tam ex par-
te, & latere patris, quàm matris cuiuscunque inte-
stati propriè, vel impropriè, seu intestabilis dece-

dentis deficientibus ascendentibus, & descendentibus aduenire debeant propinquioribus ex parte patris ipsius defuncti, & sic agnatis proximioribus masculis, ita quod cognati, & ex latere materno prouenientes, & etiam sorores vtrinque coniunctæ ipsis defunctis, & quælibet aliæ mulieres ipsis sororibus perpetuo sint excluſæ, donec extabunt agnati vsque ad decimum gradum de iure ciuili numerandum, præterquam in sororibus prædictis, quas agnati non excludunt, nisi sint in quarto gradu agnationis cum defuncto coniuncti, secundum ius canonicum computando.

Obiit intestatus Petrus Lunardus Clericus Rauennaten. superstitibus Marina, & Iustiniana sororibus vtrinque coniunctis, quæ vti proximiores omnium bonorum hæreditariorum possessionem adeptæ sunt. E conuerso Hieronymus, & Carolus fratres de Lunardis Petri prædefuncti in tertio gradu affinitatis coniuncti prætendentes ipsis vti proximioribus agnatis masculis de familia delatam esse hæreditatem in vim præfati statuti intentarunt iudicium immissionis coram Vicario Rauennaten. à quo sententiam contrariam reportarunt. Causa verò per appellationem ad Curiam deuoluta, mihique commissa, proposui dubium, cui esset adiudicanda hæreditas Petri Lunardi, & cùm causa proponeretur die 15. Iunij 1646. resolutio fuit dilata ad Kalendas, addito insuper quod omnes Domini viderent. Eam itaque proposui die 18. Martij præteriti, & fuit iterum dilata resolutio. Tandem hodie DD. proposito dubio, eoque maturè discusso responderunt hæreditatem Petri esse adiudicandam sororibus de Lunardis.

1 Nam ad earum fauorem viget dispositio iuris communis deferens sororibus hæreditatem fratris ab intestato defuncti, cum sint proximiores in gradu *l. 2. §. hæreditas & §. legitima ff. de suis & legit. l. 3. l. defuncti 6. & auth. cessante C. de legit. hared. §. si igitur defunctus il 2. auth. de hæred. ab intest. venien.* Bertazol. *consil. ciuil. 63. in princ.* Crass. *in §. successio ab intestato quæst. 30.*

2 Neque Statutum Rauennæ supra relatum in casu proposito obstare visum fuit, quo cauetur sorores à successione fratris intestati penitus excludi extantibus agnatis masculis, quia difficultas versabatur in eo an huiusmodi statutum haberet locum in hæreditate Clerici ab intestato decedentis, & licet affirmatiuam opinionem in specie Statuti Rauennæ tenuerit Paris. *cons. 40. num. 17. & 21. lib. 3.* & eam tueantur plures Doctores relati ab informantibus, nempè Roman. *singular. 446.* incipit, *habeo casum*, Gabr. Saraina plenè *in addit. ad Matthesil. singular. 110.* Neapod. *in consuet. Neapol. tit. de succes. ab intest. n. 247. fol. mihi 147.* Barbat. *in cap. quod Clericis n. 129. de for. compet.* Socin. sen. *cons. 230. num. 8. lib. 2.* Brun. *de statut. exclus. fœmin. art. 8. quæst. 2. num. 3* Plot. *cons. 93. per tot.* præsertim *num. 6. & 7.* Mandel. *cons. 761. num. 60.* Bursatt. *cons. 93. sub n. 21. vers. contraria tamen & seqq.* Rauden. *cons. 14. num. 111. & seqq. lib. 2. & var. resolut. resol. 11. num. 10.* Surd. *cons. 560. n. 11.* Sfort. Odd. *in cons. impress. per Tortum ad Statutum Papiæ rubr. 95. num. 76. fol. 538.* Mart. *cons. 118. n. 14. & seqq.* Thesaur. Iun. *qq. foren. lib. 2. quæst. 2. per tot.* Cotta *in memor. verbo Clerici ligantur in fine vers. & ideo in casu statuti*, Tiraquell. *de primog. quæst. 45. vers. sed ego tamen.* Carpan. *ad statut. Mediol. in prælud. num. 609. & cap. 278. n. 21. & cap. 311. num. 10. tom. 1.* Cauagnol. *in obseruat. ad decreta Momisferrati 73. §. 1. quæst. 7. fol. 79.* Carol. de Grass. *de effect. Clerici effect. 2. n. 125. & n. 274. & 276.* Merlin. *de legit. lib. 3. tit. 1. quæst. 19. num. 5. vers. contraria tamen opinio*, Squillant. *de priuileg. Cleric. cap 7. n. 97.* Lelius Caput. *ad consuet. Neapol. in prælud. §. 3. num. 22.* Borgnin. Caualcan. *decis. 9. num. 81. part. 2. & decis. 20. n. 14. part. 4.* Mart. Medices *decis. Senen. 53. per tot.* Caroc. *decis. 127. per tot.* Hodiern. ad Surd. *decis. 20. num. 2.* & videtur Sensisse Rota apud Put. *decis. 191. num. 2. lib. 2.*

Tamen DD. rationibus, & Doctoribus maturè perpensis, & discussis contrariam sententiam amplexi sunt, videlicet Statutum Rauennæ non habere locum in hæreditare Clerici ab intestato decedentis, quia cum Statutum sit laicale, nullo modo Ecclesiasticos, aut Clericos, aut illorum bona comprehendit, vt est text. expressus *in c. Ecclesia S. Mariæ, de constit.* & hanc opinionem secuti sunt grauissimi Doctores, videlicet Imol. *in cap. quod Clerici num. 4. de for. compet.* qui dicit se ita consuluisse. Guilielm. de Benedict. *in cap. Raynutius verb. duas habens filias num. 145. de testam.* Dec. *in d. cap. Ecclesia S. Mariæ n. 218.* vbi dicit hanc esse communem opinionem de constit. Salycet. *in auth. Cassa num. 14. C. de sacrosan. Eccles.* vbi ait ita fuisse iudicatum per doctissimos viros, Alex. *cons. 44. n. 13. & seqq. lib. 3.* Rimin. sen. *cons. 268. num. 24. & seqq.* Ruin. *cons. 19. num. 8. lib. 2.* Cephal. *consil. 95. num. 14. & 15. lib. 2.* Rimin. iun. *cons. 15. num. 91. & seqq.* Panzirol. *cons. 12. n. 6. lib. 1.* Mandell. *cons. 513. n. 6.* qui etiam contrariis respondet, Roland. *cons. 57. num. 27. & seqq. lib. 2.* Fachin. *controu. iur. lib. 12. cap. 29. vers. quarum rem.* vbi hanc opinionem verissimam profitetur eamque vocat communem Bertaz. *cons. ciuil. 61. n. 23.* si respiciatur ad pondus, & mensuram illam nentium, Brun. *de statut. exclus. fœmin. d. art. 8. quæst. num. 9.* Georg. Natt. *cod. tract. quæst. 3. num. 90.* Mart. *succes. part. 1. quæst. 13. artic. 13. num. 17. & seqq. & specie n. 22.* Duard. *ad Bull. Cœnæ Domini lib. 2. tit. q. 19. num. 18. & seqq.* Bellet. *disquisit. Cleric. p. 1. n. exempt. Cler. à statut. Secular. §. 4. num. 26.* Flau. Ammodol. *ad decis. Vinc. de Franch. 411. num. 3.* Surd. *20. per tot.* & præcipuè *n. 8.* vbi refellit contrariam opinionem, *& decis. 160. n. 9.* Sperell. *decisiu. Rotæ 11. n. 14.*

Cuius verissimæ conclusionis ea ratio forsitan est, quod sub Statuti Rauennaten. dispositione generali nullo modo comprehendi potest illud quo in specie statui, atque disponi non potest *ibique* Dec. *in 1. not.* & alij DD. *ff. de offic. eius, & generali de reg. iur. in 6.* idem Dec. *in d. cap. Ecclesia Mariæ, n. 199. de constit.* sed Laici non possunt in specie statuere de personis Ecclesiasticis, neque de earum bonis directè, aut indirectè, quia illorum bona risdictioni non subsunt, vt sunt Text. literales in *cap. Ecclesia S. Mariæ, de constit. capit. decernimus de iudic. capit. fin. de vit. & honest. cleric. capit. 1. de immunit. Eccles. in 6.* Ideo sub generalibus verbis Statuti Rauennaten. neque Clerici, neque eorum bona aut hæreditates vllo modo comprehendi possunt.

Quæ eo facilius locum habent in casu Statuti Rauennaten. quia huiusmodi statutum disponit de hæreditatibus decedentium ab intestato, & sic principaliter respicit, & confert effectum suum in populus, quo quis decedit, & quo tempore Clericus defunctus non erat subiectus iurisdictioni statentium, ideoque Clericos comprehendere non potest vt declarat Io. Andr. *in cap. sine culpa in fine de reg. in 6.* Ruin. *cons. 200. num. 8. lib. 2.* Bursatt. *cons.*

*n.*38.*lib.*1.Cephal. *d.cons.*95.*num.*15.Roland.*d.cons.* 57.*num.*29.*lib.*2. Rimin.iun. *consil.*15.*n.*93. *& seqq.* Carol.de Grass.*de effect.Cler. d.effect.*2. *sub num.*276. Surd.*d.decis.*20. *sub num.*8. qui ait hanc esse opinionem Abb. Butr. & Calder. quos citat & sequitur Alex. *cons.*211.*n.*4.*vol.*2.

6 Non obstat, quod Clerici decedentes ab intestato censeantur se conformare statutis propriæ Patriæ, & iuxta statutorum dispositionem propriam hæreditatem tacitè velle deferri: nam conclusio procedit quoad Laicos eorum dispositioni subiectos, non autem quoad Clericos, qui cum non ligentur statutis Laicorum, censeri non possunt ad illa animum, ac voluntatem suam intendisse, sed potius ad ius commune.Mantic. *de conteſt. vltim.volunt.lib.*6.*tit.*7. *num.*19.*& seq.* & plenè fuit dictum *in Spoletana bonorum* 13. *Aprilis*, 1646.*sub* §. *quare sequitur*, coram R.P.D.meo Corrado.

7 Neque suffragatur confirmatio Apostolica statutorum Rauennæ, quia cum appareat facta in forma communi, nec in statutis facta esset expressa mentio Clericorum, non comprehendit ea statuta, quæ Sacris Canonibus & Ecclesiasticæ libertati repugnant, vt in terminis Statuti Rauennæ firmat Bero. *cons.*107.*n.*10. *& seqq. lib.*1. nec valet extendere dispositionem eorum ad Clericos, quia alias non erant sub ea comprehensi.Rota coram san.mem. Gregor.*decis.*159.*n.*4. & post Fenzon. *ad statut. Vrb. decis.*5.§.*& ita in terminis,& decis.*58.*num.*28.*part.*6. *recent.cum pluribus relatis in d. Spoletana bonorum*,coram R.P.D. meo Corrado *in* §. *nec obstat quod dicta constitutio.*

8 Attestatio Parisij de immemorabili consuetudine Ciuitatis Rauennæ, vt *in suo cons.*40. *num.*17. *lib.*3. visa fuit non releuare, quia cum illa consistat in facto, non probatur ex attestatione Doctorum iuxta sententiam Rotæ, eoque minus eorum, qui in ipsa Ciuitate, de cuius immemorabili consuetudine testantur,non sunt versati,Mohed. *decis.*2.*&* 3.*de consuet.*Mantic.*decis.*357.*num.*6. Seraph. *decis.*1349. *num.*5. sanct.memor. Greg. *decis.*274.*n.*4.*ibique add. num.*8.

9 Clericatus Petri defuncti, de cuius hæreditate agitur, apparet ex literis patentibus Ordinarij Rauennaten. quibus in hac materia plena fides adhibetur, *capit. post cessionem*, & ibi DD. *de probat.* Grammat. *decis.*81.*num.*1. Rot. coram Caualer. *decis.*483. *num.*2. *&* *decis.*430. *num.*2. coram Reuerendiss. Vrgellen. *& in recent. decis.*34.*num.*3. *parte* 5. Quod verò non incesserit in habitu, & tonsura remouetur ex depositionibus Testium relatis in secunda positione sororum de Lunardis
10 *num.*3. † Nec refert, quod Petrus soluerit collectas Laicis pro suis bonis, quia id non præiudicat priuilegio ipsi competenti ratione ordinis, cui neque Clericus volens potest renunciare, *cap.si diligenti de for. compet.& cap.contingit, il primo de sent. excom.* Rot. *in Baren. seu nullius pecuniaria* 26. *Maij* 1645. *in* §. *nec iuuat replicare*, coram R. P. D. meo Cerro.

Fuit itaque resolutum, hæreditatem esse adiudicandam Sororibus de Lunardis partibus vtrinque acerrimè informantibus.

R. P. D. BEVILAQVA
Regien. Beneficij,

Veneris 27. Iunij 1653.

*Ad part.*2. *cap.*3.§.8. *num.*10.

ARGVMENTVM.

PRobatis narratis, videlicet narratione, patronatus pertinentia, præsentatione, habilitate, aliisque necessariis, beneficium instituto adiudicandum est. Mensis mentio fieri non debet perneceſſe in prouisionibus regulæ mensium non subiectis. Conditiones beneuisæ apponi possunt in reseruatione iurispatronatus. Beneficium quando dicatur liberæ collationis: litis mentio, quando sufficienter facta dicatur: in beneficialibus dari multiplicationem titulorum.

SVMMARIVM.

1 *Probatis narratis beneficium impetranti adiudicandum est.*

2 *Vacatio per obitum, & valor beneficij ex quibus probetur.*

3 *Presbyteratus probatur ex literis Ordinarij.*

4 *Sumptum Literarum probat reseruationem pensionis.*

5 *Tempus ad præsentandum non currit patronis nisi à die veræ scientiæ quæ concludenter probari debet.*

6 *Probatio iurispatronatus ex instrumento fundationis & dotationis factæ authoritate Episcopi, est omnium optima.*

7 *Pertinentia Iurispatronatus probatur multiplicatis præsentationibus effectuatis.*

8 *Mensis Nouember est fixus, & perpetuò Sedi Apostolicæ reseruatus.*

9 *Non est necesse mensem vacationis exprimere in beneficiis regulæ mensium non subiectis.*

10 *Conditio quod alius non se intromittat apposita de consensu Episcopi operatur, vt iuspatronatus sit Laicale, nec per consequens subditum regulæ mensium.*

11 *Iuspatronatus probatur Laicale ex diuturna obseruantia.*

12 *Archidiaconus præferendus est Archipresbytero de iure, fauente etiam Ecclesiæ consuetudine.*

13 *Collatio præsumitur simultanea, quo casu non intrat regula mensium.*

14 *Papa prouidens de beneficio tanquam reseruato non censetur voluisse præiudicare veris collationibus, nisi collatio ad Sedem Apostolicam verè deuoluta fuerit.*

15 *Prouisiones antiquissimæ, corroboratæ ex obseruantia plurium annorum, omissis Apostolicis collationibus remotioribus à fundatione, sunt attendendæ.*

16 *Virum beneficium sit Sacerdotale, vltimus status & obseruantia attendi debet.*

17 *Litis*

17 *Litis mentio sufficienter facta dicitur ex clausulis generalibus.*

18 *In Beneficialibus admittitur multiplicatio titulorum.*

DECISIO LIV.

ERectis de anno 1057. per Comites Arduinum, & Gherardum quatuor Mansionariis in Ecclesia Cathedrali Beatæ Mariæ Regien. quarum altera vacante de anno 1636. orta fuit controuersia inter Franciscum Raimundum Prouisum Apostolicum, & Comitem Guidum Canosseum ab Archipresbytero inuestitum, binæ ad huius fauorem emanarunt decisiones coram Reuerendiss. Terracinen. prima sub die 20. Iunij eiusdem anni impressa in *part. 7. rec. decis. 157.* altera vero sub die 1. Iulij 1637. lite denique concorditer terminata, & defuncto de mense Nouembris 1650. Prospero Vascouio vltimo eiusdem Mansionariæ Possessore, illam à Sede Apostolica impetrauit Chrisantes Ferarinus; Archipresbyter verò contulit Sebastiano Farosio, qui post primam gratiam sub narratiua quòd Beneficium controuersum esset Sacerdotale, & de iurepatronatu laicorum; secundam vti à Patronis in tempore præsentatus, & tertiam tanquam de deuoluto ob lapsum tempus ad præsentandum à Sanctissimo obtinuit. Causa demùm mihi commissa, dubitaui, An Pharosio esset adiudicandum beneficium, & Domini affirmatiuè responderunt, † quia probat vacationem, Patronatum, pertinentiam, præsentationem, habilitatem, & cuncta alia pro adiudicatione necessaria, *cap. decerninus 32. cap. Monasterium 33. 16. quæst. 7. cap. Bertoldus 18.* & *ibi* Abbas *num. 12. de sentent. & re iudicat.* Rota *decis. 152. & 232. vtrobique numero 1. part. 5. rec. & in Pistorien. Beneficij 19. Aprilis 1652. §. primo*, coram R.P.D. meo Celso.

1

2 Vacatio enim Mansionariæ per obitum Vascouij illiusque valor in ducatis 24. vna cum incertis 50. per non excessum, provt narratum fuit, sufficienter iustificatus remanet per similem narratiuam à Ferrarino collitigante in literis prouisionis à Papa obtentæ tanquam de reseruato emissam, ex *reg. 9. Cancell. Ægid. dec. 268.* Rot. coram Buratto *decis. 300. numer. 7.* coram Durano *decis. 234. numer. 2.* coram Coccino *decis. 145. numer. 1. & in rec. decis. 92. n. 9. & 10. & decis. 101. numer. 4. part. 6. In Maioricen. Beneficij 4. Decembris 1651.* coram R.P.D. meo Albergato, *in Firmana Beneficij 23. Maij proximi præteriti §. valor*, coram R.P.D. meo Bichio, *& in Cassanen. Parochialis 6. præsentis mensis, §. Narratiua inquam*, coram eodem.

3 Presbyteratus Farosii inter partes non controuertitur, & liquet ex literis patentibus Ordinarij in eius Sum. *n. 3.* quæ ad hunc effectum optimè suffragantur, *cap. post cessionem 7. de probat. cap. 1. & 2. de Cleric.* Peregr. *cap. legum. 9. 2. q. 1.* Coccin. *decis. 305. n. 4.* Merlin. *decis. 88. n. 5. & dict. decis. 92. n. 5. & 101. n. 2. part. 6. rec.*

4 Quod Presbyteri hanc Mansionariam pro tempore obtinentes, teneantur assistere Episcopo in diebus Natalis D. N. Iesu Christi, & certis aliis anni festiuitatibus, probant Testes examinati coram Reuerendiss. Terracinen. dati in Sum. *n. 21.* & fuit resolutum *in alia Regien. Beneficij 9. Decembr. 1639. §. vltimo*, coram R.P.D. meo Bichio.

De narrata reseruatione pensionis ducat. 14. ad fauorem Co. Malegutij, constat ex sumpto literarum quod ad hunc effectum probat Rota *decis. 1. n. 1. de fid. Instrum. in antiq.* coram Coccino *decis. 31. n. 2. 299. eod. num. & 428. n. 3.*

Præsentatio de Farosio visa fuit Dominis etiam in tempore facta, quamuis post lapsum semestre à Iure Patronis Ecclesiasticis statutum ad conferendum, quia prædictum tempus non labitur, ita vt fiat locus deuolutioni nisi à die scientiæ veræ Patronorum, & non interpretatiuæ vacationis Beneficij, *cap. quia diuersitatem 5. de concess. Præben. cap. licet 3. de supplend. negligen. Prælat.* Garz. *de Benefic. part. 10. cap. 2. num. 32. & seq.* Moder. Pisan. *de iurepatron. lib. 14. c. 6. num. 9.* Mar. Anton. Maceraten. *de comm. opin. lib. 1. resol. 29. num. 20.* Rota *decis. 221. n. 9. part. 7. rec.* coram Merlino *decis. 220. num. 11. & in Bononien. Beneficij 31. Martij proximi præteriti*, coram Me. Super qua scientia nullæ adsunt probationes, quæ in omnem euentum plenæ, & concludentes deberent afferri pro parte Ferrarini, Mansionariam vti deuolutam sustinentis. Ror. coram Mantic. *dec. 260. numero 2. & seq.* coram Merlino *dec. 220. numero fin. & in citat. dec. 221. numero 1. f. 7. rec.*

Existentia Iurispatronatus, quæ etiam requirebatur pro obtinenda adiudicatione apparet probata ex publicis documentis fundationis, & dotationis auctoritate Episcopi confirmatis, de quibus Sum. *num. 1. 2. 3. 4. & 5.* qui modus probandi sufficerat omnes alios tanquam directè, & in substantia fundatus, *cap. cum Ecclesia Sutrina 3. de caus. poss. & propriet. cap. filius vel Nepotibus 31. 16. q. 7.* Abb. *cons. 54. num. 1. lib. 1.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæst. 8. num. 1.* Rot. *in dictis decis. 152. num. 2. & 232. num. 4. part. 5. recent.*

Pertinentia denique ad Archipresbyterum probatur tam ex dictis Instrumentis fundationis, quam diuisionis iuris præsentandi inter ipsum, & Archidiaconum in eadem fundatione vocatum in Sum. *num. 1. cum quatuor seq.* Iuncta præcipuè longissima obseruantia præsentationum, quæ ostenduntur actæ ab Antecessoribus Co. Zoboli Moderni dicti presbyteri, vt ex literis eius institutionis in dicta Sum. *num. 6.* & effectuatæ per successionem vsque Prouisi in locum alterius, Sum. *à num. 15. vsque ad 28.* iuxta Oldrad. *cons. 229.* passim à Rota *agnoscitum*, vt coram Seraph. *decis. 337. num. 2.* [illegible] *num. 2.* coram Greg. XV. *decis. 215. numer. 1.* [illegible] Merlino *dec. 4. eod. num. 1. in rec. dec. 95. num. 5.* [illegible] *152. num. 2. & 232. num. 4. part. 5. & in eisdem Regien. Beneficij 1. in §. Præterea*, & *2. in §. p.* coram Reuerendiss. Terracinen. *in dicta Mauro. Beneficij 4. Aprilis 1650. §. Iurispatronatus* coram R.P.D. meo Albergato, *& in Bononien. Beneficij [illegible] Aprilis 1652. §. existentia*, coram eod.

Non obstat quod collatio Mansionariæ, de qua agitur, spectaret ad Sedem Apostolicam, ex vacatio contingit de mense Nouembris, qui exxus, & perpetuo eidem reseruatus vigore regulæ Cancellariæ, quæ resistit Priuilegiis, & gratiis aliis, quam à Papa concessis. Duran. *dec. 406. num.* Coccin. *d. dec. 305.* Merlin. *dec. 891. vtrobique num.* † Quia cum regula de mense fuerit inducta, vt Papa intelligat an collatio ad eum, vel ad alios pertineat, non est necesse aliquam de ea fieri mentionem in prouisione regulæ non subiecta, vt notatit Put. *decis. 25. lib. 3. in correct.* Mantic. *decis. num. 4.*

Quod autem in proposito casu non sit locus regulæ reseruatoriæ, deducitur ex eo, quia Mansionaria fundata, & dotata fuit à laicis, reseruato [illegible] præsentandi ad fauorem Archipresbyteri, & Archidiaconi

diaconi, ac cum conditione exclusiua collationis, & reseruationis Sedis Apostolicæ, manusque iniectionis alterius personæ, ibi, *si aduenerit* quod *aliquis Pontifex, vel aliqua magna vel parua persona hoc meum factum alterare, vel mutare tentauerit, nisi quomodo hoc meum factum declaratum legitur, tunc volo, & in omnibus affirmo, vt præfatis casibus, & rebus tandiu in mea, meorum haredum, & proheredum permaneant potestate, quandiu venerit potestas, qui prædictis Presbyteris iam supradictis casibus, & rebus eis illibatè, & quietè permiserit*, &c. † quam conditionem posse in limine fundationis Beneficiorum apponi de consensu Episcopi, vt hic, ad effectum arguendi Iuspatronatus laicale, & ad hoc, vt non habeat locum regula, fuit in puncto decisum *in Romana iurispatronatus*, coram bon. mem. Cardinali Sacrato *impress.* penes eund. Modern. *de iurepatr. lib. 4. cap. 9. sub num. 56. in d. Regien. Beneficij §. præterea, & seq.* coram Reuerendiss. Terracinen. *in Spoletana Canonicatus 3. Iulij 1645.* coram Archiepiscopo Tarroconen. quam secuta fuit Rota *in Aquilana Iurispatronatus 14. Martij 1646.* coram Reuerendiss. D. meo Decano, *& in Fauentina Cappellaniæ 22. Iunij eiusdem anni* coram eodem Reuerendiss. Tarraconen. 10

11 Et hanc interpretationem libentius Domini amplexi sunt, quoniam spatio 600. ferè annorum huiusmodi Iuspatronatus vti laicale habitum fuit à Patronis ipsomet Episcopo præsentationes per illos factas approbante, vt bene deducitur in prima decis. Regien. Beneficij, §. de consensu Ordinarij, ex qua tam diuturna obseruantia sublatum censetur omne ius si vnquam adfuisset illud tanquam Ecclesiasticum conferendi, *iuxta cap. cum de Beneficio 6.* & glos. recept. *in cap. 2. de præben. in 6.* Lap. *allegat. 96.* Simonett. *de reseruat. quæst. 9. per tot.* Rota coram Andrea *decis. 22. numer. 6.* coram Buratto *dec. 702. num. 7. & decis. 941. num. 2. in recent. decis. 541. num. 3. part. 2. decis 633. n. 6. part. 4. tom. 3. decis. 71. num. 12. part. 7. & in dictis Regien. Beneficij.*

Nec releuat, quod tempore vacationis Mansionariæ controuersæ vacaret etiam Archipresbyteratus prima dignitas in dicta Cathedrali Regiensi, cuius primæ dignitatis, & aliorum Beneficiorũ, quæ ad illã spectant, & vacãt dignitate vacante, collatio cõpetit Sedi Apostolicæ, ex regula 3. Cancellariæ; quia vltra quod nõ docetur Archipresbyteratũ esse primã dignitatem post Pontificalem, provt ad effectum, de quo agitur propriè, & concludenter talem esse 12 apparere debet, † attenta iuris communis dispositione Archidiaconum Archipresbytero præferente, cui fauet consuetudo prædictæ Cathedralis Ecclesiæ, ex datis in summ. Farosij *numero 6. & 33.* vt bene omnia declarando percurrit Add. ad san. mem. Greg. XV. *decis. 411. a litt. A. vsque ad fin.*

13 Fuit pro responsione animaduersum quod obiectum tunc vrgeret si probaretur, Mansionariam spectasse ad solum Archipresbyterum, sed huiusmodi probatione deficiente, collatio de iure præsumitur simultanea, & ideo eo defuncto prouider de illa Archidiaconus, non obstante regula reseruatoria excipiente Beneficia, quorum dispositio est communis cum alio in illis verbis, *non tamen ad collationem cum alio, vel aliis, aut etiam ad alterius præsentationem, vel electionem pertinentia, cap. 1. ne sede vacante in 6. cap. cum illis 16. §. si vero de Beneficio de præben. eod. libr.* Garz. *de benef. part. 5. cap. 1. num. 136.* Cassador. *decis. 22. de præben.* Rot. coram Card. Merlin. *decis. 173. 179. & 184. vbique num. 1. & 2.* & coram san. mem. Greg. XV *decis. 95. num. 2.* & *ibi* Abb. *litt. A. & in Vicen. Beneficij S. Martini penes Marches. de commiss. part. 1. fol. 345. numer. 3. vers. nec visum fuit*; In nihilò refragante concordia inter Collatores inita de anno 1317. cuius vigore Beneficium fit liberæ collationis illius, qui est in turno tempore vacationis, quandoquidem per huiusmodi concordiam non diuiditur proprietas iuris conferendi, sed tantummodo exercitium ad euitandas dissensiones, quæ oriri possunt inter plures ius instituendi habentes, cessante vero transactione per obitum vnius, deficit diuisio exercitij, & collatio communis remanet, nec per consequens sub regula comprehenditur, *d. cap. 1. ne sede vacan. in 6.* Gonzal. *ad reg. Cancell. glos. 45. §. 3. num. 34. & 44.* Garz. *in loco mox citato num. 237. 239. & 240.* Barbos. *de Can. cap. 14. num. 14.* Castropal. *tract. de Benefic. tom. 2. disput. 2. punct. 18. num. 5.* Rot. *in allegata decis. 173. n. 5. & 184. eod. n. & seq.* coram Merlino.

Non obstant prouisiones Apostolicæ annorum 14
1548. 1584. & 1610. datæ in Sum. Ferrarini *num. 2. 3. & 4.* † Quia præterquam quod non verificantur de hac Mansionaria controuersia cum subsecuta effectuatione ad ius ex illis acquirendum necessaria, Calderin. *cons. 12. de iur. patron.* Rot. *in d. decis. 71. num. 18. part. 7. rec.* leguntur emanatæ cum suppositio, quod Mansionariæ caderent sub regula mensium, quo non subsistente corruunt & ipsæ prouisiones, nec Papa prouidendo tanquam de reseruatis censetur voluisse præiudicare veris collatoribus, nisi collatio ad Sedem Apostolicam verè sit deuoluta. Gemin. *cons. 92. post princ. vers. nam si apparet.* Calderin. *cons. 26. de præben.* Achill. *decis. vnic. de statu benefic. & de iurepatr.* Mantic. *decis. 260. num. 1.* Seraph. *decis. 799. num. 3. decis. 1273. num. 1. & 2. & in d. Aquilana iurispatronatus, §. non obstat*, coram Reuerendiss. D. meo Decano. † Vel in omnem casum at- 15
tendendæ magis videntur antecedentes prouisiones Patronorum, vti ex obseruantia ferè 500. annorum proximiores fundationi, omissis Apostolicis collationibus tam remotioribus. Rota corã Durano *decis. 36. n. 38. & seq. decis. 37. n. 34. part. 2. diuers. decis. 105. n. 9. part. 7. rec. in Leodien. Beneficij 1. Februarij 1645. §. neque*, coram Eminentiss. Card. Otthobono, *& in Barchinon. Canonicatus 15. Decemb. eiusdem anni, §. nec prædicta*, coram Reuerendiss. Tarraconen.

Non vrget quod gratiæ Pharosij laborent vitio subreptionis, tum ob expressionem huius Beneficij in eis factam tanquam Sacerdotalis, licet ex fundatione id desumi non possit, quamuis verba sint directa in personam, cum vltrò requiratur expressio, quod Presbyter electus per seipsum celebret, ex deductis *in d. Regien. Beneficij 9. Decemb. 1639. §. non item*, coram R. P. D. meo Bichio. Tum ex eo, quia illud aliquando fuit datum Clericis, vt in eod. Summ. Ferrarini *n. 3. & 4.* quia omisso, quod qualitas ilta Sacerdotalis fuit narrata in prima tantum gratia, super qua hodie Pharosius non insistit, sed ex aliis posterioribus gratiis hac expositione carentibus, adiudicationem deducit, & propterea iustificatione non eget; † Dum vltimi Rectores, & ferè omnes 16
fuerunt Sacerdotales, Domini existimarunt attendendum esse hunc vltimum statum, & obseruantiam, vt concludunt dictæ decisiones *in Regien. Beneficij*, emissæ coram Reuerendiss. Terracinen. *in §. fin.* & firmant Paris. *cons. 50. num. 19. vers. item facit lib. 4.* Rot. coram Buratt. *decis. 680. in fin.* & coram Merlino *decis. 803. n. 12.* aliique *ibi* cumulati.

Minus putarunt Domini gratias esse subreptitias 17
ob taciturnitatem litis inter Collitigantes agitatæ. Nam litis mentio sufficienter facta dicitur ex appo-

sita

sita clausula generali, *cuius litis & status*, vt gratia subreptionis vitio notari non possit. Greg. *dec.2.n.6.* & *ibi* Adden. *litera C.* Andr. *decis.20.num.12.* Coccin. *decis.305.n.7.* Adden. ad Buratt. *decis.74. in fin. & decis.794.num.4. & in annot. littera A. & decis.605.n.11. p.2.recen.*

18 Nec tandem obstare visum fuit, quod dicebatur gratias pro præsentato in tempore, & deuoluto esse incompatibles, & ad inuicem contrarias, quia cum præsentatio, & deuolutio pendeant à scientia, vel ignorantia certa Patronorum de vacatione Beneficij ad præsentationem in tempore præfixo faciendam, cessat contrarietas, & expediri potuerunt ambæ gratiæ, illa scilicet pro præsentato in tempore stante ignorantia vacationis, & alia de deuoluto, probata scientia eiusdem vacationis, & subinde in iudicium contemporaneè deduci, quia sunt contrariæ non in exercitio tantum, sed etiam in origine propter diuersitatem supplicationum, Put. *decis.18. ante num.1. lib.1. in correct.* sicuti & cumulari possunt, vel conditionaliter, vel quando agitur de causa Summaria, qualis est hæc beneficialis. Put. *ibidem num.1. & 2.* Et præsertim quia tendunt ad eundem finem adiudicationis Beneficij, intrat indubitata iuris conclusio, quod in Beneficialibus datur multiplicatio titulorum, *cap.1. de elect. in 6. cap. post electionem 7.* vbi Abb. *num.4. de concess. præb. n.* Sylu. *de benef. part.2. quæst.19. num.2.* Lotter. *de re benef. lib.2. quæst.46. num.9.* Garz. *de benef. part.5. cap.5. num.436.* Rot. *decis.21. in fin. & decis.218. num.14. part.6. rec. in Maioricen. beneficij 1. Iulij 1643. §. & quamuis*, coram Reuerendiss. Salamantino, *& in Meleuitana Antianitatis 20. Nouemb. 1648.* post Modern. Auenion. *de præuent. iudicial. tom.2. in fin. fol.14.n.6.8. & 9.*

Et ita vtraque, &c.

8 *Gratia non iustificata executionem non meretur.*

DECISIO LXV.

QVamvis Ioseph Viuianus prouisus de simplici perpetuo beneficio sub inuocatione Sancti Michaëlis Archangeli, sito in Castro Sancti Benedicti iustificet eius habilitatem, ex quo super collatione Clericatus dantur literæ patentes Ordinarij, qui est verus modus concludendi hanc probationem, *c. post cession.7. & ibi* Felin. *n.3. & 15. de probat. cap.1. & 2. de Cleric. peregr. c. legum 9. quæst.2.* Rota *dec.16. de probat. in antiquis*, & coram bon. mem. Coccin. *dec.305. numer.4. & in recentior. dec.152. numer. final. parte 5.* † ac quoque doceat de prouisione ad sui fauorem facta à Capitulo Sancti Ioannis Lateranensis, vti habente iurisdictionem illud conferendi ex Literis desuper expeditis, quæ factum collationis probant, iuxta notata per Couar. *pract. quæst. cap.20. in fine.* Rota *dec. penult. de Iurepatronat. in nouis, & in recent. dec.19. in principio part.2. & part.5. decision.562. num.1.* † non obstante vnione per confraternitatem sanctissimi Sacramenti, eiusdem Castri sancti Benedicti collitigantem prætensa, quæ tanquam non effectuata durante Pontificatu S.M. Sixti V. qui illam sibi fecisse dicitur, remansit reuocata ex regula Cancellariæ vnionum reuocatoria, Gonzal. *ad regul.8. glos.5. §.7. num.43.* Rot. *dec.627. n.2. p.3. recent.* & in individuabus terminis huius beneficij decisum fuit coram bon. mem. Merlino *dec.49. num.27. & 8. inter eius impressas.*

Non indè dixerunt Domini esse ei adiudicandum beneficium, quia deficit in probando vacationem vltimi possessoris, quæ cum sit alterum ex necessariis requisitis ad effectum institutionis, debuit omnino probari, *cap. decernimus, & cap. Monasterium 16. q.1. cap. cum Bertoldus*, & *ibi* Abbas *num.12. versic. non potest agere de re iudicata*, Rot. coram Cardin. Seraphin. *decision.803. num.1.* & Mellin. *decision.227. n.* Duran. *decision.278. num.1. & in 5. parte recent. decis. & 232. vtrobique num.1. & in Pistorien. Beneficij 6. Aprilis 1652. §. & vacatio*, coram R.P.D. meo Absolutum enim est, quod onus iustificandi contra in his narrata pertinet ad impetrantem, & præsertim quando in illis positum est gratiæ fundamentum Ioann. Andr. *in cap.1. num.2. de litis contest. in 6.* zal. *ad regul.8. Cancellar. glos.9. in annotat. contrariates, & attentata num.230. & 231.* Modern. *de nefic. lib.2. quæst.48. num.286.* Buratt. *decis.175. num. & dec.486. per totam part.3. & 440. num.1. part.2. cent.*

Etiamsi narratiua consistat in mera negatiua Doctrinam Bartoli *in l. in illa 8. n.5. de verbor. obligat.* Innocent. *in cap. sup. his 16. num.10. de accusat.* Lotus *vbi supra n.287.* & Rota coram Buratto *in eadem cis.175. num.2.* † Et eo magis in præsenti casu, quo beneficium fuit impetratum tanquam certo modo vacans, vnde plena & concludens exigitur probatio Mandos. *cons.20. num.19. versic. tanto magis*, Gratian. *super regul.8. glos.15. num.123. & 124.* Buratt. *decis.175. n.5. & 6.*

Nec releuat, quod dicebatur Beneficium illud in præfato Capitulo Sancti Ioannis Lateranensis non per habito collatum fuisse authoritate Apostolica ab eo permutatum cum alio per Marchionem de septem Panibus possesso, qui in vim dictæ permutationis de anno 1638. possessionem apprehendit, † quoniam ex solo instrumento eiusdem adepta possessio

---

R. P. D. BEVILAQVA
Ripana Beneficij,

Mercurij 4. Iunij 1655.

Ad cap.156. n.8. vol.2.

ARGVMENTVM.

VNiones non effectuatæ reuocantur per regulas Cancellariæ. Vacatione vltimi possessoris non probata, non valet beneficij collatio. Expresso certo vacationis modo, ille probandus est per impetrantem. Gratia non iustificata executionem non meretur.

SVMMARIVM.

1 *Clericatus probatur per literas patentes Ordinarij.*
2 *Collationis factum probatur per literas patentes illius qui conferendi potestatem habet.*
3 *Vniones non effectuatæ reuocari debent.*
4 *Qui non docet de Beneficij vacatione, instituendus non est.*
5 *Narratiua per impetrantem iustificanda est, quamvis in facto negatiuo consistat.*
6 *Certo modo vacationis expresso, illius iustificatio requiritur.*
7 *Ex solo adeptæ possessionis instrumento non iustificatur præcedens allegata permutatio.*

possessionis ad id iustificandum dato, in quo tamen nulla fit de huiusmodi permutatione mentio, excluditur potius, non probatur beneficij vacatio, *l. 2. §. vacua possessio de act. empt.* gloss. *in cap. cum nostris 6. in verbo non vacaret ad finem, versic. sic possessio, de concess. præbend.* Atque ideò fuit meritò responsum petitam illius adiudicationem non esse Viuiano concedendam, quia gratia suæ prouisionis
8 ex hoc non dicitur verificata, † & in consequens nomen gratiæ non meretur, nec executioni demandanda, *cap. 2. de rescript.* Gonzal. *dict. gloss. 9. numer. 232. & 233.* Rota apud Duran. *dicta decision. 278. numer. 2.* coram Cardinal. Mellino *decision. 227. numer. 6. & 7. & decision. 173. numer. 5. parte 3. & dicta decision. 440. num. 3. parte 4. & decision. 87. num. finali, part. 7. recent.*

Et ita decisum ipso Viuiano tantùm informante, &c.

R. P. D. PRIOLO
Romana Canonicatus.

Veneris 13. Maij 1654.

Ad partem 2. cap. 4. §. 1.

ARGVMENTVM.

NOn habenti qualitates ex Ecclesiæ Constitutionibus requisitas beneficium adiudicandum non esse, & dũ plures qualitates requiruntur, omnes concurrere debere pro executore præsumitur, quando processit extraiudicialiter nullo existente contradictore, sed quando deuenitur ad iudicium petitorium, omnia requisita sunt iustificanda. Capitulum quando sit legitimus contradictor aduersus prouisum Apostolicum.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium obtinere nequit in quem non concurrunt omnia requisita ex particularibus constitutionibus.*
2 *Et quando plures qualitates requiruntur, omnes concurrere debent.*
3 *Si contra decretum continens Clausulam annullatiuam fiat prouisio, illa subsistere non potest.*
4 *Quando executor processit absque contradictore, omnia iustificata censentur.*
5 *Hoc verum est in Iudicio Summario, secus in Ordinario.*
6 *Ad quem spectet onus probandi inhabilitatem prouisi.*
7 *Capitulum vel Congregatio quando dicatur legitimus contradictor.*

DECISIO LXVI.

VAcante per obitum Vincentij Mazole Canonicatu in Ecclesia Collegiata sancti Hieronymi Illyricorum vrbis, Eminentissimus Domin. Cardinalis Montaltus Modernus, & vnicus Patronus ad illum præsentauit Ioannem Baptistam Iampti, qui ab Archipresbytero dictæ Ecclesiæ, ad quem ex fundatione eiusdem Collegiatæ ius instituendi spectat successiuè institutus fuit. Verùm opposita pro parte Congregationis Illyricæ inhabilitate prouisi ex defectu requisitorum in Literis sanctæ mem. Sixti V. fundatoris, ac Decretis Sacræ Visitationis, & causa per appellationem ad Rotam deuoluta DD. proposito hodie dubio responderunt, non constare de habilitate, nec de aliis requisitis.

Siquidem ex tenore earundem Literarum Apostolicarum, & decretorum Sacræ Visitationis, duæ 1
qualitates copulatiuè requiruntur ad obtinendam præsentationem, & respectiuè institutionem ad huiusmodi Canonicatum; Altera quod præsentandus sit Nationis Illyricæ, seu aliàs originarius; Altera quod habeat peritiam Illyrici idiomatis, Summ. Congregationis, *numero 1. & 2.* Vtramque verò non probauit se habere Ioannes Baptista: nam quidquid sit, quoad primam, an Ducatus Carniolæ à quo ipse originem duxit, comprehendatur in Prouincia Illyrica, vt maximè contendebant informantes pro vtraque parte, super quo Doctores nihil pro nunc firmare voluerunt, sane quoad secundam nullam prorsus exhibuit iustificationem quod calleat Illyricum Idioma, quinimò pluries citatus, tam coram Archipresbytero, quàm coram Domino Vicesgerente ad docendum de peritia eiusdem idiomatis, ad videndum deputari examinatores, ad effectum ipsum examinandi, nunquam comparuit, dicto Summ. *num. 16. & 17.* † Quare inutilis remanet il- 2
lius prouisio, cum vbi plures in præsentato desiderantur qualitates, vnius tantùm concursus non sufficiat, sed omnes copulatiuè probari debeant, per text. *in l. si hæredi plures, ff. de condit. institut. §. penult. institut. de hæred. instit.* Paris. *consil. 48. numero 9. & seqq. ac numer. 19. cum sequentib. libr. 4.* Gutier. *consil. 2. numer. 5. consil. 4. numer. 1. & consil. 26. numer. 4. & sequentibus.* Gonzal. *ad reg. 8. gloss. 3. numer. 100.* & Gloss. 43. *numer. 94.* Lotter. *de re Benefic. lib. 2. quæst. 11. numer. 42.* Rota *decision. 402. numer. 4. prope fin. versic. vel etiam cum sequentib. parte 2. recent.* & coram Penia *decision. 760. num. 3. & in Cracouien. præposituræ Sancti Floriani 28. Nouembris 1650.* coram R. P. Dom. meo Bichio, *§. non obstat, & 28. Iunij, ac 24. Decembris*, coram R.P.D. Verospio.

Præsertim quia decretum Sacræ Visitationis 3
confirmatum à sanct. memor. Vrbano VIII. procedit vlterius annullando prouisionem ibi, *& secus ab Archipresbytero facta prouisio, nulla sit*, eodem Summar. *numero 2.* Quæ verba cum formam præ se ferant, Felin. *in cap. cum accessissent, sub numer. 8. versicul. & vbi apponitur clausula, de constit. & in cap. cum dilecta sub numer. 6. in quinto signo formæ de rescript.* Gabr. *de clausul. Clausul. 3. numero 73.* Rota *decision. 277. numer. 13. parte 6. recent.* ea non impleta de tempore præsentationis, actus ipse sustineri non potest, vt notant communiter Doctores *in dicto cap. cum dilecta, de rescript.* Alexand. *cons. 137. numero 5. lib. 2.* Rota coram Cardin. Seraphino *decis. 1270. sub numero 1. versicul. quod magis*, coram Durano *decision. 25. numero 3. & in recent. decision. 15. sub numero 3. versicul. vnde merito, parte 2. ac in dictis Cracouien. præposituræ S. Floriani proximè allegatis.*

Nec obstat, quod institutio emanauerit extra 4
iudicium nullo comparente legitimo contradi-

ctore, ideóque ex Iuris præsumptione censeantur iustificatæ omnes qualitates à fundatore requisitæ, vt dixit Rota coram Buratto *decision.* 842. *num.* 2. & *sequentib.*

5 Quia huiusmodi præsumptio admittitur quidem in Iudicio executiuo, vel summariissimo possessorio, non autem quando principaliter dubitatur, provt hic, de concursu requisitorum: nam hoc casu per concludentes probationes iustificari debent vt distinguendo firmatum fuit *in Vicen. Parochialis* 20. *Iunij* 1650. coram R.P.D. meo Bichio, §. *non suffragari quidem*, & *in Anglenen. Archipresbyteratus* 24. *Aprilis præteriti*, coram R.P.D. meo Albergato, §. *nihilominus, versic. præsertim verò.*

6 Minus obstat, quod onus probandi inhabilitatem spectat ad allegantem, quia modo non excipitur de inhabilitate simpliciter, sed etiam de requisitis, quorum iustificatio incumbit ipsi præsentato, vt legitur in eodem decreto sacræ Visitationis, ibi, *Præsentati ad Archipresbyteratum Canonicatus, & Beneficia non instituantur nisi prius approbentur, & coram Archipresbytero doceant de natiuitate suæ originis, & peritia idiomatis Illyrici, quod etiam iuri consonum est, quando vt in præsenti qualitates sunt extrinsecæ, quæ non præsumuntur*, vt in specie probant Glos. *in clement. 1. verb. reperiant. versic. sed sint de officio de leg.* Innocent. *in cap. fin. sub num. 2. vers. alij melius distinguunt & seq. per tot. de præsumpt.* Alexand. *cons.* 218. *sub num. 4. versic. sed in casu nostro & seq. lib. 2.* Aretin. *cons.* 83. *num. 11. post medium, versic. nec præsumitur ista qualitas*, Cravet. *de antiquit. tempor. in 2. particul. 1. partis principal. n. 39.* Lambert. *de iure patronat. lib. 2. part. 1. quæst. 10. artic. 2. sub num. 11. versic. tertio adduco, cum seqq.* Menoch. *de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 91. num. 7. & seqq. ac num. 16. & per totum.* Rot. *decis. 72. num. 3. tom. 2. recent.*

Demum non subsistit quod illi de Congregatione non sunt legitimi contradictores ad impediendam huiusmodi prouisionem.

Quia cum hæc Collegiata fuerit erecta ad commodum nationis Illyricæ, quam ipsi in vrbe repræsentant, eorum interest obseruari literas & decreta *supra* relata, nec admitti qui non habeant qualitates requisitas ex adductis per Argell. *de legit. contradict. q. 14. num. 47.* Rot. coram Durano *decis. 55. num. 11. & seqq.* quapropter æquum est illos audiri præsertim in petitorio, in quo sufficit apparenter de interesse docere iuxta tradita per Felin. *in cap. veniens. 2. num. 13. de testib.* Rota coram Penia *decis. 606. num. 2. & seqq.* & latè firmatum fuit *in dicta decis. 55. n. 5. versic. sed nihilominus, cum seqq.* coram Durano vbi allegantur aliæ concordantes.

Et ita vtraque parte informante.

R. P. D. BICHIO
Romana Deuolutionis Domus.

Lunæ 4. Decembris 1651.

Ad cap. 46. vol. 1. part. 1.

ARGVMENTVM.

EMphyteusis Ecclesiastica quæ regulariter transit ad hæredes sanguinis, an & quando transeat ad extraneos successores. Et vtrum possit Ecclesia consentire vt ad manus mortuas transeat absque beneplacito Sedis Apostolicæ.

SVMMARIVM.

1 *Emphyteusis Ecclesiastica concessa alicui pro se & hæredibus & successoribus solos hæredes sanguinis comprehendit.*
2 *Ex clausulis tamen amplioribus emphyteusis redditur hæreditaria.*
3 *Maximè concurrentibus coniecturis pro qualitate hæreditaria.*
4 *Quæ sint illæ coniecturæ ex quibus qualitas hæreditaria in emphyteusi resultat.*
5 *Clausulæ generales censentur potius appositæ ex stylo Notariorum, quam ex conuentione partium.*
6 *Duæ negatiuæ fortius operantur in prohibitione alienandi quam vnica.*
7 *Quæ sit differentia inter facultatem alienandi emphyteusim cum consensu domini, & prohibitionem alienandi sine consensu illius.*
8 *Vnica dispositio concipi potest sub duplici conditione vna affirmatiua, altera negatiua, quo casu vtraque suam retinet naturam.*
9 *Quæ sint coniecturæ ex quibus colligitur contractum esse emphyteuticum.*
10 *Quid de pacto francandi, vtrum ex eo probetur emphyteusis.*
11 *Emphyteusis concessio quando noua dicatur.*
12 *Vt concessio emphyteusis noua dicatur, sufficit quòd dominus directus caducitatem declaauerit, licet non apprehenderit possessionem.*
13 *Prohibitio alienationis non probat præcisè Emphyteusim hæreditariam, sicut nec conuentio soluendi laudemium.*
14 *Emphyteusis non potest alienari in Hospitale cum manus mortua.*
15 *Moniales recipiendo laudemium ab Hospitali consentur illud approbasse, quòuis sit manus mortua.*
16 *Priorissa recipiens Canones non præiudicat Monasterio.*
17 *Ecclesia admittens manum mortuam, tenetur illam obtinere beneplacitum Apostolicum.*
18 *Ex quibus probetur rem solitam esse concedi in emphyteusim.*
19 *Præsumptio beneplaciti Apostolici ex obseruantia annorum, sublata est per constitutionem Pij VIII.*

DECISIO LXVII.

COntrouersæ domus directum dominium pe nes Monasterium, & Moniales S. Luciæ in Sili ce, & finis totius parentelæ inuestiturorum (quæ sunt extrema Iudicij deuolutionis ex hoc capite à Mo nialibus moti) est in confesso apud partes, A quoniam Angela de Calandris vltima de dict parentela sibi in testamento scripsit hæredem Ho pitale S. Mariæ Oppidi de Carauaggio, dicepa tum acerrimè fuit, an inuestituræ etiam ad hære des extraneos porrigantur, affirmatiuam senten tiam tuentibus informantibus pro Hospitali; i nu quia conceptæ sint pro hæredibus, & successoribu cùm eorum appellatione in concessionibus bonor Ecclesiæ venire solum hæredes sanguinis recepta esse apud Doctores testetur apud Gabr. *cons.* 84. n. 5 & 52. *lib.* 2. Rimin. sen. Mant. Grat. & alij plena ma relati *in decis.* 211. *n.* 4. *part.* 6. *recēt.* & *in Caietana Bre*

rum 3. Decembris 1646. §. institia, coram R.P.D. meo Cerro.

2 Sed propter clausulas ad habendam, & in perpetuum in parte dispositiua inuestiturarum appositas, quæ reddunt concessionem mere hæreditariam, quia præbent facultatem alienandi in quoscunque, perpetuitas à contrahentibus contemplata verificari vix potest nisi extranei quoque comprehendantur vt de Clausula *ad habendum* tradit plenè Laderc. *cons. 1. per tot.* Clar. Becc. Osasc. & alij plures quos refert, & sequitur Rot. *dec. 87. num. 6.* cor. Burat. *decis. 295. num. 2.* cor. Vrgellen. *decis. 294. num. 3. part. 2. recent.* & de Clausula *in perpetuum* Ciriac. *contr. 146. num. 10.* Soc. Curt. Iun. Crot. cum aliis approbatis à Rota *in Mediolanen Bonorum de Bufaloria 7. Iunij 1585.* coram Bubalo *in dec. 245. num. 2.* coram Cardin. Millino *in d. dec. 294. num. 4. part. 2. rec. in decis. 548. num. 9. part. 4. tom. 3.*

3 Saltem quando in concessione pro hæredibus in perpetuum adest aliqua coniectura etiam leuis pro comprehensione extraneorum, vt voluit Ceph. *cons. 9. num. 17.* quam sequitur Mant. *de tacit. lib. 22. tit. 19. num. 21. & seqq.* Rot. *decis. 381. num. 6. & seqq.*

4 *part. 5. recent.* † Multæ autem coniecturæ in casu nostro id suadere videntur, nempè coæqualitas annui Canonis cum fructibus, qui tempore primæ inuestituræ editæ de anno 1550. ex re concessa percipiebantur. Mant. *d. lib. 22. tit. 6. n. 22. vers. sed aduertendum, & tit. 19. num. 27.* Burat. *decis. 334. num. 4.* vbi allegat concordantes. Pactum francandi in eadem inuestitura appositum, Ceph. *cons. 703. num. 17. & seqq.* Grat. *discept. 477. num. 10. & seqq.* Sterilitas rei de tempore primæ concessionis, vt per Rot. *decision. 11. num. 5. part. 2. recent.* Obseruantia subsecuta resultans ex concessionibus factis de annis 1597. & 1612. non in personas consanguineorum Iosephi Firmi primi inuestiti, sed illorum de Calandris penitus extraneorum; nam obseruantia declarat primordialem mentem contrahentium, & vbi concessio semel transiit ad extraneos, eandem qualitatem semper retinet, Ruin. *cons. 161. num. 33. & 34. lib. 1.* Mant. *dict. tit. 19. num. 33.* Rota *decis. 381. numer. 12. part. 5. recent. decis. 245. sub num. 2. vers. & videbatur* coram Card. Millino. Tandem prohibitio alienationis sine consensu Domini directa nedum ad hæredes, & successores, sed etiam ad alios ab eis causam habentes, & conuentio de soluendo in casum alienationis laudemium, quæ in necessarium antecedens supponit ad extraneos bona deuenire posse, quia non nisi ab extraneis laudemium debetur, Cephal. *cons. 27. num. 19. & seqq.* Corbul. *de caus. priuat. ob alienat. irrequis. dom. ampliat. 27. numero 4.* Gabr. *consil. 84. num. 10. & 11. lib. 1.* Ana. *alleg. 106. num. 5.* Redoan. *de reb. Eccl. non alien. quæst. 66. n. 25. & seq.*

5 Contrarium tamen his non obstantibus decisum fuit, quia Clausulæ *ad habendum*, & *in perpetuum*, restringuntur iuxta naturam ipsius concessionis, earumque virtus euacuatur penitus ab expressa prohibitione alienationis statim adiecta, quippe quæ cum ad extraneorum exclusionem directo tendat, facultatem alienandi à dictis Clausulis elicitam restringit inter ipsos comprehensos, estque magis attendenda, & plus influit in concessionem, quam dictæ Clausulæ generales vtplurimum ex stylo à Notarij appositæ, vt inquit Dec. *cons. 171. num. 3. vers. quarto, & vltim.* Gabr. *cons. 91. num. 12. & 13. lib. 1.* Grat. *discep. 344. num. 11.* cum aliis quos refert, & sequitur Rot. *inter recent. in exaduerso allegata decis. 294. num. 8. vers. item ibi aderat, parte 2. dec. 74. n. 15. decis.*

211. n. 8. & 9. part. 6. & in supracitata Caietana Bonorum, §. quod sine difficultate, & in eadem 10. Iunij 1648. §. & proindè, vers. 10 quitur, vbi ita conciliat decisiones contrarias coram R.P.D. meo Cerro.

Præsertim quia non versamur in prohibitione 6
concepta per duas dictiones negatiuas, nempe vt non possit alienari nisi cum consensu Domini, quam resolui in permissionem alienandi cum consensu dixit Rota *in Sarsinaten. Feudi 22. Iunij. & 18. Octobris 1645.* coram Reuerendiss. D. meo Decano, *& 3. Iulij proximè præteriti*, coram R.P.D. meo Otthobono, sed vnica adest negatiua in originali inuestitura anni 1550. ibi, *promisitque solum cum melioramentis non vendere, &c. irrequisitis, & sine licentia dictarum Monialium*, & in successiuis inuestituris, ibi, *non possint dictam domum, &c. vendere, &c. sine expresso consensu, & licentia Abbatissæ, & Monialium*, Summ. Monialium *num. 1. & 2. seqq.* & quamuis in his posterioribus inuestituris addita sit alia negatiua, ibi, *& nisi eisdem satisfactis de laudemio*, illa vti directa tantum ad solutionem laudemij non qualificat consensum Domini, de quo paulò ante absque simili dictione negatiua facta fuit mentio iuxta theoricam Bart. *in l. in repetendis, col. fin. vers. contrarium puto, ff. de leg. 3.* quam sequitur Ias. *in l. cum filiusfamilias, n. 177. ff. de leg. 1.* Cuman. *cons. 47. vers. quia conditio*, Boër. *cons. 60. num. 53. in fin. lib. 2.* Fusar. *de subst. quæst. 403. num. 30.* Barz. *decis. Bonon. 119. num. 3. & 4.*

Eo minus quia conditio solutionis laudemij di- 7
stincta prorsus est à conditione consensus. Gabr. *cons. 84. num. 9. lib. 1.* nec in illum influit, quin è contra ab illo est consecutiua, Bart. *in l. fin. num. 2. vers. dic ergo, Cod. præd. decur. lib. 11.* Surd. *cons. 84. n. 6.* Rota *in Neapolitana Domus 28. Iunij 1606.* coram Ortembergo, vt propterea prohibitio, esto quod respectu laudemij ex vi duplicis negatiuæ resoluatur in affirmatiuam licentiam alienandi, adhuc manet in rigore præcepti negatiui respectu consensus à Domino præstandi, cuius mentio quomodo in inuestitura fiat attenditur ad dignoscendam qualitatem inuestituræ, vt videlicet si fiat per modum affirmatiuum explicitè, puta quod possit alienari cum consensu, concessio sit hæreditaria, idemque forsan si per modum affirmatiuum implicitè, ex secunda nempe negatiua, post negationem potestatis alienandi adiecta consensui Domini resultantem, secus è conuerso; & ratio diuersitatis est, quia primo casu prohibitio forsan resoluitur, vt aliqui sentiunt in permissionem, & Dominus directus cogi potest ad præstandum consensum, qui ex tunc censetur promissus: Secundo verò casu, prohibitio stat in suo robore negatiuo, & Dominus consentire alienationi non tenetur: vt in puncto prohibitionis alienationis sine consensu Domini ratiocinatur ac distinguit Io. Franc. à Ponte *cons. 2. num. 6. ac seqq. cons. 81. num. 58. & 59. lib. 1.* Ces. Manen. *decis. 2. num. 40. & 41.* Rot. *in dicta Caietana Bonorum 3. Decembris 1646. §. pro quorum*, coram R.P.D. meo Cerro. † Vnde satis non est quod conditio laude- 8
mij resolui possit in affirmatiuam: dum alia conditio consensus negatiuè manet, nec est nouum quod vnica dispositio sub duplici conditione, altera negatiua, altera affirmatiua concipiatur, vtraque suam naturam retinente, & purificanda, *l. si hæredib. plures, ff. condit. instit. l. Lucio la 2. ff. hæredib. instit. l. generaliter in princ. Cod. instit. & substit.* Hond. *cons. 78. numero 23. & seqq. lib. 1.* Peregr. *cons. 119. num. 1. lib. 5.* Fusar. *cons. 64. num. 4. & 5.* Et in omnem euentum vnus ex dominis ingeniosè animaduertit

quod in eisdem inuestituris post clausulam, *nisi satisfactis de laudemio*, statim adiungitur clausula *iuxta Iuris dispositionem*, quæ declarat contrahentes intellexisse de alienationibus tantummodo permissis illis, scilicet quæ fiunt inter comprehensos, non autem fauore extraneorum quæ in Emphyteusi Ecclesiastica pro hæredibus, & successoribus à Iuris dispositione prohibentur, vt in fortioribus terminis Seraph. *dec.* 1290. *num.*12.

9 His positis non vrgent coniecturæ in contrarium ponderatæ, quia omnibus præualet quam præbet prohibitio alienationis. Rot. *decis.* 74. *n.* 15. *decis.* 211. *n.*9. *part.*6. *recent.* quæ non aderat in casu Ceph. Card. Mant. *& decis.*381. *num.*6. *part.*5. *recent. ex aduerso alleg.* & ex abundanti euacuantur singulæ; nam coæqualitas Canonis cum fructibus rei concessæ nec aderat de tempore posteriorum inuestiturarum, quod tempus quia vt *infra* dicam nouas concessiones important, debet attendi. Grat. *discept.*379. *n.*22. *&* 23. Cæs. de Grass. *decis.* 4. *per tot. de reb. Eccles. non alien.* Rot. *decis.*252. *numer.* 16. *part.*7. *recent.* nec alicuius considerationis est, quando ex aliis concessionem esse Emphyteuticam, & pactionatam vel mixtam apparet, Gabr. *conc.*84. *num.* 12. *lib.*2. Vicen. de Franch. *decis.* 191. *numer.*10. Surd. *decis.* 198. *numer.* 23. *vers. respondetur etiam, & numer.*24. Rot. *in Romana Domus* 22. *Aprilis* 1644. §. *quia omisso* coram Eminentiss. D. Card. Cecchino, vt in casu nostro denotant verba in Emphyteusim, pactum de meliorando, reseruatio directi dominij, prohibitio alienationis sub pœna amissionis melioramentorum, & denique conuentio soluendi laudemium, illud enim iuxta veriorem opinionem non soluitur nisi alienans sit verè, & propriè Emphyteuta. Capic. Latro *decis.* 18. *numer.* 12. *vers. quod quando*, Buratt. *decis.*601. *numer.*5. Rot. *decis.*14. *numer.*46. *& seqq.* vbi respondet contrariis *decis.* 128. *numer.* 1. *part.* 6. *recent. & in Romana Deuolutionis Vineæ* 14. *Maij* 1646. §. *quæ sane effectuatio, vers. pro cuius etiam* coram R. P. D. meo Verospio: quapropter non applicatur ex aduerso allegata decisio Buratt. 334. vbi non aderat conuentio laudemij, sed bene applicantur tradita à Maresc. *var. resol. lib.*2. *cap.*56. *numer.*11. *& seqq.* Pariterque non meretur attendi, quod res esset sterilis, quia imo desuper domus fructifera ædificata fuerat de tempore secundæ, & subsequentis inuestituræ, vt dicebam attendendo; necnon quia stante pacto expresso de re melioranda, & restrictione concessionis ad certas personas, scilicet hæredes sanguinis, educta ex verbis, & prohibitione alienationis, sterilitas huiusmodi nullius momenti est; nam tunc finita per deficientiam personarum vocatarum Emphyteusi, non excluditur Emphyteuta à fructu suorum laborum ex facto Domini, sed ex pacto Conuento, & proprio consensu, vt respondit Rot. *in eadem Romana Domus*, §. *secundò quia*, coram Domino Card. Cecchino.

10 Ad pactum francandi, satis est respondere quod non fuit effectuatum, & ante effectuationem vbi non necessarium, sed facultatiuum est, nihil operatur. Grat. *discept.*477. *num.*16. Rot. *decis.*359. *n.*31. *&*

11 32. vbi sic respondetur contrariis *part.* 5. *recent.* † Obseruantia fauore extraneorum educi non valet ex concessionibus factis de anno 1597. & 1612. Andreæ, & Angelæ de Calandris, quia non emanarunt in renouationem antiquæ inuestituræ factæ Iosepho Firmo, & ob lineam illius finitam, quo casu concessionem non esse nouam, licet adsint verba, & de nouo concedimus, dixit Rot. *decis.*176. *n.*35. *&* 36. *part.*5. *recent.* sed ob culpam Emphyteutæ in alienando absque consensu, & cessationem in soluendo canonem, in quibus terminis concessionem esse prorsus nouam distinguendo hunc casum ab antecedenti, tradit Bero. *conc.* 112. *n.*3. *&* 4. *lib.*1. vbi ait rationem diuersitatis quia finita Emphyteusi ob deficientiam lineæ, res non dicitur penitus ad Dominij reuerti, & omnino deuoluta cum remaneant agnatis, & hæredibus primi inuestiti melioramenta, & ius petendi inuestituram, quatenus Dominus nolit pro se retinere; at si finiatur per cessationem solutionis Canonis, & culpam, res omnino, & penitus dicitur reuersa nullo iure remanente penes agnatos seu hæredes, tam respectu impetrandi nouam inuestituram, quam melioramentorum, sic etiam Cald. *de renouat. Emphyt. lib.*1. *q.*4. *n.*20. *&* 21. quem sequitur Rot. *d. decis.*176. *n.*35. *vers. secus, part.*5. *recent.*

Et quamuis aliqui voluerint requiri ad hunc effectum, quod præcesserit rei deuolutæ incorporatio fauore Domini directi, hoc est quod ille possessionem apprehenderit, contrariam sententiam Ferm. videlicet sufficere quod caducitatem declauerit tanquam magis communem, secuta est Rota *in Potuen. Stagni* 10. *Iunij* 1641. §. *nec refragatur*, coram bon. mem. Card. Panzirolo, & in casu nostro cessit difficultas ex facto, quia ante secundam inuestituram factam de anno 1612. Moniales nedum possessionem apprehenderant, sed etiam mandatum de manutenendo desuper obtinuerant, & ante præcedentem concessionem anni 1597. reportauerant à Iudice super deuolutione sententiam: quod iuris esse præsertim vbi vt in casu nostro fuit aliquid olutum pro obtinenda noua inuestitura, & adsint noua pacta dixit Rot. coram Card. Caualer. *decis.* 398 *sub num.*8. *vers. tertio ibi, & vers. tandem* Burat. *conc.*251. *num.*3. *lib.*3. Grat. *discept.*913. *n.*19. Seraph. *decis.*1362. *num.*3. Rot. *diuers. decis.*160. *num.*9. *part.* Præter quod non solum in ipsa inuestitura anni 1597. adsunt verba *de nouo locauerunt*, sed vltra subsequenti anni 1612. partes asseruerunt dictam præcedentem inuestituram fuisse nouam locationem, ibi, *in Emphyteusim perpetuam concesserint, & de nouo locauerint*, & in hac materia attendenda est mens concedentis ex verbis etiam postea immediate educta, Cald. *de renouat. Emph. lib.*1. *quæst.*4. *sub vers. in Emphyteusi.* Adeo quod obseruantia per demonstret in prima inuestitura non fuisse comprehensos extraneos, vt in puncto pondauerit Rot. *supracitata Caietana Bonorum* 10. *Iunij* 1648. *& non vrget*, coram R. P. D. meo Cerro; cum tamen fuit ceret esse dubium, & æquiuocam. Rot. *decis.*12. *num.*15. *p.*7. *recent.*

Quod prohibitio alienationis, dirigatur quoque contra habentes causam à successoribus prima acquirentis non facit coniecturam comprehensionis extraneorum, quia causam habere poterant à successoribus ipsimet consanguinei remotiores, mediante nempe alienatione in eos facienda à proximioribus in gradu, vel mediante subhastatione facta ad instantiam creditorum, quæ cum sit alienatio necessaria, non inducit caducitatem. Caualer. *decis.* 360. *num.*4. Rot. *in recent. decis.*25. *num.*12. *part.* & satis est ea verba quid minimum operari dum aliis apparet inuestituram non esse hæreditariam Menoch. *conc.*61. *num.*20. Rot. *decis.*74. *num.*10. *p.* 6. *recent.* Conuentio pariter soluendi laudemium in casum alienationis verificari potest inter ipsos consanguineos, si videlicet postquam res quæ diuidua est fuisset ad plures æquales in gradu

delata vni tantum eorum alio titulo, quàm successionis vel iuris accrescendi obueniret. Ceph. *cons.* 195. *n.* 26. Bursatt. *cons.* 137. *n.* 7. *& cons.* 181. *n.* 9. *& seqq.* Piasec. *cons.* 2. *num.* 9. *cons.* 3. *n.* 8. Redoan. *de reb. Eccles. non alien. quæst.* 66. *n.* 53. Amad. *de Laudem. quæst.* 25. *n.* 4. cum aliis alleg. à Moderno Arcis Hannoni *eod. tract. tom.* 1. *quæst.* 12. *art.* 1. *n.* 30. *& n.* 38. *& seqq.* & à Moderno Beneuentano *decis. Beneuentana* 39. *n.* 3. *& seqq.*

14 Ex quibus probata satis visa fuit deuolutio ob deficientiam consanguineorum Angelæ de Calandris vltimæ inuestitæ, quæ cum instituerit hæredem Hospitale, in quod vti manum mortuam obstante prohibitione alienationis expressa tam legis quam hominis, ac declaratione, quod nec ipsa Angela succedere possit si esset Monialis, bona neque per viam institutionis deuenire poterant etiam ad effectum assequendi æstimationem, ex hoc capite quoque resultat clara deuolutio, vt plenè firmatur *in decis.* 211. *num.* 22. *& seqq. part.* 6. *recent. in Bononien. Bonorum Emphyteuticorum* 7. *Iunij* 1647. *§. fin.* coram R. P. D. meo Meltio, *in dicta Caietana Bonorum* coram R. P. D. meo Cerro, *& in Bononien. Bonorum* 27. *Martij* 1648. coram R. P. D. meo Verospio.

15 Non obstat quod Moniales recipiendo ab Hospitali quindennium, & Canones per 30. ferè annos censeantur eius institutionem approbasse. Gamm. *decis.* 283. *n.* 3. Rota *in Tiburtina prætensæ deuolutionis* 13. *Decembr.* 1615. coram clar. mem. Card. Fabritio Verospio, *& in Romana Domus* 27. *Maij* 1647. coram Reuerendiss. D. meo Decano, & approbare potuerint, Menoch. *cons.* 216. *n.* 43. Surd. *cons.* 521. *n.* 10. Add. ad san. mem. Greg. XV. *decis.* 520. *num.* 14. *in fin.*

16 † Tum quia Canones recepti fuerunt à Priorissa, & Procuratore, qui Monialibus præiudicare non possunt *cap. veniens*, vbi notant omnes *de transact.* Hond. *cons.* 55. *num.* 25. *lib.* 1. Burat. *decis.* 601. *n.* 9. & fuit dictum *in Pisauren. Manutentionis* 4. *Iunij* 1646. *§. qua*

17 *possessione* coram bon. mem. Arguelles. † Tum etiam quia deficit beneplacitum Apostolicum quod necessarium esset non obstante, quod domus alias fuerit in Emphyteusim concessa, & sic solita locari manui mortuæ, adhuc in hac parte, in qua solitum alteratur, opus est beneplacito Apostolico. Alex. *cons.* 9. *n.* 2. *lib.* 3. Cur. Iun. *de feud. part.* 2. *quæst.* 6. Redoan. *de reb. Eccles. non alien. quæst.* 2. *n.* 28. Rot. *decis.* 176. *n.* 43. *part.* 5. *recent.* cum aliis allegatis per Moder. Pipernaten. *in suis singular. tom.* 2. *tit. de alienat. rer. Eccles. c.* 1. *n.* 20. & fuit dictum *in Rauennaten. Domus* 14. *Iunij* 1649. *§. Ultra quod*, coram R. P. D. meo Rojas.

18 † Licet verius sit quod non probetur solitum cum nulla detur præcedens locatio solemnis, & postremæ duæ factæ Calandris, à quibus Hospitale causam habet non fuerint sortitæ effectum per quadraginta annos, vt ad inducendum solitum requiri tradit Præpos. *in c.* 1. *n.* 23. *& seq. qui feud. dar. poss.* Rot. *d. decis.* 176. *n.* 42. *part.* 2. *recent.* aliique relati à d. Mo-

19 derno *ibidem num.* 22. † & præsumptio beneplaciti Apostolici ex longa obseruantia, quam sustulit nouissima Constitutio san. mem. Vrbani VIII. præseruatiua iurium Ecclesiæ, cessat in casu nostro, quia non adest integer lapsus triginta annorum ad hunc effectum requisitus; ita vt 29. anni non sufficiant, ex allegatis per Adden. ad san. mem. Gregor. XV. *decis.* 354. *sub n.* 18. *vers. minus.*

Et ita decisum vtraque parte informante.

R. P. D. MELTIO
Salisburgensis Iurisdictionis,

Veneris 26. Iulij 1654.

Ad cap. 199. *vol.* 2.

ARGVMENTVM.

REmissoria pro examine testium concedenda non est, quando constat de contrario illius facti, quod probari prætenditur per transactiones in forma authentica productas: præsertim si constet de illarum effectuatione, & obseruantia diuturna. Obseruantia temporis remoti non iuuat nisi sit adminiculis suffulta. Recognitio actorum quomodo fieri debeat, præsertim si sint antiqua.

SVMMARIVM.

1 *Remissoria non conceditur ad probandum id de cuius contrario constat per publica instrumenta.*
2 *Probatio per scripturas authenticas prænalet probationi per testes.* & n. 13.
3 *Extractus instrumenti defectuosus suppletur per longam illius obseruantiam.*
4 *Immo sufficit instrumentum illud fuisse in aliqua sui parte obseruatum.*
5 *Obseruantia instrumenti ex quibus actibus comprobetur.*
6 *Qui instrumento vtitur, illud approbare censetur.*
7 *Obseruantia remoti temporis est considerabilis, si cum ea concurrant adminicula.*
8 *Vt obseruantia dicatur antiqua requiritur lapsus* 40. *annorum.*
9 *Scripturarum recognitio quomodo fieri debeat.*
10 *In scripturis valde antiquis formalis recognitio non requiritur.*
11 *Data scripturæ probat illius antiquitatem concurrentibus adminiculis.*
12 *Enunciatiuæ plures à diuersis personis & antiquissimæ fidem faciunt.*
14 *Exemptio circa vitam clausralem & regularem non includit exemptionem à iurisdictione, quam habet Episcopus ex sua potestate ordinaria.*
15 *Ius visitandi pendet à iurisdictione, & est actus iurisdictionalis.*

DECISIO LXVIII.

EX eisdem rationibus & fundamentis, quibus alia Rota *sub die prima Iulij* 1643. *& 22. Maij* 1645. coram Reuerendiss. Tarraconen. & vltimo loco *sub* 16. *Iunij* 1653. coram R. P. D. meo Verospio, denegata fuit remissoria D. Abbati S. Lamberti, visa fuit etiam hodie deneganda, scilicet ob resistentiam transactionum inter Reuerendissimum Archiepiscopum Salisburgensem & D. Abbatem initarum de anno 1420. & 1493. cum subsecuta confirmatione Alexandri VI. de anno 1517. in iis namque firmata legitur existentia Monasterij S. Lamberti intra limites diœcesis Salisburgensis: † & cum hodie contrarium articuletur ab eo, quod

in dictis transactionibus continetur, non est concedenda remissoria, namque illa petitur ad probandum id cuius contrarium per scripturas eliditur. Felin. *in cap. primo, sub num. 7. de appell.* Seraph. *decis.* 1460. *num. 3. vers. Præterea,* Caualer. *decis.* 87. *n.* 1. Rota coram Duran. *decis.* 196. *num.* 4. *vers. & in omnem casum in recent. decis.* 589. *num.* 1. *vers. vnde cum per dictas scripturas.* † Et ratio est euidens ac manifesta, quia authentica documenta prævalent dictis testium, atque ita futura probatio redderetur penitus irreleuans & inefficax, *l. in exercendo C. de fide instrum.* Rota coram Mantica *decis.* 24. *num.* 2. *part.* 2. & fuit dictum *in Firmana Pensionis* 12. *Maij* 1642. *§. tertius,* coram R. P. D. meo Bichio.

2 Neque dictæ transactiones visæ fuerunt impugnari amplius posse prætextu, quod illæ non sint in forma probanti, sub quo fundamento Rota recedendo à prioribus resolutionibus firmauerat coram Reuerendissimo Tarraconen. *sub diebus* 16. *Iunij &* 16. *Octobris* 1652. dandam esse prætensam ab Abbate remissoriam † quia ex iuribus postea ad instantiam Reuerendissimi Archiepiscopi compulsatis, & in actis prodictis visa fuit abunde iustificata dictarum transactionum obseruantia, quæ proinde, & quatenus opus esset robur illis daret & scripturarū etiam informium defectum suppleret. Aym. *cons.* 101. *num.* 4. *vers. vis tota cons.* 158. *num.* 1. *breuiter puto, & cons.* 279. *num.* 7. *vers.* 4. *videndum.* Idem *de antiquitate temporum part.* 1. *§.* 4. *limitatur num.* 14. *cum seqq.* Felin. *in cap. sicut nobis num.* 29. *vers. fallit tertio de sent. & re iudic.* Grammat. *decis.* 106. *numero* 9. Rota coram Seraph. *decis.* 928. *num.* 2. *vers. obseruantia vero, decis.* 980. *num.* 15. *vers. cum ex ea decis.* 1232. *num.* 3. *& in recent. part.* 1. *decis.* 349. *num.* 5. & coram

4 Penia *decis.* 837. *num.* 7. † Idque etiam procedit, quamvis dictæ transactiones in omnibus effectuatæ minimè apparerent: nam ex tali casu obseruantia robur transactioni tribuit, ex quo in similibus magis vniuersalis causa actus quam ipsius actus exercitium attendi solet, Rota *decis.* 569. *num.* 2. *in fine part.* 4. *diuers.* & coram Gregorio XV. *decis.* 469. *n.* 7. *& decis.* 557. *ibique* Add. *num.* 1.

Talis autem obseruantia incontrouertibilis redditur ex pluribus actibus in vltima decisione R. P. D. mei Verospij ponderatis, & signanter ex sæpius petita facultate per Abbates pro tempore Sancti Lamberti à Reuerendiss. Archiepiscopis Salisburgensibus absoluendi à casibus reseruatis, curamque animarum exercendi: istæ namque facultates ex quo apparent ab Abbatibus pro tempore petitæ atque ab Archiepiscopis respectiuè concessæ ad formam, & in executionem præcedentium transactionum, ac illæ sunt plures & continuatæ ab anno

5 scilicet 1495. vsque ad annum 1623. † vtique obseruantiam transactionum plene & concludenter probant. Contard. *de moment. possess. in not ab. n.* 18. Rot. *decis.* 478. *num.* 10. *in recent. decis.* 175. *n.* 11. *p.* 5. Eóque magis contra ipsos Abbates qui dictas transactiones expresè approbarunt. Peregr. *cons.* 64. *n.* 19. *vers. quarto, lib.* 1. Approbatio autem clara apparet dum à moderno Abbate breuia producta fuerunt à suis antecessoribus obtenta in quibus adsunt plures enunciatiuæ & confessiones dictorum Abbatum, quo eorum Monasterium ac Ecclesiæ illi annexæ, sint Diœcesis Salisburgensis; ex productione enim

6 † & vsu assertorum breuium deducitur illorum approbatio & ratificatio *cap. cum venerabilis, de except. vbi* Abb. *n.* 8 *vers. Nota quod,* Alex. *cons.* 112. *n.* 5. *in fine lib.* 5. Bald. *cons.* 14. *n.* 4. *lib.* 5.

7 Nihilque refragatur prætensio illa, quod dicta obseruantia tanquam nimis à tempore initæ concordiæ remota non sit magnifacienda ex firmatis per Rotam coram Greg. XV. *decis.* 325. *n.* 1. *& ibi* Add. *num.* 26. quia vltra quod etiam obseruantia remota suffragatur, quando provt hic illa ex concursu aliorum adminiculorum iuuatur, Rota coram Greg. XV. *dicta decis.* 325. & *ibi* Add. *numero* 26. *in fine* coram Buratt. *decis.* 10. *num.* 35. *vers. hæc tamen limitatio, in recent. decis.* 482. *num.* 10. *part.* 1. Cessat etiam obiectum ex facto, dum prima facultas exercendi curam animarum & absoluendi à casibus reseruatis petita per abbatem ad formam concordiæ non distat à tempore d. concordiæ magis quam per biennium † quod tēpus nō sufficit, vt obseruantia remota dici possit cum ad hunc effectum lapsus quadraginta & amplius annorum requiratur, vt firmauit Rota *in recent. decis.* 105. *num.* 12. *part.* 7. & resolutum fuit *in hac eadem causa sub die* 16. *Iunij* 1653. coram R. P. D. meo Verospio, *§. fin.*

Minus impugnari potest eadem obseruantia prætextu defectus recognitionis iurium compulsatorum, ex quibus probatio obseruantiæ deducitur, quia de tali recognitione satis constat per testes deponentes habere notam manum vel sigillum in scriptura recognita appositum, & licet nonnulli deponant per comparationem de vno ad aliud, qui modus recognoscendi tanquam subsidiarius non admittitur, nisi vbi alius melior modus non supperit, & quando constat de certitudine scripturæ, cum qua fieri debet comparatio; Rota *decis.* 199. *num.* 29. & 30. *p.* 5. *recent.* tamen ex quo hic agitur † de scripturis antiquis metam centum annorum excedentibus formalis recognitio non requiritur, sed procedit leuiori probatione. Rota coram Seraph. *decis.* 143. *num.* 2. qui loquitur in instrumento 60. annorum tantum: Addent. ad Greg. XV. *decis.* 3. *sub numero* 8. & fuit late firmatum in *Tiburtina Cassis Angeli* 26. *Iunij* 1641. & 7. *February* 1642. coram R. P. D. meo Peutingerio, & vltimo *in hac causa* coram R. P. D. meo Verospio, *§. præterea in fine.*

Nec antiquitas scripturæ excluditur ea ratione quod de ea non constet aliunde quam ex sola tra quæ regulariter illam non probat. Rota *decis.* 4 *lib.* 1. *decis.* 186. *lib.* 3. Quia fallit conclusio con rentibus provt hic pluribus aliarum scripturarū obseruantiæ, & antiquarum enunciatiuarum adminiculis. Rota coram Caualer. *decis.* 518. *n.* 2. *vers. quamvis antiquitas, & in recent. decis.* 114. *num.* 4. *in fine part.* 4.

Cæterum tanto magis fuit visa denegandā petita ab Abbate remissoria, quia seclusis etiā *dictis* transactionibus, adhuc prætensa futura probatio inefficax redderetur ex pluribus enunciatiuis ponderatis tam in decisione emissa *sub die prima Iulij* 1643. coram Reuerendiss. Tarraconen. *in principio*, quam vltima loco in decisione R. P. D. mei Verospij *sub §. primo ad medium*: dictæ enim enunciatiuæ cum sint numero plures emanatæ in diuersis scripturis & à diuersis personis: imo ab ipsismet Abbatibus & amplius antiquissimam hominum memoriam excedant vtique vim famæ obtinent & situationem tam Monasterii quam Ecclesiarum illi annexarum intra limites Diœcesis Salisburgensis optimè concludunt. Rota *in Beneuentana Iurisdictionis* 13. *May* 1651. coram R. P. D. meo Zarate, vbi de more plures cumulantur doctrinæ, adeovt mediante petita remissoria non possit haberi æqualis aut æque potens probatio per testes † cum semper illis prævalere debeant publica aut authentica documenta, Cæsar de Grass

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

decis. prima num. 6. de dilat. Rota *decis.* 714. *num.* 1. *part.* 1. *recent.* & coram Penia *decis.* 1181. *n.* 1. & dictum etiam fuit in *Calagurritana Beneficij de Cornago* 31. *Maij* 1647. coram Eminentiss. Cardinali Otthobono.

24 Denique nullius releuantiæ habitum fuit quod ab informantibus pro Abbate principaliter in præsenti disputatione ponderabatur ad effectum obtinendi petitam remissoriam, scilicet datos esse articulos additionales, in quibus articulata fuit omnimoda Abbatis exemptio à iurisdictione Archiepiscopi Salisburgensis in concernentibus regularitatem, & huius respectu, cum nullus actus contrarius detur, nec minus quicquam contrarium in transactionibus conuentum legatur: ideo ex huius articuli releuantia concedenda sit remissoria super omnibus aliis: DD. enim pro responsione ponderarunt, quod vel Abbas & Monasterium intendunt probare illorum exemptionem circa ea quæ concernunt vitam clausralem, & personas Monachorum, & superflua visa fuit talis probatio, quia non controuertitur hæc exemptio, imo illa expresè reseruata legitur in ipsamet transactione: vel prætendunt omnimodam exemptionem à iure visitandi & aliis actibus iurisdictionalibus, quos Archiepiscopus secundum suam ordinariam iurisdictionem habet ac exercere potest in Ecclesiis positis intrà limites suæ diœcesis, *ad text. in cap. conquerente de offic. Ordin.* & huic prætensioni obstant transactiones aliaque omnia superius ponderata pro exclusione petitæ remissoriæ.

25 Nihil obstante quod de huiusmodi iure visitandi transactio specialiter non meminerit, quia adhuc est dictum ius sub ea comprehendi virtualiter, cum sit effectus resultans ex iurisdictione, verior est sententia quam tenet Felin. *in capite super literis num.* 20. *de rescript.* Mandell. *cons.* 322. *n.* 24. *& sequent.* Lotter. *de re benef. lib.* 1. *quæst.* 25. *num.* 26. *&* 27. & hoc idem firmauit *prima decisio huius causæ emissa* coram Reuerendiss. Tarraconen. *sub prima Iulij* 1643. vbi quod ex præseruatione authoritatis circa curam animarum facta in transactione, intelligatur præseruatum etiam ius visitandi tanquam necessariò annexum illi parti iurisdictionis, cui dicta cura animarum subiacet.

Et ita vtraque parte, &c.

noſi vt de eo deponere possint, maxime si articuli deducti sint inuerisimiles, aut adsit transactio in contrarium. Actus gesti ante centum annos vtrum excludant præscriptionem immemorialem.

SVMMARIVM.

1 *Remissoria non conceditur pro facto, cuius contrarium probatur per scripturas authenticas, & n.* 14. *& 16.*

2 *Scripturis informibus vel lite pendente extractis fides est adhibenda si pro eis concurrant adminicula & obseruantia.*

3 *Qui habet contra se transactionem non potest obtinere Remissoriam, & n.* 5.

4 *Quando probatio respicit negotium adeo antiquum, vt non possint reperiri testes adeo senes ad illud probandum Remissoria deneganda est.*

6 *Immemorialis locum non habet quando adest certum initium, & n.* 18.

7 *Remissoria non debet concedi ad probandum articulos inuerisimiles.*

8 *Ius visitandi annexum est curæ iurisdictionali animarum.*

9 *Transactio confirmata à Summo Pontifice ligat successores in beneficio.*

11 *Ius separati territorij à diœcesi per solum summum Pontificem concedi potest, & n.* 20.

12 *Testes examinati non citata parte non probant.*

13 *Per testes probari non potest id cuius contrarium probatur per instrumenta publica.*

15 *Remissoria non conceditur, quando articuli sunt irreleuantes.*

17 *Transactio in parte effectuata, præsumitur in totum obseruata.*

18 *Actus gesti ante centum annos non excludunt immemorialem, secus si post centum annos.*

19 *Enunciatiuæ antiquissimæ si sint plures probant Ecclesiam esse intra fines diœceseos.*

21 *Qui allegat actus possessorios exercitij iurisdictionis, in loco tanquam à diœcesi separato tenetur probare scientiam Episcopi.*

R. P. D. ROYAS
Salisburgensis Iurisdictionis super Remissoria,

Mercurij 1. Iulij. 1643.

Ad cap. 60. part. 1. & cap. 104. eadem part.

ARGVMENTVM.

DE probatione requisita ad hoc, vt quis obtinere possit ius territorij separati à iurisdictione Episcopi; quodque pro talis separationis probatione non sit concedenda Remissoria, quando constat de contrario per instrumenta publica, vel quando factum tale est, pro cuius probatione non possint reperiri testes adeo an-

DECISIO LXIX.

DEnegarunt hodie Domini Remissoriam petentem pro parte Abbatis S. Lamberti super quatuor Articulis exhibitis, in quibus articulatum fuit Ecclesias, de quibus agitur, extare in Territorio separato nullius Diœcesis ab immemorabili tempore, & D. Abbatem habere Iurisdictionem quasi Episcopalem priuatiuè ad Reuerendissimum D. Archiepiscopum Salisburgen. & ab immemorabili tempore easdem Ecclesias visitasse.

Moti ex eo, quia Abbati præfato semper obstant Transactiones initæ cum Archiepiscopo Salisburgen. de anno 1420. & confirmatæ ab Alexandro Sexto de anno 1493. in quibus expresè disponitur totum contrarium, quod modo intenditur probari per Testes; Vnde non venit concedenda Remissoria ad probandum contrarium eius, quod probatur per scripturas, Cæsar. de Grass. *decis.* 1. *num.* 6. *de dilat.* Rot. *decis.* 589. *num.* 1. *part.* 2. *recentior. & part.* 6. *decis.* 212. *num.* 10. præfatasque scripturas plenam mereri fidem, satis comprobatum fuit in Decisione in hac causa hac eadem die emanata coram Me, ad fauorem D. Archiepiscopi super bono iure, † stante præsertim obseruantia, necnon adminiculis,

quæ operantur, vt veniat fides præstanda scripturis extractis lite pendente, & sine citatione partis, vel aliàs informibus, Bald. *cons.*204. *n.*7. *lib.*3. Rota *decis.*198. *n.*6. & 310. *num.*7. *p.*1. *recent.*

5 Quibus transactionibus præsuppositis; necnon confirmatione Apostolica, vel immemorabilis modo deducitur ante eas, vel post: si ante transactiones, hoc probare remanet impossibilis probationis, ex quo necessario desiderarentur Testes annorum circiter 200. Vndè sicuti impossibile est reperire Testes tàm annosos, ità impossibile est probare per Testes immemorabile præfatum, ex quo capite Rota aliàs denegauit Remissoriam, † vt *in decisione* 4 266. *n.*15. & 16. & *decis.*319. *num.*16. *part.*6. *recent.* & coram Me *in Forosempronien. Bonorum* 16. *Martij* 1640. §. *his tamen*, Seraph. *decis.* 1460. *num.* 2. & *in Burgen. Iurisdictionis* 3. *Iulij* 1595. coram Litta. Duran. *decis.*196. *n.*5. & *in recent. decis.*271. *part.*5. *n.*7.

5 † & quia per dictas transactiones eadem Immemorabilis, & quodcumque ius inde proueniens remansit sublatum non secus, ac per rem iudicatam, *l. non minorem*, vbi DD. omnes, *C. de transact.* Cephal. *cons.*210. *num.*71. Surd. *cons.*418. *num.* 12. Rot. *decis.*402. *n.*2. *part.*5. *recent.* dictaque transactio est apta impedire litis ingressum, *cap.*1. *de lit. contest. in* 6. *l. causas*, *C. de transact.* Surd. *cons.*451. *n.*16. Duran. *decis.* 121. *num.* 9. Idcirco sicut habenti contra se rem iudicatam non datur Remissoria, Caputaquen. *decis.*51. *part.* 3. Rota *decis.*406. *n.*2. *circa med. p.*2. *recent.* ita pariter venit denegan da Abbati habenti contra se transactionem, *cap.*1. *extra de transact.* Rota *decis.*414. *n.*2. *in fine part.*2. *recentior.* Duran. *d. decis.* 121. *num.* 11.

6 Aut verò immemorabilis deducitur post transactionem, & excluditur dum datur certum initium, de quo clarè constat per easdem transactiones, Gregor. XV. *decis.*467. *n.*6. Buratt. *decis.*831. *n.*6. Rota *decis.*56. *n.*20. *in fin. part.*7. *recent.*

7 Articuli etiam continent inuerisimilia, quo casu non esse concedendam Remissoriam est satis tritum, Greg. XV. *decis.*414. *num.*3. Caual. *decis.* 87. *n.*3. *par.*5. *recent. decis.*325. *n.*23. & *decis.*73. *num.*7. *part.*7. & *in Æsina Bonorum* 11. *Ianuarij* 1636. coram bon. mem. Buccabella, & *in dicta Forosempronien. Bonorum* 16. *Martij* 1640. coram Me, cum non detur fumus materiæ articulatæ, Rota *decis.*23. *de testibus in antiq.* & *decis.*99. *p.*4. *diuers.* Greg. XV. *d. decis.* 414. *n.*4. *part.*6. *recent. decis.*276. *n.*9.

Non obstat quod dicitur dictam transactionem esse restrictam ad certas, & limitatas res, nempè, quod Abbas debeat petere, & recipere ab Archiepiscopo auctoritatem instituendi, & curam Animarum committendi, neque possit se intromittere in casibus Episcopalibus, nisi ab Ordinario fuerit hoc specialiter concessum, quod instituti ab Abbate sint priuilegiati quoad personas, sed ratione populi teneantur parere Ordinario, quia responsum fuit in transactione adesse verba apta comprehendere Ius 8 visitandi, † ex quo illud est annexum illi parti iurisdictionis, cui subiacet cura Animarum, vt per Lotter. *de re benefic. lib.*1. *q.*15. *n.* 26. cum aliis deductis in dicta decisione in hac causa hac eadem die 9 emanata; † & dum transactio legitur confirmata à Summo Pontifice ligat successores, *c. veniens de transact.* Ferrett. *cons.*230. *n.*2. cum aliis *in dec.*222. *n.*29. *p.*7 *rec.*

Nec pariter obstat vltimus articulus super reiectione Archiepiscopi volentis visitare anno 1618. quia à dicto tempore nondum fuit elapsum tempus sufficiens ad præscribendum, toto tit. *ff.* & *C. de præscript.* 30. *vel* 40. *annorum.* † Vltra quod nec in præ- 10 iudicium mensæ Archiepiscopalis satis esset præscriptio ad effectum acquirendi Ius Territorij separati, ac distincti, dum solùm à Summo Pontifice potest obtineri ex eius speciali Priuilegio, Hostien. *in c. cùm contingat, n.*1. *de foro compet.* vbi But. *num.* 11. *vers. de consuet.* Abb. *numero* 18. Gratian. *discept.*212. *num.*17. Rota *decis.*324. *n.* 2. & *decis.*394. *n.*4. *part.*1. *rec.*

Nihil obstant Testes deponentes de Iurisdictione Ordinaria Abbatis, necnon quod loca controuersa sint nullius Diœcesis, & quod enunciatiuæ, quæ faciunt ad fauorem Archiepiscopi fuerint emissæ in Actibus priuatis Abbatum, inscio Archiepiscopo; quia dicti Testes fuerunt examinati sine citatione partis, & sine scientia, & patientia Archiepiscopi. Vnde quicquid gestum fuit, nullum illi attulit præiudicium, Cald. *cons.*13. *de iurepatron.* Lotter. *de reb. nef. lib.*2. *q.*14. *n.*38. Rota *decis.*30. *n.*8. post Viuian. *de iurepat.* & *part.*7. *rec. dec.* 18. *n.* 14.

Demùm non obstat Planta exhibita, ad quam verificandam Rota alias concessit Remissoriam, vt *in causa Brixien. sine nullius Iurisdictionis* 19. *Aprilis* 1638. coram R. P. D. meo Carrillo, & *in nullius seu S. Angeli Lombardorum Iurisdictionis* 10. *Februarij* 1640. coram D. meo Peutingerio, quia ponderabitur Domini in casu præfatarum decisionum non adfuisse in contrarium concordias à Papa confirmatas necnon tot enunciatiuas plurium Summorum Pontificum, ex quibus clarè constat Ecclesias controuersas extare intrà limites Diœcesis Salisburgen. nec propterea posse modò probari contrarium per Testes, cuius contrarium clarè extat probatum per publica documenta, Ægid. *decis.*9. *num.*2. Seraph. *decis.*1460. *num.*3. Rot. *decis.*271. *n.*3. *part.*5. & *part. dec.*212. *n.*10. & *part.*7. *recent. decis.*217. *n.*1. & alii passim.

Et ita resolutum vtraque parte informante, &c.

In eadem coram eodem,

Lunæ 22. *Maij* 1645.

BInis in hac causa decisionibus emanatis sub 1. Iulij 1643. altera super bono iure Reuerendissimi D. Archiepiscopi Salisburgen. eumque posse visitare certas Ecclesias Parochiales de quibus in decisione, vti existentes intra limites propriæ Iurisdictionis; altera verò super denegatione remissoriæ petitæ pro parte Abbatis S. Lamberti super articulis continentibus Ecclesias controuersas extare sub Territorio separato nullius Diœcesis à tempore immemorabili, eundemque Abbatem habere iurisdictionem quasi Episcopalem priuatiuè ad Reuerendissimum D. Archiepiscopum Salisburgen. à tempore immemorabili, illumque Ecclesias controuersas posse visitare, cui resolutioni super denegata remissoria non acquiescente Abbate, dubitaui hodie an esset à decisis recedendum, & Domini in dicta perstiterunt iterum denegando remissoriam.

Quia quinque articuli exhibiti, vel continent inuerisimilia, vel res non controuersas, vel exscriptas constat de contrario, quod hodie articulatur, vt obstat prætensionibus Abbatis transactio cum dicto Archiepiscopo à Sede Apostolica confirmata in qua disponitur contrarium, quod hodie articulatur, quibus concurrentibus frustra petitur remissoria, cum etiam probatis contentis in articulis non relevent † quia per scripturas eliditur contrarium, Folin. *cap.*1. *sub num.*7. *de appell.* Seraph. *decis.*1460. *n.* 3. Cæsa-

Caual. *dec.* 84. *n.* 1. *& in recen. decis.* 589. *num.* 1. *part.* 2. Duran. *decis.* 196. *numero* 3. & fuit coram Me resolutum *in Forosempronien. bonorum*, 16. *Martij* 1640.

15 Ad primum enim articulum quod Monasterium Sancti Lamberti sit collocatum in Ducatu Carinthiæ, dictum fuit hoc non controuerti inter partes, idcircò illius probatio non releuat, remissoria autem non datur super articulis irreleuantibus. Rota *decis.* 217. *num.* 3. *part.* 7. *recent.* Greg. XV. *decis.* 81. *num.* 3. 122. *num.* 1. 356. *num.* 1. 461. *num.* 1. *&* 477. *num.* 1. Duran. *decis.* 197. *n.* 1. *&* 214. *n.* 1. & latè fuit coram Me dictum *in dicta Forosempronien. bonorum* 16. *Martij* 1640.

Secundus verò articulus continet inuerisimilia, ac improbabilia dum articulatur immemorabilis facultas Abbatis deputandi Visitatores priuatiuè quoad D. Archiepiscopum, super quo articulo idem Abbas curauit testes examinare ad perpetuam rei memoriam super continuato exercitio Iurisdictionis eiusdem Abbatis pro exhibendo fumo materiæ. Nam Domini respondebant prætensæ immemorabili obstare transactiones factas ab Abbatibus Sancti Lamberti cum Archiepiscopis Salisburgensibus de anno 1420. subsecuta in confirmatione Alexandri VI. del 1493. in quibus totum contrarium disponitur,
16 quod hodie articulatur, vt ex lectura transactionum manifestè liquet, † vnde non est danda remissoria ad effectum probandi contrarium quod in scripturis continetur. Rot. *decis.* 314. *n.* 1. *part.* 1. *recent. & decis.* 45. *num.* 2. *&* 589. *num.* 1. *&* 414. *num.* 2. *&* 5. *part.* 2. *recent.* Seraph. *decis.* 1460. *num.* 3. Buratt. *decis.* 351. *n.* 1. *&* 597. *num.* 8. *& in d. Forosempronien.* coram Me.

17 Nec dicti testes ad perpetuam rei memoriam examinati deponentes de continuato exercitio Iurisdictionis D. Abbatis, ex quibus idem Abbas intendit probare non fuisse effectuatas transactiones aliquid faciunt, cum magis veniant attendendæ scripturæ prædictæ concordiæ seu transactionis, *l. census, ff. de probation.* glos. *in cap.* 3. *loco verb. testium eod. tit.* Ludou. Romanus *cons.* 319. *num.* 1. Casanat. *consil.* 16. *num.* 1. Rot. *decis.* 64. *num.* 17. *part.* 5. *recent.* quibus transactionibus à Sede Apostolica confirmatis suppositis earumque effectuatione, vt *in* 1. *Summ.* dicti Archiepiscopi *num.* 6. in quo datæ fuerunt quamplures concessiones factæ ab eodem Archiepiscopo ad instantiam D. Abbatis super cura animarum, necnon absolutiones à casibus reseruatis Episcopo cum expressa relatione ad concordiam, idcircò non est dubium circa effectuationem eiusdem in parte, qua ratione tituli vniuersalis exinde resultat effectuatio totius, ex congestis per Add. ad san. mem. Greg. XV. *decis.* 557. *num.* 9. *in fin.* Buratt. *decis.* 870. *n.* 4. Ideo irreleuans, siue improbabilis est articulata immemorabilis, quia si illa præcessisset vtique remansit sublata per dictas transactiones, pro cuius dumtaxat obseruantia agi potest, *cap.* 1. *de transact.* Cardin Mantic. *de tacit. & ambig. dub.* 26. *tit.* 7. *sub n.* 4. Surd. *decis.* 266. *n.* 12. Rot. *dec.* 464. *n.* 7. coram Buratto.

18 Post dictam transactionem verò dare immemorabilem est impossibile, dum constat de initio, videlicet post tempus transactionis. Molin. *de primog. lib.* 2. *c.* 6. *n.* 64. *&* 66. Valasq. *cons.* 93. *n.* 17. cum aliis *in decisionibus in hac causa.*

19 Nec dicatur quod à die initæ transactionis lapsi fuerunt plusquam anni centum, & actus ante centum annos gestos excludere probationem immemorabilis, licet secus esset, si fuissent gesti infra centum annos, vt distinguunt Molin. *de primogen. Hispan. lib.* 2. *cap.* 6. *num.* 60. *&* 61. & alij quos refert, & sequitur Add. ad Greg. XV. *decis.* 298. *n.* 13. *vers. aduertendum*, Rot. *decis.* 56. *n.* 18. *&* 20. *part.* 7. *recent.*

Quia nos versamur in secundo membro distinctionis, dum ex actibus Iurisdictionalibus datis eodem sum. Archiepiscopi *num.* 7. quando decisio emanauit 1. Iulij 1643. Archiepiscopum vti Ordinarium processisse constat in vim concordiæ de anno 1588. 1605. 1615. & 1625. idcircò distinctio adducta per informantes pro D. Abbate procedit quando ad excluden. inuerisimile dantur solum actus contrarij ante centum annos, qui non conuincunt originem præscriptionis, quia non perimunt præscriptionem antecedentem dum esse valuit, quod post eos actus, vel prius iurisdictio spectaret ad Abbatem: in præsenti autem casu, cum dentur antiquissimæ transactiones à Sede Apostolica confirmatæ, habent pro se præsumptionem, excludúntque immemorabilem præcedentem, cum omne ius partium transactioni contrarium remanserit per eas sublatum, *l.* 1. *ff. de transact. l. causas, C. eod. tit.* Casanat. *cons.* 167. *num.* 15. *lib.* 2. Rot. *decis.* 161. *n.* 2. *&* *decis.* 218. *num.* 2. *part.* 7. *recent.* Ita vt nouam præscriptionem contrariam incipere fuerit necessarium: quando autem vltra centum annos datur verum, & indubitatum præscriptionis initium, cessat substantia immemorabilis, quæ ex hoc præsertim pendet, vt de eius initio non constet, optimè Rota *decis.* 56. *n.* 20. *vers. hæc responsio part.* 7. *rec.* Greg. XV. *decis.* 467. *n.* 6. Buratt. *decis.* 831. *num.* 6.

Et cessat omnis difficultas, quia de anno 1541. & sic infra centum annos ante motam litem, lis fuit mota à sex annis, & vltra Abbas, & Conuentus recognouerunt bonam fidem super veritate, & obseruantia concordiæ, quia cum Instrumentum originale esset penes ambas partes, & Archiepiscopus assereret Instrumentum penes ipsum existens passum fuisse temporum iniuria detrimentum in sigillo, idem Abbas, & Conuentus requisiti tradiderunt Archiepiscopo transumptum hodie in actis productum, promittens contenta in illa obseruare, qui actus conformis concordiæ probat obseruantiam, & excludit initium prætensæ præscriptionis ex supradictis.

Tertius verò articulus continet, quod dictum Monasterium S. Lamberti habet territorium separatum, sed hoc ex scripturis de falso conuincitur, tum ex priuilegio Innocentij Tertij producto pro parte dicti Abbatis S. Lamberti, in quo dictum Monasterium enunciatur Diœcesis Salisburgen. † Tum etiam ex pluribus enunciatiuis antiquissimis relatis in decisione super bono iure dicti Reuerendissimi Archiepiscopi supradicta die 1. Iulij 1643. quibus est certè credendum. Gloss. *in cap. cum olim, verb. instrumentis, de censib.* Felin. *in cap. cum causam num.* 5. *de probat.* & in terminis quod enunciatiuæ antiquæ probent terras esse intra fines Diœcesis enunciatæ, latè Rot. *in Constantien. iurisdictionis contra eosdem Monachos in rec. decis.* 24. *n.* 1. *part.* 1. Duran. *decis.* 226. *num.* 4. *&* 5.

Remanet nunc quartus articulus, qui continet dictum Abbatem S. Lamberti habere Territorium separatum, necnon iurisdictionem in temporalibus, & spiritualibus, quæ probatio est frustratoria, cum tali probationi obstent prædictæ transactiones effectum sortitæ, ac antiquissimæ enunciatiuæ, aduersus quas non possunt admitti probationes per testes ex prædicta ratione immemorabili.

Non obstat decisio *in causa Calagurritana seu nullius iurisdictionis* 7. *Febr.* 1608. coram Ottembergo, impress.

pea

per Tambur. *de iure Abbat. tom. 3. decis. 48. sub n. 8. vers. non obstat, & per tot.* vbi ait esse concedendam remissoriam Abbati eam petenti super articulo ibi proposito exercendi iurisdictionem Diœcesanam priuatiuè quoad Episcopum. Quia Domini animaduertebant dictam decisionem continere alterum articulum, nempe quod Ecclesia de Nugera, de qua agebatur, extiterat iam prius Cathedralis, in præsenti verò ex supradictis apparet dictum Monasterium S. Lamberti esse Diœcesis Salisburgen. Ideo decisionem non posse applicari casui nostro. Quapropter cum dictum Monasterium S. Lamberti sit sub diœcesi Salisburgen. ex prædictis non potest

20 prætendi, aut probari, quod illud habeat peculiare territorium, † cum solus Papa valeat assignare territoria, & à diœcesi separare, Hostien. *in cap. cùm contingat, n. 1. de for. compet.* vbi DD. scribentes *in dicto capitulo*, Rot. *d. decis. 324. n. 2. part. 1. rec.*

21 Nec releuat quintus articulus in quo continetur quod dictus Abbas iurisdictionẽ quasi Episcopalem exercuerit priuatiuè quoad dictũ Archiepiscopum, quia non probatur, nec minus articulatur ipsum hoc sciuisse, & succubuisse, Cald. *cons. 13. de iurepatron.* Rot. *decis. 30. num. 8.* post Viuian. *de iurepatron.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæst. 14. num. 38.* & comprobauit Rot. *in hac causa die 1. Iulij 1643.* super bono iure, ideo DD. steterunt in decisis pro denegatione remissoriæ, vtraque parte informante, &c.

R. P. D. DVNOZET
Segobricen. Canonicatus,

Veneris 26. Nouembris 1655.

Ad cap. 163. num. 5. vol. 2. & ad cap. 28. num. 13. part. 1.

ARGVMENTVM.

EX quibus dicatur lis introducta super titulo beneficij, quæ tamen necessariò procedere debet, ad hoc vt subrogationi locus sit. Notario asserenti citationem fuisse executioni demandatam, vtrum credatur sine testibus. Regula de annali quomodo obstet subrogationi. Lis calumniosa non est attendenda.

SVMMARIVM.

1 *Subrogatio remanet sine effectu, si lis non præexistat super titulo beneficij.*
2 *Lis non dicitur introducta per solam commissionem, vel decretum de citando, non demandatum executioni.*
3 *Ampliatur vt procedat etiamsi citandus haberet notitiam decreti, cum etiam requiratur reproductio citationis.*
4 *Qui impedit ne citetur, habetur pro citato.*
5 *Notarij attestatio non facit fidem.*
6 *Notarius non potest attestationem facere de iis quæ ante longum tempus facta sunt, & sic re non integra.*
7 *Lis quæ requiritur ad subrogationem debet esse introducta aduersùs illummet, ad cuius locum quis subrogari postulat.*
8 *Subrogationi obstat regula de annali.*
9 *Negligentia in exequendo litteras citatorias in materia subrogationis inexcusabilis est.*
10 *Lis calumniosa non est attendenda.*
11 *Collatio Canonicatus præsumitur de iure simultanea inter Episcopum & Capitulum.*
12 *Clausula, siue præmisso, siue alio quouis modo vacet, nihil operatur quando certus vacationis modus dispositiuè expressus est.*

DECISIO LXX.

VAcante per obitum Hieronymi de la Torre in mense Septembris 1651. Canonicatu curato in Ecclesia Segobricen. Capitulum & Canonici tam quam prætensi patroni ad illum præsentarunt Martinum de Villorado, idem verò Canonicatus tam quam ad Sedem Apostolicam deuolutus impetratus fuit à pompeio Briosco, qui successiuè literis expeditis introduxit litem in Rota corã R. P. D. Peutin gero, & vigore commissionis iuxta solitum, cita tionem cum inhibitione expediuit, quæ tamen partibus non probatur intimata: in hoc statu de cessit dictus Martinus, & Capitulum iterum præsentauit Bonauenturam Exarnit, Pompeius verò exp diuit gratiam subrogationis, quæ cum controuertatur per Bonauenturam, hodie de ordine Eminentissimi Cardinalis Prodatarij, proposui dubium, an illa fragetur, & Rota negatiuè ex triplici fundamento respondit.

Primò siquidem, quia inter dictos Pompeium d quondam Martinum nulla probatur adfuisse lis super titulo dicti Canonicatus omnino necessaria a obtinendam dictam subrogationem, gloss. *in cap. in verbo finita versic. si autem petit ne lite pendente* Innocent. *in cap. cum M. Ferrarien. num. 9. de cons* Paris. *de resignat. lib. 2. quæst. 3. num. 5.* Garc. *de nefic. part. 11. cap. 6. num. 76.* Lotter. *de re benefic quæst. 20. num. 114.* vbi dicit litem esse basim fu damentum subrogationis, cum aliis pluribus *in Illerdensi præceptoriæ 7. Februarij 1627. & Mo nen. benefic. 28. Iunij 1649.* coram Me, *& in Burgen præposituræ 28. Februarij 1654.* coram R. P. D. Celso.

Nec prædictæ litis subsistentia deduci pote eo quod D. Pompeius post d. Canonicatus imp tionem litem etiam in Rota committi curauer obtinuerit Decretum citationis, cum solita in tione, quia sola causæ commissio vel citatio cretum, absque exequutione non inducit Vital. *in Clemen. 2. vt lit. penden. num. 24. & 25. Lot quæst. & num. supra citatis.* Achill. *decis. 10. de refer* Cassador. *decis. 2. num. 14. super regula Cancellar* Pute. *decis. 302. n. 1. lib. 3.* Add. ad Burat. *decis. litera A.* Coccin. *decis. 431. num. 7. in puncto reg de subrogandis.* Mandos. *super Regul. 29. quæst. 11 & in Barbargen. Præpositura* coram R. P. D. Cell *pra relata*, † etiamsi citandus haberet scientiam tationis & commissionis, dummodo desit exequu Cardinal. *in Clement. fin. num. 9. in fine, vt lit. p dente*, Paris. *cons. 81. num. 13. lib. 4.* Rot. *dec num. 15. & seqq. part. 1. diuersor.* Imò quod vltra tationis executionem sit necessaria illius repro ctio, tradunt relati per Lotter. *d. quæst. 20. num. & seqq. lib. 2.* & firmauit Rot. coram Burat. 289. *num. 4.* Add. ad eund. *decis. 109. Litera A.* ram S. M. Greg. XV. *decis. 27. n. 2. & d. cis. 94.* ter *num. 2.*

Non obstat quod dicatur executionem dictæ tationis fuisse impeditam per regium consilium instan

instantiam dictorum Capituli & Villoradi, & propterea in illorum præiudicium habeatur pro exequuta *cap. quoniam frequenter, §. porro, vt lite non contestata*, Rot. *decis. 11. n. 1. ad medium de dol. & contumac. in nouis.* Crescen. *decis. 18. n. 2. de re Iudicata & in recent. decis. 324. n. 2. part. 3.* & *in Hispalen.* coram Vbaldo *post secund. volum. consil.* Farinac. *decis. 348. n. 3.* & in terminis recursus Seraphin. *decis. 1094. n. 3. & per totum.*

5 † Quia de huiusmodi impedimentis non datur nisi simplex attestatio Notarij, qui esto quod in illis partibus fungatur vice nuntij, & sic ei stari debeat, attamen hoc forsan procedere posset, quando de illis paulò post testatus fuisset re adhuc integra, in quibus terminis loquuntur allegatæ decisiones, *in Cæsaraugustana parochialis de Maella*, 24. *Februar.* 1644. coram R. P. D. Cerro *& in Leodien. Canonicatus* 10.

6 *Decemb.* 1644. coram R.P. D. Verospio: † at secus est in casu præsenti in quo dicta attestatio emanauit post 22. menses tam à die obitus Villoradi, quam prætensæ præstationis impedimentorum, & post nouem menses à die obtentæ subrogationis gratiosæ, prætextu præexistentiæ litis, & sic post longum temporis interuallum, & re non amplius integra, Alexand. *cons. 241. sub numero 6. versic. quinimo & si notarius lib. 6.* & in terminis relationis dixit Rot. coram Buratto *decis. 270. numero 3.* & in *Bononien. manutent. 19. Iunij* 1647. *§. primo circa finem*, coram R. P. D. Bichio, vbi hoc ampliatur, quando attestatio (provt ista) caret testibus.

7 Nec vis fieri potest in citatione exequuta 15. *Septembris* 1653. ad instatiam Pompeij contra Galcerandum Perez tanquam intrusum in Canonicatu controuerso per obitum Villoradi, & contra Capitulum, quia cum dictæ citationes fuerint exequutæ postquam Villoradus die 8. Septembris obierat, non efficiunt quod lis dicatur introducta cum ipso Villorado, ad cuius ius petitur subrogatio, ex allegatis per Addent. *ad Regul. 29. Cancellariæ* editam à Gregorio XV. *in verbo collitigans, & in aliis supra relatis.*

8 Secundo verò quia prædictæ subrogationis concessioni obstat regula de annali, quæ in recentioribus regulis Cancellariæ est in ordine 35. his verbis, *Nec ad illam obtinendam suffragetur prouisio Apostolica antecedens obtenta de tempore, quo alius idem Beneficium pacificè possederat per annum, nisi infra sex menses impetrans ipsum possessorem ad iudicium euocari fecerit.* Quapropter cum iustificetur Villoradum Canonicatum controuersum pacificè per annum possedisse, nec probetur dictum Pompeium illum infra sex menses ad iudicium euocari fecisse, vtique ex clara dispositione dictæ regulæ impetratio dicti canonicatus ac subsequuta subrogatio, nullius firmitatis remanserunt ex defectu litis, Gomes. *ad dictam Regul. de Annali quæst. 80.* Gars. *de benefic. part. 6. capite 2. numero 213.* Lotter. *de re benefic. quæst. 52. numero 69. lib. 2.* S. M. Gregor. XV. *decis. 532. in principio*, & fuit

9 dictum *in Mediolan. beneficij 14. Maij* 1655. coram R. P. D. Celso. † Eóque magis in præsenti, ex quo Pompeij notabilis negligentia in expediendis literis citatoriis est inexcusabilis cum illas non nisi post quinque menses & quindecim dies à die impetrati beneficij expedire curauerit, quas propterea exequi & reproducere potuisse infra sexdecim dies restantes pro complendis dictis sex mensibus in dicta regula assignatis, redditut inuerisimile stante distantia Regni Valentiæ ab Vrbe.

01 Tertiò denique, quia dicta lis à Pompeio vt prætenditur mota est euidentissimè calumniosa, cum prouisus fuerit tanquam de deuoluto ob non præsentationem patronorum in tempore, & tamen constat quod patroni præsentarunt infra mensem, vnde resultat clara prouisionis obreptio, Penia *decis. 643. numero 17. & 18. & in recent. decis. 569. n. 32. part. 5. tom. 2.* & in his propriis terminis respondit Rota *in Melenitana beneficij 25. Iunij* 1649. coram R. P. D. Bichio, *§. minus obstat, versic. quæ vero.*

Nec momenti est quod prætendatur dictum Ca- 11
nonicatum esse liberæ collationis, quia præterquam quod Canonicatuum collatio in Cathedralibus præsumitur simultanea Episcopi, & Capituli, Glos. *in capite cum Ecclesia Vulterana in verbo per Capitulum ad medium versic. dico quod de iure communi de officio Ordinarij.* Seraphin. *decis. 980. numero 2.* S. M. Gregor. XV. *decis. 95. numero 1.* cum Pompeius illum impetrauerit, tanquam deuolutum ob non præsentationem patronorum, in tempore vtique gratia sustineri non potest nisi ex capite vacationis narratæ, quam proinde probare tenetur, vt in puncto dicit Rota *in Treueren. Archidiaconatus 13. Iunij* 1644. coram R. P. D. meo Cerro *§. minus*, & *in Regien. benef. 29. Ianuarij* 1654. coram R.P. D. Beuilaqua, vbi in terminis narratæ deuolutionis iuxta Concil. Lateranen. vt in casu nostro, dicitur probandam esse deuolutionem per gradus, hoc est à patronis ad Episcopum, ab Episcopo ad Archiepiscopum, & ab isto ad Papam, † non 12
obstante clausula *in fine* posita, ibi: *siue præmisso, siue alio quouis modo vacet*, quia illa non operatur, quãdo modus vacationis dispositiuè expressus est omnino falsus, tunc enim ne proprius dolus impetranti opituletur, tota gratia corruit. Cæsar de Graff. *decis. 14. num. 8. de prabend.* post Cassador. *decis. 5. eod. tit.* quæ decis. *sub num. 3.* loquitur in puncto prouisionis & firmat prius concluſiuè, quod dicta clausula suffragetur, illam tamen limitando quando adest aliqua clausula, quæ ad deuolutionem se restringat, provt quando deuolutio datur in literis dispositiuè, ea adducta ratione quia cum limitata sit prouisio, non comprehendit alium modum vacationis, sic etiam tradunt relati per Lotter. *de re benefic. lib. 3. quæst. 8. n. 63. 66. & seqq.* Barbos. *clauss. 172. n. 13.*

Alia quæ deducebantur per informantes pro Pompeio non fuerunt habita in consideratione, quia non faciunt ad præsentem disputationem quæ restringitur an gratia subrogationis gratiosæ Pompeio suffragetur, quam non suffragari ex supradictis rationibus fuit resolutum, vtraque parte informante.

R. P. D. PRIOLO

Segobricen. Canonicatus,

Mercurij 22. Martij 1646.

Ad cap. 87. & 59. part. 1.

ARGVMENTVM.

QVomodo probentur narrata in literis ad effectũ vt illæ possint mandari executioni, & nominatim quomodo probari

possit

possit iuspatronatus. Attentatis locus non est, vbi nulla lis adest. Concursus non requiritur in Canonicatibus, & dignitatibus habentibus curam animarum. Regula de Annali prodest possessori nisi impetrans litem intentauerit intra sex menses.

SVMMARIVM.

1 *Litera Apostolicæ habent executionem paratam iustificatis narratis.*
2 *Qualitas beneficij, & valor narratus probatur ex confessione aduersarij in sua supplicatione.*
3 *Attestatio Ordinarij probat quem esse de eius diœcesi.*
4 *Idoneitas & præsentia alicuius in curia quomodo probetur.*
5 *Præsentatio patroni infra tempus quomodo probetur.*
6 *Collatio sortita effectum ad præsentationem patroni probat quasi possessionem iurispatronatus.*
7 *Episcopus permittens collationem Beneficij tanquam patronati, dat magnam præsumptionem Iurispatronatus.*
8 *Præsentationes multæ continuatæ, & effectum sortitæ, probant Iuspatronatus.*
9 *Vicarius non præiudicat Episcopo, nisi tamen Episcopus illud factum approbauerit.*
10 *Sententia lata super statu beneficij & executioni demandata probat illius statum.*
11 *Sententia antiqua probat, licèt non iustificetur ex actis.*
12 *Præsentatio patroni facta & executioni demandata ante motam litem est attendenda.*
13 *Iuspatronatus sufficienter probatur ex centenariis præsentationibus, quando agitur de personis in quibus non cadit præsumptio vsurpationis, etiam post dispositionem Concilij Tridentini, maximè quando agitur inter prouisos, & non contra Ordinarium.*
14 *Iuspatronatus Ecclesiasticum subiacet reservationibus, & Regulis Cancellariæ.*
15 *Constitutiones præiudicantes authoritati sedis Apostolicæ non subsistunt.*
16 *Successor in officio potest extrahere scripturas sui Antecessoris.*
17 *Obseruantia dat fidem scripturis informiter extractis.*
18 *Citatio non inducit litis pendentiam nisi fuerit executioni demandata contra personam legitimam.*
19 *Citatio contra defunctum non inducit litispendentiam.*
20 *Vbi nulla est lis non est tractandum de attentatis.*
21 *Falsus vacationis modus reddit impetrationem nullam.*
22 *Concursus requiritur in beneficiis curatis etiamsi sint de iurepatronatus Ecclesiastico.*
23 *Impetrans beneficium tanquam deuolutum ob Lateranensis statuta Concilij non potest opponere de defectu concursus etiamsi in sua impetratione curauerit apponi Clausulam, siue præmisso, siue alio quovis modo.*
24 *In Dignitatibus & Canonicatibus Ecclesiarum Cathedralium, vel Collegiatarum curam animarum habentibus non requiritur concursus, sed simplex examen sufficit.*
25 *Contra Annalem possessorem impetrans litem mouere debet intra sex menses, aliàs non auditur, iuxta Regulas Cancellariæ.*

DECISIO LXXI.

VAcante per obitum Hieronymi de la Torre in mense Septembris 1651. Canonicatu Curam in Ecclesia Segobricen. Capitulum, de cuius patronatu asseritur, ad illum præsentauit Martinum Villorado qui sub die 12. Octobris eiusdem anni possessionem adeptus fuit, de mense autem Decembris 16[illegible] Pompeius Briosscus narrata deuolutione eiusdem Canonicatus iuxta Lateranen. statuta Concilij obtinuit à Sede Apostolica de eo prouideri causamque deinde per in Rota commisit, ac citationem cum inhibitione expediuit, qua tamen non executa vita functo Martino in mense Septembris 1653. Capitulum præsentauit Bonauenturam Exarnit, Pompeius verò impetrauit literas gratiosæ subrogationis in iure Martini defuncti, quam cùm ei non suffragari Rota responderit sub die 26. Nouembris præteriti coram R.D.meo Decano, curauit Bonauentura expedire literas Apostolicas pro præsentato, hincque orta inter eos controuersia super iuribus vtriusque prouisionis dubitaui hodie, An, & cui danda sit immissio, & Bonauenturæ dandam esse DD. censuerunt.

Ratio resolutionis fuit quia ipse concludenter iustificauit omnia in eius Literis narrata, quæ proinde paratam habent exequutionem pro qua datur prouisio immissio adinstar *l. fin. C. de edict. Diui Adrian. tollen.* vt dixit Rot. *in rec. dec. 133. num. 1. p.* coram bon. mem. Merlino *dec. 538. sub num. 9. vers.* [illegible] *suis*, ac in aliis relatis *in Camerinen. Canonicatus* 19. *Januarij* 1654. coram Me, *in fine.*

Siquidem ea quæ concernunt qualitatem beneficij, & valorem, & modum vacationis illius habentur ex propria confessione Pompeij qui ea prorsus in eius supplicatione narrauit Summ. Bonauenturæ *n. 2.* Bellam. *dec. 268.* & *dec. 595.* Caualer. *dec. 33. num. 1. & dec. 608. sub num.* [illegible] *apparebat etiam cum seq.* Buratt. *dec. 708. sub num.* [illegible] *aliqua cum seq.* Reuerendissimus Vrgellen. [illegible] *num. 6. & in recent. dec. 10. n. 2. p. 2.* & *dec. 101. num. part. 6.*

Quæ verò respiciunt illius personam, quod pe sit Sacerdos oriundus ex diœcesi Valentin ficatur ex fide baptismatis ac literis Ordina tanquam diœcesano sacrum presbyteratus contulit d. Summario *n. 13.* iuxta text. *in* gloss. *in verbo literas de Probationib.* Rota *in* 455. *num. 7. part. 2.* & *dec. 205. num. 5. par.* [illegible] *cij. 107. n. 2. p. 6.* & coram Reuerend. Vrgellen. *dec num. 3.*

Idoneitas verò ac illius præsentia in curia pa tur ex relatione examinatorum qui illum in examinarunt, ac idoneum ad obtinendum huiu di beneficium attestati sunt, gloss. *in clem. 1. v putamus de conces. prabend.* Mantic. *dec. 208. n. 4.* C ler. *dec. 199. n. 3.* Buratt. *dec. 540. n. 14. & dec.* [illegible]

Quod autem fuerit præsentatus à Capitulo tempus legitimum apparet ex Instrumento pr nis in eodem Summario *num. 14.* iuxta Text. *cum propter extra de Iurepatronatus.* Rot. *dec.* [illegible] *f. 5. & d. dec. 107. num. 3. p. 6. & dec. 302. sub n.* [illegible] *quod denique, p. 7. rec.*

Postremo Iuspatronatus ad fauorem Cap præsentantis visum fuit DD. ad effectum de qu tur satis iustificari ex seqq.

Primò ex quadam permutatione facta de [illegible] Canonicatu anno 1529. & per Ordinarium [illegible]

de consensu Capituli & Canonicorum explicitè asserentium se illum præsentare tanquam patronos, dicto Summario *num.6.* qui tales censentur, cum probetur effectuatio per subsequutam possessionem quæ habet vim præsentationis & operatur perinde ac si in vacatione per obitum interuenisset vt dixit Rota penes Cresc. *dec.2. de Iurepatronatus dec.* 534. *num.4. p.1. diuers. in Gerunden. permutationis* 17. *Maij* 1593. coram Lita apud Garz. *de benef. part.* 12. *c.* 2. *num.*277. *in fine vers. dantur etiam in rec. dec.* 172. *numero* 4. *in fine part.* 3. & *dec.*197. *num.*1. & *seq. part.* 4. *ac dec.* 101. *n.*9. *part.*9. penes Vrgellen. *dec.* 163. *numero* 13.

7 Secundò ex particulari constitutione seu statuto condito à Capitulo cum præsentia Episcopi de anno 1557. in quo præuia narratiua quod iste & alter Canonicatus erant vicariæ perpetuæ ex bonis mensæ capitularis erectæ disponitur quod præsentatio respectu illorum in omnibus, & per omnia libera remaneat vt prius erat ad fauorem ipsius Capituli d. Summario *num.*5. quod statutum cum vlterius fuerit ab Episcopo confirmatum, vt apparet *sub d. num.* 5. plurimum attendi debet: nam Episcopus illud profectò non confirmasset, & nisi sciuisset qualitates beneficiorum, cum in hac materia Ordinarij soleant cautè procedere, nec de facili annuere ob præiudicium eorum collationis. Rot. *dec.* 11. *n.*1. *de Iurepatronat. in nou.* & *dec.* 800. *numero* 2. *p.* 4. *diu. in Tudensi Parochialis* 21. *Maij* 1610. coram Sacrato apud Marchesan. *de commission. p.* 1. *fol.* 477. *sub numero* 1. *vers. tanto magis*, & coram bon. mem. Merlino *dec.*563. *num.*12. ac *in Bononien. Archipresbyteratus* 23. *Martij* 1648. coram Eminentissimo Domino Cardinali Corrado §. *neque repugnant in fine.*

8 Tertiò ex præsentatione facta de persona Laurentij Lopez anno 1571. cum secuta possessione vsque ad obitum continuata eodem Summario *n.*7. quem vtique Ordinarius non instituisset nisi clarè sibi de existentia Iurispatronatus constitisset, vt fuit ponderatum penes Put. *dec.* 237. *lib.*2. *in correct.* Card. Seraph. *dec.* 1232. *numero* 2. ac *in recent. dec.* 674. *sub num.* 2. *vers. cum Enunciatiua*, & apud Marches. *de commiss. d. p.* 1. *fol.* 477. *numero* 1. *vers. tanto magis.*

9 Nec dicatur quod institutio non fuit facta ab Episcopo sed à Vicario qui eius iuribus præiudicare non potuit: quia cum habita de ea notitia vt præsumitur non contradixerit, nec illam vti erroneam, ac suo iuri præiudicialem impugnauerit, vel retractauerit, vt facere poterat, vtique reputari debet ac si ab Episcopo facta fuisset, vt in specie aliis relatis respondit Rot. coram bon. mem. Merlino *dec.*641. *sub num.*3. *vers. præsumiturque Episcopum, &c.*

10 Quartò ex sententia latâ à Delegato Apostolico de anno 1591. post obitum præd. Lopez occasione præsentationis factæ à Capitulo de persona Michaëlis Martinez, & Collationis Ordinarij in personam Ioannis Balero, quâ pronunciatum fuit Canonicatum esse de Iurepatronatus eiusdem Capituli, non autem Collationis Episcopi, & Martinez præsentati fore liberandum à vexationibus ei illatis à promotore fiscali Curiæ Episcopalis provt cum effectu liberatus fuit, possidendo Canonicatum vsque ad annum 1610. quo decessit Summario Bonauenturæ *n.*8. Et Pompeij *n.*1. quæ sententia tanquam lata super statu Beneficij, & executioni demandata facit ius quoad omnes, & maximè comprobat existentiam Iurispatronatus, vt dixit Rot. penes Achillem *dec.* 5. *de sententia & re Iudicat. in rec. dec.* 172. *n.*2. *p.*3. & *d. dec.* 107. *sub. num.*9. *vers. defuncto post modum p.* 6. *ac in d. Tuden. Parochialis* apud Marches. *p.*1. *fol.* 477. *sub n.*1. *vers.* 4. & *in Aretina Plebaniæ* 6. *Febr.* 1654. coram R.P.D. Cerro, §. *existentia demum.*

Licèt non iustificetur ex actis (nam præter quod 11
est antiqua excedens annos 60. quæ probat etiam sine actis ex latè adductis per Rot. coram bon. mem. Buratt. *dec.*376. *sub n.*2. *vers. & maximè cum pluribus seqq.* & per Add. ad eundem *dec.*76. *n.* 26. & *dec.* 94. *litera A.* satis ex præmissis remanet iustificata, iuxta *dec.* Putei 391. *in fin. lib.* 1. Seraph. *dec.* 701. *n.* 3. Buratt. *dec.*251. *num.* 10. *& seqq.* & in his terminis fuit dictum *in allegata Bononien. Archipresbyteratus* coram Eminentissimo D. Cardinali Corrado, *Quinto accedunt §. vel quia satis, &c.* præsertim verò ad effectum adminiculandi vt dixit Rot. coram Mantic. *dec.*350. *num.* 9. cum aliis relatis *in d. Bononien. Archipresbyteratus d.* §. *quinto accedunt vers. præsertim, &c.*

Quintò demum ex præsentatione vltimo loco 12
facta de persona d. Martini Villoradi per Ordinarium admissa præuia iustificatione Iurispatronatus citato Procuratore fiscali, quæ pariter habuit effectum per subsecutam possessionem ab eodem Martino retentam vsque ad eius mortem, Summario Bonauenturæ *num.*1. nec dedit vt prætenditur causam liti quia *in d. dec.* R. mei Decani nullam adfuisse litem à Pompeio introductam plenissimè firmatum fuit.

Quæ sanè præsentationes à sententia ac statuto 13
prædictis comprobatæ & supra centum annos continuatæ, effectumque sortitæ mediantibus prouisionibus per obitum, vel resignationem eorundem qui primo loco fuerunt præsentati, iuxta *cons.* Oldrad. 229. *num.* 2. sæpius in Rota receptum sufficienter probant titulum Iurispatronatus, iuxta præscriptum S.C. Trident. *sess.* 25. *de reform. cap.* 9. in iis patronis in quibus non cadit vsurpationis suspicio vt post resolutiones S. Congregationis Eminentissimorum DD. Cardinalium eiusdem S.C. Interpretum tenuit Rot. *in dec. relatis in d. Tuden. Parochialis*, coram Sacrato, apud Marches. *de commiss. part.* 1. *fol.* 477. *num.*2. *& in rec. d. dec.*172. *num.*4. *&* 8. *part.*3. ac *d. dec.* 101. *num.*5. *cum seqq. part.*6. coram Buratt. *dec.* 127. *num.*1. *& seqq.* Comitul. *dec.* 127. *num.* 1. *& seqq.* Gonz. *ad reg.*8. *glos.*18. *n.*54. maximè quia modo non agitur contra Ordinarium, sed inter prouisos de iustificanda narratiuâ in literis Apostolicis contenta, ad quem effectum leuiores probationes admittuntur, vt per Cassad. *dec.*1. *in fin. de probat. dec.*803. *n.*2. *part.*1. *diuers.* coram Mantic. *dec.*244. *n.*5. Vrgellen. *d. dec.*87. *n.*7. *& dec.*163. *n.* 14.

Nec turbant prouisiones Apostolicæ tanquam de libero factæ ab anno 1610. vsque ad annum 1644.

Quia cum Iuspatronatus de quo agitur sit Eccle- 14
siasticum quod subiacet Regulis Cancellariæ, ac reseruationibus Apostolicis, prouisiones Papæ benè cum illo compatiuntur, quia emanarunt ob vacationem in mensibus reseruatis, & resignationem factam in eius manibus, vt constat ex iuribus relatis in Summario Pompeij *num.*1. *cum seqq.* Cassad. *d. c.*4. *n.*2. *de Iurepatron.* Greg. *d. c.* 48. *n.*4. Caualer. *dec.*547. *n.*2. Buratt. *dec.* 103. *n.*4. cum aliis per Gonzal. *ad reg.*8. *glos.*18. *n.*6. *& seqq.*

Patrum obstante quod in dict. Constitutione seu 15
statuto Capitulari fuerit prohibitum dd. Canonicatus commendari, dimitti, & resignari, quia huiusmodi prohibitio absque Summi Pontificis confir-

matione non sustinetur in præiudicium iuris Sedi Apostolicæ competentis, cui non potuit per inferiores detrahi aut in aliquo derogari, *cap. inferior distinct. 21. cap. cum inferior de maior. & obed.* Clem. *ne Romani in princ.* vbi gloss. *verbo inferiorem de elect.* cum aliis per Rotam coram Merlino, *dec. 698. sub n. 3. & sequentib.* ac in aliis.

Deinde non releuat quod iura exhibita ad probandum Iuspatronatus non sint in forma probanti ex quo fuerunt extracta non citato Pompeio.

Vel quia fuit citatus eius Procurator qui licèt à principio responderit se habere duntaxat mandatum ad lites, , nihilominus postèà comparuit & contradixit, vt constat ex datis in Summario responsionis pro Bonauentura, *num.* 1.

16 Vel quia dicta iura fuerunt extracta per Archiuistas qui tanquam successores in officio potuerunt scripturas prædecessorum extrahere absque alia citatione, & solemnitate, ac fidem merentur tanquam authenticæ, secundum Bart. *in l. si quis ex argentariis §. cogantur n. 3. ff. de edendo.* Dec. *in authent. si quis in aliquo n. 26.* vbi etiam Iason *n. 5. in fin. vers. decimo fallit, &c. Cod. eod.* Couarr. *pract. quæst. c. 21. n. 3. vers. hoc ipsum.* Veral. *dec. 246. n. 3. & dec. 354. n. 3. cum seqq. ac in Gerunden. Beneficij de Ceruiano 4. Iunij 1604.* coram
17 Litta, † præsertim concurrente obseruantiâ, ac tot præsentationibus effectum sortitis, quæ negari non possunt. Vnde fidem assumunt Scripturæ etiam informes, ac minus authenticæ, vt in terminis dixit Rot. coram Cardin. Seraphino *dec. 1132. n. 3.* coram Comitul. *dec. 127. n. 13. & seqq. ac in recent. dec. 492. n. 3. & in aliis.*

18 Neque subsistit quod præsentatio Bonauenturæ fuerit attentata, vtpotè facta post introductam litem in Rota cum Villorado ac executam inhibitionem Rotalem, quia sola causæ commissio, vel citationis decretum viuente Villorado obtentum absque executione litem non induxit, vt latè firmatum fuit *in dict. decis.* Reuerend. Dom. mei Decani, *§. neque prædictæ litis, &c. & in Comen. Iurispatronatus 9.*
19 *Iunij 1655.* coram Me, *§. fin.* † Executio verò quæ prætenditur facta post illius obitum, præter quod minus legitimè facta fuit, non suffragatur ad litem inducendam cum persona defuncta in cuius iuribus petitur subrogari ex alleg. per Add. *ad reg. 29. Cancell. editam* & san. mem. Gregor. XV. *in verbo collitigans*, aliisque relatis *in dict. dec.* Reuerend. Dom. mei Decani, *§. nec vis fieri potest, &c.*

20 Lite autem non existente frustra attentata prætenduntur. Cassad. *dec. 6. sub n. 2. vers. ergo lis, &c.* super Reg. Cancellariæ. Rot. *dec. 1. n. 2. 14. & seqq. part. 2. diuersorum, & in Ianuen. pecuniaria seu attentatorum 20. Aprilis 1640.* coram Reuerend. D. meo Decano, *§. nam quoad sequestrum, & in dict. Comen. Iurispatronatus* coram me, *in fine.*

Iustificatà igitur ex prædictis gratiâ Bonauenturæ non officit prouisio obtenta à pompeio tanquam de deuoluto, iuxta Lateranen. statuta Conc.

21 Quoniam ex instrumento relato in Summario Bonauenturæ *num. 1.* constat, quod Ordinarius infra mensem à die vacationis per obitum Hieronymi de la Torre contulit Canonicatum ad præsentationem Capituli Martino Villorado; Vnde cùm vacatio fuerit consumpta, ac per consequens deuolutio cessauerit, obreptitia remansit eadem prouisio, tanquam impetrata sub falsa narratiua contra facti veritatem, vt in specie dixit Rot. coram Put. *dec. 390. in princ. lib. 1. & 267. numero 7. lib. 3. in correct. & in rec. dec. 569. numero 32. cum seq. part. 5. in Florent. Parochialis, 26. Junij 1647.* coram R. P. D. meo Cerro, *& in Melcuitana Beneficij 25. Iunij 1649.* Coram R. P. D. meo Bichio, *§. minus obstat, &c.*

Nec releuat, quod collatio Villoradi fuerit nulla 22
ex defectu concursus requisiti etiam in beneficiis curatis de Iurepatronatus Ecclesiastico iuxta dispositionem S.C. Trid. *sess. 24. de reform. c. 18. & constit. san. mem.* Pij V. *la 33. bullar. nou. tom. 2.* Ideóque non consumpserit vacationem, nec deuolutionem impediuerit.

Tum quia Pompeius non impetrauit Canonica- 23
tum tanquam deuolutum ob non factum concursum, sed ob non factam collationem iuxta Lateranen. statuta Conc. quo casu sustineri non potest nisi ex capite vacationis narratæ, vt dixit Rot. in *Treuiren. Archidiaconatus 3. Iunij 1644.* coram R. P. D. meo Cerro, *& in Regien. beneficij 29. Ianuar. 1654.* coram R. P. D. meo Beuilaqua, etiamsi in Literis fuerit apposita Clausula, *siue præmisso, siue alio quovismodo vacet, &c.* Nam illa non suffragatur quando modus vacationis dispositiuè positus (vt in præsenti) est omnino falsus, tunc enim ne proprius dolus impetranti opituletur tota gratia corruit, & cum ea omnes Clausulæ in Literis insertæ euanescunt, vt declarauit Rot. penes Cassad. *dec. 5. de probat.* Mohed. *dec. 17. eod. tit.* Put. *dec. 390. lib. 1. & dec. 267. sub num. 6. vers. non obstat clausulas, lib. 3. in correct.* Cæsar de Grass. *dec. 14. num. 6. & seqq. de probat.* Lotter. *de re beneficiaria, lib. 3. q. 8. num. 63. cum pluribus seqq. & in dict. dec.* Reuerend. D. mei Decani *§. nec momenti, &c.*

Tum quia obiecta S. Concilij ac Pianæ Constitu- 24
tionis dispositio non procedit in Dignit. & Canonicatibus habentibus curam animarum annexam, siue in Cathedrali, siue in Collegiata existant, in quibus non requiritur concursus, sed duntaxat examen, & approbatio Episcopi, quæ hic præcessit apparet ex lectura Institutionis Villoradi in Summario Bonauenturæ relatæ *sub num. 1.* vt pluries declarasse S. Congr. eiusdem S. C. Interpretum mens fuit Garz. *de benef. p. 9. cap. 2. num. 181. & 195. Barbos. ad reg. 8. dict. gl. 6. num. 158. & seqq.* Barbos. *in Epist. alleg. 60. num. 25. 28. & seqq.* & ad Conc. *d. sess. 24. cap. 18. num. 20.* & fuit dictum *in Gerunden. Canonicæ 27. Ianuarij 1645.* coram R. P. D. meo Bichio *§. necessitas, &c.*

Cessatque penitus difficultas, *ex regul. de anno* 25
quæ in reg. Cancellariæ, editis per S. D. N. ell. ordine 35. disponente non suffragari prouisionem Apostolicam obtentam de tempore quo alius ten. beneficium pacificè per annum possedit nisi impetrans ipsum possessorem infrà sex menses ad iudicium euocauerit, quare cum constet Villoradum pacificè Canonicatum per annum possedisse, nec dolceatur Pompeium infra sex menses ipsum ad Tribunal euocasse profecto inefficax remansit eius prouisio, ex clara dispositione *dict. reg.* iuxta tradita per Gomez. *ad reg. de annal. quæst. 80. cum seq.* Garz. *de beneficiis p. 6. c. 2. n. 213.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. q. 5. n. 69.* & fuit dictum *in Mediolanen. beneficiorum 14. Maij 1655.* coram R. P. D. meo Celso, *ac in dict. alio* R. P. D. mei Decani, *§. secundo verò, &c.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D.

R. P. D. CELSO

Sulmonen. Beneficij,

Mercurij 13. Martij 1650.

Ad cap. 157. num. 65.

ARGVMENTVM.

DE præsentatione facta à maiori parte Patronorum, & de eo qui falsò narrauit se habere medietatem vocum. Præscriptio inter Compatronos quando locum habeat. Aditio hæreditatis inducitur ex præsentatione facta per aliquem tanquam hæredem. Numerus Canonicorum quoad voces computatur, quoad præsentes, si tamen absentes non fuerint vocati, valet præsentatio, licèt absentes possint agere de contemptu. Iuspatronatus fit hæreditarium ex gentilitio.

SVMMARIVM.

1 *Præsentatus à maiori parte Patronorum instituendus est.*
2 *Qui falsò narrauit se habere medietatem Patronorum pro se non est audiendus.*
3 *Præscriptio inter Compatronos inducitur spatio quadraginta annorum.*
4 *Præsentatio facta per Legatarium cui ius quæsitum est intra quadrimestre est valida.*
5 *Qui est in possessione præsentandi in ea manutenendus est.*
6 *Qui præsentauit tanquam hæres censetur ex eo hæreditatem adiuisse.*
7 *Qui semel hæreditatem adiuit non desinit esse hæres per repudiationem.*
8 *Qui per repudiationem hæreditatis præsentauit censetur recessisse ab illa repudiatione.*
9 *In præsentatione facta per Capitulum maior pars attendi debet, non respectu totius corporis Capituli, sed respectu Canonicorum, qui fuerunt præsentes in Capitulo.*
10 *Præsentatio facta à Canonicis præsentibus aliis non vocatis est valida, sed tamen non vocati possunt dare de contemptu.*
11 *Consuetudo non vocandi absentes in capitulo attendenda est.*
12 *Iuspatronatus gentilitium fit hæreditarium linea deficiente.*

DECISIO LXXII.

POst sententiam Rotalem, in qua pronunciatum fuit Fabium de Sanitate esse instituendum emanauit Decisio *sub die* 10. *Martij* 1649. coram bon. mem. Arguelles, pro illius confirmatione, & hodie reproposita causa, iterum DD. perstiterunt in re-
1 solutis, moti ex eo, † quia Fabius præsentatus fuit à maiori parte patronorum, itavt meritò concedenda sit illi institutio, iuxt. text. *in cap. quoniam*, & *ibi* Gl. *verb. qui maioribus*, *de iurepatr.* Lambert. *eod. tract. part. 3. lib. 2. q. 4. art. 1. per tot.* Garz. *de benefic. part. 9. cap. 2. numero* 257. Guttier. *canonic. quæst. lib. 2.* Decis. Rot. Rom. *capite* 11. *num.* 20. Rot. *in Lucana Iurispatronatus* 25. *Iunij* 1638. coram Reuerend. Salamantino, *in Neapolitana Iurispatronatus* 27. *Ianuarij* 1644. coram eminentiss. Card. Otthobono, *in Comen. Capella* 27. *April.* 1648. *& 26. Febr.* 1649. coram R. P. D. meo Decano, *in Piscien. beneficij* 26. *Nouembris* 1650. cor. Me, 21. *Aprilis* 1651. coram R. P. D. meo Rojas, *& 20. Nouembris eiusdem anni*, coram R. P. D. meo Zarate, *& in Cracouien. Præpositura Sancti Floriani* 28. *Iunij* 1651. coram R. P. D. meo Verospio.

Quod autem huiusmodi fundamentum subsistat, 2
patet manifestè; quia ex quatuor partibus spectantibus olim ad Catharinam de Aristotile, quod ex aduerso non controuertitur, & desumitur ex sententia Ordinarij lata de anno 1552. ipse habet duas peruentas in Ioannem Carolum de Nigris, & eius hæredes, & quartam partem totius Iurispatronatus competentem Capitulo Cathedralis Sulmonens. ita vt Tabassius, qui solùm habet duas pertinentes ad Margaritam, & alias duas prætensas à Cælestinis non possit cum eo concurrere, & falsò narrauerit Papæ, se habere medietatem vocum, iux. tex. *in cap. si motu proprio* 23. *de præbend. in 6.* Rot. post Garz. *de benef. part. 10. cap. 3. num. 12. vers. narratiuam quoque*, san. mem. Greg. *dec. 452. sub numero* 3. Buratt. *dec. 316. numero* 13. Duran. *dec. 100. num. 6.* & firmatum fuit *in Aquilana Iurispatronatus* 24. *Ianuarij*, *& 4. Iunij* 1646. coram R. P. D. meo Corrado.

Maximè, quia vox Cælestinorum, quos ab an- 3
no 1552. non apparet vnquam præsentasse, sublata fuit per præscriptionem, quæ inter Compatronos inducitur etiam per spatium 40. ann. vt notat Bald. *in l. 2. num. 10. C. de seruit. & aqua*; Rot. *diu. decis. 229. à num. 1. part. 1.* coram Duran. *dec. 125. num. 6. & in recent. dec. 146. sub num. 5. vers. vndè possent. p. 2. & dec. 191. n. 13. part. 5.* & latè *in Mutinen. beneficij* 27. *Martij* 1648. coram bon. mem. Arguelles.

Nec facit, quod Hercules legatarius præfati Ioan- 4
nis Caroli præsentauerit ante confirmationem obtentam ab Ordinario, quæ licèt postmodum superuenerit, non potest tamen retrotrahi ad diem præsentationis in præiudicium Tabassij, cui medio tempore fuit ius quæsitum; Nam aut talis præsentatio est attendenda, etiamsi confirmatio posteà superuenerit, cum emanauerit intrà quadrimestre, & agatur de legato, & fauore vltimæ voluntatis, vt probat Roch. *de Iurepatr. verb. pro eo, sub n. 9. vers. in contrarium*, Sanchez *cons. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 77. n. 6.* & firmauit Rot. coram Duran. *decis. vlt. n. 10. & 11.*

Aut verò non est attendenda, & adhuc suffraga- 5
tur Fabio præsentatio obtenta à Gubernatoribus, & Officialibus Sanctissimæ Annunciatæ hæredis Ioannis Caroli de Nigris existentis in quasi possessione præsentandi, penes quos hæredes remansit dictum Iuspatronatus, & præsentandi facultas, iuxt. doctrinam Abb. *in cap. cum sæculum in fin. de iurepat.* Roch. *eod. tract. verb. ipse, vel is q. 7. num. 15. vers. hinc dicunt, & numero* 16. Rot. coram Put. *dec. 18. per tot. lib. 2.* Pen. *dec. 31. num. 4. & in recent. dec. 337. n. 7. part. 2.*

Obiectum verò, quod Officiales præfati non adiue- 6
runt illius hæreditatem cessat ex facto, & ex Summ. dato in calce responsionis *num. 1.* & dum ipsi vti tales præsentarunt, censentur hæreditatem eiusdem Ioannis Caroli adiuisse, *l. pro hærede 20. & l. gerit. 77. ff. de acq. hæred.* & in his terminis Rot. *in Auersana Iurispatronatus*, 23. *Iunij* 1603. coram Litta, *& dec. 359. n. 8. in fine*, coram Merlino, *& in recent. dec. 265. n. 2. part. 3. & dec. 77. eod. num. part. 4.*

7 Nec obstat prætensa repudiatio deducta ex quadam comparitione, & declaratione facta coram Commissario Fabricæ. Nam cùm hæreditas iam esset adita, amplius repudiari non valuit, *l. sicut. C. de repud. hæredit.* Dec. *cons.* 14. *sub n.* 6. *vers. & retenta*, Rot. *dec.* 465. *n.* 7. *in fine p.* 1. *recent.* & semel hæres per repudiationem non desinit esse hæres, Rot. coram Buratt. *dec.* 847. *n.* 10. *& in Romana hæredit. de Gabrielibus* 20. *Febr. & 1. Decembr.* 1617. coram S. D. N. Innocentio X.

8 Præsertim cum talis declaratio fuerit simplex subterfugium ad euitandas molestias, quæ inferebantur ab eodem Commissario Fabricæ, & emanauerit absque beneplacito Apostolico, & aliis solemnitatibus omnino requisitis, vt tradit Bald. *in l. pupillorum n.* 2. *Cod. de repud. hæred.* Redoan. *de reb. Eccles. non alien. verb. pariter repudiatio, col.* 2. *n.* 10. *in fine, & num. seq. fol. mihi* 14. Surd. *cons.* 501. *n.* 11. & plenè firmatum fuit *in Callien. hæreditatis* 1. *Febr.* 1638. coram R. P. D. meo Verospio. Imò dum postea iidem Officiales vti hæredes præsentarunt, censentur præfatam repudiationem reuocasse, Rot. *dec.* 265. *n.* 2. *p.* 1. *recent. & dec.* 96. *n.* 10. *& seq. p.* 6. & coram Merlino *dec.* 539. *sub n.* 8. *vers. vltra quod, & num. seqq. & dec.* 798. *n.* 18. *&* 19.

9 Minus releuat, quod ex vndecim Canonicis dictæ Cathedralis Sulmonensis quinque tantùm Fabium præsentauerint, qui non constituunt maiorem partem, vt est necesse ex adductis per Rot. *dec.* 809. coram Buratt. Nam cùm in Capitulo habito pro huiusmodi præsentatione, & legitimè congregato, non interuenerint nisi nouem Canonici, dicti quinque faciunt maiorem partem; cùm maior pars attendatur habito respectu ad præsentes, non autem ad absentes, ac omnes de Capitulo, iux. not. per Abb. *in cap. licèt* 6. *n.* 14. *& in cap. Cumana* 50. *n.* 9. *vers. pro declaratione, & in cap. Ecclesia vestra* 57. *num.* 6. *de elect.* Feder. de Senis *cons.* 65. *n.* 1. *vers. ad id, quod dicitur*, Lap. *alleg.* 131. *n.* 3. Lambert. *de Iurepat. lib.* 2. *p.* 3. *q.* 4. *art.* 2. *n.* 8. Rot. *in rec. dec.* 20. *n.* 5. *& seq. part.* 6. coram Buratt. *dec.* 225. *n.* 2. *cum aliis* per Adden. *ad eundem dec.* 572. *n.* 22.

10 Nec dicatur, quod saltem duo absentes erant vocandi, quia nihilominus valet præsentatio facta à præsentibus; quamvis non vocati possint dare de contemptu, Innocen. *in c. in Genesi* 55. *n.* 8. *vers. istis computatis, ibique* Abb. *n.* 10. *de elect.* Calder. *cons.* 11. *de Iurepatr.* Lambert. *eod. tract. lib.* 2. *part.* 2. *art.* 19. *n.* 15. *post med. & n. seq.* Gonz. *super reg.* 8. *gl.* 56. *n.* 79.

11 Quæ conclusio eo facilius procedit in præsenti casu, quia constat de consuetudine non vocandi absentes, de qua testantur omnes Canonici eiusdem Ecclesiæ, illa enim in hac materia plurimum attendi debet, vt est text. *in cap. cùm in Ecclesiis* 33. *de præben.* & explicat gl. *in cap. coram dilect.* 35. *verb. in prouincia, vers. in talibus, & in dict. c. in Genesi*, 55. *verb. de consuetudine, de elect.* & vltra adductos per Barbos. *de iur. Eccl. vniuers. cap.* 19. *n.* 89. firmauit Rot. Coram Put. *dec.* 15. *sub n.* 5. *lib.* 2.

12 Demùm non obstat, quod iuspatronatus, de quo agitur, sit Gentilitium, quia defecta linea de Aristotile, fuit effectum hæreditarium, iux. *cons.* Anchar. 81. *n.* 1. *& per tot.* Paris. *cons.* 48. *n.* 21. *lib.* 4. Rot. *diu. dec.* 385. *n.* 1. *& per tot. p.* 1. & coram Merlino *dec.* 450. *n.* 14. *& dec.* 798. *num.* 25.

Et ex his, & aliis deductis in Decisionibus huius causæ ita resolutum fuit, informante vtraque parte coram bon. mem. Arguelles, in cuius locum ego subrogatus de ordine Reuerend. D. mei Decani Decisionem extendi, &c.

R. P. D. MELTIO
Tudertina Successionis,

Mercurij 29. Maij 1652.

Ad cap. 30. *part.* 1.

ARGVMENTVM.

STatutum Laïcorum non afficit Clericos, nec illorum familiares, quamvis confirmatum fuerit *in forma communi*, quâvis etiam conditum fuerit ad publicam vtilitatem, & fauorem agnationis respiciat præsertim si illius dispositio respiciat tempus delatæ successionis, & eo tempore iam quis fuisset assumptus ad Clericatum.

SVMMARIVM.

1 *In successione Patrui seu Auunculi, Nepos succedit æqualiter.*

2 *Statutum præferens agnatos cognatis non habet effectum quoad bona sita extra territorium statuentium.*

3 *Item statutum illud non procedit in præiudicium illius, qui iam erat Clericus tempore delatæ successionis.*

4 *Statuta Laïcorum, non solùm non comprehendunt Clericos, sed nec etiam illorum familiares.*

5 *Statuta confirmata à Papa dicuntur statuta Papalia.*

6 *Verba in confirmatione statuti apposita, obseruari volumus, & mandamus, nouam concessionem præferre videntur.*

7 *Vt confirmatio Apostolica Clericos afficiat, necesse est, vt in ea Clericorum specialis mentio fiat.*

8 *Confirmatio* in forma communi, *si sit fauorabilis, ficit si agatur de Laïcis, secus si sit præiudicialis Ecclesiasticis.*

9 *Laïcis non datur iurisdictio, vel potestas statuendi uersus Clericos, ideo non sufficit simplex statuti confirmatio, in præiudicium Clericorum, etiamsi sit tum publicam vtilitatem respiciat.*

10 *Quando agitur de capacitate ad succedendum, dispositio statuti ad tempus delatæ successionis referenda est.*

DECISIO LXXIII.

PEr obitum Ioan. Ludouici de Actis, qui intestatus decessit orta fuit controuersia inter Ioannem, & q. Carolum de Oddis nepotes dicti Ioannis Ludouici ex Lucretia sorore ex vna parte, ac Franciscam de Actis pariter sororem ex altera, super successione in hæreditate eiusdem Ioan. Ludouici, vt delata causa ad Rotam, ac mihi commissa dubitatur, An, & cui debeatur talis successio. Qua hodie proposita, vtrique parti pro medietate eam deberi pro Dominos fuit responsum, attenta dispositione iuris communis, cuius vigore in successione patrui, siue auunculi nepos vti repræsentans personam matris prædefunctæ succedit cum amita germana æquali, *Auth. cessante*, *Auth. post fratres*, *C.* de legitim.

legitim.hæred. §. *si igitur defunctus*, *Auth.de hæred.ab intest.venien.*Gabr.*de succeſſ. ab inteſt. concluſ.* 1. *num.* 13. Mart.*de ſucceſſ.q.*23.*art.* 1.*n.*9.*p.*1.Rota coram Buratt. *dec.*309.*n.*1. *&* *dec.* 930.*n.*14.

2 Non obſtat, quod ex diſpoſitione ſtatuti Tuderti de ſucceſſionibus ab inteſtato, *rubric.* 56. *diſtinct.* 2. præferantur agnati cognatis, & ſic Franciſca de Actis vti agnata prætendat excludere Ioannem nepotem cognatum, quia huiuſmodi ſtatutum quoad bona exiſtentia extra Territorium ſtatuentium non intrat, iuxta doctrinam Bart. *in l. cunctos populos quæſt.*7.*n.*33. & *ibi* Bald. *num.* 9. & cæteri *C. de ſum. Trinit. & fid. Cathol.* Alex. *conſ.*16. *&* *conſ.* 128.*n.* 1. *lib.*1.Put.*dec.*351.*lib.*1.Rota *dec.* 177. *num.* 2. *&* 3. *part.* 5. *recent.*& coram Buratt. *dec.*188. *num.*2.*&* *ibi Annot. num.*14. Greg. XV. *dec.*255.*n.*1. & *ibi* Add.

3 *n.*7. † Minuſque locum habere poteſt reſpectu aliorum bonorum, quæ ſita reperiuntur in eodem Territorio Tudertino; Nam cum Ioannes valdè ante tempus, quo ſequutus fuit obitus dicti Ioan. Ludouici auunculi clericali charactere initiarus reperiretur, vt in eius Summ. *num.* 1. non potuit ligari à dicto ſtatuto tanquam condito à Laïcis nullam prorſus poteſtatem habentibus reſpectu perſonarum Eccleſiaſticarum, iuxta vulg. text. *in cap. cum Eccleſia S. Maria*, vbi notant omnes Doct. *de conſtitut.* Salic. *in auth. caſſa*, *num.*24.*C.de ſacroſ.Eccleſ.*Rolan.à Valle *conſ.*57.*ſub num.*29. *lib.*2. Cephal. *conſ.*95. *num.* 15. Surd.*deciſ.*20. *num.*8.latè Sperell. *deciſ.* 11. *num.* 20. *&* *ſeqq.* cum aliis per Rotam copioſiſſimè congeſtis *in Spoletana bonorum* 13. *Apr.*1646. §.*viſa fuit*, *verſ. & in hac materia*, coram Eminent. D. Card Corrado, *&* *in Rauennaten. hæreditatis* 5. *Iunij* 1648. §.*tamen Domini*, coram Eminent. D. Card. Otthobono, *&* *in Eugubina hæreditatis* 2. *Iunij* 1651. coram

4 R.P.D. meo Bichio, §. *contraria nihilominus*; † Imò fortius vt nec etiam ſtatuta Laïcorum comprehendere poſſint familiares ipſorum Eccleſiaſticorum, firmauit Rot. *in Meleuitana hæreditatis* 4. *Iulij*, *&* 7. *Nouembris* 1618. coram bon. mem. Card. Fabritio Veroſpio, & coram Caualer. *dec.* 657. *numero* 1.

5 Nihil etiam facit, vt huiuſmodi ſtatutum confirmatum fuerit à Papa, & propterea de eo iudicandum veniat, vti de ſtatutis Papalibus, Abb. *in cap. dilecta num.*14. *de præbend.* Felin.*in cap.cum acceſſiſſent. num.*4. *&* 7. vbi etiam Dec. *num.*19.*de conſtit.* Gabr. *de clauſ. concl.*3. *num.*20. & dixit Rot. *in Meleuitana Præeminentiarum* 28. *Ianuar.* 1628. coram bon.mem. Pirouano, & ſæpè aliàs, & ſic omnino ſeruari debeat etiam à Clericis, maximè quia confirmatio Apoſtolica potius videtur facta in forma ſpecifica,

6 quàm communi, † vt demonſtrant verba in ea apposita, *obſeruari volumus*, *& mandamus*, quæ non videntur inducere ſolam ſimplicem confirmationem, ſed facere nouam conceſſionem, atque diſpoſitionem, iuxta *deciſ.* Rot. 438. *n.*55.*&* 59.*part.*4.

7 *recent. tom.* 2. † Quia obiectum vigere poſſet quidem, ſi in ſtatuto facta fuiſſet expreſſio Clericorum, vel ſaltem illi venirent ſub aliquibus verbis generalibus aptis ad illorum comprehenſionem, tali enim caſu adeſſet ſolum defectus poteſtatis ſtatuentium, quem ſupplere potuiſſet prædicta confirmatio Apoſtolica. At cum nulla in dicto ſtatuto facta fuerit expreſſio Clericorum, imò nec etiam ex omnibus illius verbis aliqua virtualis eorum comprehenſio deduci poſſit, nedum deeſt defectus poteſtatis, ſed etiam voluntatis ſtatuentium, maximè quia eorum intentio à poteſtate regulari ſolet, ideò quæcunque eorum generalis diſpoſitio ſtatutaria trahi non poteſt ad illud, quod in ſpecie fieri prohibetur, vt notat Barboſ. inferendo ad propoſitum de Clericis, *in l. ſi quis ſub condit. in fin. ff. de cond. inſtit.* Bald. *in l. fin.* §. *in computatione*, *C. de iur. d. lib.* Et propterea cenſendum eſt dictos ſtatuentes noluiſſe comprehendere Clericos tanquam ab eorum poteſtate omnino exemptos, ac ſeparatos, huiuſmodi autem voluntatis defectum, vt confirmatio Apoſtolica ſupplere non valeat, quamvis ea in forma ſpecifica conceſſa fuerit, in puncto firmauit Rot. *in Vrbeuetana legati* 4. *Iulij* 1646. §.*quamvis*, coram R. P. D. meo Bichio, *&* *in Romana dotis* 11. *Februarij* 1647. §. *addebant*, coram eodem, *&* *in dict. Spoletana bonorum* 13. *Aprilis* 1646. §. *quia cum in ea*, coram Eminentiſſ. D. Card. Corrado, *&* *in dict. Rauennaten. hæreditatis* 5. *Iunij* 1648. *ſub* §. *neque ſuffragatur confirmatio*, coram Eminentiſſ.D.Card. Otthobono.

Prædictis neque aduerſatur *deciſ.*438.*ſub num.*47. 8
& *ſeqq. part.*4.*recent. tom.*2.Quia ibi firmatur ſolummodo, quod ſtatutum excludens matrem propter patruum, cùm ſit conditum fauore agnationis indiſtinctè haberi debeat pro fauorabili, quamvis ſit iuris communis correctorium, & quod ideò ſufficit etiam confirmatio in forma communi, quare loquitur tantummodo de perſonis Laïcis ad ſucceſſionem contendentibus, neque vllatenus attingit qualitatem perſonæ Eccleſiaſticæ, de qua eſt præſens controuerſia, propterea dicta Deciſio tanquam loquens de perſonis Laïcis non poteſt extendi ad perſonas Eccleſiaſticas, cùm extenſio de perſona ad perſonam in iure non admittatur, Rolan. *conſ.*56.*n.*24. *lib.*3. Gabr. *conſ.*111. *n.*13. *lib.* 1. *&* *conſ.* 69. *n.* 28. *lib.* 2. Menoch. *conſ.* 220.*n.* 128. *&* *ſeqq.* Rot. coram Pen. *dec.*639.*n.*14.

Provt etiam non refragatur, quod huiuſmodi 9
ſtatutum prætendatur conditum ad publicam vtilitatem, ſeu quietem, atque tranquillitatem Tudertinorum, & ex hac cauſa comprehendat etiam Clericos, ſecundum doctrinam Canc. *variar. reſol. p.* 3. *cap.*11. *num.*191. Nam hæc opinio communiter reprobatur cùm ſemper vrgeat defectus poteſtatis ſtatuentium Laïcorum, qui Eccleſiaſticis præiudicare non potuerunt per ea quæ habentur *in d. auth. caſſa*, *C. de ſacr. Eccleſ.* & per Innoc.*in cap. nouerint*, *de ſent. excom.* & idem etiam benè ponderat Alex. Monet, *in conſ. impreſſ.* penes Modern. Dominican. *in Caten. aurea pro Immunitate Eccleſiaſticaſ.vol.*2. *fol.*575. *n.*19. *verſ.neque.* Cuman. *conſ.*85. *num.*4.*in fin.*quod etiam comprobat latiſſimè deciſio iam allegata *in Spoletana bonorum ſub* §. *viſa fuit*, coram Eminentiſſ.D. Card. Corrado, vbi firmatur iſtam ſententiam tanquam veriorem tenendam eſſe, quidquid alij ſenſerint, cum earum rationes verè non ſubſiſtant, & à Doctoribus plenè confutetur.

Neque pro releuanti habuerunt Domini, quod 10
de ſtatuto dicebatur, vt ſtatim atque quis naſcitur, illud reddat eum habilem, vel inhabilem ad ſuccedendum, & ideò Clericatus ſuperueniens cum non eximat à iure ſtatutario, quo à principio fuit ligatus, nec alterare poſſit vinculum iam à dicto ſtatuto iniectum, aliàs enim remaneret aperta via fraudibus, cum cuilibet liceret eludere circa hoc diſpoſitionem ſtatutariam aſſumendo Clericatum, ad tradita per Caſtr. *conſ.*304. *numero* 4. *verſ. ſed in omnem euentum*, *&* *verſ. nam ſequeretur*, *lib.* 1. *cum pluribus aliis alleg.* per Craſſ. *de effect. Cleric. effect.* 2. *numero* 269. *&* *ſeqq.* Modern. Pedemont. *diſquiſ. Clerical. part.* 1. *tit. de exempt. Cleric. à ſtat.* §. 5. *ſub num.*22. *&* *ſeqq.*Moder.

Neapol. *de Immun. Eccles. tom.* 1. *capite* 8. *dubit.* 11. *sect.* 4. *numero* 4. *&* 5. *fol.* 338. Moder. Pisauren. *de imput. quæst.* 58. *numero* 33. Quia non venit attendendum tempus, quo statutum fuit conditum, sed illud, in quod eius effectus confertur, & sic tempus delatæ successionis: de quo tempore cum Ioannes iam clericus reperiretur, dici non potest, quod ei fuerit iniectum vinculum statuti, & quod eius persona illi subiecta remanserit, ad tradita per Salic. *in d. auth. cassa num.* 14. *C. de sacros. Eccl.* Abb. *in d. capite Ecclesia S. Mariæ de constit. numero* 25. vbi etiam Dec. *numero* 207. *&* 212. qui ponderat quod alias Clerici semper subiecti remanerent statutis præiudicialibus Laïcorum. Anchar. *cons.* 107. *numero* 2. *& cons.* 108. *numero* 1. Ruin. *cons.* 200. *numero* 8. *lib.* 2. Rolan. *cons.* 57. *sub numero* 28. *lib.* 2. qui declarat attendendum esse solùm, An Clericatus obtentus fuerit ante, vel post delatam hæreditatem, quia si post dubitari potest, quod hoc fuisset factum in fraudem, Cephal. *cons.* 95. *numero* 14. *&* 15. hoc idem comprobatur ab Alex. Monet. *in prælleg. cons. numero* 18. & ab Aret. *in capite quod Cleric. in fin. de for. compet.* vbi habetur, quod dum agitur de successione nunquam dici potest iniectum à statuto aliquod vinculum, nisi de tempore delatæ successionis, & per consequens mortis illius, cui succedi debet. Sperell. *d. dec.* 11. *numero* 21. Surd. latissimè *dec.* 20. *numero* 8. vbi quod capacitas, vel incapacitas consideratur secundùm tempus delatæ successionis, & de eo tempore solum statutum dicitur perficere suum effectum, quare ante non potest considerari aliqua vinculi iniectio, & reprobatur contraria sententia vti non vera. Et quod sufficiat vt aliquis reperiatur in Statu Ecclesiastico, ne comprehendatur vllo pacto sub dispositione statuti à Laïcis conditi, licèt illud emanauerit non solùm ante illius Clericatum, sed etiam ante illius natiuitatem, firmauit Rota *in terminis statut. Vrb. dec.* 58. *numero* 28. *& seqq. p.* 6. *recent.* vbi pariter nihil referre dicitur, quod dictum statutum dicatur Papale tanquam continens confirmationem Apostolicam cum sufficiat, vt in illo de Clericis nulla appareat facta mentio.

Accedit etiam vt ex tenore ipsius statuti dignoscitur, illius verba directa esse in tempus delatæ successionis, vt signanter ex illis colligitur *succedat, decesserit, superstes fuerit*, vel aliis similibus quæ remouent quamcunque difficultatem: nam de eo tempore, vt dictum est, Ioannes Clericus reperiebatur, qui non potuit excludi per statutum Laïcorum, vt egregiè ponderat Ruin. *cons.* 200. *numero* 8. qui testatur ita fuisse iudicatum per celeberrimos Doctores, Cephal. *consil.* 95. *numero* 15. *in fin.* & ad hunc effectum valdè considerabilis est etiam Clausula, *eo casu*, quæ non potest dubitari, quin importet restrictionem ad dictum tempus delatæ successionis, vt benè animaduertit Surd. *cons.* 344. *numero* 3. *& consil.* 347. *pariter numero* 3. Menoch. *cons.* 177. *numero* 20. Barbos. *dict.* 105. *num.* 1. *&* 2.

Et ita resolutum fuit vtraque parte informante.

R. P. D. CERRO

Viterbien. Canonicatus,

Mercurij 26. Iunij 1652.

Ad part. 2. *cap.* 4. §. 1.

ARGVMENTVM.

QVando commissio appellationis fuit simpliciter facta, illa retrotrahitur, & gesta post appellationem reuocari debent in primis tanquam attentata, nisi de bono iure attentantis ita notoriè constet, vt nullus relictus sit dubitandi locus.

SVMMARIVM.

1 *Quando adest contradictor, Iudex procedere debet in forma iudicij, & cum causæ cognitione.*

2 *Quamvis appellatio non esset recipienda, tamen si illa commissio simpliciter data fuerit, omnia post appellationem gesta sunt attentatoria; quia commissio retrotrahitur ad diem appellationis.*

3 *Exceptio commissionis subreptitiæ non admittitur in Curia propter facilem recursum ad superiorem pro illius moderatione.*

4 *Quando constat incontinenti de bono iure non est locus reuocationi attentatorum.*

5 *Intellige, vt hoc procedat si illud bonum ius non prorsus velamine offuscari possit, aliàs secus.*

DECISIO LXXIV.

CVm Antonius Farinacius eademmet die, qua institutionem obtinuit ad Canonicatum, de quo agitur, illius actualem possessionem apprehenderit, ideò ad instantiam Fuluij Serantonij, & consortium, dubitaui, An constet de attentatis veniant reuocanda, & fuit per DD. affirmatiuè ponsum, quia pendente tempore ad appellan nihil est innouandum, *vulg. cap. non solum de* *in 6.*

Non obstat, quod ad dictam institutionem ente iudicialiter processum fuerit, & sic non esse locum appellationi, ac per consequens cessare attentata † Quia præter quod comparente contradictore, eque le opponente aliter procedi non potest, nisi forma Iudicij, & cum causæ cognitione. Felin. *in final. sub num.* 27. *vers.* 5. Fallit. *de præsumpt.* Lambertin. *de iurepatr. part.* 2. *lib.* 2. *quæst.* 11. *artic.* 4. *n.* 4. Gatt. *de benefic. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 214. Rot. *in Cremonen. Præposituræ* 27. *Iunij* 1644. coram Eminentiss. Cardinali Corrado, *sub* §. 1. *in Calagurritana beneficij* 23. *Iunij* 1645. coram bon. mem. Arguelles, *sub* §. 1. *in Auersana Iurispatronatus* 26. *Iunij* 1651. coram R. P. D. meo Zarate, *& prius in Toletana Canonicatus Pœnitentiariæ* 19. *Iunij* 1643. coram me, §. *nec quidquam releuat.* † Cessat omnis hæsitatio ex subsequenti commissione appellationis per signaturã signata simpliciter, quæ retrotrahitur ad diem sententiæ, seu actus à quo appellatur, & efficit, vt omnia interim gesta dicãtur attentata, quamvis aliàs appellatio non esset recipienda, vt firmatum fuit *in dicta Cremonen. Præpositura*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

situræ §. quod equidem, in dicta Calagurritana beneficij sub §. Idcirco, in dicta Auersana Iurispatronatus, §. Quæ attentata in Maceraten. attentato num 26. Iunij 1648. coram R.P.D. meo Verospio, §. *cum verò, ac prius in Verulana Beneficij 31. Ianuarij 1646.* coram Me, §. *non obstat, vers. eoque magis, & alibi passim.*

3 † Exceptio autem, quod huiusmodi commissio subreptitiè impetrata fuerit, nempè sub narratiua, quod pronunciatum fuisset per diffinitiuam, non admittitur in Curia ob facilem recursum ad Principem pro illius moderatione, vt dixit Rot. coram san. mem. Gregor. *dec. 435. num. 5.* coram bon. mem. Coccin. *dec. 74. num. 4. in Perusina attentatorum*, coram Manzanedo apud Zacch. *de oblig. Cam. dec. 87. n. 8. & in Ianuen. separationis Tiberi 24. Ianuarij 1646.* coram R.P.D. meo Meltio, §. *Quia dato etiam.*

4 Nec obstat, quod Capitulum, & Canonici Ecclesiæ Collegiatæ Sancti Andreæ Terræ Vetrallæ, ad quorum præsentationem emanauit Institutio Farinacij, prætendant constare de ipsorum bono iure ex codicillis postea conditis ab Antonio de Pacchis fundatore Iurispatronatus controuersi, ideoquè non sit locus reuocationi attentatorum, vt responsum fuit *in Lucana Canonic. 1. Iul. 1647.* coram R.P.D. meo Rojas, §. *Vlterius quia.*

5 Quoniam conclusio procedit, quando adeò notoriè constat de bono Iure attentantis, ac de malo attentata passi, vt nullo prorsus velamine offuscari possit, in quibus terminis loquitur Rota *in allegata Lucana Canonicatus.* Aliàs autem si huiusmodi exceptio indigeat discussione non retardat reuocationem attentatorum, sed reiicitur ad iudicium petitorium, vt optimè probat Lancellot. *de attent. part. 3. cap. 24. quæst. 1. numer. 62.* quem sequuta fuit Rota coram san. mem. Gregor. *dec. 465. num. 9.* coram bon. mem. Buratto *dec. 13. num. 9. repetita in recent. dec. 503. num. 6. par. 1.* coram san. mem. Coccino *dec. 397. sub num. 2.* coram Martino Andrea *decision. 37. n. 5. decis. 82. n. 13.* idemquè comprobatur *in Melenitana Parochialis 26. May 1651.* coram Me, §. *final.* In proposito autè prætensio Capituli redditur admodum dubia ex deductis ab informantibus pro Fulvio, & præsertim ex eo, an Institutio Federici Anselmi, qui præsentauit eundem Fuluium, per codicillos reuocari potuerit, præsertim dum iam ipse vigore Testamenti sententiam immissionis ab A. C. reportauit, ac existit in quasi possessione præsentandi; & an Capitulum legitimè potuerit præsentare, dum adsunt hæredes Hieronymæ cohæredis Antonij, qui pariter eundem Fuluium præsentarunt. Ideoquè exactiorem discussionem exposcit, & consequenter interim impediri non valet commissorum attentatorum reuocatio.

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. BICHIO
Valentina Rectoriæ.

Veneris 17. Martij 1651.

Ad partem 1. cap. 85.

ARGVMENTVM.

EXceptio intrusionis admittenda est ad impediendam executionem Literarum Apostolicarum, & quæ intrusio requiratur, vt locus non sit Regulæ de subrogandis, propriè tamen requiritur vera intrusio, cùm quis propria authoritate, vel sine titulo ab eo obtento qui habet ius conferendi, possessionem accepit, ita vt possessio à subrogato capta, lite pendente ex eo solo non dicatur intrusiua, quamvis in alia materia nomen intrusi latius pateat. Sub eadè gratia potest obtineri alia pro confirmatione primæ, quamvis prima sit defectiua vel obreptitia. Intrusio in Regula de subrogandis illa tantum damnatur, quæ adest tempore subrogationis. Quando in prouisionibus ad sunt clausulæ consuetæ subrogatio concessa censetur.

SVMMARIVM.

1 *Quæ sit vis Clausulæ*, dummodo intrusus non sis.
2 *Papa non censetur remisisse intrusionem, nisi fuerit expresè narrata.*
3 *Exceptio quæ oritur ex ventre Literarum retardat executionem.*
4 *Intrusus dicitur qui capit possessionem Literis non expeditis.*
5 *Possessio capta lite pendente est intrusiua.*
6 *In materia Regulæ de subrogandis videtur comprehendi omnis species intrusionis.*
7 *Sed contrarium verius est, nempe, vt requiratur vera & propria intrusio, videlicet possessio sine titulo habito ab eo qui potest conferre, vel capta propria authoritate.*
8 *Intrusus non dicitur ad effectum Regulæ de subrogandis qui possessionem accepit vigore Literarum Apostolicarum.*
9 *Ampliatur etiamsi possessio capta fuerit lite pendente.*
10 *Ille cuius possessio præcedens fuit attentata, & improba, non est attendenda, etiam ad effectum quod citari non debeat.*
11 *Possessio ad effectum Regulæ de subrogandis sufficit quòd non sit violenta, & possessor habeat titulum.*
12 *Ad euitandam intrusionem requiritur titulus validus.*
13 *Sub eadem data signari possunt plures gratiæ inter se compatibiles, quarum vna tendit ad maiorem corroborationem alterius.*
14 *Titulus obtentus ab habente potestatem dicitur coloratus, quamvis habeat aliquos defectus.*
15 *Regula de subrogandis non excludit futuram intrusionem.*
16 *Subrogatio Literis non expeditis, nihil tribuit.*
17 *Quod habetur sub eadem data, censetur eodem tempore concessum.*
18 *Ex stylo subrogatio concedi solet sub eadem gratia principali.*
19 *De iure communi cessantibus Bullis in contrarium possessio capi potest in vim simplicis signaturæ.*
20 *Gratia est perfecta ab ipso die supplicationis signatæ.*
21 *Exceptio subreptionis non retardat executionem subrogationis.*
22 *Subrogato datur immissio absque alia iustificatione, quando defunctus prædecessor possidebat.*

DECISIO LXXV.

1 HAbent Literæ Apostolicæ subrogationis gratiosæ concessæ Lauditio Pedro expressam conditionem ex ipsa Regula Cancellariæ de subrogandis desumptam, dummodo intrusus non sis, quæ operatur vt gratia non suffragetur constito de intrusione, Rebuff. *in prax. benefic. tit. de subrogat. glos. 4. num. 2.* Rot. *dec. 306. sub num. 3. vers. quia remanet dec. 343. num. 9. p. 1. rec.* Tùm ex natura conditionis negatiuæ implicantis contrariam voluntatem concedentis in casu contrario, *l. aliquando 106. ff. condit. & demonstr.* Seraph. *decis. 838. num. 8.* Mantic. *decis. 27. num. 3.*

2 † Tùm in odium intrusionis quam Papa non censetur remisisse nisi fuerit expresè narrata, Franc. *in cap. cum quis num. 8. de præben. in 6.* Felin. *in cap. postulasti ante fin. vers. secundus casus, de rescript.* Paris. *in terminis subrogationis cons. 47. num. 47. lib. 4.* Gigas *in tract. de intrus. impress. post eius cons. n. 49.* Garz. *de benefic. part. 11. cap. vlt. n. 225.* † Cumquè exceptio hæc oriatur ex

3 ventre ipsarum Literarum subrogationis admittenda est ad earum executionem retardandam, iuxta theor. Felin. *in cap. ex parte il 2. num. 12. vers. decimo fallit de offic. deleg.* quam sequuta est Rot. coram Seraph. *dec. 980. n. 13.* coram Buratt. *dec. 122. n. 2. vbi allegantur concord.*

4 Intrusio autem Lauditij deducitur ex duplici capite. Primò quia ante expeditionem subrogationis gratiosæ possessionem Rectoriæ cepit vigore Literarum Apostolicarum gratiæ principalis expeditarum sub supplicatione subreptitia ob non expressionem veri valoris, ac nominis prædecessoris, & quamvis sub eadem data signata fuisset altera supplicatio cum veri valoris, & dicti nominis expressione, ex ea tamen Literis desuper non expeditis, capi non potuit possessio stante extrauag. Iulij III. quicquid fuerit antiquitùs, vt declarat Lotter. *de re benefic. lib. 3. quæst. 13. n. 30. & q. 19. num. 56.* post Lancell. *de attent. lit. pend. part. 2. in præfat. num. 378.* Azor. *instit. moral. tom. 2. lib. 7. cap. 35. q. 10. vers. tertio intrusus.* †

5 Secundò, quia tempore captæ possessionis pẽdebat lis cœpta cum Cabrejas Lauditij prædecessore; quod enim possessio sic capta sit intrusiua probatur ex allegatis à Crescent. *dec. 19. num. 4. & dec. 120. vers. secundo quia de sent. & re iudic.* Flores de Mena *var. q. lib. 1. quæst. 4. sub num. 46. vers. & intrusus.* Cassador. *dec. 9. de caus. poss. & propriet.* † Quodquè præfata conditio Regulæ

6 de subrogandis comprehendat omnem intrusionis speciem, tradit Mandos. *in reg. de subrog. quæst. 4. sub num. 2. vers. eo tamen.* Rebuff. *in prax. benef. tit. de subrogat. glos. 4. num. 4. & seqq.* Filliuc. *oper. moral. tom. 3. tract. 41. num. 79.* & in terminis intrusi lite pendente, Garz. *de benef. p. 11. cap. 10. n. 266.*

7 Cæterùm contrariam sententiam, videlicet quod Regula de subrogandis non comprehendat omnem intrusionis speciem, sed intelligenda sit de vera, & propria intrusione, cum scilicet quis, vel propria auctoritate, vel sine titulo eius, qui potest conferre possessionem inuasit, tradit Lott. *de re benef. lib. 2. q. 20. num. 82.* Rot. *dec. 21. sub n. 4. in fine vers. quia respondetur,*

8 *& num. 5. p. 2. diuers.* itavt qui possessionem cepit de manu Executoris vigore Literarum Apostolicarum non dicatur ad hunc effectum intrusus. Sarnen. *in regul. de subrogan. q. 4. sub n. 1. vers. quia ille.* Gigas *de intrus. num. 78. & seqq.* Rot. *decis. 343. num. 9. part. 1. recent. decis. 344. num. 16. part. 5. decis. 137. num. 16.* coram bon. mem. Vrgellen. *& in Ianuen. Parochialis 12. Decembr. 1632.* coram Eminen. D. Card. Hieronym. Verospio, *in Pistorien. seu nullius Beneficij 19. Iun. 1634.* coram Reueren. D. meo Decano, *impress. apud* Moder. Perus. *de manutent. dec. 633. num. 11.* & in proximis terminis de Clausula, *dummodo in beneficiis huiusmodi se non intruserint*, apposita *in reg. Cancell. de Triennali*, tradit Sarnen. *super eadem reg. q. 47. num. 3.* vbi *in fin.* dicit rationem, quia vbi constitutio est pœnalis non includit omnes species intrusionis, sed solum verè, & propriè intrusos; & alias nusquam daretur casus, quo vitium possessionis antea captæ purgaretur per subsequentem subrogationem gratiosam, & sic destrueretur receptissima conclusio pluribus comprobata, & firmata apud Card. Mantic. *dec. 71. n. 10. & in decisione huius causæ* coram Me, *edita super attentatis 3. Decembr. 1646. §. non obstat.* † & generaliter quod possessio lite pendente capta à subrogato in ius, & possessionem defuncti non dicatur intrusiua, Lancell. *de attent. p. 2. cap. 3. n. 87. & cap. 4. in præfat. n. 349. & seq.*

Ceperat autem Lauditius possessionem de manu Executoris vigore Literarum Apostolicarum, quas vt infra demonstrabo gratis dicitur fuisse expeditas super supplicatione subreptitia, & quamuis tunc lis penderet, & citatus non fuerit Astiria aduersarius, qui in capienda possessione præuenerat, vt citari debuisse ad effectum euitandi pœnas contra intrusum *in cap. auaritiæ, de elect. in 6.* decretas videtur sensisse Rot. *in sup. cit. dec. 21. n. 6. & 7.* vbi distinguit an possessio esset plena, vel vacua. *p. 2. diuers.* præterquod hæc decisio loquitur in eo, qui propria auctoritate possessionem cepit, cessat omnis difficultas in casu nostro, † quia præcedens possessio Astiriæ, cum fuerit attentata, & improba, vt firmatum fuit in *dicta prima decisione huius causæ*, iuxta stylum supponenda nullius momenti est vt in terminis ad favorem subrogati gratiosè respondit Rot. *decis. 313. n.* apud Modern. Perus. *de manut.* quin vti infecta ab decreto irritanti regulæ reseruatoriæ mensium *& ca primi, vt lit. pendent. in 6.* habetur pro non possidente etiam ad effectum quod absque citatione Astiriæ Lauditius capere potuerit possessionem, vt firmatum fuit *in 2. decis. huius causæ 24. May 1647. §. sed prædicta sione, & §. igitur.* coram Me, pariter iuxta stylum ponenda, † satisquè in omnem euentum esse quod possessio Lauditij, esto quod iuris ordine seruato executore tradita non fuisset, non sit violenta ne quo habet Titulum Apostolicum dicatur intrea specie intrusionis quam regula de subroga repellit, vt declarat Mandos. *in eadem regul. q. num. 7.* vbi ait ita intelligendam esse doctrinam nensis *in eandem regulam q. 4. in fine*, dicentis non beri pro intruso eum qui absque intimatione executorialium possessionem apprehendit, Cassad. *dec. num. 6. & 7. de caus. poss. & propr.* Gigas *de intrus.* 79. qui loquitur in specie de apprehendente possesionem sine citatione partis. Cardin. Mantic. *dec. sub num. 5. vers. nam similiter*, vbi quod licet possessio sit attentata, tamen ad effectum subrogationis gratiosæ possessor non habetur pro intruso.

Non obstat quod Titulus Apostolicus Lauditij non sit validus, vt ad euitandam intrusionem requiritur, Rot. *d. dec. 21 n. 6. p. 2. diuers.* Siquidem laborat vitio subreptionis ob non expressionem veri valoris, & diuersitatem nominis vltimi possessoris, & in beneficialibns quælibet minima subreptio tam gratiam vitiat, Put. *dec. 126 per tot. lib. 1. in rect.* nam respondetur sub eadem data qua fuerunt expeditæ Literæ Apostolicæ per executorem executæ duas fuisse signatas Supplicationes, in quarum altera expressus fuit verus valor, & nomen prædecessoris, † nec dubitari potest quin sub eadem data

gnari potuerint plures gratiæ inter se compatibiles, & quarum vna tendit ad maiorem corroborationem alterius, vt dixit Rot. *dec.* 82. *n.* 2. apud Farin. *post cons. & in Colonien. Canonicatus, seu ferculi* 16. *Decemb.* 1647. coram R.P.D. meo Meltio, *& Vercellen. Canonicatus* 16. *Iun.* 1648. coram Me, & magis in specie quod ibi prima supplicatio erat defectiua, vel obreptitia potuerit pro illius sanatione, & confirmatione signari alia sub eadē data tradit Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 23. *n.* 17. *& duob. seq.* Rot. *dec.* 514. *n.* 2. *& seqq. p.* 3. *diuers. & in d. Vercellen. Canonicatus* coram Me, vnde affirmari non potest quod Literæ Apostolicæ fuerint expeditæ in vim supplicationis subreptitiæ, quin potius militat præsumptio contraria pro validitate actus, Feder. de Sen. *cons.* 259. *col.* 2. *vers. item in dubio.* Cæs. de Graf. *dec.* 19. *n.* 5. *de probat.* Rot. *dec.* 285. *n.* 3. *p.* 1. *rec.* & sufficit de hoc posse dubitari ad euitandum obiectum intrusionis ex nullitate tituli resultans, Paris. *cons.* 225. *n.* 25. *vers. non enim, lib.* 4. Guttier. *cons.* 10. *n.* 11. Flores de Mena *var. q. lib.* 1. *q.* 4. *n.* 47.

14 Gigas *de intrus. n.* 81. † nam dummodo titulus sit ab habente potestatem conferendi, suffragatur, quamuis sit solum coloratus; Paris. *d. cons.* 125. *n.* 28. vbi quod negari non potest coloratum esse titulum obtentum auctoritate Apostolica sine mendacio, *lib.* 4. Rot. *dec.* 741. *sub n.* 8. *p.* 2. *rec. dec.* 137. *n.* 16. cor. bon. mem. Vrgellen. imò suffragari etiam titulum nullum fuit decisum apud Seraph. *dec.* 1238. *n.* 10. *& inter rec. dec.* 344. *n.* 16. *p.* 5. ex sententia glos. *in cap. fin. verb. inanes de elect. in* 6. quam sequitur Aym. *cons.* 18. *n.* 9. licèt secus sit quando Titulus emanauit à non habēte potestatē conferēdi, quia tunc nō habet Canonicum colorē, vt benè declarat Paris. *cons.* 47. *num.* 40. *lib.* 4. decisio autem 21. *parte* 2. *diuers.* ex aduerso allegata loquitur in secundo casu, vt apparet *sub n.* 4. *in fine*, ibi, *absque auctoritate Superioris.*

Manet itaque ex prædictis probatum quod possessio Lauditij non laborat intrusione de qua regula loquitur, sed vlterius aduerterunt Domini quod eadem regula damnat duntaxat intrusionem existentem de tempore petitæ subrogationis, quia qualitas adiecta verbo intelligenda est secundùm tempus verbi, *l. ex facto ff. vulgar. & pupill.* cumquè ratio motiua regulæ, ne scilicet quis in intrusione perpetuò se confoueat, ne sic intrusus qui pœnam meretur consequatur gratiam, non militet in eo qui tempore subrogationis non est intrusus, cessare quoque debet dispositio regulæ, vt benè ratiocinatur Sarnen. *in hanc regulam q.* 18. *n.* 3. Choxier *ibid. n.* 51. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *q.* 20. *n.* 86. Seraph. *dec.* 1165. *num.* 6. *in fin.* Rot. *inter recent. dec.* 431. *num.* 2. *par.* 2. Neque vrget simile absolutionis à censuris ob recursum ad Iudices Laïcos quæ non prodest si post eam obtentam iterum ad Laïcos fiat recursus; Rot. *dec.* 173. *n.* 16. *& seq. part.* 6. *recent.* vel dispensationis super incestu, quam si ante eius consummationem nouus incestus committatur non suffragari tradit Sanch. *de matrim. lib.* 8. *disp.* 25. *sub num.* 8. vbi dicit rationem quia adiunctus est casus qui erat necessariò explicandus Pontifici; Gutt. *canon. q. lib.* 2. *cap.* 25. *num.* 133. nam his casibus militat diuersa ratio cum sacri Canones damnent recursus, aut incestus quouis tempore committantur; Bonac. *oper. moral. tom.* 3. *tit. de censur. in Bulla Cœnæ disp.* 1. *quæst.* 17. *punct.* 1. *n.* 23. ac toties incurratur excommunicatio, vel impedimentum matrimonij contrahatur quoties ad Iudices Laïcos recurritur, Bonac. *ibid. num.* 29. vel incestus committitur; minusquè sit venia dignus, qui post

15 crimen in idem crimen relabitur, *l. nemo, Cod. Episc. audien.* Rot. *d. dec.* 173. *n.* 18. † Regula verò nostra non excludit in verbis futuram intrusionem, neque in casu nostro agitur de dispensatione ab intrusione semel incursa, sed de iustificatione Clausulæ dummodo intrusus non sis in Regula de subrogandis, & in Literis subrogationis adiectæ, quam Clausulam satis est iustificasse de tempore signatæ supplicationis quia gratia iustificanda est de tempore datæ, *cap. eam te*, vbi Felin. *numero* 18. *de rescript.* Franc. *in cap. cum in illis sub numero* 8. *de præben. in* 6. Alex. *cons.* 42. *numer.* 8. *lib.* 4. Rot. *dec.* 443. *numer.* 2. *p.* 2. *rec. dec.* 867. *num.* 5. coram bon. mem. Buratt. non attento qui dacciderit medio tēpore inter supplicationem signatam, & Literarum desuper expeditionem; Rot. *in Nuscana Canonicatus* 11. *Martij* 1647. §. *quia Breue, & §. seq.* coram bon. mem. Arguelles, *& in puncto subrogationis dec.* 472. *n.* 4. *p.* 3. *diuers.* vbi dicitur ratio quia effectus subrogationis incipit à die datæ, & semper viget in persona subrogati.

Videndum ergo est an Lauditius possessionem apprehendisset tempore petitæ subrogationis, & quidem non ambigitur in facto quod apprehendit post duos menses à die datæ supplicationis gratiæ principalis, ex cuius Clausulis fuit desumpta subrogatio, sed quia revera subrogatio non fuit expedita nisi de mense Octobris, & sic per duos ferè menses post captam possessionem tempus hoc expeditionis attendendum esse asserebant informantes pro Astiria eo quod Clausulæ principalis gratiæ continent duntaxat facultatem expediendi subrogationem gratiosam, ibi, *Ita quod literæ desuper in forma simplicis prouisionis gratiosæ subrogationis, & c. expediri possint*, & propterea ante huiusmodi expeditionem subrogatio adērat solum in potentia, quæ est quid diuersum ab ipsa dispositione, *l. non quicquid, ff. Indic.* glos. *in cap. nosse, verbo necesse distinct.* 76. Rot. *dec.* 535. *sub n.* 3. *p.* 3. *recent.* ac petita, & concessa tunc demùm videtur cum expeditur. Lotter. *de re benef. lib.* 3. *q.* 5. *num.* 28. *&* 29. Seraph. *dec.* 236. *n.* 2. † vbi quod Literis non expedi- 16
tis subrogatio nihil tribuit, cum aliis allegatis *in Zamoren. Archidiacon.* 2. *Decembris* 1647. §. *casum*, coram R.P.D. meo Otthobono.

Visum fuit nihilominus quicquid sit ad alios effectus de quibus loquuntur mox allegati, ad effectum dignoscendi quando pro Iustificatione Clausulæ *dummodo intrusus non sis*, subrogatio petita, & concessa dicatur, attendendum esse tempus gratiæ principalis, quia sub eadem data expediuntur Literæ subrogationis, † & quod habetur sub eadem data 17
censetur sub eodem tempore petitum, & concessum. Rot. *dec.* 514. *num.* 8. *p.* 3. *diuers. dec.* 68. *num.* 6. *&* 7. *dec.* 231. *num.* 10. *p.* 5. *recent.* Gabr. *cons.* 193. *num.* 5. *lib.* 2. licèt Literæ ex interuallo expediantur, Rot. in terminis subrogationis *dec.* 472. *num.* 4. *part.* 3. *diuers.* & in puncto gratiæ si neutri quæ pariter desumitur ex clausulis generalibus facultatiuis in gratia principali appositis attendi datam non autem expeditionis tempus fuit decisum apud Seraph. *dec.* 318. *num.* 1.

Ponderando præsertim Primò quod cum in pro- 18
uisionibus beneficiorum Clausulæ subrogationis soleant semper apponi in supplicatione gratiæ principalis, ipsa petitio gratiæ principalis includit ex tunc petitionem subrogationis tanquam de stylo ad illam consecutiuæ eiquè solitæ annecti iuxtà theoricam quam *in cap. licet Heli* 31. *de Simon.* tradit Io. de Anan *sub num.* 38. *vers. & eodem modo, & vers. si illud venit.* Felin. *num.* 23. *&* 25. Christoph. de Paz *in Schol. ad leg. Regias Stili, l.* 1. *num.* 28 *fol.* 48. Osasc. *dec.* 1. *num.* 24. Secundò quod concessio facultatis expediendi subrogationem, in dictis Clausulis conten-

tæ

tæ supponit perneceſſe præexiſtentiam gratiæ ſubrogationis cum expediri non poſſet niſi ab initio conceſſa fuiſſet, & alia ſpecialis ſupplicatio pro ſubrogatione non ſignetur, vt in puncto recedendo à priori deciſione contraria fuiſſe deciſum conſtat in margine *dec.* 423. Put. *lib.* 1. *in correct.* nec vſquam fuit in poſterum ab hac opinione receſſum, licèt receſſum fuerit ab illatione ibidem *in fine* poſita, quod ſcilicet vigore ſolius ſupplicationis poſſit ſubrogatus capere poſſeſſionem abſque vitio intruſionis, id-
19 que ob conſtitutionem Iulij Tertij, † quia de iure communi licitum erat etiam Literis non expeditis poſſeſſionem capere in vim ſolius ſupplicationis, Gabr. *conſ.* 190. *num.* 11. *lib.* 1. Caldas *quæſt. foren. lib.* 1. *quæſt.* 22. *ſub num.* 33. *verſ. ſed contrarium vbi allegat concord.*

Non obſtat quod facultas ſeù potentia agendi ſit diuerſa ab ipſo actu, tum quia Clauſulis generalibus ſupplicationis non conceditur facultas petendi, & obtinendi gratiam ſubrogationis, ſed illam expediendi, & ſic ſolùm inferri poſſet, quod ea facultas ſit diuerſa ab ipſa expeditione, non autem quod ſit
20 diuerſa à gratia ſubrogationis, † quæ ab ipſa die ſupplicationis ſignatæ fuit perfecta etiam antequam expediretur; Gabr. *conſ.* 192. *num.* 6. *lib.* 1. *conſ.* 193. *num.* 7. *lib.* 2. Caſſad. *deciſion.* 4. *num.* 2. *de cauſ. poſſ. & prop.* Rot. *dec.* 418. *num.* 2. & 3. *part.* 1. *diuerſ. deciſ.* 356. *num.* 11. *part.* 1. *recent.* & in proximis terminis *dec.* 158. *num.* 7. *eadem p.* 1. *recent.* Tum etiam quia cùm nihil repugnaret quin ab initio expedirentur etiam Literæ ſubrogationis gratioſæ ipſa permiſſio, & facultas vim habet actualis diſpoſitionis, & gratiæ, vt per Sarnen. *ſuper regula de annal. quæſt.* 47. *num.* 6. Gabr. *conſ.* 154. *num.* 33. *lib.* 1. Card. Mant. *de tacit. & ambig. lib.* 4. *tit.* 3. *n.* 14. adeò quod expeditio Literarum cùm ſolùm reſpiciat perfectionem executiuam ſeu in actu ſecundo gratiæ ſubrogationis ab inſtanti ſupplicationis ſignatæ ſuam habentis in actu primo perfectionem, non operatur vt tunc dicatur petita, & conceſſa ſubrogatio, ſed petitio tribui debeat ſoli ſupplicationi, eaquè tanquam principium actus conſiderari, ad notata per Dec. *in c. licèt cauſam, n.* 138. *verſ. non obſtat de probat.* Iaſ. *in l. ſi quis in fundi vocabul. n.* 5. *& ſeqq. ff. leg.* 1. & in proximis terminis Rot. *dec.* 100. *n.* 27. *p.* 5. *recent.*

21 Non obſtat quod Litteræ ſubrogationis ſint expeditæ ſuper ſupplicatione ſubreptitia, quia vt *ſuprà* dictum fuit, duæ fuerunt ſignatæ ſupplicationes ſuper gratia principali, & exceptio ſubreptionis retardare non valet executionem ſubrogationis, vt in puncto reſpondit Rot. coram Card. Mantic. *deciſ.* 71. *num.* 9. *vbi allegantur concord.* Mohed. *dec.* 11. *ante numer.* 1. *vt lit. pend.*

22 Quapropter cùm de cætero ex deductis *in vltima deciſione ſub die* 22. *Iunij* 1650. coram Me conſtet de Clericatu ſubrogati, de reſeruatione, ac lite, ac de poſſeſſione defuncti, ad quam fuit Lauditius ſubrogatus ei abſque alia iuſtificatione denegari non poteſt immiſſio, quicquid dicendum eſſet, niſi prædeceſſor poſſediſſet, & in eius poſſeſſionem Lauditius fuiſſet ſubrogatus, vt diſtinguendo latè declarat Mareſc. *variar. reſol. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 52. & 4. *ſeqq.* Neque Aſtiria aduerſarius allegare poteſt ſe eſſe legitimum contradictorem, vti habentem parem titulum, hoc eſt à Papa mediante collatione ſibi facta à Commendatore Hieroſolymitano in vim Indulti Pontificij Religioni conceſſi, quia non dicitur habere parem titulum, qui non habet ſimilem gratiam ſubrogationis, & ſola poſſeſſio ad hunc effectum non releuat niſi capta fuerit de manu executoris, vt aliis allegatis vtrumque firmatum fuit *in Compoſtellana Parochialis* 1. *Iulij* 1648. & 29. *Iun.* 1649. coram R. P. D. meo Otthobono, vbi ſubditur alia limitatio caſui noſtro applicabilis, quando ſcilicet titulus contradictoris eſt notoriè nullus, qualem eſſe titulum Aſtiriæ, oſtendit vltima ſupracitata deciſio anni 1650.

Et ita deciſum vtraque parte bis informante, &c.

R. P. D. BICHIO

Valentina Rectoriæ.

Lunæ 31. Iunij 1651.

Ad partem 2. *cap.* 3. *n.* 14.

ARGVMENTVM.

EXceptio obreptionis retardat omne iudicium executiuum. Omiſſio nominis Impetrantis non nocere, ſi conſtet de identitate perſonæ. De nullitate impetrationis ob non expreſſum verum valorem. Negatiua expeditionis Literarum, quomodo probari poſſit. Subrogatus quando ſit fundatus in poſſeſſione. Poſſeſſio poſſeſſioni quomodo, & quando cumulari queat.

SVMMARIVM.

1 *Quomodo obreptionis vitium nullam reddat* [illegible] *nem.*
2 *Obreptio retardat executionem cuiuſcumq;* [illegible] *ſionis.*
3 *Quamvis ſit defectus in expreſſione nominis,* [illegible] *quod aliunde perſona ſit certa.*
4 *Quæ ſit differentia inter expreſſionem valoris* [illegible] *cenſum & per non exceſſum.*
5 *In exprimendo valore beneficij deducenda ſunt* [illegible] *Eccleſiæ.*
6 *In probando valore probatio debet percurrere* [illegible] *gratiæ.*
7 *Ad executionem ſubrogationis gratioſæ procedit* [illegible] *teſt etiam ſine productione Literarum primi* [illegible] *principalis.*
8 *Negatiua expeditionis Literarum debet concludenter* [illegible] *probari.*
9 *Productio facta in vno iudicio non nocet in alio* [illegible] *ſo etiam inter eaſdem perſonas.*
10 *Sufficit poſſibilitas in contrarium, vt excludatur* [illegible] *batio negatiua.*
11 *Aſſertio Summi Pontificis multum facit* [illegible] *tem dum agitur tantum de retardanda exe-* [illegible] *tione.*
12 *Subrogato licèt non concedatur manutentio in poſ-* [illegible] *ſeſſione defuncti, datur tamen ex propria poſſeſſione ipſius.*
13 *Data poſſibilitate alterius tituli conceditur manuten-* [illegible] *tio ſubrogato.*
14 *Subrogato dari poteſt manutentio loco immiſſionis.*

15 Possessio possessioni cumulari potest nempe manutentio & immissio.

DECISIO LXXVI.

1 MOrdicus inhærentibus informantibus pro Attiria exceptioni obreptionis ob falsam expressionem nominis defuncti & valoris, ex quarum prima licèt non vitietur acceptatio, vitiari prouisionem videtur sensisse Rot. *decis.19. n.1. de concess. præben. in antiq. & decis.43. de rescr. in nou.* ex secunda gratiâ annullat *in verbis Reg.55. Cancell.* suspensa fuit expeditio causæ petita à Lauditio in vltima Rota memorialium habita sub die 5. currentis; cùm enim in vtroque capite obreptio assereretur probata ex confessione ipsius Lauditij emissa in secunda sup-
2 plicatione † apta videbatur ad retardandam executionem subrogationis gratiosæ, & quodcunque aliud iudicium executiuum, Giouagn. *cons.8. n.114. lib.1.* Seraph. *decis.810. n.4.* Rot. coram sanct. mem. Greg. XV. *decis.425. num.3. & 4.* & apud Moder. Perus. *de manutent. decis.642. num.2.*

3 Verùm hodie in relationibus causarum vtraque parte informante, re melius perpensa, Domini mandarunt mihi vt ad expeditionem petitam procedam reiecta obreptionis exceptione quæ euanescit, tùm respectu erroris in nomine, quia ex appositione cognominis, & altera qualitate adiecta vacationis huius beneficij per obitum personæ nominatæ, iuncto maximè quod defunctus quandoque duobus nominibus quorum alterum fuit in prima supplicatione expressum nuncupabatur; satis redditur certa persona defuncti quod sufficit, iuxta Theor. Bart. *in l. demonstratio num.14. ff. cond. & demonst.* quam in his terminis sequitur Paris. *cons.15. sub n.8. vers. tamen. & vers. eo magis lib.4.* Lotter. *de re benef. lib.3. quæst.34. num.10. & 11.* Rot. *decis.16. in princ. de rescr. in nou. & facit decis.124. n.8. part.1. recent.* Quo magis quia vtrumque nomen fuit deinde expositum in secunda supplicatione, quam suffragari dicam infra.

4 Tum respectu valoris. Primò quia mala illius expressio non bene conuincitur ex quo Lauditius in prima supplicatione valorem narrauerit in scutis 175. in secunda verò in scutis 460. nam obiectum procederet si narrasset per ascensum; cum verò vtrobique narrauerit per non excessum, non resultat perneccesse ex secunda narratiua quod valor excedat scut.175. narrata in prima supplicatione, nam qui dicit non excedere scut.460. affirmare etiam potest non excedere 175. vt ad propositum ponderauit Rot. coram clar. mem. Coccino *decis.145. num.1. decis.164. n.2.* coram bon. mem. Buratt. *decis.931. num.1. & in Bouen. Abbatiæ 3. Iulij 1647. §. valor,* coram bon. mem. Arguelles *in Bonon. Archipresbyteratus 23. Martij 1648. §. valor,* coram R.P.D. meo Corrado, & sufficit confessionem non esse omnino claram nè noceat confitenti, Mohed. *decis.2. de rest. spoliat.* Buratt. *decis.183. num.19.* Rot *decis.443. num.8. part.1. recent.*

5 Quatenus verò ad probandum maiorem valorem affertur testis, vel locatio, respondetur quod testis vnicus est, & vnica locatio, & ambo inter se valde discordes, cum locatio loquatur de pensione librarum 600. dumtaxat à quibus onera Ecclesiæ deducenda sunt. Seraph. *decis.1030. num.1.* cum aliis allegatis *in Romana pensionis 25. Maij 1646.* coram
6 Me, † & neutra probatio percutit tempus gratiæ, de qua agitur obtenta de anno 1645. vt oportet ad conuincendam obreptionem; Buratt. *decis.18. num.9. decis.383. num.3. decis.409. num.8.*

Secunda, quia subrogatio gratiosa de cuius executione agitur desumpta fuit ex clausulis secundæ supplicationis, vt constat ex oculari lectura, & etiam pars aduersa admittit; negat tamen fuisse super secunda supplicatione expeditas literas gratiæ principalis; indeque infert obstare Constitutionem Iulij III. prohibentem dari executionem gratiæ literis desuper non expeditis. Quod nullatenus applicatur casui nostro, quia hodie non agitur de executione gratiæ principalis, sed ipsius subrogationis gratiosæ super qua literæ fuerunt expeditæ † & ad cuius exe- 7
cutionem procedi potest etiam sine productione literarum prouisionis principalis vt in puncto fuit decisum *in Conchen. parochialis 3. Decembris 1601.* coram bon. mem. Pania *inter eius impress. decis.490. num.11. part.2.* vbi dicitur ratio, quia gratia subrogationis licèt desumatur ex clausulis gratiæ principalis, est tamen gratia de per se, & confert *decis. eiusdem* Peniæ 669. *n.7. p.1.*

Præsertim quia negatiua expeditionis literarum 8
gratiæ principalis super secunda supplicatione, non probatur ex aduerso plenè, & concludenter, vt debet; Lotther. *de re benef. lib.3. quæst.19. num.33.* Rot. *in Virdunen. parochialis 23. Iunij 1586.* coram Gipsio *in Hispalen. Iurisdictionis 26. Iunij 1591.* coram Orano *impress. post cons.* Farinac. *lib.1. decis.82. num.1. & 2.* ad quem effectum satis non est probare fuisse expedit as literas super prima supplicatione, easque ab actore productas, quia cum productio facta non fuerit in hoc iudicio executiuo subrogationis gratiosæ, sed in alio præcedenti super executione ipsius gratiæ principalis, assertæ negatiuæ probationem in hodierno iudicio non facit; nam productio facta 9
in vno iudicio non nocet in alio diuerso etiam inter easdem personas; Ceph. *cons.377. num.86.* Rimin. iun. *consil.213. num.20.* Achill. *decis.2. de confess.* Rot. coram. san. mem. Gregor. XV. *decision.432. num.5. & in Lucana Capellaniæ 4. Aprilis 1650. §. non obstat,* coram Me, † & potuit actor post expeditionem lite- 10
rarum super prima supplicatione, expedire alias etiam super secunda; Rot. *decis.59. in princ. & decis. 63. de rescript. in antiq. decis.514. numer.4. part.3. lib.3. diuers. decis.302. num.11. part.4. tom.2. recent. & in Colonien. Canonicatus seu ferculi 16. Decembris 1647.* coram R.P.D. meo Meltio, sufficitque hæc possibilitas, ne ex dicta productione probetur negatiua quod aliæ literæ expeditæ non fuerint sub eadem data, Rota *d decision.82. num.2.* apud Farin. *post cons. lib.1. cum aliis mox allegatis.*

Fortius quia in ipsis literis subrogationis gratio- 11
sæ expeditæ super secunda supplicatione Papa asseruit alias literas prouisionis principalis super eadem supplicatione fuisse expeditas, quæ assertio multum facit ad text. *in clem.1. de probat.* Oldr. *cons.258. sub numer.2.* Feder. de Senis *cons.117. numer.2.* Rot. *in Melenitana optionis 7. Maij 1640.* coram bon. mem. Merlino, quæ loquitur de assertione Papæ in gratia emanata ad instantiam partis, *& in Monopolitana pensionis 2. Iunij 1645.* coram Me, saltem ad effectum, vt ex ea aliisque omnibus supra deductis simul iunctis turbida aliquo modo reddatur allegata exceptio obreptionis, ac propterea ad retardandam executionem subrogationis gratiosæ non releuet, Mantic. *decis.71. numer.9.* cum aliis allegatis ab Argel. *de acquir. possess. quæstion. 18. numer.31. & in Firmana Capellaniæ 28. Aprilis prox. prat.* coram Me.

Multò minus releuat aduersus manutentionem 12
à Lauditio petitam, quæ licèt subrogato non detur ex possessione defuncti iuxta opinionem quam amplexa est Rota *in S. Marci pensionis 30. Ianuarij 1612.*

coram

coram Card. Sacrato *impress.* apud Marches. *tom.2. fol.486.numer.1. & 2. & in decision. 177. numer.9.* apud Moder. Perusin. *de manutent. & alias sæpè*; datur vtique ex propria subrogati possessione, quando scilicet eam actualiter cepit, non secus, ac datur cuicunque successori vt legitur *in d.Sancti Marci pensionis num.1.* ibi nisi doceatur de actuali apprehensione, & dixit Rot. *dec.200.numero 19. part.4. tom.2. rec.*

Qui est casus noster, quia ex deductis in duabus decisionibus huius causæ super articulo attentatorum, Lauditius subrogatus actualem possessionem cepit, eiusque vitium purgatum fuit per subsequentem subrogationem. Neque vrget quod ceperit vigore literarum expeditarum super prima supplicatione vt asseritur subreptitia, quia vt supra dicebam non probatur subreptio. Et in omnem euentum quamvis tunc in actu ingressus in possessionem ex-
13 hibitæ fuissent literæ subreptitiæ, † nihilominus propter possibilitatem, quod alius titulus superuenerit, & literæ super secunda quoque supplicatione expeditæ fuerint, danda est interim manutentio, vt in puncto fuit decisum *in Cæsaraugustana parochialis de Maella 8.Nouembris 1599.* coram clar.mem.Card. Hieronymo Pamphilio, *& in supracitata Lucana capellaniæ* coram Me.

Hinc Rota censuit expediendam esse causam tàm per viam decreti in summariissimo possessorio manutentionis, quam sententiæ diffinitiuæ per cedulam in iudicio executiuo literarum subrogationis
14 gratiosæ, † quarum vigore concedi potest manutentio loco immissionis ad confirmandam priorem possessionem à subrogato vt supra captam, vt in his terminis fuit decisum *in Compostellana parochialis 25.Iunij 1649. §. nec multum interest*, coram R.P.D. meo
15 Otthobono, † & etiam per viam immissionis cumulari possessio possessioni quando contextualiter petitur manutentio, & immissio ex allegatis *in decis.57. num.14.* apud Moder. Perusin. *de manutent. & in Perusina bonorum de Baptistis 12.Nouembris 1625. §. quia quatenus* coram bon.mem. Pirouano, & ab Adden. ad Buratt. *decis.115. num.14.*

Et ita, &c. vtraque, &c.

R.P.D. BICHIO

Vicentina Parochialis,

Lunæ 20. Martij 1651.

Ad cap.141.n.13. & cap.166.num.6.

ARGVMENTVM.

PEr sæcularisationem Ecclesiæ cum amplissima suppressione mensæ Abbatialis, extinguitur vnio, non obstante reseruatione Iurispatronatus Regi competentis, neque declaratio de non præiudicando iuribus Ecclesiarum referri potest ad alias Ecclesias ad quarum fauorem non emanauit. Vltimum statum circa prouisiones beneficiorum attendendum esse quando disceptatur inter prouisos, secùs si agatur de pertinentia collationis inter collatores. Concursum in parochialibus esse necessarium quando possidens obiit in mense reseruato.

SVMMARIVM.

1 *Qui narrauit in Literis vnionem præsentis temporis tenetur illam probare iuxta tempus præsens.*
2 *Per sæcularisationem Ecclesiæ cum suppressione mensæ Abbatialis extinguitur vnio præcedens.*
3 *Extinctio fieri potest sine aliquo positiuo si intercedat priuatio termini relationis, veluti in matrimonio per obitum vnius ex coniugibus, vel in patronatu per obitum patroni.*
4 *Reseruatio Iurispatronatus non extenditur ad beneficia libera postea vnita.*
5 *Per suppressionem & nouam erectionem Ecclesiæ, non forma illi imprimitur.*
6 *Vltimus status Beneficij attendendus est quando agitur inter prouisos & non agitur principaliter de pertinentia collationis inter collatores.*
7 *Concursus necessarius est in Beneficiis quæ conferuntur vi vacantia per obitum mense reseruato si sint Parochialia.*

DECISIO LXXVII.

MVlta hodie Laurentius Torrent prouisus de hac Parochiali tanquam vnita Archipresbyteratui Ecclesiæ S. Ioannis de Abbatissis congessit, vt documentis quibus Rota sub die 20. Iunij proximi præteriti non probari eandem Parochialem fuisse vnitam dictæ Ecclesiæ olim regulari respondit, adderet fidem; Vnde Domini non amplius antiquam vnionem negarunt, sed illam exiterit, ne, non suffragari Laurentio censuerunt ad pur candam conditionem dummodo Parochialis Archipresbyteratui S. Ioannis vnita existat, in ris suæ prouisionis appositam; † quia cùm fit cepta per verba præsentis temporis, non sufficit probasse vnionem de præterito; nisi etiam probetur de tempore impetrationis. Gonz. *super reg. n.14.* Rota *decis.379. n.8. part.1. recent.*

De quo tempore nec recens vnio probatur, antiqua aderat; nam per sæcularizationem Ecclesiæ S. Ioannis cum ampliss[ima] mensæ Abbatialis, dignitatum, officiorum, ctam de anno 1592. à fel. rec. Clemente VIII. rat extincta, iuxta gloss. *fin. in cap. Abbate de* significic. & alios alleg. *in prima decis. §. tum* bus additur nuperrima decisio *in Vicen. sæcular.* 9. *Decemb. proximi præterii §. tum etiam* coram R. D. meo Cerro.

Nec obstat quod Ecclesia S. Quirici de qua agitur quia semper fuit sæcularis comprehendi non valu in Bulla sæcularizationis loquente solùm de Ecc siis, & beneficiis Regularibus. Non enim dicitur Ecclesiam S. Quirici per Bullam sæcularizatam fuisse suppressam vel assecutam vlteriorem statum ritatem, sed mediante suppressione omnium bon Ecclesiæ S. Ioannis cui vnita erat competentium ipsam vnionem expirasse, vt propterea soluto ea de vinculo vnionis, Ecclesia S. Quirici vindicarit pristinam libertatem, † non secus ac citra vno ex coniugibus soluitur matrimonium cum ac superstes liber euadit, non quia positiuum aliq in eius persona acciderit, sed per priuationem ter mini relationis ex matrimonio resultantis. Lambert. *de matrim. quæst.44. art.3. fol.137.* & in simili Ecc sia subiecta Patrono eo extincto libertatem pris

perat; Lambert. *de Iurepatr. lib.1. p.2. q.2. art.40. fol.304* Abbas *in cap.1. numer.10. de elect.* Monet. *de Commut. vltim. vol. cap.11. numer.148. & seqq.* Rot. *in Regien. Iurispatr.27. Aprilis* 1640. coram Reuerendiss. Terracinensi, *& in Gerunden. Beneficij* 30. *Aprilis eiusdem anni*, coram R.P.D.meo Rojas.

Minus releuat quod Bulla sæcularizationis præseruet Iuspatronatus Regium, cui subesse Ecclesiam S.Ioannis probatum supponitur ex datis in Summ. Laurentij *numer.* 34. quia hæc præseruatiua non respicit vnionem aut iura Ecclesiæ S. Ioannis, sed dumtaxat Iuspatronatus in eadem Ecclesia competens Sereniss.Regi Catholico, de quo hodie non
4 agitur, † quodque non extenditur ad beneficia in sui erectione libera, quamuis postea fuissent præfatæ Ecclesiæ vnita, Speculat.*de Iurepatr.n.17.* Roch.de Curt. *eod. tract. verb. honorificum sub numer.12. vers. pone quod vnio*, Lambert. *lib.1.part.1. quæst.6. art.5. num.1.& 2.* Rota *in Compostellana Parochialis* 10. *Februarij* 1645. coram R. P. D. meo Verospio.

Tand m nil faciunt declarationes Summorum Pontificum post sæcularizationem editæ de non præiudicando antiquæ Iurisdictioni, & priuilegiis Ecclesiarum supressarum. Quia restringi debent
5 ad illas Ecclesias quarum fauore emanarunt, † neque extenduntur ad hanc S.Ioannis, in qua per suppressionem & nouam erectionem noua forma fuit impressa, vt in puncto bis respondit Rota *in Vicen. Iurisdictionis* 2. *Maij* 1650. *§. penul. & 9. Decembris eiusdem anni*, §. *tum etiam*, coram R.P.D. meo Cerro, facit Aret.*in cap.1. sub num.25. & 26. de rescript.* Hippol. Riminal. *Inst. de testam. in princ. sub n.309.*

Animaduertendo præterea, quod easdem declarationes non suffragari quoad ius nominandi vel conferendi, nisi in beneficiis ibi nominatis inter quæ beneficium S.Quiricij non legitur, decisum & comprobatũ fuit *in Gerunden. Prioratus 29. Ianuary* 1646. *§. præsertim, & § sequenti* coram Me; provt etiam declarauit obseruantia, quia nusquam post Bullam sæcularizationis, ac dictas declarationes, idem Beneficium prouisum fuit tanquam vnitum ad Archipresbyteri S.Ioannis, vel alterius cuiusque nominationem seu præsentationem; quinimò vltimus status
6 est pro libertate beneficij, & prouisionis tanquam de libero præuio concursu, † qui status cum ex prædictis contrarius vnioni de tempore prouisionis Apostolicæ ex aduerso obtentæ, negari non possit quin saltem reddatur turbidus, attendi debet, tam ad inducendam reseruationem per obitum prædecessoris in mense Apostolico, quam ad excludendam iustificationem gratiæ Aduersarij, vnionis videlicet narratæ; maxime quia non agitur principaliter de qualitate beneficij inter Collatores, sed incidenter inter prouisos, vt pluribus comprobauit Rota *in Valentina Rectoriæ 24. Maij* 1647. §. *præter quod, & 22. Iunij* 1650. §. *firmato ex his*, coram Me.

7 Atque hinc gratis redarguitur gratia Rocchafiguere de obreptione eo quod narrauerit beneficium esse liberæ Collationis & prouideri per concursum, qui tamen non requiritur in Beneficiis per Bullam secularizationis reseruatis, vt dixit Rota *in alia Vicent. Parochialis* coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo *impress. inter recent. decis.* 323. *num.7. in fin.p.2.* Quia obreptio euitatur ex vltimo statu, & reseruatio huius beneficij educitur præcipuè ex obitu prædecessoris in mense reseruato, quo casu necessarius est concursus, vt disponitur in Sacro Concilio Trid. *sess.24. de reform. cap.18.* ibi; *Etiamsi ipsa Parochialis Ecclesia reseruata, vel affecta fuerit*, & declarauit Sac. Cong. Concilij, vt refert Paris. *de resignat. lib.8. q.9. num.103.* Gonz. *super reg.8. gloss.6. n.111. & seqq.*

Atque ita prima Decisio confirmata fuit vtraque parte informante.

R. P. D. MELTIO

Vrbinaten. Canonicatus, Veneris 25. Iunij 1655.

Ad cap. 157. vol.2.

ARGVMENTVM.

QVi habet pro se voluntatem fundatoris, alios omnes excludere debet à beneficio patronato, quod procedit etiamsi Patronus in sua fundatione vsus fuerit verbis precariis, quæ adinstar fideicommissorum habent hoc casu vim præcisam dandi formam. Facultas in erectionibus beneficiorum spectat ad Ordinarium authoritatem præstantem, vt formam sibi beneuisam apponat.

SVMMARIVM.

1 *Qui ex lege fundationis nominandus est, aliis est præferendus.*
2 *Imò illi qui à fundatore nominatus est, beneficium debetur absque aliqua nominatione.*
3 *Si fundator certum genus personarum aliis præferri mandet & patroni huic voluntati contraueniant, nominati à fundatore non indigent alia nominatione, sed ipso iure instituendi sunt.*
4 *Verba precaria fundatoris habent vim coactionis adinstar fideicommissorum.*
5 *Forma à fundatore demandata, expressè seruari debet, maximè si cum clausula, & non alias.*
6 *Relatio non habet locum, quoad ea quæ in dispositione sunt expressa.*
7 *Clausula singula singulis referendo, quid operetur.*
8 *Formam apponere erectioni beneficij non spectat ad successorem fundatoris, sed ad ipsum Ordinarium authorizantem.*
9 *Quando nullus alius ex nominatis à fundatore concurrit, ille qui in defectum aliorum nominatus est, debet instituí.*

DECISIO LXXVIII.

PRæuia authoritate Ordinarij, & consensu Capituli Canonicatum in Ecclesia Cathedrali Vrbinaten. erexit, atque congruenter dotauit de anno 1646. Ioan. Baptista Vrbinellus, reseruato sibi iure præsentandi donec vixerit, & post eius obitum fauore prædicti Capituli, *Rogans Canonicos, quatenus in electione noui Canonici post mortem ipsius dotantis placeret eis præferre omnibus aliis D. Io. Bernardinum Amatorium eius nepotem, ac filios, & descendentes vsque ad quartum gradum D. Io. Antonij Amatorij ipsius D. Io. Bernardini fratris, & deinde Io. Paulum Corninum, ac filios, & descendentes vsque in quartum gradum Clementis Coruini de Vrbino alterius eius nepotis.*

Nominauit fundator in primum Canonicum Antonium Vrbinellum, quæ nominatio suum etiam sortita fuit effectum mediante institutione, & possessione per eum acquisita de dicto Canonicatu.

Defuncto postmodum Fundatore provt etiam dicto Antonio Præsentato Io. Paulus Coruinus infra legitima tempora semel, bisquè institit apud Canonicos capitulariter congregatos pro nominatione suæ personæ ad dictum Canonicatum iuxta mentem Fundatoris. Verùm cum Capitulum illum admittere semper recusauerit, atque præsentauerit Gabrielem Ricciolum; ideò interposita pro parte eiusdem Coruini appellatione, eaquè in Rota mihi commissa, dubitaui cuinam adiudicandus esset Canonicatus, & DD. Coruino adiudicandum esse responderunt,

1 † quia ex lege in fundatione expresè apposita ipse aliis præferri debebat, vnde Capitulum dictam legem seruare tenebatur, *cap. decernimus 16. quæst. 6. cap. illud in fin.* & *ibi* Abb. *de iurepatr.* Roch. de Curt. *de iurepatr. in verb. pro eo, quæst. 12.* Lambert. *in eodem tractat. lib. 1. part. 1. quæst. 9. in fin. num. 109.* †

2 Huiusmodi autem legi, & formæ, quia contrauenit Capitulum nominando Gabrielem Ricciolum, meritò dicta nominatio fuit pro nulla habita, & consequenter iustè resolutum controuersum Canonicatum adiudicandum prædicto Coruino tanquam illi debitum absque alia nominatione Capituli. Gonzal. *glos. 9. §. 1. num. 94. vers. pariter quoque.* Lotter. *de re benef. lib. 2. quæst. 38. n. 26. & seqq. & quæst. 51. num. 39. & seqq.* Rot. coram Put. *decis. 252. num. 2. & 3. lib. 3. in correct. & in recent. decis. 97. num. 3. & 3.* †

3 Ratio est, quia vbi Fundator in nominationibus fiendis per Patronos voluit præferri certum personarum genus, si Patroni illas præferre negligant, habentur pro prælatis, & præsentatis, ita quod ad institutionem deueniri possit absque alia præsentatione, siue nominatione. Lotter. *de re benef. d. lib. 2. quæst. 38. n. 26. & seq.* Put. *d. decis. 252. sub num. 2. lib. 3.* & ita firmauit Rota *in Gerunden. Beneficij 17. Iunij 1644.* coram R.P.D. meo Bichio, §. *non obstat quod Raymundus, & in Fesulana Beneficij, siue Oratorij 27. Iunij 1646.* §. *final.* coram eodem, *& in alia Gerunden. Beneficij 1. Iulij 1648.* §. *final. & 17. Maij 1649. similiter* §. *final.* coram Me.

4 Non obstat, quod Fundator in ea parte, in qua mandat Capitulo prælationem Coruini aliis personis verbis deprecatiuis vtatur, ibi, *Rogans Canonicos*, & paulò inferius, *placeat eis præferre.* Quia verba huiusmodi indicant quidem quandam vrbanitatem loquendi, qua Fundator vti voluit cum Capitulo tanquam Superiori, cæterùm demonstrant etiam deliberatam eius voluntatem, quæ proinde illud obligat, & cogit ad implementum, & obseruantiam eorum omnium, quæ per ipsum ordinata fuerunt, ad text. *in l. 2. C. comm. de legat. l. etiam hoc modo 118. & l. & eo modo 121. ff. de legat. 1.* Surd. *cons. 275. num. 8.* Peregr. *de fideicommiss. art. 1. num. 46.* & hoc idem benè declarauit Rot. *decis. 640. num. 1. & num. 27 part. 1. diuersorum.* Quæ auctoritates licèt loquantur in vltimis voluntatibus, nihilominus valdè conferunt etiam ad materiam Iurispatronatus, quæ ad instar fideicommissariæ regulatur, cum & in illa mens, & intentio Fundatoris potissimùm attendatur; Lambert. *de Iurepatronat. lib. 2. part. 1. q. 7. art. 27. num. 10.* Rota coram Buratt. *decis. 21. num. 6. & in Gerunden. Beneficij 5. Maij 1649.* coram Me, §. *final.* vltra quod etiam in contractibus verbum *Rogo*, aliquando mandatum, seu præceptum importat, *vt in l. 1. ff. mandati, & l. si seruus mei, la 44. ff. de negot. gest.*

Neque refragatur vt ex eo, quod erectio huiusmodi Canonicatus facta fuit cum expressa relatione ad aliam præcedentem factam de alio simili Canonicatu per quendam Venturam Beuerardum, & in ea duæ tantum nominationes contineantur, in reliquis ius liberum præsentandi Capitulo relinquatur, inde inferatur non potuisse dictum Io. Baptistam Vrbinellum dictam formam excedendo plures nominationes sibi reseruare, nec ius præsentandi post eius mortem Capitulo relictum ad certum personarum genus limitare. † De facili enim obiectum huiusmodi tollitur aduertendo, quod Fundator in principio fundationis expresè protestatus fuit velle disponere de bonis suis cum pactis, conditionibus, & reseruationibus infrà exprimendis, & non alias, ideoque cum inter alias dispositiones expresè demandauerit Capitulo prælationem Coruini, vtique hæc forma, & non alia seruari debuit, *cap. illud, in fin. de iurepatronat.* Modern. Pisan. *eodem tractat. part. 2. lib. 2. cap. 9. numer. 9.* † Nihil obstante dicta relatione, quia illa non habet locum respectu eorum, quæ specialiter fuerunt expressa, & prouisa, Dec. *in l. toto iure, numer. 19. ff. de reg. iur.* Dinus *in cap. generi, in fin. eodem tit. in 6.* Menoch. *de præsumption. præsumpt. 181. num. 6. lib. 4.* Et regulariter relatio non fit ad id, ex quo resultaret effectus contrarius intentioni disponentis, Oldrad. *cons. 152. num. 2. in fin.* Bald. *cons. 107. colum. final. vers. sed contra hoc opponitur, lib. 2.* Soc. Iun. *cons. 81. numer. 21. lib. 3.* Rota coram sanct. memor. Gregor. XV. *decis. 495. n. 11.* † Quod tantò magis procedere debet stantibus verbis illis appositis à eodem Instrumento fundationis, *Singula singulis congruè referendo*, quæ operantur vt relatio non sit facienda ad omnia præcedentia, sed ad ea tantum, quæ se compatiuntur cum subsequenti dispositione, Rota coram sanct. memor. Greg. XV. *decis. 413. n. 9. decis. 384. n. 4. & dec. 495. num. 10.*

Minus releuat, quod saltem Capitulum dederit limitatum consensum acceptandi dictam erectionem, scilicet iuxta formam prioris factæ per dictum Beuerardum, & non alias, vnde semper sit seruanda dicta forma, aliàs censeatur ademptus consensus Capituli. † Quia esto, quod consensus Capituli deficeret, adhuc nihil releuaret, quia dare formam erectionibus Beneficiorum spectat ad Ordinarium, & non ad Capitulum, Zabarell. *in cap. illud 4. opposition. de iurepatronat.* Roch. de Curt. *eodem tractat. verb. pro eo, numer. 23.* Lambertin. *de Iurepatronat. lib. 1. part. 1. q. 2. art. 15.* & Fundatores potuisse sibi ius reseruare etiam inuitis Rectoribus Ecclesiarum; Imò & ipse Episcopus si veller sine causa contradicere, cogi posset, *cap. nullus 17. de Iurep.* Lambertin. *eodem tract. lib. 1. p. 2. q. 1. art. 20. num. 2. fol. 284.*

Præterea considerabant etiam DD. pro omissa dubia huius obiecti irreleuantia, quod admissa, non tamen concessa prætensione Capituli, vt scilicet erectio restringenda sit ad duas nominationes, adhuc ex quo vna tantum nominatio facta fuit ab ipso Fundatore, hæc, de qua in præsenti agitur ad fauorem Coruini sustinenda esset in vim secundæ nominationis, quæ vsque adhuc minimè consùpta fuit.

Non obstat, quod Coruinus sit à Fundatore nominatus post Ioannem Bernardinum Amatorium & descendentes vsque ad quartum gradum Io. Antonij Amatorij, † Quia cùm nullus ex illis concurrat, neque compareat ad obtinendum huiusmodi Beneficium factus est locus secundo vocato, ad quem dit. per Menoch. *cons. 215. n. 3.* Fusar. *cons. 5. num. 3.* & ita iure merito Coruino controuersum Canonicatum adiudicandum esse firmatum fuit, iuxta doctrinam Garz. *de benef. p. 7. cap. 15. n. 8. ad med. vers. non obstat.* Rot. *in d. Gerunden. Beneficij 5. May 1649.* §. *final.* coram Me.

Et ita vtraque parte, &c.

R.D.P.

R. P. D. DVNOZET Toletana Pensionis,

Lunæ 15. Ianuarij 1646.

ARGVMENTVM.

DE pensionibus fiduciariis Summi Pontificis authoritate in Beneficiis Hispaniæ in fauorem Italorum sub Hispanorum nomine constitutis. Quomodo probetur huiusmodi fiducia; Et quot ad illam sufficiant coniecturæ. Quis sit illius effectus, quando data est facultas transferendi pensionem sub nomine Hispani ad commodum Itali concessam.

SVMMARIVM.

1 *Pensiones sæpè sub nomine Hispanorum reseruantur quas tamen Papa vult cedere ad Italorum commodum.*
2 *Intentio Pontificis reseruandi pensiones sub nomine vnius ad commodum tamen alterius probatur ex coniecturis.*
3 *Retentio facultatis resignandi quid operetur in pensionibus fiduciariis.*
4 *Per obitum nominati non expirat pensio in odium illius ad quem ex mente Papæ commodum pensionis spectat.*
5 *Actuum cohærentia correspectiuitatem Arguit.*
6 *Ampliatur vt procedat etiamsi actus gesti fuerint inter diuersas personas.*
7 *Ex tractatu præcedenti colligitur intentio partium quoad conclusionem.*
8 *Testis mediator & expeditor Literarum quantum probet.*
9 *Probationes imperfectæ faciunt adminiculum*
10 *Obseruantia subsecuta declarat mentem Pontificis & partium.*
11 *Pensio censetur confidentialis quando in ea apponuntur ea quæ non nisi in confidentialibus solẽt adhiberi.*
12 *Scientia Papæ colligitur ex scientia subdatarij.*
13 *Non reiicitur probatio pensionis fiduciariæ si illius qualitates probentur aliunde quàm ex libro Datarij.*
14 *Negligentia Officialis partibus nocere non debet.*
15 *Registratio in chirographis Pontificiis necessaria est ex speciali constitutione, non autem in pensionibus fiduciariis.*
16 *Solutio componendæ vtrum sit incompatibilis cum pensione confidentiali.*
17 *Clausula, vitæ & morum honestas, apposita in pensionibus fiduciariis quomodo intelligenda.*
18 *Qualitas pensionis confidentialis non excluditur, licèt ille qui nomen accommodat non fecerit mandatum irreuocabile.*
19 *Fideiussiones datæ in pensionibus fiduciariis cedunt ad vtilitatem illius ad quem pensionis commodum spectat.*
20 *Episcopo translato vtrum durent fideiussiones datæ pro solutione pensionum fiducialium.*
21 *Nomen dimissionis vtrum comprehendat translationem Episcopi ad aliam Ecclesiam.*
22 *Clausula, Quouis modo, cuius sit efficaciæ.*
23 *Fideiussio verbis amplissimis concepta suffragatur etiam tertio, seu successori.*

Decis. Rot. Rom.

DECISIO LXXIX.

AGenti D. Abbati Ioanni Antonio Costa pro solutione pensionis scutorum 200. reseruatæ vsque sub Calendis Aprilis 1626. super Archidiaconatu Toleti per Eminentissimum Cardinalem Borgia tunc possesso contra D. Paulum. Iordanum vt fideiussorem qui accesserat huic reseruationi, cum opponeretur de dictæ pensionis extinctione per obitum Didaci de Cardenas sub cuius nomine apparebat facta reseruatio, sed tamen allegabatur à D. Abbate, nudum tantummodo nomen illum præstitisse, commodum verò & vtilitatem spectare ad D. Abbatem, sicut ipse Cardenas tanquam Hispanus (vulgariter nuncupatus *Testa di ferro*) habebat etiam alias pensiones super suo capite reseruatas ad commodum & vtilitatem Italorum, itavt inde iuuetur D. Abbas subrogatione quam fecit bonæ mem. Vrbanus octauus Ioannis Gonzales Lagunes pariter Hispani, transferendo in istum omnes pensiones quæ aderant authoritate Apostolica reseruatæ super capite dicti Cardenas.

Contigit dubitari an pensio sit reseruata ad commodum & vtilitatem ipsius Abbatis, & D. Paulus Iordanus pro ea teneatur. Quo dubio proposito DD. vtrumque illius caput affirmatiuè resoluerunt.

Etenim respectu vtilitatis & commoditatis pro D. Abbate animaduertebatur non esse nouum vt reseruationes pensionum concipiantur in personam Hispani, & nihilominus commoditas spectet ad Italum provt fieri consueuisse referunt Garz. *de benefic. parte* 1. *cap.* 5. *numer.* 261. Lotter. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 36. *numer.* 90. Castro Pal. *quæstion. moral. tractat.* 13. *disput.* 1. *puncto* 15. §. 10. *numer.* 2. Rota *diuersor. decision.* 400. *numer.* 2. *parte* 1. *& in Nolana pensionis* 10. *Ianuary* 1610. *impressa penes* Marchesan. *de commiss. parte* 1. *fol.* 622. *num.* 8. Coram Buratt. *decis.* 835. *numer.* 6. & coram Reuerendissimo D. Durano *decision.* 183. *numer.* 8. † super quo si directa probatio non posset haberi, non dubitabatur sufficere præsumptiones & coniecturas; Lotter. *dicta quæst.* 36. *num.* 105. Caput. *decis.* 200. *numer.* 6. *parte* 1. Rota *diuersi. decision.* 401. *num.* 12. *part.* 1. coram Seraphino *decis.* 1088. *num.* 1. *& decis.* 1108. *num.* 1. *&* coram Burat. *decision.* 724. *numer.* 3. *& decision.* 791. *num.* 2.

1

2

Ita verò Papam voluisse in præsenti reseruare ad commodum & vtilitatem D. Abbatis vt partes hoc etiam ita intellexisse apparet considerando non minus textum totius supplicationis, quàm seriem desuper gestorum ipsa die supplicationis & signaturæ illius, ac demum ante vel post supplicationem: supplicatio enim continebat insimul reseruationem pensionis cui Eminentiss. Cardinalis Borgia consensit, & resignationem etiam D. Abbatis Costæ de Canonicatu in Ecclesia Collegiata Beatæ Virginis MARIÆ in via Lata vrbis ad fauorem D. Iordani familiaris eiusdem Cardinalis, ac facultatem pro reseruatario pensionis transferendi, & respectiuo Eminentissimi D. Cardinalis Titularis ordine illam soluendi etiam translatam, satis detegit contemplationem habitam à Papa vtilitatis illius † alioquin frustratoria fuisset retentio resignationis factæ à D. Abbate Costa, vt bene ad rem ponderat Card. Seraphin. *decis.* 1108. *n.* 3. necnon etiam quia similes facultates non consueuerunt inseri literis reseruationis

3

pensionnum continentium indifferenter pensionarij nominationem cum illius commodo, sed bene quando vnus nominatur, & alter debet habere commoditatem, vt in istis pensionibus Hispanis, quarum commodum Papa vult spectare ad Italum, †
4 ne tunc Italus per obitum Hispani in cuius persona pensio concipitur, remaneat priuatus commoditate pensionis. Lotter. *dicta quæst 36. numer.100.* Castro Pal. *dict.§. decimo quæst. moral. num.2. versic. quapropter.*

Provt eadem contemplatio elicitur à correspectiuitate pensionis ad resignationem quatenus eadem die signatæ supplicationis Eminent.Card. consensit dictæ reseruationi sic gratificans suo familiari cui Canonicatus resignatus conferebatur, ac damnum resarciens resignantis, iuxta modum in resignationibus receptum, de quo Paris. *de resignat. lib.6. quæst.2.num.2.*

Atque D.Iordanus accessit obligationi D. Cardinalis vti principalis, principaliter & in solidum promittens, vltrò releuare indemnem D. Cardinalem, & loco Cedulæ bancariæ demandatæ in supplicatione, humeris suis imposuit nominatim fauore D.Abbatis Costæ, loca vndecim Montis fidei cum expressione etiam quod ipsa remanerent obligata donec pensio durauerit etiamsi Ar-
5 chidiaconatus in alios transferretur, † quæ actuum cohærentia cum omnino verisimilem inferat correspectiuitatem, vt inde vnus actus intelligatur, ad tradita per DD. *in l. petens, C. de pactis,* Menoch. *consil. 1. numer. 345.* Surd. *consil. 17. num.9.* Gabriel. *de præsumpt. conclus. 13. numero 45.* Cardin. Mantic. *de tacit. & ambig. lib. 2. tit. 3. num.2.* Paris. *de resignat. lib.3. quæstion.2. num.25. & lib.14. quæst.7. num.45.* Giurba *decis.85. num.18.* vbi post
6 alios affirmat, *num.20.* † id procedere, siue actus gesti fuerint inter easdem, siue diuersas personas; Rota *recent. decis.12. numer. 40. parte 5.* coram Buratt. *decision 361. num.4.* & coram Reuerend. Durano, *decis.11. num.12.* vtique suadet personam D. Abbatis nominatam in prima parte supplicationis subintelligi etiam in secunda, quoniam in correspectiuis, vnum alteri inesse censetur: *l. lecta, ff. si cert. pet. l. si ventri, §. in bonis, de priuil. credit.* Bald. *cons.3.n.17. per totum lib.3.* Alba *consil.240. num.31.* Ioann. Francisc. à Ponte *consil. 69. num.19.* Rota *recent. decis. 418. num.6. p.1. dec.108. num.5. p.5. & dec.323. num.86. p.6.*

7 Et id ipsum denique conuincunt, tum præcedens tractatus reseruandæ pensionis ad commodum, & vtilitatem Domini Abbatis resignantis, vnde rectè sumitur interpretatio conclusionis. Surd. *cons.202. numer.19. & seq. & dec.295. numer.10. & dec.238. num.30. & seq.* Addentes ad sanctæ mem.
8 Gregor. XV. *dec. 169. numer.7.* † vt probatur per testem mediatorem, seu expeditorem Literarum resignationis & pensionis, cui licèt vnico defertur ita deponenti de facto proprio, saltem concurrentibus adminiculis; Crauet. *consil.178. num.7.* Caput. *decis. 271. num. 1. & 3. parte 3.* Rota *diuers. decis.220. num. 4. parte 2.* coram sanctæ mem. Gregor. XV. *decis. 247. numer. 6. & recent. decis. 162. num.3. & dec.201. num.9. part.5. & dec.87. numer.9. part.6.* Nimirum contemporanea & conformi adnotatione in libro ipsius expeditoris, ac depositione alterius testis quoad ordinem datum Hispano de Cardenas per D. subdatarium sese gerendi in ista pensione ad instar reliquarum sui nomine cantantium in Hispania, cuius libri, seu depositionis efficacia, licèt non careat aliquali dubitatione respectu integræ fidei, ex traditis per Buratt. *decis.835. num.14.* † tamen est considerabilis ad effectum ita adminiculandi, sicut dicitur de scripturis, & cæteris probationibus informibus, vt aduertunt Bald. *consil.204.n.7.lib.3.* Rota *recent.dec.210. n.3. & dec. 508. num. 6. parte 1.*

Tum etiam qualitas eiusdem Hispani habentis similes pensiones ad commodum, & vtilitatem Italorum cum obseruantia secutarum solutionum ad commodum, & vtilitatem D.Abbatis, tam de ordine dictorum Cardenas & Lagunes quàm etiam sine eo, sed per ipsum exigendo, vt ex quittanciis & depositionibus testium, † quæ etiam obseruantia declarat & demonstrat sic Papam, & partes ab initio intellexisse, ex adductis *in decision. 261. numer. 4. & 301. numer.8. & dec.419. num.6. parte 1. recent.*

Et ex his de scientia Papæ DD. non dubitarunt siue illa resultet ex actuum correspectiuitate, vt dictum est ratione resignationis, & reseruationis respectiuæ, quasi hoc ante oculos ponat supplicantes nihil aliud intendisse, quàm ex quadam veluti permutatione, pensionem succedere loco Canonicatus, ad reparandum cum mensura iustitiæ incommodum, quod ob dimissionem propriæ vtilitatis inuicem sustinebatur, siue ex incerta inademmet serie reseruationis pensionis ipsa facultate eam transferendi, quando nunquam aliàs in eodem contextu reseruationis solitæ à Papa respectu aliarum pensionum denotat id agi, vt in illis confidentialibus pensionibus obuietur possibilitati extinctionis earundem si fortè contingeret præcedere Hispanum qui nomen accommodauit, indeque emergat declaratiua expressio quod non debeat commensurari duratio pensionis ad vitam nominati reseruatarij, sed hoc etiam extincto hu curari, vt superstes existat pensio, ne pereat illius commoditas, cui verè gratia reseruatæ pensionis dirigebatur, siue in decreto contento in supplicatione absolutorio Hispani, & Translatiij solutione terminorum exactorum pensionis in omnem casum repetitionis à Titulari, quod proprii & præcisè conuenit naturæ pensionis confidentialis cum tali casu satis sit emergere scientiam posse eam excitari in Papa ex toto tenore sicationis sibi porrectæ, & ex rebus ac verbis contentis, † præcipuè ex simili confidentiali sioni tantummodo conuenientibus, quæ proin bene excludunt præsumptionem ignorantiæ, probationem scientiæ inde resultantis, Riminald. Iun. *consil.324. num.328.* Bero, *consil.1. num.10. volum. 3.* Paris. *de confident. quæst. 40. num.10. & sequent. & num. 19. 21. & 31. & de resignat. quæst.2. num.67. & sequentib. lib.2. & lib.10. quæst.2. num.15. & sequentib.* Lotter. *de re benefic. lib.1. quæst. 36. num.92. 97.100. & sequentib. & lib.3. quæst.9. n.49.* Rota *decis.271. lib.2. parte 3. diuers.*

Et hoc ita voluisse & intellexisse Papam exprimere supradictum ordinem datum eidem Cardenas à Domino subdatario per quem vti per organum defertur nobis vox & intentio Papæ, & illius scientia de ipsiusmet Principis scientia censemur; Riminald. Iun. *consil.640. numer. 20. & 29.* Lotter. *de re benefic. lib.2. quæst.23. num.26. &* Rota *dec.387. sub.n.6. versic. Vnde inferebatur, part. recent.*

Non obstat quod hæc pensio non reperiatur descripta in libro Datariæ, vbi adnotantur similes pensiones confidentiales; quidquid enim aliquando duntaxat probationem haberi posse dixerint, Card.

de benefic. part. 1. cap. 5. num. 270. Cardin. Seraphin. *decision. 1088. sub numer. 4.* Buratt. *decision. 835. num. 9.* loquuntur in casu in quo ex tenore supplicationis, & subiecta materia veritas non percipiebatur, nec excludunt quin ex ipsa supplicatione & Literis probatio valeat desumi, cùm imò Literæ & supplicatio plenè probent; Rota *decision. 28. de probationib. in antiquis, decision. 265. numero 6. part. 5. recent. & in proposito d.c. 399. numero 2. part. 1. diuers.*

14 Neque incuria Officialis ad quem spectabat munus ita describendi, nocere debet Italo habenti fundatam intentionem in aliis probationibus, vt in simili de Notario omittente describere instrumentum in suo protocollo, dixit Rota coram Cardin. Caualer. *decision. 122. num. 11.* & coram Buratt. *decision. 10. num. 6. & 7.*

15 Aliud autem simile contrarium de Chirographis ex defectu registrationis inefficacibus, diluitur; quia in illis adest peculiaris constitutio fel. record. Pij V. *de Registrandis.* At gratia pensionis perfectionem recipit à sola signatura supplicationis; Cassador. *decis. 4. num. 2. de caus. possess. & propriet.* Rota *diuers. decision. 418. num. 3. parte 1.*

16 Minus refert Literas pensionis fuisse expeditas cum solutione compositionis quæ non solet solui in pensionibus Hispanis confidentialibus, quia hoc ita contingit quoad reseruatas in beneficiorum prouisionibus, nec in resignationibus in fauorem, nec quidem ratione qualitatis pensionis, sed personarum, cùm plerumque concedantur familiaribus, & aliis charis Summo Pontifici eximi solitis à solutione compositionum, vt *in dec. 40. num. 10. vers. 7. quia, in fine, part. 1. diuers.*

Et quia solutio componendæ potius retorqueri potest pro D. Abbate, qui illam impedit ad coadiuuandam aliundè probatam ipsius contemplationem, elicitur *ex decisione* Buratt. *724. num. 3. & 791. numer. 2.*

17 Nec est considerabilis ratio per Papam deducta in Literis reseruatoriis vitæ & honestatis morum dicti Hispani, vel attento quod illa verificari possit respectu proprietatis remanentis penes Hispanum, in quo propterea requiritur morum honestas & character clericalis, *Ex opere morali tom. 3. tract. 42. cap. 9. num. 19.* Vel etiam quia effectus conceptorum verborum erga Hispanum proprietate, seu nomine fruentem magis dirigatur ad Italum contemplatum respectu commodi, iuxta regulam, *Plus valere quod agitur, quàm quod fictè concipitur: l. 1. & toto titul. Cod. plus valere quod agitur,* cum aliis quos in specie pensionis retulit, & sequuta est Rota *impressa penes*, Pacif. de Saluiano *dec. 129. num. 3.*

18 Nec releuat traditum non fuisse ab Hispano consuetum in pensionibus confidentiariis dari mandatum irreuocabile ad exigendum, de quo *in decision.* Buratti *835. numer. 8.* illud enim sæpissimè consueuit omitti, vt *in decis.* Cardin. Seraphini *1088. numero 9.* Cui in omnem casum vel alteri defectui etiamsi adessent alicuius momenti, prævalerent solida fundamenta comprobatæ contemplationis commodi, & vtilitatis pro D. Abbate, ex suprà allegatis.

19 Hinc firmato antecedente contemplationis prædictæ, resultat necessaria consequentia, vt D. Iordanus vigore suæ accessionis, seu fideiussionis teneatur soluere D. Abbati Costæ, cum omnes pensiones reseruatæ Hispano de Cardenas fuerint per bonæ memoriæ Vrbanum VIII. translatæ, habita generali, & indifferenti relatione, provt in diuersis supplicationibus, seu scedulis motus proprij desuper signatis continebatur, in personam Ioannis Gonzales Lagunes, qui adhuc viuit, atque vis obligationum, seu fideiussionum tali casu tendat ad Itali commodum, non autem ad Hispani vtilitatem, Gratian. *discept. 131. num. 20.* Rota *in impress.* apud Pacif. *d. dec. 129. n. 3.*

Nec translatione secuta Eminentiss. Card. Borgiæ ad Ecclesiam Hispalensem, ac deinde ad Toletanam potest dici accessionem D. Iordani expirasse; quia nedum in reseruatione pensionis, iuxta quam & iuxta omnia decreta in ea contenta se obligauit D. Iordanus, cauetur expressè quod omnes obligationes, & accessiones consistant in suo robore, etiam postquam idem Cardinalis dimisisset Archidiaconatum, nisi successor fecerit similem obligationem, & teneri præcisè se ac suos successores, & fideiussores velle declarauit idem Eminentiss. D. Cardinalis ad formam omnium decretorum reseruationis ipsa pensione durante, etiam quod quacunque authoritate aut motu proprio Papæ fieret de dicto Archidiaconatu aliqua prouisio donec prouisi se taliter obligarent, & cæteras cautelas hi in vrbe præstarent pro dictæ pensionis securitate, ac admittere intelligatur, qui consensit incompatibili assecutioni; Paris. *lib. 1. de resignat. q. 1. n. 40.* vbi ex Mandos. *super. reg. de infirm. q. 13. n. 8. & 9.* 20

Au quod verbum *Dimissio* est loco generis, & complectitur quemcunque actum per quem quis abdicat ius proprium eoquè magis vbi translatio (vt in præsenti) successit propter meritum translati; tunc enim effecta intelligitur ex parte eiusdem translati à proprio consensu & acceptione, Abb. *in cap. vlt. num. 13. de postulat. Prælat.* Calderin. *cons. 1. de transl. Prælat.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst. 28. num. 77. & 79.* & fuit dictum *in Bononien. beneficiorum 29. May 1645.* coram R. P. D. meo Bichio. Teneaturquè ad interesse, & sic ad solutionem Eminent. D. Cardinalis, & ipse D. Iordanus principalis fideiussor, donec integrum factum alienæ futuræ obligationis ab ipsis omnino præstetur, ex Rota coram S. M. Gregor. XV. *dec. 241.* 21

Sed & vlterius obligatio D. Iordani emanauit de soluendo absolutè donec pensio durauerit cum specificatione, etiamsi Archidiaconatus huiusmodi quouis modo vacando ad alios tertios possessores transferatur: nam verba *Quouis modo* adiecta vacationi important irrefragabiliter omnem eius modum considerabilem; Gabr. *cons. 187. num. 9. lib. 1.* Roland. *cons. 4. num. 48. lib. 1.* Laurent. *dec. Auenionensi 110. num. 1.* cum aliis per Modern. Lusit. *dec. 399. num. 1. & sequentib.* Rot. *diuers. dec. 705. num. 16. parte 1.* 22

Ac sine dubio potuit idem Iordanus velle manere suam obligationem postquam Archidiaconatus quomodocunque in aliam personam transiisset, quia non prohibetur quis fideiubere pro alio, & se obligare pro re aliena, vt decisum fuisse in vna Prænestina, & Senensi pensionis 10. Ianuarij 1558. coram Quiroga referunt, & sequuntur Paris. *de resignat. lib. 1. quæst. 8. numer. 16. & 17.* Garf. *de benefic. par. 1. cap. 5. num. 180.* 23

Et ita vtraque parte informante, &c.

Coram R. P. D.

IOANNE CHECCONIO
Auditore Gener. Legat.
Auenionensis.

IN CAVSA

Caullicensi Spolij.

Lunæ 14. Augusti 1659.

ARGVMENTVM.

VTrum Capitulum Sede Vacante habeat ius destituendi Officiarios mensæ ad exercitium iurisdictionis temporalis ab Episcopatu dependentis deputatos, & cui danda sit manutentio, nempe an graffario Curiæ temporalis deputato per Capitulum, Sede Vacante, an verò deputato per Episcopum defunctum.

SVMMARIVM.

1 *Ius Regaliæ non habet locum in Comitatu Venaissino.*
2 *Ciuitas Auenionensis, & Comitatus Venaissinus sub Gallo-prouincia collocantur. Et subiiciuntur Pontificiæ iurisdictioni*, num. 3.
4 *Locus aliquis potest esse in Diœcesi, & tamen non esse de Diœcesi.*
5 *In ciuitate Auenionensi, & Comitatu non est locus spolio, nisi agatur de Archiepiscopis & Episcopis.*
6 *Consuetudines Galliæ locum non habent apud nos qui sumus subditi Papæ in spiritualibus & temporalibus.* num. 7.
8 *Manutentio concedenda est graffario non obstante deputatione Capituli, quæ altiorem requirit indaginem*, & n. 9. & 10.
11 *Instantia nullitatis non impedit manutentionem.*
12 *Capitulum Sede Vacante non potest reuocare locationes factas per Episcopum defunctum, potest tamen si tempus locationis sit finitum nouam facere locationem*, & n. 13. & 33.
14 *Capitulum Sede Vacante nihil potest innouare cùm solam habeat administrationem iure custodiæ & fiduciæ.*
15 *Capitulum Sede Vacante non potest Officiarios Episcopi defuncti destituere, sed debet omnia relinquere in eodem statu*, n. 16. & 27. 28. 29. 30. *& ita declarauit Congreg.* n. 31.
17 *Locationes bonorum Ecclesiæ, vltra triennium sunt in totum nullæ: fallit stante consuetudine in contrarium*, num. 18.
19 *Officium Actuarij Curiæ Episcopalis potest locari mediante pecunia*, & n. 20.
21 *Locatio bonorum Ecclesiæ ad quadriennium est valida quando fructus alternis annis percipiuntur.*
22 *Concessio Episcopi facta de aliquo officio, resoluitur per illius mortem, eodemquè modo resoluitur locatio*, n. 23. *Intellige volente Episcopo successore*, n. 24. & 32.
25 *Actus nullitatem continens non dicitur nullus nisi is cuius fauore nullitas inducitur, hoc velit.*
26 *Clausula decreti irritantis non operatur nisi volente parte.*
28 *Officiales remanent in exercitio donec successor aduenerit.*
34 *R. Camera quæ succedit iure spolij cùm habeat ius limitatum non potest reuocare locationes factas per Episcopum defunctum*, & num. 36.
35 *Obtinens sequestrationem fructuum in manibus coloni censetur approbasse locationem.*
37 *Actus clandestini, vel qui dederunt causam litis non sunt manutenibiles.*
38 *Capitulum Sede Vacante succedit in iurisdictione Episcopi. Intellige quoad ea quæ sunt necessaria, non quæ dependent ex voluntate & liberalitate*, & n. 39. 40. & 41.
42 *Administrator non potest exercere ea quæ sunt liberalitatis, quod non solùm habet locum quoad beneficia, sed etiam quoad officia*, num. 43.
44 *Capitulum Sede Vacante potest Parochiales vacantes ad tempus commendare, vel ad tempus vrgente necessitate officij exercitium concedere*, n. 45. *Non tamen colonos sine causæ cognitione expellere*, num. 46.
47 *Camera in casibus in quibus locus est spolio sicut Capituli Sede Vacante, sicut Oeconomi qui in Gallia deputantur*, n. 48.
49 *Quæ sit ratio diuersitatis inter deputationem Vicarij Sede vacante & aliorum Officialium*, & n. 50. 51. 52. & 53. *vbi refertur casus decisus per Sacram Congregationem Concilij.*
54 *Capitulum Officiales in officio delinquentes cum causæ cognitione officio priuare potest, non tamen illis sine causa destituere.* n. 55. & 56.
57 *Consuetudo cui ius resistit, requirit probationem temporis immemorialis.*
58 *Sede Vacante non potest induci consuetudo contra Ecclesiam.*
59 *Ex eo quod Capitulum Officiales instituit, non infertur potestas illos sine causa destituendi.*
60 *Collatio officij est actus liberalitatis, confirmatus non necessitatis.*
61 *Immemorialis excluditur ex vnico actu gestum contrarium.*
62 *Qui venit ex nouo titulo tenetur probare suam libertatem.*
63 *In dubio iudicandum est contra Capitulum Sede vacante.*

DECISIO, SEV VOTVM
Decisiuum LXXX.

PEr obitum Illustriss. Francisci d'Hallier Episcopi Caullicen. deuolutum fuit Ius Spolij ad R. Cameram Eminentissimi Cardinalis Legati vigore Literarum Fœl. rec. Vrbani VIII. sub 15. Decembris 1624. aliarumque Legationis huiusce facultatum. † Esto enim quod Ius Regaliæ speciem spolij in Galliâ præseferens non habeat locum in Gallo-Prouincia, teste Lud. Bell. *cons.* 75. *numer.* & 5. in qua sitam esse Auenionem, † & Comitatum Venaissinum testantur Plin. *lib.* 3. *cap.* 4. Cæs. *de Bell. Gall. in Catalog. Priscor. Ball. Popular.* Bertrand. *cons.* 237. *numer.* 1. *lib.* 6. Lud. Bell. *cons.* 4. *numer.* 1. *cons.* 57. *num.* 42. † & in temporalibus subiici Summo Pontifici vti Comiti. Modern. Auen. Sanfelic. *var. resol. lib.* 2. *quæst. Ciuil.* 34. *num.* 10. † & sic esse in Galliâ, licèt non sit de Galliâ, adinstar loci exibetur in Diœcesi, licèt non sit de Diœcesi, Kloch. *de Iurisd. in exempt. lib.* 4. *q.* 54. *num.* 2. Rot. *dec.* 324. *num.* 3. *p.* 4. *p.* 1. *recent.*

Attamen

5 Attamen intrare hic Spolium quoad Episcopos, & Archiepiscopos † licèt non intret quoad sæculares Clericos non fuit dubitatum etiam ex obseruan-
6 tia harum partium, de qua testatur Modern. Auen. *q. Benef. p. 1. cap. 96. num. 22.* Et generaliter † in materia spolij sequendam fore consuetudinem tradit Noguerol. *Allegat. 26. num. 31.* Nos enim propria vineta cædimus, vt ait Rot. Auen. apud Hier. à Laurent. *dec. 55. versic. Nos propria vineta*, nec Galliæ consuetudines attendimus, quando iuri Ecclesiastico, vel aliis Constitutionibus Pontificiis ad-
7 uersantur, Lud. Bell. *cons. 57. num. 41. versic. Respondebatur*, cum Auenio & Comitatus Venaissinus duo sint status immediatè subditi in spiritualibus, & temporalibus soli Summo Pontifici, ille quidem ex venditione Ioannæ Reginæ Neapolis, 1348. 9. Iunij, & concessione Caroli IV. Imperatoris; Hic verò ex instrumento Pacis Parisiensis 1238. Mense
8 April. vt latè prosequitur Lud. Bell. *cons. 57. n. 7. & seqq. ac num. 42. & seqq.*

Vndè cùm ad mensam Episcopalem Caullicen. spectaret officium Actuarij † Curiæ spiritualis, & in eius exercitio reperiretur Ioannes Rey ab Episcopo dum viueret prouisus; Prætenderet verò Capitulum Sede Vacante sibi competere ius destituendi Officiarios mensæ à spirituali Iurisdictione dependentes. Promota fuit coram Me controuersia inter prouisum ab Episcopo de Actuariatu dictæ Curiæ, & prouisum à Capitulo, diuque tum voce tum scriptis disceptata manutentio in possessione exercendi dicti Actuariatus officium. Tandem libratis vtriusque meritis, visum fuit concedendam fore prouiso per Episcopum, & denegandam prouiso per Capitu-
9 lum.

Fundamentum primæ partis fuit. Quia cum appareat euidenter ex manualibus dictæ Curiæ spiritualis mihi exhibitis de possessione, siue quasi dicti Ioannis Rey continuata vsque ad obitum Episcopi, qui causam dedit huic liti, sine dubio manutentio
10 ei debetur ad statum suæ possessionis iuxta *vulgat. §. retinendæ Institut. de interdict.* † Non obstante ass. destitutione tacitè resultanti ex prouisione alterius factâ per Capitulum Sede Vacante, quæ dum ex pluribus redditur turbida, estque altiori indagine digna, debuit de ea maturiùs in petitorio agitari, data interim manutentione Ioanni, qui reperitur de tempore motæ litis in exercitio officij, vt in fortioribus terminis remotionis eius qui erat ad nutum amouibilis respondere Ann. Seni. *allegat. 103. p. 2.* vbi *de officio Notarij*, Posth. *de Manuten. Obseruat. 10. num. 48.* Gratian. *discept. for. 590. num. 14.* Garf. *de Benefic. p. 5. cap. 7. num. 22. versic. & cum requiratur fol. 128.* Rot. *post tract. Posth. de manutenend. dec. 283. per tot.* & latè *in Romana subcollectoria 17. Mart. 1645. §. quæ omnia*, coram bon. mem. Bichio, *& in eadem 2.*
11 *Iun. 1645. §. quod verò*, coram Eod.

Et generale est reuocationem dispositionis factæ vel rescissionem contractus intentatam † non impedire interim manutentionem, Ant. Fab. *in Cod. lib. 7. tit. 7. definit. 38. num. 2.* Vincent. de Franc. *dec. 373. per tot.* Rota coram Buratt. *dec. 149. num. 9. & post tract.* Posth. *de manutend. dec. 300. num. 2. & in recent. part. 1. dec. 270. num. 3. & 4. & in dict. Romana Subcollectoria 17. Martij 1645.* coram bon. mem. Bichio, *in Romana officij 18. Iun. 1649. §. fin.* coram Eminentiss. D. Card. Otthobono, *& in Romana renunciationis 21. Maij 1651. §. nonobstante quod*, coram Reuerend. D. Cerro Decano.
21 Quò magis dum hæc possessio videtur titulata † ex prouisione ab Episcopo viuente reportata mediante contractu locationis, qui esto quod possit à successore reuocari vti gestus nomine proprio, quidquid aliud, si nomine Ecclesiæ, Grat. *dec. March. 99. num. 12.* Lud. Bell. *cons. 166. num. 3. & per tot.* Non tamen à Capitulo Sede Vacante id potest. Licèt enim locatione finità posset Capitulum bona locare † ex præcisà necessitate, ne defectu coloni 13
pateretur Mensa præiudicium, Cald. Pereir. *de empt. & vendit. cap. 26. num. 14.* Barbos. *de Iur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 32. numero 135.* Carol. Feuret. *tract. de Appellat. lib. 3. capite 4. numer. 37. versic. autre chose sçroit*, cum aliis *infra citand. sub §. non tamen, num. 46.*

Attamen si priùs bona locata sint, & duret loca- 14
tionis tempus † non potest Capitulum locationem adhuc pendentem reuocare, nec iura Episcopalia ad libitum administrare, vel aliud innouare, sed illa manutenere debet in eo statu in quo sunt de tempore mortis Episcopi, vsque ad successoris aduentum iure potiùs fiduciæ & custodiæ, quàm liberæ administrationis, vt declarat idem Barbos. *de pot. Episc. p. 3. Allegat. 132. num. 21. & 22. versic. qui tanquam talis sola necessaria ministraret.* Ambros. Legaufræus *in Synops. decretal. tit. ne Sede Vacante in fin.* Azeued. *cons. 11. num. 14. & 15. versic. necessarius.* Ant. Fabrit. Bleinian. *in prax. benefic. titul. de officior. administrat. num. 29. in Addit. sub liter. N. versic. quam colonos expellere fol. 297.* vbi in puncto quod Capitulum † Sede Vacante non potest colonos ex- 15
pellere, vel Officiarios destituere ad instar tutoris, Loyseau *de offic. lib. 5. cap. 5. num. 44. & cap. 6. n. 46.* vbi in indiuiduo Graffarij Sede Vacante, Bacquet *tractat. de iurib. iustit. cap. 17. num. 14.* vbi de tutore, *& num. 15.* vbi in indiuiduo Oeconomi mensæ Episcopalis decisum refert non posse Graffarium, & alios officiales Sede Vacâte destituere, Carol. Feuret. *tractat. de Appellat. lib. 3. cap. 4. num. 37.* vbi Capitulum vocat successorem momentaneum, & instar Curatoris manutenere contractus factos à defuncto, *per l. in venditione 8. §. 1.* ibi locare debet, sed hoc ita demum si ante neque locatus fuerit, *ff. de bon. authorit. Iud. possidend.* Lebret. *lib. 4. decis. 4. versic. au contraire*, ibi; *il faudra entendre cela seulement titulo fiduciæ.* Nauarr. *de Spol. Eccles. quæst. 5. num. 1.* vbi quod Sede Vacante † debent omnia fideliter conser- 16
uari iure custodiæ & in statu quo tempore obitus reperta sunt futuro successori reseruari, iuxta gloss. *in can. illud, & can. non liceat. 12. q. 2. & cap. quia sæpè extr. de elect. in 6.*

In nihilo refragante ass. nullitate præfatæ locationis ad quadriennium factæ contra formam Paulinæ, locationes vltra triennium irritantis † itavt 17
nequidem intra triennium ob indiuiduitatem formæ sustineantur, secundùm Lud. Bell. Auen. *cons. 166. num. 15.* Ant. de Marin. *var. tom. 1. controuers. 6. num. 7.* Pellicion. *qu. Iur. Illustr. 41. cap. 6. versic. an autem locatio fol. 306.* Ciarlin. *controu. 8. n. 34. & 35. & controu. 93. numero 79.* Rot. coram Merlino Pamphilio & Penia apud Marchesan. *part. 1. de signat. grat. decis. 11. numero 4. decis. 12. num. 1. & dec. 13. numero 2. fol. 107. & 103. & in recent. part. 1. dec. 30. num. 2.*

Quia Paulina non intrat constito de consuetudine Ecclesiæ sic locandi vltra triennium, de qua sufficienter hic apparuit ex pluribus locationum instrumentis, de bonis mensæ Episcopalis etiam vltra quinquennium locatis. † Vnde non intrare Pau- 18
linam notarunt in specie Ricc. *collect. 2164. versic. 4. part. 6.* Vrsil. ad Afflict. *dec. 101. n. 5.* Gamm. *dec. 390. n. 1.* & saltem probato, provt hic, vsu contrario,

vt admittit Lud. Bell. *d.conſ.166.n.16.* Rot.coram Penia apud Marcheſan. *part. 1. de Signatura Gratiæ, dec.13.n.4. fol.* 108.

Præterquam quod dum officium ſpirituale Actuarij Epiſcopatus nec vendi, nec locari mediante pe-
19 cunia poteſt † ſecundum Azeued. *conſ.* 8. *per tot.* conſequens eſt quod illius reſpectu, vel non intret Paulina quæ ad locationes mediante pecunia factas videtur reſpexiſſe. Vel quod dicta locatio in caſu de quo agitur, vti veniens in conſequentiam, & acceſſoriè vnita ad locationem tabulatus temporalis principaliter contemplatam, non
20 ſit attendenda † ſed ſola Curiæ temporalis Actuariatus locatio primò & per ſe intenta, *cap. ex literis 7. & cap. cum ſæculum 13.* & *ibi* DD. *extr. de Iurepatr. l.1. ff. de author. tutor.* & in deputatione ſimilis officij Vinc. de Franc. *dec. 16. numero 10. verſic. tranſireque exemplo.* Gamm. *dec.390. num.5.* Ac exinde æſtimando ſolum huius actuariatus temporalis locationem, cenſetur ea ſolum ad Biennium facta
21 † vt potè cum ad quodlibet biennium (ob diuiſam alternis annis cum Apoſtolica Camera temporalem iuriſdictionem) fiat vniformis fructuum perceptio, quo caſu biennium pro vnico anno computatur, Gabriel *conſ.68. per tot. vol. 1.* Couarr. *var. lib. 2. cap.26. num.6.* Grat. *diſc. for.606. num.19.* Surd. *dec. 52. num. 32.* & dixit Rot. *in Tiburtina Aſſidtus 19. Junij* 1648. §. *quia dicta*, coram Eminentiſſ. D. meo Card. Corrado.

22 Nec obſtare viſum eſt fundamentum partis, quod per mortem Epiſcopi † vacent ipſo iure officia ab Epiſcopo conceſſa, tanquam reſoluto iure datoris, reſoluatur illud acceptoris, *l. lex veſtigali 31 ff. de pignor.* Maſtrill. *de Magiſtrat. lib.4. c.17. n.22. & ſeqq.* Molin. *de primogen. lib.1. c.25. n.9. & 17.* Cabed. *dec. 21. per tot. part.2.* & in ſpecie Scribaniatus ab Epiſcopo conceſſi, Molin. *d. lib.1. cap.25. num.17.* Afflict. *dec.101. per tot.* Gamm. *dec.353. num. 3. & 4.* Non ſecus ac
23 locatio ab Epiſcopo facta † ſucceſſorem non ligat iuxt. Concil. Trident. *ſeſſ.25. de reform. cap. 11.* ſed morte Epiſcopi reſoluitur, Redoan. *de reb. Eccleſ. non alienand. quæſt.57. per tot.* Pacific. *de Saluian. inſpect.4. cap.3. num.40.* Gutier. *lib.2. practic. quæſt. capite 112. num.4. & ſeqq.* Pariſ. *de reſignat. lib.1. q. 16. num.47. & 48.* Rot. poſt Pacif. *de Saluian. dec. 210. num.3.*

24 Quia concluſio in obiecto relata ſano modo debet intelligi, ita vt ad fauorem ſucceſſoris vacare dicantur ipſo iure officia † quatenus à ſucceſſore fiat officialis mutatio, non autem ad eiuſdem onus, aut præiudicium, & antequam ab Epiſcopo ſucceſſore fiat noui officialis creatio; Quoniam vbi lex aliquid inducit ipſo iure, hanc ſemper interpreta-
25 tionem admittit parte volente † & ita ſe velle declarante, vt pluribus comprobat Peregrin. *de fideic. art.2. num.64.* Cancer. *var. p. 2. cap. 14. num. 165. & p.3. cap. 17. num. 253.* & in fortioribus terminis
26 decreti irritantis † quod nullitatem actus inducit ipſo iure, quatenus ſcilicet ille ad cuius fauorem inductum eſt, eo vti velit, Gonzal. *ad Regul. Cancell. gloſ. 56. num.65.* Grat. *diſc. for. 516. num.8.* Rot. coram Caputaquen. *dec. 249. & in Romana Legati 18. Februarij* 1650. §. *minuſve*, coram Reuerendiſſimo D. Cerro Decano. Vnde cum Officialium deſtitutio
27 † Sede Vacante videatur ipſi menſæ præiudicialis ceſſante deſtituendi neceſſitate, Loyſeau *tractat. de offic. lib.5. num.44.* Fabric. Bleinian. *in prax. benefic. tit. de offic. num.29. in Addit. ſub liter. N. fol.* 297. Lebret. *lib.4. dec.4. verſic. Mais outre les ſuſdites raiſons, & verſic. Que bien ſouuent, cum ſeqq.* Sequitur antiquos officiales tanquam habentes adminiſtrationem cum titulo, remanere in exercitio officij † donec alius à ſucceſſore prouiſus, aduenerit, vt in terminis Conſulis, Præſidis, aliorumque officialium poſt finitum officij tempus, textus ſunt *in l. meminiſſe, & in l. obſeruare ff. de offic. Proconſul. & l. vnic. §. adminiſtratione Cod. vt omnes tam ciuiles quam militares*, & docent Innocent. *in cap. cum acceſſiſſent extr. de conſtitut.* Benedict. *in cap. Raynutius verbo duas habens filias p.t. num.39. verſic. quo caſu fol.18.* Molin. *de primogen. lib. 1. c.25. n.9. & 11. Grat. diſc. for.184. n.46.* Fontanell. *de pact. dotal. clauſ.4. gloſ.10. p.1. n.99.* Guid. Pap. *deciſ. 501.* & *ibi* Addent.

Et in puncto actuarij Curiæ Epiſcopalis † quod Sede Vacante remanere debeat in officio donec ab Epiſcopo ſucceſſore reuocetur, tradunt Loyſeau *tract. de offic. lib.5. cap. 6. num. 46.* Bacquet *de Iuſtit. cap.17. num.15.* Loüet. *liter. O. Arreſt.2.* & Brodeus *ſub liter. B. verſic. Donc pour concluſion*, *verſic. Et d'ailleurs, fol.115.* Fabric. Bleinian. *in prax. benef. tit. de offic. num.27. in addit. ſub lit. L. verſ. dono expreſſè ab eorum ſucceſſoribus reuocentur, fol.* 296. ratio eſt quia, vt ait Loyſeau *loc. citat.* licèt Epiſcopi dominium ſit ad vitam limitatum † Officiarij tamen ab illo deputati ſunt Ordinarij & perpetui, donec à ſucceſſore reuocentur, *arg. leg. Præſidis ff. ſi cert. pet.* Ad quod notabilis eſt Theoria Ioan. Fab. *in §. item ſi adhuc num. 3. verſ. quando quis ex mandato, Inſtit. de mandat.* † Atque in hac facti ſpecie declarauit ſacra Cong. Cardinalium relata per Card. Bellamin. *in not.* ad Concil. Trident. *ſeſſ. 24. cap. 16.* in hæc verba; *Item Capitulum Sede Vacãte non poſſe deputare alium Officialem præter Vicarium niſi quos poterat in ſede plena.* Clarum autem eſt ſede plena Capitulum non poſſe in Actuarij deputatione ſe immiſcere, ergo neque poterit Sede Vacante; Bellam. *citat.*

Pariter ea quæ de locatione per mortem Epiſcopi reſoluta apponebantur, ſimili reſponſione tollebantur, vt nimirùm procedant ipſo ſucceſſore potente, † & locationi ſuiprædeceſſoris ſtare nolente ex ſupra deductis; Quia certum eſt ſucceſſorem facto ſui prædeceſſoris ſtare poſſe ſi velit; gloſ. in *cap. extr. ne Sede vacante*, & in fortioribus terminis vacationis dixit Rot. *dec.179. num.6. dec.318. num. & 40. p.5. rec. & in Romana Legati 18. Febr. §. minuſque obſtat*, coram Reuerendiſſ. D. Cerro cano. † Indeque locationem Epiſcopi ad ſucceſſ aduentum vſque durare, dixere Grat. *diſc. for. num.17. verſic. ad onus ſucceſſoris, & diſc. 606. num. ibi, per ſuperuenientiam ſucceſſoris extinguitur facta ab anteceſſore.* Lud. Bell. *conſ.166. num.5. ex ſuperuenientia enim ſucceſſoris.* Ant. de Marin. *controuerſ.181. n.4. verſic. per ſucceſſorem reuocari, num. 7.*

Proinde R. Camera quæ ſuccedit Epiſcopo, non iure pleno † ſed limitato donec nimirum ſucceſſor aduenerit, & quandiu ſedes vacauerit, Blein. *de offic. num.29. in Addition. ſub Liter. N.* tenetur nino ſtare locationi ab Epiſcopo viuente factæ Theor. Angel. *in l. emptorem, num.2. Cod. locati.* *diſc. for.37. num.12. & 13.* Surd. *dec.225. num. & 77. ac deciſ. 164. num.24.* & in puncto ea quæ ſuperius in terminis Oeconomi, tutoris & pituli firmata ſunt † non poſſe ab illis Sede Vacante colonos expelli, ex Bleinian. Bacquet, Loyſeau & Feuret aliiſque ſupra citatis *ſub §. Attamen mero 14.*

Vlterius ponderatum eſt R. Cameram ex ſequeſtratione fructuum in manibus conductorum

† videt

35 † videri contractus locationum approbasse, itavt ab illis amplius resilire non possit ex notat. in his terminis à Grat. *disc. for.* 37. *n.* 27. Imò cum fructus inexacti aliique Sede Vacante obuenientes dicantur R. Cameræ reseruati, in locis & casibus in quibus intrat spolium *ex constitut. fel. rec. Iul. III.* de
36 qua latè Nauarr. *tractat. de spol. quæst.* 5. *per tot.* † Sequitur à Camera, Sede Vacante colonos expelli non posse per text. *in l. arbores* §. 1. *versic specialiter exceptæ ff. de vsufruct.* Grat. *disc. for.* 37. *n.* 30. Surd. *dec.* 264. *num.* 6. *&* 15. & in indiuiduo Carol. furet. *de appellat. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 37. *versic. Entretiens les beaux faicts par le defunct, fol.* 311. *cum aliis supra citatis.*

Resolutio verò secundæ partis quæ denegatã prouiso per Capitulum manutentionem respicit, resultare visa est ex iisdem fundamentis in priori parte
37 firmatis. † Siquidem non docuit de vlla possessione siue quasi scribendi in dicti Actuarij officio, stante quòd ass. actus, vigore deputationis à Capitulo Sede Vacante reportatæ, gesti, vti claudestini non sunt de iure manutenibiles, & faciliùs dum iidem causam liti dedere, Rot. *in Vicentina administrationis Episcopatus, post tract.* Posth. *dec.* 194. *n.* 5. & coram Gregorio *dec.* 4. *n.* 2. *cum aliis in Romana legati* 29. *Iunij* 1652. §. *minus habitus cum* §. *sequenti* coram R. P. D. meo Zarate.

Multóque minus docuit de vllo iure Capituli
38 † siue sacrorum Canonum dispositio, vel Concilij Tridentini attendatur, siue Capituli possessio deputandi Sede Vacante officiarios allegetur. † Siqui-
39 dem inspecto iure communi licèt Capitulum Sede Vacante succedat in omni Iurisdictione ordinaria Episcopi, spirituali vel temporali, necessaria aut voluntaria, contentiosa vel gratiosa, præterquam in casibus à iure expressis, vel qui ex aliqua ratione concludente pro expressis habentur, vt plenè Barbos. *de offic. & potest. Episc. p.* 3. *allegat.* 132. *num.* 21. *versic. vel qui ex aliqua ratione concludenti.* Garc. *de benefic. p.* 5. *cap.* 7. *num.* 4. *& seqq.* Lotter. *de reb. benef. lib.* 2. *quæst.* 2. *num.* 24. *& seq.* Azor. *institut. moral. p.* 2. *lib.* 3. *cap.* 37. *vers. sexto.* Dian. *resolut. moral. p.* 6. *tract.* 4. *resol.* 1. *per tot.* Carol. Feuret. *de appellat. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 27. Brodeus ad Loüet. *liter. O. Arrest.* 2. Lebret. *lib.* 4. *dec.* 4. Sperell. *dec.* 111. *num.* 39. *& seqq.* Rot. *dec.* 166. *num.* 5. *p.* 3. *rec. & in Vicentina administrationis Episcopatus post tract.* Posth. *de manut. dec.* 194. *n.* 2. *Acernen. Vicarij* 1650. 30. *Maij* coram Eminentiss. Card. Otthobono *inter eius impressas dec.* 230. *num.* 2. *confirmata* 13. *Ianuar.* 1651. coram R. P. D. meo Meltio, *& in Ampurien. seu Ciuitaten. deputationis Vicarij* 19. *Ianuar.* 1646. coram eod. R. P. D. Meltio.

40 Hæc tamen conclusio cum grano salis intelligitur procedere, vt nempè Capitulum Sede Vacante succedat in Iurisdictionalibus, † quoad ea solùm quæ sunt meræ necessitatis, non quæ liberalitatis, atque hic est vnus ex casibus à Iure expressis in quibus Capitulum vicibus Episcopi Sede Vacante non fungitur, quippè quæ tanquam fructus pastoralis officij reseruari debeant futuro successori, iuxt. glos. *in Clement.* 1. *verb. Capituli, vers. item Capitulum est necessarius non voluntarius administrator. de Haret.* latè Panormit. *in cap. his quæ num.* 3. *in fin. vers. quod in his quæ sunt necessitatis extr. de maiorit. & obedient.* Felin. *ibid.* Azeued. *cons.* 11. *num.* 14. ibi; *in iurisdictione tali quod sit necessarium vt exerceatur, & num.* 15. *vers. & sic vbi imminet periculum, ac num.* 26. ibi, *Capitulum enim Sede Vacante tantum est administrator necessarius non voluntarius.* Lambertin. *de Iurepatron. lib.* 1. *q. principal.* 2. *part.* 9. *n.* 45. *& 13. in magnis, fol.* 14. vbi ante *num.* 13. ait Capitulum succedere in Iurisdictione necessaria quoad actus necessarios, non quoad voluntarios, Rebuff. *in prax. benef. tit. de deuolut. n.* 78. *&* 86. *fol.* 253. Garc. *de benef. p.* 5. *c.* 7. *n.* 51. *&* 54. *iuncto n.* 60. *&* 69. Lotter. *de re benef. lib.* 2. *q.* 2. *n.* 25 *versic. intelligitur modo vrgeat necessitas & patiatur defectum ministrorum.* Brodeus ad Loüet. *liter. O. Arrest.* 2. *in Annotat. sub liter. B. versic. Et d'ailleurs, fol.* 116. Carol. Feuret. *de Appellat. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 37. *versic. Autre chose seroit s'il n'y en auoit point, fol.* 311. † & latè declarat Barbos. *de Episcop. p.* 3. *allegat.* 132. *num.* 22. ibi nisi quatenus exercitium Iurisdictionis Episcopalis ordinariæ necessarium fuerit ad vitandum Episcopatus præiudicium & periculum ex Episcopi defectu seu absentia alioqui imminens, cessante autem huiusmodi necessitate non poterit vti prædicta Iurisdictione, neque enim ius canonicum eam illi indulsit vt esset administrator voluntarius, sed solummodo necessarius, qui tanquam talis sola necessaria ministraret. Rot. *dec.* 289. *n.* 82. *& seqq. p.* 6. *rec.*

Ad iura autem in contrarium adducta firmantia Sede Vacante Iurisdictionem omnem tam voluntariam quam necessariam transire in Capitulum. † Res- 41
pondetur illa ludere in verbo voluntariæ Iurisdictionis quæ prædicari potest tàm de actu merè necessario, quàm de mere gratioso vt de primo, Lambertin. *de Iurepatron. lib.* 1. *p.* 1. *princ. art.* 9. *ante n.* 13. *fol.* 14. Azeued. *d. cons.* 11. *num.* 14. *&* 15. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 25. & de secundo, Azeued. *cons.* 9. *num.* 2. 3. *&* 11. Garc. *de benef. p.* 5. *cap.* 7. *numero* 60. *&* 69. *& alij supra citati.* Semper enim remanet certum † quod neque Capitulum, neque Camera Sede Vacante sunt administratores liberi, sed limitati ad solos actus necessarios, *ex supra deductis.*

Vnde dum collatio libera & gratiosa officiorum 42
quædam est donatio † & species liberalitatis, cum posse conferre cui velit excludat actum necessitatis; noluêre iura vt istæ liberalitates transirent in Capitulum, Sede Vacante, sed vt Episcopo successori reseruarentur, provt in his terminis ratiocinatur Panormit. *in cap. cum olim, num.* 2. *versic. quia collatio est quædam dotatio extr. de maiorit. & obedient. fol.* 129. Felin. *in cap. his quæ num.* 2. *extr. cod.* Azeued. *d. cons.* 9. *num.* 3. 4. *&* 5. vbi donare prohibetur quilibet administrator † etsi habeat ea quæ iurisdictionis sunt, Corras. *de Sacerdot. p.* 2. *cap.* 7. *num.* 3. Lotter. *de re benefic. lib.* 2. *q.* 2. *num.* 25. *versic. intelligitur modo vrgeat necessitas.* Garc. *de benefic. p.* 3. *cap.* 7. *num.* 51. *&* 54. *& num.* 60. *ac* 69. Carol. Feuret. *de appellat. lib.* 3. *c.* 4. *num.* 30. Qui omnes etsi loquantur in terminis beneficiorum, † eadem tamen est ratio officiorum; Giurb. *obseru.* 102. *n.* 17. Et de vtroque arguit Loyseau 43
tractat. de offic. lib. 5. *cap.* 5. *num.* 44. *& cap.* 6. *num.* 46. Fabric. Bleinian. *de benefic. tit. de offic. num.* 29. *in Addit. liter. N. fol.* 297. ibi eo quod non maior videatur esse ratio quare Capitulum Sede Vacante officiarios destituat, vel instituat potius quàm conferat beneficia. Tum vel maximè cum ad instar custodis & curatoris bonis dati esse, & consequenter nihil innouare posse, sed omnia futuro successori reseruare intacta debere dicatur *in c.* 1. *extr. ne Sede Vacante, & in cap. cum vos extr. de offic. ordin.*

Quo fit vt licèt Capitulum Sede Vacante possit 44
† Ecclesias vacantes ob necessitatem ad tempus commendare donec fuerit de Pastore prouisum, vel eligendus Episcopus ministrum præfecerit, vel alias superior prouiderit, Rebuff. *in prax. tit. de deuolut. num.* 78. Pauin. *de Capitul. Sede Vacante p.* 2. *quæst.* 3.

Azeued.

Azeued. *conſ.9. num.16. verſic.donec.ſuperior prouideat,* Barboſ. *de Iur. Eccleſiaſt. lib. 1. cap.32. numero 94.*

45 † Rurſus licèt in caſum vacationis officij per obitum vel finiti temporis locationis, poſſet Capitulum vrgente neceſſitate imminentis periculi defectu miniſtrorum ad tempus prouidere, donec ſuperior aliter prouideret. Barboſ. *de iur. Eccleſiaſt. lib. 1. c.32. num. 135. & de pot. Epiſcop. p.3. allegat. 132. n.21. & 22.*

46 Non tamen exinde licet inferre id poſſe ante finitam locationem, hoc eſt colonos expellere, vel officiarios ab exercitio ſine cauſa, & cauſæ cognitione remouere, † vt in puncto diſtinguendo arguunt Loyſeau *lib. 5. cap.5. num. 44. & cap. 6. numero 46.* Brodeus ad Loüet. *liter. O. Arreſt.2. verſ. Et d'ailleurs fol.116.* Carol. Feuret. *d.lib.3. cap. 4. n. 27.* Lotter. *de re benef. lib. 2. q. 2. num. 25. verſ. & patiatur defectum miniſtrorum,* & bene Lebret. *lib.4. dec.4. per tot.* vbi ita Arreſto ſupremi Senatus Pariſienſis deciſum.

Imò etiam in hoc caſu ſuperuentæ vacationis per obitum, vel locationis expiratæ non deuolueretur

47 ius prouidendi ad Capitulum † Sede Vacante, ſed ad R. Cameræ Miniſtros, qui in locis, & caſibus in quibus intrat ſpolium ſunt inſtar Capitulorum Sede Vacante, quaſi bonis Curatores dati. Lotter, *de re benef. lib.2. q.2. num.40.* & latè Nauarr. *de ſpol. q.5. n.2.*

3 *& per tot.* † Non ſecus ac in Gallia Oeconomi à Rege dati poſt aperturam Regaliæ per mortem Epiſcopi, vt notant Addit. ad Bleinian. *tit. de offic. n.29. liter N. fol.297.* & Franc. Marc. *dec.92. p.2.* Ricc. *Collect.880. limit.5. fol.451.* Vnde quoquo ſe vertat Capitulum omni iure deſtitutum videtur ad effectum de quo agitur *ex prædictis.*

Neque verò poterit deficiente iuris communis auxilio, conuolare ad diſpoſitionem Concilij Triden-

49 tini † *ſub ſeſſ 24. caj. 16.* concedentis Capitulo facultatem deputandi Vicarium Sede Vacante.

Quoniam longè diuerſa ratio eſt Vicarij Epiſco-

50 pi † ab aliis officiariis ab eodem Epiſcopo creatis, ſiquidem cum ille ſit quaſi procurator Epiſcopi, vnum cum eo tribunal conſtituens, expirat mortuo Epiſcopo eius demandata poteſtas, hi verò nomine proprio officia tanquam ordinaria exercentes, durant donec à ſucceſſore reuocentur iuxta diſtinctionem Ioan. Fabr. *in §. item ſi adhuc num. 3. verſic. quando quis ex mandato inſtituitur in officio quod ordinarium reputatur, & num. 4. vbi de Vicario.* Bleinian. *de benefic. tit. de offic. num. 27. in Addit. liter. L. verſ. Vicarij ſunt inſtar procuratorum.* Loyſeau *de offic. lib.5. cap.6. n.43. & 46.* Carol. Feuret. *de appellat. lib.3. cap.4. num.22.* Vnde Concilij diſpoſitio ad ſolum Capitularem Vi-

51 carium reſtricta † ſolum comprehendit caſum inſtitutionis aliorum officialium ſi nulli extent, ſeu per obitum ſuperuenientem vacent, nullatenus verò deſtitutionem exiſtentium, vt in indiuiduo dicti Concilij Tridentini obſeruarunt diſtinguendo, Brodeus ad Loüet. *liter. O. Arreſt.2. verſic. Et d'ailleurs, fol.116.* Carol. Feuret. *de Appellat. lib.3. cap.4. n.37. verſic. Autre choſe ſeroit s'il n'y en auoit point d'inſtituez, ou que les pourueus vinſſent à deceder, Sede Vacante, fol.*

52 311. † Et magis in ſpecie ita reſoluit ſacra Congregatio Cardinalium teſte Cardinale Bellarmino in Notis ad dictum Concil. Trident. *ſeſſ.24. cap.16. verſic. non poteſt eligere alium Officialem prater Vicarium.*

53 † Et cum alias ſimilis deſtitutio facta fuiſſet à Capitulo Eccleſiæ Auen. Sede per obitum Illuſtriſſimi Pinelli vacante medio deputationis D. Ludouici Garcini in Promotorem Fiſcalem, remoto D. Petro Ioſepho de Saluador per defunctum Archiepiſcopum prouiſo; fuit hic ad priſtinum officium reſtitutus, ex decreto ſacræ Congregationis negotiis Epiſcoporum præpoſitæ iuxta epiſtolam Eminentiſſimi Cardinalis Præfecti ſub 16. Martij 1646. ad diſectum Capitulum tranſmiſſam & in actis exhibitam.

Demùm allegata Capituli poſſeſſio Sede Vacan-

54 te deſtituendi Actuarios † alioſque Menſæ Epiſcopalis officiarios, nec fuit probata, nec probata releuaret in caſu de quo agitur: † licèt enim Capitulum ſeu Vicarius Capitularis poſſit per viam Iuriſdictionis, cum cauſâ & cauſæ cognitione deliquentes in officio priuare, Lebret. *d. lib.4. dec.4. &* Promotorem Fiſcalem Sede Vacante ſyndicare, Rot. *rec.p.3. dec.166. per tot.* Non tamen potuit illos deſtituendi ſine cauſa † Sede Vacante acquiuiſſe aliter quam per poſſeſſionem immemorialem cum requiſitis gloſ. *in cap. 1. extr. de præſcript. in* vt in ſpecie notat Loüet. *liter. O. Arreſt. N. in notat. ſub liter. B. verſic. Doncques par concluſion, fol.* & deciſum teſtatur Lebret. *d. lib.2. deciſion.4. per* † Quia deſtitutio ſine cauſa manifeſtam habet reſiſtentiam ad tradita per Garc. *de benefic. p. 5. c.* num. 22. *verſic. & cum requiratur cauſa.* Cancer. *part.1. cap.12. num.190.* Ioan. à Ponte *de pot. reg.* *de Elect. Official. num. 5.* Fontanell. *de pact. cla.* *gloſ.10. p.1. num.159.* Grat. *diſc. for. 167. num.16* & 46. *& diſc. for. 590. num.12. & 13.* & dixit Rot. *dec.183. num.3. & in Romana ſubcollectorie 17. Mar* 1645. coram bon. mem. Bichio, *confirmata 2. Ian* *eiuſdem anni* coram eodem, & ideo requirit proba tionem † immemorialis, quæ priuilegio æquipol let, gloſ. *in d. cap. 1. extr. de præſcrip. num.6.* Puth *manut. obſer.44. num.20. & 48.* Præſertim cum ob cialium deſtitutio ſit menſæ præiudicialis, † vt *prædictum eſt num.27.* ex Loyſeau, Blein. & Lebr *loc. citat.* Indeque non poteſt Sede Vacante ind conſuetudo, veluti à ſacris Canonibus expre reprobata. Azeued. *conſ.9. numero 24.* Barboſ. *de Iu re Eccleſ. lib.1. cap.32. num. 135.* Mareſc. *var. lib. cap. 11. num.60. & 61.* Rot. *in nou. deciſion. de re permut.*

Tantum autem abeſt quod pro parte Capitu † doctum fuerit de requiſitis ad immemoriale productione aliquarum confirmationum à Ca factarum de Actuariis, & Fiſcalibus in ex officij Sede Vacante; Quoniam ab inſtitution confirmatione non valet illatio ad deſtitutio officiariorum, vt notant Loüet. *liter. O. Arreſ.* & *ibi* Brod. *in Annotat. liter. B. verſ. Et d'ail fol.116.* Carol. Feuret. *de appellat. lib.3. cap.4. n.* vbi ait in inſtitutione beneficium eſſe *concumbe* in deſtitutione. Lebret. *lib.4. dec.4. verſ.....* ſubdit authoritate Saluiani in inſtitutione bene cium eſſe, in deſtitutione iudicium. Loyſeau *de lib.5. cap.5. num.24.* vbi ait inſtitutionem de vacante ſemper eſſe neceſſariam, deſtitutionem ro ſemper voluntariam & plerumque iniuſtam ipſique Eccleſiæ damnoſam, † ſiquidem conſtio eſt actus neceſſitatis, collatio liberalitatis *leg. cum pater §4.* ibi; *facultatem neceſſaria electio propria liberalitatis beneficium non eſſe, quid enim videtur reliquiſſe, qui quod relinquit omnino vellet buit, ff. ad leg. Falcid. & in l. vnum ex familia §. falcidia ff. de leg.2.* & docet Panormit. *in cap. num.2. verſic. vnde cum confirmatio extr. de mat obedient.* Azeued. *d. conſ. 9. num.10. 11. & 12.* & Lotter. *loc. citat. ſupr. n.42.* quos actus liberal Sede Vacante neque Capitulum, neque Cap exercere poſſe fuit ſupra demonſtratum.

Quinim

61 Quinimò redditur penitus improbabilis ass. possessio immemorialis ex actu secuto de anno 1610. per quem Eminentiss. Cardin. Philonardus tunc Prolegatus Auen. deputationem noui Actuarij & Fiscalis à Capitulo Sede Vacante factam infirmauit, cum immemorialis excludatur etiam ex vnico actu in contrarium gesto, *glos. in d. cap. 1. verb. memoria extr. de priuil. in 6.* & dixit Rot. *in Pampilonen. iuris nominandi Vicarium 14. Decembris 1648. §. Imò*, coram Eminentiss. D. Cardinali Otthobono.

62 Tandem adducebatur prouisum à Capitulo multis defectibus † de quibus in actis, laborasse, non refragante quod per plures annos idem officium administrarit. Quia dum à dicto officio fuerat priùs ab Episcopo remotus, & hodie veniat ex nouo titulo vt asserit acquisito, denuò debuit eius habilitas demonstrari, ex Oldrado *cons.* 18. Gratian. *disc. for. 167. num. 54.*

Ex his satis superque visum est constare de non
63 iure Capituli ad effectum de quo agitur, † & tamen si quæ dubietas supereſſet adhuc pro Ioanne Rey contra prouisum à Capitulo foret in dubio respondendum ex Theoria Panormit. *in cap. 2. Notab. 2. extr. ne Sede Vacante*, firmantis sẽper in dubio contra Capitulum Sede Vacante pronunciandum esse, quod latiùs exornat Azeued. *d. cons. 11. num. 17. versic. semperque interpretandum in casibus dubiis*, & Lambert. *de Iurepatron. lib. 1. p. 1. princ. art. 9. num. 5. fol. 14. in magnis.*

Et ita vtraque parte sæpius informante fuit resolutum.

R. P. D. CELSO
Alexandrina Pensionis,

Veneris 19. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

MAnutentio in quasi possessione exigendi pensionem conceditur probata solutione annorum præcedentium, etiam per confessionem partis: & vnicam solutionem etiam partialem ad hoc sufficere. Quamvis de nullitate indulti Pontificij pro retentione pensionis non obstante matrimonio opponeretur, quia exceptiones huiusmodi sint, ad petitorium reiiciuntur.

SVMMARIVM.

1 *Quasi possessio exigendi pensionem probatur per confessionem partis.*
2 *Item per probationem actualis solutionis, etiamsi sit vnica.*
3 *Item per probationem partis vnius termini pensionis.*
4 *Quando possessio exigendi pensionem est titulata, eo magis est manutenibilis.*
5 *Miles resignans post dimissam militiam, non potest vti priuilegio retinendi pensionem stante matrimonio, nisi nouum indultum obtinuerit à Summo Pontifice.*
6 *Exceptiones contra indultum si sint turbidæ, sunt ad petitorium reiiciendæ.*
7 *Manutentio lite pendente concedenda est dum discutitur veritas exceptionum.*
8 *Manutentio non pendet ab Indulto, sed à possessione.*
9 *Sententia per appellationem suspensa non nocet.*

DECISIO LXXXI.

DIxerunt Domini dandum esse mandatum de manutenendo D. Marcello Arnutio, quia vltra exactiones factas ab Archidiacono antecessore, constat de quasi possessione illius exigendi pensionem etiam à D. Michaële Collio successore in eodem Archidiaconatu.† Tam ex confessione iudiciali 1
eiusdem Michaëlis sub die 11. Aprilis 1647. *summ.* Marcelli *num. 6.* quæ sufficit ad hunc effectum, Rota *in Cæsaraugustana pensionum 5. Iunij* 1608. coram Manzanedo, *& dec. 429. n. 4. & decis. 460. num. 1. & per tot. part. 3. recent.*

Quàm etiam ex resolutione actuali facta sub die 2
13. Iunij 1619. de duplis duodecim cum dimidia, quæ licèt vnica, constituit pensionarium in quasi possessione exigendi, vt notat Rip. *in cap. cum Ecclesia Surina num. 53.* ibique Abb. *num. 23. de caus. possess. & propriet.* quos in terminis pensionis sequitur Roman. *cons. 311. num. 7.* Rot. coram Seraph. *decis. 436. num. 1. & decis. 1411. num. 2.* & coram Buratt. *d. cis. 542. numero 1. Regien. pensionis* apud Marches. *part. 1. fol. 563. numero 2. & penes* Posth. *de manuent. decis. 143. numero 1. decis. 163. numero 12. & decis. 318. numero 1. & in recent. decis. 538. eod. numero, part. 4.*

Et quamvis pensio reseruata fuerit in scutis 50. 3
auri in auro; solutio verò non doceatur facta nisi pro medietate; nihilominus non attenditur actus exactionis particularis, sed causa exigendi, quæ cùm sit vniuersalis per illam pensionarius dicitur constitutus in quasi possessione exigendi totam pensionem, licèt partem tantum habuerit: *l. si cui res 60. ibique* Bart. *de leg. 1.* & optimè firmauit Rot. *in his terminis in Calagurritana pensionis 17. Iunij* 1624. coram Manzanedo *apud* Posth. *decis. 188. num. 4. & seqq. & in recent. decis. 460. num. 6. part. 3. & in Siponti na pensionis 8. Aprilis* 1647. coram R. P. D. meo Peutingero, cum pluribus adductis per Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 38. n. 123. & seqq. & per addit. ad Greg. dec. 557. num. 11.*

Quæ conclusio eo facilius procedit in præsenti 4
casu ex quo constat de reseruatione pensionis, & sic possessio est titulata, *cap. licèt causam, de probat.* Bart. *in l. si duo, num. 4. vers. sed si vterque ff. vti possidet.* Bald. *consil. 420. n. 8. lib. 1.* Menoch. *de retinend. remed. 3. n. 733.* & in terminis pensionis Rot. *d. decis. 460. n. 6. part. 3. rec.*

Non obstat quod Marcellus resignauerit officium 5
Militis Lauretani, cuius vigore etiamsi vxoratus esset, poterat retinere pensionem, quia attentato alio indulto S. mem. Vrbani cessat huiusmodi defectus; vt dixit Rota coram Buratto *decis. 791. n. 1. & in Ferrarien. pensionis 14. Iunij* 1624. coram Remboldo & ipse remansit habilis, perinde ac si nũquam duxisset vxorem, Ancharan. *consil. 404. n. 4. vers. dispensatio enim.* Dec. *consil. 542. eod. num. vers. vnde satis.* Rot. *decis. 50. n. 11. & seqq. p. 5. rec.*

Exceptio verò quod dictum Indultum non sit 6
merè gratiosum, illudque indigeat iustificatione quæ deficit in præsenti casu visa fuit Dominis adeo turbida vt reiicienda veniat ad petitorium. Rota *apud* Posth. *de manutent. decision. 113. num. 17. & seqq. decision. 157. n. 5. & decision. 482. n. 3.*

Et dum discutitur de validitate vel inualiditate 7
tituli,

tituli, debet interim pensionarius manuteneri in sua possessione, ex adductis per Garz. *de benef. part. 1. c. 5. num. 549. & seqq.* Modern. Roman. *discept. forens. cap. 113. numero 28.* Caputaq. *decis. 321. part. 1. & decis. 317. part. 2.* & dictum fuit *in Romana subcollectoriæ 17. Martij 1645.* coram R. P. D. meo Bichio.

8 Manutentio enim pendet à possessione, non autem ab indulto. Bald. *in l. ordinarij n. 7. vers. in possessorio, C. de rei vendicat.* Innocent. *in cap. bonæ memoriæ n. 4. de postulat. prælat.* vltra plures adductos *in Hispalen. Decimarum 27. Iunij 1644.* coram R. P. D. meo Corrado.

9 Nec releuat sententia lata à Vicario Mediolanen. quia illa fuit suspensa per appellationem: *cap. cum teneamur, ibique* DD. *de appellation.* Scapuccin. *de salu. lib. 3. quæst. 7. n. 4. & 5.* Garz. *de benef. part. 1. c. 5. num. 551. & seqq.* vbi quod non dicitur iudicatum quando fuit appellatum, Rota coram Gregor. *decis. 313. n. 4. & in Calaguritana pensionis apud* Marches. *de comm. fol. 521. n. 1. & 2.*

Et ita vtraque parte informante resolutum fuit, &c.

R. P. D. GHISLERIO Alboren. Pensionis,

Lunæ 1. Ianuarij 1647.

ARGVMENTVM.

MAnutentio concedenda est existenti in quasi possessione exigendi pensionem, quamvis opponeretur gratiam pensionis continere clausulam, *Dummodo centum remaneant pro rectore*, & probaretur illa non remanere, nisi talis probatio fiat per confessionem partis vel per rem iudicatam, vel per publicum instrumentum.

SVMMARIVM.

1 *Vnica etiam partialis solutio probat quasi possessionem exigendi, quia non attenditur actus particularis, sed causa vniuersalis.*

2 *Exceptiones concernentes petitorium non impediunt manutentionem nisi probentur per confessionem partis vel per rem iudicatam, aut per instrumentum publicum.*

DECISIO LXXXII.

REcusante P. Marcello soluere annuam pensionem scut. 160. monetæ ad rationem regalium decem pro quolibet scuto reseruatam Michaëli Oroseo super rectoria S. Barbaræ, ex causa resignationis ab eodem Michaële factæ Petro; fuit dubitatum in Rot. an dicto Michaëli esset dandum mandatum de manutenendo, & cùm pensio probetur soluta per Petrum, ad fauorem Michaëlis fuit resolutum.

Dantur enim plures solutiones, vna pro libris 275 sub die 10. Martij 1643. altera pro libris 265. sub die 14. Febr. 1644. ex quibus solutionibus est

1 danda manutentio Michaëli, † cum quasi possessio exigendi integram pensionem acquiratur ex solutione, quamvis vnica & non integra, quinimò ex solutione minutæ partis vnius semestris, quia magis attenditur causa vniuersalis, ex qua fit solutio, scilicet reseruatio, & obligatio totius pensionis, quàm actus ipse particularis solutionis, prout in simili habetur *in l. 3. ff. de acquir. possess.* Bart. *in l. 1. §. si quis hoc interdicto, vers. nam probata hac possessione, ff. de itin. & act. priuat.* nam per solutionem partis pensionis, titularis dicitur agnouisse totam pensionem; ex quo qui agnoscit partem, videtur totum agnoscere, *l. si cui res,* vbi Bart. *ff. de leg. 2.* & ille qui petit dilationem ad soluendum condemnationem, videtur acquiescere sententiæ, & contrauenire non potest, *cap. ad consultationem de re iud.* à fortiori idem dicendum est per solutionem, *argum. l. final. C. ad leg. falcid.* & plus est aliquid facto & re ipsa facere quam verbis, *cap. dilect. de appell. l. si tamen, §. ei ff. de admin. edict. l. Paulus respondit, ff. rem. rat. haber.*

Petrus non negat se soluisse Michaëli pensionario pensiones, sed stante Clausula, *dummodo remaneant centum pro rectore*, apposita in Literis reservationis, prætendit, non esse prius terminandum possessorium manutentionis, etiamsi priuilegiatum sit illud absorberi à petitorio, stantibus probationibus factis, quod non solùm non remanent centum pro rectore, sed quod pensiones excedunt valorem fructuum in scut. 50. quas prætendit resultare; primo ex confessione eiusdem Michaëlis emanata in fide eo producta in dataria, pro expedienda prouisione, in qua clarè patet, fructus & prouentus rectoriæ ad rationem decem regalium pro scuto absque emolumentis incertis, ascendere ad scuta 150. quæ certa, summam 50. scutorum non excedunt computato anno fertili cum sterili ex alia fide producta ab antecessore pro expediendis pariter Literis in dataria, omnino conformi ex altera confessione iudiciali eiusdem Michaëlis emanata in articulis productis in partibus coram iudice delegato, super articulis, super quibus fuerunt examinati in partibus 15. testes omnia articulata deponentes, & demum ex relatione peritorum electorum iudice delegato.

Hæc autem Dominis ad effectum manutentionis denegandæ, visa fuerunt non releuare: quia actu confessionis Michaëlis, illa non probatur de extraiudiciali Ordinarij, quòd beneficium putatis etiam incertis non excedit scuta decem, quando Michaëli contulit beneficium de anno, cùm sit fides Ordinarij, non confessio Michaëlis, qui talem expressionem in suis Literis facile non probatur, nec talis fides Ordinarij continet probationem valoris per decennium, vt probandus esset titulari impugnante reseruationem pensionis, propter obreptitiam valoris, per ea quæ tradit Lotter *de re benef. lib. 1. q. 43. num. 23. & 31. cum aliis allegatis* per Rot. *in Casertana pensionis 31. Martij 1642.* coram R. P. D. meo Bichio. Vbi dicitur aliud esse quando valor probandus est ad sustinendam petitionem, quam articulos articulans non dicitur probare, nisi articuli sint dati medio iuramento, Rot. coram san. mem. Greg. XV. *dec. 143. & dec. 144. num. 15.* coram Mantic. *dec. 198. num. 3.* & coram Seraph. *dec. 1054. num. 2.* quando autem sunt dati medio iuramento, confessio in illis emanata facit contra articulantem plenè probat, Rot. coram Caput. *dec. 145. lib. 1. in manuscript.* & coram san. mem. Greg. XV. *dec. 215. num. 2.* vltra quod Articuli non probantur dati à Michaële, quinimò probantur dati à Petro, qui reseruationem pensionis impugnat

impugnat, & qui desuper examinauit testes, sem ta autem confessione, non releuant relationes peritorum, cum probentur ex illorum lectura, fundatæ super notulis exhibitis, & productis ab eodem Petro, & super relationibus testium, quæ requirunt indaginem: nec quidquam facit sententia lata ad fauorem Petri super reductione pensionis, vti suspensa per appellationem, ita quod cum Michaël probauerit suam possessionem ex pluribus solutionibus in facto iustificatis; & hanc possessionem admittat Petrus, sed prætendat pensionem nullam, ex quo rectoria non habeat fructus sufficientes, talis exceptio respiciens petitorium non est apta retardare manutentionem petitam per Michaëlem, cum ad hunc effectum requiratur, quod exceptiones respicientes petitorium sint probatæ, vel per confessionem partis, vel per rem iudicatam, vel per publicum instrumentum, ex allegatis per Moder. *de manut. obseru. 42. sub n. 28. & 61.*

Et ita vtraque parte, &c.

R. P. D. ZARATE

Hieracen. Parochialis,

Veneris 24. Ianuarij 1653.

Ad cap. 52. de Pensionib.

ARGVMENTVM.

QVibus in casibus possessio instrumentalis sufficit ad manutentionem. Adeptus beneficium incompatibile, si illius possessionem obtinere impediatur, retinet saltem animo possessionem primi. Executor Apostolicus procedens non citato possessore, nulliter agit, & illum sua possessione non priuat.

SVMMARIVM.

1 *Possessio instrumentalis alio non existente in possessione est manutenibilis.*
2 *Testis deponens quod talis possidet, probat detentationem.*
3 *Ex fructuum perceptione probatur possessio.*
4 *Incompatibile beneficium acquirens donec secundi adeptus fuerit possessionem retinet possessionem primi saltem ciuilem, non obstante decreto de dimittendo.*
5 *Adeptus beneficium incompatibile, & eo animo volens dimittere primum, illo non priuatur, si secundum assequi fuerit impeditus.*
6 *Posterior vti turbatiua, & clandestina, non est manutenibilis.*
7 *Executor Apostolicus non priuat possessorem sua possessione nisi processerit illo citato.*

DECISIO LXXXIII.

VIrgilius Galluccius ob non consequutionem possessionis Ecclesiæ Parochialis S. Catharinæ à Sede Apostolica obtentæ prætendebat continuationem suæ prioris possessionis in Parochiali Ecclesia S. Mariæ Veteris, seu S. Blasij quam Carolus Cæsareus etiam prouisus Apostolicus, & possessor contendebat, idcirco per dictum Virgilium pro istius continuatæ possessionis iustificatione remissoria obtenta, vt in Decis. 4. Decemb. 1651. coram Me emanata, illiusque vigore factis probationibus eisdemque in actis exhibitis, & dato dubio cui sit dandum mandatum de manutenendo; Virgilio dandum esse Dom. responderunt.

Constat enim de istius anteriori possessione ex publico instrumento illius apprehensionis vsque de an. 1628. Quæ possessio instrumentalis, alio tunc temporis non possidente reddiur manutenebilis: *l. prædia 48. ff. de acq. possess. l. non idcirco 12. C. de fid. instrum.* Rot. *dec. 506. n. 1. p. 1. diuers. & alibi passim.* 1

Maximè quia illius continuatio vsque ad an. 1650. quo Carolus Cæsareus possessionem eiusdem Parochialis S. Mariæ Veteris, seu S. Blasij occupauit ostenditur ex pluribus testibus mediante dicta remissoria examinatis deponentibus prænominatum Virgilium possedisse prædictam Parochialem S. Mariæ Veteris, seu S. Blasij vsque ad an. 1650. † Quod certè sufficit ad probandam huiusmodi possessionem, cùm possessio sit actus cadens sub sensu corporis, & testis dicens quod talis possidet omnino detentationem probat. Abb. *in cap. cum causam de test.* Rot. *in Vladislauien. manutentionis 5. Iun. 1648. §. quia vltra deducta*, cor. Reuer. Terracinen. & regulare est possessionem ex detentatione probari. Innoc. *in c. cum olim de priuileg. & in dict. Vladislauien.* 2

Potissimè verò cum dicti testes deponant eundem Virgilium semper fructus exegisse, omniaque alia ad eius curam spectantia peregisse, præcipua argumenta possessionis. Modern. *de manut. obseru. 23. per tot.* Rot. *dec. 131. n. 3. p. 1. rec.* & coram Buratt. *dec. 730. n. 4. & in prædllegata Vladislauien.* 3

Eiusdemque possessionis amissio induci non potest ex dimissione primæ Parochialis propter consequutionem secundæ sub inuocatione S. Catharinæ. Quoniam cùm dimissio hæc facta fuerit in vim decreti de dimittendo inserti in secunda prouisione Parochialis sanctæ Catherinæ ob illius incompatibilitatem cum prima, inde sequitur quod dimissio primæ sit correspectiua ad acquisitionem secundæ, vnde cum ex testium depositionibus constet acquisitionem istam suum non habuisse effectum, animus amittendi possessionem primæ Parochialis in Virgilio dimittente cessauit, vt propterea possessionem saltem ciuilem non amiserit, *l. 3. in princip. & in §. in amittenda*, vbi DD. *ff. de acq. possess.* Rota per san. mem. Greg. XV. *dec. 252. num. 4.* & ex natura correspectiuorum est, vt vno sublato corruat & alterum: *l. etiamsi patre 30. §. ex causa. ff. de min. 25. ann.* Grat. *discept. forens. cap. 14. n. 4.* Rot. *in Romana Cambij 14. Februarij 1648. §. cum igitur*, coram R. P. D. meo Peutingero, *& in decisione huius causæ super remissoria edita 4. Decembris 1651.* coram Me, *§. releuantia.* † Et in terminis quod dimittens beneficium animo aliud consequendi, si non cõsequatur, primum illud non amittat firmauit Rota *dec. 313. n. 5. vers. in correspectiuis*, coram Merl. quæ est etiam *dec. 225.* post Moder. *de manut.* 4

Ex his itaque sequitur quod possessio Virgilij vndequaque probata sit manutenibilis, *§. retinendæ, Instit. de interdict.* & illa Caroli vti posterior, & sic clandestina & turbatiua allegari nequeat: *cap. licèt causam 9. de probat.* Modern. *de manut. obseruat. 71. numero 2. & seqq.* Rot. *in Romana prætensi fideicommissi 15. Ianuarij 1646. §. hinc dicebant*, coram bon. mem. Arguelles. † Nihil etiam refragante, quod Carolus 5 6 7 8

Carolus immissus fuerit in possessionem mediante executione Literarum Apostolicarum; nam cùm exequutor processerit non citato Virgilio possessore omnino citando, Felin. *in cap. dilectus, il 1. sub n. 1. versic. fallit 2. de rescript.* Rot. coram san. mem. Greg. XV. *dec. 46. num. 9. & in dec. super Remissoria, §. nec obstat*, vtique nulliter processit, & non priuauit Virgilium sua anteriori possessione. Rota penes san. mem. Greg. XV. *dec. 69. num. 3.* cor. Buratt. *dec. 185. num. 6. in Colonien. præposituræ 1. Iun. 1648. §. nec obstat quod Anna*, coram R.P.D. meo Meltio. Quia tunc dicitur agere vti priuatus. Modern. Perusin. *de subhast. inspect. 50. n. 13.* Rot. *in Elboren. beneficij 18. Februar. 1647. §. non attento*, coram bon. mem. Arguelles.

Atque ita pro informante, &c.

---

coram R. P. D.

PEVTINGERO.

In causa Sipontina pensionis.

Lunæ 8. Aprilis 1647.

ARGVMENTVM.

DE manutentione illius qui est in quasi possessione exigendi pensionem, & quando solutio facta per tertium præsumatur facta de mandato Titularis, qui est oneratus pensione. Quæ sint necessaria, vt quis dicatur animo destitisse à sua possessione. De effectu restitutionis in integrum aduersus rem iudicatam. Et quod iudicio illius pendente possessor manutenendus sit. Quid si restitutio concessa sit cum Clausula, *manutento quem de iure*, vel cum Clausula, *Provt de iure.*

SVMMARIVM.

1 *Confessio solutionis pensionis facta in precibus probat ad effectum manutentionis.*
2 *Mandatum illius qui pensionem pro alio soluit ex quibus coniecturis præsumatur.*
3 *Solutio partis pensionis producit manutentionem totalẽ.*
4 *Quasi possessio exigendi suffragatur etiam contra successorem in beneficio.*
5 *Valor expressus narratiuè, & non conditionaliter non indiget iustificatione in iudicio manutentionis.*
6 *Ad manutentionem sufficit vnica solutio pensionis, quamvis non fuerint solutiones continuatæ.*
7 *Ad probandam amissionem possessionis probanda est petitio cum denegatione.*
8 *Sola opinio erronea excludit omissionẽ animi possidendi.*
9 *Res iudicata opponi non potest quando introducta fuit causa restitutionis in integrum.*
10 *Ampliatur etiamsi restitutio fuit concessa cum Clausula*, provt de iure.
11 *Manutentio concedenda est etiam pendente restitutione in integrum.*
12 *Quid si restitutio concessa fuerit cum facultate manutenendi quem de iure.*
13 *Quomodo intelligendum sit quod dicitur restitutionem in integrum non suspendere executionem quando iam antea erat inchoata.*

DECISIO LXXXIV.

EXcellentiss. Dom. Princeps Octauianus Medices olim Abbatiæ S. Mariæ de Pulsano Sipontinæ Diœcesis Commendatarius, reseruata sibi annua pensione scutorum mille ducentorum sexaginta monetæ Romanæ; 9. Septembr. de an. 1614. eam in manibus felicis record. Pauli Papæ V. ad fauorẽ D. Francisci Vrsini resignauit, quæ postea per ipsius Francisci in societatẽ Iesu ingressum à fel. record. Papa Vrbano VIII. Petro de Columna collata fuit, qui contracto interim à Principe Matrimonio, dictam pensionem extinctam fuisse prætendens, coram A. C. super pensionis nullitate iudicium mouit; & de voto Rotæ iuxta signaturæ, quam pendente iudicio adiuerat, rescriptum, appellatione remota, cum Clausula, quod D. Petrus non teneatur de bonis propriis, & quoad personam, habito voto, coram bon. mem. Cocc. sententiam obtinuit, pensionem non sustineri, nec deberi: attamen anno 1645. adita per Principem signatura sanctissimi, commissaque illi causa restitutionis in integrum, provt de iure, reiecta præcedente Clausula, quod dictus D. Petrus non teneatur de proprio quoad fructus perceptos, & quod in alia commissione; dubitaui, an ei sit dandũ mãdatũ de manutenẽdo, & Dom. affirmatiuè respondetur.

Quia D. Princeps suam quasi possessionem exigendi hanc pensionem probat ex instrumento rectitudinis & actualis solutionis scutorum 1485. inter ipsum & Dominum Franciscum Vrsinum resignatarium celebrato; necnon ex confessione eiusdem Dom. Petri Colomnæ emanata in commissione, aliàs ab ipso porrecta, dum in ea enunciauit instrumentum locationis fructuum Abbatiæ aliàs factæ ipsi Principi; ius vigore fatetur ipsum percepisse fructus in causam pensionis sibi reseruatæ, † quam confessionem possessionis, à parte factam in precibus, ad manutentionem sufficere dixit Rota *in Colonien. præpositia*, coram bon. mem. Cardin. Vbaldo, *impr. §. n. 3. post* Moder. Perus. *de manutent. & in eadem 14. May anno præterito, post principium*, coram Mo. *in Beneuentana Canon. 14. May* 1646, coram D. Bichio, *& prius in Spiren. Monast. 1. Iul.* 1644. D. Carillo. Vbi respondetur ad obiectum fratrem litum, quòd verbum, *dicitur*, ab oratore prolatum à confessione ipsum non excusat, quando præsumptio iuris vrget contra ipsum confitentem. Attendendo verba libelli supplicis contra Principem sanctissimo porrecti, patet verbum *dicitur* non ad captionem possessionis, sed eius continuationem referri.

Deinde ex instrumento publico rogato de anno 1619. dato in Summ. Principis *n. 8.* constat, ipsi fuisse soluta manualiter, & vt vulgò aiunt, in contanscuta 785. in causam terminorum pensionis ad eius fauorem reseruatæ super fructibus Abbatiæ de qua agitur, tunc possessæ à Dom. Francisco Vrsino, nunc à D. Petro Columna, decursorum: & quamvis hæc solutio non fuerit ab ipso titulari, sed à Roberto de Vecchiis eius nomine facta, ibi, (& per eo ab illustrissimo Roberto de Vecchiis, &c.) † tamen non solùm ex magna quantitate Summæ solutæ, verum etiam ex præcedenti reseruatione pensionis, & consensu à titulari præstito, recte præsumi potest mandatum in soluente, iuxta Cabal. *decis. 3. num. 4. de procurat.* & Rot. *dec. 196. n. 1. diuersorum*; & *dec. 241. n. 5. p. 1. recentiorum*, provt

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

terminis fuit dictum coram bon.mem.Card. Sacrato, *in sancti Marci pensionis* 30 *Ian.* 1612. *& in Toletana pensionum* 23. *Iunij* 1617. coram sanctiss. D. Innocentio X. tunc S. Tribunalis auditore; quæ solutio vtique Principem constituit in quasi possessione exigendi hanc pensionem: *vt in d. Toletana pensionum* dictum fuit, *& in decis.* 275. coram fel.rec.Papa Gregor.XV.Rota *in Spoletana pensionis* 21. *Iunij* 1619. coram bon. mem. Francisco Vbaldo, *& passim in aliis*,

3 † nec refert an solutus fuerit integer terminus pensionis, siue aliqua eius portio; nam ex solutione etiam partis pensionis, propter titulum vniuersalem Princeps constitutus fuit in quasi possessione totius, ad tradita per Lott. *de re benefic. lib.* 1. *quæst.* 38. *num.* 123. Caual. *decis.* 379. *numer.* 3. & 4. Rot. *in Pampilonen. pensionis* 16. *Ianuary* 1613. coram Reuerend. Damasceno: *in Auersana pensionis* 24. *April.* 1626. coram bon.mem.Pirauano, *& in Anagnina pensionis* 18.

4 *Martij* 1630. coram Eminent. Card. Verospio: † quæ quasi possessio optimè ad obtinendam manutentionem suffragatur Dom. Principi, etiam contra Dominum Petrum in Abbatia successorem, ex decisionibus *suprà* allegatis: ius enim ex persona actoris metiendum est. Guido Papæ *dec.* 629. *per totam*, & tradit Gigas *de pensionibus quæst.* 47. *numer.* 10. Greg. *d. decis.* 275. *num.* 2. Rota penes Cenc. de Censibus *decis.* 242. *num.* 4. Cocc. *decis.* 31. *num.* 5. *& in Campsana pensionis* 4. *July anno præterito*, coram R. P. D. meo Ro-

5 yas *in princip.* † maximè quia reseruatio huius pensionis non est conditionalis, sub clausula, *dummodo*, *&c.* quo casu ad obtinendam manutentionem necessariam esse probationem valoris: tradit Grat. *discept.* 113. *num.* 73. *& seqq. & discept.* 363. *num.* 40. sed est pura, quo casu probationem valoris non requirit. Rot. *in Cremonen. pensionis* 25. *February* 1622. coram bon.mem. Cardin. Vbaldo, *relata* per Gratian. *discept.* 948. *num.* 13. vbi plures concordantes allegantur; hæc enim reseruatio simplicem solum narrationem valoris continens, gratiam nullo modo conditionalem reddit. Rot. *decis.* 519. *num.* 4. *part.* 4. *recent.*

6 Non obstat Dom. Principem videri à sua possessione cecidisse, cum multo tempore pensiones decursas nec petiisse neque exegisse doceat, vel quia sententiæ ad fauorem D. Petri moderni Abbatis super nullitate, & extinctione pensionis de anno 1638. latæ acquieuerit, quæ ad manutentionem obtinendam vnica exactio sufficit: vt docuit Rip. *in cap. cum Ecclesia Sutrina, num.* 53. *de caus. possess. & propr.* Seraph. *decis.* 436. *num.* 1. *& dec.* 149. *num.* 2. & habetur *in supradicta Anagnina pensionis*, coram bon. mem. Card. Verospio, *in Romana subcollect.* 17. *Martij* 1645. *vers. aduersus*, coram D. meo Bichio, *ac in aliis superius allegatis.* Pensionario enim de successiuis exactionibus docendi onus non incumbit

7 † cum titulari eius aduersario cuius exceptio in negatiua fundatur, ideoquè terminos successiuos non fuisse petitos, & vltro ipso petente, solutionem eorum fuisse denegatam, probare tenetur; nam in incorporalibus ad admittendam quasi possessionem, semel quæsitam, denegatio solutionis cum acquiescentia petentis requiritur, vt eleganter docet Innoc. *in c. querelam num.* 3. & *ibi* Abb. *num.* 2. *de elect.* Grat. *d. discept.* 113. *num.* 21. *& seqq.* Mant. *decis.* 172. *num.* 5. Burat. *decis.* 823. *num.* 5. Rot. *in Romana fructuum* 11. *April.* 1605. cor. bon.mem. Corduba *impress. apud* Modern. Perusin. *tract. de manut. dec.* 86. *num.* 8. vbi decidit quod ad perdendam quasi possess. exigendi pensionem, vltra denegationem solutionis requiritur quod postea pensionarius per decennium

tacuerit; & similiter fuit dictum *in Cusentana pensionis* 22. *Iunij* 1618. coram bon. mem. Francisco Vbaldo, ex ea ratione, quia in incorporalibus possessio, nisi per denegationem debitoris dicitur interrupta, & solo animo retinetur: *l.* 3. *§. in animo ff. de acq. posses.* Rip. *in d. cap. cum Ecclesia Sutrina, n.* 11. *in fin. de caus. possess. & propr.* Grat. *discept.* 519. *num.* 68. *&* 69. Rota *dec.* 569. *num.* 12. *p.* 5. *recent.* & Principis acquiescentia sententiæ de anno 1638. contra ipsum latæ, cum ab ea appellauerit ei non nocet, nec ante restitutionem in integrum de anno 1645. ab eo obtentam lapsum est decennium: imò tanto minus ipsi officit, quia appellationem prosequi ex causa affinitatis dicti Dom. Petri cum nepote fel. record. Vrbani VIII. omisit. Innoc. *in suprad. cap. cum querelam n.* 3. *de elect.* Rot. *in ciuit. Pleb. Pens.* 5. *Maij* 1645. coram D.meo Bichio, quæ causa licèt ab ipso Principe tantùm opinata fuerit, neque enim subiectus etiam Pontificis imperio, iustitia aliquod passa fuisset, si Princeps experiri voluisset, nihilominus ad effectum, de quo agitur satis est, quod hæc causa à pensionario fuerit opinata, † nam hæc ipsa opinio 8
animum eius dimittendi possessionem excludit, vt in proximis terminis tradit Gratian. *discept.* 318. *n.* 26. Rot. *in Volaterrana Prioratus* 16. *Martij de anno præterito*, cor. eodem D.meo Bichio, quam vulgaris etiam illa regula confirmat, quæ ait, quod ad animum alicuius eliciendum magis eius opinio, quàm veritas attenditur: *l. regula ff. de iur. & fact. ignor.* Soc. Sen. *cons.* 124. *n.* 2. *lib.* 4. Mantic. *de coniectur. lib.* 3. *tit.* 10. *num.* 2.

Nec refert quòd ob non prosecutionem appellationis sententia annullationis pensionis transierit 9
in rem iudicatam postquam manutentio cessat, maximè quando sententia executioni fuit demandata. Cauall. *dec.* 390. *num.* 6. *vers. nec visa fuit obstare.* Rota *decis.* 44. *n.* 5. *p.* 4. *rec.* obiectum enim si restitutio in integrum concessa non fuisset procederet, secus verò dum ea fuit concessa, nam per hanc lis reuiuiscit. Seraph. *dec.* 945. *num.* 3. Rot. *dec.* 135. *n.* 6. *p.* 4. *tom.* 2. *rec.* & omnia in pristinum statum reponuntur: *l. quod si minor, §. restitutio ff. de min.* Glos. *in cap. audito de restit. in integrum*, Valenz. *cons.* 44. *num.* 34. † quam- 10
vis restitutio commissa sit cum clausula, *provt de iure*. Rot. *in Placentina Parochialis de Malpartida, prima Julij* 1602. coram Lita impressa apud March. *de commiss. p.* 3. *fol.* 24. *sub n.* 1. *& in Romana domorum* 25. *Iunij* 1646. coram D.meo Bichio.

Vlterius ponderarunt Domini optimam rationem quod quemadmodum si sententia in iudicatum 11
non transiuisset pensionario in gradu appellationis danda esset manutentio, † ita pariter ei dari debeat in gradu restitutionis in integrum. Rot. *dec.* 350. *in fin. p.* 1. *& dec.* 436. *n.* 2. *p.* 4. *diuers.* & cor. Papa Greg. XV. *dec.* 458. *n.* 8. & coram Buratt. *dec.* 604. *num.* 14. ac fuit dictum *in supra allegata Anagnina pensionis*, coram Dom. Card. Verospio, *§. non etenim, versic. quia præterquam, vbi plures concordantes allegantur, & in montis alti beneficij* 18. *Maij anno præterito*, coram eodem D.meo Bichio, ad quem effectum nulla est facienda distinctio inter restitutionem in integrum gratiosam, & commissam provt de iure, quia eædemmet decisiones hic allegatæ loquuntur in terminis restitutionis, provt de iure, quæ semper vel exprimitur in huiusmodi restitutionibus aduersus rem iudicatam, vel subintelligitur, & vt supra dictum fuit, clausula, *provt de iure*, non impedit, quin per restitutionem in integrum, omnia in pristinum statum reposita esse censeantur, ac si res iudicata non emanasset.

12 Neque dici potest esse prius de causis restitutionis in integrum cognoscendum antequam manutentio concedatur; quando vt in casu præsenti, adest in commissione restitutionis in integrum clausula, *cum facultate manutenendi*, quia tunc commissio etiam summariissimum possessorium comprehendit, quod ante omnia terminari debet, *cap. pastoralis de causa possess. & propriet. l. ordinarij, Cod. de rei vendic. l. si de rei, ff. de iudic.* Rot. *dec.* 365. *num.* 9. *p.* 1. *recentiorum*, ad quem effectum lis per solam commissionem restitutionis in integrum, provt de iure introducta esse dicitur, quamvis secus sit, quoad effectum reuocandi sententiam latam, quæ scilicet reuocari non potest, nisi postquam de iniustitia, vel nullitate sententiæ, & sic de causis restitutionis in integrum plenè cognitum fuerit, vt benè distinguendo tradit Burat. *dec.* 323. *num.* 4. Rot. *dec.* 351. *num.* 5. *p.* 1. *dec.* 307. *dec.* 672. *& decis.* 731. *vbique numero* 1. *p.* 2. *recent.* & ita fuit seruatum *in Romana collectoria* 17. *Martij* 1645. coram Domino Bichio: vbi pariter causa restitutionis in integrum commissa fuerat cum facultate manutenendi quem de iure: quæ clausula eodem modo refertur ad iustitiam manutentionis, veluti clausula, *provt de iure*, & quatenus referretur ad ordinem iudicij, iste postulat, vt prius summariissimum possessorium terminetur, & deinde de meritis negotij principalis inquiratur, maximè de stylo Rotæ, quæ causas restitutionis in integrum non leuiter attingere, sed plenè cognoscere, & sub vnica illarum discussione terminare negotium principale in petitorio solet, vt fuit seruatum *in causa Mediolanen. Cimiliariatus anno* 1645. coram Me.

Accedit quod eo ipso, quod de quasi possessione Dom. Principis rei tunc conuenti constabat, & sententia ei petitam manutentionem, de qua expressè protestatus est, non concessit, satis respectu summariissimi possessorij de causis restitutionis in integrum constare dici debet, vnde quemadmodum, cognito de causis restitutionis in integrum circa negotium principale, in petitorio sententia ferenda esset, sic eodem modo in Summariissimo possessorio pronunciandum est, dum circa illud sententia contra Dominum Principem lata, apparet iniusta, ex quo ipsi possessori manutentionem non concessit, ad text. *in l. de ipsa re* 74. *ff. de iudic. cap. cum super, de causa possess. & propr.* Christoph. de Paz. *ad leg. reg. l.* 158. *num.* 1. Rota *in Marian. Paroch.* 3. *Aprilis* 1646. coram Reuerendissimo meo Decano, quæ iniustitia sententiæ non tollitur per fundamenta contracti à Principe Matrimonij: habet enim indultum Apostolicum sibi concessum retinendi hanc pensionem, non obstante matrimonio cum quacunque vxore sibi benè visa contrahendo, cuius indulti ius non eliditur per exceptionem conditionis in eo appositæ non seruatæ, per quam iubebatur, intra annum proximum, habitum alicuius regularis militiæ suscipere, quod tamen neque intra dictum terminum, neque intra alios sex menses ad quos fuit prorogatus adimpleuit, ita enim ipsa dubietas, an tempus suscipiendi habitum, à die concessi indulti, vel contracti matrimonij incipere debeat, ostendit Principi interim non auferendam esse manutentionem in quasi possessione exigendi dictam pensionem, in qua existebat, §. *restituendæ Instit. de interdict.* Greg. *dec.* 461. *n.* 1.

2 Neque executio iam facta, quæ aliàs, vt in gradu restitutionis in integrum detur manutentio operari solet, hic effectum hunc producit; quia intelligenda est de executione facta ab homine, non verò de executione, quæ venit ex dispositione iuris, & quam secum traxit sententia absolutoria, vt in quam secum traxit sententia absolutoria, vt in puncto, sic distinguendo declarauit Rota coram bon. mem. Buratto *dec.* 604. *num.* 16. *&* 17. & prius fuit firmatum *in Ferrarien. bonorum de Zanalis* 26. *Iunij* 1614. coram sanctissimo Domino nostro, *&* in *Romana census* 9. *Nouembr.* 1606. coram Penia, vn. de decisio Romana de Bombellis 13. Maij 1613. coram Cardinali Sacrato, in contrarium allegata nihil facit, quia loquitur in terminis executionis factæ ab homine in vim sententiæ condemnatoriæ, nec petebatur ibi manutentio, neque causa restitutionis erat commissa cum facultate manutenendi; quod etiam respondetur ad aliam decisionem ex aduerso allegatam; coram Cæsar. de Grass. *dec.* 10. *de sent. & re iud.* Quare Domini omissis pro parte Domini Petri adductis, quæ iustitiam seu validitatem sententiæ concernunt, quæ satis magnam etiam pati difficultatem videntur, dum Auditor Camerae neglecto rescripto cum clausula, *non retardata solutione pensionis*, &c. parte contradicente in petitorio pronunciauit: Domini respondendo ad dubium proposito censuerunt D. Principi esse dandum mandatum de manutenendo. Vtraque parte informante.

R. P. D. CELSO

Viterbien. Beneficiorum,

Lunæ 23. Iunij 1653.

Ad cap. 5. & 12. De pensionibus.

ARGVMENTVM.

DE resignatione nulla ob non publicationem, & quod eo casu collatio sit Sedi Apostolicæ reseruata. Quando intelligendum sit ius non abdicari à resignante in fauorem, donec resignatarius beneficium adeptus fuerit. Publicationis necessitas non inducit conditionem suspensiuam, sed puram, attamen resolubilem secundam resignationem non valere ipsa admissa fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Collatio beneficiorum vacantium ob non publicationem est Sedi Apostolicæ reseruata.*

2 *Excusatio defectus publicatæ resignationis non est attenda quando impedimentum est tale vt remoueri potuerit.*

3 *Resignatio facta in fauorem non abdicat ius à resignante si resignatarius non potuerit consequi beneficium resignatum, intellige vt numer.* 4.

5 *Si resignatio corruat ob non expressum verum valorem non abdicatur ius à resignante in fauorem.*

6 *Idem locum habet in quacunque resignatione ratione defectu consensus.*

7 *Resignans in fauorem statim vbi Papa resignationem admisit, habetur pro mortuo in illo beneficio.*

8 *Si resignans in fauorem decedat post admissam resignationem, beneficium non vacat per illius obitum.*

9 Quo

9 *Onus faciendæ publicationis non infert conditionem suspensiuam, sed tantùm resolutiuam.*

10 *Renuncianti non datur regressus ad iura quibus renunciauit.*

11 *Consensus in parua data non reddit gratiam perfectam, sed requiritur consensus formalis.*

12 *Ex stylo hodierno consensus non extenditur nisi post gratiam perfectam.*

13 *Attestatio Officialium Cancellariæ fidem facit.*

14 *Post primam resignationem admissam secunda non subsistit, quia iam ius abdicatum fuerat à resignante.*

15 *Possessio iunior & clandestina non est manutenibilis.*

DECISIO LXXXV.

REsignauit Petrus Paulus Guazzinus in fauorem Iacobi Paltonerij tria beneficia simplicia quæ ob non factam publicationem iuxta formam constitutionis fel. rec. Gregor. XIII. Fuluius Serantonius à Sanctissimo impetrauit, illorumque possessionem adeptus fuit. Quia verò idem Iacobus nouam resignationem à Guazzino obtinuit & expeditis desuper literis possessionem eorundem beneficiorum accepit, orta fuit quæstio inter resignatarium & impetrantem super manutentione; vnde proposito dubio sub die 17. Februar. præteriti responsum fuit vt videretur de bono iure quod hodie ad fauorem Fuluij fuit resolutum.

1 Ipse enim prouisus fuit de huiusmodi beneficiis vti vacantibus ob non publicationem resignationis quo casu illorum collatio spectat ad Sedem Apostolicam, vt disponit eadem constitutio Greg. XIII. *in Bullar. nouo tom. 2. in ord.* 85. & notat Paris. *de resignat. lib.* 11. *quæst.* 7. *num.* 34. *& seqq.* Garz. *de benef. part.* 11. *cap.* 3. *num.* 274. *in fin. & seqq.* Rot. coram Merlino *decis.* 422. *n.* 8. *& in rec. dec.* 539. *n.* 15. *p.* 4. *tom.* 3.

Defectus verò non secutæ publicationis non controuertitur, & allegatum impedimentum carcerationis non videtur releuare, cum resignatio emanauerit de mense Decembris 1650. & carceratio secuta fuerit 17. Maij 1651. & sic post quinque menses à die resignationis admissæ per Sanctissimum & consensus præstiti per Resignantem, quo tempore commodè poterat publicationem procurare:

2 imo † cum postea nullas adhibuerit diligentias, nec alia fecerit iuxta præscriptum eiusdem Constitutionis impedimentum non est habendum in consideratione, vt aduertit Paris. *de resignat. lib.* 11. *quæst.* 13. *num.* 109. *& seqq.* & firmauit Rota coram Merlino *dec.* 329. *n.* 15. & latius *in Tridentina Parochialis* 5. *Decembris* 1646. coram R. P. D. meo Cerro *cum notatis per* Add. ad Quarant. *in Summ. Bullar. verbo Beneficiorum resignatorum publicatio vers.* 3. *limita fol. mihi* 115. & per Barbos. *de Iure Eccles. vniu. lib.* 3. *part.* 15. *sub n.* 193.

3 Non obstat quod resignatio facta in fauorem Paltonerij tanquam non sortita effectum, non abdicauerit ius à Resignante vt dixit Rota *in Neapolitana Parochialis* 15. *Martij* 1647. coram Eminentiss. Card. Otthobono, ex quo in huiusmodi resignationibus quæ ad fauorem certæ personæ fiunt, tacita semper inest conditio, quatenus beneficium perfectè acquiratur Resignatario; ita vt ante nec ius nec possessio abdicetur à Resignante, vt notat idem Paris. *de resign. lib.* 1. *quæst.* 3. *n.* 8. *& 47. & quæst.* 7. *num.* 9. *& seqq.* Rota *in Lunen. Sarzanen. beneficij* 4. *Iunij* 1631. coram Coccino, penes Post. *de manut. decis.* 354. *n.* 5. *& 6.* vbi quod donec conditio purificetur &

Resignatario plenè & perfectè ius & possessio acquiratur, possessio remanet in pendenti penes Resignantem: *& in rec. decis.* 635. *n.* 8. *& 9. part.* 3. *cum aliis in Imolen. beneficij* 23. *Iunij* 1645. coram Eminentissimo Card. Corrado.

Etenim prædicta procedunt quando resignatio 4
non habuit effectum suum, vel ex defectu consensus partis, quia conditiones non fuerint impletæ, vel ex defectu consensus Papæ, quia narrata non fuerint iustificata, vel ex alio impedimento personali; tunc enim non potest dici quod quæratur ius Resignatario, quodque Resignans habuerit animum dimittendi possessionem sine quo possessio nunquam amittitur; *l.* 3. *§. non amittenda ff. de acq. possess.* Rip. *in cap. cum Ecclesia Sutrina n.* 11. *ante fin. de caus. poss. & proprie.* Rot. coram Merlin. *decis.* 299. *num.* 9.

Prout de resignatione ob malam expressionem 5
valoris quod non abdicet ius à resignante dixit Rot. *decis.* 417. *num.* 1. *& decis.* 419. *num.* 1. *& 2. part.* 1. *diuers.* Et de resignatione ob conditiones & pacta non seruata firmatum fuit *in decis.* 48. *num.* 8. *& 9. & decis.* 830. *num.* 3. *&* 4. coram Buratto *in decis.* 214. *num.* 3. coram Merlino, *& in Valentina Parochialis* 13. *Ianuary* 1645. coram R. P. D. Cerro. † Et generaliter de resignatione nulla ex defectu consensus pro- 6
bat Garz. *de benef. part.* 11. *c.* 3. *n.* 277. *& seqq.* Rota *in Vercellen. Canonicatus* coram Corduba *apud eundem, vbi supra num.* 278.

At in præsenti casu resignatio habuit effectum 7
suum & cessauit ius resignantis illudque in Resignatarium translatum fuit eo ipso quod Papa resignationem admisit & gratiam prouisiuam purè & simpliciter ei concessit, vt aduertit Maresc. *var. resol. lib.* 1. *cap.* 51. *num.* 9. *&* 27. Boër. *decis.* 348. *num.* 4. *vers. in contrarium & num. seq.* Cassador. *decis.* 1. *numero* 1. *de renunc.* Merlin. *decis.* 3. *eod. num. vers. nec anterior*, & dictum fuit *in Papien. Archipresbyteratus* 11. *Maij* 1648. coram R. P. D. Cerro, vbi quod resignans in fauorem alicuius resignatione admissa habetur pro mortuo *iuxta consi.* Paris. 93. *num.* 25. *lib.* 4. *& decis.* Caualer. 104. *num.* 8. Et cum hac distinctione transiuit Rota *in Tridentina Parochialis* 15. *Iunij* 1648. coram R. P. D. Bichio, ac in his terminis procedunt & intelligendæ veniunt *decis.* 175. *n.* 2. *lib.* 3. coram Puteo, *decis.* 92. *eod. num. part.* 1. *rec. & dec. Crotonen. Parochialis* 17. *Decembris* 1621. coram Vbaldo, aliæque plures quæ in contrarium fuerunt allegatæ.

Quod adeò verum est vt si interim admissa resi- 8
gnatione contingat resignantem decedere, beneficium non vacet per illius obitum Rot. apud Garz. *de benefic. part.* 2. *cap.* 1. *num.* 130. *& part.* 11. *cap.* 3. *num.* 305. *&* 307. *& in rec. decis.* 539. *num.* 15. *part.* 4. *to.* 3. vbi quod tali casu si resignatio non publicatur, beneficium vacat ob omissam publicationem, non autem per obitum resignantis, & *in Legionen. Canonicatus* 23. *Ianuarij & 27. Aprilis* 1640. coram Reuerendissimo Tarraconen.

Nec onus faciendæ publicationis eiusque incerti- 9
tudo efficit quod interim prouisio dicatur conditionalis, sed solum quod sit resolubilis, quatenus publicatio non sequatur, vt ponderat Caldas *consil.* 31. *sub num.* 20. *vers. item post acceptationem.* Maresc. *var. resol. dict. lib.* 1. *capite* 51. *numero* 26. Lotter. *de re benef. lib.* 3. *quæst.* 21. *numero* 26. vbi notat quod constitutio Gregoriana resoluit simpliciter ius iam quæsitum Resignatario, Paris. *de resignat. lib.* 11. *quæst.* 7. *num.* 34. 44. *& seqq.* Cassador. *decis.* 14. *n.* 6. *super reg.* & ita apertè firmatum fuit *in d. Tridentina*

Parochialis 15. *Iunij* 1648. coram R. P. D. meo Bichio.

10 Cùm igitur à principio ius fuerit acquisitum Resignatario, illudque abdicatum à Resignante, si deinde ius Resignatarij resoluitur, non propterea ad Resignantem reuolat. Nam regula est satis trita quod *renunciantis non datur regressus ad iura renunciata: l. quæritur, §. si venditor, ff. de adil. edict.* Rota *dec.* 433. *numero* 10. *part.* 1. *recent. & decis.* 12. *num.* 3. *part.* 6.

11 Non obstat quod resignatio non dicatur perfecta nisi quando est præstitus formalis consensus in Camera vel Cancellaria, & extenditur à Notario, vt inquit Paris. *de resignat. lib.* 8. *quæst.* 8. *numero* 40. & 43. Caputaq. *decis.* 217. *num.* 8. & 9. *part.* 1. cum relatis per Barbos. *de Iur. Eccles. lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 24. & per Add. ad Buratt. *decis.* 787. *num.* 3. & 4. Ita vt non releuet consensus qui præstatur in parua data quia ille non facit actum perfectum cum etiam post paruam datam res dicatur integra & resignans possit à resignatione recedere; idem Paris. *lib.* 1. *quæst.* 12. *n.* 37. & 42. Gratian. *discept. forens. cap.* 191. *n.* 5. *& seqq.* Lotter. *de re benefic. lib.* 3. *quæst.* 16. *num.* 18. & 19. Rot. *decision.* 458. *per tot. lib.* 3. *part.* 3. *diuers.*

12 Nam prædicta procedunt de stylo antiquo, sed postea inoleuit praxis quod non adiicatur consensus à tergo supplicationis nisi ille fuerit prius extensus in Camera, vt aduertit Lotter. *de re benef. lib.* 3. *quæst.* 16. *num.* 59. Barbos. *de iur. Eccles. vniuers. lib.* 3. *cap.* 15. *num.* 24. *vers.* 2. *colligitur.* Imò hodie ex nouissimo stylo idem consensus non recipitur nisi post signatam supplicationem, & post gratiam perfectam, qui consensus postea retrotrahitur ad diem supplicationis; Paris. *lib.* 1. *quæst.* 12. *n.* 18. *& seqq.* Et de hoc stylo testantur quamplures practici & Officiales Datariæ, quibus in hac materia standum esse firmauit Rota coram Seraphin. *decis.* 792. *n.* 3. Comitul. *dec.* 119. *n.* 5.

13 Quod autem de eo tempore, nempe de mense Decembris 1650. supplicatio iam esset signata constat ex annotatione paruæ datæ quæ nunquam apponitur nisi supplicationes prius manu Papæ signatæ fuerint vt deponunt iidem Officiales quorum fidem attenden. esse vltra deducta firmauit Rota coram Coccino *decis.* 88. *n.* 2. *& in Asten. Coadiutoriæ* 14. *Februar. prater.* coram Me.

14 Nec quidquam releuat secunda resignatio reportata per Iacobum ab eodem Guazzino de mense Iunij 1652. Quia cùm prima perfecta fuerit & ipse abdicauerit à se omne ius, non habebat quid posset in Iacobum transferre. Rebuff. *cons.* 4. *numero* 5. & *cons.* 185. *numero* 6. Paris. *de resignat. lib.* 1. *quæst.* 15. *num.* 16. *& seqq.* & faciunt adducta per Cassador. *decis.* 9. *sub numero* 1. *vers. sed maior pars, de concess. præb.*

15 Firmato bono iure Fuluij illi manutentio concedenda venit cùm doceat de sua possessione capta sub die 2. Nouembris 1651. quæ in concursu alterius apprehensæ per Iacobum præferenda venit, cum ista sit posterior, & capta non citato Fuluio; ita vt dicatur clandestina & non manutenibilis. Rota coram san. mem. Greg. *decis.* 6. *num.* 3. *in rec. decis.* 139. *num.* 5. p 7. & fuit dictum *in Salernitana beneficij* 1. *Februar.* 1651. coram Me.

Et ita, &c. vtraque, &c.

R. P. D. DVNOZET Decano,

IN CAVSA

Ferrariensi Pensionis,

Veneris 2. Martij 1646.

ARGVMENTVM.

PEnsio semel translata potest iterum transferri vigore Indulti Pontificij continentis clausulas amplissimas, præsertim si concessum fuerit motu proprio Pontificis & in fauorem Nepotis vel alterius personæ dilectæ. Gratia translationis pensionis non est odiosa, saltem odio irrationabili. Constitutio Vrbani Octaui circa pensionum iteratam translationem locum non habet quando illi Papa derogare voluit.

SVMMARIVM.

1 *Aduersus sententiam in iudicatum translatam datur in integrum restitutio. Si de illius iniustitia constet.*

2 *Pensio semel translata potest iterum transferri vigore Indulti.*

3 *Ex quibus verbis & clausulis colligatur mentem Summi Pontificis fuisse vt pensiones iam translatæ iterum transferri possint.*

4 *Clausula quod* omnes defectus habeantur pro expressis, *quantum operetur in materia translationis pensionis repetitæ.*

5 *Milites Lauretani pensiones iam semel translatas iterum transferre possunt.*

6 *Confessiones factæ motu proprio Pontificis fauorabiles & amplam recipiunt interpretationem, maxime si agatur de Nepote Papæ.*

7 *Concessis difficilioribus & maioribus, minora quæ concessa censeri debent.*

8 *Gratia transferendi pensionem non est odiosa aliorum, tionabili.*

9 *Pensio translata est eadem cum prima, & solam constituit subrogationem vnius personæ in locum alterius* num. 10.

11 *Obseruatata ad maiorem cautelam non fuisse vtrahendo in consequentiam.*

12 *Constitutio Vrbani III. super irrita pensionis translationem cessat stante declaratione Pontificis illi derogantis.*

DECISIO LXXXVI.

SIxtus Felic. record. Papa V. concessit indultum præclaræ mem. Principi Michaëli Perreto facultatis transferendi pensiones fauore illius relevandas, cuius indulti vigore cùm idem tulisset Eminent. Cardinalibus Montalto Ri & Vrsino pensionem quam habebat scuto auri trium millium, sibi reseruatam mense translatione præclaræ memoriæ Alexandri Cardinalis Montalti super mensa Episcopali Farrariensi

Reuerendis

Reuerendiss. D. Auditor Cameræ ab anno 1631. sententiam protulisset cum voto Dominorum eius in ciuilibus locum tenentium super nullitate translationis factæ per dictum Principem, commissa mihi causa in gradu restitutionis in integrum à Sanctissimo, proposui dubium, An constet de causis restitutionis in integrum.

1 Et Domini responderunt constare attenta sententiæ iniustitia, cum inde læsio resultet, propter quam datur passim sine difficultate in integrum restitutio, Rota *decis. 1. de restit. in integ. in nouis, & Recent. decis. 532. numer. 2. part. 1. decis. 329. numer. 1. part. 2. decis. 609. num. 11. part. 5. decis. 50. numer. 1. part. 7. & in Sarsinaten. feudi 22. Iunij* 1645. coram Me.

2 Iniustitiam verò ducebant quia sic fuerat pronuntiatum habita ratione, quod pensio ista vti semel translata non fuerit amplius transferibilis. Quam tamen visum est DD. vti in indulto comprehensam ex concessa in eo facultate transferendi, potuisse iterum transferri, sicut de similibus indultis quod censeantur comprehendere pensiones etiam semel iam translatas, quas omnino transferre liceat vigore huiusmodi indulti fuit decisum *in Papiensi pensionis 19. Martij* 1607. coram Ortembergo. *In Lucana pensionis 28. Iunij* 1617. coram R.P.D. Bonæ memoriæ Archiepiscopo Seleucien., *in impressis* coram Burat. *decis. 638. numer. 2. & sequent. In Ferrarien. pensionis 14. Iunij* 1624. coram Remboldo, *quæ est in recent. decis. 450. numer. 41. versic. de indulto transferendi Paries*: & sequitur Lotter. *de re benefic. lib. 1. cap. 40. num. 95. & seq.*

3 Eoquè facilius ita licuisse suadebatur ex clara mente Pontificis, quatenus in prima parte indulti dispensauit & habilitauit generaliter Principem Perretum ad acquirendas, & retinendas quascunque pensiones hactenus sibi reseruatas, aut reseruandas in futurum, non obstantibus defectibus professionis in religione militari aut matrimonij etiam reiterandi, ibi: *etiamsi contigerit vel non contigerit in qualemcunque Militiam cuiuslibet ordinis aut professionis, &c. Aut ad secunda vel etiam plura laicalia vota, aut secundas vel plures nuptias transire &c. Quascunque pensiones annuas, &c. recipere, retinere consequi*, &c. Ac consequenter in secunda parte facultatem concessit indefinitam, & indifferentem, omnimodè transferendi easdem pensiones vigore ipsius indulti retentas vel acquisitas, ibi: *necnon tibi omnia & singula, pensiones, reditus, prouentus, iura, obuentiones & emolumenta sibi reseruata & reseruanda huiusmodi, & c. transferendi plenam, liberam, & omnimodam facultatem dicta authoritate concedimus & impartimur, &c.* cum enim dubio careat in vim dictæ primæ partis respicientis facultatem retinendi & acquirendi licuisse Principi retinere & acquirere pensiones ex translatione prouenientes. Rota *decis. 7. num. 15. & decis. 50. n. 31. part. 5. recent.* & coram S.M. Greg. XV. *dec. 18. num. 3.* vtique resultat easdem sic retentas & acquisitas necessariò ex vi repetitionis intelligi comprehensas in secunda parte indulti respiciente ius tranferendi, perpendendo efficaciam tum dictionis *necnon*, adiectæ in principio ipsius secundæ partis, quæ resoluitur in copulatiuam, glos. *in Clement. 1. in verbo Necnon, de Offic. deleg.* Rota *diuers. decis. 791. num. 2. part. 1.* & coram Card. Caualer. *decis. 343. numer. 2.* Repetitquè omnes qualitates præcedentes. Bald. *in l. Seio §. Caio, ff. de fide instrum.* Neuiz. *consil. 172. num. 14.* Rota *rec. decis. 38. num. 11. part. 7.* Tum etiam dictionis *Huiusmodi*, præcedentium relatiuæ cum omnibus qualitatibus suis, glos. *in cap. Abbate, & in cap. nemo in verbo Huiusmodi, de elect. in 6.* Rebuff. *in comment. ad l. 1. in verbo huiusmodi stipulationes, ff. de verb. significat.* Marescot. *var. resol. lib. 2. cap. 77. num. 27.* Rota *recent. dec. 373. num. 6. part. 2.* vel etiam vltra repetitionis effectum esset etiam de per se considerabilis prægnantia & generalitas dictæ secundæ partis, tanquam fulcita verbis illis *Omnia & singula, &c.* quæ sunt adeo generalia & effrenata, vt nullam restrictionem patiantur. Et propterea bene reputantur apta comprehendere pensiones etiam alioquin sub simplici dispositione non comprehensas, & quæ indigerent speciali expressione, iuxta glos. *in Clement. 2. de vita & honest. Cleric. & in Clement. 1. in verbo vbicunque, de indic.* Surd. *consil. 308. num. 41. cum aliis in Cæsaraugustana pensionis 18. Iunij* 1610. coram Cardinali Lancelloto *quæ est 2.* penès Picum *ad statutum vrbis num. 5. & in Romana pensionis 15. Februarij* 1636. coram bon. mem. Pirouano, ac si essent explicitæ & in indiuiduo specificatæ; glos. *in cap. vt circa, in verbo omnia & singula, de elect. in 6.* Socin. *Consil. 3. numer. 17. lib. 3.* Surd. *consil. 331. num. 7.* Rota *recent. decis. 130. num. 3. part. 2.* enixam designante super tali specificatione voluntatem disponentis, Alexand. *consil. 216. numer. 27. lib. 2.* Barbos. plures referens *claus. 96. numer. 3.* Prout in idem consonat verbum *Quascunque, &c.* ex sui proprietate omnia includens nullo excluso, *cap. solitæ de maiorit. & obedient.* glos. *in cap. quicunque, in verbo quicunque, de sent. excommun. in 6.* Iason *in l. quodcunque, num. 1. ff. de verb. obligat.* Mar. Anton. *var. resolut. lib. 2. resolut. 40. num. 2.* In omni enim materia quantumuis odiosa nullatenus receditur à proprietate verborum, sed lata fieri debet interpretatio quatenus patiatur illorum proprietas: *l. cum lege*, & *ibi* Aretin. *ff. de testam.* Menoch. *consil. 429. num. 9.* Calderin. *consil. 24. in primo dubio, de prob.* Cardin. Mantic. *de coniect. c. 516. tit. 18. num. 35.* S.M. Gregorius XV. *decis. lib. 8. num. 3.*

Neque imò aliter ista qualitas reiterandæ translationis opus habuisset vlteriori expressione, sed satis haberetur pro expressa per mandatum Papæ quod omnes & quicunque defectus valentes impedire concessam gratiam vel eius effectum, taciti vel omissi habeantur pro expressis, perinde ac si de iis expressa mentio facta fuisset. Ibi: *Neque ex eo quod præsens gratia, &c. vel quicunque defectus, &c. præsentem gratiam, eiusquè effectum, quandocunque & ex quibusvis causis etiam de necessitate exprimendis impediri vel annullari valentes hic, &c. taciti vel omissi fuerint, &c. sed omnino subsistant, tibique suffragentur in omnibus & per omnia perinde ac si in illis de præsentibus necnon defectibus & impedimentis prædictis expressa mentio facta fuisset*: cùm sine dubio potuerit Papa huiusmodi expressionem supplere, *ad l. omnes, de præscript.* & fuit dictum *in Placentina pensionis 27. Iunij* 1605. coram Litta *impressa penès* Marches. *de commiss. part. 1. pag. 557. numer. 2. ante finem*, vt inde dicta gratia suffragetur in omnibus & per omnia nonobstante aliàs exprimendorum omissione. Abb. *in cap. ad hæc, column. fin. de rescript.* Dec. *consil. 191. numer. 3. & seq. & consil. 341. numer. 31. in fine.* Paris. *consil. 46. num. 43. lib. 3.* Marescot. *var. resolut. lib. 2. cap. 18. numer. 46.* Rota *recent. decis. 464. num. 12. part. 5. & in allegata Placentina pensionis dicto num. 2. versic. Præterea fuit responsum.* 4

Eandemquè ex præmissis detectam comprehensionem comprobat conformis declaratio eiusdem Sixti Papæ V. circa facultates concessas militibus Lauretanis transferendi pariter de quibus- 5

cunque pensionibus ac iisdem quas indulserat, non-obstante matrimonio posse per milites Lauretanos acquiri & retineri ad summam scutorum 200. vt nimirum intelligeretur de pensionibus etiam alias translatis, à qua declaratione mens potissimum elicitur ipsius Pontificis concedentis; glos. *in cap. si propter, in verbo Intentionis, de rescript. in 6.* Alexand. *consil. 52. num. 25. lib. 4.* Surd. *consil. 481. numer. 13.* Burat. *decis. 228. num. 2.* Cardin. Caualer. *decis. 611. numer. 52.* sicut Papam ita declarasse ius competens dictis militibus vigore antecedentium facultatum, non autem processisse per viam qualis opponebatur nouæ legis, conuincunt clara verba, ibi: *Declarantes, &c.* ex sui proprietate nullatenus importantia nouam dispositionem sed simplicem declarationem, ex traditis per Barbos. *dictione 80. num. 1. & sequentib.* Itavt proinde nullum ius de nouo à Pontifice collatum intelligatur, sed tantummodo quod erat manifestum. *l. adeo §. cum quis ff. de acquir. rer. domin. l. ait Prætor, §. si Iudex ff. de re indic.* Oldrad. *cons. 224. num. 10. & 20. versic. Nec verbum declaramus.* Castrens. *cons. 341. in principio lib. 1.* Socin. *consil. 156. num. 17. lib. 2.* Rota *recent. dec. 281. numer. 8. part. 1.* Hoc idem conuincit effectus dum ibidem subditur licere illas pensiones transferre vigore facultatum & priuilegiorum per prius concessorum quod vtique facere non potuissent si in eisdem facultatibus pensiones translatæ non fuissent comprehensæ. Geminian. *consil. 72. numer. 1. ad medium, versic. contrarium credo.*

6 Proyt quoque mens Pontificis omnino comprehendendi, suadetur perspectis facti circunstantiis, nimirum respectu modi concessæ huius facultatis *motu proprio*, inde plenissimam facile recipientis interpretationem, *cap. si motu proprio de præb. in 6.* Roman. *consil. 388. numer. 6.* Surd. *consil. 140. n. 6.* Rota *rec. dec. 12. numer. 22. p. 5.* & coram Reuerendiss. Durano *decis. 67. numer. 5.* necnon respectu personæ cum gratia emanauerit fauore Magnatis qui erat nepos & dilectus Pontificis concedentis. Vnde pariter illi intelligitur voluisse omni meliori & vberiori modo gratificari. Bald. *consil. 309. per totum lib. 3.* Rota *diuers. dec. 401. numer. 1. & seqq. p. 1. & recent. decis. 12. numer. 41. decis. 452. numer. 28. decis. 464. num. 13. p. 5. & dicta decis. 67.* coram Durano *num. 5. & 21.*

7 Ac demùm quia concessis in eodem indulto grauioribus quoad facultatem retinendi pensiones non obstantibus impedimentis professionis in religione militari ac matrimonij etiam reiterati vt supra quæ indigebant speciali dispensatione tanquam contra Canones & dispositionem iuris, oritur concludens illatio Papam concessisse quod erat minus aut nullibi prohibitum, scilicet facultatem transferendi etiam de pensionibus alias translatis; *cap. cui licet de reg. iur. in 6. cap. ex part. 3. de decim. cap. per venerabilem qui fil. sint. legit.* Ancharan. *consil. 295. numer. 8.* Menoch. *cons. 210. num. 11.*

8 Ex quibus omnibus subsistente ad fauorem Eminentissimorum Cardinalium translatariorum fundamento indubitatæ ac omnimodæ voluntatis Summi Pontificis ita comprehendendi pensiones translatas, velut innixæ lecturæ ipsius Indulti, & exuberanter probato per deductas facti circunstantias DD. visum fuit supervluum discutere deducta circa gratiæ fauorabilitatem quæ faciat illam extendi, vel odiosibilitatem quæ obiiciebatur ex parte Eminentiss. D. Cardinalis Muchiauelli Episcopi & litis consortium, quæ potius deberet restringere, & nihilominus animaduerterunt huiusmodi gratiam trãsferendi non esse odiosam saltem odio irrationabili, vt ratiocinando & pluribus adductis firmauit dicta decisio Durani 67. *numero 1. & sequent. & dicta decis. 452. num. 33. & sequent. p. 5. recent.*

Quia pensio translata, vti verè & realiter pensio ex traditis per Vitalin. *in Clement. 1. §. eadem, num. 3. de supplenda neglig. Prælat.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst. 36. num. 64. & sequent. & q. 40. num. 95. & 96.* nihil differt à reseruata, S. M. Greg. XV. *decis. 18. num. 3.* & reuera est eadem pensio cum prima, non autem nouum grauamen. Anton. August. *in Epitome de translatione pensionum vers. In translatione pensionis numer. 6.* Gars. *de benef. p. 1. cap. 5. num. 256.* Crescent. *decis. 1. num. 1. de rebus Eccles. non alien.* vbi propterea infert non esse necessarias derogationes Concilij Lateranensis. Rota *recent. decis. 307. num. 1. part. 3.* coram Buratt. *decis. 12. num. 2. in Segobien. pensionis 1598.* coram Corduba *impress.* penes Pacif. *de Saluiano interd. decis. 129. numer. 1. in Laudensi pensionis 20. Ianuarij 1601.* coram Penia *in Bononiensi translationis pensionis 20. Iunij eiusdem anni*, coram Cardinale Millino & *in Romana pensionis 29. Maij 1628.* coram Me.

Et quamuis in translatione pensionis extinguatur prima, & noua reseruetur, talis extinctio est adeo momentanea, vt non habeatur in aliqua consideratione cum sit potius mutatio personæ & vinculi transferentis in personam & actum translatarij seu delegatio solutionis alteri faciendæ, & quædam subrogatio vnius in locum alterius; Paris. *cons. num. 86. lib. 4.* Gratian. *discept. forens. cap. 424. n. 14. & 15.* Rota *recent. decis. 122. num. 9. 327. numer. 4. & seqq. & decis. 505. num. 4. part. 1. & decis. 119. n. 2. & 3. part. 4.* Addent. ad S.M. Gregor. XV. *decis. 18. numer. 11.* Et hæc opinio quidquid Rota senserit antiquitùs, est hodie receptissima, vt per Burat. *decis. 638. numer. 3.* vbi *num. 5.* dicit cauendum esse a decisionibus *in Eugubina pensionis* coram Rubeo, & *in Aretina Senensi pensionis*, coram Accorambono, *num. 7.* expresse reprobat decisionem *in Summa pensionis sub 17. Maij 1617.* coram Vbaldino, in qua nec quidem pes figebatur super motiuo oblationis sed inualiditas fundabatur super aliis, vt ex lectura, & alias perpensas rationes diluendo fortiori in contrarium etiam in casu emanatæ translationis in mortis articulo, fuit decisum in allegata dec. *n. 11. & seqq. p. 5. recent.*

Nec refragari censuerunt exempta nonnullarum facultatum transferendi continentium explicitam mentionem de pensionibus etiam translatis. Non enim versantur in casu indulti habentis alias circunstantias demonstratiuas comprehensionis earundem, vt in præsenti, ex superiùs adductis: nec desunt plures similes facultates, absque tali expressione cum resolutionibus, vt dictum est in Rota emanatis pro validitate secutarum inde translationum, de sic translatis elicitur mentionem illam fuisse magis habitam ad effugiendas lites, ad traditi per Cassador. *dec. 3. num. 4. & 5. de concess. præb.* Cozal. *in reg. 8. gloss 6. num. 16.*

Nec ab aliquibus facta expressio inducit consequentiam expressionis faciendæ ab aliis. Calder. *cons. 1. num. 2. versic. Et si dicatur, de Cleric. non resid.* Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 45. num. 11.* Castill. Seraph. *decis. 514. num. 5.*

Sicut pariter nec breue Pauli V. reualidationis translationis pensionis antea semel translatæ [illegible] tuit enim obtineri ad abundantiorem cautelam. Nec proinde valuit inferri quod fuisset necessa-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rium, iuxta adducta *in Romana contractus 28. Nouembris* 1580. coram S.M.Clement.VIII.

Ac denique translationis odiositas firmata *in Romana pensionis 23. Maij* 1644. coram R.P.D.Meltio procedit in terminis constitutionis Vrbanæ plures transferri prohibentis, cui tunc temporis vigenti in suo totali robore opus erat inhærere, sed in casu de quo agitur, dicta constitutio remanet nullius efficaciæ, nec consequenter decisio afficit ob superuentum rescriptum Sanctissimi D. N. in plena signatura, quod procedatur ac si constitutio non emanasset, *vt in decis.* 104. *num.* 8. *parte 6. recent.* vbi alia allegantur.

Et ita vtraque parte informante, &c.

R. P. D. MELTIO

Corduben. dimidiæ portionis,

Veneris 20. Iunij 1653.

Ad part. 2. resolut. cap. 1. §. 4. n. 17.

ARGVMENTVM.

Literis Apostolicis iustificatis concedenda est executio & explicatur quomodo verificatæ censeantur qualitates narratæ, videlicet sacerdotium, prouisio obtenta à Sede Apostolica, obitus vltimi possessoris, valor narratus, tam beneficij collati quàm aliorum obtentorum. Sanguinis puritas vel impuritas per quem probari debeat. De expositis an præsumantur legitimi, & ex puro sanguine. Statuta iuri communi contraria indigere confirmatione Apostolica.

SVMMARIVM.

1 *Literæ iustificatæ habent paratam executionem si sint Apostolicæ.*

2 *Ex quibus probetur sacerdotium,* & numer. 6. *Prouisio apostolica data alicui*, num. 3. *Obitus vltimi possessoris*, n. 4. *Prouisio ex causa obitus*, num. 5. *Valor beneficij narratus*, num. 7. *valor obtentorum*, num. 8.

9 *Puritas sanguinis per quem probanda. Quid stante statuto Ecclesiæ*, num. 10. & 11.

12 *Expositi vtrum habeantur pro legitimis & puris*, num. 13.

14 *Explicatur sensus* decis. 185. numer. 3. part. 1. recent.

15 *Expositus dispensari potest ad beneficia & Ordines.*

16 *Expositi ad Ordines Ecclesiasticos sine dispensatione ex multorum sententia promoueri possunt.*

17 *Statuta contraria iuri communi exigunt confirmationem Apostolicam.*

18 *Quod nullum est, confirmabile non est*, & n. 19.

19 *Vnus solus actus contrarius destruit omnem obseruantiam.*

21 *Capitulum non potest introducere obseruantiam contra ius commune.*

DECISIO LXXXVII.

VAcante dimidia portione in Ecclesia Cathedrali Cordub. per obitum Ioannis Sanch. Romero, siue per obitum Hieron. de Leyua & Rueda, siue per cessionem Didaci de Nauas Solano, vel per resignationem Alphonsi Nauarro, de ea à Dataria fuit prouisus Dominicus Didacus Yranzio del Pino, qui subrogationem gratiosam obtinuit in omni iure quod præfatis omnibus competebat, & præsertim in possessione, in qua D. Ioannes Sanchez Romero existebat, expeditisque Literis Apostolicis illas præsentari curauit Capitulo, à quo petita possessione illud mandauit, quod prius reuiderentur Literæ dictæ, pro habenda certitudine quod in illis narrata vera essent, & deinde respondit quod erat paratum ad executionem dictarum Literarum, satisfacto tamen prius per eundem Didacum statuto puritatis sanguinis, quod habeat Ecclesia Corduben. ad sui fauorem auctoritate Apostolica confirmatum, vt in Sum. Capituli *numer.* 1. Cùm autem de nouo facta fuisset instantia per eundem Didacum pro obtinenda tali possessione, illa ei denegata fuit, eo sub prætextu quod minimè fuisset adimpletum dictum statutum. Commissa igitur appellationis causa in Rota dubitatum fuit an Literæ Apostolicæ sint iustificatæ, ita vt D. Didaco danda sit immissio, & proposito per me sub hac die huiusmodi dubio quoad vtramque illius partem DD. affirmatiuè responderunt, † data 1
enim iustificatione Literarum Apostolicarum, vt prouiso danda sit immissio adinstar, *l. final. C. de edict. Diu. Adr. toll.* declarat Vitalin. *in Clem. 1. numer. 68. de caus. possess. & propr.* Bald. *in l. 2. num. 65. C. de seruit. & aqua*, Menoch. *de adipiscen. rem. 6. num. 35.* Rot. coram Seraphin. *dec. 357. numer. 1.* Greg. XV. *dec. 335. num. 15. & decis. 358. & 699. vtrobique num. 1. p. 2. rec.* & cor. Buratt. *dec. 433. n. 1. & alibi sæpius fuit dictum.*

De iustificatione autem dict. Litteram dubitari 2
non posse visum fuit, quia de vacatione istius beneficij, siue dimidiæ portionis secuta per obitum Ioann. Sanchez Romero, extra Romanam Curiam de mense reseruato, vt narratum fuit in Literis, constat ex depositionibus testium ser. ser. examinatorum ex quibus colligitur dict. Ioannem Sanchez obiisse in possessione huius dimidiæ portionis de dict. mense Febr. 1646. Summ. Didaci *numer.* 4. qui mensis Episcopo non gaudente alternatiua, vel vbi collatio est simultanea, prout ea gaudet Capitulum Cordub. iuxta probationes datas eodem Sum. Didaci *num.* 5. est reseruatus ex Regula Cancellariæ octaua, hodie nona, Rot. cor. Greg. XV. *dec.* 103. *num.* 4. vbi quod alternatiua intrat solummodo respectu beneficiorum ad liberam Episcopi collationem spectantium; non autem in illis simultaneæ collationis: dicti autem Testes probant concludenter obitum Ioan. Sanchez de dict. mense Febr. licèt deponant de solo auditu, ac de publica voce & fama; quia non datur concursus alterius prouisionis. Rot. cor. Greg. XV. *dict. dec.* 103. *num.* 6. & fuit resolutum *in Maioricen. beneficij* 27. *Febr.* 1643. coram Me, sed contradicit tantummodo Capitulum quod habet collationem simultaneam cum Episcopo.

Prouisio Didaci de Nauas Solano obtenta à Sede Apostolica per obitum dict. Ioan. Sanchez, ac libera

libera cessio dicti Didaci in manibus Papæ, necnon noua prouisio, seu mandatum de prouidendo ad fauorem Hieron. de Leyua y Rueda, probatur ex assertione facta à Papa in Literis expeditis ad fauorem Didaci, quæ maiorem non requirit probationem, cum attestatio Papæ præcisa de actu coram se gesto de per se concludenter probet ac sufficiat absque alia probatione, ad text. *in c. ex parte Decani de resc.* vbi Imola *numer.* 15. *Clem.* 1. *de probat.* Oldr. *cons.* 252. *num.* 2. Rot. cor. Mart. Andr. *dec.* 57. *num.* 3. & coram Merlino *dec.* 407. *num.* 6. & *dec.* 838. *sub num.* 1. & 3.

4 Obitum dict. Hieron. de Leyua y Rueda, sequutum fuisse de mense Iul. 1649. seu alterius verioris anni probatur etiam ex depositionibus Testium datis in eod. Sum. Didaci *num.* 7. qui licèt deponant de auditu, ac de publica voce, & fama tantum; ad istum tamen effectum sufficiunt. Rot. cor. Greg. XV. *dec.* 176. *numer.* 7. ex eadem ratione quia hic non agitur de concursu prouisionis, & licèt Capitulum Cordub. contradicat, animaduerti tamen debet illud omnia in Literis narrata tacitè admisisse dum requisiuit à Did. solum adimplementum statuti sancientis super puritate sanguinis, si enim quoad reliqua narrata Literæ illi visæ non fuissent sufficienter iustificatæ, eas quoque impugnasset ex aliis rationibus. Vnde bene hic videtur adaptari conclusio quod inclusio vnius est exclusio alterius, *l. cum Prætor, ff. de iud.* Glos. *in l. maritis verb. præcripserit. C. de Procurat.* Grat. *cons.* 53. *n.* 54. *lib.* 1. Rot. *dec.* 152. *num.* 14 *p.* 6. *recent.*

Prouisio verò Alphonsi Nauarro siue ex causa obitus dicti Ioannis Sanchez, siue obitus Hieronymi de Leyua, siue cessionis Didaci de Nauas probatur & ipsa ex attestatione Pontificis emissa in Literis, provt etiam ex eadem probatur cessio siue resignatio liberè facta ab eodem Alphonso in manibus Papæ, † quæ cum etiam sit præcisa ac loquatur de actu coram eodem Pontifice gesto, satis probat, ac liberat ab onere maioris probationis, vt præter supra allegatos fumauit Rota *in Tudertina Iurispatronatus* 9. *Iulij* 1623. coram Manzanedo, & coram Merlino *dec.* 407. *num.* 6. & *seqq.* cum igitur idem Alphonsus cesserit & resignauerit & ipse in manibus Papæ hanc dimidiam portionem, per talem resignationem liberè factam fuit ab eo abdicatum omne ius, & quæcunque possessio, ad tradita per Paris. *de resignat. lib.* 1. *quæst.* 9. *num.* 1. & *seqq.* vbi quod tanquam vacans liberè potuit impetrari, & *lib.* 7. *q.* 1. *num.* 11. *versic. declarat primo.* Rota coram Merlino *dec.* 231. *num.* 3.

6 Reliqua in dictis Litteris narrata remanent quoque iustificata. Nam quod Didacus sit Sacerdos probatur ex Literis patentibus Eminentiss. Card. Vicarij Vrbis quæ ad istum effectum sufficiunt, *gloss. in cap. inter quatuor de Cleric. Peregr.* Felin. *in cap. per cessionem num.* 3. *de probat.* Rot. *dec.* 16. *eod. tit. in antiquis.* Rota *dec.* 705. *num.* 3. *in fin. p.* 1. & *dec.* 455. *num.* 7. *p.* 2. *rec.*

7 Controuerti neque potest valor narratus in Ducatis auri de Camera 300. per non excessum; quia ex quatuor Testium depositionibus datis in eodem Summ. Didaci *numer.* 9. constat dimidias portiones esse annui reditus scutorum 550. aut 600. ad summum monetæ Corduben. nuncupatæ de Vellon, quæ vt non excedant ducatos auri de Camera 300. concludunt iidem Testes, qui cum deponendo super valore percutiant tempus gratiæ obtentæ per Didacum valor dicitur optimè iustificatus, Rot. coram Greg. XV. *dec.* 357. *num.* 4. & coram Buratto *dec.* 18. *num.* 9. pro huiusmodi enim iustificatione valoris satis etiam fuisset vnicus Testis iunctis adminiculis, vt per eundem Greg. XV. *decis.* 163. *num.* 2.

Remanet etiam abunde iustificata gratia circa narratiuã trium beneficiorum obtentorum à Didaco, atque illorum valorem ex eorundem quatuor testium depositionibus, quorum duo testantur quodlibet illorum non excedere valorem ducatorum auri de Camera 24. eod. Sum. Didaci *num.* 11. ad obtentorum enim valorem probandum quæcumque admittuntur leuiores probationes, Ægid. *decis.* 674. & 680. Cotta *dec.* 198. Put. *dec.* 29. *lib.* 1. Imb. etiam sola semiplena, & minor probatio sufficit ex pluribus allegat. per Burat. *dec.* 121. *numer.* 5. *dec.* 493. *num.* 6. & *dec.* 797. *num.* 2.

Non obstat statutum Ecclesiæ Corduben. confirmatum à Paulo IV. fel. record. requirens in prouisis puritatem sanguinis ad cuius probationem prætendit Capitulum Corduben. teneri Didacum pro iustificatione suæ gratiæ, quæ vsque adhuc per eum non facta Beneficij, seu dimidiæ portionis possessionem illi tradere recusat, † quia licèt statutum per hæc verba disponat, *Quod nullus ex Iudæorum seu conuersorum genere descendens ad aliquod beneficium in Ecclesia Cordub. admittatur, quodque præterea quotiescunque alicui prouiso tradetur possessio, is se ex Iudæorum seu conuersorum genere non esse iuramentum præstare, & de eo sufficientem informationem dare teneatur.* Vide ex vi illius verbi *teneatur*, Prouisis videtur imposita necessitas probationem puritatis sanguinis faciendi, ad text. *in l. 1. ff. quod quisque iuris cum dicit* per Ias. *in §. curare numer.* 3. *Instit. de action.* Sub. *consil.* 81. *numer.* 14. Tamen quia idem statutum continet etiam subsequentia verba: *Et si id non fecerit quod Capitulum illam accipiat, & si per eam de contrario constiterit talis Prouisus admitti non debeat, & si iam fuisset admissus pro priuato habeatur, & ad restitutionem fructuum teneatur.*

Ex his existimauit Rota in similibus casibus Capitulo obiicienti impuritatem, & ortum à parentibus infidelibus, vel alio modo impuris incumbere onus hoc probandi & concludenter, cum vnusquisque purus præsumatur dum non probatur contrarium *cap. vlt. de præsumption. & l. ab ea parte, probation.* maximè quando natus est in re Christianorum, vt probatur de Didaco iuxta *in cap. Presbyteris, distinct.* 8. *& in cap. si eos* 14. *consecrat. distinct.* 4. Rot. coram Mantic. *dec.* num. 1. coram Coccino *dec.* 68. *num. parter* 1. & *recent. decis.* 167. *num.* 31. & 32. & *dec.* 182. *num.* par. 1. & coram Merlino *dec.* 368. *num.* 1. & 2. habetur in terminis huiusmodi statutorum, Rotam semper seruare fuisse soliram, & multas fert alias decisiones.

Nihilquè refert quod illa verba statuti, *sufficiem informationem dare teneatur*, videantur stare præceptiuè, quia illa intelliguntur, quatenus ex abdanti ipse prouisus vellet suam puritatem declare, & sic hoc relinquit in eius arbitrio, vnde impfectum adimplementi non procedit illud ad prationem contra prouisum, aut illum arcet à possessione, sed vt supra demonstratum fuit, grauat Capitulum ad faciendam huiusmodi probationem quatenus ab eo probetur impuritas, tunc demum admissionem prouiso, vt benè declarat *dicta dec.* coram Merlin. *sub num.* 6. *cum duobus seqq.* Lotus *de re benefic. lib.* 2. *quæst.* 43. *num.* 68. & *seqq.*

Minus aduersatur quod Didacus ex propria confessione sit Expositus, quare æquiparandus sit quasi

quæsitis, vt per Bart. *in l. 1. in fine, ff. ad municip.* qui vulgò quæsiti legitimari non possunt ob incertitudinem Parentum, Put. *dec. 425. lit. 1. & 2.* Seraphin. *dec. 1081. numer. 1.* vnde stante incertitudine etiam respectu parentum ipsius Didaci impossibile redditur Capitulo capere informationem super puritate, vel impuritate illius sanguinis; Nam licèt vulgò quæsiti non possint legitimari, hoc tamen procedit, quia nulla haberi potest præsumptio de eorum Patribus. Si autem ab aliquo vti à Patre agniti sint legitimantur iuxta text. *in l. si qua Illustris, circa finem, C. ad Orfician.* & ratio est quia tunc intrat præsumptio quod sint illius à quo legitimantur. † Cum autem Expositi pro se habeant præsumptionem quod non sint impuri ac sanguine infecti, ex text. *in l. sancim. C. de infant. expos.* & tenuerunt DD. magni nominis per Dian. *resol. 96. p. 10.* hæc sola præsumptio sufficit ipsi Didaco, vt per Menoch. *de arbitrar. cas. 396. num. 15.* Grat. *disc. forens. cap. 135. numer. 31. & cap. 267. numer. 22.* Barbos. *in rubr. de Infantib. & c. num. 3. versic. verum DD. magis, & in addit. tom. 6. collect. ad eandem Rubr. num. 2. & de officio & potest. Episcop. par. 3. allegat. 51. n. 150.* latè Castro Pal. *tom. 2 tract. 13. disp. 4. punct. 1. num. 8. & seqq.* adeò vt Capitulo Cordubensi dum intelligit illum excludere ex capite impuritatis sanguinis non sufficiat illam præsumptiuè probare, sed requirantur plenæ ac concludentes probationes, vt *in dicta dec.* Merlin. 368. *num. 1. & 2.* quæ hic prorsus deficiunt. 13

Nec obstat *decis. 185. num. 3. part. 1. recent.* quia ibi non affirmat Rot. quod expositi non possint admitti in Ecclesia Toletana, sed tantum incidenter insinuat illos non posse satisfacere statuto puritatis, quod quidem manifestum est. Nam si ipsi tenerentur informationes dare, nullatenus satisfacere possent statuto. At verò in huiusmodi statutis, vt supra ostensum fuit, Prouisi non tenentur probationes facere, sed hoc onus incumbit Capitulo; ideoquè benè potest stare absque implicatione quod expositi non possint satisfacere statuto, & tamen possunt admitti. Vltra quod statutum Ecclesiæ Corduben. diuersum est à statuto Toletan. 14

Suffragatur etiam eidem Didaco quod vti Expositus obtinuit dispensationem vsque de an. 1624. à san. mem. Vrb. VIII. non solum ad suscipiendum Ordines Ecclesiast. sed etiam ad obtinendum quæcumque & qualiacumque beneficia Ecclesiastica, tam sine cura quam cum cura, vt in eius Sum. *numer. 14.* vnde quæcunque incapacitas, quæ in eo considerari poterat vti Expositi, censetur sublata ex plenissima habilitate, & restitutione illi concessa à Pontifice, Rot. cor. Penia *dec. 315. num. 9.* † Licèt etiam non desint DD. qui teneant Expositos ad Sacros Ordines promoueri posse absque vlla dispensatione, & esse capaces successionum, Ordinum, & Dignitatum. Felin. *in c. cum deputati, num. 13. de iud.* Menoch. *de arbitrar. cas. 396. num. 16. in fin.* Gratian. *discept. forens. cap. 135. numer. 31. & cap. 267. num. 22.* 15 16

Nihilquè faciunt alia prætensa statuta Ecclesiæ Cordub. disponentia modum seruandum circa traditionem possessionis, & in specie dum mandant quod Prouisus iuret, & det Memoriale cum explicatione Patris, Auorum, & loci natiuitatis, quod impossibile omnino redditur ipsi Didaco stante quod ille fuit expositus. Nam huiusmodi statuta tanquam confirmatione Sedis Apostolicæ carentia non veniunt attendenda. Cum condi non potuerint vti iuri communi contraria, † quæ propterea 17

pro eorum validitate tali confirmatione indigebant, ex multis relatis per Addent. ad Buratt. *dec. 758. numer. 13.* vbi habetur statutum disponens quod descendentes ex genere infecto, nempe Iudæorum, Maurorum, vel Hæreticorum, non admittantur ad beneficia Ecclesiastica, esse contra ius commune, iuxt. text. *in c. eam te de rescript.* & propterea restringendum esse declarat Bart. *in l. omnes populi num. 56. de iust. & iur.* ita vt nullam recipere possit extensionem, vltra illud quod in eo exprimitur iuxt. text. *in l. si verò, §. de viro, ff. solut. matrim.* Vnde cum in Didaco vti Expositio non reperiatur macula quam statutum excludit, ille admitti debet, vt per Grat. *discept. forens. d. cap. 267. num. 26.*

Neque obstat quod ex parte Capituli dicatur dicta statuta facta fuisse pro maiori declaratione, & faciliori executione primi, & sic confirmationem Apostolicam illa quoque comprehendere, quia confirmatio primi emanauit à Paulo IV. de an. 1555. vltimo verò statuta initium habuerunt post publicationem Sacri Concil. Trid. quod fuit perfectum sub Pio IV. de ann. 1563. Vnde agitur de impossibili quod dicta confirmatio Apostolica ad præfata statuta post tam longum tempus facta extendi posset, quia daretur casus quo confirmatio fuisset facta sine confirmabili, quod non est admittendum † cum confirmari non possit quod non est, ex doctina Bald. *in cap. ex Litteris, num. 5. vers. & est ratio diuersitatis de fid. instrum. & consil. 161. num. 1. in fin. vers. nam confirmatio non potest esse, lib. 5.* Tiraq. *de legib. connub. gloss. 4. num. 26. in fin.* Vincent. de Franch. *dec. 204. num. 24.* Vltra quod sufficit, vt in eadem confirmatione non legantur dicta prætensa statuta, sed insertus tantummodo fuerit tenor primi statuti, quia † confirmatio restringitur ad limites confirmati, & illius naturæ est non aliquid de nouo tribuere, sed quod iam tributum est solum roborare. *l. Aurelius §. t stamento, ff. de liber. legat.* glos. *in cap. 1. verb. confirmat. de confirmat. util. vel inutil.* Rota *in recent. dec. 269. num. 44. p. 4. recent. tom. 2.* alias non esset confirmatio, sed noua concessio, quæ duo valde inter se differunt: *cap. inter dilectos, §. caterum de fid. instrument. l. & quia ff. de iurisd. omn. Iudicum,* Abb. *cons. 57. column. fin. lib. 2.* Dec. *in rubr. de confirmat. util. vel inutil. num. 1. vers. ad idem.* 18

Nec aliqua confirmatio desumi potest ex obseruantia; quia vltra quod ex abundanti dicitur quod ex parte Didaci per Testium depositiones probatur Aluarum Pizano de Palacios alias fuisse receptum in Canonicum scripturalem à Capitulo Cordubensi, non obstante quod iste fuisset Expositus, vt in eius Summ. *num. 16.* qui solus actus aptus est ad destruendam quamcunque prætensam obseruantiam, etiamsi pro ea mille darentur. Ciriac. *controuers. 460. num. 31. & 32.* Rot. coram Greg. XV. *dec. 162. num. 9. vbi* Addent. *num. 15.* & fuit resolutum *in Toletana Decimarum de Soluna 22. Aprilis* 1641. coram R.P.D. meo Bichio, & coram Merlino *decis. 554. n. 31. & in Beneuentana iurisdictionis 27. Ianuary proximi,* coram R.P.D. Zarate, *sub §. immemorabilis circ. finem,* dicitur etiam quod refugium præsumptæ confirmationis remanet hodie sublatum ex Constitutione Vrbana edita de anno 1641. sub die 5. Iunij, qua quæcunque præsumptæ confirmationes, & obseruantiæ ac beneplacita Apostolica ex temporis cursu deducta, iure optimo fuerunt reiecta, & reprobata, prout ita firmatur *in Tiburtina affict. 19. Iunij 1648. in Leodien. dominio-* 19

rum

rum 25. Iunij §. præter quod oppositiones, coram Eminent. D.Card. Corrad. † Accedit quod versamur in obseruantia voluntaria, & contra ius, quæ proindè non est attendenda: & quemadmodum Capitulum non potest condere statutum contra ius, ita nec inducere obseruantiam. Nam quod non potest fieri expressè, nec tacitè licitum esse debet, vt concludit Oinotom. *super instit. §. ex non scripto, de iure natur.* & ibidem pòst eandem conclusionem tuetur ac in terminis firmauit Rot. *in recent. dec. 577. num. 55. cum sequent. p. 5.*

19 Demùm prætensa obseruantia respectu vltimorum statutorum, nec potest dici probata per Testes, vt in Summ. Capituli *n. 5.* quia cum illi deponant aut de auditu, aut de credulitate, aut in genere extare statutum super conditionibus, & qualitatibus admittendorum, istæ verificari possunt in primo statuto à Sede Apostolica confirmato, & quamvis talis obseruantia benè, probaretur adhuc nullius esset releuantiæ ex supradictis.

Et ita resolutum fuit vtraque parte informante, &c.

R. P. D. BICHIO

Mediolanen. Pensionis,

Mercurij 31. Ianuarij 1646.

ARGVMENTVM.

DE validitate sententiæ latæ in vim citationis per contradictas. Fructus & pensiones decursæ vtrum debeantur à die litis, aut etiam ab initio & ante litem stante mala fide. Pensiones ante litem motam si petitæ non fuerint, nec de eis in sententia facta mentio, vtrum nouo iudicio peti possint. Bonæ fidei possessor quibus casibus ad fructuum restitutionem sit condemnandus.

SVMMARIVM.

1 *Quæ sint ad sententiæ validitatem requisita.*
2 *Sententia quando sit valida præuia citatione per contradictas.*
3 *Fructus regulariter non debentur nisi à die litis motæ.*
4 *Fructus quando debentur tanquam sors principalis, debentur etiam ante litem motam.*
5 *Fructus ante litem motam decursi non censentur remissi, quamvis non fuerint petiti.*
6 *Idem locum habet quamvis in prima sententia omissa fuerit illorum condemnatio.*
7 *Fructus ante litem motam decursi, & nõ petiti, in primo iudicio peti possunt si mala fide fuerint percepti.*
8 *Idem quando fructus extant, vel possessor ex illis factus est locupletior.*

DECISIO LXXXVIII.

CONtra Capitulum & Canonicos Metropolitanæ Ecclesiæ Mediolanensis, egerunt beneficiati eiusdem Ecclesiæ pro annua pensione scutorum mille auri, quam ad eorum fauorem reseruauerat gloriosæ mem. Sanctus Carolus tunc Archiepiscopus Mediolani, & obtinuerunt sententias fauorabiles, tam super iure exigendi pensiones in futurum, quàm super solutione terminorum à die litis motæ decursorum. Moto deinde alio iudicio pro terminis ante litem motam decursis incipientibus ab ann. 1588. quo expirauit assignatio dictæ pensionis per sanctum Carolum facta fabricæ ad quinquennium, & secundi quinquennij prorogatio, obtinuerunt pariter ad illorum solutionem condemnari Capitulum & Canonicos, per sententiam Rotalem coram bonæ memoriæ Merlino, quam hodie coram Me, in gradu appellationis ex aduerso interpositæ confirmandam esse Domini dixerunt.

Quia de eius validitate dubitari non potest, cum habeat omnia requisita, de quibus Caputaq. *decis.* 260. *p. 2.* Rota *decis. 295. p. 5. recent.*

Nec obstat quòd sententia fuerit lata præuia citatione per contradictas. Quia cùm procurator Capituli qui mandatum acceptauerat discessisset à Curia, vt fuit probatum per testes absque substitutione alterius procuratoris, vt potuit procedi per audientiam contradictarum iuxta notorium stylum Curiæ, de quo Salust. *in praxi Audit. Cam. lib. 2. c. 16. n. 14.* Rot. *dec. 5. de iudic. in nouis*, Caput, *dec. 261. n. 2. p. 2.* Add. ad san. mem. Greg. XV. *dec. 108. lit. A*, & fuit dictum *in Vrbenetana bonorum 26. Ianuar. 1624.* coram bon. mem. Vbaldo Seniore, & in *Melcuitana hæreditatis 6. Febr. 1640.* coram Eminent. Card. Verospio Iuniore.

Iniustitia verò sententiæ apparet ex duabus decisionibus editis cor. bon. mem. Merlino, *6. Ianuar. 1643. & 19. Ianuar. 1635. impressa p. 7. recent. dec. 381.* in quibus posita regula, quod fructus tanquam accessorij, & appendices non debentur nisi à dielitis motæ, iux. text. *in l. 2. C. de fructib. & lit. expen. l. certum C. de rei vendic. l. sed etsi leg. §. si ame*, vt glos. & Bartol. *n. 2. ff. de petit. hæred.* afferuntur duo limitationes casui nostro applicabiles. † Alterum quando fructus non petuntur vt accessorij, & appendices rei, seu capitalis in iudicium deducti, sed tanquam sors principalis, & principaliter debiti. Et ratio diuersitatis est, quia hoc secundo casu fructus non debentur ex causa malæ fidei, aut mora conuenti, sed iurè dominij ipsius actoris, cui nihil uerentur fructus, seu annuæ præstationes & siones decursæ ante litem motam, non dice ipsi integrè restituta res ipsa principalis, cum consistat in annuis præstationibus quæ deberperunt ex die contractæ, seu purificatæ obligonis, vt pluribus comprobant dictæ decisiones, vltra *ibi* allegatos, tradunt Ruyn. *cons. 193. num. lib. 1.* Gabriel *cons. 35. num. 10. lib. 2.* Surd. *cons. num. 23.* Gratian. *discep. 206. num. 18. & sequentibus* Censius *de consib. quæst. 91. n. 15. secundum tamen pressionem.* Boër. *decis. 18. n. 2.* Rota *decis. 807. num.* & alij relati à Moder. *de manutent. obseruat. 74. num. 11.*

Rectè itaque Canonici condemnati fuerunt soluendas pensiones post tempus concessionis ctas, cum fuerint petitæ principaliter ac debeant independèter ab omni alio subiecto debito percet licèt illarum onus inhæreat materialiter fructibus beneficij grauati qui sunt in obligatione, Pat. 10. *num. 6. lib. 1.* Seraphin. *dec. 149. num. 5.* Rot. *dec. 99. n. 2. part. 1.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst. num. 53.*

Nec obstat quod in primo iudicio non fuerit petiti termini decursi ante litem motam, quia non ideo censentur remissi, glos. *in §. si Instit. de actionib.* Bart. *in l. si cum dos num. 2.*

actionib. rer. amot. Bart. *in l. Lucius §. finali n. 1. ff. ad Trebell.* Surd. *consil.* 224. *n.* 4.

6 Provt neque obstat quod in prima sententia Iudex non condemnauerit ad terminos ante litem decursos: quia vt benè respondet prima decisio *in §. non obstat*, & secunda *in §. finali*, sententia reseruauit terminos de quibus agitur. Cumque debeantur principaliter, & iure actionis, ex Gamb. *de offic. & potest. leg. lib. 6. num.* 453. Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæst.* 39. *num.* 28. *& seq.* peti possunt etiamsi in sententia fuissent amissi, *ex allegatis ibid.* Quibus addi potest Guid. Papæ *dec.* 55. *in addit.* Rota *in Romana expensarum* 26. *Maij* 1614. coram bon. mem. Patriarcha Manzanedo.

7 Altera limitatio est quando fructus fuerunt percepti mala fide. Bart. *in l. 3. vers. Tu dic quod hæc regula ff. de interd.* Fab. *in §. retinenda, num.* 13. *vers. sed à quo tempore, instit. eodem.* Menoch. *de retin. remed.* 3. *num.* 289. Rota *dec.* 317. *num.* 2. *p.* 1. *rec. & in Senogallien. Iuris pascendi* 12. *Iunij* 1620. coram bon. mem. Remboldo: Quæ satis probatur ex deductis
8 in decisione huius causæ cor. bon. mem. Merlino, † in quarum vltima additur ex abundanti tertia limitatio, quia etiam bonæ fidei possessor tenetur ad restitutionem fructuum quando non sunt consumpti, vel si ex eis factus fuerit locupletior.

Et ita decisum informantibus solum beneficiatis, pluries tamen citatis & expectatis per nonnullos menses Canonicis, qui nouas semper dilationes prætexuêre.

R. P. D. MELTIO
Pampilonen. Vicariæ,

Lunæ 26. Maij 1653.

Ad partem 2. *Resolut. cap.* 187.

ARGVMENTVM.

FAcultas præsentandi Vicarium spectat ad eum cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita. Quod si in contrarium probetur immemorialis consuetudo ex parte Capituli, quæ ad huiusmodi probationem requirantur, distinctè exponitur. Concordia à Sede Apostolica non confirmata subsistere non potest, maximè in præiudicium Ecclesiæ & successorum. Præsumptio beneplaciti Apostolici ex cursu diuturni temporis ex quibus locum non habeat.

SVMMARIVM.

1 *Ius præsentandi Vicarium Parochialem spectat ad illum cuius dignitati vnita est Parochia.*
2 *Testes inter alios examinati nullam fidem faciunt.*
3 *Probatio immemorialis non concludit nisi in ea concurrant requisita iuris.*
4 *Testes qui non possunt deponere de 40. annis ante motam litem, non probant immemorialem.*
5 *Quando constat de initio per productionem tituli, probatio immemorialis excluditur.*
6 *Solus rumor contrarius excludit probationem immemorialis.*
7 *Concordia non confirmata à Summo Pontifice non nocet Ecclesiæ, nec successoribus in beneficio.*
8 *Ex constitutione Vrbani VIII. cessat præsumptio beneplaciti Apostolici.*
9 *Præsumptio beneplaciti Apostolici locum non habet nisi probetur contractum fuisse longo tempore obseruatum.*
10 *Pactum resolutiuum reddit concordiam nullam in casum contrauentionis.*
11 *Decisiones factæ in iudicio possessorio non nocent in petitorio.*
12 *Præsentationes permissæ ex vrbanitate non nocent illi cuius dignitati Ecclesia Parochialis est vnita.*
13 *Actus facti lite pendente non sunt considerandi.*
14 *In Ecclesia regulari nemo potest habere Ius patronatus nisi habeat priuilegium Apostolicum.*

DECISIO LXXXIX.

CControuersia quæ vertitur inter Abbatem & Monasterium S. Mariæ de Yrache, ex vna; & Oeconomos ac Parochianos Ecclesiæ S. Ioannis de Stella ex altera, super iure nominandi Vicarium dictæ Ecclesiæ sancti Ioannis, fuit per duas sententias Rotales decisa ad fauorem præfati Abbatis ac Monasterij, sed non acquiescētibus adhuc præfatis Parochianis, & commissa mihi appellationis causa in tertia instantia. Dubitaui an dictæ sententiæ Rotales essent confirmandæ, vel infirmandæ, & DD. causa pluries proposita ac vltimo loco resoluta illas confirmandas esse censuerunt. Omissa enim validitate dictarum sententiarum, quæ nec etiam ab ipsis Parochianis fuit impugnata, illarum iustitia satis clara ex eo visa fuit, quia firmata vnione dictæ Ecclesiæ S. Ioannis facta ad fauorem Monasterij S. Mariæ de Yrache, de qua dubitari hodie non potest, cum illa fuerit iam per tres sententias, nempe bon. mem. Coccin. Peniæ, & Lancellotti canonizata, venit in necessarium consequens, † 1
quod ius nominandi Vicarium Ecclesiæ vnitæ spectet ad Abbatem Ecclesiæ cui vnio facta reperitur, ad text. *in cap. super ea*, iuncta glos. *in verb. annexa, de præbend. in 6. & cap. 1. de Capell. Monach. & cap. de Monach. de præbend.* Rot. *in rec. dec.* 112. *numer.* 1. *vers. quia quando part.* 1. *dec.* 579. *num.* 4. *vers. minus etiam relenat dec.* 710. *num.* 2. *vers. nam dicebant part.* 2. *dec.* 16. *num.* 12. *&* 15. *parte* 6. vbi dicit hoc esse de mente Sac. Congregationis Concilij in Tirason. iuris præsentandi 23. Maij 1688. coram Bubalo, *& in Barchinon. beneficij* 9. *February* 1624. *confirmata* 19. *May eiusdem anni*, coram bon. mem. Merlino, & ita censuit etiam S. Congregatio Concilij, vt pluribus declarationibus relatis firmat Garz. *de benefic. part.* 9. *cap.* 2. *num.* 294. *& seqq.*

Neque releuare visum fuit repetitum obiectum immemorabilis consuetudinis, cuius vigore deputati Parochianorum eiusdem Ecclesiæ S. Ioannis de Stella prætendunt posse præsentare.

Primò, quia Testes de ea deponentes fuerunt exa- 2
minati in diuersa causa, & inter diuersas personas, id est cōtra quendam Petrum Diaz. Vnde contra Abbatem & Monachos non citatos nullum probationis gradum facere possunt: *cap.* 2. & *ibi* glos. *vers. ic. admonen.* & *ibi* DD. *de Testib. l. si quan. §. sed cum oportet, in fin. C. eo tit.* Ruin. *consil.* 14. *numer.* 1. *lib.* 2. Put. *dec.* 166. *lib.* 2. Seraphin. *dec.* 967. *num.* 7. Mantic. *dec.* 105. *n.* 8. *vers. præterea*, Rot. *in rec. dec.* 123. *n.* 3. *vers. tum quia hoc non probatur, part.* 3. *dec.* 162. *num.* 2. *vers. & primo quod Testes* 7. *p.* 4. *dec.* 323. *num.* 22. *vers. nec obstat allegata consuetudo part.* 4. *tom.* 2.

& dec.678.num.2.versic. nec visa est sufficiens probatio, p.4.tom.2.

3 Præterea admisso etiam quod dicti testes probationem aliquam facere possent adhuc non concludunt immemorialem dum non deponunt cum requisitis, de quibus per gl. *in cap. 1. in verb. memoria de præscript. in 6.* nempe de 40. annis ante motam litem quod non adsit initij memoria, & quod nihil viderint, aut audiuerint in contrarium: quam gl. communiter sequuntur ibi scriben. & signanter Lap. & Franc. *numer.16.* & est ab omnibus recepta, vt tradit Gabriel *pluribus relatis, lib.5. tit. de præsumpt. conclus. 1. num. 81.* Couar. *in reg. possessor.part.2.§.3.num.7.* Rebuff. *de decimis quæst.13. numer.99.* Fontanell. *de pact. nuptial.claus.4.gloss.17. part.4.num.51.* illamque passim etiam sequitur Rota & signanter *in recent.dec.248.num.2.versic.& Domino Episcopo,decis.405. num.1.part.4.* coram Penia *decis. 508. num. 1. vers. nam primum, & fuit resolutum in Pampilonen.decimarum de Vsurbil.1.Iulij* 1648. coram R.P.D.meo Celso, §. *immemorialis, & in Placen. seu Abulen.decimarum* 28.*Iunij* 1649.coram R.P.D.meo Peutingero §.1.*in fin.* provt idem quoque comprobat vtraque decisio emanata in hac causa, vna *sub die* 3.*Iunij* 1643.coram R.P.D.meo Cerro, §. *attamen contrarium*, & altera *sub die* 14.*Decembris* 1648.coram Eminentiss.D.Card.Otthobono *sub* §. *neque obstat immemorialis.*

4 Repugnat inquam ac impossibile omnino redditur quod in proposito casu Testes deponere possint de 40.annis ante motam litem, & sic de primo requisito. Quia cum dicta lis cœpta fuerit vsque de anno 1582. necesse esset quod Testes tempore examinis quod fuit de anno 1632. excederent centesimum annum, ad probandum dictam immemorialem, quam tamen ætatem pro inuerisimili omnino reputauit Rot. *in decisione in hac causa emanata* coram R.P.D. meo Cerro, *sub* §. *sed cessat difficultas*, & quotidiana experientia docet ex hominibus paucissimos admodum & ferè nullos dictam ætatem attingere.

Neque valet replicatio quod lis tunc cœpta cum beneficiatis verteretur super iure visitandi, deputandi Concionatorem, assistentia præstanda Abbati quando accedit ad Ecclesiam celebrandi causa Missam solemnem; & ita sub iuribus omnino diuersis à iure deputandi Vicarium, quod longè post in iudicium deductum fuisse præsupponitur. Quia contrarium omnino conuincitur ex verbis expressis tam in sententia lata per Serranum de anno 1582. summ. Abbatis *numer. 6.* quàm in commissione executoriali in vim trium conformium super vnione d. Ecclesiæ S.Ioannis, eodem summ. *num.10.* ex iis namque cum clarè colligatur litem extitisse inter d. Abbatem & Parochianos super iure deputandi Vicarium, frustra allegatur causarum diuersitas. Rota coram Merlino *dec.745. num.7. vers. cessatque motiuum.*

5 Deficit etiam secundum requisitum immemorialis. Quia constat de fundatione & dotatione huius Ecclesiæ facta à Rege Nauarræ Sanctio, illiusque successiua donatione ad fauorem Abbatis & Monasterij S.Mariæ de Yrache & sic de certo initio, quo stante cessat & excluditur immemorialis, cum hæc pro sui essentia requirat quod initij memoria non adsit. Molin. *de primogen. Hisp. lib. 2. cap. 6. num. 64. vers. in secunda specie.* Rot. coram Buratt. *decis. 831. num.6. vers. nec aliqua præscriptio in recent. decis.14. num.2. part.1. & dec.56. num.18. vers.quare cum constet part.7. & fuit dictum in Toletan. decimarum de Capilla, 4. Iulij* 1640. coram R.P.D. meo Bichio.

Redditur etiam impossibilis probatio immemorabilis ex defectu tertij requisiti; Quia stantibus tot oppositionibus, litibus & controuersiis inter partes excitatis occasione præsenti iuris præsentandi ab Oeconomis & Deputatis Parochianorum dictæ Ecclesiæ S. Ioan. inuerisimile omnino redditur Testes nihil vidisse aut audiuisse in contrarium, cum tamen ad hunc effectum, vel solus rumor contrarius sufficiat. Addent. ad san. mem. Greg. XV. *decis.298. num. 13.* vbi plures aliæ Decisiones cumulantur, & comprobat sæpius allegata Decisio Eminentiss. D.Card.Otthoboni, *sub* §. *imo quod fortius.*

Concordia autem inita sub die 15. Martij 1638. quod est secundum fundamentum cui Parochiani nituntur, & cuius virtute prætendunt sibi ius competere circa nominationem Vicarij, minus sufficere gari visa fuit, quia caret beneplacito Apostolico omninò necessario in transactione, siue in ea agitur de alienatione bonorum Ecclesiasticorum siue de simplici remissione iuris Ecclesiastici, *iuxta ea tranagan. Ambitiosa de reb. Eccles. non alien.* Bart. *l.nulli, ff. de transact.* Quarant. *in compend. Bull. verb. alienatio rer. Eccles. num. 22.* vbi de cessione iurium & actionum, *& n.26.* vbi de iuribus. Molin. *contract. tract.2. disput. 465. num. 2.* Redoan. *de rer. Eccles. non alienan. cap.10. num.12. & 18.* Prass. *de chiep. Neapol. cap.75. num.19. & 20.* Federic. Sen. *cons.94.* Aymon. *cons.323. sub num.1. vers. dico quod Prælatus.* Rebuff. *de alienat. rer. Eccles. num.* Rota *in rec. dec. 241. num. 10. vers. & ideo prius non potest, part.4. tom.2. & dec.304.num.10. part.3.* consequenter dicta concordia tanquam nulla ligare non potuit Ecclesiam, provt nec etiam successores in ea: *cap. veniens, de transact.* gloss. *in cap. ex multiplici in verb. eandem de Decimis.* Abb. *cons.56. lib.1.* Rota coram Martino Andrea *dec.48. num.* *& in Marsisen. Iurisdictionis 11. Decembris* 1647. coram R.P.D. meo Bichio.

Nihil refragante præsumpto beneplacito Apostolico desumpto ex lapsu temporis, quia vim quod talis præsumptio remanet hodie sublata ex constitutione San.mem.Vrbani VIII. edita de anno 16 de qua Rota *in Barchinonen. exemptionis 13.* 1646.§. *tum quia, vers. & demum, & in Tiburtin fictus 19. Iunij* 1648. *& in Leodien. dominarum Iunij* 1649. §. *præter quod oppositiones*, coram Cam *in Rauennaten. domus 14. Iunij* 1649.coram Reuer diss. Terraconen. *& in Cracouien. dismembrationis cimarum 3. Iunij* 1650.coram R.P.D. meo Veros † cessat etiam ex alia ratione quæ est quod ad dict præsumptionem inducendam vltra lapsum tempo ris requireretur probatio obseruantiæ individua respectu pacti contenti in dicta transactione, vbi licet quod præsentationes fieri deberent à Paroch nis coram Abbate. Alex. *in l. qui aliena num.11. ff. de quir. hæredit.* Anchar. *consil. 136.* Rot. *in recen cis.694. numer.1. p.1.* Addit. ad Greg. *dict. numer. 18. vers. aduertendum*, coram Merlino *dec.* 638. *numer.4. vers. neque lapsus, & in rec.176. part.5. vers. neque hoc casu*, & plena circa hoc resp tur probatio, cùm non sufficiat præsumptio coniecturata; Maresc. *var. resolut. lib. 1. cap. numer. 13. & 14.* Rota *in Burgen seu nullius iurisd tan. 14. Iunij* 1647. coram Reuerendiss. T conen. §. *nec pariter obstat in fin. & in Cracouien membrationis decimarum, 3. Iunij* 1656. coram R. meo Verospio.

Huiusmodi autem obseruantia nedum pro

non fuit, vt imò illa potius excludatur ex litibus, appellationibus, & controuersiis quæ inter ipsasmet partes extiterunt, & ex actibus differentibus de quibus deponunt etiam proprij testes examinati ad instantiam Parochianorum: ipsi enim testantur Vicarios à Parochianis pro tempore nominatos de consensu solius Episcopi absque vlla Abbatis S. Mariæ de Yrache approbatione admissos fuisse atque administrasse quod omnino repugnat dispositioni concordiæ quæ ex expresso & speciali pacto in ea apposito approbationem & examen Abbatis requirit. Vltra quod de inobseruantia imò contrauentione expresse etiam constat ex instrumentis conuentionum & mandatorum procuræ factorum à Parochianis pro sustinenda huiusmodi lite tandiu agitata super isto iure præsentandi; ex qua etiam contrauentione rectè infertur ad priuationem commodi dictæ concordiæ, tam inspecto iure communi, secundùm quod quis non debet iuuari ea re, quam expresse impugnat, *l. si quis maior*, vbi gloss. *in verb. priuatus*, 10 *C. de transact.* † quam attento pacto speciali resolutiuo in casum contrauentionis contento in eodem instrumento concordiæ, cuius vigore illa reddita fuit prorsus inefficax, *l. voluntate, ff. quib. mod. pign. vel hypot. solu.* Menoch. *cons.* 26. *n.* 4. *&* 33. *lib.* 1. Peregr. *consil.* 77. *n.* 7. Eugen. *cons.* 29. *sub n.* 32. *vers.* 2. *mouet, lib.* 1. Gratian. *discept. forens. c.* 308. *sub n.* 4. *vers. maximè stante.*

Non obstant Decisiones editæ coram R.P.D. meo 11 Peutingero ad fauorem Parochianorum super manutentione iuris præsentandi, quia illæ emanauerunt in iudicio possessorio in quo mera facti assistentia attenditur, Rot. *in Cartacen. hæreditatis*, §. *& ex huiusmodi insistentia*, coram R.P.D. meo Cerro: at hìc agitur in iudicio petitorio, in quo ius & non factum discutitur, & petitorium nihil commune habet cum possessorio, *l. naturaliter*, §. *nihil commune, l. per minorem ff. de acquir. poss. l.* 1. §. *huius autem, ff. vti possid.* Rot. *decis.* 313. *num.* 10. *part.* 4. *recent.* Put. *decis.* 166. *num.* 3. *lib.* 1. & probationes quæ sufficiunt pro manutentione non satisfaciunt ad obtinendum in petitorio cùm longè leuiores probationes requirantur in possessorio quàm in petitorio, ex pluribus cumulatis per Modern. *de manut. obseruat.* 38. *num.* 1. *& seqq.*

12 Vlla neque vis fieri potest in præsentationibus factis per Parochianos ante concordiam; quia cum illæ appareant factæ per viam simplicis petitionis & admissæ fuerint ab Abbatibus ad preces & supplicationem Parochianorum non concludunt ius aliquod coactiuum & obligatorium, sed persuasiuum tantum & simplicem quandam honorantiam & prærogatiuam nominandi Vicarium gratum & beneuolum. Archid. *in cap. hortamur* 71. *distinction.* Abb. *in cap. quod Dei timorem de statu Monach. & in cap. venerabilis de except.* Gemin. *cons.* 45. *num.* 4. Dec. *cons.* 134. *num.* 3. *vers. postremo.* Rota coram Caualer. *decis.* 419. *numero* 3. *vers. & licet*; & firmauit Rota *in* 2. *decis. in hac causa emanata*, coram R. P. D. meo Cerro, §. *nec refragantur multæ nominationes.*

13 Neque aliæ præsentationes factæ à Parochianis de annis 1597. & 1607. atque ita post initam concordiam habitæ fuerunt in aliqua consideratione tanquam factæ postquam lis præcedenter iam introducta fuerat super iure præsentandi, quæ contestata demonstratur vsque de anno 1582. Rota *in Meleuitan. parochialis* 26. *Maij* 1651. coram R.P.D. meo Cerro, §. *non obstat, & in Aquilana iuris patronatus* 28. *Iunij* 1649. §. *pendentia autem*, coram Me.

Et tanto magis DD. inclinarunt pro confirmatione præcedentium sententiarum ad fauorem Abbatis & Monasterij quia vt supra dicebatur dicta Ecclesia S. Ioan. de Stella fuit mediante donatione liberè & absque reseruatione alicuius seruitutis facta à Rege Sanctio qui eam fundauerat, vnita Monasterio S. Mariæ de Yrache: atque ita cum hodie agatur de Ecclesia pro regulari habita, præsentationes factæ à Parochianis remanent destitutæ omni titulo † cum prætensum iuspatronatus non pos- 14 sit habere locum in Ecclesia Regulari, nisi quatenus doceatur de priuilegio Apostolico sine quo illud non acquiritur, iuxta text. *in cap. nobis, de iure patronatus.* Mohedan. *dec.* 10. *n.* 5. *vers. ratio est. eod. tit.* Rota *in rec. dec.* 29. *n.* 9. *vers. quod tanto magis. p.* 7.

Et ita vtraque parte informante resolutũ fuit, &c.

CORAM R. P. D. ROIAS,
In causa Melphien. Pensionis.

Lunæ 28. Ianuarij 1647.

ARGVMENTVM.

Reseruatarius omnium fructuum cum facultate transferendi fructus vel pensiones vsque ad certam summam potest transferre pensionem in fauorem personæ sibi beneuisæ non obstante constitutione 69. Vrbani VIII. quæ hoc in casu locum non habet, cum nullum nouum Ecclesiæ onus imponatur.

SVMMARIVM.

1 *Papa omnimodam in beneficialibus authoritatem habet.*
2 *Translatio pensionis est valida si fiat authoritate Papæ.*
3 *Fructuum reseruatio seu translatio est magis odiosa quàm pensionis assignatio.*
4 *Magna est differentia inter reseruationem fructuum in fauorem resignantis, & pensionis assignationem.*
5 *Constitutio 69. Vrbani VIII. quomodo intelligatur, & in quibus casibus procedat.*

DECISIO XC.

BOnæ memoriæ Cardinalis Scalia tanquam reseruatarius omnium fructuum mensæ Episcopalis Melphien. & vigore specialis indulti S. mem. Greg. XV. reseruandi loco dictæ reseruationis fructuum vsque ad summam scutorum mille, vnam, vel plures pensiones pro personis sibi beneuisis, vel etiam fructus ipsos vsque ad dictam ratam transferendi, cuius vigore dictam reseruationem fructuum pro rata scut. trecentorum extinxit, & similem pensionem scutorũ trecentorum auri de anno 1639. organo executoris reseruauit ad fauorem Hyacinthi Scaliæ pronepotis, quam pensionẽ recusante soluere moderno Episcopo, dubitaui hodie an pensio deberetur, & fuit affirmatiuè responsum, cum Cardinalis reseruauerit siue assignauerit dictam pensionem in vim facultatis reportatæ à Sũmo Pontifice † de cuius 1 potestate non est dubitandum in beneficialibus, ac in eorum fructibus omnimodam ac liberam habet facultatem ac authoritatem: *c.* 2. *de probat. in* 6. *cap. potuit*

de conceſſ. præb. clem. 1. *in fin.* vbi Card. *in* 10. *notab. vt lite pend.* Gonz. *ad regul.* 8. §. 1. *proœm. numer.* 31. Nam Papa ſolus dicitur dominus beneficiorum. Æneas de Falcon. *in tract. de reſeruat. prælud.* 2. *n.* 2. Pariſ. *de reſignat. lib.* 2. *quaſt.* 4. *numer.* 34.

2 Gonz. *dicto* §. *primo proœm. numer.* 33. † qua facultate transferendi ſtante & tranſlatione ſubſecuta penſionem deberi non eſt dubium, Rota *deciſ.* 689. *numer.* 1. *part.* 4. *diu. & in Venul. penſionis*, coram bonæ memoriæ Card. Fabricio Veroſpio *penès* Marcheſ. *de commiſſ. part.* 2. *fol.* 555. *& in Paduana penſionis* 3. *Decemb.* 1627. coram Reuerendiſ. Decano, *& in Mileuitana, ſeu Trauen. penſionis* 9. *Decembris* 1644. coram R.P.D. meo Otthobono.

3 Nec obſtat *Conſtitutio* 69. *San. mem. Vrbani VIII. bullar. tom.* 4. reuocatoria omnium & quarumcumque facultatum & indultorum imponendi quaſcumque penſiones etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus conceſſarum; quia cum dicta Conſtitutio 69. idem tantum intenderit ne beneficia nouo onere grauentur per nouas penſionum impoſitiones vt deſumitur ex illis verbis proœmialibus ibi; *& quod in antiquorum onerum moderatione præcauit, multo fortius in onerum impoſitione auertere cupiens, &c.* à quibus verbis conſtitutio præfata regulatur, & Legiſlatoris mens declarationem recipit; ad text. *in l.* 1. *in princ. ff. ad Macedon. leg. vltima*, vbi Bart. *ff. de hared. inſt.* 1. Rot. *deciſ.* 174. *num.* 7. *& dec.* 185. *numer.* 4. *&* 403. *numer.* 3. *part.* 1. *recent.* Idcirco non valuit dicta conſtitutio Vrbani comprehendere hanc reſeruationem penſionis in ſubſtantia non importantem nouum onus dum talis penſio ſubrogata fuit loco reſeruationis fructuum eiuſque propriam naturam aſſumit, text. *in l. ſi eum, §. iniuriarum ff. ſi quis caut.* Burſat. *conſ.* 178. *numer.* 27. Rota *deciſ.* 508. *num.* 5. *verſ. primo, p.* 2. *rec.*

Vnde dicebant DD. quod ſicuti Cardinalis Scalia ipſam fructuum reſeruationem pro dicta rata ſcutorum trecentorum tranſtuliſſet provt vigore d. Indulti Gregoriani tranſlatio ſubſiſtebat, nec cadebat ſub dicta conſtitutione Vrbani, multo minus ſub eadem conſtitutione poſſe cadere hanc penſionem loco reſeruationis fructuum aſſignatam,

4 † quia magis reputatur odioſa tranſlatio, ſeu fructuum reſeruatio, maiuſque dicitur continere grauamen, quàm penſionis aſſignatio in certa quantitate, vt in caſu noſtro Fel. *in cap. ad audientiam ad* 2. *verſ. de reſcript.* Rot. *deciſ.* 458. *numer.* 1. *verſ. maximè part.* 1. *diu. & in Romana penſionis* 28. *Ianuarij* 1641. coram Eminentiſſ. Cardinali Hieronymo Veroſpio §. 1. *in fin.*

Quapropter non fuit in præſenti actum de diſcrimine intercedente inter reſeruationem fructuum, & reſeruationem penſionis, quas eſſe omnino diuerſas tradit Lotter. *de re benef. lib.* 1. *quæſtion.* 35. *numer.* 55. *& ſeqq.* & alios refert Rot. *in dicta Romana penſionis* 28. *Ianuarij* 1641. coram Eminentiſſimo Veroſpio, nec fuit dubitatum quin Cardinalis Scalia haberet indultum etiam aſſignandi penſionem loco reſeruationis fructuum, de quo articulo loquitur dicta deciſio Romana penſionis coram Eminentiſſimo Veroſpio, cum de indulto claro & indubitato doctum fuerit, ſolum enim fuit inſpectum, an per aſſignationem penſionis ſubſecutam ſequatur effectus noui grauaminis à dicta conſtitutione Vrbana contemplatus non habita aliqua ratione facti per Cardinalem Scaliam geſti, nempe ſiue actum fuerit mediante fructuum tranſlatione, ſiue mediante aſſignatione penſionis, cum conſtitutio magis reſpiciat effectum, quàm factum: inde fit quod non veniat attendendum, quid geſtum fuerit, ſed potius an ex facto proueniat effectus, quem Lex reſpexit ac præponderauit iuxta theoricà Bart. *in l. quid ergo* §. *cum autem factum ff. de his qui notant. infam.* Roman. *conſ.* 193. *num.* 2. *&* 3. Surd. *conſ.* 3. *num.* 20.

Quibus ſtantibus prohibita facultate reſeruandi penſiones vel ſuſcitandi extinctas, non dicitur prohibita tranſlatio, dum in effectu penſio tranſlata non eſt, nec dicitur nouum onus aut grauamen, ſed ſubrogatio ſeu prorogatio præcedentis. Pariſ. *conſ.* 5. *numer.* 86. *lib.* 4. Rota *deciſ.* 733. *num.* 3. *part.* 2. *recent.* Buratt. *deciſ.* 688. *num.* 3. *cum pluribus egregiè relatis in Ferrarienſi Penſionis* 2. *Martij* 164[illegible] coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.

Hæcquè fortius ſtringunt in præſenti caſu in qu[illegible] tam Summus Pontifex Greg. XV. in indulto ad [illegible] uorem Cardinalis Scaliæ aſſignationem loco reſe[illegible] uationis fructuum ſubrogauit & æquè conceſſ[illegible] facultatem aſſignandi penſionem vel transferend[illegible] fructus ad libitum eiuſdem Cardinalis indulta[illegible] quam etiam idem Cardinalis relatiuè ad indu[illegible] tum voluit eam penſionem quam aſſignabat ſu[illegible] brogatam eſſe loco fructuum, ibi; *vt ex reſeruatione omnium fructuum aſſignetur annua penſio, &c.* & infra *vt aliam ſimilem penſionem reſeruet*, ponderandu[illegible] lam dictionem (*ſimilem*) necnon illam dictionem (*ex*) denotantes creationem penſionis ex ſubſtantia reſeruationis fructuum; ipſamquè reſeruationem eſſe cauſam immediatam & ſubſtantialem reſeruationis penſionis. Signorol. *conſ.* 170. *numer.* 11. Barb. *dict.* 115. *num.* 2. *&* 3. quibus omnibus addi[illegible] tum fuit, quod Cardinalis Scalia penſione aſſignata omni meliori modo eamquè voluit ſubrogare in locum reſeruationis fructuum, eiuſquè onus con[illegible] tinuando, ad hoc vt penſio ſubſtineretur, vt pa[illegible] tot. *deciſ.* 733. *num.* 9. *part.* 2. *&* *deciſ.* 30. *num.* 3[illegible] *part.* 5. *recent.*

Nec aduerſatur quod licèt D. Cardinalis Scalia voluerit penſionem aſſignare, & fructus transferre, dum tamen proceſſit per viam aſſignationis poſſibitæ à dicta conſtitutione Vrbana, non autem tranſlationis penſionis intrat regula, *quod potui quod volui adimplere nequiui*: *cap. cum ſuper de leg.* nam ſat eſt dicere quod ex ſupradictis ap[illegible] præfatam aſſignationem non eſſe aliquo m[illegible] comprehenſam in dicta conſtitutione Vrbana & prædicta regula *quod potui*, &c. procedit quando quis ita intendebat velle facere & non alias; [illegible] quando, provt in præſenti caſu, voluit quis facere omni meliori modo, &c. locum potius ſibi vendicat alia regula, *ſi non valet quod ago vt ago, valeat vt valere poteſt*, & operatur vtilitatem actus vltra modos expreſſos; Achill. *deciſ.* 1. *de verb. ſig[illegible] nif.* Put. *deciſ.* 334. *numer.* 5. *&* 6. *lib.* 2. *in corre[illegible]* Buratt. *deciſ.* 316. *num.* 16. *&* 332. *in fin. &* 36[illegible] *num.* 7.

Præſertim dum id totum expreſſit, ſtantibus [illegible] dictionibus *omni meliori modo*, ac aliis verbis ſu[illegible] pra ponderatis, de quibus in aſſignatione, ibid[illegible] penſionem deberi dictum fuit, vtraque parte in[illegible] formante.

R.P.D.

R. P. D. BICHIO

Mediolanensis Pensionis,

Mercurij 27. Iunij 1646.

ARGVMENTVM.

PRorogatio dilationis non protenditur longius quàm prima dilatio, si autem commissa fuerit arbitrio alicuius expirat per obitum arbitrari debentis, pensiones decursæ ante litem motam debentur etiamsi illarum condemnatio omissa fuerit in primo Iudicio. Transactio præiudicat tantum Canonicis qui illi consenserunt, non autem Capitulo aut Canonicis postea aduenientibus quando fructuum applicatio fit in fauorem mensæ Capitularis.

SVMMARIVM.

1 *Prorogatio non debet esse longior termino primo prorogato.*
2 *Arbitrium expirat morte illius qui arbitrandi commissionem habet.*
3 *Decisiones Rotæ vim habent rei iudicatæ inter easdem partes ex stylo Rotæ Romanæ.*
4 *Pensiones præteritæ & ante litem motam decursæ debentur; quia non petuntur vti accessoriæ, sed principaliter.*
5 *Ampliatur vt hoc procedat quando tales termini petuntur contra tertium qui illos possedit sine titulo.*
6 *Petitio pensionum præteritarum datur contra tertium, non quia est obligatus, sed quia retinet.*
7 *Sed hoc non procedit in tertio qui habet titulum & bonam fidem, veluti ex deliberatione iudiciali.*
8 *Mala fides inducitur ex scientia iuris quod competit aduersario.*
9 *Mala fides omnem titulum decolorat.*
10 *Quæ ex iuris dispositione dependent præsumuntur sciri à viris peritis & ingenio præstantibus.*
11 *In transactionibus & aliis actibus voluntariis omnium consensus requiritur.*
12 *Quando titulus est ipso iure nullus non probat bonam fidem, secus si habeat implicitum statū validitatis, & explicatur* decisio 206. *apud Censium* in tractat. de Censib.
13 *Actus voluntarius in quo requiritur consensus omnium de Capitulo nocet saltem illis qui consenserunt.*
14 *Distributiones quotidianæ non exactæ pertinent ad eos qui seruitium præstiterunt vel ad haredes illorū.*
15 *Sed hoc non habet locum in redditibus qui applicantur massæ capitularis non autem singulis de Capitulo.*
16 *Distributio illorum quæ applicantur Capitulo pertinet ad Canonicos qui sunt ex tempore quo fit distributio, non ad haredes Canonicorum defunctorum.*
17 *Quæ sit hac in re differentia inter grossas & minutas fructuum bonorum Capituli distributiones.*

DECISIO XCI.

QVæ lata fuit sententia Rotalis ad fauorem beneficiatorum contra Capitulum & Canonicos *Decis. Rot. Rom.*

Metropolitanæ Ecclesiæ Mediolanensis pro restitutione annuæ pensionis scutorum mille ad beneficiatos spectantis, & per Dominos Canonicos exactæ ab anno 1588. atque in proprios vsus conuersæ confirmanda, an esset discutiendum proposui sub die 31. Ianuarij proximè præteriti, & Rota affirmatiuè respondit, eidemque resolutioni adhæsit hodie reassumpta super eisdem disputatione, quod enim ab anno 2588. pensio spectaret ad Dominos beneficiatos, constat ex assignatione eorum mensæ facta à Glorioſæ mem. S. Carolo tunc Archiepiscopo Mediolanensi ante annum 1577. & licèt idem S. Carolus dictam pensionem applicasset Fabricæ ædium Canonicalium de anno 1577. atque iterum de anno 1588. cum S. Carolus non fuerit vsus potestate sibi à S. M. Pio V. tributa applicandi arbitrio suo vsque ad totalem perfectionem Fabricæ, sed primo assignauerit ad quinquennium, & postea dubitans an vigore huius facultatis terminum prorogare posset supplicauerit Felic. recordat. Greg. XIII. pro simili facultate, quam ad aliud quinquennium obtinuerit, & ad tantum tempus primam applicationem prorogauerit, nec potest secunda hæc prorogatio intelligi de longiori tempore, siue voluntatem applicantis metiamur à potestate vt supra concessa à Gregorio decimo Tertio siue à solito, † & natura ipsius prorogationis, quæ longior esse non solet primo termino, vt in his terminis considerauit Rota *in decis. 696. numer. 2. & seqq. part. 1. & decis. 651. per totam, & 755. num. 1. part. 2. decis. 761. num. 3. & seqq. part. 3. decis. 3. n. 37. part. 7. recent.* 1

In quibus decisionibus additur non esse verisimile quod Sanctus Carolus voluerit pro constructione ædiū Canonicalium grauare solos beneficiatos, vnde sicut Canonici fructus prioratus Caluenzani, vnitos mensæ Capitulari quos Sanctus Carolus vnà cum pensione Beneficiorum dictæ Fabricæ applicauerat de anno 1583. recuperarunt post pretiosam Sancti Caroli mortem, ita beneficiati recuperare debent pensionem, præsertim esto quod applicationes intelligerentur factæ indefinitè arbitrio Sancti Caroli, † eius arbitrium eius gloriosa morte expirasset, vt per illum textum notant DD. *in cap. & si gratiosa de rescript. in 6.* Couar. *variar. resolut. lib. 3. cap. 15. num. 2.* Sanch. *de matrimonio lib. 8. disput. 28. num. 49. & seqq.* 2

Fuisse autem ab anno 1588. citra exactam pensionem & conuersam in commodum Canonicorum, videlicet pro constructione ædium Canonicalium apparet ex deductis *in decis. 633. & 662. part. 4. recent. decis. 207. in principio. decis. 266. num. 5.* coram Reuerendiss. Vrgellensi, quæ respondent omnibus contrariis † & cum emanauerint inter has ipsas partes in Iudicio executiuo super immissione in quasi possessione exigendi pensionem terminata per rem iudicatam, supponendæ sunt iuxta laudabilem stylum huius Tribunalis de quo testatur *decis. 354. num. 3. & 8. part. 4. rec.* Burat. *decis. 596. num. 1. decis. 857. num. 4.* 3

Et sicuti in dicto Iudicio in quo pensiones veniebant accessoriè ad Immissionem, Canonici condemnati fuerunt ad illarum restitutionem à die motæ litis, inchoato deinde alio iudicio principaliter super pensionibus ante dictam litem decursis & in commodum Canonicorum vt supra conuersis, ad illas pariter restituendas Canonici meritò condemnati fuerunt, tum propter malam fidem, tum quia dictæ pensiones petuntur tanquam sors principalis & principaliter debitæ independenter à

quocumque alio subiecto,† quo casu sunt restituendæ etiam decursæ ante motam litem, quia non debentur ratione moræ aut malæ fidei, sed iure dominij ipsius actoris, qui non consequeretur integrè rem suam nisi terminos ante litem decursos recuperaret,ex allegatis *in decisione* coram Me, *edita* 31. *Ianuarij proximè præteriti*, & latius ac melius *decis.* 3. *numero* 7. *& seqq. & dec.* 281. *numer.* 4. *& seqq. part.* 7. *recent.*

5 Idque procedit siue termini ab initio decursi petantur ab ipso titulari qui ad pensiones soluendas est obligatus, siue à Tertio qui absque legitimo titulo illos exegit, quia hoc casu etiam tertius re ipsa, hoc est,ex receptione rei alienæ remansit obligatus ad restitutionem, & in iudicio vendicationis rei propriæ ab ipso possessæ & retentæ nulla fit distinctio an reus conuentus sit obligatus necne, cum actio huiusmodi non oriatur
6 ex illius obligatione,sed ex dominio actoris, † & detur contra possidentem quia retinet,non quia est obligatus,vt ex textu *in* §. 1. *Instit. de action.* notat Ferdinand. Arias de Mesa *var. resolut. lib.* 3. *cap.* 50. *num.* 25. *in fine.* Modern. Saminiatensis *cons.* 90. *n.* 27. Ant. Faber *in l.* 3. §. *hæres, ff. commod. versic. nec enim nascitur*, quem sequitur idem Arias de Mesa *lib.* 2. *var. resol. cap.* 38. *num.* 9. *& seqq.* & probatur *in dicto* §. *hæres & ex l. si possessor.* 56. *ff. de rei vendicat.*

Atque hinc non applicatur distinctio Bald. *in authentica* & qui iurat,*n.* 47. *versic. sed quid si fuit processum C. de bonis authorit. Iudic. possidend.* recepta à Vincentio de Franch. *decis.* 120. *sub num.* 8. *& decis.* 660. *sub num.* 1. inter debitorem & tertium possessorem,
7 † quia procedit in tertio possessore, cum bona fide & titulo solemni prouenient ex sententia, & deliberatione iudiciali,ne tanta solemnitas deliberationis vitietur, vt etiam ponderauit Rota *in Romana censuum* 27. *Aprilis* 1644. coram R. P. D. meo Rojas.

At in casu nostro Canonici nullum habent titulum huiusmodi & quem habebant à S. Carolo expirauit de anno 1588. vt supra ostensum fuit.

8 Mala fides pariter Canonicorum ob quam restituendi sunt fructus ab initio percepti, nulla habita distinctione inter debitorem & tertium ex allegatis *in dicta Romana censuum* 16. *Martij* 1646. coram R.P.D. meo Rojas, satis probatur,quia negare non possunt scientiam assignationis originaliter factæ mensæ beneficiatorum, quodque applicationes huiusmodi pensionis ad fauorem Fabricæ ædium Canonicalium de anno 1577. & 1583. restrictæ erant ad duo quinquennia, cum instrumenta dictarum applicationum retinuerit in Archiuio & ad mensam Canonicalem reuocauerint Prioratum Caluenianì in eisdem instrumentis temporaliter vt supra pro Fabrica applicatum, † vnde extremus dies
9 secundi quinquennij, decolorauit omnem titulum Dominorum Cononicorum & malam fidem induxit, vt pluribus comprobat *decisio* 3. *sub numer.* 24. *versic. quæ mala fides & seqq. vsque ad numerum* 31. *& decision.* 281. *numer.* 11. *& sequent. vsque ad* 15. *part.* 7. *recent.* quorum fundamenta DD. placuerunt.

Nec Mala fides euitari potest ex eo quod applicationes factas per sanctum Carolum Capitulum opinari potuerit esse perpetuas vsque ad totalem perfectionem Fabricæ, quia imo in verbis sunt restrictæ ad duo quinquennia, & ipsi nec expectato lapsu secundi quinquennij auocarunt dictum Prioratum spectantem ad dictum Capitulum, & in omnem euentum quatenus applicationes factæ fuissent sine temporis præfinitione arbitrio Sanctæ Caroli, negare non possunt sciuisse illius mortem ob quam dictum arbitrium expirauit, præter quod cum Capitulum semper constiterit viris ingenio & doctrina præditis nedum quæ à facto, † sed etiam quæ à iuris dispositione pendent, sciuisse præsumuntur,glos. *in l. professio, C. de munerib. patrimon. lib.* 10. Alexand. *in l. ciuitas num.* 13 *ff. si. cert. petat.* Portius Imolen. *consil.* 70. *numer.* 22. Odd. *de restit. in integr. quæst.* 23. *num.* 24. *&* 25. & in his terminis Rot. *d. decis.* 3. *num.* 35. *&* 36. *lib.* 7.

Minus malam fidem excludunt plures transactiones initæ cum beneficiatis, quia omnes sunt nullæ ob defectum beneplaciti Apostolici, & consensum omnium beneficiatorum, siquidem nunc num.23. in transactionibus 13. tantum interuenerunt † & tamen in huiusmodi actibus voluntarijs omnium consensus est necessarius, iuxta notata in *cap. humilis*, vbi Innocent. *numer.* 2. *versic. & maxime de maiorit. & obedientia.* Bursat. *consil.* 159. *numer.* 8. *lib.* 2. Seraphin. *decis.* 708. *numer.* 3. Rot. *decis.* 270. *numer.* 2. *part.* 4. *recent.* & in puncto prædictas transactiones nullas esse fuit decisum coram bon. mem. Vbaldo *anno* 1615. *vt in decison.* 75. *num.* 2. *& seqq. part.* 2. *recent.* † & quando titulus est ipso iure nullus,non probat bonam fidem. Surd. *decision.* 45. *num.* 17. *decis.* 179. *num.* 20. *consil.* 115. *sub numer.* 16. Alexand. *consil.* 54. *numer.* 10. *lib.* 6. Osasc. *decis.* 160. *num.* 2. & 14. quidquid sit quando habet implicitum statum validitatis donec nullitas declaretur, in quibus terminis loquitur *decis.* 206. *numer.* 5. & 7. impressa apud Cens. *de Consib.*

Nec obstat excessus sententiæ Rotalis ex eo quod condemnat ad restitutionem omnium pensionum ab initio perceptarum, debuissent autem detrahi portiones spectantes ad tredecim illos beneficiatos qui transegerunt, † quia etiam actus voluntarij expediti sine consensu omnium nocet illis qui consenserunt, vt ad literam probat textus *in Ciuitas* 27. Ibi; *Alioquin ipsi solum qui contra[illegible] ciuitas tenebuntur*, & notat Bald. *in l.* 1. *num.* 2. *in magist. conueniend.* quem refert & sequitur Fein. *in cap. cum omnes, numer.* 17. *infra medium, versic. & de constitut.*

Cumque dictæ pensiones assignatæ fuerint beneficiatis pro distributionibus quotidianis, ratis spectantibus ad ipsos transigentes, transiæ fuerunt ad eorum hæredes, quamuis in vita transigentium exactæ non fuerint, vt in terminis distributionum quotidianarum non exactarum probato Decio *cons.* 281. *num.* 1. *& per quem*, tradit Paris. *cons.* 33. *num.* 22. *lib.* 4. vbi dicit rationem quia distributiones quotidianæ sunt stipendium & urni laboris nec dilatio in exigendo sustulit obligationem contractam ex die præstiti seruitij, vnde paria sunt quod fuerint solutæ, vel quod debeant solui, Gigas *cons.* 144. *num.* 11. latissimè Mor. *de distribut. quotidian. part.* 3. *quæst.* 3. *num.* 20. *&* Rota *in Cæsaraugustana distributionum* 27. *Iunij* 164. coram Me.

Nam respondetur quod non agitur de præcio transigentium sed modernorum beneficiatorum ad quos spectant pensiones ab initio decursæ, non autem ad hæredes defunctorum, cum vt legatur ocularitèr in instrumento assignationis anni 157. assignatæ fuerint, non distributionibus quotidianis, sed massæ beneficiatorum, & ex constitutionibus beneficiatorum *part.* 2. *tit. de communi massa*, appareat quod vltra diurnas distributiones ad

adsunt alij fructus massæ communis. Quando enim fructus sunt assignati mensæ seu massæ grossæ, licèt distribui debeant inter singulos, antequam distribuantur, non spectant ad singulos sed ad ipsam massam, quæ nunquam defuit & repræsentatur per beneficiatos hodie viuētes, & per consequens debētur illis qui sunt de Collegio tempore exactionis, cùm tunc distribui debeant, quamvis annis præcedentibus maturauerint, vt originaliter voluit Calderin. *consil. 21. de præbend.* quem sequitur Felin. *in cap. eam tenum. 13. versic. per istam differentiam. Primo de rescript. & in cap. Iacobus num. 1. de simon.* Mandos. *in regul. 34. Cancell. quæst. 51. sub num. 3.* Gonzal. *super regula 37. num. 26. versic. propterea, & num. 37.* Gars. *de benefic. part. 3. cap. 2. num. 428. & 429.* † vbi in specie ait quod re-
16 stitutio fructuum ablatorum seu malè perceptorum, non debet fieri Canonicis illius temporis sed Capitulo, & in puncto considerauit Rot. *decision. 3. num. 66. part. 2. recent.* vnde non applicantur allegata in obiectione loquente de distributionibus quotidianis quas minutas appellamus & differunt à massa grossa distributionum, vt latè tradit Moneta *de distribut. quotidian. part. 1. quæstion. 9. numero 34. & 35.*

Et ita decisum, vtraque parte informante.

R. P. D. CERRO

Romana Pensionis,

Veneris 19. Ianuarij 1646.

ARGVMENTVM.

LOnga possessio exigendi pensionem suffragatur vt titulus ex ea præsumatur. Et licèt aliàs requiratur possessio exigendi per triginta annos, tamen concurrentibus pluribus adminiculis quæ recensentur, debet suffragari, veluti si producti fuerint testes deponentes de fama, si concurrat verisimilitudo, & plures probationes imperfectæ coniungantur. In instantia restitutionis in integrum aduersus rem iudicatam noui testes produci possunt.

SVMMARIVM.

1 *Longa possessio exigendi pensionem tituli validitatem præsumi facit.*
2 *Et non solùm ex ea oritur præsumptio tituli, sed etiam iustificationis illius.*
3 *Probatio quasi possessionis & valoris beneficij dicitur sufficiens si adsit vnus testis de scientia, & alter de fama.*
4 *Probatio quæ oritur ex verisimilitudine est potens ad inducendam coniecturam.*
5 *Probatio valoris temporis præteriti inducit coniecturam ad tempus præsens.*
6 *Qui libros Capituli habet penes se, cogitur illos exhibere probata existentia & interesse.*
7 *Actor occultans probationes rei punitur amissione causæ sicut surripiens.*
8 *Testes deponentes de fama probant iunctis adminiculis.*
9 *Obseruantia quoad solutionem pensionis quamvis minor 30. annis sufficit iunctis adminiculis.*
10 *Dum de nullitate pensionis agitur, requiritur probatio concludentissima.*
11 *Probatio valoris expressi per modum affirmatiuum plena requiritur.*
12 *Clausula* vt asseris, *conditionem importat.*
13 *Probationes leuiores admittuntur in antiquis.*
14 *Ex multis probationibus imperfectis plena probatio oritur si simul iungantur.*
15 *Ampliatur vt procedat quamvis ageretur de probando valore beneficij conditionaliter expressi.*
16 *Ex valore beneficij annorum præcedentium non probatur valor temporis sequentis.*
17 *In computando valore fructuum beneficij solùm debet haberi ratio eorum quæ iure canonis, non quæ ab extra percipiuntur.*
18 *Verbum* circiter *expressum in valore pensionis verificatur etiam in decima parte.*
19 *In causa restitutionis in integrum testes de nouo produci possunt.*

DECISIO XCII.

IAcobus Pergamenus tunc viuens Canonicus Sancti Angeli in Foro Piscium consensit anno 1615. reseruationi annuæ pensionis 24. ducatorum auri de Camera fauore Francisc. Grilli à S.M. Paulo V. reseruatæ super fructibus ipsius Canonicatus in Summario Grilli *n. 1.*

Ioannes Baptista Marus vltimus successor in Canonicatu ægrè ferens solutionem dictæ pensionis introduxit iudicium coram A. C. super illius nullitate, ex eo præcipuè fundamento, quod valor narratus per ascensum ad similes ducatos centum non esset iustificatus, & obtinuit sententiam fauorabilem, quæ cum fecisset transitum in iudicatum fuit mihi ad instantiam Grilli commissa causa restitutionis in integrum, & proposito hodie dubio, an constaret de re iudicata aut potius de causis restitutionis in integrum, Domini quoad secundam partem affirmatiuè responderunt, ob euidentem iniustitiam sententiæ.

Etenim A. C. absoluit Marum, eo quia Grillus intentionem suam non iustificauit, & tamen euidentissimè apparet iustificata ex subsecuta possessione exigendi hanc pensionem, tam à Pergameno quàm ab omnibus illius successoribus, & ab eodemmet Maro in Summario *num. 9.* continuata per 29. annos & vltra, † quæ operatur vt gratia à principio 1
præsumatur iustificata, nec alia iustificatione indigeat; Gars. *de benefic. part. 1. cap. 5. num. 478. & seqq.* Rota *diuers. decis. 534. num. 2. part. 1.* Cardinal. Seraphin. *decis. 642. n. 3.* Cardinal. Mantic. *decis. 356. n. 1.* Cardinal. Caualer. *decis. 15. n. 3.* S.M. Gregor. XV. *decision. 431. n. 10. & ibi additio litera B.*

Sicut enim ex possessione tanti † temporis præ- 2
sumitur titulus, Felin. *in cap. licet num. 10. de simonia*, ita eo magis iustificatio ipsius tituli præsumi debet, vt ad nostrum propositum respondit Rot. *decis. 534. num. 2. part. 1. diuers. decis. 122. num. 5. part. 1. recent.* & postremò *in Piscien. pensionis 6. Februarij 1645.* coram R.P.D. meo Otthobono.

Et hanc obseruantiam dixerunt DD. ex pluribus coadiuuare, primò ex testibus pro Grillo examinatis, qui deponunt huiusmodi Canonicatum computato anno sterili cum fertili ab anno 1614. vsque ad præsens fuisse solitum annuatim reddere scuta 130. non comprehensis pensionibus domorum & mansionum, qui cum sint numero plures & aliqui de

fama, alij verò de certa scientia deponant, bene probant; † quia ad hunc effectum sufficit vnus testis
3 de certa scientia si alij de fama deponant, ex notatis per gloss. *in cap. 1. in verbo famam de appellat.* Alex. *in l. Gallus, §. fin. num. 13.* post Bald. *ibid. in §. esse casus sub num. 3. ff. de liber. & posthum.* Paris. *cons. 57. n. 23. & 24. lib. 1.* Ruin. *cons. 44. num. 5. lib. 4.* Gabriel *de probat. conclus. 1. num. 8.* Carol. de Grass. *decision. 1. numer. 2. de sponsalib. & matrim.* Cardin. Seraphin. *decision. 1199. n. 4.* S.M. Gregor. XV. *decision. 245. n. 1. & decis. 273. pariter n. 1* Rot. *recent. decis. 340. num. 3. part. 3.*

4 Secundò ex verisimilitudine, cũ verisimile sit quod titulares & successores pro tempore pensionem non persoluissent nisi valor narratus verus & iustificatus fuisset, argum. text. *in l. cum de indebito, ff. de probat.* Rota coram bon. memor. Buratto *decis. 265. versic. quam ipse*, & coram S. M. Greg. *decis. 245. numero 6.*

Tertiò ex partitis libri Camerariatus Ecclesiæ de qua agitur ab anno 1625. vsque ad præsens, vt in Summario *num.* 10. ex quibus constat à dicto tempore citra fructus dictorum Canonicatuum non computatis dictis pensionibus domorum cuilibet Canonico contingentium ascendisse ad annua scu-
5 ta 137. † hinc enim euidentissima oritur præsumptio quod de tempore antecedenti reditus dictorum Canonicatuum ad illam summam ascendissent, nisi probetur illos diminutos fuisse, Castrens. *in l. 2. n. 4. C. de rescind. vendit.* Natta *consil. 352. num. 2.* Rota coram S.M. Gregor. XV. *decision. 553. num. 4. ibique* Addent. *num. 15.* Idque etiamsi dictæ partitæ non percutiant tempus reseruatæ pensionis cum melior probatio fieri non potuerit culpa ipsius Mari, eo quod libri anni 1610. vsque ad annum 1625. reperiuntur amissi culpa illius à tempore quo fuit Archiuista: probatur enim quod isti libri semper, & de anno 1639. extiterunt in Archiuio dictæ Ecclesiæ de qua agitur, quodque Marus effectus Archiuista deferri fecit omnes libros ad propriam domum qui erant in dicto Archiuio, & insuper quod libros anni 1610. & sequentium penes se retinuit illosque Testibus ostendit, vt in dicto Summario *numero* 12. 13. *&* 14. † Itaque sicut probatis interesse
6 & existentia potuerat Marus cogi ad exhibendos libros, *l. 4. ff. ad exhibend. l. 1. C. de edend.* Rot. *decis. 5. de probat. in nouis.* Cardinal. Seraphin. *decis. 1224. num. 4.* bon. memor. Burat. *decis. 278. num. 11.* & nisi non exhibuerit præsumendum sit illos occultasse ne Grillus gratiam concludenter iustificare potuisset, *l. hæredes, §. fin. ff. ad l. Falcidiam.* Bald. *cons.*
7 80. *num. 2. part. 2. & 3. lib. 3.* † vbi quod occultans tales rationes tenetur perinde ac si de Archiuio illas subtraxisset, Honded. *cons. 13. num. 19. lib. 1.* ibi; & si restituere recusat, quia ipse est actor, puniri debet in amissione causæ, provt punitur ille qui probationes alterius partis occultat siue subtrahit, Giurb. *decision. 29. num. 10.* Rot. *decision. 418. n. 15. part. 2. recentior.* Ita hæc præsumptio iunctis suprà dictis, sufficit Grillo ad hunc effectum ne Marus ex propria culpa vtiliratem reportet in illius præiudicium; *l. ne ex dolo ff. de dolo, l. itaque, ff. de furt. l. 1. §. 1. ff. de except. doli, cap. sedes de rescript.* Aymon. *cons. 100. num. 6.*

8 Quartò ex quo alij Canonicatus eiusdem Collegiatæ sunt onerati grauiori pensione, nec vllus de nullitate opponit, vt probant Testes *in dicto Summario num.* 19. qui etsi deponant de fama & publica voce, plenè probant, cùm iunctis adminiculis ad hunc effectum plenam faciant probationem & sufficientem. Alexand. *consil. 4. num. 4. lib. 6.* S.M. Gregor. *decision. 277. num. 4.*

Ex quibus cessat quod ab altera parte dicitur obseruantiam huiusmodi requiri per 30. annos completos; quia id procederet in simplici & nuda obseruantia, secùs verò quando provt hìc ex tot adminiculis & verisimilitudine coadiuuatur, vt sapissimè respondit Rot. *in Gerundensi vnionis 14. Membris 1600.* coram Sacrato, & *in Gerundensi prioratus 10. Decembris 1614.* coram bon. memor. Cardinali Fabritio Verospio, & Card. Mantic. *decis. 340. n. 6. &* 8. & sanctæ memoriæ Greg. XV. *decision. 245. n. 6. & sequentibus & dicta decision. 273. n. 3. ad finem & sequentibus.*

Non obstat quod vbi tractatur de nullitate pensionis in petitorio non suffragetur quasi possessio exigendi plurium annorum, sed requiratur concludens probatio & concludentissima, Paris. *de resign. lib. 6. quæst. 2. num. 25.* Rota coram Seraphino *decision. 1122. num. 2.* † eoque magis in pensione reseruata intuitu expressionis valoris factæ conditionaliter *vt asserit*, cùm valor narratus ad ascensum pro modum affirmatiuum plenam probationem requirat, vt dixit Rot. coram Seraphin. *decision. 1109. num. 2.* bon. mem. Buratto *decision. 437. num. 3.* *perusina parochialis seu pensionum 1. Iunij 1641.* coram R.P.D. meo Decano, † & de clausula *vt asseritur* importat expressam conditionem, adeo vt ea non iustificata gratia corruat; Barbos. *in prax. exigendi Pensiones, parte 1. quæstion. 2. sub num. 5. versic. similiter conditionalis*, & fuit dictum *in Troiana pensionis 14. Maij 2629.* coram Queipo *impressa post tractatum Dostij de manutent. decis. 316.*

Placuit enim DD. responsio quod licèt dicta obseruantia & probatio per testes aliquam difficultatem paterentur, tamen coadiuuatur ex tot adminiculis, & præsertim ex dicta verisimilitudine resultante ex solutione tanti temporis per omnes successores, quæ operatur vt admittantur etiam leues probationes, & ea probent quæ alias multum gradum probationis facerent, Alexand. *in fine, C. de edend.* Tiraquell. *in l. si vnquam verbo donatione largius num. 100. & sequent. C. de reuoc. donationib.* Surd. *decision. 325.* sanctæ memoriæ Gregor. XV. *decision. 245. num. 7. &* 8. *decis. 273. n. 4.* † In materia enim probationum quæ non probant singula vnita iuuant, *l. instrumenta, C. de probat.* *in cap. cum causam n. 2. versic. sexto & vltimo lib.* Gregor. XV. *decis. 245. num. 2.* & ex multis imperfectis simul iunctis probationibus perfecta probatio resultat, gloss. *in dicto cap. cum causam in verbo admonicula de probat.* Bartol. *in l. admonendi num. 48. ff. de iureiurand. cum aliis relatis* per Gabriel. *de probat. conclus. 1. num. 1.* Gregor. *decis. 245. n. 5.* † etiam ad probandum valorem beneficij in conditione posituri Greg. *dec. 277. n. 6.*

Provt non obstat quod ex libris Capituli ab anno 1598. vsque ad annum 1610. appareat huiusmodi reditus non excessisse scuta 98. Summario Mari. quia cum medio tempore inter dictum annum & annum 1615. superuenerit noua assignatio fructuum facta ab Eminentissimo Cardinali Perusino & constet ab inde citra ad maiorem Summam ascendisse ex supra deductis, † non bene trahitur ad sequentia à valore anni 1610. ad valorem anni 1615. & sequentium. Rip. *in l. rem quæ nobis num. 58. acquir. possess.* Alciat. *de præsumpt. Reg. 2. præsumpt.* *n. 16.* Menoch. *eod. tract. quæst. 24. n. 17. &* Rota *in Rossanensi decimarum 28. Nouemb. 1639.* coram R.P.D. meo Bichio.

Nec releuat quod prædicti reditus ascendunt ad illam Summam computatis pensionibus domorum & mansionum quæ cum subiaceant optioni iuxta Ancianitatem Canonicorum & sint membra penitùs à Canonicatu distincta, non debent compu-
17 tari † cum ea tantum emolumenta ad hunc effectum computentur quæ percipiuntur iure Canoniæ, non ea quæ veniunt ab extra, vt fuit dictum *in Romana pensionis* 1638. coram Eminentissimo Cardin. Verospio, *& in eadem* 19. *Nouembris* 1640. coram Me, *& in Cæsaraugustana emolumentorum* 24. *Iunij* 1644. coram R.P.D. meo Bichio.

Quia licèt DD. in hanc sententiam inclinarent quia Pontifex grauando Canonicatus, respicit dumtaxat ad reditus ipsius Ecclesiæ transmissibiles ad successores iure Canoniæ, attamen dixerunt ex facto cessare difficultatem, quia probatur dictis pensionibus non calculatis, reditus huiusmodi computato anno fertili cum sterili ascendisse ad scuta 130.
18 & propterea cum valor fuerit narratus in ducatis centum vel circiter, qui tunc constituebant scuta 140. satis constat de veritate narratiuæ:† verbum enim *circiter*, verificatur etiam in decima parte minus, Corn. *cons.* 59. *num.* 5. *lib.* 4. Rot. *decis.* 128. *num.* 6. coram Sanctæ memoriæ Greg. XV. & hæc modica quantitas licèt Pontifici narrata illum non retraxisset à gratia concedenda, vt nostrum propositum considerauit Rota *in Burgens. pensionis* 4. *Nouemb.* 1585. coram Gypsio.

19 Demùm minus obstat quod testes fuerint per Grillum examinati post sententiam A. C. in iudicatum transactam, quia cùm fuerit commissa causa restitutionis in integrum, licuit eidem nouas probationes facere, Lancellot. *de attent. quæst.* 18. *numero* 133. Veral. *decis.* 258. *num.* 5. *part.* 1. *& decision.* 67. *n.* 1. *part.* 3. Caualer. *dec.* 170. *n.* 2. Rot. *in rec. decis.* 125. *num.* 35. *p.* 5.

Et ita resolutum, vtraque, &c.

Coram R. P. D.

GHISLERIO.

In causa Acerrarum pensionis.

Lunæ 14. Ianuarij 1647.

ARGVMENTVM.

SEntentia lata absque citatione specifica ad audiendam sententiam, non meretur executionem. Clausula *Dummodo pensio non excedat tertiam fructuum partem*, siue modum siue conditionem importet est omnino verificanda, non obstante consensu præstito per titularem.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non valet nisi prævia citatione specifica ad audiendam sententiam, nec sufficiunt verba æquipollentia.*

2 *Clausula*, Dummodo pensio tertiam fructuum partem non excedat, *est conditionalis.*

3 *Sed siue conditionalis siue modalis censeatur, semper est verificanda & totam gratiam qualificat.*

4 *Consentiens pensioni censetur consentire sub iisdem conditionibus in gratia contentis.*

DECISIO XCV.

INter alias pensiones reseruatas à Felicis recordationis Vrbano VIII. super fructus Episcopatus Acerrarum fuit reseruata annua pensio pro rata ducatorum trecentorum ad fauorem Francisci Mariæ Iordani Vrsini cum clausula, *dummodo omnes pensiones huiusmodi tertiam partem fructuum, reddituum & prouentuum non excederent.* Dictus Vrsinus non verificata conditione in Literis expressa sub citatione ad comparendum, & audiendam prouisionem obtinuit à Vicario generali Auersano commissario, & executore in literis Apostolicis deputato, decerni quod non obstantibus oppositis per Dominum Episcopum Accerrarum in biduo solueret ducatos centum quinquaginta monetæ maturatos pro termino natiuitatis D. N. I. Christi, anni 1644. Alias dicto termino duorum dierum elapso comminatus fuit idem interdictum, & suspensionem ad præscriptum Literarum Apostolicarum. Ab his grauaminibus Episcopus interposuit appellationem, & cùm obtinuerit causam committi in hoc Sacro Tribunali cum clausula, *si quid exequendum*, ad eius formam, disputato dubio tam ex capite nullitatis quàm iniustitiæ fuit resolutum, mandatum relaxatum à dicto Vicario non esse exequendum.

Nullitas resultat ex defectu citationis ad sententiam *clement. pastoralis, de re indic.* Cæsar de Grass. *dec.* 11. *num.* 2. *eod. tit.* quæ debebat esse specifica ad audiendam sententiam, gloss. *in Clemen. sæpè in verb. ad id de verb. signif.* Rota *dec.* 17. *eod. tit. in nou.* Ita vt non fuerit satisfactum per citationem ad audiendam prouisionem in causa diffinitiua faciendam, cum non sufficiant verba æquipollentia. Rom. *sing.* 372. *& cons.* 379. *num.* 8. Rot. *dec.* 18. *num.* 2. *p.* 1. *recent. dec.* 486. *num.* 7. *decis.* 141. *num.* 3. *part.* 2. *ret.* coram Card. Caual. *decis.* 376. *n.* 2. & coram Sanct. mem. Greg. XV. *dec.* 209. *num.* 4. resultat etiam ex parte monitorij requisiti, vbi agitur de executione Literarum pensionis. Gars. *de benef. p.* 1. *c.* 5. *n.* 535. Tib. *in prax. lib.* 1. *cap.* 1. *n.* 3. vnde mandatum fuit nullum.

Iniustitia verò resultat ex eo quod non verificata conditione in Literis apposita, dummodo omnes 2
pensiones huiusmodi tertiam partem fructuum non excederent, non poterat decerni mandatum, cum clausula, *dummodo, siue conditionem, siue modum importet*, cum sit adiecta reseruationi pensionis, eandem qualificat, ita vt non mereatur executionem, antequam à pensionario iustificatus fuerit non excessus tertiæ partis? vt distinguendo declarauit Rota coram R. P. D. meo Bichio *in Monopolitana pensionis* 2. *Iulij* 1645. *in §. Nos vero*, † vbi quod clausu- 3
la, *dummodo, siue conditionem, siue modum importet*, ita qualificat totam gratiam, vt nihil concessum censeatur, donec plene sit iustificata, Rota antea idem firmauerat *in Salamamina pensionis* 25. *Iunij* 1582. coram Lancelloto, *in Mileuitana pensionum* 25. *Nouemb.* 1597. coram Litta, *& in Lauden. pensionis* coram Penia, *quæ est dec.* 555. *num.* 3. *inter impres.* per Marches. *p.* 1. *fol.* 560. Quæ procedunt etiam- 4
si Episcopus consenserit pensioni, quia consensus habet in ventre eandem conditionem quam habet gratia, cui accedit consensus, nempe dummodo omnes pensiones tertiam partem fructuum non excedant. Rot. *dec.* 547. *num.* 3. *p.* 2. *rec.* Vbi aliæ plures in istis terminis referuntur, ad hoc faciunt tradita

dita per Garz. vbi supra *dicto cap. 5. num. 464.* ex ibi allegatis, & per Rotam *in dicta Monopolitana pensionis in §. quæ conclusio.*

5 Non potest Vrsinus cùm non sit in quasi possessione exigendi pensionem, allegare quod supradicta non habeant locum, & quod sub prætextu quod minimè sit probatum, omnes pensiones non excedere tertiam partem fructuum, retardetur solutio, cùm non controuertatur quod non sit in quasi possessione exigendi.

Et ita informante tantum D. Episcopo, &c.

Coram R. P. D.

PEVTINGERO.

In causa Sipontina Pensionis,

Lunæ 1. Iunij 1647.

ARGVMENTVM.

DE manutentione in quasi possessione exigendi pensionem etiam aduersus successorem in beneficio, quamvis præcedat sententia condemnatoria aduersus quam fuit intentatum iudicium restitutionis in integrum, & quomodo amittatur possessio iurium incorporalium.

SVMMARIVM.

1 *Executio facta à lege non impedit manutentionem sicut executio facta ab homine.*
2 *Pro pensione datur etiam actio personalis super bonis propriis pensionarij.*
3 *Possessio rei corporalis non infert possessionem iuris incorporalis quod illi non est annexum.*
4 *Pensio non reseruatur in fructibus, sed super fructibus.*
5 *Possessio diuersa speciei non suffragatur.*
6 *A perceptione fructuum nihil infertur ad denegationem pensionis.*
7 *Existens in quasi possessione exigendi manutenendus est etiam contra successorem in beneficio pro solutione pensionis.*
8 *Sola sententia non priuat possessione.*
9 *Ad amittendam possessionem requiritur factum hominis.*
10 *Si ius incorporale sit annexum rei, non amittitur per solam sententiam.*
11 *Etiam in gradu restitutionis in integrum concedi potest manutentio.*

DECISIO XCIV.

IMpugnante D. Petro Columna Abbate S. Mariæ de Pulsano Sipontinæ Diœcesis resolutionem coram Me in hac causa sub die 8. Aprilis præteriti emanatam, in qua mandatum de manutenendo in gradu restitutionis in integrum aduersus sententiam A. C. & rem iudicatam, concessum fuerat D. Principi Octauiano Medices, exigendi annuam pensionem scut. 1260. monetæ Romanæ super dicta Abbatia authoritate Apostolica ad eius fauorem, ex causa resignationis impositam, ea inter alias rationes † quia executio facta à lege non impedit manutentionem, quemadmodum eam impedit executio facta ab homine, iuxta distinctionem, quam secuta est Rota coram Buratt. *decis. 104. n. 16. & in montis alti beneficij* 18. *May* 1646. coram R. P. D. meo Bichio §. *& cessat in fine*, ex eodem fundamento Domini hodie steterunt in decisis. 1

Quia primum fundamentum pro Domino Abbate quod nimirum executio in præsenti casu in vim sententiæ ad eius fauorem ab A. C. latæ facta fuerit ab homine, tanquam facta super fructibus beneficij grauati pensione, tollitur; aduertendum est enim quid ius exigendi pensionem, tanquam incorporale, licèt ipsis fructibus adhæreat, ob id tamen non fit, vt illis annexum priuatiuè ad alia bona titularis, contra quem pensionarius, vltra fructus habet actionem personalem, Lotter. *de re benef. lib. 1. q. 35. num. 88.* Rota *decis. 176. num. 3. part. 2. recent.* ideoque à pensionario possessore non abdicatur ob hoc quasi possessio iuris exigendi pensionem, quod fructus beneficij ab alio mediante executione sententiæ percipiantur, † quemadmodum è conuerso, ex apprehensione rei corporalis, non acquiritur possessio iuris incorporalis, nisi rei corporali adhæreat, vt illi annexum, vt post Innocent. *in cap. in litteris num. 12. vers. illud autem de restit. spol.* Butr. *ibidem num. 3. vers. in alia parte*, Ancharan. *num. 4. vers. alij dicunt, & num. 5.* dixit Rota apud Burat. *decis. 434. num. 11.* quia aliud sunt fructus beneficij, & aliud pensio super illis imposita, quæ quamvis super fructibus imponatur, isti tamen sunt in simplici obligatione, non autem in solutione, † neque pensio est reseruata de fructibus, sed de certa quantitate pecuniæ, vt rectè aduertit Lotter. *de re benef. lib. 1. dicta quæst. 35. num. 52. & duobus seqq.* post Seraph. *decision. 1429. num. 5.* Rota *in recent. decision. 99. n. 1. part. 1. & alios in fine allegat*: vnde apprehensio fructuum nihil habet commune cum possessione pensionis. † Et intrat vera conclusio, quod possessio diuersæ speciei non suffragatur. Rota *decis. 17. num. 3. & 4. part. 2. diuers. ac inter impress.* apud Modern. *de manut. decis. 635. n. 3. & decis. 647. n. 58.* Buratt. *dec. 876. num. 8.* 5

Itaque parum refert quod D. Abbas in executionem sententiæ absolutoriæ obtinuerit præceptum contra œconomum administrationi Abbatiæ deputatum, quod sibi fructus consignaret, provt fuerunt consignati; nam à perceptione fructuum non infertur ad denegationem pensionis; maxime quia tunc pensio non petebatur, vt præter supra allegatos, tradit ad propos. Lotter. *de re benef. lib. 1. quæst. 45. num. 17. & 18.* & in fortioribus terminis similis præcepti, Rota *in Mediolan. parochialis 11. Martij* 1588. coram Platto *impress.* apud Marchesan. *de commiss. part. 1. fol. 310. num. 3. cum pluribus allegatis* per Modern. *de manuten. obseruat. 59. num. 24.* omnibus, quia Princeps super dictis fructibus sequestrum aliquod non fecerat, sed œconomus fuerat deputatus ad instantiam Abbatis ne fructus perirent, quod ostendit pensionarium principem non curasse de fructibus; qui Abbati ideo tanquam Abbatiæ domino consignari debuerunt, cum fructus ad dominum spectent; *l. Fructus, l. ex diuerso C. de rei vendic. Matthæn. lib. 5. recop. tit. 4. part. 1. dub. 14. n. 29.* Rota *decision. 451. n. 4. part. 1. recent.* 6

Similiter non obstat quod de anno 1617. fructus Abbatiæ fuerint Principi, pro soluendis sibi pensionibus decurrendis assignati, quia hæc assignatio vsque de anno 1627. per lapsum temporis ad quod facta erat, expirauerat, quemadmodum nec D. Abbatia 7

Abbatem à solutione pensionis liberat, quod Pontifex in commissione rotali à D. Abbate 1638. obtenta declarauerat, ipsum non teneri soluere pensionem de proprio, & quod pensionarius illam ex fructibus exigere possit, quia illud verbum, *possit*, affirmatiue prolatum, tanquam facultatiuum non importabat necessitatem exigendi pensionem ex fructibus, *l. sæpe, cum ibi notat. ff. de offic. præsidis*, gloss. *in cap. 1. verbo possit, de regul. iuris in 6.* Rota *decis. 329. sub num. 3. part. 2. recent.* vbi quod hoc procedit, tam in rescriptis, quàm in Legibus ac contractibus. Gregor. XV. *decision. 85. num. 7.* & bene simul stare possunt, quod Abbas de proprio non teneatur, & nihilominus fructus Abbatiæ percipere possit, vt ex illis deinde pensionem solueret, ad quam soluendam poterat, vt supra dictum est, actione personali conueniri, adeoque semper verum est dicere, quod Abbas fructus percepit tanquam Dominus, talisque perceptio facta etiam in executionem sententiæ absolutoriæ, non est actus de directo contrarius quasi possessioni Principis exigendi pensionem, maximè quia in hac quasi possessione constitutus fuit, mediantibus solutionibus factis in pecunia numerata, vt comprobat decisio quæ reuidetur, §. *deinde ex in-*
7 *strumento*: † vnde in hac quasi possessione exigendi in pecunia manuteneri debet etiam aduersus D. Abbatem in Abbatia successorem, cum ius possessoris pensionis ex mutatione pecuniæ titularis non mutetur. Guidop. *dec. 629.* Gigas *de Pensionib. quæst. 97. n. 10.* Rota *decis. 562. num. 1. part. 1. recent.* Adden. ad Gregor. XV. *dec. 313. sub num. 6.*

Euitatur quoque secundum obiectum contra decisionē allatum, quod videlicet sententia sine alia executione D. Principem pensionarium sua quasi possessione priuauerit, eo quod fuerit absolutoria super iure incorporali, nempe super annua præstatione pensionis, vt voluit Butrius *in c. cum nostris, sub n. 19. de concess. prabend.* vbi ait, quod si fertur sententia contra debitorem quasi possidentem ius percipiendi annuos reditus, tunc perditur illius iuris quasi possessio, ex sola sententia, quia respondetur, primo aduertendum esse quod Butrius, & qui eum secuti sunt, hoc non simpliciter, vt affertur ab informantibus pro D. Abbate firmant, sed ad effectum, vt is qui sententiam absolutoriam obtinuit, possit absque alio Iudicis iussu possessionem in eo iure percipiendi perturbare, repellendo eum, videlicet quatenus imposterum peteret, exceptione iudicati; quæ absoluto per sententiam competit: *l. 1. §. debitore, ff. vt in possess. leg. l. 1. §. si reus, ff. de eo per quem fact. est*, & in his terminis bene declarat idem Butrius *ibidem vers. idem*, Imol. *n. 33. vers. & ideò*, attamen nisi ad huiusmodi exceptionem & possessionis repulsam deuentum fuerit,
8 † sola sententia absolutoria ipsum non priuat, vt in terminis sententiæ absolutoriæ latæ super iure incorporali, dixit Rota coram Buratt. *dict. dec. 604. n. 16.* vbi agebatur de quasi possessione deferendi flores annuatim in festo sanctissimi corporis Christi D. N. & prius fuerat decisum in terminis quasi possessionis exigendi annuos census, *in Venetiarum census 22. Martij 1596.* coram Cardinali Arigonio *impress.* apud Cenc. *de Censibus decis. 244. n. 3. & 4. & in Romana census 6. Nouembris 1606.* coram bonæ mem. Penia, *impress. ibidem, decis. 245. in fine, & in Ferrarien. bonorum de Zanaleis 26. Iunij 1614.* coram S. D. N. tunc huius S. Tribunalis auditore, ex optima illa ratione, quia cum sententia sit actus iuris, ea sola non potest possessione priuare, vt est text. *in l. 1. §. si iur. ff. de acquirenda possess.* & tradit Oldrad. *cons. 227. sub n. 5. vers. sed ad illud.* Rota *decis. 207. sub n. 6. inter impress.* apud Modern. *de manut.* atque effectus absolutoriæ solus est imponere finem liti contra reum motæ, & nullum aliud ius parat absoluto. Ludouic. à Peguer. *dec. 259. sub n. 1. & num. 2.* sed vt in incorporalibus amittatur quasi possessio, quemadmodum ad illam acquirendam non sufficit actus iuris, sed requiritur factum hominis, veluti & receptio respectiuè: *l. possideri, in principio, l. quemadmodum, ff. de acquir. possess. l. licèt, C. eodem, cum aliis allegat.* per Moder. *de manut. obseruat. 17. n. 17.* † ita ad illam amittendam, si animo reti- 9
netur, etiam requiritur factum hominis directo contrarium solutioni. Rota *decis. 109. n. 9. parte 2. diuers. & decis. 217. n. 61.* post Modern. *de manutent.* & sic in terminis de quibus agitur opus esset, vt Dominus Princeps pensionem petiisset, & Dominus Abbas illam soluere recusasset, cum acquiescentia Principis creditoris; vt tradit Innocent. *in cap. querelam, n. 3. vers. sed quando, de election.* Abb. *ibidem sub n. 2. vers. & nota quod eo ipso.* Lotter. *de re b nef. lib. 1. q. 38. n. 214. vers. nec propterea.* Fontanel. *de pact. nupt. tom. 2. claus. 7. gloss. 7. parte 9. n. 55. vers. cumque, cum pluribus aliis allegat.* à Modern. *de manut. obseruat. 58. n. 9. & seqq.* & per Adden. ad Buratt. *dict. dec. 604. n. 21. & 22.*

Secundò respondetur, ponderandum esse quod Butrius, & omnes alij ex aduerso allegati loquuntur in casu, quo iudicium fuerat motum ad instantiam possessoris, & lata fuit sententia absolutoria ad fauorem rei conuenti contra actorem, quo casu concurrit petitio possessoris & denegatio debitoris; cui si superueniat acquiescentia petitoris sententiæ absolutoriæ, vtique resultat amissio possessionis in incorporalibus, vt supra dictum est; at in præsenti casu Iudicium fuit motum ad instantiam Domini Abbatis debitoris, & sic deest extremum petitionis ex parte possessoris, neque Dominus Princeps contra quem lata fuit sententia absolutoria, huic acquiescit, quamvis aliquo tempore, ex causis *in decisione quæ reuidetur*, §. *non obstat*, expressis, petere distulerit, sed quamprimum sibi proficuum tempus aduenit, statim aduersus sententiam restitutionem in integrum cum facultate se manutenendi obtinuit, ex quo actu eius acquiescentia excluditur, vt dixit Rota *in Veronen. contribut. Lunæ 17. Iun. 1624.* coram bonæ mem. Seleucien. *impress.* apud Modern. *de manut. decis. 42. n. 4.* vnde doctrina Butrij huic casui non applicatur, cum in eius casu restitutio in integrum petita non fuerit. † Et idem Butrius distinguendo inter ius in- 10
corporale non cohærens, vel cohærens rei, dicit, quod si ius incorporale cohæret rei, veluti in seruitutibus realibus, tunc sola sententia absolutoria non priuat possessorem, quod rectè videtur posse applicari solutioni pensionis, quæ est seruitus quodammodo realis, vt ait Lotter. *de re benefic. lib. 1. d. q. 38. n. 219.* Seraph. *dec. 299. sub n. 8.*

Quare Domini in decisis permanserunt, & eo li- 11
bentius quia ex allatis in decisione quæ reuidetur, & ab informantibus pro Domino Principe deductis, magna saltem oriri potest suspicio contra validitatem sententiæ A. C. quo casu idem semper consueuit facilius in gradu restitutionis in integrum dare manutentionem; vt habetur *in d. decis. 458. n. 2.* coram Gregor. XV. & coram Buratt. *decis. 823. sub n. 8. ac fuit in Romana subcollectoriæ 17. Martij 1645.* coram R. P. Dom. Bichio.

Et ita vtraque parte informante resolutum fuit.

R. P. D.

R. P. D. ZARATE

Reatina Pensionis,

Lunæ 4. Maij 1652.

Vide decis. 239. apud Otthobonum Cardinalem.

ARGVMENTVM.

INdultum transferendi pensionem est subreptitium, & inualidum quando in eo non fit mentio de Decreto apposito in reseruatione pensionis, quod illa non possit transferri, & hoc Decretum ex consensu præstito per resignantem, & resignatarium ad formam Literarum transit in naturam pacti propter acceptationem, & illi Papa non censetur derogare voluisse nisi specialem illius notitiam habuerit.

SVMMARIVM.

1 *Quid operetur Clausula*, Quod de subreptione vel nullitate dici non possit.
2 *Quid si cum illa clausula iuncta sit Clausula*, sublata.
3 *Quæ sit vis illius Clausulæ*, sublata.
4 *Quid operetur Clausula*, irritum, &c. *apposita in rescripto.*
5 *Pactum resultans ex acceptatione prohibitæ translationis pensionis appositæ in rescripto reddit translationem nullam, nisi Papa scierit, & ex certa scientia derogauerit.*
6 *Maximè si adiectum fuit iuramentum.*
7 *Aliàs tamen cessante huiusmodi pacto valet translatio.*
8 *Quomodo Papa censeatur supplere consensum titularis dum concedit translationem pensionis.*
9 *Papa censetur voluisse derogare consensui futuro titularis dum concedit translationem pensionis, sed non præterito.*

DECISIO XCV.

PEnsiones de quibus agitur non deberi Ioanni Augustino Vincentino translatario, nec magis Reuerendissimo D. Episcopo Hieracensi transferenti, sub die 13. Februarij 1652. coram Eminentissimo Cardinali Otthobono fuit resolutum ex duplici fundamento quoad translatarium; quia non fuit narratum Summo Pontifici Decretum in Literis reseruationis pensionis appositum, quod pensio centum ducatorum in toto, vel in parte transferri non posset, & ex pacto resultante ex acceptatione talis Decreti, cui Pontifex absque speciali mentione derogasse non censetur; quæ resolutio cùm hodie coram Me, in eius locum subrogato reuideretur, standum esse in decisis Domini responderunt, quandoquidem non obstant obiecta de nouo deducta.

1 Non enim primo releuat, quod de subreptione opponi non possit absque oris aperitione, stantibus amplissimis Clausulis in indulto transferendi appositis, videlicet, *Quod de subreptione aut obreptione, vel nullitatis vitio impugnari non possit.* Nam illa Clausula tunc impugnandi facultatem auferret, si vna cum Clausula *sublata*, vel alia æquipollenti fuisset apposita; non verò quãdo de per se solum extat, vt fuit decisum *in Hispalensi beneficij de Xeres*, 9. *Nouembris* 1602. coram Litta, *& decis.* 621. *n.* 3. *part.* 3. *recent.* Buratt. *dec.* 337. *num.* 9. sequuntur Gonzal. *ad reg.* 8. *Cancell. gloss.* 66. *num.* 22. *&* 52. Marescot. *lib.* 2. *var. resolut. cap.* 37. *num.* 58. † Ad hunc enim 2 effectum dictæ Clausulæ simul iunctæ adesse debent, Put. *dec.* 208. *lib.* 2. Garsi. qui alios cumulat, *de benefic. parte* 6. *cap.* 3. *num.* 88. Nec potest dici Clausulæ *sublata*, æquipollere aliam in dicto rescripto appositam, videlicet, *sicque in præmissis, &c. per quoscumque iudices iudicari, & definiri debere.* Nam Doctores ad id allegati, nempe Gonzal. *dict. gloss.* 66. *numero* 18. & Barbos. *clausul.* 175. *numero* 25. loquuntur quando vltro prohibitum est Iudici ne aliter iudicet, scilicet motu proprio, non autem quando gratia fuit concessa (vt in præsenti) ad postulationem partis. Tunc enim intelligitur veris existentibus narratis, vt optimè distinguit Marescot. *var. resol. dict. lib.* 2. *cap.* 1. *numero* 89. *& capite* 37. *num.* 58. Gabriel *cons.* 26. *num.* 13. *lib.* 2. Put. *dec.* 208. *lib.* 2. Caputaq. *dec.* 128. *sub n.* 2. *parte* 2. † Et quamvis adesset Clausula *sublata*, non tolleret 3 exceptionem quod casus iste non esset comprehensus sub indulto, de quo Rota poterit cognoscere: nam Iudex de comprehensione aut exclusione etiam extante dicta Clausula cognitionem habet. Marescot. *dicto cap.* 37. *n.* 29. Rota *in Cæsaraugustana exemptionis* 27. *Ianuarij* 1601. coram Ortembergo, & *in Barensi, seu nullius Prioratus* 20. *Iunij* 1614.

Nec magis sustineri debet ex Clausula, *Irritum*, 4 *&c.* & decreto irritanti in gratia translationis appositio, quod tunc robur addit quando gratia sustinetur. Vnde corruente indulto ex defectu subreptionis, decretum pariter vti accessorium corruere debet, vt firmat Gabriel *de clausul. concluss.* 3. *num.* 82. Cassador. *decis.* 10. *num.* 4. *super regul. Cancell.* Rota *decis.* 44. *n.* 5. *part.* 3. *recent. & part.* 6. *decis.* 32. *n.* 11. *&* 12. Nam cum decretum stet accessorie ad gratiam, secundùm eius naturam debet regulari, & easdem conditiones recipere, Marescot. *dicto capite* 37. *num.* 30. *& cap.* 38. *num.* 27. Barbosa *clausul.* 175. *num.* 30. Marta *d. clausul. cap.* 176. *num.* 17. *vers. & ideò.* Modern. Mediolan. *de commut. vltim. volunt. c.* 7. *n.* 229. Quod magis procedit quando est decretum indulti subreptio, Marescot. *var. resol. dicto lib.* 2. *c.* 1. *n.* 92. Marta *d. clausul.* 176. *n.* 21. Modern. Mediolanen. *dicto cap.* 7. *num.* 229. *limit.* 11. Barbos. *d. clausul.* 176. *num.* 40.

Secundò affirmari nihil interest quod nulla adesset subreptio in eo quod Pontifici maximo narratum non fuit in Literis reseruationis pensionis fuisse expresse prohibitum ne pensio etiam vigore indulti Apostolici posset transferri; siquidem huic indulto semper resistit prohibitio in limine reseruationis apposita ne pensio transferretur sub pœna nullitatis & pactum ex dictæ prohibitionis acceptatione inter pensionarium & titularem resultans, vt optime probatur in decisione quæ reuidetur in §. *subrepsit* & in §. *vlterius*. De quibus cum nulla mentio in indulto habeatur, vtique nulla derogatio potest induci etiam ex Clausulis prægnantissimis, quæ tantùm ad expressa debent restringi. Rota apud Peniam *decis.* 227. *n.* 8. *& decis.* 1742. *n.* 7. *cum aliis addictis* à Modern. Mediol. *dict. c.* 7. *de commut. vltim. volunt. numero* 109. Marescot. *var. resol. lib.* 2. *cap.* 40. *num.* 23. *&* 24.

Quippe

6 Quapropter remoueri non potest obiectum talis pacti quod præter propriam vim, etiam iurisiurandi sacramento fuit roboratum, vt ponderauit Rota coram Durano *decis.5. num.4. & sequentib.* ad cuius derogationem semper specifica mentio requiritur, vt in prima decisione firmatur, adeò vt facultas transferendi non suffragetur, quando ex pacto in reseruatione pensionis appositio prohibita erat translatio, vt benè probat Rota *decis.689.n.1.parte 4. diuers.* quæ etiam inuenitur apud Zacchiam *de obligat. Camer.decis.138.n.1.& dec.153.n.1.*

Quarum vim non effugiunt respondentes, quod in dicta *dec.689. num. 2. & sequent.* dicatur Pontificem absque consensu alicuius posse ex mera liberalitate pensiones transferre: quia non ex eo ibi reiecta fuit pacti oppositio, sed quia pactum non verificabatur in facto, & pensio fuerat simpliciter reseruata, vt ex eius lectura manifestè constat.

7 Nec magis satisfit dictæ *decisioni 153.part.5.recent.* dicendo quod eius *num.1. & 2.* deducuntur motiua pro ratione dubitandi, *& num.15.cum sequentibus*, obiectis respondendo dicitur quod licèt titularis consentiat ad vitam pensionarij tantum, nihilominus posse Papam concedere facultatem transferendi, cum priuatorum consensus non possit alterare naturam reseruationis pensionis.

8 Nam hæc responsio in nihilo translatarium releuat, cùm non dubitetur de potestate Pontificis, sed solum de ipsius scientia & voluntate, nec doctrina *dicto num. 15.* tradita, quod semper pensio reseruata censeatur ad vitam translatarij, possit applicari ad speciem propositam decreti prohibentis translationem, & pacti initi inter transferentem, & translatarium, de qua Pontificem notitiam habuisse non constat, nec quod ei derogare voluisset, vt præter allegatos in prima decisione comprobant Gonzal. *ad reg.8. glos.36. num.36.* Moder. Mediol. *dict. c.7. num.213.*

Nec potest dici Pontificem derogasse pacto, & suppleuisse consensum titularis in indulto translationis, dum concessit facultatem transferendi pensionem perinde ac si ipsemet Titularis consensisset.

9 Nam prædicta facultas solum respicit consensum requisitum Titularis ad translationem pensionis, iuxta regulam Cancellariæ cui Papa derogare voluit, & sic consensum futurum, non verò præteritum ex pacto præcedenti, quod valde diuersum est siquidem primus consensus est simplex vnius, iste verò reciprocus vtriusque partis, per quem ius Titulari quæsitum fuit, & cui Papa non censetur derogare voluisse, quamvis derogasset simplici consensui titularis. Rota *decis.347. num.4. versic. ex quibus, & num.5. & seqq.* vbi subditur quod derogatio tanquam odiosa non debet extendi ad alios casus, *& decis.484.num.4.parte 4. tom.2. recent.* coram Penia *dec.1582. num.10. & seqq.* Marescot. *dict.lib.2. variar. resol. d. cap.37. num.35.*

Quod verò Reuerend. D. Episcopo transferenti pensio non debeatur amplius, non controuertitur, & satis in decisione quæ reuidetur, §. *sed nec minus*, fuit comprobatum adeò, vt noua confirmatione non indigeat.

Et ita vtraque parte, &c. vide Otthobon. *decis. 239.*

R.P.D. CORRADO
Mediolanensis Pensionis.

Mercurij 11. Decembris 1647.

Vide lib.1. quæst. benef. cap.68. num.20.

ARGVMENTVM.

PEnsiones decursæ Capitulo debitæ, vtrùm pertineant ad hæredes Canonicorum antiquorum, an verò ad solos Canonicos existentes tempore solutionis. Et quæ sit differentia inter ea quæ applicantur massæ Capitulari, & quæ Canonicis, & ex quibus statutorum verbis hæc differentia colligatur. Quid hac in re possit obseruantia, & quomdo attendenda.

SVMMARIVM.

1 *Pensio assignata loco distributionum quotidianarum debetur illis qui erant Canonici tempore quo illa fuit maturata; secus est, si agatur de reditibus qui massæ grossæ applicantur.*

2 *Verbum* residentiæ, *quid inferat ad quotidianas distributiones*, & num. 4.

3 *Vsus loquendi quantum operetur in interpretandis dispositionibus.*

5 *Quamvis distributio non statim fiat, sed ad finem anni differatur, vtrum ex eo inferatur istas solutiones comprehendi in numero distributionum quotidianarum.*

6 *Quid contineatur sub nomine distributionum.*

7 *Obseruantia non suffragatur quoad actus factos lite pendente.*

8 *Obseruantia debet esse præcisa, quoad negotium de quo tractatur, & non nocet absentibus, & ignorantibus de Capitulo existentibus.*

DECISIO XCVI.

SEntentiæ Rotales quibus Capitulum Ecclesiæ Metropolitan. Mediolanen. fuit condemnatum ad soluendam seu restituendam pensionem aureorum mille eius nomine exactam, ab anno 1588. vsque ad annum 1613. Officialibus & beneficiatis ipsius Ecclesiæ, quorum massæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ Apostolica authoritate fuerat assignata, impugnantur pro parte eiusdem Capituli ob prætensum excessum ex eo deductum, quod non fuerint detractæ portiones pro eo tempore respectiuè spectantes ad tredecim beneficiatos, qui in transactionibus initis de annis 1585. 19. Octobris, & 1591. 28. Septembris, ac 1602. 28. Augusti consenserunt exactioni, atque erogationi illius in opus fabricæ capitularis; verum quia informantes pro beneficiatis negant ius aliquod particularibus illis fuisse acquisitum, sed tantum massæ communi (quam grossam, seu residentiam appellant) cuius reditus ex æquo diuidi debent inter ipsos superstites, ac residentes tempore actualis exactionis, ac distributionis; idque Rota probauit coram R.P.D. meo Bichio 27.

Iunij 1646. *in* §. *non obstat excessus sententiæ rotalis, & seq.* ideò fuerunt pro Capitulo exhibiti Articuli ad probandum dictam pensionem fuisse applicatam massæ distributionum quotidianarum, licèt eo residentiali nomine promiscuè ibidem nuncupatæ, ac ad eorum duntaxat commodum, & beneficium qui diuinis officiis personaliter interessent, petitæque ad effectum prædictum Literæ remissoriales ad partes, quas hodie Domini concedendas esse censuerunt.

1 Quia materia articulata visa fuit releuans: nam si pensio verè fuit assignata massæ distributionum quotidianarum, debetur illis, qui Ecclesiæ pro tempore inseruierunt, ac diuinis officiis interfuerunt, tanquam merces laboris impensi, atque ideò potuisse videntur de ipsorum portione pro arbitrio disponere, siue inter viuos, siue in vltima voluntate, eamque ad hæredes quoscumque transmittere, etiamsi eius solutio fuerit diutius dilata, vel impedita ob litem actam cum Capitulo, quippe difficultas exactionis non derogauit obligationi ac iuri eis acquisito, *ad l. continuus, §. illud, ff. de verb. obligat.* Paris. *cons.* 33. à *n.* 8. *vers. & licèt, ac seqq. lib.* 4. Hieron. Gig. *cons.* 144. *n.* 21. *vers. & quia Clericus, & num.* 34. *vers. decimo quæro, ac seqq.* Burlat. *cons.* 226. *n.* 49. *vers. sexto si quæramus.* Didac. *in cap. cum in officiis, sub num.* 4. *vers.* 5. *& c. de testam.* Rota penes bon. mem. Cardin. Seraphin. *decis.* 594. *num.* 6. *vers. exceptis tamen, & c. & in Cæsaraugustana distribut.* 26. *Iunij* 1642. *in* §. *easdemque distributiones*, coram eodem R. P. D. meo Bichio. Maresc. *resolut.* 2. *num.* 11. *vers. exceptis distributionibus, lib.* 2. Azor. *instiut. moral. parte* 2. *lib.* 7. *capite* 9. *quæst.* 10. *vers. cæterùm, & seq.* & alij relati per Modern. Roman. *discept.* 381. *sub numero* 11. *vers. maximè quia, & c.* & Monet. *de distribut. quotid. parte* 3. *quæst.* 2. *à num.* 7. *vers. secunda conclusio cum seq. & num.* 13. *vers. tertia, & postrema conclusio, & c. & quæst.* 4. *à num.* 12. *vers. secunda conclusio, cum seqq. & numer.* 18. *vers. tertia conclusio.* Quod etiam in eadem Ecclesia vsu receptum est, vt apparet ex pluribus attestationibus per ipsos beneficiatos exhibitis, ac proindè licuisse illam, pro eorum interesse Capitulo cedere, atque remittere mediantibus transactionibus, & conuentionibus prædictis; quamvis secus dicendum esset de aliis distributionibus massæ grossæ præsentibus, & residentibus in loco præstari solitis, non habita huiusmodi interessentiæ ratione, quæ diuerso iure censentur, vt habetur *in extrauag. postulasti, §. licet autem, & in extrauag. cum nonnulla, l. prima, §. præterea de præbend. in communit.* & penes Calderin. *cons.* 21. *de præbend.* & fuit benè distinctum *in eadem decisione*, coram R. P. D. meo Bichio, *in §. nam respondetur.*

Neque aduersantur verba breuis sanct. mem. Gregor. XIII. in quo narratur & confirmatur applicatio, & assignatio eiusdem pensionis, facta prius à sanct. mem. Pio V. eius prædecessore dictæ massæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ, vt in eo legitur sub die 25. Maij 1572. ibi: pensionem verò mille scutorum auri prædictam mensæ distributionum quotidianarum, seu residentiæ iam constitutæ, seu denuo constituendæ Officialium eiusdem Ecclesiæ Mediolanen. iuxta ordinationem à prædicto Carolo Cardinali, ac eius arbitrio, tam circa modum administrandi massam dictarum distributionum, & eius administratores constituendi, & quoad onera ipsis Canonicis, Ordinariis, & Officialibus respectiuè imponenda desuper faciendam perpetuò applicauit, appropriauit, & assignauit, &c. quibus concinunt verba decreti ipsius sancti Caroli, sub die 13. Februarij 1573. ibi, quæ pensio applicata olim fuerat Collegio in ciuitate Papiæ erigendo, & Borromæo nuncupando, nunc verò mensæ residentiali, siue distributionibus quotidianis Officialium nostræ Mediolanensis Ecclesiæ perpetuo est vnita & applicata, &c. & alterius sub die 5. Iunij 1577. ibi, nunc verò mensæ residentiali, seu massæ Officialium Ecclesiæ Mediolanen. vnita & applicata fuit ab eodem illustrissimo Domino modis, & formis, & cum eorum qualitatibus in applicatione expressis, &c.

Nam licèt verbum illud (*residentiæ*) latius pateat quam distributionum quotidianarum postulat ratio, quod non nisi ab ipsis interessentibus diuinis officiis, vel legitimè excusatis percipi debent: *cap. licet, ibique* gloss. & Add. *extr. de præbend.* non est tamen nouum quod Summi Pontifices eodem etiam interessentiam significauerint, vt habetur *in capite vnico*, ibi, *distributiones quotidianas*, (quæ alias manualia beneficia) seu victualia nuncupantur (& tantum residentibus tribuuntur) qualitercumque in ciuitatibus, seu aliis locis (in quibus ipsæ consistunt Ecclesiæ) sint præsentes, licèt diuinis officiis non interfint, ex integro percipiunt, ac si continuè ipsis Ecclesiis in eisdem inseruirent, &c. statuimus, vt distributiones ipsæ quotidianæ, in quibuscumque rebus consistant, Canonicis ac aliis beneficiatis, & Clericis Ecclesiarum, qui eisdem officiis in ipsis Ecclesiis adfuerint, tribuantur, &c. *de Cleric. non residentib. in* 6. *ibique* gloss. *in verb. præsentes*, & DD. † quare facilius admitti posse videtur, stante vsu loquendi in locis recepto, (quatenus iustificetur) cum ex eo congrua deduci soleat verborum interpretatio, quæ propriæ ac naturali eorum significationi etiam præfertur: *cap. ex litt. in primo*, vbi gloss. *in verb. intelligentiam, extr. de sponsalib. l. librorum, §. quod autem Cassius vers. nam & in vsu, ibique* gloss. *in verb. non continebuntur, ff. de leg.* 3. *d. Labeo, §. id Tubero, vers. vt maximè, ibique* Bart. *sub num.* 5. *vers. alias si tale statutum, ff. de supellect. lega.* idem Bart. *in l. omnes populi, sub numero* 58. *in fin. vers. hic enim vsus, &c.* dicens, huiusmodi vsum loquendi omni regulæ ac omni constitutioni, in exaudiendis examinandisque sermonibus derogare, *ff. de iust. & iure*: Ancharan. *in cap. canonum statuta, sub num.* 338. *vers. item si communis vsus loquendi, & sub numero* 346. *vers. quod Littera, & c. de constit.* Alexand. *cons.* 211. *ponderatis verbis statuti, sub numer.* 1. *vers. nam (vt verbo fertur) ac sequent. lib.* 6. & post Abbatem & alios, Felin. *in procem. decretal. à numer.* 1. *vers. ex quibus & seqq.* Didac. *resolut.* 5. *sub numer.* 1. *vers. in his etenim, lib.* 3. Menoch. *cons.* 390. *sub numer.* 20. *vers. & propterea*, Rota penes Cardinal. Mantic. *decis.* 59. *num.* 8. *vers. quia in qualibet materia, & decis.* 574. *num.* 3. *vers. quo casu, part.* 1. *diuers. ac in recent.* 293. *sub num.* 1. *vers. tamen, ac decis.* 390. *num.* 7. *vers. nec obstat, part.* 2. *ac penes* sanct. mem. Greg. *decis.* 123. *num.* 1. *vers. attento præsertim.*

Interea verò satis fouetur (ad effectum de quo agitur in præsentia) præcedentibus verbis relati breuis *in vers. vnde interdum eueniebat, & c.* quibus præcipua exponitur præfata applicationis, & assignationis ratio diuini cultus, & dictæ Ecclesiæ seruitium, ac subsequentibus statutis & constitutionibus ibidem reseruatis, *in d. vers.* pensionem verò, ac per Archiepiscopum ipsius Sancti Caroli successorem, ex speciali indulto Sixti V. conditis & promulgatis anno 1586. 3. Iunij, & per alios Summos Pontifices confirmatis, in quibus non solum verbum illud (*residentia*) pluries vsurpatur pro

interesse

intereſſentia ; verum hæc ipſa penſio incorporata videtur maſſæ diſtributionum inter ipſos diuinis officiis intereſſentes fiendarum , vt legitur *parte 2. capite 1. de communi maſſa , &c.* vbi vnica maſſa communis inter dictos Officiales inſtituitur , ex pluribus expreſſis redditibus (detractis tamen oneribus) & ſignanter ex penſione mille ſcutorum auri , quæ ab Hoſpitalis magni curatoribus , & deputatis ſuper bonis Abbatiæ Miramundi perſoluitur, diſmembrata à Collegio Borromæo, & huic maſſæ vnita ab eodem Illuſtriſſimo Cardinali , authoritate vt ſupra , &c. Et ſtatim additur in hanc eandem maſſam *ad fin.* ex quibus omnibus verum corpus cenſus communis conſtituimus , quod æquè inter eos diuidatur pro ratione ſeruitij , & reſidentiæ quam quiſque ſuam fecerit , &c. & paulò infra ; *in verſ.* porrò huius maſſæ ſic conſtitutæ , omnes huius Capituli viri , æqualiter participes ſint , ac proinde æqualiter omnibus diſtribuatur , pro ratione dierum & officiorum , quibus ſinguli interfuerunt , &c. & *in cap. 2. ſub rubr. certa portio , &c.* ibi : omnis reſidentiæ cenſus , hac infra notata diſtribuatur, vt qui miſſæ , ſacro conuentuali , vel Canonicis horis interfuerunt , de eo ſingulis horis in emolumentis ſinguli conſequantur , &c.

Et *in cap. 5. ſub rubr. qui abſentes*, ibi ; nemo quoad quotidianas , ſtataſque alias diſtributiones capiendas attinet , in choro reſidens adeſſe intelligatur , niſi qui reuera ſtatutis horis & diuinis officiis interfuerunt , exceptis tamen illis caſibus in quibus abſentes, vel Sacrorum Canonum iure, vel harum conſtitutionum ratione , pro præſentibus habentur , in diſtributionibus capiendis , &c.

4 Ex quibus ſane verbis videtur , quod reſidentiæ & reſidentium expreſſio ſumpta fuerit in propoſito caſu pro intereſſentia , atque intereſſentibus diuinis officiis, inter quos tantum redditus illius maſſæ diſtribui debent ; ac ideò magis eadem admittenda interpretatio , quæ congruit etiam verbis & ſenſui ipſorum ſtatutorum : *l. verum, in princ. ff. de petit. hæred.* Bart. *in d. l. omnes populi , ſub num. 58. verſ. fallit ſi de mente, ff. de iuſt. & iure*, Anchar. *in repet. d. cap. Canonum ſtatuta, ſub n. 338. verſ. fallit, & n. 339. verſ. dicit Bald. extr. de conſtit.* Rot. *penes* Card. Seraph. *deciſion.* 788. *numero 2. verſ. & huiuſmodi interpretatio , &c.*

Nec obſtat quod dicti Officiales ſeu beneficiati nullas alias habeant præbendas præter redditus maſſæ prædictæ, quæ ex variis prouentibus, nempe cenſibus , penſionibus , bonis immobilibus & aliis cumulantur , neque dietim ſed in fine anni eiſdem

5 ſoluuntur. † Quoniam hæc non immutant diſtributionum quotidianarum eſſentiam in eo conſtitutam , quod pro ſeruitio ſingulis diebus, ac horis in diuinis officiis Eccleſiæ præſtito dantur ac recipiuntur (eſto quod alios non habeant beneficiati prouentus) & in quibuſcumque rebus conſiſtant , ac quouis tempore ſoluantur : nam verum eſt ſemper, quod ratione diuini ſeruitij ſingulis quibuſque diebus in Eccleſia præſtiti , non autem menſtrui , vel hebdomadalis aſſignantur, & adſcribuntur , licèt ad finem anni differatur exactio , vt bene probatur ex text. *in d. cap. vnic. de cler. non reſid. in 6.* Rot. *penes* Achil. *deciſ. 12. de prabend.* & Cæſ. de Graſſ. *deciſ. vnic. ſub num. 8. verſ. dicebant etiam , de cler. non reſid.* & Card. Seraph. *deciſ. 1140. numero 2. verſ. neque obſtare* , Mandoſ. *in prax. ſignatur. gratia, ſub rubr. de penſionib. verſ. diſtributiones quotidianæ etiam dicuntur , fol. mihi 63. col. 3. & conſ. 15. ſub num. 2. verſ. & licèt non ſoluantur ſtatim , &c.* Azor. *dict. lib. 7. cap. 9. quæſt. 10. verſ. nec impedit , &c.* & comprobat poſt alios Monet. *de diſtributionibus quotidianis part. 1. q. 9. ſub n. 35. verſ. verum quod hæc vere , &c. ac ſeqq.* vbi explicat text. *in dict. extrau. cum nonnullæ , 1. de præbend. & part. 2. q. 5. ſub n. 20. verſ. ampliatur hæc concluſio ſecundo, &c. & part. 3. q. 3. n. 22. ad primam igitur Deciſ rationem, & ſeq. ac q. 4. ſub n. 17. verſ. ampliatur vero, &c.*

Minus obſtat quod aliæ quoque præſtationes annuæ grauiores ex eadem maſſa ſoluantur , nempe aurei ducenti pro oſtiariis, aurei centum pro minoribus pœnitentiariis nuncupatis , & aurei centum pro Sacrarum cæremoniarum Magiſtro ac eius coadiutore , vt apparet ex dictis ſtatutis *p. 1. ſub princip. in §. decreuit, & decernit quod ex eiſdem omnibus redditibus , &c. ac ſeq. & part. 2. cap. 1. ſub d. rub. de commun. maſſa, in §. præter ſtatutas quotidianas diſtributiones ex penſione mille aureorum , &c.* & infra , ac aliæ quoque non quotidianæ, vt legitur *in d. cap. 1. in §. in feſtis vero ac ſeq. & in §. quibus diebus addentur dies pontificales , & §. verum præter ordinariam diſtributionem, &c. & alibi.*

Quia priores illæ deducuntur tanquam onera, vel 6
ab ipſo Sancto Carolo , vel ab eius ſucceſſore ex facultate Apoſtolica , ſuper redditibus ipſis ſpecialiter impoſita , quæ fuerunt in conſtituenda eadem maſſa expreſsè reſeruata , vt legitur *in d. cap. 1. in principio* ibi ; vnam tantum maſſam communem cuius omnes officiales æquè participes ſint , conſtituimus & erigimus , quam ex his omnibus conſtare , (detractis tamen oneribus) volumus , ſcilicet ex legato, &c. & ideo non alterant ſubſtantiam maſſæ ipſarum diſtributionum , vt fuit reſponſum *in Mediolanen. Cimiliarcatus 11. May 1643.* coram R.P.D. meo Peutingerio, *in §. non releuare* ; poſteriores verò ſoluuntur ratione intereſſentiæ , ac ſeruitij Eccleſiæ præſtiti , in diebus feſtiuis ac maioribus ſolemnitatibus , ſimilibuſque functionibus , in quibus augetur taxa ipſarum diſtributionum, vt habetur *in dict. §. verum præter ordinariam diſtributionem* , ibi ; *quæ inter eos qui in ipſis diebus ſtatis officiis præſentes lucrati fuerint æquè diuidantur , &c.* & propterea non amittunt nomen diſtributionum , quæ bene poſſunt reſpectu alicuius officij, diei vel horæ augeri, ac multiplicari , vt fuit dictum *in illa Segobien. reſeruat. fruct.* penes Put. *deciſ. 365. ſub n. 6. verſ. & ideo non obſtat lib. 2. in correct.*

Præterea non obſtat quod præfati beneficiati, qui cum Capitulo tranſegerunt fuerint integrè conſecuti diſtributiones eis obuenientes , pro ſeruitio Eccleſiæ præſtito iuxta taxam in dictis conſtitutionibus præſcriptam , ideoque nullum haberent particulare ius ſuper dicta penſione hactenus non exacta , quod cedere vel remittere poſſent.

Quia non fuit adhuc ſatis probata pro parte beneficiatorum aſſerta huiuſmodi ſatisfactio, quæ dubia etiam ex eo reddi videtur, quod cum eiuſmodi diſtributionum quantitas taxari ſoleat habita ratione reddituum, ex quibus maſſa conflatur, non potuerint propterea eo tempore quo penſio hæc notabilem eius partem conſtituens, non fuit ſoluta, integrè præſtari, cum nec reliquos prouentus ad id ſufficere, vel alios ſuperadditos, nec æs alienum ideo contractum fuiſſe probetur , quinimmo eo ipſo quod dicti Officiales tranſigentes certa penſionis parte contenti , reſiduum ceſſerunt , ac remiſerunt Capitulo in opus prædictum erogandum , videntur ex tunc integram portionem ipſis pro rata ſeruitij præſtiti , vſque ad illa tempora ex ea debitam mediante actu prædicto exegiſſe ac recepiſſe & ſatisfacti fuiſſe, iuxta text. *in l. ſi rem, la prima, §. omnis, ff. de*

pign. act. & in l. solutionis verbum, ff. de solut. l. solutionis verbo, ff. de verb. signif. cum vtrobique not. per DD.

Obiecta demùm obseruantia distribuendi prouentus extraordinarios æqualiter inter præsentes non habita ratione seruitij in officiis diuinis Ecclesiæ per singulos præstiti quatenus deducitur ex actibus lite pendente factis nullius videtur momenti, vt fuit dictum *in Valentin. iuris sedendi 12. Iunij 1634.* coram bon. mem. Merlin. *in recent. decis. 288. n. 1. vers. actus autem, &c.*

7

Quatenus verò ex vllis antecedentibus non videtur planè iustificari respectu pensionis controuersæ ac distributionum quotidianarum propriam habentium naturam, iuxta text. *in d. cap. vnic. de cler. non resid. in 6.* & tamen debet esse præcisa in terminis casus, de quo agitur, Surd. *cons. 354. num. 26. vers. respondeo tertio*, Rot. *penes* bon. mem. Burat. *decis. 129. num. 6. vers. cum obseruantia*, & Reuerendiss. Vrgellen. *decis. 285. num. 21. vers. & in omnem casum*, nec forte Capitulo aliisque interesse habentibus non vocatis præiudicium inferre potuisse, vt respondit Rota *penes* Sanct. mem. Gregor. *decis. 154. sub n. 1. vers. non potuit Capitulum, &c.*

8

Quare ex prædictis (quæ tamen Domini intendunt in propositione negotij principalis denuo discutere) visum fuit satis modo comitare (ad effectum concedendi petitam in hac tertia instantia remissoriam) de probabili releuantia materiæ articulatæ, quæ calumniæ suspicionem excludit. Rota *penes* Ægid. *d. c. 624. in fine vers. de primo casu, &c.* & Cassador. *decision. 3. sub numero 1. vers. qua remissio, &c. de dilat.* Verall. *decis. 56. numero 3. vers. præsertim, & decision. 61. sub num. 3. vers. sed hoc iudicari debet, & seq. part. 3.* & sanct. memor. Gregor. *decis. 124. sub numer. 3. vers. quamvis autem*, Buratt. *decis. 555. num. 11. vers. qua calumnia cessat, & in recent. decis. 720. sub n. 3. vers. ad prædicta enim part. 2.* concurrente præsertim aliquo veritatis fumo pro qualitate & circunstantiis casus arbitrio iudicis pensandis; *l. iudices cap. de fid. instrum.* Rot. *penes* Card. Mantic. *decis. 312. numero 10. vers. vnde remissoria*, & sanct. mem. Gregor. *d. decis. 191. & decis. 523. & in recent. decision. 277. sub num. 3. vers. propterea non placuit Dominis, & decis. 693. sub numero 4. vers. fuit enim responsum & decis. 694. num. 5. vers. vltimo neque obstat, part. 3. & decis. 557. sub n. 4. vers. & ad hanc prætensam calumniam excludendam part. 4.*

9

Atqua ita fuit resolutum vtraque parte informante, &c.

Ad hanc decisionem vide quæ copiosè & eruditè tradit vir insignis & cui me deuinctum profiteor D. Paulus Rubeus I. C. Romanus *ad decis. 576. part. 4. recent. tom. 3.*

R. P. D. ALBERGATO
Acerrarum pensionis.

Mercurij 26. Iunij 1652.

ARGVMENTVM.

DE requisitis antequam deueniatur ad executionem literarum Apostolicarum, & nominatim quando in pensionis reseruatione adiecta fuit clausula, *Dummodo omnes pensiones tertiam fructuum partem non excedant.* Consensum præstitum reseruationi pensionis regulandum esse secundum conditiones in gratia reseruationis contentas. Quomodo probetur valor fructuum beneficij per testes, & quomodo deponere debeant, vt illorum depositioni fides adhibeatur.

SVMMARIVM.

1 *Si executor procedat nulliter, non est locus procedendi ad executionem literarum Apostolicarum.*
2 *Executio pensionis nulla est non præcedente monitorio.*
3 *Clausula*, Dummodo remaneant, &c. *debet in primis iustificari.*
4 *Consensus Titularis intelligitur præstitus secundum conditiones rescripti reseruationis pensionis.*
5 *Quando causa est commissa cum clausula*, si quid sit exequendum, *iudicari debet ex iisdem actis.*
6 *Testes qui non habent specialem notitiam bonorum Episcopatus, nec onerum, valorem non probant.*
7 *Testes deponentes de reditibus beneficij debent compensare fructus anni fertilis cum sterili.*
8 *Adminicula quæ considerari debeant in probando valore beneficij.*
9 *Diœcesanus aut alius subditus vtrum sit idoneus testis in causa Episcopi sui vel alterius domini.*

DECISIO XCVII.

DOmini steterunt in decisis sub die 14. Ianuarij 1647. coram Reuerendissimo Terracinensi, & sic iterum dixerunt mandatum contra D. Episcopum Acerrarum relaxatum à Vicario generali Auersano executore in literis Apostolicis Francisci Mariæ Iordani Vrsini deputato, non esse exequendas, tam ex capite nullitatis quam iniustitiæ, ex traditis per Surd. *consil. 324. in princip.* Gratian. *discept. 686. n. 14.* Marescot. *lib. 1 resolut. c. 86. n. 1. & in Perusina pensionis 28. Maij 1649. & 9. Decemb. 1650.* coram R.P.D. Peutingero.

1

Nullitas est euidens ex defectu monitorij quod ad executionem literarum pensionis omnino requiritur, Tiber. *in praxi lib. 3. cap. 1. num. 3.* Gars. *de benefic. part. 1. cap. 5. num. 535.* Tum ex defectu dictationis ad sententiam quæ debet esse specifica, non verbis æquipollentibus suppleri potest. Felin. *in cap. consuluit, n. 16. de offic. deleg.* Rota coram S. M. Gregor. XV. *decis. 209. n. 4. ibique addent. n. 7.* coram Caualer. *decis. 376. n. 2. in recentior. decision. 141. n. 3. part. 2. decis. 429. n. 1. part. 3. & in Leodiensi decimarum 27. Ianuarij 1651. §. grauior hæc nullitas*, coram R.P.D. Meltio.

2

Iniustitia verò ex eo resultat, quia cum inter alias pensiones hæc de qua agitur scutorum 300. ad fauorem Franciscæ Mariæ reseruata esset cum clausula *Dummodo omnes pensiones huiusmodi tertiam partem fructuum non excedant*, decerni non poterat mandatum, nisi dicta clausula à Pensionatio prius verificata; siue illa conditionem, siue modum importet, vt distinguendo declarauit Rota *in Monopolitana pensionis 2. Iulij 1645. §. nos verò*, coram R.P.D. meo Bichio, & præter adductos in decisione quæ non videtur, firmat Lotter. *de re benefic. lib. 1. q. 38. n. 40.* & *sequentibus*, Rota coram Seraphino *decis. 1017. num. 4.* coram S.M. Gregorio XV. *decis. 57. n. 2. ibique Addent. num. 12. & in Perusina pensionis 28. Maij 1651. §. dicitur*, coram R.P.D. Peutingero.

3

Quod procedit etiamsi huiusmodi reseruationi pensionis

pensionis consensus Titularis accesserit, quia sub eadem conditione quam habet gratia cui annexa est, præstitus intelligitur, eaque proinde non purificata nihil operatur. Garf. *de benefic. part. 1. cap. 5. num. 464. versic. quia ille consensus.* Lotter. *de re benefic. lib. 1. quæstion. 38. num. 45.* Rora coram Caualer. *decision. 133. n. 1. & 2. & in recentior. dec. 519. n. 4. part. 2. & in Hipporegiensi pensionis 28. Iunij §. 1651. Iustitia,* coram R. P. D. meo Meltio.

5 Non obstant testes in hac secunda instantia examinati ad instantiam D. Marchionissæ à Tertia, sororis & hæredis Francisci Mariæ lite pendente è vita prædefuncti Quia præter quod vt aduertebant nonnulli ex DD. dicta causa appellationis cum sit commissa in Rota cum clausula *si quid sit exequendum,* huiusmodi mandatum debuisset iustificari ex antea deductis, non autem ex nouis probationibus Caualer. *dec. 165. num. 4. dec. 264. dec. 414. vtrobique n. 1.* Rota *decis. 287. num. 6. p. 2. rec. & in Romana census 4. Decembris 1595.* coram R. P. D. Hieronymo Pamphilio, *penes* Zacch. *de obligat.* Camer. *decis. 136. numero 1.*

6 Adhuc responsum fuit quod ex eorum depositionibus aliqua quæ releuet elici non potest probatio, quia ipsi fatentur se particularem notitiam bonorum Episcopatus non habere. Rota coram Caualer. *dec. 383. num. 3.* coram Cardinali Millino *decis. 122. n. 1. in recent. decis. 550. n. 3. versic. Alij verò duo, part. 1. & dec. 544. n. 3. part. 5. in Perusina pensionum 22. Maij & 1. Iunij 1643.* coram R. P. D. Royas.

Nec deponunt deductis oneribus vt ad hunc effectum est necessarium, Campanil. *in diuersor. iuris canonici Rub. 11. cap. 13. num. 89.* Rot. coram Caualer. *dec. 462. num. 1. in recent. dec. 640. num. 2. & 3.* cum aliis adductis per Addent. ad Greg. XV. *dec. 245. numero 12. & in Romana pensionis 17. Martij 1638.* coram Cardinale Verospio Iuniore. Quinimo ignorant quantitatem corporum, illorumque confinia & expensas Episcopatus, vnde concludentes valorem vt requiritur non probant. Garf. *de benefic. part. 1. capite 5. num. 473.* Rota *decis. 684. per totam part. 4. diuers. decis. 444. num. 3. p. 2. decis. 144. num. 1. decis. 500. num. 2. part. 4. tom. 2. rec.* cum aliis per Seraphin. *dec. 1122. num. 2. & in Oppidensi pensionis 3. Iunij 1585.* coram clar. mem. Card. Pamphilio, penes Garf. *loco superius citato,* & apud Marches. *de commiss. part. 1. fol. 545. num. 1.*

7 Eoque magis, quia eorum dicta penitus eliduntur ex alis testibus pro Episcopo examinatis, qui deponunt computato anno fertili cum sterili, vt debet, ex Sarnens. *de valore quæst. vltima,* & habita ratione onerum & expensarum, procedentes cum distinctione singulorum corporum, reditus Episcopatus non excedere scuta 775. quæ in totum pene ab-
8 sorbentur ab hac pensione scutorum 300. & alia scutorum 450. desuper reseruata. † His autem testibus idcirco maior fides venit adhibenda; quia etiam adminiculantur ex attestationibus aliorum hominum dictæ ciuitatis, & ex relatione Capellani Regij tempore non suspecto ac ante motam litem confecta, & ex aliis testibus tunc per eum examinatis: *cap. licet causam, de probation.* gloss. magna *in cap. si testes 4. quæst. 3. & in l. ob carmen §. si testes ff. de testibus* cum cæteris allegatis *in Romana successionis 21. Iunij 1641.* coram Reuerendiss. Salamantino.

Præsertim quia concurrunt quoque instrumenta affectuum, quæ ita adminiculata, horum testium depositiones coadiuuant & plenè valorem probant Rota *decis. 213. num. 21. part. 6. recent. & in Veronensi pensionis 23. Maij 1607.* coram Sacrato, *& in Camerinensi pensionis 12. Maij 1642. vers. moti potissimum,* coram R. P. D. Royas.

Nec dicatur quòd illi sunt Diocesani Episcopi. Quia non ideo prohibentur pro eo testimonium ferre, Felin. *in cap. in literis num. 3. de testib.* Specul. *in eodem tit. §. 1. num. 18.* & declarando textum *in l. idonei ff. de testib.* quod intelligatur in habente particularem & priuatam iurisdictionem, qualem habet pater in filium, dominus in seruum: non autem in habente iurisdictionem vniuersalem, vt est ea Principis erga subditos, & Episcopi in Diocesanos, tradit Farinac. *de testib. quæstion. 55. num. 203.*

Et ita vtraque, &c.

R. P. D. ROYAS

Neapolitana Pensionis,

Lunæ 2. Martij 1643.

ARGVMENTVM.

DE manutentione concedenda existenti in quasi possessione exigendi etiam aduersus successorem in beneficio, etiam fauore translatarij. De exceptione compensationis oppositæ aduersus solutionem pensionis si sit illiquida vel fundata in instrumento sumpto per Notarium non habentem legitimam potestatem.

SVMMARIVM.

1 *Existens in quasi possessione exigendi pensionem non tenetur iustificare suum titulum, quamvis agat contra successorem in beneficio.*
2 *Translatario pensionis datur via executiua.*
3 *Exceptio compensationis æquiparatur exceptioni solutionis,* & n. 4.
5 *Instrumentum sumptum per Notarium non habentem legitimam facultatem non facit fidem,* & num. 7. & 8.
6 *De instrumentis sumptis per Notarios Baronum.*
9 *Instrumento sublato vis iuramenti in eo appositi tollitur.*
10 *Iudex non potest supplere incapacitatem Notarij, sed spectat ad Principem. Quid de Actuario.*
11 *Actuarij & Notarij quæ sit differentia.*
12 *Obseruantia quando prosit, & ex quibus probetur,* & n. 14. 15. & 16.
13 *Attestationes priuatæ fidem non faciunt.*
17 *Obligatio quæ nascitur ex possessione non plus extendi potest quàm ipsa possessio.*
18 *Compensatio illiquida non retardat.*

DECISIO XCVIII.

REportato mandato de manutenendo, necnon etiam executiuo ab A. C. per Excellentiss. D. Aloysium Sanseuerinum Principem Bisignani pro terminis decursis, & non solutis ratæ pensionis annuæ ducat 500. de Regno ei debitæ per Eminentiss. D. Card. Brancaccium, modernum Reseruatarium fructuum Abbatiæ S. Angeli de Rapario fuit in limine executionis oppositum de compensatione; vnde discusso Articulo coram R. P. D. meo

Bichio Iudice deputato in statu, & terminis fuit bis resolutum compensationem non intrare, vt latè in decisionibus sub diebus 30. Aprilis 1640. & 13. Iunij 1642. causa postmodum mihi per signaturam commissa, cum clausula, *si quid exequendum*, dubitaui hodie, an dictum mandatum esset exequendum, & DD. affirmatiuè resoluerunt, stante illius validitate & iustitia.

Validitas non fuit à partibus controuersa. Iustitia verò resultat ex reseruatione pensionis secuta authoritate Apost. de anno 1603. ad fauorem Fel. rec. Card. S. Seuerini, qui vigore indulti Apost. præfatam pensionem transtulit dicto D. Principi, cuius vigore plures pensionis terminos exiget à Francisco Rouito antecessore D. Cardinalis, † nec inde tenetur 1 in hoc Iudicio quicquam aliud iustificare; quamvis agatur contra successorem Beneficij. Rot. *decis.* 1. *de rest. spol. in nou.* Greg. XV. *dec.* 246. *n.* 1. & latè Add. *n.* 2. & *dec.* 438. *n.* 3. & *p.* 1. *recent. decis.* 326. & 623. *n.* 2. *part.* 2. & *dec.* 62. *n.* 27. *p.* 7. & *alibi passim*. Ita vt benè D. Principi competat via executiua pro exe- 2 cutione dictæ pensionis translatæ, † provt daretur Cardinali pensionario si viueret. Cassad. *decis.* 10. *de rescr.* Buratt. *decis.* 638. *num.* 12. & *in Firmana pensionis* 26. *February* 1625. coram Duran. *dec.* 60. *n.* 3. & 4.

Nec obstat repetitum obiectum prætensæ com- 3 pensationis oppositæ à D. Card. de duobus creditis, quorum alterum prouenit ex instrumentis transactionum anni 1475. & 1517. in quibus ab antecessoribus moderni Principis Bisignani promittitur traditio in perpetuum annuorum tumulorum 250. frumenti Ecclesiæ S. Adriani hodie possessæ per dictum Eminentiss. Brancaccium; aliud verò ex instrumento transactionis pariter de anno 1475. initæ, in quo ab eodem Principe antecessore promittitur annua solutio tumulorum 190. frumenti, à cuius Abbate cessionem iurium reportauit dicto D. Card. quæ cum dicantur prouenire ex publicis instrumentis transactionum, faciunt probationem probatam, & æquiparantur rei iudicatæ habenti paratam exe- cutionem. Duran. *decis.* 216. *n.* 6. & 7. † & talis com- 4 pensatio iudicialiter oppositæ habet vim solutionis. Afflict. *decis.* 121. *num.* 1. & 2. cum aliis per informantes.

Nam fuit per DD. responsum præfatum obiectum 5 iterum hodie ex integro repeti, & fuisse sublatum in duabus decisionibus R. P. D. mei Bichij, cum dicta credita D. Card. deducantur ex instrumentis rogatis à Notariis vassallis D. Principis Bisignani, quibus omnis fides sublata est per Constitut. Regis Ladislai, & propterea semper remanet verum ex eis non iustificari. Franc. *dec.* 218. *n.* 2. vbi Add. Gait. *de cred. p.* 3. *tit.* 1. *n.* 322. & 326. *cum seqq.* Rot. *in Rom. de Crebellis* 18. *Iunij* 1638. coram R. P. D. Ghisterio, cum aliis pluribus congestis *in præfatis decisionibus in hac causa*.

† Quæ constitutio locum habet, siue instrumentum 6 fuerit celebratum cum laïco, siue cum Ecclesia, & ad illius fauorem contra Baronem ex quo Ecclesia nullum sentire videtur præiudicium, cùm possit contrahere per Notarios Baroni non subditos, ex rationibus deductis in præfatis decisionibus quæ hodie DD. placuerunt.

Et cessat omnis difficultas, quia dum Constitu- 7 tio præfata inhabilitat Notarium subditum Domino loci, cum quo contrahitur, & tollit fidem scripturis & instrumentis, indeque non potest dici probatus contractus, neque rogitus instrumenti. Quia sicuti dictus Notarius non habet aptitudinem ad rogandum, & probandum contractum, ita nec instrumentum ab eo confectum, Abb. *in cap. cum contingat num.* 26. *versicul. dicit statutum de iureiur.* Soc. *cons.* 97. *num.* 5. & 120 *n.* 19. *lib.* 1. Corn. *cons.* 64. *n.* 7. *propè fin. lib.* 3. Ruin. *cons.* 201. *n.* 14. *lib.* 1. Rot. *dec.* 104. *num.* 2. *p.* 2. *diu.* Nec dicta Constitutio dicitur lædere libertatem Ecclesiæ. Ea enim non habet Priuilegium, vt eius contractus probentur per scripturas priuatæ personæ, qualis remanet Notarius à dicta Constitutione inhabilitatus, ac si ab initio esset creatus Notarius ad certam speciem instrumentorum; quod potuisse fieri à laïco non est dubium, cùm dicatur disponere de spectantibus ad ius merè positiuum, & de persona laïca Regi subdita, Felin. *in cap. Ecclesia S. Mariæ num.* 85. *cum seqq.* vbi Dec. *numero* 175. *de Const.* Carol. de Grass. *de eff. cler. effect.* 2. *numero* 331. Rot. *d. dec.* 104. *num.* 2. *p.* 2. *diu. cum aliis allegatis in dicta vltima decis. in hac causa*, §. *prout*, &c.

Et quamvis debeat remanere Ecclesiæ libera fa- 8 cultas contrahendi per quamcumque personam, vt dicebant informantes pro D. Card. id tamen venit intelligendum dummodo persona, que perficit Contractum sit habilis, & non prohibita, vt in hoc casu, Surd. post alios *cons.* 2. *num.* 4. Carol. de Grass. *d. effect.* 2. *n.* 191. *cum seqq.*

Minus obstat, quod transactiones factæ fuerint 9 præuia licentia PP. pro exoneratione conscientiæ palam, & bona fide in præsentia, & cum decreto Episcopi Delegati Apost. ac duplici iuramento, sicque tanquam casus mixtus non comprehenditur sub dicta Constitutione Ladislai, quæ emanauit ad cohibendam effrenatam licentiam Notariorum. Nam vltrà quod in transactionibus nullibi fit mentio de causa exonerationis conscientiæ, sed narratur factas fuisse ad euitandas lites, altercationes & controuersias motas, in omnem casum negari non potest quin hæc omnia eliciantur ex præfatis instrumentis, quibus omnis fides adempta remanet ex dicta Constitutione, & propterea sublato instrumento deficit prorsus omnis probatio iuramenti, contractus, decreti & aliorum quorumcumque, quæ ex eo deduci possunt ex suprà allegatis.

Nec venit dicendum potuisse Iudicem supplere 10 defectum Notarij inhabilitati à constitutione, ex quo hoc spectat ad Principem, secundùm Bald. *cons.* 137. *n.* 3. Ang. Aret. *cons.* 51. *n.* 33. *vsque ad* 37. *cum aliis latè deductis in prædicta dec. in hac causa*, & dicta licentia PP. non confirmauit transactionem, sed tantummodo concessit facultatem Episcopo transigendi cum Ecclesia, quæ intelligitur præsuppositis terminis habilibus, scilicet quod conficiantur per Notarios habiles ad rogandum, per text. *in cap. causam quæ, de rescr. c. licet, de prabend.* Bertrand. *cons.* 181. *num.* 6. *lib.* 3.

Nec venit præsumendum Notarium præfatum 11 fuisse actuarium Episcopi, quia in instrumentis semper denominatur publicus Notarius Regius, & tanquam talis vocatus fuit ab Episcopo ad rogandum transactiones, seruata in omnibus forma requisita in contractibus ex Constitutione Regni, & ideo præsumptio cedit veritati. Gail. *obser.* 144. *n.* 6. Greg. XV. *dec.* 416. *n.* 6. necnon etiam quia Actuarius soler tantummodo se rogare de decretis. Notarius verò potest se rogare de instrumentis, cum interuentu Iudicis ad contractus, non tamen de decretis, & actibus iudicialibus, vt constat ex attestatione Magistri actorum, ac aliorum Actuariorum, quibus est deferendum. Sic exit Osasch. *dec.* 22. *n.* 15. *cum tribus seqq.* Rot. *in Arminen. spoly* 9. *Febr.* 1629. coram bon. mem. Merlino, & *in Regien. tutela* 28. *Marty* 1639. coram Me.

Demum

12 Demùm non obstat prætensa obseruantia transactionum, & adminicula deducta ad probandum contractum; nam huic obiecto fuit multipliciter satisfactum in præfatis duabus decisionibus R. P. D. Bichij, quas DD. iterum hodie amplecti voluerunt, & vlterius ponderarunt singula adminicula deducta per informantes D. Cardinalis non suffragari. Nam breue Apostolicum super licentia transigendi non probat instrumentum, nec contractum, cum imò nulla in eo facta sit mentio de pactis, & conuentionibus, seu forma transactionis, & tractatus non inducat probationem contractus subsecuti, longè enim differunt tractatus ab instrumento, & contractu, quia multa tractantur, quæ postea non perficiuntur, vt benè Rot. *d. dec.* 104. *num.* 8. *vers. non obstat. part.* 2. *diuers.*

13 Attestationes priuatæ, & ordines Conseruatorum, & Rationalis patrimonij Bisignani super consignatione facta de frumento præfatis Abbatibus S. Mariæ & S. Adriani, & consignationes subsecutæ per dictos Conseruatores, ac confessiones asserti Procuratoris, & curatoris D. Principis nihil releuant. Tum quia sunt attestationes, & scripturæ priuatæ, quæ etiamsi iustificarentur, non releuaret, cùm non licuerit illis personis dare robur instrumento inualido tanquam rogato per Notarium inhabilitatum, vt ex Afflict. *in Const. Regn. lib.* 1. *rub.* 77. *num.* 15. *circa medium, vers. nec potuit*, firmat

14 vtraque decisio R. P. D. mei Bichij; tum etiam, quia non potuerunt præiudicare dicto Principi in actibus voluntariis soluendo debitum controuersum litigiosum: *l. fin. C. de acquir. poss.* Alex. *cons.* 130. *num.* 6. *lib.* 4. Paris. *cons.* 115. *num.* 11. *lib.* 1. Greg. XV. *dec.* 375. *num.* 5. & 460. *num.* 4. Tum, & tertiò, quia dictæ solutiones emanarunt, vt prætenditur, pro

15 censu S. Mariæ, suntquè difformes ab instrumento, quod loquitur de præstatione annuorum tumulor. 150. partitæ verò consignationum frumenti cantant de annuis tumulis 190. Vnde tanquam difformes, & factæ post centum annos, non possunt suffragari pro obseruantia contractus, quæ debet esse proxima, & conformis. Socin. *cons.* 6. *n.* 2. & 3. *lib.* 1. Rot. *dec.* 37. *num.* 34. & 35. *part.* 2. *diu.* & *decis.* 170. *num.* 4. *p.* 2. *rec.* Greg. XV. *decis.* 325. *num.* 2. vbi Adden. *num.* 26. & *in d. vltima decisione* D. mei Bichij *comprobatum fuit.*

16 Præcepta, seu mandata Iudicum de soluendo frumentum iuxta ordinem datum à Procuratore D. Principis, nihil faciunt, quia vltra dictam responsionem, quod non potuit Procurator præiudicare in actibus voluntariis, fuit etiam animaduersum illa non habuisse effectum, & per plures annos fuisse agitatum super dicta solutione in Curia Neapolitana, vbi dictus Princeps obtinuit executionem mandati ab A. C. obtenti reiecta prætensa compensatione ex aduerso opposita.

17 Et quamuis etiam d. creditum D. Cardinalis haberet aliquam substantiam, tamen quia promissio facta per antiquum Principem Bisignani in dictis transactionibus est correspectiua ad tenimenta terrarum, & locorum eiusdem Principis quæ in maiori parte fuerunt alienata, vnà cum feudis per Regem Catholicum ante cessionem hæreditatis Iuliæ Vrsinæ. Ideò onus soluendi Ecclesiis annuos tumulos frumenti transiuit in emptores, & possessores, remansit penès D. Principem, etiam respectu actionis personalis, cum versemur in censu reseruatiuo, in quo obligatio personalis solum inducta est ex necessitate possessionis, & oneris cohærentis rei possessæ, sicquè in plus non afficit quoad substantiam obligationis, quàm virtus possessionis rei obnoxiæ censui reseruatiuo, Dec. *cons.* 164. *col.* 3. *circa med.* Castr. *cons.* 334. *lib.* 1. Aym. *in terminis Census reseruatiui, cons.* 217. *n.* 4. *cum seqq.*

Nec ex eo, quod in transactione inita cum Rege 18
Catholico fuit cessum dicto moderno Principi reliquum dictæ hæreditatis cum debitis oneribus, prætendi potest ad ipsum spectare onus soluendi dictos annuos tumulos præfatis Abbatibus, quia, vt benè respondet vltima decisio R. P. D. mei Bichij §. *quamvis, &c.* Rex Catholicus longè ante cessionem alienauerat dictas terras cum feudis in Principem Tarsiæ, Augustinum Salutium, & alios, in quos propterea transiuerat d. onus pro rata proportionabiliter, tanquam inhærens terris alienatis, adeò vt residuum tantum debitorum remanentium in hæreditate de tempore cessionis, censeatur iniunctum moderno Principi, iuxta text. *in l. si certarum,* §. *Iulianus, ff. de milit. testam.* Rom. *cons.* 417. *num.* 7. Abb. *cons.* 30. *col.* 2. *lib.* 2. Crauet. *cons.* 217. *num.* 5. Gratian. *discept.* 273. *num.* 22.

In omnem casum negari non potest, quin ex præ- 19
fatis, & ex lite diu agitata Neapoli credita D. Cardinalis remaneant adeò illiquida, vt nullo modo apta sint ad obtinendam compensationem, seu retentionem, cum ad hunc effectum sit necessaria sententia super liquidatione crediti, vel probatio tam clara & liquida, vt nulla exceptione, seu velamine offuscari, aut adumbrari queat, vt fuit resolutum *in Romana, seu Iauuen. locorum montium* 31. *Maij* 1638. coram bon. mem. Buccabella. & *in eadem* coram Me, 16. *Martij* 1641. postea confirmata coram R. P. D. meo Meltio *sub die* 26. *Ianuarij proximi præteriti, & in Romana retentionis domorum* 23. *Maij* 1642. *approbata hac eadem die* coram R. P. D. meo Ghislerio.

Et ita resolutum vtraque parte informante, &c.

R. P. D. GHISLERIO Ferrarien. Pensionis,

Veneris 7. Februarij 1648.

ARGVMENTVM.

QVando & quibus in casibus Iudex possit cogere partes ad transportationem librorum & scripturarum existentium in remotissimis locis; & an sit committendum peritis de referendo antequam Iudex ipse libros viderit & partitas illorum examinauerit. Quid si agatur de libris ad tertium non existentem in lite spectantibus. Liber Archiuij quantum probet. Et an inter personas non subditas. Et de probatione desumpta ex libro Archiuij Episcopalis quando agitur de interesse Episcopi.

SVMMARIVM.

1 *Ad electionem peritorum, quod est remedium subsidiarium, deueniri non debet quando valor probari potest per exhibitionem librorum Capituli, quod est remedium ordinarium.*

2 *Exhibitio librorum debet fieri in loco iudicij & coram oculis Iudicis.*

3 *Electio peritorum super libris requirit præviam Iudicis discussionem librorum. Contra*, num. 5.
4 *Calculus præsupponit partitas veras.*
6 *Quæ sit differentia inter libros scriptos à priuata, & scriptos à publica persona.*
7 *Archiuium non dat robur scripturæ informi.*
8 *Archiuium non probat contra non subditos.*
9 *Libri administratoris quibus in casibus portandi sint extra locum administrationis, quando verò Iudex debeat committere verificationem librorum in loco vbi reperiuntur.*
10 *Quid si dominus scripturarum se opponat.*
11 *Quid si agatur de libro tertij qui non est in lite.*
12 *Quid si nulla sit suspicio falsitatis.*

DECISIO XCIX.

1 FVit confirmata decisio in hac causa coram me, facta sub die 12. Martij 1647. quia cum Eminentiss. Card. Machiauellus, & D. Magalottus haberent sua remedia Ordinaria, provt est exhibitio librorum, non possunt conuolare ad extraordinarium, & subsidiarium, nempe subdelegationis Iudicis in partibus ad effectum eligendi peritos, qui ex libris mensæ Episcopalis Ecclesiæ Ferrariensis conficiant calculum de singulis redditibus, & oneribus Ecclesiæ per decem vel quindecim annos ante translationem Pensionis translatæ per bon. mem. Principem Perettum in Eminentiss. Cardinales Montaltum filium, & Vrsinum Nepotem, vt præter Decisiones adductas *in Decisione quæ reuidetur in §. quo verò ad secundam partem.*, dixit Rot. *in Perusina dotis, Veneris* 30. *Octobris* 1615. coram bon. mem. Coccino, *in Nouarien. bonorum* 26. *Iunij* 1628. coram Eodem, *quæ est decisio* 199. *n.* 21. *p.* 5. *recent.*

Nam quoties competit remedium ordinarium, non est locus extraordinario. Bartol. *in l. etiam la* 2. *n.* 1. *vers. oppone, C. si tut. vel curat.* Vestr. *in prax. lib.* 8. *cap.* 4. *num.* 2. Rot. *decis.* 34. *numer.* 2. *& ibi* Adden. *litera A, de appellat. in non.* vnde cum ordinarium remedium sit exhibitio librorum, cessat extraordinarium electionis Peritorum, vt fuit firmatum in alia decisione.

2 Quia eatenus, quatenus supradicti Eminentiss. Machiauellus & Magalottus volunt vti Libris, tali casu eos in loco Iudicij exhibere tenentur, & propriis oculis DD. subiicere; ex text. *in l. prætor ait in fin. ff. de edend.* vbi Ias. & cæteri communiter. Rot. coram Caual. *decis.* 580. *num.* 1. *vers. non enim apparebat, & numer.* 3. *& in Toletana iurisdictionis* 10. *Decembr.* 1620. *&* 14. *Decembr.* 1621. coram bon. mem. Pirouano, *& in Tiburtina Castri S. Angeli* 18. *Iunij* 1646. coram R. P. D. meo Meltio, ad effectum vt possent inspici, an sint legales & benè tenti, cùm multa deducantur, quæ illos reddunt suspectos, & ponderari quænam partitæ, & quomodo sint calculandæ, quia cum ad probandum valorem mensæ possit dubitari, an sint admittendæ omnes partitæ, provt iacent in libris antequam deueniatur ad calculum, sunt discutiendæ, & firmandæ plures partitæ, super
3 quibus posteà erit faciendus calculus. † Cum non omnes spectent ad iudicium Peritorum, sed Iudicis, ex allegatis in decisione, & dum calculus Peritorum fieri debet super dictis libris, argum. text. *in l.* 1. *§. rationes ff. de edend.* glos. *fin. in l. furti §. fin. ff. de iis qui not. infam.* ne ordo præuertatur, debent prius exhiberi libri sine quibus defuit materia præexistens super qua Periti sint eligendi, & postea eligi Periti. Monac. *decis. Bonon.* 12. *num.* 100. Rot. *in Ariminen. administrationis tutelæ* 20. *Februarij* 1628. coram bon. mem. Pirouano, nam si libri non sunt legales, frustra super illis petitur electio Peritorum, quia sicut ipsi non probarent, ita multò minùs calculus, & bilancium ex eis desumptum, ex traditis per Rot. *decis.* 189. *n.* 1 *p.* 1. *diuers. & decis.* 186. *part.* 1. *recent. num.* 2. *&* 4. *decis.* 34. *num.* 25. *decis.* 421. *num.* 8. *part.* 4. *tom.* 2. coram bon. mem. Burat. *decis.* 409. *n.* 5. *& in Brixien. parochialis* 15. *Decembris* 1623. coram Francisco Vbaldo † calculus enim præsupponit partitas veras, 4 cui nunquam est locus quando dubitatur de ipsis partitis. Rot. *dec.* 672. *num.* 4. *lib.* 3. *p.* 3. *diu.* & quando Doctores loquuntur de libris, intelliguntur de legalibus, ac de illis, quibus fides est præstanda, vt habemus de tutore, qui si vult suas rationes reddere ex Inuentario, & libris, oportet illud, & illos fuisse legaliter factos & tentos, aliàs relatio peritorum corruit, deficiente reali fundamento illius, sicuti de sententia quæ intelligitur de valida, & iusta, ex vulgatis.

Quibus non obstat, quod cùm agatur de partis incidenter, nec super eis sit ferenda sententia, 5 sed super negotio principali, nec petatur electio Peritorum, vt ab illis fiat discussio, & detur eorum Iudicium super partitis, ac releuantia Librorum; sed tantummodo ad calculandum, & in vnam summam coaceruandum plures partitas diuersi generis, subiicien. postmodum Iudicio DD. vt per eos possint considerari qualitates, & causæ adnotatæ in partitis, & suum possint interponere Iudicium, Rota soleat inclinare ad electionem similium Peritorum, seu potius calculatorum, vt redigantur in calculum, & partes non grauentur inutilibus expensis, vt in terminis dixit Rot. *decis.* 247. *num.* 2. coram bon. mem. Coccino *part.* 2. *recent. de inuetera stylo*, Rot. quam resolutionem sequuta fuit Rot. *decis.* 115. *sub num.* 7. *vers. ad primam cum seqq.* coram eodem bon. mem. Coccino *part.* 6. *recent. quia d. decis.* 247. *part.* 2. firmat de stylo Rot. non fieri de actis integros libros exhibitos, ne partes superfluis impensis grauentur in conficiendo registro, & propterea non obstare in illo casu, in quo agebatur de libris mercatoris; qui etiam fuerant exhibiti penès iudicem causæ *vt in princip.* ibi; *exhibitis libris*, per d. Guillelmum tentis, & scriptis coram Iudice, & *num.* 2. *ante med.* ibi; *& propterea ad hunc effectum sufficit quod libri fuerint exhibiti penès Iudicem*, ibi cum in præsenti quæstio non sit super confectione registri, sed super exhibitione facienda coram Iudice, d. *dec.* 247. *sub eodem num.* 2. *vt supra*, ibi; *& propterea ad istum effectum sufficit, quod libri fuerint exhibiti penès Iudicem*, fundat intentionem DD. Cardinalium Montalti, & Vrsini, dum replicant exhibitionem apud ipsum Iudicem fieri debuisse, qui Eminentissimi non instant, libros in actis produci, sicut in casu *d. decis.* 247. vbi perpendebatur notabile accrescens dispendium registri, sed instant exhiberi ad effectum subiiciendi oculis, & iudicio DD. vt in casu eiusdem decisionis fuerat quoque supposi- tum libros fuisse Iudici exhibitos integraliter, d. *num.* 2. quare cum libri sint in partibus, cessat principale requisitum in hac materia, vt prius libri inspiciantur, & considerentur, & antequam eligantur Periti pro calculo faciendo.

In allegata dec. 115. *p.* 6. *rec.* quemadmodum sub dictum in fine decisionis, quæ reuidetur, non dubitabatur de legalitate librorum, cum illi fuissent fabricati à communi, & approbati ab Officiali litigantium, & ageretur de causa Cæsaraugustana diuisionum, & sic in partibus Hispaniæ, non dubitabatur, an essent exhibendi libri Capituli; sed an

Periti

Peritus sine contradictione portionariorum electus benè retulerit introitum & exitum Capituli ab an. 1605. vsque ad ann. 1626. & non ab an. 1611. vt patet ex lectura eiusdem Decisionis, *sub d. numer. 7. vers. & ad primam*, & sic quæstio erat super eo an forma electionis esset benè seruata.

Hinc Rot. cor. san. mem. Greg. XV. *dec. 373. in princ.* cum latius Vitellius ad docendum Alphonsum eius patrem fuisse ciuem Citernensem, & soluisse Datia, & onera à solis Ciuibus debita, produxisset plures partitas compulsatas, ex variis libris in terra Citernæ existentibus DD. ordinarunt quod ipsi exhiberentur, vt eorum qualitas inspiceretur, & fuit inter alios exhibitus liber æstimi præcipuus inter libros communitatum, & à quo alij omnes regulantur, vt innuit eadem decisio *in princip.* Rot. coram Cresc. *dec. 3. numer. 3. de fid. instrum.* retardata executione voluit quod mitteretur in Hispaniam pro Protocollo, quia pars illud petens non petebat causa dilatandæ solutionis pensionis, *in Meleuitana hæreditatis 9. Decembr. 1619.* coram Seleucien. *quæ est dec. 154. tom. 2. p. 4. rec.* cùm prætenderetur instrumentum esse imperfectum & non facere fidem indubitatam, mandauit Rota Protocollum adduci ad Curiam, provt seruatum fuisse dicitur *in dec. 9.* coram Cardin. Caual. *dec. 176. num. 2.* Domini denuò mandarunt produci scripturas, licèt iam in actis registratas, quia pars in iudicio ciuili excipiendo intendebat illas redarguere de falso, & ostendere quod essent defectuosæ, & mutilatæ, & quod adesset diuersitas, & discrepantia inter originalia, & inter scripturas registratas; vnde idem est dicendum de istis libris omninò deferendis ad Curiam, vt videri possint an defectus habeant, & quam fidem mereantur, an sint regulati, & benè tenti, quæ
6 omnia dependent ex oculari inspectione.

Non obstat, quod libri, de quibus agitur, reperiantur in Archiuio Episcopali, & semper pro legalibus habiti fuerint; quia testes inducti pro parte supradictorum Eminentissimi Machiauelli, & Magalotti id non concludunt, quinimò deponunt, illos existere in computistaria, quæ est quid diuersum ab ipso Archiuio, & ab eo omninò separatum, ac esse descriptos à ministro priuato, vt deponit primus testis iuxta 77. interrogat. ibi; *Auanti che s'arriui all' Archiuio, si passa per vna stanza, la quale si dice la computistaria del Vescouado, nella quale sono due armarij, nel quale il computista tiene sotto chiaue li libri dé conti, & Entrata, & Vscita di detto Vescouado*; cum quo concordant secundus, tertius, quartus, & quintus testis, quo casu non probarent. Put. *decis. 136. lib. 1.* Andr. *decis. 65. num. 1. & dec. 90. num. 2.* Rot. *dec. 189. num. 3. dec. 803. num. 8. p. 1. diuers. & in Conuersana Iurisdictionis 3. Iunij 1643.* coram R. P. D. meo Roias, sed quatenus
7 etiam verè reperirentur in Archiuio, nec releuarent, † cum Archiuium non det robur scripturæ alioquin informi, nec tollat defectus, quibus subiacet scriptura. Corn. *cons. 142. num. 6. vol. 1.* Rot. coram Caput. *decis. 41. num. 3. p. 1.* vltra quod aliud est, quod illis, fuerit præstita fides erga debitores ibidem descriptos; aliud verò quod probent in præiudicium tertij, provt sunt dicti Eminentissimi translatarij, & licèt scripturæ extractæ ab Archiuio Episcopali dicantur extractæ ab Archiuio publico, & regulariter plenè probent, *c. 2. de fid. instrum.* Rot. *dec. 45. num. 2. part. 5. rec.* multum tamen dubitari potest, an hoc procedat quando agitur de interesse ipsius mensæ Episcopa-
8 lis, & contra tertium, qui non sit subiectus Episcopo; † Nam Archiuium publicum solùm probat contra personas illius territorio subiectas, ex alleg. *in Marsicen. Iurisdictionis 5. Martij 1646.* coram R. P. D. meo Bichio, *& antea* coram bon. mem. Cocc. *dec. 128. n. 2. & in Romana hæreditat. 31. Maij 1626.* cor. bon. mem. Pirouano.

Neque obstant ea, quæ fuerunt deducta circa periculum amissionis librorum, & expensas in illis transmittendis ad vrbem, quia cùm libri non sint in remotis partibus Mundi; sed intra statum Ecclesiæ, & sic per loca tuta sint transportandi, nec maris periculo subiici debeant, & dicti Eminentiss. Translatarij offerant se paratos subire periculum, expensas, & incommoda quæcumque, ideò *in leg. prætor ait, §. fin. num. 2. ff. de edend.* firmant administratorem posse compelli ad exhibendum librum extra locum administrationis periculo & expensis petentis, quem sequuntur Dec. *in c. 1. num. 319. de prob.* Soc. *cons. 149. numer. 4. lib. 1.* Sola *ad constit. Saband. tit. de minor. & ration. distrahend. gloss. 4. sub num. 2.* Sim. de Præt. *cons. 154. numer. 1. & seqq. lib. 1.* & firmauit Rot. *in Anconitana Mannæ 31. Iun. 1647.* cor. R. P. D. meo Corrad. *ex ibi alleg.* Nec subsistit quod doctrina Castr. sit specialis in libro administrationis, quia est communis; nam ratio ab eo adducta est quia persona est obligata, & potest conueniri in loco iudicij, & sic cessat doctrina Bartol. *in d. l. prætor ait, d. §. fin.* quod si esset periculum itineris asportandi librum rationum de vna Prouincia ad aliam, vel si portari non posset originale, quia fortè esset in Archiuio publico, vnde non posset extrahi, Iudex mittere debet ad locum sufficientes personas, quæ videant illud originale, & de eius effectu, & substantia fidem referant Iudici, *vt extr. de fid. instrum. c. accepimus*, eo enim ipso quod translatarij intendunt subire periculum, cessat fundamentum, & ratio ipsius, provt etiam cessat dispositio d. text. *in c. accepimus de fid. instrum.* quia fundatur in periculis viarum ab Anglia ad vrbem, vt *ibid.* aduertit Hostiens. *num. 1. ad med.* Ioan. Andr. *numer. 2.* & Bellam. *num. 1.* quæ pericula cessant in hoc casu, cum per statum Ecclesiæ non adsint talia pericula, & ea intendunt in se assumere dicti Eminent. DD. translatarij, & tamen in fortioribus terminis Rot. passim mandauit originalia transportari etiam ex remotissimis partibus Hispaniarum, *vt in Burgen. Maioricatus* coram Comitulo 18. *Decembr. 1588. dec. 43. n. 4. & 10. & in fin. decis. ex Gallia in Parisien. pecuniaria 5. Iulij 1610.* cor. Card. Lancellot. & ex Insula Melitæ, in qua pariter maris imminet periculum, *in d. Meleuitana hæreditatis 9. Decembris 1619.* coram Seleucien.

Nec facit replicatio, quod doctrina Castr. debeat 10
intelligi, volente & consentiente Domino scripturarum, ex traditis per Dec. *in d. cap. 1. n. 322. de probat.* quia Decius hoc non firmat simpliciter, & absolutè, sed dicit quod si Domin. scripturarum instat super periculo, non sufficit quod alter offerat expensas, nisi etiam subeat periculum, *vt in d. n. 322. ad fin.* ibi; *quia si instat periculum non sufficit præbere expensas, sed etiam debet periculum subire*, & sic admittit opinionem Castr. quando concurrit vtrumque vt hic, & semper verum est dicere contra Decium facere opinionem Pauli de Castr. Soc. Sol. Sim. de Præt. & Rot. *in d. Anconitana Mannæ*, neque contra hanc opinionem Rot. fa-
11 cit Magon. *dec. Lucen. 5. n. 14.* † vbi quod mercator non cogitur edere in alio loco, vel ad alium locum ad petentis instantiam transportare, etiamsi petens offerat suo periculo, & suis expensis deferri, & cautiones offerat, quia loquitur in mero tertio mercatore, qui conueniebatur pro editione facienda, dum lis inter alios litigantes vertebatur,

tur, vt apparet *sub num.* 2. ibi; *quod tertius teneatur, &c.*

12 Minus facit quod Rot. non sit solita iniungere transportationem, nisi quando subest suspicio falsitatis, & alterationis propter quam omninò sit necessarium scripturam originalem subiicere oculis Dominorum, ad quem effectum non sufficit suspicio partis; sed dari debet sufficiens fumus, quia Castr. & alij non loquuntur de huiusmodi requisito, & Rot. cor. san. mem. Greg. XV. *d. dec.* 372. loquitur in libro æstimi, in quo nec vmbra falsitatis poterat suspicari. Cresc. *dec.* 3. *de fid. instrum.* non resoluit rationem falsitatis; sed quia pars non petebat transportationem causa protrahendi litem, & differendi solutionem pensionis.

Ex quibus cum Eminent. Translatarij non instent, quod libri producantur in actis, sed quod exhibantur ad effectum subiiciendi oculis, & iudicio Dominorum, quatenus illis aliquo modo vti velint supradicti Emin. Machiauellus & D. Magallottus, placuit Dominis vtraque parte audita confirmare decis. cor. Me factam, sub die 12. Martij præteriti.

R. P. D. PEVTINGERO Sipontina Pensionis,

Lunæ 8. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

EXecutio sententiæ quando dicatur facta ab homine ad effectum impediendi intentantem remedium restitutionis in integrum aduersus rem iudicatam. Quæ sit natura actionis negatoriæ. Quæ requirantur vt executio reuocetur per viam manutentionis. Et de petitorij suspensione proposita in iudicio retinendæ, si aduersarius petitorium prius intentauerit.

SVMMARIVM.

1 *Ex quibus circunstantiis colligatur executionem sententiæ factam fuisse ab homine, & non à lege.*

2 *Executio ex quibus perfecta dicatur quando agitur de impediendo eum qui vult in integrum restitui.*

3 *Ex quibus verbis sententia dicatur concepta in iudicio actionis negatoriæ, vt beneficium acquirat libertatem à solutione pensionis.*

4 *Sententia continet virtualiter libertatem fructuum beneficij quando continet declarationem nullitatis pensionis.*

5 *Sententia lata in actione negatoria trahit secum executionem, non ex facto legis, sed ex facto Iudicis sententiam pronunciantis.*

6 *Deputatio sequestri facta authoritate Iudicis dicitur actus iudicialis.*

7 *Depositum non potest recuperari ab ipso deponente quando adsunt tertij opponentes.*

8 *Actio negatoria duos habet effectus, primum quod aduersario ius non competat, secundum quod res mea sit libera à seruitute.*

9 *Quando actio realis & personalis procedunt ab eodem fonte, si vna fuerit annullata per sententiam annullatur & altera.*

10 *Possessio ex causa vniuersali influit in actus particulares.*

11 *Per executionem sententiæ amittitur possessio.*

12 *Ex iure percipiendi fructus quando inferatur exemptio à pensionis solutione.*

13 *Ad reuocandam executionem factam per viam manutentionis debet constare de euidenti nullitate seu iniustitia sententiæ, de qua agitur.*

14 *Suspensio petitorij in iudicio retinendæ non impedit prosecutionem petitorij ab altera parte intentati.*

DECISIO C.

COncesso D. Principi Octauiano Medices sub diebus 8. Aprilis & 1. Iulij anni præteriti, mandato de manutenendo in gradu restitutionis in integrum aduersus sententiam A. C. & rem iudicatam in quasi possessione exigendi annuam pensionem scut. 1260. monetæ Romanæ super Abbatia S. Mariæ de Pulsano Sipontinæ Diœcesis, nunc à D. Petro Columna possessa, ad eius instantiam hodie causa reproposita Dom. recesserunt à decisis.

Quia cum potissima ratio dictarum decisionum fundetur in hoc quod executio facta à lege non impediat manutentionem, prout eam impedit executio facta ab homine, iuxta decisionem Burat. 604. *n.* 16. *cum aliis allegatis.* Ideò dum hodie examinaretur, an in hoc casu sententia contra D. Principem Pensionarium ab Auditore Cameræ de an. 1636. ad fauorem D. Abbatis Petri Columnæ titularis cum voto Rotæ lata declarans dictam Pensionem esse nullam, inualidam, & Literas Apostolicas desuper non suffragari Principi, absoluendo in futurum D. Abbatem à solutione pensionis, fuerit facto hominis executioni demandata, quæ manutentionem ex allegatis in decisionibus, quæ reuidentur impediat. Plures circunstantiæ ponderatæ fuerunt, quæ facto hominis executioni dictam sententiam demandatam fuisse comprobant.

In primis quod specificè, & nominatim fuit à parte petita, & à Iudice concessa executio sententiæ, vt ex actis iudicialibus relatis in Summ. D. Abbatis *numer.* 5. ex quibus apparet, quod sub diebus 11. & 15. Octobris 1618. ad instantiam ipsius fuit citatus D. Princeps Octauianus ad videndum mandari exequi sententiam, & pro illius executione consignari omnes, & singulos fructus recollectos, seu recolligendos ex omnibus bonis, & iuribus Abbatiæ penès Affectuarios, custodes, & alios quoscumque à Principe causam habentes existentes, & mandatum de consignando decerni, & relaxari, quod fuit decretum & relaxatum, & successiuè expeditum, vt in Summ. *num.* 6. & subinde executum mediante actuali consignatione penès Colonos, quàm aliorum depositatorum penès Regium Dohanam, vt probatur *ibid. num.* 7. ita vt dubitari non possit de voluntate nec partis exequendi, nec Iudicis committendi executionem, cum vtriusque voluntas sit expressa in citatione, & decretis iuxta petita emanatis, *l. ille aut ille, de legat.* 3. & in nostris terminis Bald. *in l. consemaneum numer.* 43. *vers. fuit facta ex sententia, C. quomod. & quand. iud.* Bero. *cons.* 32. *num.* 9. *lib.* 3. Rot. *in rec. dec.* 471. *numer.* 10. *vers. accedit, p.* 4. *tom.* 2. neque minus de ipsa executione † cum fuerit perfecta, & consummata mediante subsequuta consignatione fructuum factæ per Iudicem pro executione dictæ sententiæ, quæ cùm non habeat certam formam de sui natura determinatam, sed nunc fiat vno modo, nunc alio

sufficit

sufficit aliquid esse peractum de exequutione sententiæ, vt exequutio dicatur facta, Theor. Bart. *in l. is qui Reipublicæ 39. sub num. 3. vers. ad propositum, ff. quib. ex caus. maior.* Surd. post Bald. & alios, *cons. 168. num. 46.* Rouit. *dec. 91. num. 9.* Mastrill. *dec. 30. num. 6. & 7.*

3 Secundò considerabant Domini, quod dicta executio, & consignatio fructuum cadit super iuribus ipsius Pensionarij, & adhæreret nullitati Pensionis, vt supra declaratæ per sententiam in actione negotiatoria intentata per D. Abbatem, qui petiit & obtinuit declarari pensionem esse nullam & beneficium remanere liberum ab illius onere, & seruitute, nec amplius teneri pensionem soluere, quæ verba in substantia concludunt negatoriam, dum continent libertatem beneficij à pensione ex aduerso prætensa, iuxta Glos. communiter receptam *in l. 2. in verb. qui negat, vers. sed magis sensu inspecto, ff. si seru. vend.* Ias. *in l. si prius num. 33. circ. med. ff. de oper. nou. nunc.* Misinger. *in §. æquè num. 22.* Oinotim. *num. 29. in fin. vers. nec refert etiamsi verbis affirmatiuis proponatur, & num. 47.* Gomes. *numer. 20.* Picc. *num. 19.* Ioan. Harpect. *num. 2. instit. de act.* Idem Misinger. *cons. 11. num. 4. decad. 2.* Roffud. *de libell. p. 2. rubr. de act. negat. num. 5. & seq. num. 22.* Forcatul. *in Dialog. 16. num. 4. & seq. & præsertim num. 6. in fin.* Olib. *de act. p. 1. lib. 2. num. 54. fol. 109.* qui firmant in actione negatoria elici tunc prolatam sententiam, quando pronunciatur res libera respectu alicuius prætendentis in illa re ius aliquod incorporale sibi competere, quibuscumque tamen verbis id petitum fuerit, vnde sequitur quod dum in vim dictæ sententiæ consignati fuerunt D. Abbati fructus Abbatiæ, & quidem liberi à pensione, vt consignatio dicatur conformis sententiæ latæ super libertate beneficij, & super non solutione pensionis. Aymon. *cons. 135. num. 13. vers. sed ipsa*, & dixit Rota cor. Reuer. Vrgel. *dec. 285. num. 48. & in Bononien. legati de Marescottis 22. Martij 1627.* cor. Merl. vtique talis consignatio dicitur executio sententiæ, tanquam facta super iuribus pensionarij, ex causa eiusdem sententiæ, & ob eius executionem, vt benè in his terminis Aym. *cons. 10. num. 9.* Cancer. *var. resol. p. 3. cap. 17. num. 422.*

Non obstat quod in dicta sententia dictorum fructuum consignatio non sit; nec legatur comprehensa, & D. Abb. ad libitum suum eos fructus absque alicuius Iudicis ministerio percipere potuerit, seu ab Oeconomo deputato recuperare, vt asserunt informantes pro D. Principe.

4 Quia licèt in sententia de fructibus expressa mentio facta non fuerit, nihilominus sine dubio in ea virtualiter, & substantialiter fuerunt comprehensi in verbis declarantibus nullitatem pensionis, & in absolutione D. Abbatis ab eius præstatione, cuius effectus in eo consistebat, quod dictæ Abbatiæ fructus liberè ad Abbatem spectarent, & eidem tanquam Titulari consignarentur, nec aliter per eum recuperari poterant, quàm ex causa finita, & in executionem dictæ sententiæ, ac de Iudicis mandato. Tum quia illi rescriptum S. M. Vrbani octaui, lite pendente super nullitate pensionis emanatum obstabat, volentis vt ex fructibus dicto Principi satisfieret, & Abb. non teneretur de proprio ad pensionem. Sum. illius *num. 1.* & cùm citata parte deputatus fuerit Oeconomus penès quem fructus depositati fuerunt, à quo pensio quatenus soluenda esset, solui debebat ex dict. fructibus, vt in terminis Burat. *dec. 669. per tot.* vtique pro executione sententiæ factum hominis recuperationis fructuum requirebatur, & sic iudicialis illorum consignatio pro sententiæ exequutione, vt fuit seruatum iuxt. Theor. Bart. *in l. miles §. §. qui iudicatis sub numer. 4. vers. nam aut ad vsum, ff. de re iud. & sub numer. 9. in fin.* vbi ait, † quod quando ad vsum libertatis factum hominis non requiritur, tunc sententia lata in actione negatoria dicitur trahere secum exequutionem, quia statim cessat vsus seruitutis. Si verò factum homini requiritur, veluti si tigna immissa haberet in domum alterius, & iudicatum fuisset illi ius non esse habere immissum, tunc requiritur executio Iudicis, & benè etiam ad propositum Fab. *in d. §. æquè, num. 38. Inst. de act.* Moder. Peruf. *de manuten. obserua. 106. num. 22.* & Rot. *in calce operis dec. 476. in vltima editione.*

Tum quia D. Abbatem præcedens sequestrum, & depositum impediebat, *l. si oleum*, ibique notant Bart. & Bald. *ff. de dolo malo*, Foian. *de sequestr. reg. 3. sub num. 14. an verò*; & tanquam factum authoritate Iudicis, deputato etiam ad hunc effectum Oeconomo, citato Principe, tale depositum erat contentiosum, & iudiciale execut. Coler. *de process. p. 1. c. 21. n. 71. & seq. & num. 135.* Caroc. *de sequestr. p. 1. q. 4. princ. num. 2.* proindeque nec D. Abbas fructus prætendere, neque Oeconomus, seu depositarius illos consignare poterat absque mandato; Castr. *in l. acceptam, num. 5. in fin. C. de vsur.* Rom. *cons. 287. num. 1. vers. vnde sequitur.* Rebuff. *ad constit. reg. p. 3. tit. de sequestr. art. 7.* Glos. vnic. *numer. 1.* Tiraq. *de retract. conuent. §. 4. gloss. 9. num. 2. ad med. vers. quin idem.* Caroc. *de sequestr. p. 4. q. 7.* & etiam quia Abbas ex contradictione colonorum, & conductorum per contradictiones in partitis depositorum per eos penès Regiam Dohanam appositas, impediebatur protestando dictos fructus non relaxari, nisi citatis & auditis D. Principe, omnibusque aliis interesse habentibus; *vt in d. Sum. numer. 3. & seq. & sub num. 10.* † quo casu depositum etiam respiciens interesse Principis non poterat ab Abbate propria authoritate recuperari, vt per Castr. *cons. 433. num. 2. in fin. lib. 1.* Tiraq. *de retract. conuent. §. 4. gl. 9. num. 2. vers. nam & aliàs.* Denique quia dum Abb. viam iudiciariam elegit, voluitque in executionem sententiæ sibi fructus consignari; hæc consignatio ad sententiam referenda est; licèt fructus etiam propria auctoritate recuperare potuisset. Mantic. *de tacit. lib. 22. tit. 22. num. 15. & dec. 33. n. 16.* Negus. *de pign. 4. p. princ. n. 23. & 25.* & fuit dictum *in Romana, seu Veliterna affictus 26. Iun. & 17. Decemb. 1646.* cor. R. P. D. meo Bich.

Nec huiusmodi consignatio fructuum repugnabat, vt ex aduerso prætenditur, naturæ Iudicij intentati super nullitate pensionis, quia imò natura eiusdem Iudicij consignationem dictorum fructuum requirebat, cùm duplex detur effectus negatoriæ, vnus respiciens videlicet denegationem seruitutis contra actorem pro vsu seruitutis instantem, & alter effectus respiciens liberam fruitionem, & consequutionem damni & interesse, quæ officio Iudicis in actione negatoria veniunt, vt probat text. *in leg. loci corpus, §. 1. vers. sed & in negatoria, ff. si seruitus vendicetur.* Bald. *in l. si quid §. num. 2. Cod. de seru. & aqu.* & tradit Ioan. Faber. *in §. æquè, num. 35. & 38. ff. de act.* Oliban. *eod. tit. de act. p. 1. lib. 2. d. §. æquè, num. 59. in fin. & part. 2. cap. 12. n. 31.* Mising. *d. cons. 11. num. 8. decad. 2.* qui duo effectus cum sint de natura Iudicij negatorij, vtique sententia rectà ad eos etiamsi de iis non faciat mentionem, porrigitur, vt per Bartol. & plures allegatos firmatur apud Reuerendissimum Vrgellen. *dec. 266. n. 27. & 28.*

Neque

Neque refert, quod Princeps etiam habebat actionem personalem contra Abbatem, ideò dum contra hanc actionem nulla dicatur facta executio, eius vigore manutentionem prætendere possit, quia cum tam realis, quam personalis actio procedant ex eodem iure reseruationis pensionis, eo ipso quod per sententiam fuit declaratum, pensionem esse nullam & non deberi, remansit illud ius eradicatum per sententiam, quæ extinguit tam personalem, quàm realem, provt vtraque pensionario competit, nempe personalis contra titularem, & hypothecaria super fructibus, vt tradit Lotter. *de re benef. lib.1.q.39. num.44. & seq.* adeò vt cum sententia in aliquo fuerit exequuta, dicitur in totum executio facta, secundum Bart. & alios alleg. *suprà*, provt
10 etiam in simili dicimus, † quod stante causa vniuersali possessio vnius rei sub vniuersitate comprehensa trahit secum possessionem omnium aliarum. Felin. *in c. audiuis, sub num.19. col.12. de præscript.* Butr. *in c. fin. num.47. de caus. poss. & propr.* Bald. *in l.2. num. 57. vers. sed contra, C. de seruit. & aqu. cum aliis in Romana hæreditatis de Fabiis 29. April.* 1641. cor. R.P.D.
11 meo Bichio, † & stante dicta executione sententiæ, omnis possessio etiam dicitur amissa. Innoc. *in c. cum nostris, num.3. post med. vers. & si quis vellet.* Butr. latissimè *num.19. vers. quandocunque fertur sententia*, Imol. *num.33. vers. secundo casu de concess. præb.* Rot. *diuers. dec.70. num.2. p.2.* Seraph. *dec.1484. num.7.* Gregor.
12 *dec.582. num.5. & 8.* Vnde colligitur, † quod quamvis ius percipiendi pensionem sit realiter distinctum à iure percipiendi fructus, neque proinde à possessione vnius ad aliud illatio fieri possit in aliis casibus, vbi sequentes circunstantiæ non interuenerunt, hic tamen non procedere stante rescripto Papæ, quod pensio soluatur de fructibus, & fructus fuerunt depositati, & citata parte emanauit sententia super nullitate pensionis, & in executionem sententiæ fructus fuerunt consignati Titulari liberi à pensione declarata nulla, quæ consignatio dicitur actus libertatis beneficij antecedenti quasi possessioni, & seruituti de directo contrarius: *l. hæc autem*, vbi Florian. *num.3. ff. de seru. præd. vrb.* Coras. *in l. seruitutes, la 4. num.41. vers. requiritur secundo, ff. de seru.* Rot. *diuers. decis.109. num.9. & 10. part.2.* & coram Reuerendiss. Vrgellen. *dec.74. num.59.*

13 Minus D. Princeps pro obtinenda manutentione allegare potest iniustitiam sententiæ A. C. quia hæc tollitur ex duabus prioribus decisionibus *in hac causa* cor. bon. mem. Coccino emanatis, pro quibus stat præsumptio, vt per Greg. XV. *dec.524. n.4. vers. & pro bono iure*, & ad effectum eius executionem in iudicatum transactam retractandi per viam manutentionis, non sufficit suspicio iniustitiæ, vel nullitas; sed euidens, & notoria eius probatio requiritur; maximè dum agitur de sententia lata de voto Rotæ: nam aliàs omnis Iudiciorum ordo subuerteretur, vt egregiè fuit comprobatum *in illa Romana de Bombellis 31. Maij* 1613. cor. Card. Sacrato, apud Moder. *de manut. dec.9. per tot.* quam Rot. postea sequuta fuit, *& in Cæsaraugustana pensionis 11. Martij* 1619. coram bon. mem Coccin. apud Fenzon. *ad statut. vrb. dec.171.* & aliàs sæpissimè.

Denique nec suspensio petitorij facta à D. Principe, nec Clausula commissionis causæ (*non retardata solutione pensionis*) vim dictæ sententiæ infringit, quia Clausulæ huius obiecti plenè fuit responsum *in dec.4. July* 1638. cor. bon. mem. Goccino; & est notandum, quod hæc Clausula, non retardata, est modificata ab alia immediatè annexa, ibi. *Ita tamen quod Titularis non teneatur de proprio, nec quoad eius personam, sed pensionarius ex fructibus Abbatiæ pensionem consequi valeat*; vt ponderauit Rot. coram bon. mem. Coccino *in hac causa 8. Iunij* 1638. † suspensio verò petito- 14
rij in hoc iudicio retinendæ non impedit prosecutionem petitorij intentati ab altera parte, quæ se possidere prætendit. Nec ideò sententiam super petitorio latam nullam reddit, vt respondet Rot. *dec.349. num.2. vers. nam licèt de iure sit, p.1. diuers.* & Seraph. *dec.1433. vers.3. non videtur*, & penes Burat. *dec.337. num.11. vers. hoc enim interdictum, & seq. & in Aquilana pensionis, 5. Decembris* 1642. cor. Reuerend. Salamantino, §. *nec dicatur Iudicem non potuisse*, imò cum non appareat suspensionem petitorij ante sententiam A. C. emanasse, quæ ipso die citationis ad sententiam facta fuit, sententia præcessisse præsumitur. Achil. *dec.37. de appell.* Seraph. *dec.1115. num.1.* & in omnem euentum cum pensionarius prius dedisset articulos in petitorio, nec Titularis de eius possessione contenderet, suspensio sententiam in petitorio non retardabat, vt fuit dictum *in mox allegata Aquilana.*

Quæ dicebantur de subreptione & obreptione commissionis Vrbani respectu dictæ Clausulæ, *ita quod Abbas non teneatur de proprio, &c.* non subsistunt neque in curia id admittitur propter facilem recursum ad Principem pro moderatione, & declaratione rescripti. Ægid. *decis.280.* Seraph. *decis.594. ex num.* & dicta Clausula per Papam concessa non videtur restricta per signaturam Regentis, *Iustitiam faciat*, iuxta *dec.* Seraph. 932.

Ex quibus motiuis Domini recesserunt à decisis vtraque parte informante.

INDEX
RERVM OMNIVM
NOTABILIVM
Quæ in præcedentibus Sacræ Rotæ Romanæ Decisionibus continentur.

A

Abbas.

Ollatio minorum ordinum ad solos Episcopos spectat exclusis Abbatibus. Decis. 31. numero 1. pag. 53

Fallit in Abbatibus habentibus iurisdictionem quasi Episcopalem, qui minores ordines conferre possunt. dec. 31. n. 2. ibid.

Abbatem monasterij habere ius territorij à Diœcesi Episcopi separati, ex quibus arguatur. decis. 31. num. 3. p. 54

Abbas qui est in quasi possessione separati territorij, in ea manutenendus est. decision. 31. numero 7. pag. 55

Abbas si habeat ius visitandi Monasterium ex eo probatur subiectio, maximè si solitus sit facere decreta quæ per solos Episcopos fieri consueuerunt. dec. 61. n. 15. p. 101

Idem si confirmationem in Monasterio exercere solitus sit. num. 16. ibid.

Accessus.

Quando accessus non est tutus non est necesse quod declaratoria censurarum intimetur personaliter. decis. 48. num. 6. p. 87

Et quomodo probetur accessum non esse tutum. eadem. decis. 48. num. 7. ibid.

Aditio.

Vide *Hæreditas.*

Ætas.

Ætas ingraueſcens dititur 60. annorum. dec. 6. n. 4. pag. 10

Ætas probatur ex fide baptismi. decision. 6. num. 6. ibid.

Agrauatoria.

Quæ sit praxis procedendi ad aggrauatoriam contra inobedientes. dec. 50. n. 2. p. 82

Agnatio.

Agnationis ratio habita censetur quando fundator vocauit illos de domo sua. dec. 3. n. 3. p. 6

Idem si fœminæ vocatæ fuerint ad patronatum in defectum masculorum. n. 4. ibid.

Annalis.

Impetrans contra annalem possessorem debet litem mouere intra sex menses, aliàs non auditur secundum regulas Cancellariæ. dec. 71. n. 25. p. 122.

Antecessor.

Gesta per antecessorem non nocent successori in beneficio nisi interuenerit authoritas Summi Pontificis. dec. 36. n. 7. p. 62

Maxime si sint erronea. dec. 10. n. 15. p. 17. & dec. 11. num. 13. p. 19

Antecessorum confessiones multiplicatæ dant adminiculum ad probandam situationem Ecclesiæ. decis. 10. n. 3. p. 15

Antiquitas.

In scripturis valde antiquis formalis recognotio non requitur. decis. 68. n. 10. p. 114

Antiquitas scripturæ probatur ex data illius concurrentibus adminiculis. eadem. dec. 68. n. 11. ibid.

Appellatio.

Causa est appellabilis quando signatura iustitiæ illam simpliciter commisit. dec. 18. n. 3. p. 33

Quando examinatores procedunt iudicialiter causa est appellabilis quoad vtrumque effectum. dec. 18. num. 2. ibid.

Si causa sit appellabilis, omnia gesta intra decem dies ad appellandum sunt attentata. dec. 18. n. 4. ibid.

Quamvis appellatio non esset admittenda, tamen si commissio simpliciter signata fuerit, gesta post appellationem sunt attentata quia commissio retrotrahitur ad diem appellationis. dec. 74. num. 2. pag. 126

Approbatio.

Approbatus ab examinatoribus excludit eum qui fuit reprobatus. decis. 19. num. 5. p. 34

Approbatio superueniens non præiudicat iuri alteri quæsito per præcedentem reprobationem. n. 6. ibid.

Qui semel aut bis fuit approbatus ad alia beneficia regulariter non indiget nouo examine. dec. 21. num. 6. p. 36

Approbatus ab Ordinario, præferri debet non approbato. dec. 23. n. 7. p. 39

Archiuium.

Scripturæ extractæ ex Archiuio publico seruatis seruandis fidem faciunt. dec. 11. n. 10. p. 19. dec. 99. num. 7. & 8. p. 177

Articuli.

Articuli irreleuantes non admittuntur etiam in Romana Curia. decis. 19. n. 4. p. 34

Index Rerum,

Attentata.

Quando causa est commissa cum clausula *reuocatis attentatis* importatur necessitas illa reuocandi.dec. 30. n.3. p.52

Gesta post inhibitionem sunt attentata. decis. 51. num.2. p.83

De attentatis non est tractandum vbi nulla adest lis.decis.71.n.20. p.122

Attentatorum reuocationi locus non est quando constat incontinenti de bono iure. decision. 74. num.4. p.127

Intellige vt hoc procedat si illud bonum ius nullo velamine offuscari possit,alias secus. decision.74. num.5. ibid.

Attestatio.

Attestatio extraiudicialis facta lite pendente non probat.decis.43.num.4. p.71

Attestatio simplex per Notarium facta, fidem non facit.decision.51.numer.11. p.84. & decision.70. num. 5. p.119.

Attestatio magni Magistri Ordinis Hierosolymitani multum facit in negotiis illius Religionis. decis. 59.n.10. p.96

Attestatio Ordinarij probat aliquem esse de sua diœcesi.decis.71.n.3. p.120

Archidiaconus.

De iure Archidiaconus præcedit Archipresbyterum, multò magis si sit talis Ecclesiæ consuetudo.dec. 64.n.12. p.107

B

Beneficium.

Simplex & sine cura beneficium præsumitur nisi contrarium probetur.dec.6. n.8. p.10

Maxime si soleat conferri tanquam simplex. numer. 9. ibid.

Beneplacitum.

Præsumptio beneplaciti Apostolici cessat si non concurrat obseruantia instrumenti per spatium triginta annorum.decis.1. n.9. p.2

Et talis obseruantia debet esse continua & successiua. n.10. ibid.

Sed ista præsumptio ex lapsu 30. annorum est hodie sublata per constitutionem S.M.Vrbani VIII. decision.67.numer.19. p.111

C

Canonici, Canonicatus.

Communio sepulturæ inter Canonicos signum est fraternitatis inter ipsos. decision. 16. num 7. p.29.

Canonicus pro suo Capitulo, ad illius vtilitatem agere potest.dec. 60. n.6. p.97

De iure communi electio est simultanea inter Episcopum & Capitulum in Canonicatibus Ecclesiæ Cathedralis.decis.56.num.2.p.89.& decision.70. num.11. p.119

Canonici non sunt idonei testes quando agitur de sustinenda illorum electione. decis. 56. num.11. p.90

Capitulum.

Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, sede Episcopali vacante, succedit in iura Episcopi in iis quæ spectant ad iurisdictionem. dec.1. num.1. p.1

Capitulum obiiciens Sanguinis impuritatem tenetur illam probare. decis. 34. num.2. p.39. & decis.87. num.9. p.111

Et an possit Sede Vacante destituere alios Officiales Curiæ iurisdictionis temporalis spectantis ad mensam Episcopalem.decis.80.num.1. p.138

Distributionum arreragia an debeantur Capitulo & ita sint diuidenda inter Canonicos nunc existentes, an verò singularibus Canonicis seu illorum hæredibus. decision. 96. num.1. p.170

Valida est consuetudo non vocandi absentes ad congregationes capitulares.decision.72. num.11. p.124

Episcopus tanquam Episcopus nullam habet vocem in Capitulo.decis.56.n.6. p.90

Episcopus consideratus tanquam Canonicus, vnam tantum vocem habet sicut alij Canonici. dec.56. num.7. ibid.

Capituli minor pars adhærens Episcopo non facit maiorem numerum cum Episcopo. decision. 56. num.8. ibid.

Capituli consensus in permutatione habet vim nominationis & præsentationis. decis.60. num.10. p.98

Capitulum præsumitur habere curam habitualem animarum quando solet Vicario congruam portionem assignare.decis.60.n.13. ibid.

Quæ probent curam ad Capitulum habitualem spectare.decis.60.n.15. ibid.

Quamvis Episcopus Vicariam temporalem reducat ad perpetuam non fit præiudicium iuri nominandi quod competit Capitulo in Ecclesia parochiali illi vnita.decis.60.n.21. p.99

Cathedralis.

Ex quibus arguatur Ecclesiam esse Cathedralem. dec.15.n.1. p.27

Ex diuersis alicuius Ecclesiæ præeminentiis oritur coniectura Cathedralitatis.dec.15.n.2.ibid.& decis.16.n.5.& 11. p.29.& 30

Ecclesia Metropolitana habet pro se præsumptionem Cathedralitatis.dec.16.n.2. p.29

Non est inconueniens duas adesse Ecclesias Cathedrales cumulatiue.decision. 16.n.3. ibid.

Cathedralitatis retentio arguitur ex vnico actu. decis.16.n.12. p.30

Ius cathedralitatis ex quibus argumentis, tollatur. decis.16.n.15. ibid.

Cathedrales omnes Ecclesiæ debent Episcopo obedire.dec.16.n.18 ibid.

Cathedralitati Ecclesiæ non repugnat erectio in Collegiatam.decis.16.n.20. p.31

Cessio.

Cessio facta ab eo qui per sententiam priuatus erat illi nocet,etiamsi facta fuerit sine authoritate superioris.decis.29.n.11. p.51

Citatio.

Sententia est nulla si pars ad eam expresse non fuerit citata.decis. 12.n.11. p.21.

Qui impedit ne citetur, habetur pro citato.decis.70. num.4. p.118

Citari non debet ille cuius possessio præcedens est improba & attentata.dec.75.n.10. p.128

Clausula.

Per clausulam *sublata*, & decretum irritans, omnis contrarius vsus sublatus censetur. dec. 4. n.1. p.7

Adeo vt etiam contrarius vsus in futurum sublatus censeatur. ibid. numer.2. & decis.66. num.3. p.109

Impedit allegationem priuilegij exemptionis. dec. 36. num.3. p.63

Clausula *Arbitrio*, non impedit executionem litterarum iustificatarum. dec. 6. n.1. p.10

Clausula

Clausulæ generales censentur potius appositæ ex stylo Notariorum quam ex conuentione partium dec.67.n.5. p.111
Clausula *singula singulis congruè referendo*, quid operetur.dec.78.n.7. p.134
Clausula *non aliter nec alio modo*, remouet consensum ab actu.dec.32.n.1. p.55
Clausula *dummodo centum ducati remaneant Rectori*, inest ipso iure in pensione imposita super Ecclesia Parochiali licet non exprimatur.dec.32.n.2. ibid.
De hac clausula, vide dec.82. p.144.& seqq.
De clausula *Dummodo non excedant tertiam partem fructuum*.dec.93. p.165.& seqq.
Clausula *cum incidentibus*, operatur vt lis super titulo beneficij commissa censeatur.decis.45.num.1. p.75
Clausula *vt asseris* æquiualet Clausulæ *si ita est*, & per consequens continet conditionem. decis.43. num.3. p.71
Clausula *sine præiudicio executionis literarum Apostolicarum*, apposita in prima commissione censetur in sequentibus commissionibus repetita. dec.52. num.1. p.85
Clausula *siue præmisso siue alio quovis modo vacet*, ostendit Papam voluisse conferre beneficium quacunque ratione sit vacans. decisione 57. numero 6. p.92.
Clausula *Dummodo tempore datæ præsentium non fuerit alicui ius quæsitum*, suffragatur illi qui fuit præsentatus ad beneficium patronatum, quamvis nondum secuta fuerit institutio.decision.57.num.23. p.93.
Clausulæ, *Dummodo intrusus non sis*, quæ sit efficacia.dec.75.n.1. p.128

Clericatus.

Clericatus probatur ex attestatione Ordinarij, illiusque assertione.dec.7.num.2.p.12.decis.63.n.9. p.105.dec.65.n.1. p.108. decis.42.n.1. p.69.dec. 49. num.2. p.81
Clericatus postea superueniens non conualidat resignationem factam in fauorem incapacis, sed requiritur nouus consensus. dec.26.n.2.p.43

Coadiutor.

Titulus non potest dici par aduersus Coadiutorem nisi proueniat à Papa.dec.6.n.11. p.10
Qualitates narratæ in gratia coadiutoriæ quomodo probentur.dec.33.n.1. p.57
Quid de infirmitate Coadiuti.num.1.ibid.& de aliis probationibus.n.4.ibid.& dec.84. p.146
Ad sustinendam gratiam coadiutoriæ, in dubio omnis interpretatio capienda est. dec.33.n.5.p.58
Pensio reseruari non potest in fauorem filij naturalis coadiuti.dec.33.n.6. ibid.
Non tamen ideo retardari potest executio gratiæ coadiutoriæ, cum sit distincta gratia.n.7. ibid.

Collatio.

Collator si prius nulliter contulit, non priuatur suo iure conferendi.dec.59.n.4. p.95
Collatio simultanea præsumitur, vt supra in verbo *Canonicatus*, sed hoc casu non intrat regula mensium.dec.64.n.13. p.107
Collationis factum probatur per literas patentes illius qui habet ius conferendi, decis.65. num.2. p.108

Collecta.

Quamvis Clericus aliquando soluerit collectas Laicis, non ideo sibi præiudicat quoad priuilegium Clericale.dec.63.n.10. p.105

Collegiata.

Erectio in Collegiatam non repugnat Ecclesiæ Cathedralitati.dec.16.n.20. p.31

Collitigans.

Si collitigans iuris sui cessionem fecerit alteri collitiganti, censetur illius bonum ius agnouisse. decis.29.n.7. p.51

Commissarius, Commissio.

Commissarius cuius conscientiæ negotium remittitur, satis est quod se informet extraiudicialiter. dec.3.n.6. p.6
Sola commissio non facit præuentionem nisi citatio fuerit subsecuta. decis.11. n.6.p.18. & decis.51. num.3. p.83
Qui commissionem obtinuit, illi renunciare censetur si coram Iudice Ordinario comparuerit, illam non allegando.dicta.dec.51.n.4. p.84

Compensatio.

Aduersus pensionem non opponitur compensatio ad retardandum si sit illiquida vel fundata in instrumento sumpto à Notario non habente facultatem rogandi instrumenta.dec.98.n.1. p.174

Compariens.

Qui simpliciter comparet pro reuocatione grauaminis sibi illati non censetur illius iurisdictionem prorogare.dec.51.n.5. p.84

Compulsoria.

Compulsoria non debet concedi ad probandum illud quod probatum non releuaret.decisione 4.n.3. p.7
Quando adest suspicio calumniæ Iudex debet esse difficilis in concedenda compulsoria. decision.4. n.8. p.8

Concordia.

Concordia est stricti iuris & ad futura regulariter non extenditur.dec.28.n.16. p.47

Concursus.

Impetrans ob deuolutionem non potest opponere defectum concursus. dec.71.n.23. p.122
Totam materiam concursus in Parochialibus vnitis Dignitati vel Capitulo, vide discussam, sed non plenè resolutam.in dec.25. p.41
In parochialibus vnitis non est locus concursui.dec. 60.n.17. p.98
Quamvis aliquando factus fuerit concursus, ibid. num.19. p.99
Quamvis beneficia sint supposita iuripatronatui Ecclesiastico, in illis tamen concursus requiritur si sint Parochialia, decision.71.num.22.23.24. p.122
Concursus requiritur in vacantibus per obitum in mense reseruato.dec.77.n.7. p.133

Condemnatus.

Quamvis aliquis sit absolutus per sententiam in iudicio criminali, tamen si condemnatus fuerit in expensis, resultat contra illum sinistra suspicio. dec.21.n.11. p.36

Confessio, Confessarius.

Confessio etiam implicita, sufficit in præiudicium confitentis.dec.29.n.10. p.51
Narrata in impetratione beneficij probantur ex confessione aduersarij in sua supplicatione.decis.71. n.2. p.143
Confessarij Monialium exemptarum non indigent approbatione Ordinarij ad audiendas illarum confessiones.dec.61.n.2. p.100

Confidentia.

Pensionis fiduciariæ materiam habet. decis.79. per totam. p.135.& seqq.

Confirmatio.

Confirmatio facta relatiuè restringenda est ad terminos scripturæ relatæ. decision. 16. n.16. p.30

Et non debet attendi si instrumentum relatum non exhibetur.dec.28.n.19. p.47

Confirmatio in forma communi si agatur de materia fauorabili est sufficiens nisi agatur de præiudicio personarum Ecclesiasticarum. decis.73. n.8. p.255.

Vt confirmatio Apostolica clericos afficiat necesse est vt illorum specifica fiat mentio. decis.73. num.7. ibid.

Confraternitas.

Ex quibus arguatur vnam confraternitatem esse alia antiquiorem.dec.2.n.3. p.3

Confraternitas quæ iussit alteri vt expectaret donec ipsa transiisset, habet pro se argumentum præcedentiæ si alia acquieuerit. decis.2. n.4. ibid. & decis.16.n.4.& 6. p.29

Confraternitas alià dignior dicitur quæ digniori modo conuocatur,veluti cum maiori campana,& alia cum minori.dec.2.n.5. p.3

Testes de confraternitate probant in quæstione præcedentiæ.dec.2.n.7. ibid.

Maximè si illorum fides adiuuetur adminiculis. ibiibidem n.8.

Congregatio Concilij.

Rota semper amplectitur reuerenter declarationes Sacræ Congregationis Cardinalium Concilij Tridentini interpretum.decis.2.n.4. p.2

Per commissionem appellationis non derogatur authoritati & executioni decretorum dictæ Sacræ Congregationis.decis.1.n.5 ibid.

Consanguinei.

Consanguineorum habilium prælatio in fundatione beneficij non est contra ius,dummodo alij capaces non excludantur.dec.5.n.6. p.9

Quando in aliquo instrumento duæ mulieres vocantur filiæ alicuius, ex eo probatur quod sint sorores.decis.57.n.15. p.92

Consensus.

Consensum legitimè præstitum fuisse præsumitur post expeditionem literarum. decisione 32. n.10. p.56

Conseruator.

Conseruator priuilegiorum vniuersitatis, tenetur obedire mandatis Rotæ Romanæ, nec eius processura potest impedire aggrauatoriam contra inobedientes.decis.50.n.3. p.83

Constitutio.

Nouis constitutionibus reiectis redeundum est ad antiquas.dec.10.n.14. p.16

Constitutio non sortitur effectum quoad actus futuros nisi se referat ad actum postea consummatum. dec.49.n.8. p.81

Constitutio facta per viam legis generalis ligat ignorantes statim vbi fuit publicata in Curia.decis.49. num.14.p.82.& decis.51. num.12. & 13. p.34.

Constitutiones præiudicantes Sedi Apost olicæ non subsistunt.dec.71.n.15. p.121

Consuetudo.

Consuetudinem aut præscriptionem allegans, debet illam probare cum suis requisitis. dec.28.num.7. & 9.p.47.& dec.56.n.12. p.90

Ad probandam consuetudinem non soluendi verificanda est petitio cum subsecuta denegatione, dec.28. n.12. p.47

Consuetudo destruitur per vnicum actum contrarium.dec.38. n.2. p.64

Consuetudinem allegans deber probare illam esse legitimè præscriptam.dec.52. n.3. p.85

Et debet consuetudo probari in specie actus de quo agitur.n.4. ibid.

Doctori attestanti de consuetudine alicuius loci fides non est adhibenda si in illo loco non sit versatus. decision. 63. numer. 9. p.105

Contradictor.

Capitulum vel Congregatio quando dicatur legitimus contradictor.dec.66.n.7. p.110

Quando adest contradictor Iudex procedere debet in forma iudicij cum causæ cognitione. decis. 74. num. 1. p.116

Qui habet titulum nullum, non potest dici legitimus contradictor. decis.42. n.12. p.70

Contumax.

Reo contumace & intra annum comparente, debet illi beneficium impetratum restitui. decis.29. num.8. p.51

Correspectiuitas.

Actuum correspectiuitas, ex quibus excludatur.decis.26. num.9. p.43

D

Data.

QVod obtinetur sub eadem data,censetur eodem tempore concessum.dec.75.n.17. p.129

Decimæ.

Parochus manutenendus est in quasi possessione exigendi decimas. dec.9.n.1. & 8. p.14

Mandatum executiuum dandum est contra non soluentes decimas.dec.9.num.2. ibid.

Consuetudo nullas soluendi decimas non valet,quia est contra ius diuinum.dec.9. num.3. ibid.

Valet tamen consuetudo illas soluendi diminuras, ibid,num.4.

Dummodo consuetudo probetur cum suis requisitis.n.5.ibid. & dec.27. n.8. p.43

Negatiua solutionis decimarum non potest probari per testes nisi fuerit coarctata. decision. 9. numer.6. p.14

Et probando petitionem integræ decimæ,cum denegatione.n.7. ibid.

Concordia super decimis non confirmata à Summo Pontifice non nocet successoribus in beneficio. dec.9.n.9. ibid.

Parochus habet intentionem fundatam pro integra decima intra limites suæ Parochiæ. decis.27. num.1. p.44

Siue de grossis siue de minutis fructibus. decis.28. n.3.& 4. p.47.& dec.53. n.3. p.86

Idem dicendum est in primitiis,sed illæ regulantur secundum locorum consuetudinem .decision. 27. num.2. p.44

Communicatio priuilegiorum concessa Religioni non comprehendit exemptionem à decimis.decis.27.n.3. ibid.

Exemptio Monachorum à decimis prædiorum quæ ipsi propriis colunt manibus,quomodo sit intelligenda. dec.27.n.4. ibid.

Consuetudo immemorialis percipiendi decimas in aliquo loco ostendit illum esse situm intra limites Parochiæ.dec.27. n.6. p.43

Decimæ debentur in speciebus, & de quibus fructibus.dec.35.n.2. p.63 ibid.

Et non in pecunia.n.3. Etiamsi

Etiamsi probaretur aliquas solutiones factas fuisse in pecunia.n.4. ibid.
Maximè si agatur de facto antecessoris in beneficio. num.5. ibid.
Aut si adsit difformitas solutionum.n.6. ibid.
Vel solutiones factæ fuerint lite pendente. n.7.ibid.
Decimæ solui debent in manipulis. dec.36. num.1. p.62.
Priuilegium exemptionis à solutione decimarum non valet nisi in eo fuerit derogatum *cap. nuper. de decimis.* dec.36. ibid.
Expensæ nihil minuunt aut detrahunt de decimis debitis Ecclesiæ Parochiali. dec. 38. numer. 6. p.64.

Declaratoria.

Antequam laxetur declaratoria præcedere debet intimatio personalis.dec. 48.num.5. p.80.
Fallit si non detur tutus accessus.n.6. ibid.

Descendentia.

Qui est in quasi possessione præsentandi non tenetur probare suam descendentiam. dec.46.num.4. p. 77.
Descendentia & proximitas quomodo probentur. dec.54. num.8. p.87
Descendentiam sufficit probare ab eo qui est in quasi possessione præsentandi. decis.54. num.9. ibid. & decis. 55. num.2. p.88
Probari debet descendentia per gradus distinctos. dec.54. n.9.p.87.& decis.55. n.3. p.88

Dictio.

Dictio *Pro* denotat immediatam solutionis causam. dec.36. n.6. p.62
Dictio *Aliquid* est generalis, & omnem speciem comprehendit. dec.61. num.4. p.100

Diffamatio.

Diffamatio alicuius de simonia,illius bonas qualitates offuscat. decis. 22. num.3. p.37
Quia opinio promouendi ad beneficia non debet in aliquo vacillare. num.5. ibid.
Episcopus iam electus non debet admitti si de multis sit diffamatus.dec.22. num.6. p.38
Sola denuntiatio iudicialis præiudicat famæ & honori.dec.22. n.8. ibid.

Dignior.

Cui dexter locus assignatur, dignior habendus est. dec.16.num.6. p.29
In beneficiis simplicibus sufficit eligere dignum; omisso digniori.dec. 23. n.2. p.38
Constitutio mandans eligi digniores est Ecclesiæ fauorabilis. dec. 23. num.3. ibid.
Et ex quibus qualitatibus quis sit dignior.num.5.6. & 7 ibid.& seq.

Diœcesis.

Ecclesiam esse intra certam diœcesim probatur ex testium depositionibus. dec.10.n.4. p.15
Et ex eo quod locus vndequaque circumdatus est à locis diœceseos. num.5. ibid.
Separare diœceses ad solum Summum Pontificem spectat.dec.10.n.7. p.16
Episcopus habet suam intentionem fundatam pro iurisdictione in omnibus locis suæ diœceseos. decis.10.num.6.ibid.& decis.11.num.4.& 11. p.18 & 19

Dispensatio.

Si religiosus fuerit dispensatus ad obtinendam pensionem super beneficio sæculari,valet dispensatio, etiamsi fuerit subscripta ante illius professionem. dec.17.n.6 p.32

Domus.

Appellatione successorum *de domo sua* masculi descendentes ex fœmina non continentur. decis.3. num.2. p.6

E

Ecclesia.

Ecclesia si fuerit ab inimicis occupata, illis postea expulsis recuperat pristinam dignitatem. dec.15.n.3. p.27
Etiamsi vna Ecclesia fuerit erecta in Cathedralem non fit præiudicium illi quæ iam antea erat Cathedralis.decis.15.n.4. ibid.
Possunt in eadem diœcesi esse duæ Ecclesiæ Cathedrales propter illarum vnionem.dec.15. num.5. ibid.

Effectuatio.

Effectuatio præsentationis probatur per adeptionem possessionis.dec.60.n.9. p.98

Electio.

Votum conditionale & datum per schedulam in electionibus non valet.decis.56.n.4. p.90
Vota dantur in electionibus à Canonicis vt vniuersis,non vti singulis.decis.56.num.5. ibid.
Episcopus si sit Canonicus vnam tantum vocem habet in electionibus capitularibus.decis.56. n.6.& 7.ibid.Alioqui nullam habet vocem. ibid.

Emphyteusis.

In emphyteusi Ecclesiastica nomen *successorum* de solis hæredibus sanguinis intelligitur. decis. 67. num.1. p.110
Sed tamen si adsint ampliores clausulæ vel coniecturæ,emphyteusis erit hæreditaria. ibid. num.2. & 3. p.111
Et quæ sint illæ coniecturæ,num.4. ibid.
Contractum esse emphyteuticum ex quibus colligatur.decis.67.n.9. p.111
Quid si adsit pactum francandi. decis.67. num.10. ibid.
Ex quibus dicatur noua emphyteusis. ibidem numero 11.& 12.

Enunciatiua.

Enunciatiuæ si sint plures in diuersis temporibus & diuersis instrumentis factæ,probant. decis.10.n.1. p.15
Præsertim antiquissimæ dec.61.n.9. p.101. decis.68. n.21.p.114.& dec.69.n.19. p.116
Maximè concurrentibus adminiculis.ibidem numero 2. p.100
Non tamen probant si sint recentes,& ad requisitionem partis interesse habentis factæ. decision. 10. num.17. p.17
Enunciatiuæ Summi Pontificis gratiam concedentis omnino credendum est. decis.40. numero 13. p.68.

Episcopus.

Episcopus est caput Canonicorum & omnimodam in illos iurisdictionem habet.decis.16.n.4. p.19
Episcopus consideratus tanquam Canonicus vnam tantum habet vocem in Capitulo, sicut alij Canonici.dec.56.n.7. p.90.

Erectio.

Erectioni beneficij formam apponere non spectat ad hæredes fundatoris,sed ad Episcopum qui authoritatem præstat.dec.78.n.8. p.134

Examinatores.

Ex quibus dicantur examinatores iudicialiter procedere.dec.18.n.1. p.33
Quando autem procedunt iudicialiter datur appellatio ad vtrumque effectum,n.2. ibid.

Et grauamen ab illis illatum reparari potest in gradu appellationis. decis.21. num.13. p.36

Executio.

Executio gratiæ non retardatur per exceptionem turbidam.dec.6.num.17. p.11

In Executiuis non est attendendum quid pars petierit,sed quid Iudex decreuerit. decis. 37. num.5. p.64

Executio retardari non debet contra formam rescripti illam concedentis. decis.52.n.2. p.85

Executione per sententiam vulnerata quomodo non possit procedi executiuè. dec. 57. numer. 21. p.93

Executor literarum Apostolicarum non potest exequi lite pendente in Rota, ad quam transfusa est omnis iurisdictio.dec.62. num.9. p.103

Exceptio.

Exceptio subreptionis non retardat executionem. d.75.n.21. p.130

Exceptio concernens titulum requirens altiorem indaginem,non est admittenda in summariissimo possessorio.decis.53. numer. 5. p.86. & decis.81. p.143

Secus est si oriatur ex ventre literarum. decis. 75. num.3. p.128

Exemptio.

Exemptio Monasterij à iurisdictione Episcopi ex quibus arguatur.decis.61. num.5. & 6.& num.7. & 12. p.100.& 101

Ecclesia quantumuis exempta debet reuerentiam Episcopo loci ordinario.dec.61.num.10. p.101

Priuilegium exemptionis amplissimis verbis conceptum comprehendit etiam exemptionem à iurisdictione Episcopi. dec. 61.n.11. ibid.

Exemptio concessa quoad vitam claustralem & regularem non comprehendit exemptionem à iurisdictione Episcopali.dec.68.num.14. p.115

Expositi.

Expositorum puritas Sanguinis improbabilis est. Ideo quorum natales ignorantur,sunt præsumendi legitimi, & ideo capaces ordinum, beneficiorum & dignitatum.decis.34. n.5.& 6. p.59. & 60. Iunge decis.87. p.153. & seq.

Expressio.

Quamuis sit aliquis defectus in nominis expressione, sufficit tamen quod aliunde persona certa sit. decis.76. num.3. p.131

Expressionis valoris beneficij per ascensum, & per non excessum quæ sit differentia. decision. 76. num.4. ibid.

In exprimendo valore beneficij deducenda sunt onera Ecclesiæ. dec. 76. num.5. ibid.

Extinctio.

Extinctio fieri potest per viam priuationis sine aliquo alio actu positiuo, veluti per obitum vel incapacitatem. decis. 77. num.3. p.132

Extractus.

Extractus instrumenti defectuosus suppletur per longam illius obseruantiam. decision. 68. numer.3. p.114

Antecessoris scripturas extrahere potest ille qui successit in officio.decis.71.num.16. p.122

E

Falsitas.

Falsitatis & antidatæ suspicio excluditur in persona nobili.decis.59 num.7. p.96

Fatalia.

Lapsis fatalibus sententia transit in iudicatum si non fuerit obtenta illorum prorogatio. decis.15. num.6. p.28

Quid requiratur ad hoc vt impedimenta excusent à lapsu fatalium.dec.16. n.23. p.31

Filij seu Liberi.

Qui mortuus est præsumitur nullos filios seu liberos reliquisse. decis. 46. n.5. p.77

Filiatio probatur ex fide Parochi. decision. 47. numer.14. p.78

Fructus.

Condemnatio ad fructus perceptos intelligitur de perceptis à die decretæ sequestrationis. decis.37. num.4. p.64

Possessor præsumitur fructus percepisse post factum sequestrationis decretum.decis.37. n.8. ibid.

Exceptio fructuum non liquidatorum, non suffragatur ei qui mordicus sustinuit fructus nullos deberi.dec.37. n.9. ibid.

Reseruatarius fructuum cum facultate transferendi an possit pensionem transferre.dec.90. p.159

Et de fructibus & pensionibus per malæ fidei possessorem ante litem motam perceptis, & vtrum nouo iudicio peti possint post litem finitam.dec. 88. p.156. & dec. 91. p.161

Fundatio.

Qui ex lege fundationis nominandus est, aliis præferri debet. decis.78. n.1. p.134

Imò illi qui à fundatore nominatus est beneficium absque alia nominatione debetur.n.2. ibid.

Si fundator certum genus personarum aliis præferri mandauerit, & patroni huic voluntati contrauenant, nominati à fundatore debent nihilominus ipso iure institui.dec.78.n.3. ibid.

Fundatoris verba precaria coactionem important ad instar fideicommissorum. decision. 78. numer.4. ibid.

Forma à testatore seu fundatore ordinata ad vnguem seruari debet,maximè si adsit clausula,*& non aliter*, dicta decis.78. n.5. ibid.

Quando nullus alius ex nominatis à fundatore concurrit,ille debet institui qui in defectum aliorum nominatus est. decis.78.n.9. p.134

G

Gratia.

Gratia à Summo Pontifice concessa non expirat per illius obitum,quamuis eo viuente non fuisset expedita. dec.17.n.1. p.31

Sed hoc casu successor concedit literas in forma *Rationi congruit*.ibid.n.2. p.32

Vbi quod hoc casu non potest opponi de subreptione secundæ gratiæ si nihil noui concedat, sed primam simpliciter confirmet.Quia hæc non est noua gratia.n.3. ibid.

Gratia extinguitur literis non expeditis,maximè in præiudicium tertij,dec.17.num.4. ibid.

Substantia gratiæ ex data, non autem ex registratione perficitur.dec.32.n.12. p.57

Ampliatur etiamsi registratio fieret post obitum resignantis. n.13. ibid.

Gratia non iustificata executionem non meretur.decis.65.n.8. p.103

Gratiæ plures signari possunt sub eadem data,quando vna tendit ad corroborationem alterius. decis.75.num. 13. p.128

Gratia est perfecta ab ipso die supplicationis signatæ.dec.75. num.20. p.130

H

Hæreditatis aditio.

Hæreditatis aditio probatur ex eo quod quis de bonis hæreditariis disposuerit. decis. 57. n. 13. p. 92

Qui præsentauit tanquam hæres, ex eo censetur hæreditatem adiuisse. decis. 72. numero 6. pag. 123

Qui semel adiuit hæreditatem, non desinit esse hæres per repudiationem. decis. 72. n. 7. ibid.

Qui post repudiationem hæreditatis præsentauit, censetur ab illa repudiatione recessisse. decis. 72. num. 8. p. 124

Hospitale.

Hospitale quod regitur per laïcos censetur laïcale, maxime si tale soleat nominari. decision. 58. n. 4. p. 94

Hospitale laïcum construens non indiget beneplacito Apostolico. dec. 58. n. 5. p. 95

Hospitale non censetur Ecclesiasticum ex eo solo quod in ipso soleat Missa celebrari, & opera pietatis exercere, sed probandum est illud fuisse erectum authoritate Episcopi. decision. 58. num. 6. ibid.

Visitatio Episcopi & exactio rationum ab administratoribus Hospitalis non probat illud esse Ecclesiasticum. decis. 58. num. 7. ibid.

Hierosolymitani milites.

Collatio Prioris in religione Hierosolymitana factæ eius nepoti post notitiam vacationis est valida. dec. 59. num. 2. p. 95

Prior in hac religione potest conferre beneficia extra conuentum. dec. 59. n. 3. ibid.

Equites sunt immunes ab aperitione oris propter eorum nobilitatem. decision. 59. numero 6. p. 96

Explicantur statuta dictæ religionis, quibus mandatur quod commendas vacantes extra conuentum conferant in limitibus linguæ. decision. 59. n. 8. ibid.

Qui mortuus est Parisiis censetur obiisse intra limites & confines linguæ vbi Prioratus continetur. decis. 59. n. 9. ibid.

I

Iactatio.

QVi obtinet commissionem super iactationibus non est actor, sed reus. decision. 11. num. 5. pag. 18

Identitas.

Ad probandam identitatem sufficiunt duæ confirmationes. dec. 51. num. 6. p. 84

Idoneitas.

Idoneitas & præsentia alicuius in Curia quomodo probentur. dec. 71. num. 4. p. 120

Iesuita.

Religiosi societatis Iesu succedere possunt ad nutum suorum superiorum. decision. 13. numero 2. pag. 22

Dimissus à Societate non liberatur nisi dimissio fiat iustis de causis. dec. 13. num. 3. ibid.

Exiens fictè à dicta Societate, seu animo redeundi non dicitur ab ea exiuisse. num. 4. ibid.

Iustæ causæ exeundi à dicta Societate probantur per attestationem generalis Præpositi illius. ibidem num. 5.

Immemorialis.

Ad probandam immemorialem possessionem, quæ requirantur. decision. 10. num. 21. p. 17. & decision. 89. p. 157

Immemorialis cessat quando constat de initio per scripturas authenticas. decis. 10. n. 9. p. 16. & dec. 69. num. 6. & 18. p. 116

Centenaria præscriptio quando locum habeat & fruatur priuilegio immemorialis. decis. 10. n. 10. pag. 16

De præscriptione immemoriali deducendum est tempus sedis vacantis. decision. 11. numer. 1. pag. 18

Possessio immemorialis corroboratur ex variis adminiculis quæ recensentur. decision. 11. num. 2. ibid.

Tempore immemoriali acquiri potest iurisdictio quasi Episcopalis. decision. 11. numero 3. ibid.

Immemorialis iuuati potest ex aliis probationibus, quæ cum illa non sunt incompatibiles. decis. 11. num. 7. ibid.

De essentia possessionis immemorialis est vt contra illam nihil factum aut dictum fuerit, & testes de ea deponentes illud dicere debent. decis. 11. num. 8. ibid.

Vnicus actus contrarius destruit immemorialem. decision. 11. num. 9. pag. 19. & decis. 28. num. 11. pag. 47

Præsentationes continuatæ quo casu vim habeant immemorialis possessionis. decision. 12. num. 7. pag. 20

Immemorialis quo casu probari possit per scripturas dec. 12. num. 9. p. 21

Immemorialis non tollitur ex axactibus dubiis. dec. 12. num. 15. ibid.

Probatio priuilegij non excludit probationem immemorialis præscriptionis, sed vna aliam coadiuuat. dec. 31. n. 5. p. 54

Probatio immemorialis probatur per locationes contrarias per longissimum tempus continuatas. dec. 53. n. 3. p. 86

Impedimentum.

Impedimentum non prodest ei qui illud procurauit dec. 52. n. 7. p. 85

Incompatibile.

Qui impetrat ob assecutionem beneficij incompatibilis, tenetur incompatibilitatem probare. dec. 7. num. 6. p. 12

Vt beneficium vacet per adeptionem incompatibilis non sufficit assecutio, sed requiritur retentio vtriusque cum perceptione fructum secundi, decision. 7. n. 7. & 8. ibid. & oportet vt possessio secundi sit pacifica. numer. 10. ibid. & decision. 49. num. 13. pag. 82. & vide decis. 83. num. 4. pag. 145

Nec amittitur statim possessio primi. decis. 83. & 94. p. 145. & 166.

Inhabilitas.

Ad quem spectet onus probandi illum qui de beneficio prouisus est, esse inhabilem. decision. 66. num. 6. p. 110

Inhibitio.

Qui scit inhibitionem esse attentatoriam, tenetur illi

ſtatim renunciare habita illius notitia. deciſ.37. num.1. p.63 ibid.
Et ſi illa vtatur ratificat attentata.n.2.

Inobediens.

Inobediens dicitur qui intra certorum dierum ſibi aſſignatorum terminum non paret. deciſ.37.n.3. pag.63
Contra inobedientes declaratoriam laxare ad ſolum Iudicem delegatum pertinet.deciſion.37. num.6. pag.64.
Contra capitulum non obediens laxari poteſt declaratoria ſeruatis prius terminis requiſitis. dec. 48. num.2. p.80
Quando ad obediendum requiritur actus poſitiuus, ſimplex patientia non ſufficit. deciſ. 48. num. 3. ibid.
Ad euitandam inobedientiam in re illiquida debet fieri depoſitum partis cum oblatione reſidui.dec. 48.num.4. ibid.

Inſcriptio.

Inſcriptiones publicæ quando faciant fidem. dec.12. num. 5. p. 20

Inſtrumentum.

Quando allegatur inſtrumentum fuiſſe deperditum quomodo teſtes ſuper illius tenore deponere debeant. dec.28. n.15. p.47
Extractus inſtrumenti informiter factus fidem non facit. dec.28.num. 18. ibid.
Inſtrumenta informia, & ab ipſo partium Archiuio deſumpta fidem non merentur. deciſion.28. n.24. ibid.
Quamvis inſtrumentum ſine teſtibus fidem non faciat, ſufficit tamen quod teſtes ſubſcribant inſtrumentum immediate poſt ſcriptum & factum. deciſion. 49. num. 7. pag.81. & dec. 51.num.8. pag.84
Extractus inſtrumenti informiter factus ſuppletur per illius obſeruantiam. deciſion. 68. numer. 3. pag. 114
Ampliatur etiamſi illud in aliqua tantum parte obſeruatum ſit. dec.68. n.4. ibid.
Inſtrumentum fuiſſe obſeruatum ex quibus actibus probetur. dec.68.n.5. ibid.

Intruſus.

Quæ ſit vis clauſulæ, *quomodo Intruſus non ſis.* deciſ. 75. num.1. p.128
Papa non cenſetur remiſiſſe intruſionem niſi fuerit expreſsè narrata. dec.75. n. 2. ibid.
Qui capit poſſeſſionem litteris non expeditis eſt intruſus. dec. 75. n. 4. ibid.
Idem ſi poſſeſſio capta fuerit lite pendente. dec. 75. num.5. ibid.
Omnis ſpecies intruſionis non includitur quando agitur de ſubrogatione collitigantis, ſed ſolum vera & propria intruſio, nempe poſſeſſio ſine titulo ab habente poteſtatem conferendi, vel capta propria authoritate. num. 7. ibid.
Intruſus non eſt ad effectum regulæ de ſubrogandis qui poſſeſſionem capit vigore Litterarum Apoſtolicarum; quod ampliatur etiamſi poſſeſſio capta fuerit lite pendente. deciſ.75. num.8. & 9. ibid.
Ad euitandam intruſionem requiritur titulus validus. dec.75. n.12. p.128

Ius.

Ius in beneficio non acquiritur ex ſola oppoſitione. dec.21.num.12. p.36
Per electionem acquiritur ius ad rem. deciſion. 22. num. 7. p.38
De iure tertij opponi poteſt quando eſt excluſiuum iuris agentis. dec. 32. n. 9. p.56

Ius Patronatus.

Quamvis ordinarius in erectione iuris patronatus nullam fecerit mentionem qualitatis gentilitiæ aut maſculinitatis, non tamen derogat fundationi ſi illarum mentio in ea facta fuerit quando approbatio fit relatiuè ad fundationem.deciſ.3.n.5. pag.6
Qui eſt de familia licet minorem vocum habeat numerum, aliis præferendus eſt in iurepatronatus familiari. dec.5.n.1. p.9
Qui verò non eſt de familia, nec præſentari poteſt, nec inſtitui. n.2. ibid.
Quod præſentandus debeat eſſe de familia debet apponi in limine fundationis.n.3. ibid.
Iuſpatronatus hæreditarium poteſt conuerti in gentilitium cum conſenſu Epiſcopi.dec.5.n.4.p.9.& dec.47. n.8. p.78
Conſenſus ordinarij in iurepatronatus præſumitur ex diuturna obſeruantia. deciſion. 5. numero 5. pag.9.
Permutatio facta cum eo qui non erat de familia non infringit qualitatem Iuriſpatronatus gentilitij. dec.5. n.8. ibid.
Tempus ad præſentandum non currit patronis niſi à die veræ ſcientiæ, quæ concludenter probari debet. dec.64. num. 5. p.106. & dec. 57. num. 12. p. 92
Optima omnium probatio Iuriſpatronatus probatur ex inſtrumento fundationis, & dotationis factæ authoritate Epiſcopi. diciſion.64. numer.6. pag. 106
Item ex multiplicatis præſentationibus effectuatis. n.7. ibid.
Conditio quod alius non ſe intromittat appoſita in fundatione de conſenſu Epiſcopi, operatur vt iuſpatronatus ſit laïcale, & per conſequens non ſubditum regulæ menſium. deciſion.64.num.10. pag.107
Iuſpatronatus probatur laïcale ex diuturna obſeruantia.dec.64. num.11. ibid.
Iuſpatronatus exactè probari debet propter potentiam, vel propter inueriſimilitudinem. deciſ. 12. num.1. p. 20
Quod tamen locum non habet dum agitur de perſona in qua non adeſt præſumptio vſurpationis; vel de parua vniuerſitate. n.2. ibid.
Maximè quando non ſpectat ad ſingulos vti ſingulos, ſed tanquam vniuerſos. deciſion.12.n.3.& 4. ibid.
Immemorialis poſſeſſio, vel præſentationes per longiſſimum tempus effectum ſortitæ probant iuſpatronatus. deciſ.12.num.6. ibid. Intellige vt n.7 pag. 20
Quidquid ſit præſentationes continuatæ multum iuuant ad probationem iuriſpatronatus. dec. 11. n.8.p.20.& deciſ.46.n.8. p. 77. & deciſ. 47.n.1. pag. 78
Papa cenſetur reſeruare iura patronorum. deciſ.12. num. 10. p.21
Quæ ſint adminicula ex quibus corroboratur probatio iuriſpatronatus. deciſion. 12. numero 16. ibid.
Exiſtentia, & pertinentia iuriſpatronatus ex quibus probetur. dec.42. n. 2. p.69 pag.

Papa non ſolet derogare Iuripatronatus Laïcali niſi ad Summum pro duabus tertiis partibus. dec. 42. num. 11. p. 70

Iuſpatronatus mixtum ex quibus dicatur. deciſ. 46. num. 3. p. 76

Iuſpatronatus probatur ex litteris Summi Pontificis in quibus illud reſeruatur. deciſion. 47. num. 1. pag. 78

Iuſpatronatus reſeruatum pro ſucceſſoribus ſuis eſt mixtum. dec. 47. n. 9. ibid.

Iuſpatronatus pluribus ceſſum cenſetur remiſſum pro æquis portionibus. deciſion. 47. numero 10. ibid.

Filius vocatus ad iuſpatronatus proprio nomine cum patre, cum ipſo concurrit. deciſ. 47. num. 11. ibid.

Ius accreſcendi ſeu non decreſcendi locum habet in iurepatronatus. deciſion. 47. numero 12. ibid.

Iuſpatronatus pro certis partibus ceſſum fratri & deſcendentibus ſuis pro illis partibus eſt gentilitium. dec. 47. n. 13. p. 78

In iurepatronatus mixto ſufficit qualitatem hæreditariam deduci à primo fundatore mediante perſona anteceſſorum, licet non ab vltimo patrono præmortuo. deciſion. 47. numero 16. pagina 79

Extraneus non poteſt acquirere iuſpatronatus in præiudicium vocatorum ex fundatione. deciſ. 47. num. 17. ibid.

Iuſpatronatus ex quibus probetur. deciſ. 54. n. 5. & 6. pag. 87

Si aduerſarius fateatur iuſpatronatus in ſuo reſcripto, ſatis ex eo probatus dicitur. deciſ. 57. n. 10. pag. 92

Clauſula reſcripti quod Papa non intendit approbare iuſpatronatus, non reſpicit partem, ſed ipſum Papam. dec. 57. n. 11. ibid.

Totum iuſpatronatus defertur præſentantibus ſi alij compatroni præſentare negligant. deciſ. 57. n. 16. pag. 93

Maior numerus Patronorum conſideratur inter eos qui realiter præſentarunt. deciſione 57. num. 17. ibid.

Edicta affigenda in beneficiis Iuriſpatronatus ſi deſint, vtrum inſtitutio ſit nulla. deciſ. 57. num. 18. ibid.

Præſentatio patroni infra tempus quomodo probetur. dec. 71. num. 5. p. 120

Epiſcopus permittens collationem beneficij tanquam patronati dat magnam præſumptionem iuriſpatronatus, ſicut & multæ præſentationes effectuatæ. deciſion. 71. numero 7. & 8. pagina 121

Maximè ſi præſentationes factæ fuerint ante motam litem. dec. 71. n. 12. ibid.

Præſentationes centenariæ probant patronatum quando agitur inter prouiſos & ordinarius non eſt in lite. dec. 71. n. 13. ibid.

Iuſpatronatus Eccleſiaſticum ſubiacet reſeruationibus, & regulis Cancellariæ. deciſione 71. n. 14. pag. 121

Iuſpatronatus gentilitium efficitur hæreditarium deficiente Linea. deciſion. 72. numero 12. pagina 124

Reſeruatio iuriſpatronatus non extenditur ad beneficia libera poſtea vnita. deciſion. 77. num. 4. pag. 133

Iuriſdictio.

Prælatus inferior non præſcribit territorium, & iuriſdictionem contra ſuum Epiſcopum etiam poſt centum annos. deciſion. 10. numero 11. pag. 16

Appellatione Iuriſdictionis continetur tam Ciuilis quam criminalis. deciſion. 61. num. 3. pagina 100

Iuriſdictio cenſetur abdicata ab Epiſcopo ſi ex priuilegio monaſterij non poſſit laxare interdictum vel excommunicationem. deciſion. 61. num. 5. ibid.

Confirmatio ſtatutorum eſt actus Iuriſdictionis. dec. 61. n. 13. p. 101

Quid poſſit circa Iuriſdictionem Abbas exemptus à Iuriſdictione Epiſcopi ratione ſui Monaſterij. dec. 61. n. 17. ibid.

Reſeruata Epiſcopo Iuriſdictione in populum totum ius Epiſcopale cenſetur conſeruatum Epiſcopo in Eccleſia. deciſion. 16. numero 19. pagina 31.

Ex quibus actibus præſumatur acquiſita iuriſdictio quaſi Epiſcopalis. deciſion. 31. numero 4. & 5. pag. 54

L

Laïci.

Statuta Laïcorum non ſolum non comprehendunt clericos, ſed nec illorum familiares. dec. 73. num. 4. p. 125

Laudum.

Lauda & ſententiæ antiquiſſimæ cenſentur abrogata per contrarium vſum durante tempore immemoriali. deciſion. 28. numero 24. pagina 47

Legatus.

Legatus non poteſt admittere ceſſiones ſeu reſignationes in fauorem. deciſion. 29. numero 9. pagina 51

Legitimus.

Illi quorum natales ignorantur & expoſiti, habentur pro legitimis, & ſunt capaces beneficiorum, ordinum & dignitatum. deciſion. 34. numer. 6. pag. 60

Libri.

Libri Monaſteriorum non faciunt fidem in præiudicium parochi. deciſion. 28. numero 21. pagina 74

Librorum exhibitio quomodo facienda; & peritis committenda, & de illorum tranſportatione ex locis remotiſſimis. deciſion. 96. numer. 9. pag. 177

Lis.

Liteiſpendentia ſuper hæreditate vtrum reddat Iuſpatronatus litigioſum. deciſ. 42. numero 8. pagina 70

Lis pendens ſuper hæreditate per viam reſtitutionis in integrum non reddit beneficium litigioſum. deciſ. 42. n. 9. ibid.

Lis ſuper quarta parte hæreditatis non reddit totum iuſpatronatus litigioſum. deciſion. 42. num. 10. ibid.

Litiſpendentia non inducit reſeruationem, ſed tantum ligat manus inferioris collatoris. dec. 44. num. 8. pag. 74

Clauſula *Cum incidentibus*, *&c.* operatur vt Lis cenſeatur introducta ſuper titulo beneficij. deciſ. 45. num. 1. p. 75

Intellige vt procedat quando adeſt collatio præexiſtens

ſtens, aliàs non poteſt dici Lis ſuper titulo qui non eſt in rerum natura.deciſion.45.num.2. & 4. ibid.
Si quis petat beneficium tanquam ſuum, beneficium efficitur Litigioſum, ſecus ſi petat tanquam debitum. dec.45.n.5. ibid.
Quando Lis eſt ſuper crimine ad priuationem beneficij vtrum beneficium fiat litigioſum. dec. 45. n.3. & 6. ibid.
Litis mentio ſufficienter facta dicitur ex clauſulis generalibus Literarum. deciſion.64. numer. 17. pag.107
Lis non dicitur introducta per ſolam commiſſionem vel decretum de citando non demandatum executioni. dec.70. n.2. p.118
Ampliatur vt procedat etiamſi citandus haberet notitiam decreti,cum etiam requiratur reproductio citionis.dec.70.n.3. ibid.
Lis quæ requiritur ad ſubrogationem debet eſſe introducta aduerſus illummet ad cuius locum quis ſubrogari poſtulat.deciſion. 70. numer. 7. pagina 119
Lis calumnioſa non eſt attendenda. deciſ.79. n.10. ibid.
Litiſpendentia non inducitur ſi citatio non fuerit exequuta contra perſonam legitimam. deciſ. 71. num.18. p.122
Citatio contra defunctum non inducit litiſpendentiam.dec.71. n. 19. ibid.

Liſta.

Liſta ſeu deſcriptio non probat negatiuam quoad illa quæ in ipſa non deſcribuntur. deciſ.28. n.23. pag.47

Literæ.

Literarum iuſtificatio neceſſaria eſt ad obtinendam illarum executionem. deciſion. 8. num. 1. pagina 13
Literæ Apoſtolicæ obreptitiæ vel ſubreptitiæ non merentur executionem. deciſion. 30. numero 1. pag.52
Literæ iuſtificatæ ſunt executioni demandandæ. deciſion. 34. num.1. pag. 59. dec.46. num.1. p.76. deciſion. 51. num.1. pagina 83. deciſion. 62.numero 1. pagina 102. deciſion. 71.numero 1. pagina 120. & dec.49.n.1.pag.81. & dec.57. n. 1. pag.91
Literæ dicuntur ſatis iuſtificatæ quando valor eſt expreſſus per non exceſſum in ducatis 24.quando talis eſt conſuetudo. ibid.

Locatio.

Locationes continuatæ per longiſſimum tempus probant poſſeſſionem, & præſumuntur effectuactæ. deciſion.53. num. 1. p.86

M

Manutentio.

Manutentio datur pendente lite reſtitutionis in integrum.dec. 84.p.146.& dec.94.p.196. ad effectum manutentionis ſufficit probare vnicam ſolutionem. deciſion.28.n.6. pag. 47. & dec. 81. pag.143
Parochus lite pendente manutenendus eſt in poſſeſſione exigendi decimas donec fuerit excluſus per tres ſententias conformes.dec.28.num.13. & 14. pag.48
Manutentio conceditur etiam in gradu reſtitutionis in integrum deciſion. 53.numero 6.pag.86. quod quomodo procedat explicatur. numero 7. ibid. & deciſion. 84. & 94. pagina 146. & 166
Manutentio concedenda eſt ſubrogato data poſſibilitate alterius tituli. deciſion. 76. numero 13. pag.132.
Etiam loco immiſſionis. n.14. ibid.
Datur etiam tranſlatario. deciſione 98. pagina 174

Mandatum.

Mandatum procuratoris ad reſignandum expirat per præſtationem primi conſenſus. deciſ. 26. num.5. pap.43
Intimatio reuocationis mandati ſufficit quod fiat ipſi parti in cuius fauorem reſignatio facta fuit; ſi vero agatur de reſignatione ſimplici, intimatio debet fieri procuratori vel Summo Pontifici per illius dimiſſionem in dataria.dec.26.num.6. & 7. ibid.
Qui in ſe aſſumpſit onus intimandi reuocationem mandati ad reſignandum non poteſt commodum conſequi ex defectu intimationis, deciſ.26. n.8. ibid.

Maſculi.

Vocatio fœminarum deficientibus maculis fortius probat iuſpatronatus eſſe agnatitium. dec.3. n.1. pag.5.

Manus mortua.

Moniales recipiendo Laudimium ab Hoſpitali cenſentur illud approbaſſe,quamvis ſit manus mortua. dec.67. n.15. p.111
Sed tamen quod debeat obtineri beneplacitum Apoſtolicum vt Eccleſia admittat manum mortuam, ead.dec.67. n. 17. ibid.

Menſis.

Menſis Nouembris eſt fixus & Sedi Apoſtolicæ perpetuò reſeruatus. deciſion. 64. numero 8. pagina 106
Menſem vacationis exprimere non eſt neceſſe in beneficiis regulæ menſium non ſubiectis. dec.64.n.9. ibid.

Metus.

Metus exacta probatio requiritur,illeque excluditur per præſentiam Cardinalis Legati. deciſ.29.n.14. pag.52.

Miſſa.

Onus celebrandi miſſas non inducit incompatibilitatem. deciſ.6. num.10. p.10
Quamvis quis teneatur ſingulis hebdomadis miſſam celebrare, non propterea tenetur ad reſidentiam, ſed poteſt celebrare per ſubſtitutum. dec.46. n.1. pag.76

Mors.

Probatur per atteſtationem, & illa probatio admittitur in Rota deciſion. 46. num. 7. pagina 77
Mors debet probari quando beneficium impetratur vti vacans per obitum. deciſione 46. numero 8. ibid.

N

Narratiua.

Narratiua reſignationis ex quibus iuſtificam maneat.dec.8.n.2. p.13
Et alia Narrata in Literis quomodo probentur. deciſion 62. num.2.3.4. & 5.p.102.& deciſion.44. num.6. p.71. & deciſ. 39. n.4. p. 66. & deciſ.14. num.2. & ſeq. p.87

Narratiuam sufficit iustificare eo modo quo concepta est. dec. 14. n.7. p.26
Quando plura narrantur alternatiua sufficit probare vnum ex pluribus. decision. 56. numero 3. pag.89

Negatiua.

Duæ negatiuæ fortius operantur in prohibitione alienandi quam vnica. decision. 67. numero 6. pag.111
Vnica dispositio concipi potest sub duplici conditione, vna affirmatiua altera negatiua, quo casu vtraque suam retinet naturam. decis.67. num.8. ibid.
Negatiua expeditionis Literarum debet concludenter probari. decis.76.num.8. p.131
Vt excludatur probatio negatiuæ sufficit possibilitas in contrarium. dec.76.n.10. ibid.

Notarius.

Notarij attestatio non facit fidem. dec.70. n.5.& 6. pag. 119

Nuncius.

Nuncius Apostolicus potest alteri causas subdelegare. dec.27. n.9. p.45
Nuncio publico in iis quæ eius officium concernunt, fides adhibenda est.dec.48.n.1.p.79.& decis. 50. num. 1. p.82

O

Obseruantia.

Obseruantia non inducitur ex actibus voluntariis & facultatiuis vt alios obliget in futurum. dec.34. n.11. p.61
Obseruantia soluendi decimas in pecunia non est à iure improbata. decision. 36. numero 4. pagina 62
Sed vt illa probetur probanda est præscriptio post denegationem. n.8. ibid.
Obseruantia à Sacris Canonibus reprobata attendi non debet. dec. 38. n. 4. p.64
Obseruantia Bullæ per longissimum tempus dat præsumptionem iustificationis illius.dec.60. n.3. pag.97
Obseruantiæ antiquissimæ & fundationi proximiores sunt attendendæ. decision.64. num.15. pagina 107
Obseruantia tamen remoti temporis est considerabilisi cum ea concurrant adminicula.dec.68.n.7. pag.114
Vt obseruantia dicatur antiqua requiritur lapsus quadraginta annorum. dicision. 68. numero 8. ibid.
Obseruantia dat adminiculum scripturis informibus. dec.69. n. 2. p.115

Obreptio.

Quando obreptionis vitium reddat prouisionem nullam. dec. 76.n.1. p.131
Obreptio retardat exequutionem cuiuscumque prouisionis. decis.76.num.2.ibid.& decis.30. num.1. pag.52
Ad euitandam Obreptionem omnis in dubio interpretatio sumenda est. decision.39. numero 4. pag.66
Prouisio obreptitia vel subreptitia, non consumit vacationem. decis. 42. num. 6. p.70
Obreptio prouisionis illam reddit nullam. decis.42. num..9 ibid.

Originale.

In discrepantia scripturarum potius standum esse supplicationi originalis. decision. 3. numero 7. pag.6
Originale si fuerit deperditum quomodo probari debeat tenor illius. ibid.

P

Papa.

PApa conferens ex certa scientia etiam ad partis instantiam supplet omnes defectus. dec.49. n.9. & 10. p.82
Per solam signaturam supplicationis Papa dicitur manum apposuisse in beneficio. dec.32. num. 14. pag.57
Papa prouidens de beneficio tanquam reseruato non censetur voluisse præiudicare veris collatoribus, nisi collatio ad sedem Apostolicam vere deuoluta sit. dec.64. n.14. p.107

Parochia.

Qui se fundat in qualitate Ecclesiæ Parochialis illam probare tenetur. decision. 27. numero 5. pag.45.
Ecclesiam esse Parochialem quomodo probetur. decis.28. n.1. p.46
Quomodo probari possit Ecclesiam esse sitam intra limites Parochiæ. dec.28. num.2. ibid.
Ecclesia si ex simplici fuerit erecta in Parochialem non potest confere sine præuio concursu. dec. 44. num.9. p.74
Episcopus non potest Ecclesiam erigere in parochialem sine causa legitima, de qua constare debet. dec. 44. n.10. ibid.
Beneficium non esse Parochiale seu curatum & residentiam non requirere probatur ex iuris præsumptione.dec.46. n.11. p.77

Patronus.

Contemptus Patroni ex quibus excludatur. dec. 41. num.7. p.68
Quando adest contemptus Patroni remanet illi pristinum ius, & potest nouam facere nominationem.dec.41. n.6. ibid.

Pensio.

Qui pensionem exigit ante literarum expeditionem, vtrum illam amittat. decision. 17.numero 7.& 9. p.32.Quid quando in reseruatione pensionis nullum adest decretum annullatiuum. numero 8. ibid.
In pensione super Ecclesia Parochiali ipso iure subintelligitur Clausula *Dummodo centum remaneant pro Rectore*, quod intelligitur de moneta illarum partium vbi sita est Parochia.dec.32.num.2.& 3. pag.55
Procurator tamen non potest consensum præstare nisi in illa moneta de qua fit mentio in mandato. num.4. p.56
Pactum extinctionis pensionis reiectum à Papa non reddit gratiam principalem nullam. dec.32. n. 8. ibid.
De pensionis inualiditate tertius collitigans opponere non potest. decisione 33. numero 8. pagina 58
Contra illum qui non consensit pensioni, omnia narrata plene & concludenter iustificanda sunt in iudicio petitorio.dec.43. n.1. p.71
Pensio reseruata sine causa quando beneficium est plenum requirit veram probationem omnium narratorum. dec.43.n.2. ibid.

Quando

Index Rerum,

Quando in reseruatione pensionis adest clausula quod illa sit nulla, si pensio verè & realiter non soluatur, probari debet præcisa solutio totius temporis, aliàs reseruatio corruit. dec. 43. num. 10. pag. 72

Pensio incipi debet à die datæ supplicationis, non à die consensus præstiti. decisione 43. numero 11. ibid.

Quando requiritur probatio veræ solutionis pensionis non sufficit ficta per aditionem hæreditatis. decis. 43. n. 12. ibid.

Confessio de recepto non probat in petitorio contra successorem pensionarij. decision. 43. num. 13. p. 72.

Confessio solutionis pensionis præsumitur colluso-ria inter fratres. decisione 43. numero 14. ibid.

Qui fructus beneficij percipit, tenetur soluere pensionem impositam super illo. decision. 52. num. 5. p. 85

Idem dicendum est de Capitulo si propter absentiam fructus Canonicatus percipit. numero 6. ibid.

Petitorium.

Petitorium incontinenti iustificatum excludit & absorbet possessorium. decision. 47. numero 19. p. 79

Sententia quando dicatur complecti, tam petitorium quam possessorium. decisione 30. num. 5. p. 53

De suspensione petitorij per aduersarium intentati in iudicio retinendæ. decision. 100. num. 14. p. 16

Pœnitentiarius.

Regulariter pœnitentiarius debet esse quadraginta annorum. decis. 62. n. 11. p. 103

Erectio pœnitentiariæ non subsistit si fiat de beneficio non vacante, vel de reseruato. decis. 62. num. 10. ibid.

Possessio.

Possessio desinit esse pacifica per turbationes & molestias extraiudiciales. dec. 7. n. 11. p. 12

Actus possessorij facti ex causa vniuersali influunt in omnem iurisdictionem. decision. 11. num. 12. p. 19

Possessio dicitur vacua per resignationem liberè & sine conditione factam. decisione 60. numer. 7. pag. 97

Data facultate capiendi possessionem propria authoritate in literis vnionis non censetur ab ea recessum, si exequutor aditus fuerit extraiudicialiter. decis. 60. n. 8. p. 98

In Iudicio possessorio sufficit vna tantum recognitio pro victoria. dec. 43. n. 9. p. 72

Possessio tradita per Capitulum quando habeat vim electionis. dec. 56. n. 9. & 10. p. 90

Ex solo adeptæ possessionis instrumento non iustificatur præcedens allegata permutatio. decis. 65. num. 7. p. 108

Qui allegat actus possessorios exercitij Iurisdictionis in loco tanquam separato à diœcesi tenetur probare scientiam Episcopi. decisione 69. num. 21. p. 118

Possessio de iure communi capi potest in vim simplicis signaturæ, cessantibus bullis quæ contrarium statuunt. decisione 75. numer. 19. pagina 127

Possessio possessioni cumulari potest, nempe manutentio & immissio. decisione 76. numero 15. p. 132

Possessori sufficit causam vincere ob non ius actoris. dec. 29. num. 16. p. 52

Præferri.

Præferendus est qui meliores habet qualitates quando tatis adest constitutio in Ecclesia. dec. 20. num. 1. p. 35

In iudicio prælationis ad beneficium non exigitur plena probatio, sed sufficiunt coniecturæ. dec. 21. num. 7. p. 36

Quæ qualitates in materia prælationis ad benefi-cium considerandæ sint. decis. 20. per tot. p. 35. & decis. 22. & 23. p. 37. & 38. & decis. 24. num. 3. & 5. p. 40

Præcedentia.

Quæ ex duabus confraternitatibus aliam præcedere debeat. dec. 2. per tot. p. 3

Actus æquiuoci non tribuunt quasi possessionem præcedentiæ. dec. 2. n. 18. p. 5

Prærogatiua.

Concessa vna prærogatiua non censetur præiudicatum aliis Ecclesiæ competentibus. decision. 16. num. 13. p. 30

Presbyteratus.

Presbyteratus ad beneficium requisitus probatur ex publica voce & fama vel enunciatiua proprij Episcopi. decisione 54. numero 3. & 4. pagina 87

Præscriptio.

Præscriptio centenaria non sufficit vt ex ea Prælatus inferior præscribat territorium contra suum Episcopum. decisione 10. num. 11. pagina 19

Qui prætendit præscriptionem consuetudinis negatiuæ debet probare petitionem cum denegatione. dec. 53. n. 4. p. 86

Præsentatio.

Maritus etiamsi sit hæres vxoris, non habet ius præsentandi in patronatu mixto. decisione 46. numer. 6. p. 77

Præsentatio quæ non fuit sortita effectum, attendi non debet. decisione 47. numero 18. pagina 79

Præsentatus à maiori parte patronorum instituendus est. decisione 72. numero 1. pagina 123

Præsentatio facta per Legatarium cui ius quæsitum est intra quadrimestre, est valida. decisione 72. num. 4. ibid.

Præsentatio facta à Canonicis præsentibus est valida, sed tamen non vocati possunt dare de contemptu. dec. 72. n. 10. p. 124

In præsentatione facta per Capitulum quomodo maior pars intelligatur. decisione 72. numer. 9. ibidem.

Qui solus est in possessione præsentandi, solus præsentare potest. decisione 41. numer. 3. pagina 68

Præsentatio.

Non habet locum præsumptio in fauorem institutionis factæ ab Ordinario quando ille tenetur instituere præsentandum vel eligendum à Capitulo. dec. 24. n. 4. p.

Præuentio.

Papa præueniens vnum collatorem non censetur voluisse præuenire in fauorem alterius non nominati à Papa. decisione 14. numero 1. pagina 25

In præuentione Papæ non esse necesse narrare quod Episcopo ius conferendi competat, si Episcopus præsentet tanquam vnus de corpore Capituli, tum

tunc enim satis est mentionem facere de Capitulo. decis. 14. num. 5. p. 26

Primitiæ.

Parochus habet intentionem fundatam super primitiis suæ Pararochiæ iuxta consuetudinem soluendis. dec. 28. n. 5. p. 47

Priuatus.

Illius qui priuatus est ipso iure beneficium statim impetrari potest non citato possessore. decis. 49. num. 6. p. 81

Priuatio beneficij probatur per sententiam desuper latam, si ab ea fuerit appellatum. decis. 29. num. 2. p. 51

Probatio.

Probatio non est concludens quando adest probabilitas in contrarium. decisione 6. numero 18. p. 11

Quando tractatur de certo tempore probatio non concludit nisi ad illud referatur. decision. 6. n. 19. ibid.

Qui maiores habet pro se probationes, in dubio præferendus est. decision. 10. numero 13. pagina 16

Probationes actoris dubias reddere sufficit reo. dec. 13. n. 6. p. 25

Talis qualis probatio sufficit in iis quæ non respiciunt fundamentum gratiæ. decis. 33. numer. 3. p. 38

Quando probatio respicit negotium adeo antiquum vt testes adeo senes reperiri non possint, deneganda est remissoria. decisione 69. num. 4. p. 116

Procurator.

Non dicitur procurator negligens si non fuerit diligentior in iis quæ certò sciebat sibi esse denegan da. decis. 32. num. 7. p. 56

Substitutio Procuratoris ex quibus præsumatur. dec. 32. n. 11. p. 57

Productio.

Productio Literarum prouisionis principalis non est necessaria quando petitur exequutio gratiosæ subrogationis. decisione 76. numero 7. pagina 131

Protonotarius.

Probato ptotonotariatu inducitur reseruatio, neque Ordinarius beneficia protonotarij conferre potest. dec. 62. n. 6. p. 102

Proximitas.

Proximitas & descendentia quomodo probentur. dec. 54. n. 8. p. 87

Si quis prætendat adesse alios proximiores, illud probare tenetur. decision. 54. numer. 11. pagina 88

Publicatio.

Publicatio resignationis ex quibus sufficienter probata sit. dec. 8. n. 4. p. 13

De vacatione beneficij ob defectum publicationis, & ad totam materiam vide in fine operis. dec. 85. n. 1. p. 149

Prouisio.

Quando Papa facit secundam prouisionem perinde est ac si primam lacerarer. decision. 6. num. 15. p. 11

Puritas.

Puritas Sanguinis in expositis improbabilis est. de *Decis. Rot. Rom.* cis. 34. num. 5. & per totam, vbi multa de Sanguinis puritate. p. 59

Puteus.

Decisio Putei 99. *libr.* 3. in antiquis est mendosa. ibid.

Q

Quæstio.

Qvæstio altiorem requirens indaginem ad negotium principale remittenda est. decision. 4. numero 7. p. 8

Qualitates.

Qualitates concernentes resignatarium & nominatim illius idoneitas & origo quomodo iustificentur. dec. 8. n. 7. p. 13

Quando plures qualitates requiruntur ad obtinendum beneficium, omnes concurrere debent. decis. 66. n. 1. & 2. p. 109

R

Recognitio.

Recognitio scripturarum quomodo fieri debeat. dec. 68. n. 9. p. 114

In scripturis valdè antiquis formalis recognitio non requiritur. dec. 68. n. 10. ibid.

Registratio.

Gratia ante registrationem non tribuit ius considerabile. dec. 6. num. 14. p. 11

Registratio gratiæ retrotrahitur ad diem concessionis, & signaturæ. decisione 17. numer. 5. pagina 32

Registra Cancellariæ Apostolicæ plenam fidem faciunt. dec. 40. n. 5. p. 67

Relatio.

Relatio non habet locum quoad ea quæ in dispositione sunt expressa. decisione 78. numero 6. p. 134

Religiosi.

Religiosi non vtuntur communicatione priuilegiorum quoad decimas, nisi id expressè dicatur. dec. 28. n. 8. pag. 47

Remissoria.

Remissoria non conceditur quando constat de veritate in contrarium per publica documenta. decisione 38. numero 3. pagina 64. & decision. 68. numero 1. & decisione 69. numer. 1. 2. & 3. p. 115. & 116

Nec quando Articuli sunt irreleuantes, & improbabiles. decisione 38. numero 1. pagina 64. & decis. 69. num. 15. p. 117

Nec quando articuli sunt inuerisimiles. decis. 69. num. 7. p. 116.

Renuntiatio.

Egressus à religione reseruatus in renunciatione sufficit quod fiat de facto ad purificandam conditionem resolutiuam. decisione 13. numero 8. pagina 23

Reseruatio.

Reseruatio beneficij probatur per obitum in mense

Maio qui semper est reseruatus. decis. 44. num. 7. p. 74
Litis pendentia non inducit reseruationem, sed tantum ligat manus inferioris collatoris. decis. 44. num. 8. ibid.
Summus Pontifex non censetur præiudicare voluisse reseruationi vel affectioni beneficiorum. dec. 50. n. 4 p. 83

Residentia.

Beneficium curam non habere, & residentiam non requirere probatur ex iuris præsumptione. dec. 46. n. 11. p. 77
Onus celebrandi missas non concludit per necesse obligationem ad residentiam. decis. 47. num. 7. pag. 78.

Resignatio.

Quamuis resignatio sit nulla, tamen non abdicatur ius à resignante si beneficium non conferatur resignatario. decisione 41. numero 4. & 5. p. 68
Resignatio facta coram Summo Pontifice habet tacitam conditionem dummodo resignatarius sit capax, & beneficium illi acquiratur. dec. 26. num. 3. p. 43
Vt quis dicatur scienter resignasse in fauorem incapacis, requiritur probatio certa & indubitata scientiæ. decis. 26. n. 4. ibid.
Per præstationem primi consensus expirat mandatum procuratoris ad resignandum. decis. 26. numer. 5. ibid.
Reuocatio procuratoris ad resignandum quomodo debeat intimari. decisione 26. numer. 6. & 7. ibid.
Restitutio in integrum quando retardet executionem. decisione 100. pagina 178. decisione 84. pagina 146. & decisione 94. p. 166

Rota.

Loco arbitrij electorum intrat arbitrium Rotæ in qua causa ventilatur. decisione 23. numer. 8. p. 39.
Rota solet reuerenter amplecti declarationes Sacræ Congregationis Cardinalium. decisione 61. n. 1. p. 100.

S.

Sacerdos.

IN dubio Sacerdos præferendus est non Sacerdoti tanquam dignior. decisione 23. numero 5. pagina 58
Qualitas Sacerdotalis probatur ex Literis patentibus Ordinarij. dec. 23. n. 4. ibid.

Scandalum.

Si Scandalum oriatur ex prouisione beneficij non debet fieri prouisio. decisione 21. numero 8. pagina 36.
Idem si agatur de persona diffamata. dec. 22. n. 1. & seqq. pag. 37

Scriptura.

Scriptura probat contra producentem. decisione 6. num. 3. p. 10
Scriptura informis probat si fuerit adminiculata coniecturis. dec. 51. n. 9. p. 84
Qui contra Scripturam nihil opponit intra dilationes sibi assignatas, illam approbare videtur. dec. 51. n. 10. ibid.
De scripturarum transportatione ex locis remotissimis & illarum exhibitione Iudici facienda, decisione 99. p. 176
Successor in officio potest extrahere scripturas sui antecessoris. dec. 71. n. 16. p. 121

Sententia.

Sententia quando non nocet Patronis. decis. 12. n. 14 pagina 21
Sententia transit in Iudicatum lapsis fatalibus si non fuerit obtenta illorum prorogatio. decis. 15. num. 6. p. 28
Omnis interpretatio sumenda est ne vna pars sententiæ alteri contradicat. dec. 16. n. 17. p. 30
Quando absolutoria sententia non fuit lata ex capite Innocentiæ, sed ob non factas probationes delicti semper causa potest instaurari si noua veniant indicia. decis. 21. num. 9. p. 36. & decis. 22. n. 9. & 10. p. 38
Sententiæ non effectuatæ, & inter alios ac in diuersis causis latæ non nocent, decisione 27. numero 7. p. 45
Sententia lata in contumaciam delinquentis non inducit vacationem nisi contumacia duret vltra annum. dec. 29. n. 5. & 6. p. 51
Sententia seu decretum iniustum in vno capite, sustinetur in aliis capitibus separatis non iniustis. dec. 37. n. 7 p. 64
Sententia lata super statu beneficij & executioni demandata probat illius statum. decis. 71. num. 10. pag. 121
Sententia non iustificata ex actis probat in antiquis. dec. 71. n. 11. ibid.
Citatio ad sententiam quomodo concipienda vt afficiat. dec. 93. n. 1. p. 163

Sequestratio.

Rota solet in causis beneficialibus procedere ad sequestrationem possessionis. decisione 18. num. 5. pag. 33
Qui obtinuit sententiam definitiuam etiam in possessorio fundatus est si petat sequestrationem possessionis. dec. 30. n. 4. p. 59
Sequestrum peti potest in beneficialibus etiam in causa appellationis. dec. 30. n. 6. ibid.

Simonia.

Simonia non probatur per testes de auditu. dec. 21. num. 4. p. 78. ad probandam Simoniam debet constare de præcedenti pactione. decis. 21. n. 10. p. 36. & dec. 29. n. 12. p. 51
Sola Inquisitio de Simonia infert quandam macu-lam honori illius qui fuit inquisitus. decis. 21. numero 10. p. 36
Sola diffamatio Simoniæ sufficit ad remouendum aliquem à beneficio quando concurrit alius integræ famæ. dec. 22. n. 1. p. 37

Vtrum sit Simonia aliquid recipere ad redimendam vexationem.dec.29.n.13. p.51
Pactum quod resignatarius soluat expensas bullarum pensionis vtrum noceat validitati gratiæ. decisione 33.num.9. p.58

Soror.

Sorores in successione fratris præferuntur de iure remotioribus nisi adsit statutum in contrarium quod non ligat clericos. decis. 63. num. 1. & 2. p.104

Status.

De statu beneficij plura decision. 44. num. 12. pagina 74. decision. 64. n.16. pag.107. & decis.70. per totam. p.118.& seq.
Prouisiones Apostolicæ non mutant statum beneficij in præiudicium patronorum. decis.12.n.12. p.21.Limita vt num.13. ibid.

Statutum.

Statutum præferens agnatos cognatis non habet effectum quoad bona sita extra territorium. dec. 73. num. 2. p.125
Statuta Laicorum non comprehendunt Clericos; quod explicatur tota decis.73. ibid. & decis. 63. per tot. p. 104. & seq.
Statutum Laicorum etiam ob publicam vtilitatem conditum non comprehendit Clericos. dec. 13. n.9. & 10. p.23
Statutum excludens Secundogenitum locum habet etiamsi Secundogenitus postea fiat Clericus.decision.13.num.11. ibid. Quod intellige, vt num. 12. & 13. ibidem.
Confirmatio generalis statutorum facta à Papa non comprehendit ea quæ sunt contra libertatem Ecclesiasticam. decision. 13. numero 15. p.24
Ex statutis vnius Ecclesiæ nihil inferri potest ad diuersam Ecclesiam. decision. 34. numero 8. pagina 60
Statutum onerans prouisum probatione suorum natalium est contra ius commune,& non valet si non fuit confirmatum à Papa in forma specifica. dec.34.n.9. ibid.
Confirmatio statuti nihil de nouo addit, neque disponit de nouo.decision.34. num.10. ibid.
Confirmatio statutorum non comprehendit Clericos nisi de illis facta fuerit mentio specialis. dec. 63. n.7. p.105
Statutum respiciens tempus mortis Clerici non potest illius bona afficere.dec.63. num.5. p.104

Subreptio.

Exceptio commissionis subreptitiæ non admittitur in Curia propter facilem recursum ad Papam pro illius infirmatione. decis. 74. num.3. p.106. & decisione 50. numer.5. pag.83

Subrogatio.

Possessio ad effectum Regulæ de subrogandis sufficit quod non sit violenta, & possessor habeat titulum.dec.75.n.11. p.128
Regula de subrogandis non excludit futuram intrusionem.dec.75.n.15. p.129
Subrogatio Litteris non expeditis nihil tribuit. dec. 75.n.16. ibid.
Ex stylo subrogatio concedi solet sub eadem gratia principali.dec.75.n.18. ibid.
Subrogato datur immissio absque aliqua iustificatione quando prædecessor defunctus possidebat. dec.75.n. 22. p.130
Ad executionem subrogationis gratiosæ procedi potest sine productione litterarum prouisionis principalis.dec.76.n.7. p.131
De subrogatione plura.dec.44.n.8.p.74.& decis.70. pag.118
Subrogato licet non concedatur possessio ex persona defuncti vt in ea manuteneatur,datur tamen ex propria possessione ipsius.decis.76.numero 12. pag.131.
Subrogato dari potest manutentio loco immissionis.decisione 76.n.14. p.132

Sumptum.

Sumptum Bullæ probat iunctis adminiculis.dec.60. num.2. p.97
Sumptum Literarum probat reseruationem pensionis.decisione 64.num.4. p.106

Superioritas.

Superioritas Ecclesiæ arguitur ex priori pulsatione campanarum in die Sabbati Sancti.decisione 16. num.8. p.29

Suppressio.

Per suppressionem & nouam erectionem Ecclesiæ noua illi forma imprimitur. decis. 77. num. 5. p.133

Suspensio.

Pœna suspensionis & interdicti non Facit alios de Capitulo non delinquentes, & in sententia non comprehensos. decision.14. num.3. p.25. fallit num.4. p.26
Suspensio à diuinis non tollit facultatem conferendi beneficia.dec.14.n.2. p.25
Suspensio iniuncta Capitulo vtrum impediat innocentes ne exerceant iura capitularia. decisione 14. num.8. p.26

T

Tempus.

TEmpus alicui præfixum ad assumendum habitum regularem, non currit quandiu lis pender super illo beneficio. decisione 39. numer. 5. p.66

Territorium.

Quamuis Ecclesia sit intra limites alicuius Parochiæ, tamen potest vere & proprie constituere territorium separatum. decision. 61. numer. 8. p.100
Ius separati territorij per solum Summum Pontificem concedi potest.decis.69.num.11.& num.20. p.101

Testes.

Testes seruatis seruandis examinati probant contra producentem. dec. 6. num.16. p.11
Testes quibus in alio iudicio fides habita non fuit nihil probant in noua causa.decis. 10. num.16. p.17

Testibus contra partis assertionem deponentibus credendum non est. decision. 11. numero 14. pag. 18.
Testibus examinatis parte non citata, vel à Iudice qui fuit allegatus suspectus, aut alias informiter, fides non est adhibenda. decisione 21. numero 2. & 3. pag. 36. & decisione 69. num. 12. pagina 116
Testibus habentibus pro se iuris assistentiam & deponentibus pro affirmatiua, maior fides est adhibenda. dec. 28. n. 10. p. 47
Post publicatas attestationes & didiscita testificata in curia Romana admittuntur noui testes super iisdem vel contrariis articulis, hoc tamen non est semper verum. decisione 19. numero 1. 2. 3. pagina 34.
Probatio per scripturas authenticas prævalet probationi per testes. decis. 68. num. 2. & 13. p. 113. & 114.
Ideo quod probatur per instrumenta publica non admittit contrarias testium probationes. dec. 69. num. 13. p. 116

Tertius.

Tertius veniens ad litem debet admitti in statu & terminis in quibus causa reperitur, & quoad ipsum, beneficium est litigiosum. decis. 44. n. 5. pag. 73

Titulus.

Titulus non dicitur par, nisi descendat ab eodem, & sit eiusdem speciei. decision. 6. num. 12. pagina 11
Quando concurrit habens parem titulum debet procedi iudicio ordinario. decisione 7. numero 4. pag. 12
Ille non dicitur habere parem titulum, qui vel non possidet, vel habet titulum nullum. decis. 7. n. 5. ibid.
Titulus resignantis quomodo probetur. dec. 8. n. 3. pag. 13
Longa possessio nisi sit triginta annorum, non infert tituli probationem, fallit nisi concurrant adminicula. dec. 92. p. 163
Per productionem tituli inualidi excluditur præsumptio melioris tituli validi. decis. 51. num. 7. pag. 84
Titulus fundatus in falsa narratiua, non suffragatur impetranti. decisione 57. numero 22. pagina 93
Titulorum multiplicatio admittitur in beneficialibus. dec. 64. n. 18. p. 108
Titulus obtentus ab habente potestatem dicitur coloratus, quamvis habeat aliquos defectus. decisione 75. numero 14. p. 129

Transactio.

Transactio alienationem continens, nulla est, nisi interueniat beneplacitum Apostolicum. decis. 1. num. 6. p. 2
Maximè si illud beneplacitum fuerit expressè reseruatum cum clausula, *& non alias*. numero 8. ibidem.
Ampliatur etiamsi transactio fiat inter duas Ecclesias. dec. 1. n. 8. ibid.
Transactio est personalis, & non ligat successores in beneficio. dec. 38. n. 5. p. 64
Nisi Papa illam confirmauerit. decis. 69. num. 15. pagina 116
Transactio est exceptio litis finitæ. decision. 58. n. 1. pag. 94
Læsio non attenditur in transactione quando facta fuit super dubio litis euentu. dec. 58. numero 2. ibid.
Multò magis quando per longum tempus fuit obseruata dicta dec. 58. n. 3. ibid.
Transactio in parte effectuata, præsumitur in totum obseruata. dec. 69. n. 17. p. 116

Transumptum.

Vt transumptum sufficiat ad capiendam possessionem, quæ requirantur ex Pontificiis constitutionibus. dec. 49. n. 4. p. 81
Capiens possessionem vigore transumpti non habentis requisita ex constitutionibus Pontificiis, priuatur ipso iure beneficio. decis. 49. num. 5. ibidem.

Translatio.

De translatione pensionis. decisione 86. pagina 151
Et vtrum sit reiterabilis. ibid.
Quid si in reseruatione dictum fuerit quod transferri non possit. dec. 75. p. 168
Quid in reseruatario fructuum. decisione 90. pagina 159

V

Vacatio.

VAcatio per obitum & consensus super ea præstitus non extenditur ad resignationem. dec. 8. n. 8. p. 13
Vacationis modus probatur ex assertione aduersarij illum in impetratione enunciantis. decisione 47. numero 3. pag. 78. & decisione 54. num. 2. pag. 87
Vacationem sufficit iustificare eo modo quo expressa est in literis. decisione 49. numero 11. pagina 82
Vacatio impropria verificari aliquando potest in beneficiis vnitis & manualibus. decision. 60. n. 20. pag. 99
Qui non docet de beneficij vacatione, instituendus non est. decisione 65. n. 4. p. 108. & decis. 41. n. 1. pag. 68
Certo modo vacationis expresso, illius iustificatio requiritur. decisione 65. numero 7. pagina 108
Non vacat beneficium in resignatione in favorem, donec resignatarius adeptus fuerit beneficium resignatum. decisione 41. numero 2. pagina 68
Vacationis modus quomodo probari debeat quando in impetratione adest clausula, *& alias quauis modo*. dec. 42. n. 4. p. 69
Vacatio quando dicatur consumpta. dec. 42. num. 5. ibid.
Vacationis falsus modus si fuerit expressus, impetratio nulla redditur. decisione 71. num. 21. pagina 122

Vacationis beneficij implicita confessio sufficit. decis. 57. n. 2. p. 91
Vacationes duæ eiusdem beneficij non dantur eodem tempore, quia prima impedit secundam. decis. 57. n. 3. ibid.
Et per consequens expressio vnius modi includit tacitam negationem alterius. n. 4. ibid.
Limita nisi vacatio procedat ex vno facto contemporaneo. ibid. n. 5. p. 92
Vacatio beneficij dicitur consumpta per impetrationem factam à tertio etiam possessione non adepta. decis. 57. num. 7. ibid. Intellige vt num. 8. ibid.
Impetranti sufficit quod beneficium sit vacans de iure, licet non de facto. decis. 57. num. 9. pagina 92

Valor.

Quod fructus beneficij simplicis non excedant valorem 24. ducatorum, probatur leuioribus probationibus. dec. 6. n. 7. p. 10
Valor beneficij iustificatur ex narratiua aduersarij in sua impetratione. decisione 7. numero 3. pagina 12. decis. 46. num. 9. pag. 77. & dec. 54. n. 7. pag. 87
Valor narratus quomodo probandus. decis. 8. numero 6. pag. 13. decis. 42. num. 3. pag. 69. dec. 47. num. 4. & 5. p. 78. Plura de valoris probatione decis. 97. p. 172
Valoris expressio per ascensum, vel per non excessum quæ sit differentia. decis. 32. num. 5. pagina 56
Probatio valoris debet percutere tempus narratum. dec. 43 n. 5. p. 72
Valor affirmatiuè narratus censetur expressus deductis oneribus. dec. 43. n. 6. ibid. decis. 76. num. 5. pag. 131
Valor narratus per non excessum non excludit ascensum in certa quantitate. decision. 43. num. 7. pag. 72
Valor narratus in reseruatione pensionis probandus est ad rigorem vsque ad obolum, licet in aliis casibus intret æquitas augmenti sextæ partis. decis. 43. n. 8. ibid.
Valor beneficij probatur per quales qualesprobationes. decision. 46. num. 10. p. 77. dec. 57. n. 20. pag. 93
Valor potest exprimi per non excessum in 24. ducatis, quando talis est consuetudo. decis. 49. n. 3. pag. 81
Falsa expressio valoris beneficij reddit impetrationem nullam. dec. 55. n. 1. p. 88
Testes ad probandum valorem beneficij quando fidem non faciant. dec. 55. n. 4. ibid.

Vicarius.

In deputatione Vicarij capitularis sede vacante portionarij non habent vocem nisi adesset consuetudo immemorialis in contrarium. decis. 1. num. 2. pag. 1
Præsentatio Vicarij Parochialis ad quem spectet. dec. 89. p. 157
Vicarius generalis Sede vacante constituendus est per Capitulum, imò & foraneus si diœcesis sit nimis ampla. decis. 1. n. 3. p. 1
Vicarius non præiudicat Episcopo, nisi tamen ille facta Vicarij approbauerit. dec. 71. num. 9. pagina 121

Vicelegatus.

Anterior Vicelegati prouisio præualet posteriori concessæ à Papa. decis. 39. n. 1. pag. 66. & dec. 62. num. 7. p. 102
De facultate Vicelegati quoad collationem beneficiorum non est dubitandum. decisione 39. n. 3. pag. 66
Verisimile non est quod Vicelegatus beneficium vni collatum alteri conferre voluerit. decis. 60. num. 8. p. 98

Visitatio.

Visitatio est actus iurisdictionis. dec. 61. n. 14. p. 101. & decis. 68. n. 15. p. 115
Si Abbas habeat ius visitandi Monasterium, & faciendi decreta quæ per solos Episcopos fieri solent, præsumitur Monasterium Abbati esse subiectum. dec. 61. n. 15. ibid.
Ius visitandi annexum est curæ iurisdictionali animatum. dec. 69. n. 8. p. 116

Viuere.

Quod quis commode viuere possit probatur ex assignatione patrimonij. decisione 6. numero 5. pag 10
Et quibus modis hoc probari possit. dec. 8. num. 5. pag. 13

Vnio.

Reuocata vnione, vtraque Ecclesia remanet in suis primæuis iuribus. decisione 4. numero 4. & 5. pag. 7
Dum agitur de vnione tenor literarum vnionis potissimùm attendendus est. decisione 4. numero 6. pag. 8
Vniones non effectuatæ reuocari debent. dec. 65. n. 3. pag. 108
Qui narrauit vnionem præsentis temporis tenetur illam probare iuxta tempus præsens. dec. 77. n. 1. pag. 132
Vnio extinguitur per sæcularisationem cum mensæ Abbatialis suppressione. decisione 77. numero 3. ibid.
In dubio Vnio præsumitur facta æquè principaliter. decis. 16. n. 14. p. 30
Vnio probatur ex productione literarum Summi Pontificis. dec. 60. num. 1. p. 97
Effectuatio vnionis probatur ex adeptione possessionis. dec. 60. n. 4. ibid.
Vnio non præsumitur cùm sit odiosa. Ideo ab allegante probanda est. decisione 40. num. 1. & 2. p. 67
Quibus modis vnio beneficiorum probari possit. dec. 40. n. 3. & 4. ibid.
Quæ sint adminicula ex quibus coadiuuatur vnionis probatio. decisione 40. numero 6. 7. 8. 9. 10. ibid.
In vnione sufficit titulus putatiuus. decis. 40. num. 11. pag. 67
Vnio probatur per leuiores probationes, quando ex ea incidenter dubitatur. decisione 40. num. 12. ibid.
Vnio præcedens temporaliter facta, non excludit probationem vnionis perpetuæ postea subsecutæ, decis. 40. n. 14. pag. 68

Index Rerum, &c.

Vnitas.

Vnitas primæua non excluditur per diuisionem iuris decimandi factam inter duas Ecclesias. decis. 16. num. 9. p. 30

Vnitas conseruari debet inter caput & membra Ecclesiæ. decis. 16. numero 10. ibid.

Votum.

Votum redeundi ad religionem requirit acceptationem illius qui ad hoc habet potestatem. dec. 13. num. 7. p. 23

A voto in religione Societatis Iesu non potest quis liberari nisi iustis de causis, quæ probantur per attestationem R. P. Generalis eiusdem Societatis, decis. 13. num. 3. & 5. p. 22

LAVS DEO; ET GLORIOSISSIMÆ *Virgini Mariæ.*

Imprimatur. Datum Auenione die 24. Septembris 1660.

Fr. IOANNES IEARD, Inquisitor.